

ZAKON O ENERGETICI

UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se ciljevi energetske politike i način njenog ostvarivanja, uslovi za pouzdanu, sigurnu i kvalitetnu isporuku energije i energenata i uslovi za sigurno snabdevanje kupaca, zaštita kupaca energije i energenata, uslovi i način obavljanja energetske delatnosti, uslovi za izgradnju novih energetske objekata, status i delokrug rada Agencije za energetiku Republike Srbije (u daljem tekstu: Agencija), korišćenje obnovljivih izvora energije, podsticajne mere i garancija porekla, način organizovanja i funkcionisanja tržišta električne energije, prirodnog gasa i nafte i derivata nafte, prava i obaveze učesnika na tržištu, uspostavljanje svojine na mrežama operatora sistema, kao i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

Ovim zakonom uređuju se proizvodnja, distribucija i snabdevanje toplotnom energijom kao energetske delatnosti.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) bazno ulje je osnovno ulje mineralnog, sintetičkog ili biljnog porekla koje se koristi za proizvodnju maziva i u industrijske svrhe;
- 2) balansna odgovornost na tržištu električne energije je obaveza učesnika na tržištu da uravnoteže proizvodnju, potrošnju i ugovorenu kupovinu i prodaju električne energije u periodu za koji se utvrđuje balansno odstupanje i preuzmu finansijsku odgovornost za odstupanja;
- 3) balansna odgovornost na tržištu prirodnog gasa je obaveza učesnika na tržištu da uravnoteže količinu prirodnog gasa na ulazu u sistem i izlazu iz sistema u periodu za koji se utvrđuje balansno odstupanje i preuzmu finansijsku odgovornost za odstupanja;
- 4) bezbednost rada sistema podrazumeva održavanje i upotrebu sistema na način kojim se ne ugrožavaju život i zdravlje ljudi i materijalna dobra;
- 5) biogoriva su tečna ili gasovita goriva za saobraćaj, proizvedena iz biomase;
- 6) biomasa je biorazgradivi deo proizvoda, otpada i ostataka biološkog porekla iz poljoprivrede (uključujući biljne i životinjske materije), šumarstva i povezanih industrija, kao i biorazgradivi deo industrijskog i komunalnog otpada;
- 7) biotečnost je tečno gorivo proizvedeno iz biomase, koje se koristi u energetske svrhe, osim za saobraćaj, uključujući proizvodnju električne energije i energije za grejanje i hlađenje;
- 8) bruto finalna potrošnja energije je ukupna finalna energija potrošena za energetske svrhe u industriji, transportu, domaćinstvima, javnim i komercijalnim delatnostima, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uključujući sopstvenu potrošnju električne i toplotne energije u sektoru proizvodnje električne i toplotne energije i gubitke u prenosu i distribuciji električne i toplotne energije;

9) vertikalno integrisano preduzeće je energetski subjekt ili grupa energetskih subjekata gde isto lice ima pravo, direktno ili indirektno da sprovodi kontrolu i gde energetski subjekt ili grupa pored jedne od sledećih delatnosti: prenos električne energije i upravljanje prenosnim sistemom ili transport prirodnog gasa i upravljanje transportnim sistemom, distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom za prirodni gas, skladištenje i upravljanje skladištem prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od sledećih delatnosti: proizvodnju električne energije ili prirodnog gasa, snabdevanje električnom energijom ili prirodnim gasom ili javno snabdevanje prirodnim gasom;

10) garantovani snabdevač je snabdevač koji obezbeđuje javnu uslugu garantovanog snabdevanja i koji od povlašćenih proizvođača otkupljuje električnu energiju, i obavlja poslove koji se odnose na sprovođenje podsticajnih mera u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

11) garantovano snabdevanje je javna usluga kojom se osigurava pravo domaćinstava i malih kupaca na snabdevanje električnom energijom propisanih karakteristika na teritoriji Republike Srbije po razumnim, jasno uporedivim, transparentnim i nediskriminatornim cenama;

12) garancija porekla je elektronski dokument koji ima isključivu funkciju da krajnjem kupcu dokaže da je određena količina električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije ili iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije;

13) derivati nafte su bezolovni motorni benzini, avionski benzini, mlazna goriva, gasna ulja, ulja za loženje, tečni naftni gas i drugo;

14) direktni gasovod je cevovod koji povezuje proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa sa objektom izolovanog kupca i nije deo transportnog, odnosno distributivnog sistema;

15) direktni dalekovod je dalekovod koji ili povezuje izolovano mesto proizvodnje sa izolovanim kupcem ili povezuje objekat proizvođača električne energije sa snabdevačem koji direktno snabdeva sopstvene prostorije, zavisna privredna društva i krajnje kupce;

16) distribucija električne energije je prenošenje električne energije preko distributivnog sistema radi isporuke električne energije krajnjim kupcima, a ne obuhvata snabdevanje električnom energijom;

17) distribucija prirodnog gasa je prenošenje prirodnog gasa preko distributivnog sistema radi isporuke prirodnog gasa krajnjim kupcima, odnosno drugom distributivnom sistemu, a ne obuhvata snabdevanje prirodnim gasom;

18) distribucija toplotne energije je prenošenje toplotne energije za daljinsko grejanje i/ili daljinsko hlađenje za više objekata ili industrijsku upotrebu pomoću pare, tople vode ili rashladnog fluida kroz distributivne sisteme;

19) dovodni gasovod je cevovod koji povezuje postrojenja za proizvodnju nafte ili prirodnog gasa sa objektima za preradu prirodnog gasa;

20) energenti su ugalj, prirodni gas, nafta, derivati nafte, uljni škriljci, obnovljivi i drugi izvori energije;

21) energetski sistem je elektroenergetski sistem, sistem prirodnog gasa, nafte ili derivata nafte i sistem daljinskog grejanja i hlađenja, koji se sastoji od energetskih objekata međusobno povezanih tako da čine jedinstven tehničko-tehnološki sistem;

22) energetski subjekt je pravno lice, odnosno preduzetnik, koje obavlja jednu ili više energetskih delatnosti iz člana 16. ovog zakona;

23) energetski ugroženi kupac je domaćinstvo koje zbog socijalnog statusa ili zdravstvenog stanja, u skladu sa ovim zakonom, ima pravo na snabdevanje pod posebnim uslovima;

24) energija je električna energija i toplotna energija;

25) interkonektor je dalekovod, gasovod, naftovod, odnosno produktovod koji prelazi granicu između država radi povezivanja njihovih sistema, kao i oprema koja se koristi za povezivanje energetskih sistema;

26) isporuka je fizička predaja energije, odnosno energenta iz objekta energetskog subjekta ili proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa u objekat drugog energetskog subjekta ili krajnjeg kupca;

27) javni snabdevač prirodnim gasom je energetski subjekt koji obavlja energetsku delatnost javnog snabdevanja prirodnim gasom;

28) javno snabdevanje prirodnim gasom je prodaja prirodnog gasa domaćinstvima i malim kupcima po regulisanim cenama;

29) kontrola energetskog subjekta podrazumeva pravo ili mogućnost jednog lica samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički deluju, da vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem a) učešća u osnovnom kapitalu ili prava korišćenja celokupne ili dela imovine, b) ugovora ili prava na imenovanje većine direktora, odnosno članova nadzornog odbora ili glasanje i odluke tih organa;

30) korisnik sistema je proizvođač električne energije i prirodnog gasa, krajnji kupac čiji je objekat priključen na sistem, snabdevač, javni snabdevač prirodnog gasa, snabdevač na veliko električnom energijom i drugi operator sistema;

31) krajnji kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje električnu energiju ili prirodni gas za svoje potrebe;

32) krajnji kupac toplotne energije je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje toplotnu energiju za svoje potrebe;

33) kupac iz kategorije domaćinstvo je krajnji kupac koji kupuje električnu energiju ili prirodni gas za potrošnju svog domaćinstva i za zajedničku potrošnju domaćinstava isključujući obavljanje komercijalnih ili profesionalnih delatnosti;

34) kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje energiju ili energent za svoje potrebe ili radi preprodaje;

35) lajnpak (line-pack) je aktuelna količina prirodnog gasa koja se pod pritiskom skladišti u gasovodu (transportnom, odnosno distributivnom sistemu), koja se kratkoročno može koristiti za održavanje sigurnosti rada i balansiranje sistema u okviru dozvoljenog opsega promene pritiska;

36) licenca je akt kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje energetskih delatnosti propisanih ovim zakonom;

37) mali kupci električne energije su krajnji kupci (pravna lica i preduzetnici) koji imaju manje od 50 zaposlenih, ukupan godišnji prihod u iznosu do 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti, čiji su svi objekti priključeni na distributivni sistem električne energije napona nižeg od 1kV i čija je potrošnja električne energije u prethodnoj kalendarskoj godini do 30.000kWh;

38) mali kupci prirodnog gasa su krajnji kupci čija je godišnja potrošnja prirodnog gasa do 100.000 m³ i čiji su svi objekti priključeni na distributivni sistem prirodnog gasa;

39) merni uređaj za električnu energiju je brojilo električne energije, naponski i strujni merni transformator i ostala pomoćna oprema koja je u funkciji merjenja električne energije;

40) mehanizmi saradnje su oblici saradnje između država koji obuhvataju: zajedničke projekte, statističke transfere iz energetske bilansa država, zajedničke šeme podrške i druge oblike saradnje kojima se omogućava smanjenje troškova država za postizanje njihovog obavezujućeg ukupnog udela obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije;

41) motorna goriva su bezolovni motorni benzini, avionski benzini, mlazna goriva, gasna ulja, auto gas, biogoriva, komprimovani prirodni gas i drugo, a u skladu sa propisima kojima se definišu njihovi tehnički i drugi zahtevi i namena;

42) nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora je telo određeno Ugovorom o osnivanju Energetske zajednice između Evropske Zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i Privremene misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija („Službeni glasnik Republike Srbije”, broj 62/06) i odlukama Ministarskog saveta Energetske zajednice do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji;

43) namešavanje biogoriva je dodavanje biogoriva gorivima naftnog porekla u propisanom sadržaju;

44) neprekidni kapacitet je kapacitet prirodnog gasa koji operator transportnog sistema garantuje korisniku sistema u ugovorenim obimima;

45) nestandardne usluge operatora sistema su usluge koje operator sistema pruža na zahtev kupca, odnosno korisnika sistema ili usluge u cilju otklanjanja posledica postupanja kupca odnosno korisnika sistema suprotno propisima, a koje nisu obuhvaćene kroz cenu pristupa sistemu ili kroz troškove priključenja;

46) novi infrastrukturni objekti su objekti koji nisu izgrađeni do dana stupanja na snagu ovog zakona;

47) obnovljivi izvori energije su nefosilni izvori energije kao što su: vodotokovi, biomasa, vetar, sunce, biogas, deponijski gas, gas iz pogona za prerađivanje kanalizacionih voda i izvori geotermalne energije;

48) operator distributivnog sistema električne energije je energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom električne energije, odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za distribucijom električne energije na ekonomski opravdan način;

49) operator distributivnog sistema prirodnog gasa je energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa i upravljanja distributivnim sistemom za prirodni gas i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za distribucijom prirodnog gasa na ekonomski opravdan način;

50) operator prenosnog sistema električne energije je energetski subjekt koji obavlja delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj prenosnog sistema na području Republike Srbije, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne

sposobnosti sistema da ispuni potrebe za prenosom električne energije na ekonomski opravdan način;

51) operator sistema je operator prenosnog sistema električne energije, operator distributivnog sistema električne energije, operator transportnog sistema prirodnog gasa, operator distributivnog sistema prirodnog gasa i operator skladišta prirodnog gasa;

52) operator skladišta prirodnog gasa je energetska subjekt koji obavlja delatnost skladištenja i upravljanja skladištem prirodnog gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj skladišta prirodnog gasa;

53) operator transportnog sistema prirodnog gasa je energetska subjekt koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj transportnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za transportom prirodnog gasa na ekonomski opravdan način;

54) oprema pod pritiskom su gasovodi, naftovodi, produktovodi, parni i vrelovodni kotlovi, posude pod pritiskom i druga oprema pod pritiskom utvrđena posebnim tehničkim propisima;

55) organizovano tržište električne energije je institucionalno uređen odnos između ponude i tražnje učesnika na tržištu električne energije sa unapred određenim standardizovanim produktima i fizičkom isporukom, na vremenskom okviru dan unapred i unutar dana;

56) povlašćeni proizvođač električne energije je energetska subjekt koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije ili visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije i ima pravo na podsticajne mere u skladu sa ovim zakonom;

57) podsticajne mere su instrumenti ili mehanizmi podrške proizvodnji energije iz obnovljivih izvora energije ili visokoefikasnoj kombinovanoj proizvodnji električne i toplotne energije;

58) pomoćne usluge su usluge koje korisnici prenosnog i distributivnog sistema električne energije pružaju operatoru prenosnog i distributivnog sistema da bi se obezbedile sistemske usluge;

59) potpuno snabdevanje je prodaja električne energije ili prirodnog gasa kod koje količina električne energije ili prirodnog gasa za obračunski period nije utvrđena ugovorom o snabdevanju, već krajnji kupac ima pravo da odredi količinu, na osnovu ostvarene potrošnje na mestu primopredaje;

60) prekidni kapacitet je kapacitet koji operator transportnog sistema može prekinuti u skladu sa uslovima predviđenim u ugovoru o transportu;

61) prenos električne energije je prenošenje električne energije preko povezanih sistema visokih napona radi isporuke krajnjim kupcima ili distributivnim sistemima, a ne obuhvata snabdevanje;

62) privremeni povlašćeni proizvođač električne energije je fizičko ili pravno lice, odnosno preduzetnik, koje je pribavilo građevinsku dozvolu za izgradnju energetskog objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije ili visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije i ispunilo druge uslove u skladu sa ovim zakonom;

63) priključak na sistem je skup vodova, opreme i uređaja uključujući mernu opremu i merno mesto, kojima se instalacija objekta energetskog subjekta,

proizvođača ili krajnjeg kupca, fizički povezuje sa prenosnim, transportnim, odnosno distributivnim sistemom;

64) pristup sistemu je pravo na korišćenje sistema radi prenosa, odnosno transporta, distribucije, preuzimanja i predaje ugovorene količine električne energije, prirodnog gasa, nafte i derivata nafte u ugovoreno vreme pod propisanim i javno objavljenim uslovima na principu nediskriminacije;

65) proizvođač iz obnovljivih izvora energije je energetska subjekt koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije i ima pravo na garancije porekla u skladu sa ovim zakonom;

66) sigurnost snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom je obezbeđivanje potrebnih količina električne energije i prirodnog gasa krajnjim kupcima, kao i tehnička sposobnost prenosnih, transportnih i distributivnih sistema da omoguće isporuku do krajnjih kupaca;

67) sistemske usluge su usluge koje pruža operator sistema, a koje su neophodne za obezbeđivanje sigurnog, pouzdanog i stabilnog rada energetskog sistema;

68) snabdevanje električnom energijom je prodaja električne energije, kupcima za njihove potrebe ili radi preprodaje;

69) snabdevanje na veliko električnom energijom je prodaja električne energije kupcima, uključujući preprodaju, osim prodaje krajnjim kupcima;

70) snabdevanje prirodnim gasom je prodaja prirodnog gasa kupcima za njihove potrebe ili radi preprodaje;

71) snabdevanje toplotnom energijom je prodaja toplotne energije krajnjim kupcima po ceni određenoj u skladu sa metodologijom iz člana 362. ovog zakona;

72) sopstvena potrošnja operatora prenosnog, transportnog, distributivnog sistema i skladišta prirodnog gasa je potrošnja električne energije, odnosno prirodnog gasa, neophodna za rad sistema;

73) sopstvene potrebe za derivatima nafte su potrebe ili aktivnosti koje u bilo kom koraku njihove realizacije nisu namenjene prodaji derivata nafte ili vršenju usluga trećim licima, već za sopstvenu potrošnju;

74) standardne usluge operatora sistema su usluge koje operator pruža kupcima i korisnicima sistema, a koje se naplaćuju kroz cenu pristupa sistemu ili kroz troškove priključenja;

75) transport nafte i derivata nafte drugim oblicima transporta je transport nafte, odnosno derivata nafte svim oblicima transporta osim naftovodom, odnosno produktovodom;

76) transport nafte naftovodima i derivata nafte produktovodima je preuzimanje, cevovodni transport i predaja ugovorene količine nafte i derivata nafte pod propisanim i javno objavljenim uslovima na principu nediskriminacije;

77) transport prirodnog gasa je prenošenje prirodnog gasa transportnim sistemom do krajnjih kupaca ili drugog transportnog sistema, distributivnih sistema ili skladišta prirodnog gasa, a ne obuhvata snabdevanje;

78) treće zemlje su zemlje koji nisu članice Evropske Unije niti potpisnice Ugovora o osnivanju Energetske zajednice između Evropske Zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i Privremene misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu u skladu sa Rezolucijom

1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija („Službeni glasnik RS”, broj 62/06-u daljem tekstu: Ugovor o osnivanju Energetske zajednice);

79) trgovina van stanica za snabdevanje prevoznih sredstava uljima za loženje, biogorivima, tečnim naftnim gasom, komprimovanim i utečnjenim prirodnim gasom koji se koriste kao energetska goriva i gorivima za snabdevanje sportskih aviona je trgovina na malo;

80) trgovina gorivima za plovila je trgovina na veliko i obuhvata snabdevanje tečnim gorivom brodova i tehničkih plovni objekata u skladu sa propisima kojima se uređuju unutrašnja plovidba i luke i propisima o transportu opasnog tereta;

81) trgovina motornim i drugim gorivima na stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava je trgovina na malo;

82) trgovina naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim i utečnjenim prirodnim gasom je trgovina na veliko i obuhvata kupovinu odnosno uvoz radi dalje prodaje, odnosno izvoza ili korišćenje u poslovne svrhe;

83) ugovor „uzmi ili plati” je ugovor kojim se snabdevač obavezuje da isporuči ugovorene količine prirodnog gasa, a kupac da plati te količine bez obzira da li ih je preuzeo, delom plati u ugovorenom obračunskom periodu sa pravom da ga preuzme u nekom narednom obračunskom periodu uz obavezu da plati preostali iznos nakon preuzimanja;

84) ugovorno zagušenje je stanje u transportnom sistemu kada obim zahteva za neprekidnim kapacitetima prevazilazi kapacitet transportnog sistema prirodnog gasa;

85) horizontalno integrisano preduzeće je energetska subjekt koji pored jedne od energetske delatnosti u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od delatnosti koja nije u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa.

ENERGETSKA POLITIKA I PLANIRANJE RAZVOJA ENERGETIKE

Ciljevi energetske politike

Član 3.

Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to:

- 1) pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja energijom i energentima;
- 2) adekvatnog nivoa proizvodnje električne energije i kapaciteta prenosnog sistema;
- 3) stvaranja uslova za pouzdan i bezbedan rad i održivi razvoj energetske sistema;
- 4) konkurentnosti na tržištu energije na načelima nediskriminacije, javnosti i transparentnosti;
- 5) obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetske delatnosti i potrošnji energije;
- 6) stvaranja ekonomskih, privrednih i finansijskih uslova za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije;

7) stvaranja regulatornih, ekonomskih i privrednih uslova za unapređenje efikasnosti u upravljanju elektroenergetskim sistemima, posebno imajući u vidu razvoj distribuirane proizvodnje električne energije, razvoj distribuiranih skladišnih kapaciteta električne energije, uvođenje sistema za upravljanje potrošnjom i uvođenje koncepta naprednih mreža;

8) stvaranje uslova za korišćenje novih izvora energije;

9) raznovrsnosti u proizvodnji električne energije;

10) unapređenja zaštite životne sredine u svim oblastima energetske delatnosti;

11) stvaranja uslova za investiranje u energetiku;

12) zaštite kupaca energije i energenata;

13) povezivanja energetske sistema Republike Srbije sa energetskim sistemima drugih država;

14) razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa i njihovog povezivanja sa regionalnim i pan-evropskim tržištem.

Energetska politika bliže se razrađuje i sprovodi Strategijom razvoja energetike Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), Programom ostvarivanja Strategije (u daljem tekstu: Program) i Energetskim bilansom Republike Srbije (u daljem tekstu: Energetski bilans).

Vlada u skladu sa Strategijom i Programom donosi nacionalne akcione planove kojima se bliže utvrđuju razvojni ciljevi i mere za njihovo ostvarivanje.

Mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva iz stava 1. ovog člana moraju biti nediskriminatorne, zasnovane na načelima konkurencije, uz poštovanje tržišnih principa, ne mogu neopravdano stvarati dodatne obaveze učesnicima na tržištu električne energije i moraju biti opravdane u smislu njihovog ekonomskog i socijalnog efekta na krajnje kupce.

Strategija

Član 4.

Strategija je akt kojim se utvrđuje energetska politika i planira razvoj u sektoru energetike.

Strategijom se određuju:

1) dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine;

2) pravci razvoja prenosnog i distributivnog sistema električne energije;

3) pravci razvoja transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa i podzemnih skladišta prirodnog gasa;

4) pravci razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa;

5) pravci razvoja sistema daljinskog grejanja;

6) izvori i način obezbeđivanja potrebnih količina energije i energenata;

7) pravci razvoja korišćenja energije iz obnovljivih i novih izvora i unapređenja energetske efikasnosti;

8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem

distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;

9) drugi elementi od značaja za ostvarivanje ciljeva energetske politike.

Strategiju donosi Narodna skupština Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština) na predlog Vlade za period od najmanje 15 godina.

Vlada prati ostvarenje Strategije.

Strategija se usklađuje sa dokumentima koji se odnose na privredni razvoj Republike Srbije i strateškim i planskim dokumentima Republike Srbije i sadrži analizu ostvarenja ciljeva utvrđenih Strategijom za prethodni period.

Strategija se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Program

Član 5.

Programom se utvrđuju uslovi, način, dinamika i mere za ostvarivanje Strategije.

Program donosi Vlada, za period do šest godina na predlog Ministarstva nadležnog za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Ministarstvo prati ostvarenje Programa i po potrebi predlaže njegovo usklađivanje sa realnim potrebama najmanje svake druge godine.

Predlog dela Programa za teritoriju autonomne pokrajine nadležni organ autonomne pokrajine, na zahtev Ministarstva, dostavlja u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.

Energetski subjekti, Agencija i jedinice lokalne samouprave na zahtev Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, dužni su da dostave podatke za izradu Programa u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.

Zahtev za dostavljanje podataka iz stava 5. ovog člana sadrži vrstu podataka, vremenski period na koji se podaci odnose, način dostavljanja podataka, kao i druge elemente neophodne za izradu Programa.

Član 6.

Program sadrži:

1) energetske objekte koje je neophodno izgraditi i rekonstruisati radi sigurnosti snabdevanja ili zaštite životne sredine i koncesije koje će se ponuditi za izgradnju energetskih objekata i rokove za njihovo sprovođenje;

2) procenu finansijskih sredstava i izvore finansiranja;

3) obim korišćenja obnovljivih i novih izvora energije u ukupnoj proizvodnji energije;

4) mere kojima se obezbeđuje da propisi koji se odnose na postupke izdavanja odobrenja, dozvola i licenciranja koji se primenjuju na objekte za proizvodnju električne energije, odnosno energije za grejanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije, kao i na pripadajuće prenosne i distributivne mreže i postupak pretvaranja biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode, budu jednostavni, jasni, dostupni i transparentni;

5) korišćenje savremenih tehnologija za proizvodnju energije i energenata;

6) mere za stimulisavanje investiranja u energetski sektor;

- 7) korišćenje naprednih tehnologija za upravljanje elektroenergetskim sistemom;
- 8) mere za unapređenje energetske efikasnosti;
- 9) mere za zaštitu životne sredine;
- 10) druge elemente od značaja za ostvarivanje Strategije.

Član 7.

U cilju realizacije dugoročnih ciljeva za razvoj proizvodnih objekata koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja utvrđenih Strategijom i Programom, mogu se zaključiti dugoročni ugovori o prodaji sa proizvođačem električne energije, uz uvažavanje načela konkurencije i nediskriminacije.

Izveštaj o sprovođenju Strategije i Programa

Član 8.

Vlada podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o sprovođenju Strategije i Programa koji obuhvata:

- 1) postignute rezultate u odnosu na ciljeve postavljene Strategijom, odnosno Programom za godinu u kojoj se podnosi godišnji izveštaj o sprovođenju Strategije i Programa;
- 2) ocenu efekata postignutih rezultata i uticaj na Program u sledećoj godini;
- 3) predlog mera za efikasnije sprovođenje Strategije i Programa;
- 4) procenu potrebe za usklađivanjem Programa i eventualnim usklađivanjem Strategije sa realnim potrebama.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana, dostavlja se Narodnoj skupštini najkasnije do 30. juna tekuće godine za proteklu godinu.

Promocija regionalne saradnje

Član 9.

Nadležni organi u Republici Srbiji, Agencija, operator prenosnog sistema i operator tržišta električne energije, odnosno operator transportnog sistema prirodnog gasa, radi integrisanja tržišta na jednom ili više regionalnih nivoa, a u cilju uspostavljanja liberalizovanog regionalnog i pan-evropskog tržišta, saraduju sa nadležnim organima drugih zemalja.

Saradnja iz stava 1. ovog člana obuhvata, naročito saradnju u pogledu prekograničnih pitanja, sa ciljem stvaranja konkurentnog tržišta električne energije, odnosno prirodnog gasa i harmonizacije pravnih, regulatornih i tehničkih propisa Republike Srbije.

Energetski ugroženi kupac

Član 10.

Energetski ugroženi kupac električne energije ili prirodnog gasa je kupac iz kategorije domaćinstvo (samačko ili višečlana porodica), koje živi u jednoj stambenoj jedinici sa jednim mernim mestom na kome se meri potrošnja električne energije ili prirodnog gasa, koje troši maksimalnu količinu električne energije ili prirodnog gasa u skladu sa aktom iz stava 8. ovog člana, pod uslovima propisanim ovim zakonom (u daljem tekstu: energetski ugroženi kupac).

Status energetski ugroženog kupca stiče se na osnovu akta organa nadležnog za socijalna pitanja.

Domaćinstvo može steći status energetske ugroženog kupca na sopstveni zahtev ako:

1) pripada kategoriji sa najnižim prihodima po članu domaćinstva koji se utvrđuju u skladu sa aktom koji donosi Ministarstvo, uzimajući u obzir sve članove domaćinstva i svu nepokretnu imovinu u zemlji i inostranstvu;

2) ne poseduje, odnosno koristi drugu stambenu jedinicu, osim stambene jedinice koja po strukturi i površini odgovara potrebama domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast socijalnog stanovanja.

Status energetske ugroženog kupca na sopstveni zahtev može steći i domaćinstvo čijem članu zbog zdravstvenog stanja obustavom isporuke električne energije ili prirodnog gasa može biti ugrožen život ili zdravlje, što se dokazuje na način bliže propisan aktom iz stava 8. ovog člana.

Status energetske ugroženog kupca može se steći i na osnovu zahteva koji se podnosi jedinici lokalne samouprave, a koji izdaje akt o sticanju statusa za energetske ugroženog kupca.

Energetski ugroženi kupac izuzev domaćinstva iz stava 4. ovog člana ima pravo na isporuku električne energije ili prirodnog gasa u količinama i uz umanjenje mesečne obaveze plaćanja na način bliže utvrđen propisom iz stava 8. ovog člana.

Sredstva za ostvarivanje prava energetske ugroženih kupaca obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Vlada bliže propisuje kriterijume za sticanje statusa energetske ugroženog kupca, način zaštite, sadržinu zahteva, uslove, rok i postupak za sticanje statusa, kao i dokaze koji se prilažu uz zahtev, količine električne energije ili prirodnog gasa za koje se energetske ugroženom kupcu umanjuje mesečna obaveza plaćanja, način izdavanja akta o sticanju statusa i sadržinu tog akta, način vođenja evidencije i druga pitanja neophodna za utvrđivanje statusa.

Izveštaj o sigurnosti snabdevanja

Član 11.

Ministarstvo izrađuje izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom svake godine do 31. jula i objavljuje ga na internet stranici Ministarstva.

Izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom sadrži:

- 1) procenu sigurnosti rada prenosnog i distributivnog sistema;
- 2) podatke o planiranoj potrošnji i proizvodnji električne energije, kao i način obezbeđivanja nedostajućih količina za naredni petogodišnji period;
- 3) prognoziranu sigurnost snabdevanja za narednih pet do petnaest godina;
- 4) plan investicija prenosnog sistema i korisnika prenosnog sistema za narednih pet do petnaest godina, uključujući izgradnju interkonektivnih dalekovoda;
- 5) mehanizme upravljanja zagušenjima u prenosnim i distributivnim sistemima u skladu sa Ugovorom o osnivanju Energetske zajednice i pravilima evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema;
- 6) podatke o merama za pokrivanje vršne potrošnje, kao i mere koje se preduzimaju u slučaju da jedan ili više snabdevača ne obezbede dovoljne količine električne energije;
- 7) obim i kvalitet održavanja prenosnog i distributivnog sistema;

8) regionalne, nacionalne i evropske ciljeve održivog razvoja uključujući i međunarodne projekte;

9) raznovrsnost primarnih izvora za proizvodnju električne energije;

10) podatke o investicijama u kapacitete za proizvodnju električne energije.

Podatke iz stava 2. tačka 10) ovog člana Ministarstvo dostavlja Agenciji.

Izveštaj o sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom sadrži:

1) procenu sigurnosti rada transportnog i distributivnog sistema;

2) podatke o kapacitetima skladišta prirodnog gasa;

3) podatke o planiranoj potrošnji i proizvodnji prirodnog gasa, kao i način obezbeđivanja nedostajućih količina za naredni petogodišnji period;

4) podatke o planiranoj izgradnji energetske objekata za obezbeđenje sigurnosti snabdevanja;

5) podatke koji se odnose na kvalitet i nivo održavanja energetske objekata;

6) predmet ugovora o dugoročnom snabdevanju gasom, a posebno preostali period njihovog važenja, kao i stepen likvidnosti tržišta gasa;

7) podatke o merama za pokrivanje vršne potrošnje, kao i mere koje se preduzimaju u slučaju da jedan ili više snabdevača ne obezbede dovoljne količine prirodnog gasa;

8) uticaj mera iz člana 315. st. 2. i 3. ovog zakona na sigurnost snabdevanja;

9) mere podsticaja za nove investicije u istraživanje, proizvodnju, transport i skladištenje prirodnog gasa, uključujući i odredbe člana 288. ovog zakona.

Javna usluga

Član 12.

Energetskom subjektu koji poseduje licencu za obavljanje energetske delatnosti, može se uvesti obaveza pružanja javne usluge koja će obezbediti sigurnost snabdevanja, redovnost, kvalitet i cenu snabdevanja, zaštitu životne sredine, uključujući energetske efikasnost, upotrebu energije iz obnovljivih izvora i zaštitu klime.

Obaveze pružanja javne usluge moraju biti jasno definisane, transparentne, nediskriminatorne, proverljive, vremenski ograničene, moraju garantovati ravnopravnost energetske subjekata u pružanju javnih usluga i ne mogu uticati na otvaranje tržišta.

Energetski bilans

Član 13.

Energetskim bilansom utvrđuju se godišnje potrebe za energijom, odnosno energentima iskazanim na mesečnom nivou koje je neophodno obezbediti radi pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja krajnjih kupaca, uz uvažavanje potreba za racionalnom potrošnjom energije i energenata, izvori obezbeđivanja potrebnih količina energije, odnosno energenata, kao i potreban nivo zaliha i rezervnih kapaciteta energetske objekata za sigurno snabdevanje kupaca energijom i energentima.

Energetski bilans donosi Vlada na predlog Ministarstva, najkasnije do kraja decembra tekuće godine za narednu godinu.

Energetski subjekti, Agencija, ministarstva nadležna za odgovarajuću oblast, nadležni organi autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave na zahtev Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, dužni su da dostave podatke za izradu Energetskog bilansa u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.

Pored energetskih subjekata, organa, organizacija i drugih tela iz stava 3. ovog člana, obavezu davanja podataka u cilju pripreme i praćenja realizacije energetskog bilansa, imaju i javna preduzeća, privredna društva ili preduzetnici i fizička lica koji se bave proizvodnjom i prodajom energije i energenata.

Ministarstvo prati ostvarivanje Energetskog bilansa, vrši analizu njegovog ostvarivanja u prethodnoj godini i po potrebi predlaže Vladi mere kojima se obezbeđuje njegovo izvršavanje.

Ministarstvo je u obavezi da usvojen Energetski bilans objavi na svom sajtu najkasnije 15 dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 14.

Energetski bilans iz člana 13. ovog zakona sadrži:

- 1) bilans električne energije;
- 2) bilans uglja;
- 3) bilans nafte, derivata nafte i biogoriva;
- 4) bilans prirodnog gasa;
- 5) bilans toplotne energije;
- 6) bilans obnovljivih izvora energije.

Ministar nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministar) bliže propisuje sadržinu Energetskog bilansa, vrstu podataka, rokove i način dostavljanja podataka i druge elemente neophodne za izradu i praćenje ostvarenja Energetskog bilansa.

Planovi razvoja

Član 15.

Autonomna pokrajina i jedinice lokalne samouprave dužne su da u svojim planovima razvoja planiraju potrebe za energijom na svom području, kao i uslove i način obezbeđivanja neophodnih energetskih kapaciteta u skladu sa Strategijom i Programom.

ENERGETSKE DELATNOSTI, LICENCE I ENERGETSKE DOZVOLE

Energetske delatnosti

Član 16.

Energetske delatnosti, u smislu ovog zakona su:

- 1) proizvodnja električne energije;
- 2) kombinovana proizvodnja električne i toplotne energije;
- 3) prenos električne energije i upravljanje prenosnim sistemom;
- 4) distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom;
- 5) distribucija električne energije i upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom;

- 6) snabdevanje električnom energijom;
- 7) snabdevanje na veliko električnom energijom;
- 8) upravljanje organizovanim tržištem električne energije;
- 9) transport i upravljanje transportnim sistemom za prirodni gas;
- 10) skladištenje i upravljanje skladištem prirodnog gasa;
- 11) distribucija i upravljanje distributivnim sistemom za prirodni gas;
- 12) snabdevanje prirodnim gasom;
- 13) javno snabdevanje prirodnim gasom;
- 14) proizvodnja derivata nafte;
- 15) transport nafte naftovodima;
- 16) transport derivata nafte produktovodima;
- 17) transport nafte, derivata nafte i biogoriva drugim oblicima transporta;
- 18) skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva;
- 19) trgovina naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom;
- 20) trgovina gorivima van stanica za snabdevanje prevoznih sredstava;
- 21) punjenje posuda za tečni naftni gas, komprimovani i utečnjeni prirodni gas;
- 22) trgovina motornim i drugim gorivima na stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava;
- 23) trgovina gorivima za plovila;
- 24) proizvodnja toplotne energije;
- 25) distribucija toplotne energije;
- 26) snabdevanje toplotnom energijom;
- 27) proizvodnja biogoriva;
- 28) namešavanje biogoriva sa gorivima naftnog porekla.

Energetske delatnosti iz stava 1. tač. 1), 2), 6), 7), 8), 12), 14), 17), 18), 19), 20), 21), 22), 23), 27) i 28) ovog člana obavljaju se u skladu sa tržišnim principima.

Energetske delatnosti iz stava 1. tač. 3), 4), 9), 10), 11), 13), 15), 16), 24), 25) i 26) ovog člana su delatnosti od opšteg interesa u skladu sa posebnim zakonom.

Energetska delatnost iz stava 1. tač. 5) ovog člana obavlja se u skladu sa odredbama ovog zakona.

Uslovi za obavljanje energetske delatnosti

Član 17.

Energetsku delatnost može da obavlja javno preduzeće, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koji ima licencu za obavljanje energetske delatnosti, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Razdvajanje računa

Član 18.

Energetski subjekt koji obavlja jednu ili više energetske delatnosti čije su cene regulisane ili koji pored tih energetske delatnosti obavlja i druge energetske, odnosno druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetske delatnostima, dužan je da u cilju izbegavanja diskriminacije, međusobnog subvencionisanja i poremećaja konkurencije u svojim računovodstvenim internim obračunima vodi zasebne račune za svaku od regulisanih energetske delatnosti, uključujući snabdevanje električnom energijom po regulisanim cenama i zbirno za druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetske delatnostima i da sačini godišnji bilans stanja i bilans uspeha za svaku delatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje položaj privrednih društava i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija. Prihod od vlasništva nad transportnim ili distributivnim sistemom mora biti specificiran u računima.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana koji ima obavezu revizije godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom, dužan je da obezbedi reviziju godišnjih finansijskih izveštaja koja treba da potvrdi poštovanje načela izbegavanja diskriminacije i međusobnog subvencionisanja. Godišnji finansijski izveštaji i izveštaji revizora moraju se objaviti na internet stranici energetskog subjekta.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana, dužan je da u svom opštem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koje će primenjivati pri izradi računovodstvenih internih obračuna po delatnostima.

Operatori sistema dužni su da obezbede tajnost komercijalno osetljivih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije i energenata, kao i tajnost komercijalno osetljivih podataka i informacija o svojim aktivnostima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Licenca

Član 19.

Licenca se izdaje na zahtev domaćeg pravnog lica, odnosno preduzetnika, kao i na zahtev stranog pravnog lica samo za obavljanje energetske delatnosti snabdevanje na veliko električnom energijom, u skladu sa ovim zakonom.

Licenca se izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za izdavanje licence, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Licenca sadrži naročito: naziv energetskog subjekta, energetske delatnosti, spisak energetske objekata koji se koriste za obavljanje delatnosti, tehničke karakteristike tih objekata, podatke o lokaciji odnosno području na kome će se energetske delatnosti obavljati, period na koji se izdaje licenca i obaveze po pitanju neprekidnog obavljanja delatnosti, transparentnosti i izveštavanja.

Rešenje kojim se odbija zahtev za izdavanje licence mora biti detaljno obrazloženo i zasnovano na objektivnim i nediskriminatornim kriterijuma i dostavljeno podnosiocu zahteva.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Rešenje Ministarstva je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 20.

Licenca se izdaje za svaku energetska delatnost posebno.

Licenca se izdaje na deset godina, a za proizvodnju električne energije, kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije i proizvodnju toplotne energije na 30 godina.

Rok važenja licence može se produžiti na zahtev energetskog subjekta.

Zahtev iz stava 3. ovog člana podnosi se Agenciji najkasnije 30 dana pre isteka roka na koji je izdata licenca.

Agencija može produžiti rok na koji je licenca izdata, ako su ispunjeni uslovi za izdavanje licence koji su utvrđeni ovim zakonom.

Član 21.

Licenca nije potrebna za obavljanje sledećih energetskih delatnosti:

1) proizvodnje električne energije u objektima ukupne odobrene snage do 1 MW, osim ako isti energetski subjekt proizvodnju električne energije vrši u dva ili više energetskih objekata čija ukupna odobrena snaga prelazi snagu od 1 MW, bez obzira da li su povezani na sistem preko jednog ili više priključaka;

2) proizvodnje električne energije isključivo za sopstvene potrebe;

3) transporta nafte naftovodima isključivo za sopstvene potrebe;

4) transporta derivata nafte produktovodima za sopstvene potrebe;

5) transporta nafte, derivata nafte i biogoriva drugim oblicima transporta;

6) skladištenja nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe;

7) proizvodnja toplotne energije u objektima snage do 1 MW i proizvodnja toplotne energije isključivo za sopstvene potrebe;

8) kombinovana proizvodnja električne i toplotne energije u termoelektranama - toplanama do 1 MW ukupne odobrene električne snage priključka i 1 MW ukupne toplotne snage, kao i kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije isključivo za sopstvene potrebe;

9) trgovina na malo tečnim naftnim gasom u bocama punjenja manjeg od 12kg;

10) u okviru energetske delatnosti trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom za trgovinu propanom visokog stepena čistoće ($\geq 99,5\%$), sa dozvoljenim sadržajem C3 i C4 zasićenih ugljovodonika do 2 % i temperaturom ključanja $-42,1^{\circ}\text{C}$, koji se koristi kao rashladno sredstvo.

Licenca nije potrebna Ministarstvu i organu nadležnom za robne rezerve za obavljanje energetskih delatnosti iz člana 16. tač. 18) i 19) ovog zakona, a koje se obavljaju u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju robne rezerve.

Član 22.

Licenca se izdaje ako:

1) je podnosilac zahteva osnovan ili registrovan, za obavljanje energetske delatnosti za koju se izdaje licenca;

2) je za energetski objekat izdata upotrebna dozvola, osim za objekte za koje propisom kojim se uređuje izgradnja objekata nije predviđeno izdavanje upotrebne dozvole;

3) energetske objekti i ostali uređaji, instalacije ili postrojenja neophodni za obavljanje energetske delatnosti ispunjavaju uslove i zahteve utvrđene tehničkim propisima, propisima o energetskej efikasnosti, propisima o zaštiti od požara i eksplozija, kao i propisima o zaštiti životne sredine;

4) podnosilac zahteva ispunjava propisane uslove u pogledu stručnog kadra za obavljanje poslova tehničkog rukovođenja, rukovanja i održavanja energetskih objekata, odnosno uslove u pogledu broja i stručne osposobljenosti zaposlenih lica za obavljanje poslova na održavanju energetskih objekata, kao i poslova rukovaoca u tim objektima;

5) podnosilac zahteva ispunjava finansijske uslove za obavljanje energetske delatnosti;

6) direktor, odnosno članovi organa upravljanja nisu bili pravnosnažno osuđeni za krivična dela u vezi sa obavljanjem privredne delatnosti;

7) podnosiocu zahteva nije izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti ili ako su prestale pravne posledice izrečene mere;

8) podnosilac zahteva poseduje dokaz o pravnom osnovu za korišćenje energetskog objekta u kojem se obavlja energetska delatnost;

9) nad podnosiocem zahteva nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije.

Pored uslova iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva za obavljanje delatnosti od opšteg interesa mora biti osnovan za obavljanje te delatnosti ili tu delatnost obavlja kao poverenu u skladu sa posebnim zakonom.

Pored uslova iz stava 1. ovog člana, za delatnosti za koje su propisani posebni tehnički uslovi koji se odnose na promet robe i usluga podnosilac zahteva mora da ispuni i uslove u skladu sa tim propisima.

Stranom pravnom licu iz člana 19. stav 1. ovog zakona licenca za obavljanje delatnosti snabdevanja na veliko električnom energijom izdaje se ako ispuni uslove iz stava 1. tač. 5), 7) i 9) ovog člana i druge uslove propisane aktom iz člana 27. stav 7. ovog zakona.

Uz zahtev za izdavanje licence podnosilac zahteva prilaže dokaze o ispunjenosti uslova iz ovog člana i akta iz člana 27. stav 7. ovog zakona.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz stava 1. tač. 3) i 4) i stava 3. ovog člana je izveštaj nadležnog inspektora ili drugi dokument propisan aktom Ministra iz člana 27. stav 7. ovog zakona.

Član 23.

Licenca je neprenosiva.

Licenca za obavljanje energetske delatnosti se pribavlja i u slučaju kada se na energetskom objektu za koji je izdata licenca, promeni pravni osnov korišćenja energetskog objekta po osnovu statusne promene ili u pravnom prometu po drugom osnovu.

Energetski subjekt-imalac licence iz stava 2. ovog člana je dužan da u slučaju statusne promene iz stava 2. ovog člana, istovremeno sa objavljivanjem nacrtu ugovora, odnosno odluke o statusnoj promeni u skladu sa propisima kojima se uređuje pravni položaj privrednih društava, o započinjanju statusne promene obavesti Agenciju, a u slučaju promene pravnog osnova korišćenja objekta po drugom osnovu, pre zaključenja pravnog posla kojim se menja pravni osnov korišćenja energetskog objekta.

Energetski subjekt koji po izvršenoj statusnoj promeni, odnosno po promeni pravnog osnova korišćenja energetskog objekta nastavi da obavlja energetsku delatnost na tom objektu, dužan je da podnese zahtev za izdavanje, odnosno izmenu licence u roku od 15 dana od dana registracije statusne promene, odnosno od zaključenja pravnog posla kojim se menja pravni osnov korišćenja energetskog objekta, a energetski subjekt koji prestaje da obavlja energetsku delatnost, u istom roku, zahtev za ukidanje, odnosno izmenu licence.

Energetski subjekt iz stava 4. ovog člana mora da ispuni sve uslove iz člana 22. stav 1. ovog zakona osim uslova iz člana 22. stav 1. tač. 2) i 3) ovog zakona.

U slučaju ispunjenosti uslova iz stava 5. ovog člana Agencija će izdati licencu sa rokom važenja licence koji se određuje prema isteku važenja licence energetskom subjektu koji prestaje da obavlja energetsku delatnost na energetskom objektu.

U slučaju da energetski subjekt ima više licenci, Agencija će izdati licencu sa rokom važenja licence koji se određuje prema isteku važenja licence koja bi najranije prestala.

U slučaju statusne promene iz st. 2. do 4. ovog člana, energetski subjekt koji nastavlja da obavlja delatnost na energetskom objektu, može da privremeno nastavi da obavlja energetsku delatnost do pribavljanja licence a najduže u periodu od 60 dana od dana registracije statusne promene.

U slučaju statusne promene, energetski subjekt koji nastavlja da obavlja energetsku delatnost čija je cena regulisana u skladu sa ovim zakonom, do donošenja odluke o ceni, primenjuje regulisanu cenu energetskog subjekta koji je obavljao tu energetsku delatnost do dana registracije statusne promene, a najduže 90 dana od dana pribavljanja licence.

Član 24.

Stručna osposobljenost iz člana 22. stav 1. tačka 4) ovog zakona, proverava se polaganjem stručnog ispita.

Stručni ispit se polaže pred komisijom koju obrazuje Ministar, odnosno rukovodilac pokrajinskog organa uprave nadležnog za poslove energetike za lica koja su zaposlena kod energetskog subjekta koji ima sedište na teritoriji autonomne pokrajine.

Ministarstvo propisuje bliže uslove, program i način polaganja stručnog ispita iz stava 2. ovog člana, kao i uslove u pogledu stručnog kadra iz člana 22. stav 1. tačka 4) ovog zakona.

Član 25.

Licenca se privremeno oduzima energetskom subjektu ako:

- 1) prestane da ispunjava jedan ili više uslova iz člana 22. ovog zakona;
- 2) energetske objekte ne održava u ispravnom i bezbednom stanju i u skladu sa tehničkim propisima kojima se uređuju uslovi korišćenja sistema;
- 3) ne izvršava obaveze utvrđene rešenjem o izdavanju licence;
- 4) regulisane cene energije, energenata, odnosno usluga ne određuje u skladu sa metodologijama, pravilima o radu tržišta električne energije i pravilima o radu sistema za transport prirodnog gasa i pravilima o radu sistema za transport nafte naftovodima i derivata nafte produktovodima;
- 5) ne vodi zasebne račune u skladu sa članom 18. ovog zakona;
- 6) se ne pridržava i drugih propisanih uslova za obavljanje energetske delatnosti utvrđenih ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

O privremenom oduzimanju licence iz stava 1. ovog člana Agencija donosi rešenje i određuje rok za otklanjanje nedostataka zbog kojih se privremeno oduzima licenca, koji ne može da bude kraći od 30 dana niti duži od 90 dana.

Rešenje o privremenom oduzimanju licence zbog neispunjavanja uslova iz člana 22. stav 1. tač. 3) i 4) i člana 22. stav 3. ovog zakona Agencija donosi na predlog nadležnog inspektora.

Ako je energetska subjekt u roku utvrđenom rešenjem iz stava 2. ovog člana otklonio nedostatke zbog kojih je licenca privremeno oduzeta, rešenje o privremenom oduzimanju licence se ukida, a ako ih nije otklonio Agencija donosi rešenje kojim se licenca trajno oduzima.

Podnosiocu zahteva kome je oduzeta licenca može se ponovo izdati licenca za obavljanje iste energetske delatnosti po isteku roka od tri godine od dana oduzimanja, ako ispunjava uslove iz ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona.

Licenca za obavljanje energetske delatnosti na energetskom objektu na kome je prethodno delatnost obavljao energetski subjekt kojem je trajno oduzeta licenca ne može se izdati energetskom subjektu čiji je vlasnik ili odgovorno lice imalo vlasnički udeo ili bilo zaposleno u energetskom subjektu kome je trajno oduzeta licenca.

Odredbe stava 6. ovog člana shodno se primenjuju i na bračne drugove, decu ili srodnike u pravoj liniji nezavisno od stepena srodstva ili pobočne srodnike zaključno sa drugim stepenom srodstva vlasnika, odnosno odgovornog lica ili lica koje je zaposleno ili je bilo zaposleno u energetskom subjektu kome je trajno oduzeta licenca.

Protiv rešenja iz st. 2. i 4. ovog člana može se izjaviti žalba Ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Član 26.

Ako bi prestanak rada energetskog subjekta kome je privremeno oduzeta licenca mogao da ugrozi redovno i sigurno snabdevanje energijom, živote i zdravlje ljudi ili da prouzrokuje teške poremećaje u privredi, Agencija može, po pribavljenom mišljenju Ministarstva i nadležne inspekcije rešenjem o privremenom oduzimanju licence iz člana 25. stav 2. ovog zakona odobriti energetskom subjektu da nastavi obavljanje energetske delatnosti do obezbeđenja uslova za otklanjanje štetnih posledica prestankom rada energetskog subjekta, ali ne duže od roka utvrđenog rešenjem o privremenom oduzimanju licence.

Ako bi prestanak obavljanja energetske delatnosti od opšteg interesa od strane energetskog subjekta kome je trajno oduzeta licenca mogao da ugrozi redovno i sigurno snabdevanje energijom, život i zdravlje ljudi ili da prouzrokuje teške poremećaje u privredi, Vlada će, na predlog Ministarstva, posebnim aktom odrediti drugi energetski subjekt koji ima licencu za obavljanje iste energetske delatnosti da obavlja energetska delatnost na području na kome je energetska delatnost obavljao energetski subjekt kome je trajno oduzeta licenca.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, aktom Vlade utvrđuju se prava i obaveze energetskog subjekta koji je određen za obavljanje energetske delatnosti od opšteg interesa na određenom području, vreme u kojem će obavljati delatnost, kao i prava i obaveze vlasnika energetskog objekta kojem je oduzeta licenca ili na čijem objektu je energetska delatnost obavljao energetski subjekt kojem je oduzeta licenca, ako postoji potreba za korišćenjem njegovog energetskog objekta u obavljanju energetske delatnosti od strane subjekta koji je određen aktom Vlade.

Ugovorom o poveravanju obavljanja energetske delatnosti od opšteg interesa uređuje se i obaveza energetskog subjekta da u slučaju trajnog oduzimanja licence dozvoli korišćenje energetskog objekta sa svom neophodnom dokumentacijom energetskom subjektu koji je određen aktom Vlade, kao i način, visina i rokovi plaćanja privremene naknade za korišćenje energetskih objekata.

U slučaju da energetski subjekt iz stava 4. ovog člana energetski objekat koristi kao zakupac obavezan element ugovora o zakupu je saglasnost vlasnika energetskog objekta za korišćenje energetskog objekta u skladu sa stavom 4. ovog člana.

Član 27.

Energetski subjekt kome je izdata licenca za obavljanje energetske delatnosti može za vreme važenja licence podneti zahtev za njeno ukidanje.

Energetski subjekt kome je izdata licenca za obavljanje energetske delatnosti dužan je da podnese zahtev za izmenu rešenja kojim je izdata licenca, u slučaju promena u vezi sa energetskim objektima koji se koriste za obavljanje energetske delatnosti, kao i promena tehničkih i drugih propisa.

O zahtevu iz st. 1. i 2. ovog člana Agencija donosi rešenje u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Ministru u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Rešenje Ministarstva je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Licenca prestaje da važi po sili zakona u slučaju prestanka pravnog lica, odnosno preduzetnika.

Ministarstvo bliže propisuje uslove za izdavanje, izmenu i oduzimanje licence, sadržinu zahteva za izdavanje licence, sadržinu zahteva za izdavanje izveštaja nadležnog inspektora iz člana 22. stav 1. tač. 3) i 4) ovog zakona i dokaze koja se prilažu uz zahtev za izdavanje izveštaja, kao i način vođenja registra izdatih i oduzetih licenci.

Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe

Član 28.

Za skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe ukupnog kapaciteta preko pet tona i za snabdevanje sopstvenih prevoznih sredstava na sopstvenim stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava, za koje se ne izdaje licenca, pribavlja se saglasnost koju Ministarstvo izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva (u daljem tekstu: Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe).

Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe se izdaje pod uslovom da objekti za skladištenje i sopstvene stanice za snabdevanje ispunjavaju uslove i zahteve utvrđene tehničkim propisima, propisima o energetskej efikasnosti, propisima o zaštiti od požara i eksplozija, kao i propisima o zaštiti životne sredine.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz stava 2. ovog člana prilaže se uz zahtev za izdavanje Saglasnosti za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz stava 2. ovog člana je izveštaj nadležnog inspektora.

Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe se izdaje sa rokom važenja od deset godina.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Rešenje Vlade je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministarstvo bliže propisuje uslove za izdavanje, izmenu i oduzimanje Saglasnosti za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe, sadržinu zahteva i dokumenta koja se prilažu uz zahtev za izdavanje.

Član 29.

Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe privremeno se oduzima ako imalac ove saglasnosti ne održava u ispravnom i bezbednom stanju objekte za skladištenje i sopstvene stanice za snabdevanje sopstvenih prevoznih sredstava u skladu sa tehničkim propisima i ako se ne pridržava drugih propisanih uslova.

O privremenom oduzimanju Saglasnosti za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe Ministarstvo donosi rešenje i određuje rok za otklanjanje nedostatka zbog kojih se privremeno oduzima Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe koji ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 90 dana.

Rešenje o privremenom oduzimanju Saglasnosti za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe zbog neispunjavanja uslova iz člana 28. stav 2. Ministarstvo donosi na predlog nadležnog inspektora.

Ako je lice iz stava 1. ovog člana u roku utvrđenom rešenjem iz stava 2. ovog člana otklonilo nedostatke zbog kojih je Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe privremeno oduzeta, rešenje o privremenom oduzimanju Saglasnosti za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe se ukida, a ako ih nije otklonio, Ministarstvo donosi rešenje kojim se Saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe trajno oduzima.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Energetska dozvola

Član 30.

Energetski objekti se grade u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata, tehničkim i drugim propisima, a po prethodno pribavljenoj energetskej dozvoli koja se izdaje u skladu sa ovim zakonom.

Energetska dozvola se podnosi uz zahtev za izdavanje građevinske dozvole.

Energetska dozvola se pribavlja za izgradnju sledećih objekata:

- 1) objekata za proizvodnju električne energije snage 1 MW i više;
- 2) objekata za proizvodnju električne energije snage do 1 MW koji kao primarni energetskej resurs koriste vodu;
- 3) objekata za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije u termoelektranama - toplanama električne snage 1 MW i više i ukupne toplotne snage 1 MW i više;
- 4) direktnih dalekovoda;
- 5) objekata za proizvodnju derivata nafte;

6) naftovoda i produktovoda, objekata za skladištenje nafte, derivata nafte, biogoriva, komprimovanog prirodnog gasa i utečnjelog prirodnog gasa ukupnog rezervoarskog prostora većeg od 10 m³;

7) objekata za transport prirodnog gasa, objekata za distribuciju prirodnog gasa i objekata za skladištenje prirodnog gasa;

8) direktnih gasovoda;

9) objekata za proizvodnju toplotne energije snage 1 MW i više;

10) objekata za proizvodnju biogoriva kapaciteta preko 10 t godišnje.

Energetska dozvola nije potrebna za izgradnju energetske objekata koji se grade u skladu sa zakonom kojim se uređuje javno - privatno partnerstvo i koncesije.

Član 31.

Postupak za izdavanje energetske dozvole, pokreće se zahtevom za izdavanje energetske dozvole, koji mogu podneti domaća i strana pravna ili fizička lica ili preduzetnici osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Energetska dozvola izdaje se pod istim uslovima domaćim i stranim pravnim ili fizičkim licima ili preduzetnicima, na način i po postupku utvrđenim ovim zakonom i drugim zakonima i uz puno poštovanje principa nediskriminacije i primenom kriterijuma koji moraju biti objektivni i javni.

Član 32.

Energetsku dozvolu izdaje Ministarstvo.

Poverava se jedinici lokalne samouprave izdavanje energetske dozvola iz člana 30. stav 3. tač. 9) i 10) ovog zakona koji se grade na njenom području.

Član 33.

Za izdavanje energetske dozvole moraju se ispuniti uslovi koji se odnose na:

1) pouzdan i siguran rad energetske sistema;

2) uslove za određivanje lokacije i korišćenja zemljišta;

3) mogućnost priključenja objekta na sistem;

4) energetske efikasnosti;

5) uslove korišćenja primarnih izvora energije;

6) zaštitu na radu i bezbednost ljudi i imovine;

7) zaštitu životne sredine;

8) ekonomsko-finansijsku sposobnost podnosioca zahteva da realizuje izgradnju energetske objekta;

9) doprinos kapaciteta za proizvodnju električne energije u ostvarivanju ukupnog udela energije iz obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije u skladu sa Nacionalnim akcionim planom;

10) doprinos kapaciteta za proizvodnju električne energije smanjenju emisija;

11) doprinos kapaciteta za transport ili skladištenje prirodnog gasa povećanju sigurnosti snabdevanja.

Dokaz o pravu svojine, odnosno pravu zakupa zemljišta na kome se planira izgradnja energetske objekta nije uslov za izdavanje energetske dozvole.

Član 34.

Zahtev za izdavanje energetske dozvole sadrži naročito podatke o:

- 1) podnosiocu zahteva;
- 2) energetskom objektu;
- 3) vrednosti investicije;
- 4) načinu obezbeđenja finansijskih sredstava;
- 5) predviđenom eksploatacionom veku objekta, kao i načinu sanacije lokacije po završetku eksploatacionog veka objekta;
- 6) usklađenosti sa odgovarajućim planskim dokumentima u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata;
- 7) roku završetka gradnje energetskog objekta.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, u slučaju kada se izgradnja energetskog objekta planira na eksploatacionom polju, potrebno je dostaviti i saglasnost ministarstva nadležnog za poslove geologije i rudarstva.

Ministar bliže propisuje uslove za izdavanje energetske dozvole, sadržaj zahteva za izdavanje energetske dozvole u zavisnosti od vrste i namene energetskog objekta, način izdavanja energetske dozvole i sadržaj registra izdatih energetskih dozvola i registra energetskih dozvola koje su prestale da važe.

Član 35.

Energetska dozvola se izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

U slučaju da se odbije zahtev za izdavanje energetske dozvole rešenje mora sadržati detaljno obrazloženje koje je zasnovano na objektivnim i nediskriminatornim kriterijuma i dostavljeno podnosiocu zahteva.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja, odnosno Ministarstvu u slučajevima iz člana 32. stav 2. ovog zakona.

Rešenje Vlade, odnosno Ministarstva je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Energetska dozvola se izdaje sa rokom važenja tri godine od dana njene pravosnažnosti.

Energetska dozvola nije prenosiva.

Na zahtev imaoca energetske dozvole, Ministarstvo, odnosno jedinica lokalne samouprave, može produžiti rok važenja energetske dozvole najduže za još jednu godinu.

Zahtev za produženje podnosi se najkasnije 30 dana pre isteka roka važenja energetske dozvole.

Rok važenja energetske dozvole će se produžiti ako su ispunjeni uslovi za izdavanje energetske dozvole utvrđeni ovim zakonom kao i sledeći uslovi:

- 1) da je podnosilac zahteva dostavio dokaz o pribavljenoj dokumentaciji potrebnoj za izgradnju energetskog objekta, odnosno da je pokrenuo odgovarajući postupak pred nadležnim organima za pribavljanje dokumentacije;

2) da je podnosilac zahteva dostavio dokaz da je preduzeo sve mere pred nadležnim organima u skladu zakonom u cilju pribavljanja dokumentacije.

Novi postupak za izdavanje energetske dozvole može se pokrenuti samo ukoliko se prethodno iskoristi mogućnost produženja roka važenja izdate energetske dozvole saglasno stavu 7. ovog člana.

Energetski subjekt kome je izdata energetska dozvola može za vreme važenja energetske dozvole podneti zahtev za njeno ukidanje.

Direktni dalekovod i direktni gasovod

Član 36.

Proizvođač električne energije, odnosno prirodnog gasa i snabdevač imaju pravo da snabdevaju krajnje kupce, kao i svoje prostorije i prostorije zavisnog privrednog društva putem direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda.

Krajnji kupci koji planiraju da zaključe ugovor o snabdevanju, a ne mogu da dobiju pristup mreži, imaju pravo da im se električna energija, odnosno prirodni gas isporučuje preko direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda od strane proizvođača električne energije, odnosno prirodnog gasa i snabdevača.

Mogućnost snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom putem direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda ne utiče na mogućnost ugovaranja kupovine električne energije, odnosno prirodnog gasa na tržištu, odnosno na pravo kupca na slobodan izbor snabdevača, u skladu sa ovim zakonom.

Energetska dozvola za izgradnju direktnih dalekovoda i direktnih gasovoda iz člana 30. stav 3. tač. 4) i 8) ovog zakona, može se izdati u slučaju odbijanja pristupa sistemu ili otpočinjanja rešavanja spora povodom pristupa sistemu.

Izdavanje energetske dozvole za izgradnju direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda može se odbiti, uz detaljno obrazloženje, ako bi izgradnja tog dalekovoda, odnosno gasovoda ugrozila obavljanje delatnosti od opšteg interesa, odnosno obavezu pružanja javne usluge, uključujući i zaštitu kupaca.

Javni tender

Član 37.

U slučaju da se putem izdavanja energetske dozvole ne mogu obezbediti novi proizvodni kapaciteti ili kada preduzete mere energetske efikasnosti, nisu dovoljne za obezbeđivanje sigurnog i redovnog snabdevanja električnom energijom, izgradnja objekata za proizvodnju električne energije može se odobriti po sprovedenom postupku javnog tendera.

Vlada, na predlog Ministarstva donosi odluku o raspisivanju javnog tendera u skladu sa zakonom.

Odluka iz stava 2. ovog člana sadrži naročito:

- 1) lokaciju na kojoj će se graditi objekat;
- 2) vrstu primarne energije;
- 3) način proizvodnje i uslove preuzimanja električne energije;
- 4) uslove koji se odnose na zaštitu životne sredine;
- 5) uslove koji se odnose na zaštitu spomenika kulture ako isti postoje na lokaciji na kojoj će se graditi objekat;
- 6) uslove koji se odnose na energetske efikasnost;

7) mere podsticaja za pojedine vrste primarne energije i instalisane snage proizvodnog kapaciteta;

8) uslove koji se odnose na prestanak rada objekta;

9) rok za podnošenje ponude.

Prikupljanje ponuda po javnom tenderu, ocenjivanje i rangiranje ponuda vrši Ministarstvo i Vladi dostavlja izveštaj sa predlogom najpovoljnije ponude.

Postupak javnog tendera, uslovi za učešće na tenderu i kriterijumi za izbor ponude moraju biti transparentni i nediskriminatorni.

Odluka o raspisivanju javnog tendera objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a detalje u vezi sa tenderskom procedurom Ministarstvo javno objavljuje uključujući i objavljivanje u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima, najmanje šest meseci pre datuma zatvaranja tendera.

AGENCIJA ZA ENERGETIKU REPUBLIKE SRBIJE

Položaj

Član 38.

Agencija je jedino regulatorno telo za oblast energetike osnovano u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije, kroz stvaranje stabilnog regulatornog okvira, kao i za obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Agencija je samostalni pravni subjekt i nezavisna od organa izvršne vlasti u obavljanju svojih poslova, kao i od drugih državnih organa i organizacija, pravnih i fizičkih lica koja se bave energetske delatnostima, nezavisno donosi odluke, samostalno raspolaze finansijskim sredstvima odobrenim finansijskim planom i obezbeđuje stručne kapacitete neophodne za obavljanje zakonom utvrđenih poslova.

Zaposleni i članovi Saveta Agencije moraju da deluju nezavisno od bilo kog tržišnog interesa, da ne primaju instrukcije od organa izvršne vlasti, kao i od drugih državnih organa i organizacija i lica koja se bave energetske delatnostima.

Nezavisnost iz stava 2. ne dovodi u pitanje saradnju sa drugim nacionalnim telima, sprovođenje opšte politike koju donosi Vlada po pitanjima koja nisu u vezi sa ovlašćenjima i dužnostima Agencije.

Agencija ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom, zakonima i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje privrednih društava, kao i Statutom Agencije (u daljem tekstu: Statut).

Agencija posluje pod nazivom Agencija za energetiku Republike Srbije.

Sedište Agencije je u Beogradu.

U cilju efikasnijeg izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti Agencija može odlukom Saveta Agencije organizovati obavljanje poslova u mestima van svog sedišta, na način i pod uslovima utvrđenim Statutom.

Savet Agencije

Član 39.

Organ Agencije je Savet Agencije (u daljem tekstu: Savet) koji donosi sve odluke o pitanjima iz nadležnosti Agencije većinom glasova od ukupnog broja članova Saveta, osim ako ovim zakonom i Statutom nije drugačije propisano.

Savet ima predsednika i četiri člana, koji se biraju iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti energetike.

Predsednik Saveta zastupa i predstavlja Agenciju, rukovodi radom Saveta, odlučuje o pitanjima iz delokruga rada Agencije utvrđenim u članu 54. ovog zakona, organizuje rad i rukovodi radom Agencije, predlaže odluke i druga akta koja donosi Savet i stara se o njihovom izvršavanju, ima ovlašćenja direktora u poslovima vezanim za ostvarivanje prava i obaveza zaposlenih i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom, Statutom i ovlašćenjem Saveta.

Predsednik i članovi Saveta za svoj rad i za rad Agencije odgovaraju Narodnoj skupštini, kojoj najmanje jednom godišnje podnose izveštaj o radu.

Izveštaj o radu sadrži podatke o radu Agencije u prethodnoj godini o njenom finansijskom poslovanju i o stanju u energetskom sektoru Republike Srbije u okviru nadležnosti Agencije.

Izveštaj iz stava 5. ovog člana se dostavlja Narodnoj skupštini najkasnije do 31. maja svake godine.

Izbor i način rada Saveta

Član 40.

Predsednika i članove Saveta bira Narodna skupština, po osnovu javnog konkursa, koga raspisuje i sprovodi Komisija za sprovođenje postupka za izbor kandidata (u daljem tekstu: Komisija) koju obrazuje Vlada na predlog Ministarstva.

Komisija ima pet članova i čine je dva predstavnika nadležnog odbora Narodne skupštine i tri istaknuta stručnjaka sa radnim iskustvom u oblasti energetike preko 15 godina.

Član Komisije ne može biti lice koje je u radnom odnosu u energetskom subjektu.

Vlada, u roku od 30 dana od dana prijema mišljenja Komisije utvrđuje predlog za izbor i dostavlja ga Narodnoj skupštini na usvajanje.

Član 41.

Za predsednika i članove Saveta mogu se birati lica koja su državljani Republike Srbije i koja imaju visoko stručno obrazovanje tehničke, pravne ili ekonomske struke i najmanje deset godina radnog iskustva u oblasti energetike.

Predsednik, članovi Saveta i zaposleni u Agenciji ostvaruju prava i obaveze iz radnog odnosa u skladu sa opštim propisima o radu.

Član 42.

Za predsednika i člana Saveta ne mogu se birati:

1) poslanici u Narodnoj skupštini, kao ni poslanici u skupštini autonomne pokrajine, odbornici, druga izabrana i postavljena lica, niti funkcioneri u organima političkih stranaka;

2) vlasnici ili suvlasnici u energetskim subjektima, kao ni lica kojima su bračni drugovi, deca ili srodnici u pravoj liniji nezavisno od stepena srodstva ili pobočni srodnici zaključno sa drugim stepenom srodstva, vlasnici ili suvlasnici u energetskim subjektima;

3) lica koja su pravosnažno osuđena za krivična dela protiv službene dužnosti, korupciju, prevaru ili za druga krivična dela koja ih čine nepodobnim za obavljanje funkcije na koju se biraju.

Član 43.

Predsednik i članovi Saveta biraju se na period od pet do sedam godina. Predsednik Saveta se bira na period od sedam godina, dva člana Saveta se biraju na period od šest godina, a dva člana Saveta se biraju na period od pet godina.

Predsednik i članovi Saveta ne mogu da budu birani više od dva puta uzastopno.

Postupak izbora lica iz stava 1. ovog člana sprovodi se najkasnije 90 dana pre isteka mandata prethodnog predsednika, odnosno člana Saveta.

U slučaju da mandat predsednika ili člana Saveta istekne pre okončanja postupka izbora, predsednik, odnosno član Saveta nastavlja sa radom u skladu sa ovim zakonom do okončanja postupka izbora.

Član 44.

Mandat predsednika i članova Saveta, prestaje:

- 1) istekom mandata;
- 2) razrešenjem pre isteka mandata iz razloga utvrđenim ovim zakonom;
- 3) podnošenjem ostavke Narodnoj skupštini u pismenoj formi, u kom slučaju mandat predsednika ili člana Saveta prestaje danom dostavljanja ostavke;
- 4) smrću člana Saveta.

Nastupanje razloga za prestanak mandata iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, konstatuje nadležni odbor Narodne skupštine.

Predlog za razrešenje iz stava 1. tačka 2) ovog člana Narodnoj skupštini mogu da podnesu nadležni odbor Narodne skupštine za poslove energetike, Savet ili najmanje 20 narodnih poslanika u sledećim slučajevima:

- 1) ako je zbog bolesti ili drugog razloga nesposoban za obavljanje dužnosti predsednika i člana Saveta u periodu dužem od šest meseci;
- 2) ako bude pravosnažno osuđen na kaznu zatvora ili bude osuđen za krivično delo zloupotrebe službenog položaja, prevare, korupcije, krađe ili drugo slično krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje ove funkcije;
- 3) ako se utvrdi da je kandidat u postupku izbora izneo o sebi neistinite podatke ili propustio da iznese podatke o okolnostima bitnim za utvrđivanje predloga za njegov izbor;
- 4) ako bez osnovanog razloga odbije ili propusti da obavlja dužnost predsednika odnosno člana Saveta u periodu od najmanje tri meseca neprekidno ili u periodu od najmanje šest meseci sa prekidima u toku jedne godine;
- 5) ako se utvrdi da je u toku trajanja mandata povredio pravila o sukobu interesa utvrđena zakonom.

Odluka o razrešenju može biti doneta samo na osnovu obrazloženog predloga, posle sprovedenog postupka u kome su utvrđene sve relevantne okolnosti i u kome je predsedniku, odnosno članu Saveta protiv koga je pokrenut postupak omogućeno da se izjasni o svim okolnostima.

Razlog za razrešenje predsednika, odnosno člana Saveta ne može biti političko ili drugo uverenje, odnosno članstvo u političkoj organizaciji.

Član 45.

Predsednik i član Saveta kome je prestao mandat u slučaju iz člana 44. stav 1. tačka 1) i stav 3. tačka 1) ovog zakona ima pravo na naknadu zarade u trajanju od

tri meseca od dana prestanka mandata u visini zarade iz meseca koji prethodi mesecu u kojem je došlo do prestanka radnog odnosa, a sredstva za isplatu naknade zarade se obezbeđuju iz sredstava Agencije.

Pravo na naknadu iz stava 1. ovog člana ostvaruje se na lični zahtev i prestaje pre isteka roka od tri meseca ako predsednik i član Saveta zasnjuje radni odnos ili ostvari pravo na penziju u skladu sa propisima o penzijsko invalidskom osiguranju.

Član 46.

Na predsednika i članove Saveta shodno se primenjuju odredbe zakona koje se odnose na sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija.

Član 47.

Savet donosi Statut, akt kojim se uređuje unutrašnja organizacija i način rada Agencije, poslovnik o radu i druge opšte akte u skladu sa zakonom.

Na Statut saglasnost daje Narodna skupština.

Poslovi Agencije

Član 48.

U izvršavanju regulatornih poslova utvrđenih ovim zakonom, Agencija preduzima mere kojima se postižu ili kojima se doprinosi ostvarivanju sledećih ciljeva:

- 1) obezbeđivanje sigurnog snabdevanja kupaca energijom kroz efikasno funkcionisanje i održiv razvoj energetskih sistema, u skladu sa energetskom politikom Republike Srbije, uključujući zaštitu životne sredine i razvoj obnovljivih izvora energije;
- 2) razvoj tržišta električne energije u Republici Srbiji i njegove integracije u regionalno i pan-evropsko tržište električne energije;
- 3) obezbeđenje stabilnog, transparentnog i nediskriminatornog regulatornog okvira za kupce energije, korisnike sistema i investitore;
- 4) podsticanje efikasnog funkcionisanja energetskih sistema;
- 5) obezbeđivanja visokih standarda usluge u snabdevanju električnom energijom i prirodnim gasom uz zaštitu energetski ugroženih kupaca.

Član 49.

Agencija izdaje licence za obavljanje energetskih delatnosti i donosi akt o oduzimanju licence, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, i vodi registre izdatih i oduzetih licenci.

Poslove iz stava 1. ovog člana Agencija obavlja kao poverene poslove.

Agencija sprovodi postupak sertifikacije i odlučuje o sertifikaciji operatora prenosnog sistema električne energije i operatora transportnog sistema prirodnog gasa.

Član 50.

Agencija donosi metodologije za:

- 1) određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije;
- 2) određivanje cene pristupa sistemu za distribuciju električne energije;
- 3) određivanje cene pristupa zatvorenom sistemu za distribuciju električne energije;

- 4) obračun neovlašćeno utrošene električne energije;
- 5) određivanje cene električne energije za garantovano snabdevanje, u skladu sa ovim zakonom;
- 6) određivanje cene pristupa sistemu za transport prirodnog gasa;
- 7) određivanje cene pristupa sistemu za distribuciju prirodnog gasa;
- 8) određivanje cene pristupa skladištu prirodnog gasa;
- 9) određivanje cene prirodnog gasa za javno snabdevanje;
- 10) određivanje cene pristupa sistemu za transport nafte naftovodima i sistema za transport derivata nafte produktovodima;
- 11) određivanje troškova priključenja na sistem za prenos i distribuciju električne energije;
- 12) određivanje troškova priključenja na sistem za transport i distribuciju prirodnog gasa;

Agencija je dužna da, pri donošenju metodologija i davanju saglasnosti na regulisane cene operatorima prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije proceni i odobri troškove koji su potrebni za kratkoročno i dugoročno: povećanje sigurnosti snabdevanja, efikasnosti rada operatora, podršku integraciji tržišta kao i potrebne istraživačke aktivnosti.

Agencija je dužna da metodologije iz stava 1. ovog člana objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 51.

Agencija donosi pravila:

- 1) o promeni snabdevača;
- 2) o kvalitetu isporuke i snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom;

Agencija donosi sledeća akta:

- 1) o visini troškova za izdavanje licenci za obavljanje energetskih delatnosti iz člana 20. stav 1. ovog zakona;
- 2) o poravnanju razlika između opravdanih i ostvarenih prihoda i odobrenih troškova iz člana 129. stav 3. ovog zakona;
- 3) o izuzeću u skladu sa čl. 167, 288. i 289, po pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Na akt iz stava 2. tačka 1) ovog člana saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Agencija je dužna da pravila i akta iz stava 1. i stava 2. tač. 1) i 2) ovog člana objavi u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 52.

Agencija određuje:

- 1) cene zakupa rezerve snage za systemske usluge sekundarne i tercijarne regulacije iz člana 88. stav 3. tačka 2) ovog zakona, kao i cene pomoćnih usluga iz člana 88. stav 2. tačka 9) ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom;

2) visinu naknade kupcu po osnovu stepena odstupanja od propisanog kvaliteta isporuke električne energije u skladu sa pravilima o kvalitetu isporuke i snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom.

Član 53.

Agencija daje saglasnost na:

- 1) pravila o radu prenosnog sistema električne energije;
- 2) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;
- 3) proceduru za priključenje objekata na prenosni sistem;
- 4) pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa;
- 5) pravila o radu distributivnog sistema električne energije;
- 6) pravila o radu distributivnog sistema prirodnog gasa;
- 7) pravila o radu sistema za transport nafte naftovodima;
- 8) pravila o radu sistema za transport derivata nafte produktovodima;
- 9) pravila o radu tržišta električne energije;
- 10) pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka;
- 11) pravila o radu sistema za skladištenje prirodnog gasa;
- 12) plan razvoja prenosnog sistema električne energije, sa planom investicija;
- 13) plan razvoja distributivnog sistema električne energije, sa planom investicija i planom preuzimanja mernih uređaja, merno razvodnih ormana, odnosno priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu i drugih uređaja u objektima postojećih kupaca, odnosno proizvođača;
- 14) plan razvoja sistema za transport prirodnog gasa;
- 15) plan razvoja sistema za transport nafte naftovodima i derivata nafte produktovodima;
- 16) program usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja iz čl. 132. i 280. ovog zakona;
- 17) akt operatora prenosnog sistema o visini naknade za izdavanje, prenošenje i prestanak važenja garancije porekla;
- 18) akt operatora prenosnog, transportnog i distributivnog sistema o cenama nestandardnih usluga, u roku od 30 dana od dana prijema predloga cenovnika.

Član 54.

Agencija odlučuje po žalbama protiv:

- 1) akta operatora sistema po zahtevu za priključenje na sistem, odnosno ako operator sistema ne donese odluku po zahtevu za priključenje na sistem;
- 2) akta operatora sistema o odbijanju pristupa sistemu;
- 3) akta energetskeg subjekta za transport nafte naftovodom ili energetskeg subjekta za transport derivata nafte produktovodom o odbijanju pristupa sistemu.

Poslove iz stava 1. ovog člana, Agencija obavlja kao poverene poslove.

Pored poslova iz stava 1. ovog člana, Agencija je dužna da u skladu sa delokrugom rada:

1) u slučaju spora između energetskih subjekata i između energetskog subjekta i korisnika sistema, koji se rešava u skladu sa zakonom kojim se uređuje posredovanje, pruži stranama u sporu stručnu pomoć i sve podatke kojima raspolaže u cilju pripreme dokumentacije potrebne za postupak posredovanja;

2) razmatra i postupa, po podnescima fizičkih i pravnih lica u vezi sa neizvršenjem obaveza operatora sistema, snabdevača na veliko električnom energijom, snabdevača električnom energijom, snabdevača prirodnim gasom i javnog snabdevača prirodnim gasom u skladu sa ovim zakonom.

Akt Agencije u slučaju iz stava 3. tačka 2) ovog člana, ne isključuje pravo nezadovoljne stranke da zaštitu prava mogu ostvariti pred nadležnim sudom.

Član 55.

Agencija daje mišljenje:

1) na plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema koji donosi operator prenosnog, transportnog, odnosno distributivnog sistema;

2) u primeni propisa iz nadležnosti Agencije.

Član 56.

Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da:

1) prati primenu metodologija i cena odobrenih u skladu sa ovim zakonom;

2) prati primenu pravila iz člana 53. ovog zakona, zahteva njihovu izmenu i prati primenu drugih akata, u skladu sa odredbama ovog zakona;

3) prati realizaciju plana razvoja operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije i plana razvoja operatora sistema za transport prirodnog gasa i preporučuje, ukoliko je potrebno njihovu izmenu o čemu izveštava u svom godišnjem izveštaju;

4) donosi uputstva i preporuke i daje smernice za primenu akata iz čl. 50. i 51. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona;

5) sačinjava i objavljuje izveštaj o potrebi regulisanja cena iz člana 88. stav 3. ovog zakona, kao i izveštaj o neophodnosti održavanja rezervnog snabdevanja iz člana 194. ovog zakona;

6) bliže utvrđuje način, postupak davanja saglasnosti iz člana 53. i rokove za dostavljanje podataka i dokumentacije neophodnih za rad Agencije;

7) bliže utvrđuje način, postupak i rokove za vođenje knjigovodstvenih evidencija za potrebe regulacije i za sprovođenje postupka razdvajanja računa, postupka sertifikacije i drugih postupaka utvrđenih zakonom;

8) zahteva od energetskih subjekata dostavljanje podataka i dokumentacije neophodnih za rad Agencije, u roku koji ne može biti kraći od osam dana od dana prijema zahteva;

9) zahteva od vertikalno integrisanog preduzeća informaciju sa obrazloženjem da li je bilo diskriminatornog ponašanja, u slučaju prijave lica zaduženog za praćenje programa usklađenosti o nepoštovanju programa usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja iz čl. 132. i 280. ovog zakona;

10) saraduje sa snabdevačem i operatorom distributivnog sistema u cilju preduzimanja mera kojim bi se korisnicima sistema i krajnjim kupcima učinile

dostupnim kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava;

11) propiše postupak ostvarivanja prava na pristup podacima o sopstvenoj potrošnji kupca električne energije, odnosno prirodnog gasa, vrstu dostupnih podataka i rokove u kojima operator sistema mora da obezbedi podatke i postupak objavi na internet stanici Agencije zajedno sa jednostavnim i lako razumljivim obrascem za prikazivanje podataka o potrošnji i time obezbedi krajnjem kupcu, a na zahtev krajnjeg kupca i snabdevaču pravo na besplatan pristup tim podacima;

12) doprinosi usklađivanju postupaka razmene podataka za najvažnije tržišne procese na regionalnom nivou;

13) podnosi godišnji izveštaj o radu i preduzetim merama u pogledu ispunjenja obaveza nadležnom telu iz člana 2. tačka 42) ovog zakona;

14) usklađuje i primenjuje sve pravno obavezujuće odluke nadležnih tela iz člana 2. tačka 42) ovog zakona;

15) prati da li energetska subjekt koji vodi podatke o potrošnji dostavlja podatke o potrošnji snabdevaču kojeg je odredio krajnji kupac;

16) prati pokazatelje tehničkog i komercijalnog kvaliteta isporuke i snabdevanja električne energije i prirodnog gasa iz čl. 215. i 320. ovog zakona;

17) prati sprovođenje mera za smanjenje gubitaka u prenosnom, transportnom, odnosno distributivnom sistemu električne energije, odnosno prirodnog gasa;

18) prati aktivnosti u vezi realizacije plana implementacije naprednih mernih sistema koji donosi operator prenosnog, transportnog, odnosno distributivnog sistema;

19) odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim ovim zakonom.

Član 57.

Agencija obezbeđuje nediskriminatom pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje:

1) efikasnog razdvajanja računa licenciranih energetskih subjekata;

2) postojanja međusobnog subvencionisanja energetskih subjekata koji se bave različitim energetskim delatnostima, kao i između različitih energetskih delatnosti u okviru istog energetskog subjekta;

3) izvršenja obaveza energetskih subjekata, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona;

4) primene pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta u saradnji sa regulatornim telima drugih država;

5) primene mehanizama za otklanjanje zagušenja u prenosnom sistemu, odnosno u transportnom sistemu, upotrebe naknada zbog zagušenja koje prikuplja operator prenosnog, odnosno transportnog sistema;

6) vremena koje je potrebno operatorima sistema da izvedu priključak i izvrše priključenje na sistem, odnosno otklanjanje kvara u slučaju prekida isporuke;

7) objavljivanja podataka od strane operatora prenosnog i transportnog sistema u vezi sa prekograničnim kapacitetima i korišćenjem sistema;

8) načina korišćenja rezervi u sistemu;

9) uslova i troškova za priključenje na prenosni ili distributivni sistem novih proizvođača električne energije, da bi se garantovala objektivnost, transparentnost i nediskriminacija, posebno imajući u vidu troškove i koristi od različitih tehnologija za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije;

10) nivoa transparentnosti, uključujući i transparentnost cene u trgovini na veliko, kao i nivo konkurencije, uključujući poremećaje ili ograničenja konkurencije, u saradnji sa organima nadležnim za poslove konkurencije;

11) funkcionisanja organizovanog tržišta električne energije, kao i poštovanje principa transparentnosti i nediskriminatornosti od strane operatora tržišta;

12) nivoa i efektivnosti otvaranja tržišta i konkurencije u trgovini na veliko i snabdevanju krajnjih kupaca, uključujući i organizovano tržište električne energije, cene za domaćinstva uključujući i pretplatne sisteme naplate, procenat promene snabdevača, isključenja i obustave isporuke, izvršenje i naknade za uslugu održavanja;

13) uslova pristupa skladištu, lajnpaku i korišćenja drugih pomoćnih usluga, s tim što ako je pristup skladištu ugovorni, isključuje se praćenje cena i

14) poštovanja mera zaštite potrošača utvrđenih ovim zakonom.

U izvršavanju poslova iz stava 1. tačka 1. ovog člana, Agencija može izvršiti uvid u poslovne račune i knjigovodstvenu evidenciju energetskog subjekta koji je dužan da mu omogući pristup i uvid u odgovarajuće podatke.

Agencija može ispitati okolnosti, podatke i razmenjene informacije, uključujući one u pogledu funkcionisanja tržišta električne energije i prirodnog gasa, odlučivati o primeni potrebnih i primerenih mera za unapređenje efektivne konkurencije i radi obezbeđivanja normalnog funkcionisanja tržišta.

U sprovođenju poslova iz stava 3. ovog člana, Agencija će sarađivati sa organom nadležnim za poslove konkurencije i organima nadležnim za nadzor nad finansijskim tržištem.

Agencija može, radi obavljanja poslova iz čl. 49. – 57. ovog zakona, donositi odluke koje su obavezujuće za energetske subjekte.

U postupku odlučivanja o pojedinačnim pravima i obavezama pravnih i fizičkih lica, ukoliko ovim zakonom nije propisan poseban postupak, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Agencija je dužna da u skladu sa zakonom i drugim propisima čuva tajnost komercijalnih i drugih poverljivih poslovnih podataka koji su joj dostavljeni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti

Izricanje mera

Član 58.

Agencija može, u okviru svoje nadležnosti, operatoru sistema, snabdevaču na veliko električnom energijom, snabdevaču električnom energijom, odnosno prirodnim gasom i javnom snabdevaču prirodnim gasom, zbog neizvršenja obaveza propisanih ovim zakonom izreći: opomenu, upozorenje ili pokrenuti odgovarajući postupak pred nadležnim sudom.

Pri izricanju mere iz stava 1. ovog člana Agencija je dužna da poštuje načela objektivnosti i nepristrasnosti i da omogući operatoru sistema, snabdevaču na veliko električnom energijom, snabdevaču električnom energijom, odnosno prirodnim gasom i javnom snabdevaču prirodnim gasom da se izjasne o činjenicama koje su povod za vođenje postupka.

Član 59.

Opomena se izriče energetskim subjektima iz člana 58. stav 1. ovog zakona, u slučaju neizvršenja obaveze iz člana 23. stav 3, člana 57. stav 2, člana 94. stav 3 tačka 12), člana 109. stav 1. tač. 32), 38), 39), 40) i 41), člana 113. stav 4, člana 115. stav 2, člana 132. st. 7. i 10, člana 136. stav 1. tač. 13), 19), 24), 31), 32) i 33), člana 144. stav 5, člana 154. stav 5, člana 184. stav 1, člana 195. stav 1. tač. 12) i 13), člana 238. st. 1. i 2, člana 242. stav 1, člana 244. stav 1, člana 245. stav 3, člana 248. stav 1. tač. 17), 23) i 24), člana 250. stav 1, člana 253. stav 2, člana 257. stav 8, člana 261. stav 1. tač. 10), 13), 20) i 22), člana 263. stav 2, člana 268. stav 4, člana 276. stav 1. tačka 14), člana 277. stav 1, člana 280. stav 2 i člana 301. stav 1. tač. 10) i 11) ovog zakona.

Upozorenje se izriče energetskim subjektima iz člana 58. stav 1. ovog zakona, kada ne postupe po opomeni iz stava 1. ovog člana.

Prilikom izricanja mera iz st. 1. i 2. ovog člana Agencija naročito uzima u obzir stepen odgovornosti operatora sistema, snabdevača na veliko električnom energijom, snabdevača električnom energijom, snabdevača prirodnim gasom i javnog snabdevača prirodnim gasom, način izvršenja povrede obaveze, težinu posledica koje su povredom prouzrokovane, učestalost ponavljanja povrede i okolnost da je prema energetskim subjektima iz člana 58. stav 1. ovog zakona, već izrečena mera iz st. 1. i 2. ovog člana.

Agencija bliže propisuje način vođenja postupka i izricanja mera.

Član 60.

Agencija je dužna, da prilikom izricanja mere opomene ili upozorenja, izričito navede obavezu koju energetski subjekt iz člana 58. stav 1. ovog zakona nije izvršio, kao i da mu naloži da preduzme mere u cilju izvršenja obaveze.

Izrečene mere se objavljuju na internet stranici Agencije i upisuju u Registar izrečenih mera koji vodi Agencija.

Bliži sadržaj, način vođenja registra, kao i određivanje roka nakon koga će se iz registra brisati izrečene mere uređuje se aktom Agencije.

Agencija pokreće postupke u skladu sa kaznenim odredbama ovog zakona.

Finansijski plan i finansiranje Agencije

Član 61.

Agencija donosi finansijski plan kojim se utvrđuju: ukupni prihodi i rashodi Agencije neophodni za obavljanje zakonom propisanih obaveza Agencije, politika zarada zaposlenih u Agenciji kojom se obezbeđuje odgovarajući stručan kadar, kao i rezerva za nepredviđene izdatke.

Na finansijski plan saglasnost daje Narodna skupština. Agencija samostalno odlučuje o raspodeli sredstava odobrenih finansijskim planom, na način kojim se obezbeđuje sprovođenje nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

Finansijski plan se podnosi Narodnoj skupštini najkasnije do kraja oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Ukoliko Narodna skupština do kraja decembra tekuće godine ne da saglasnost na finansijski plan za narednu godinu, Agencija je dužna da do dobijanja saglasnosti posluje u okviru finansijskih sredstava utvrđenih poslednjim finansijskim planom na koji je data saglasnost Narodne skupštine.

Finansijski plan, po dobijanju saglasnosti Narodne skupštine, objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Ako se godišnjim obračunom prihoda i rashoda Agencije utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Agencije veći od ukupno ostvarenih rashoda, razlika sredstava se prenosi u finansijski plan kao prihod za narednu godinu, s tim što se izvori i visina prihoda za narednu godinu usklađuju sa realnim troškovima Agencije za tu godinu.

Svi obračuni prihoda i rashoda Agencije podležu godišnjoj reviziji od strane ovlašćenog revizora.

Član 62.

Sredstva za rad Agencije obezbeđuju se iz prihoda koje Agencija ostvari u skladu sa ovim zakonom i to: po osnovu obavljanja poslova regulacije iz dela regulisanih prihoda od pristupa sistemu utvrđenih metodologijama iz člana 50. stav 1. tač. 1), 2), 6), 7), 8) i 10) ovog zakona, po osnovu izdavanja licenci za obavljanje energetskih delatnosti iz člana 20. stav 1. ovog zakona, kao i drugih prihoda koje ostvari u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti u skladu sa zakonom.

Visina prihoda se usklađuje sa finansijskim planom Agencije.

Agencija može ostvarivati sredstva i iz donacija, osim iz donacija energetskih subjekata ili sa tim subjektima povezanih lica.

Javnost rada Agencije

Član 63.

Agencija obezbeđuje javnost rada i dostupnost informacija od javnog značaja zainteresovanim subjektima, a koje prema zakonu, propisima i aktima Agencije nemaju karakter poverljivosti.

Odnosi Agencije sa drugim organima i međunarodnim organizacijama

Član 64.

Agencija će u izvršavanju poslova propisanih zakonom, saradivati sa državnim i drugim organima i organizacijama, udruženjima za zaštitu potrošača, organizacijom koja se bavi zaštitom konkurencije i regulatornim telima u Republici Srbiji i u inostranstvu, na način koji obezbeđuje njenu nezavisnost.

U okviru saradnje iz stava 1. ovog člana, organizacija nadležna za poslove zaštite konkurencije i Agencija kontinuirano razmenjuju informacije i podatke u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa, na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije.

Agencija je dužna da, odmah po saznanju i bez odlaganja, obavesti nadležni organ za zaštitu konkurencije radi preduzimanja odgovarajućih mera, o ugovoru kojim se ograničava pravo kupca koji nema pravo na garantovano snabdevanje, da istovremeno zaključuje ugovore sa više od jednog snabdevača ili da mu se ograničava izbor snabdevača.

U skladu sa zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima Agencija, saraduje sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:

- 1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa;
- 2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama;
- 3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu;
- 4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije;

- 5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta;
- 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja;
- 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima,
- 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i
- 9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

Nacionalni ciljevi i plan korišćenja obnovljivih izvora

Član 65.

Korišćenje energije iz obnovljivih izvora je u interesu Republike Srbije.

Vlada, na predlog Ministarstva, donosi Nacionalni akcioni plan za korišćenje obnovljivih izvora (u daljem tekstu: Nacionalni akcioni plan) kojim se osigurava da će udeo obnovljivih izvora energije biti u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima.

U Nacionalnom akcionom planu ciljevi za korišćenje obnovljivih izvora utvrđuju se na osnovu energetske potrebe, ekonomskih mogućnosti i obaveza Republike Srbije preuzetih potvrđenim međunarodnim sporazumima.

Nacionalni akcioni plan iz stava 2. ovog člana posebno sadrži:

- 1) obavezujući udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama;
- 2) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije;
- 3) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji električne energije;
- 4) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije za grejanje i hlađenje;
- 5) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto energiji potrošenoj u svim oblicima saobraćaja;
- 6) dinamiku za ostvarenje udela iz tač. 2), 3), 4) i 5) ovog člana, po godinama;
- 7) mere za ostvarenje planiranih udela energije iz obnovljivih izvora koje naročito uključuju: podsticajne mere, mehanizme saradnje, saradnju lokalnih, pokrajinskih i republičkih organa, politiku razvoja resursa biomase u energetske svrhe, kao i njihove efekte;
- 8) mere koje su neophodne za razvoj infrastrukture za daljinsko grejanje i hlađenje u skladu sa rastom proizvodnje energije grejanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije;
- 9) mere koje obezbeđuju razvoj odgovarajućih programa obaveštavanja građana i privrede o podsticajnim merama, koristima i praktičnim aspektima razvoja i upotrebe energije iz obnovljivih izvora, uključujući saradnju organa javne vlasti;

10) rokove za ostvarenje planiranih aktivnosti.

Nacionalni akcioni plan mora biti usaglašen sa propisima kojima se uređuje energetska efikasnost i smanjenje emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte.

Nacionalni akcioni plan se menja i usklađuje sa ekonomskim razvojem i energetskom politikom.

Član 66.

Ministarstvo prati sprovođenje Nacionalnog akcionog plana i o tome svake druge godine dostavlja izveštaj Vladi.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana izrađuje se za prethodne dve kalendarske godine i sadrži informacije o:

- 1) udelu energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije;
- 2) udelu energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji električne energije, energije za grejanje i hlađenje i energije potrošene u svim oblicima saobraćaja;
- 3) uticaju mera podsticaja na povećanje udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, u odnosu na utvrđene ciljeve u Nacionalnom akcionom planu;
- 4) primeni garancija porekla, kao i preduzetim merama za sprečavanje zloupotreba garancije porekla;
- 5) izmenama propisa, kako bi se izbegle prepreke za ulaganje u oblast obnovljivih izvora;
- 6) obezbeđivanju preuzimanja električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora u prenosni, odnosno distributivni sistem;
- 7) dostupnosti i korišćenju resursa biomase u energetske svrhe;
- 8) uticaju korišćenja biomase i drugih izvora energije iz obnovljivih izvora na promenu cena hrane i korišćenje zemljišta;
- 9) povećanju udela biogoriva proizvedenog od otpada, ostataka, neprehrambene celuloze i drvene celuloze, kao i o procenjenom uticaju proizvodnje biogoriva i biotečnosti na biološki diverzitet, izvore vode, kvalitet vode i kvalitet zemljišta;
- 10) proceni neto uštede emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte koje su ostvarene korišćenjem energije iz obnovljivih izvora;
- 11) mehanizmima saradnje sa drugim državama radi ostvarenja obavezujućeg udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije;
- 12) načinu procenjivanja udela biorazgradivog dela otpada u otpadu koji se upotrebljava za proizvodnju energije, kao i o preduzetim merama za unapređenje te procene.

Ako se utvrdi da za prethodne dve kalendarske godine, udeo energije iz obnovljivih izvora značajno odstupa od dinamike za ostvarenje udela iz člana 65. stav 4. tač. 2), 3), 4) i 5) ovog zakona, Vlada, na predlog Ministarstva, donosi odluku o izmeni Nacionalnog akcionog plana, u kojem će odrediti predlog mera da se utvrđena dinamika za ostvarenje udela dostigne u razumnom roku.

Obračun udela energije iz obnovljivih izvora

Član 67.

Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.

Mehanizmi saradnje

Član 68.

Republika Srbija može sa drugim državama ugovoriti mehanizme saradnje, radi dostizanja obavezujućeg udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima.

Mehanizmi saradnje su oblici saradnje između država koji obuhvataju: zajedničke projekte, statističke transfere iz energetske bilansa država, zajedničke šeme podrške i druge oblike saradnje kojim se omogućava smanjenje troškova država za postizanje njihovog obavezujućeg ukupnog udela obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije.

Mehanizmi saradnje iz stava 1. ovog člana mogu se ugovoriti na jednu ili više godina.

Vlada na predlog Ministarstva stvara uslove za obezbeđenje mehanizama saradnje.

Ministarstvo je dužno, da najkasnije u roku od tri meseca po završetku godine u kojoj su mehanizmi saradnje realizovani, nadležnom telu u skladu sa međunarodnim sporazumima dostavi obaveštenje koje naročito sadrži informaciju o količinama i cenama energije koje su predmet saradnje.

Informisanje i obuka

Član 69.

Ministarstvo je dužno da obezbedi da informacije o merama podsticaja budu dostupne svim stranama zainteresovanim za korišćenje energije iz obnovljivih izvora energije.

Ministarstvo je dužno da, u saradnji sa drugim državnim organima, uz učešće autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, izradi odgovarajuće informacije, programe, obuke i uputstva u cilju informisanja građana o prednostima i praktičnim aspektima razvoja i korišćenja energije iz obnovljivih izvora energije.

Status povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača i proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije

Član 70.

Energetski subjekt može steći status povlašćenog proizvođača električne energije (u daljem tekstu: povlašćeni proizvođač) za elektranu, odnosno deo elektrane ako:

1) u procesu proizvodnje električne energije koristi obnovljive izvore energije i ispunjava uslove u pogledu instalisane snage i to: u hidroelektrani do 30 MW, hidroelektrani na postojećoj infrastrukturi do 30 MW, elektrani na biomasu, elektrani na biogas, elektrani na vetar, elektrani na energiju sunčevog zračenja,

geotermalnoj elektrani, elektrani na otpad, i drugoj elektrani u skladu sa aktom iz člana 74. ovog zakona;

2) je izgrađena i podobna za upotrebu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;

3) ima obezbeđeno posebno merenje, odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima, kojim se meri preuzeta i predata električna, odnosno toplotna energija u sistem;

4) proizvodi električnu energiju u novoizgrađenim, odnosno rekonstruisanim postrojenjima u kojima je ugrađena nekorisćena oprema;

5) ima licencu za obavljanje delatnosti u skladu sa ovim zakonom;

6) koristi energiju vetra i energiju sunčevog zračenja, a instalisana snaga je manja od slobodnog kapaciteta određenog aktom iz člana 74. ovog zakona;

7) ispunjava i druge uslove u skladu sa aktom iz člana 74. ovog zakona.

Energetski subjekt, može steći status povlašćenog proizvođača i za elektranu, odnosno deo elektrane koja proizvodi energiju iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije ako:

1) u pojedinačnom proizvodnom objektu instalisane električne snage do 10 MW istovremeno proizvodi električnu i toplotnu energiju sa visokim stepenom iskorišćenja primarne energije;

2) je izgrađena i podobna za upotrebu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;

3) ima obezbeđeno posebno merenje, odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima, kojim se meri preuzeta i predata električna, odnosno toplotna energija u sistem;

4) proizvodi električnu energiju u novoizgrađenim, odnosno rekonstruisanim postrojenjima u kojima je ugrađena nekorisćena oprema;

5) ima licencu za obavljanje delatnosti u skladu sa ovim zakonom;

6) ispunjava i druge uslove u skladu sa aktom iz člana 74. ovog zakona.

Energetski subjekt može steći status proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora (u daljem tekstu: proizvođač iz obnovljivih izvora) za tu elektranu ako:

1) u procesu proizvodnje električne energije koristi obnovljive izvore energije;

2) je izgrađena i podobna za upotrebu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;

3) ima obezbeđeno posebno merenje, odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima, kojim se meri preuzeta i predata električna, odnosno toplotna energija u sistem;

4) ima licencu za obavljanje delatnosti u skladu sa ovim zakonom;

5) ispunjava i druge uslove u skladu sa aktom iz člana 74. ovog zakona.

Status povlašćenog proizvođača ne može se steći za reverzibilnu hidroelektranu.

Status povlašćenog proizvođača, privremeni status povlašćenog proizvođača i status proizvođača iz obnovljivih izvora može steći i fizičko lice koje proizvodi

električnu energiju iz obnovljivih izvora samo za jednu elektranu instalisane snage do 30 kW pod uslovima propisanim u st. 1-3. ovog člana.

Energetski subjekat i fizičko lice iz stava 5. ovog člana ne mogu istovremeno imati status proizvođača iz obnovljivih izvora i status povlašćenog proizvođača za istu elektranu.

Član 71.

Energetski subjekt, odnosno fizičko lice iz člana 70. stav 5. ovog zakona, može pre sticanja statusa povlašćenog proizvođača, steći privremeni status povlašćenog proizvođača električne energije (u daljem tekstu: privremeni povlašćeni proizvođač) ako:

1) može da pristupi građenju elektrane iz člana 70. st. 1. i 2. ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;

2) je pribavio finansijski instrument obezbeđenja u skladu sa aktom iz člana 74. ovog zakona, za slučaj da ne stekne status povlašćenog proizvođača u skladu sa stavom 2. ovog člana za elektranu instalisane snage veće od 100 kW;

3) iz tehničke dokumentacije, kao i odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega, proizilazi da za planiranu elektranu može da stekne status povlašćenog proizvođača.

Status privremenog povlašćenog proizvođača važi tri godine od dana pravnosnažnosti rešenja o sticanju privremenog statusa povlašćenog proizvođača električne energije, odnosno jednu godinu za elektrane koje koriste energiju sunčevog zračenja.

Ukoliko privremeni povlašćeni proizvođač ne stekne status povlašćenog proizvođača u roku iz stava 2. ovog člana, status privremenog povlašćenog proizvođača može se produžiti za najviše godinu dana, pod uslovom da se uz zahtev za produženje priloži dokaz da je elektrana izgrađena.

Zahtev iz stava 3. ovog člana se mora podneti najkasnije 30 dana pre isteka roka iz stava 2. ovog člana. Rešenje donosi Ministarstvo u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva. Protiv rešenja može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

U slučaju da u toku važenja statusa privremenog povlašćenog proizvođača, nastupe nepredvidive okolnosti koje sprečavaju privremenog povlašćenog proizvođača da stekne status povlašćenog proizvođača u skladu sa ovim zakonom, status privremenog povlašćenog proizvođača može se produžiti za period koji je potreban da se otklone nepredvidive okolnosti bliže propisane aktom iz člana 74. ovog zakona.

Član 72.

Status povlašćenog proizvođača, status privremenog povlašćenog proizvođača i status proizvođača iz obnovljivih izvora, utvrđuje Ministarstvo rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Zahtev za sticanje statusa iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu čija je sadržina određena u skladu sa aktom iz člana 74. ovog zakona. Uz zahtev se prilažu dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 70. ovog zakona, kao i drugi dokazi u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Član 73.

Status povlašćenog proizvođača se oduzima ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa povlašćenog proizvođača električne energije doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom i aktom iz člana 74. ovog zakona;
- 3) proizvodi električnu energiju suprotno uslovima pod kojima je stekao status povlašćenog proizvođača;
- 4) su akti na osnovu kojih je stekao status povlašćenog proizvođača pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage.

Status proizvođača iz obnovljivih izvora se oduzima ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa proizvođača električne energije doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom i aktom iz člana 74. ovog zakona;
- 3) proizvodi električnu energiju suprotno uslovima pod kojima je stekao status proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora;
- 4) su akti na osnovu kojih je stekao status proizvođača iz obnovljivih izvora pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage.

Status privremenog povlašćenog proizvođača se oduzima ako:

- 1) je rešenje o sticanju privremenog statusa povlašćenog proizvođača iz obnovljivih izvora doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom i aktom iz člana 74. ovog zakona;
- 3) su akti na osnovu kojih je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage;
- 4) ako ne održava finansijsko sredstvo obezbeđenja za vreme trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača;

Ministarstvo donosi rešenje o oduzimanju statusa povlašćenog proizvođača, statusa proizvođača iz obnovljivih izvora i statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Prestankom ugovora o otkupu električne energije iz člana 76. stav 3. prestaje status povlašćenog proizvođača.

Član 74.

Vlada bliže propisuje uslove i postupak sticanja, trajanje i prestanak statusa povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača električne energije i proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije, sadržinu zahteva i dokaze o ispunjavanju uslova za sticanje statusa povlašćenog proizvođača, instrumente obezbeđenja plaćanja, minimalni stepen iskorišćenja primarne energije u elektranama visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije u zavisnosti od vrste osnovnog energenta i instalisane snage, maksimalne kapacitete svih elektrana koje koriste energiju vetra i energiju sunčevog zračenja koje će dobiti status povlašćenog proizvođača, odnosno privremenog povlašćenog proizvođača

sadržinu i način vođenja registra iz člana 75. ovog zakona i druga pitanja u skladu sa zakonom.

Član 75.

Ministarstvo vodi registar koji sadrži podatke:

- 1) o proizvođačima koji imaju status povlašćenog proizvođača;
- 2) o proizvođačima koji imaju status privremenog povlašćenog proizvođača;
- 3) o proizvođačima koji imaju status proizvođača iz obnovljivih izvora;
- 4) o proizvođačima kojima je status iz tač. 1), 2) i 3) ovog stava prestao da važi.

Podsticajne mere

Član 76.

Podsticajne mere za povlašćene proizvođače električne energije obuhvataju:

- 1) obavezu otkupa električne energije od povlašćenog proizvođača;
- 2) cene po kojima se ta energija otkupljuje;
- 3) period važenja obaveze otkupa električne energije;
- 4) preuzimanje balansne odgovornosti;
- 5) i druge podsticajne mere propisane aktom donetim na osnovu ovog zakona, kao i drugim zakonima i propisima kojima se uređuju porezi, carine i druge dažbine, zaštita životne sredine i energetska efikasnost.

Podsticajne mere može koristiti energetski subjekt koji je stekao status povlašćenog proizvođača u smislu ovog zakona.

Povlašćeni proizvođač ostvaruje pravo na podsticajne mere zaključenjem ugovora o otkupu električne energije sa garantovanim snabdevačem u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Garantovani snabdevač je dužan da u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva zaključi ugovor o otkupu električne energije.

Ugovor o otkupu električne energije iz stava 3. ovog člana pored elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose sadrži naročito i sledeće elemente:

- 1) vrstu i instalisanu snagu elektrane povlašćenog proizvođača;
- 2) mesto primopredaje energije u sistem;
- 3) mesto i način merenja;
- 4) cenu električne energije i način i uslove promene cene;
- 5) način i dinamiku obračunavanja, fakturisanja i plaćanja;
- 6) kamatu u slučaju neblagovremenog plaćanja;
- 7) instrumente obezbeđenja plaćanja;
- 8) obaveze garantovanog snabdevača u pogledu preuzimanja balansne odgovornosti i povlašćenog proizvođača u pogledu planiranja rada elektrane;
- 9) podsticajne mere u periodu probnog rada, kada ugovor zaključuje privremeni povlašćeni proizvođač;
- 10) i druge elemente u skladu sa aktom iz stava 5. ovog člana.

Vlada bliže propisuje sadržinu i druge elemente ugovora o otkupu električne energije.

Povlašćeni proizvođač dužan je da:

- 1) svu proizvedenu električnu energiju prodaje isključivo garantovanom snabdevaču;
- 2) vodi evidenciju o utrošenim energentima;
- 3) dostavlja planove rada garantovanom snabdevaču;
- 4) ispunjava i druge obaveze propisane ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 77.

Privremeni povlašćeni proizvođač ostvaruje pravo na podsticajne mere zaključenjem ugovora o otkupu električne energije sa garantovanim snabdevačem pod odložnim uslovom da stekne status povlašćenog proizvođača u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Garantovani snabdevač je dužan da na zahtev privremenog povlašćenog proizvođača zaključi ugovor o otkupu električne energije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Privremeni povlašćeni proizvođač, koji u skladu sa ovim zakonom stekne status povlašćenog proizvođača, ima pravo samo na podsticajne mere koje su važile na dan podnošenja zahteva za sticanje statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Vlada bliže propisuje sadržinu i druge elemente ugovora iz stava 1. ovog člana.

Prava i obaveze privremenog povlašćenog proizvođača i drugih energetske subjekata u pogledu korišćenja podsticajnih mera za vreme probnog rada elektrane uređuju se aktom iz člana 80. ovog zakona.

Dužnosti garantovanog snabdevača u funkciji otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača

Član 78.

Garantovani snabdevač je dužan da:

- 1) zaključi ugovor o otkupu električne energije iz člana 76. stav 3, odnosno člana 77. stav 1. ovog zakona;
- 2) preuzima prava i obaveze prethodnog garantovanog snabdevača u roku, na način i pod uslovima utvrđenim javnim tenderom iz člana 191. ovog zakona;
- 3) vodi registar ugovora o otkupu električne energije i objavljuje ih na svojoj internet stranici;
- 4) preuzme balansnu odgovornost iz člana 76. stav 1. tačka 4) ovog zakona;
- 5) dostavlja Ministarstvu podatke potrebne za utvrđivanje naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije u skladu sa aktom iz člana 79. stav 4. ovog zakona;
- 6) vodi poseban račun za transakcije vezane za podsticajne mere i garancije porekla, u skladu sa ovim zakonom.

Podsticajna sredstva

Član 79.

Svi krajnji kupci električne energije dužni su da plaćaju naknadu za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Za električnu energiju utrošenu u reverzibilnim hidroelektranama za pumpni režim rada se ne plaća naknada iz stava 1. ovog člana.

Vlada propisuje način obračuna, plaćanja i prikupljanja sredstava po osnovu naknade za podsticajne mere, kao i način raspodele prikupljenih sredstava po osnovu naknade za podsticajne mere.

Vlada, na predlog Ministarstva, najkasnije do kraja decembra tekuće godine za narednu godinu, utvrđuje visinu naknade iz stava 3. ovog člana koja se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 80.

Vlada bliže propisuje kategorije povlašćenih proizvođača električne energije, podsticajne mere za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije, uslove za njihovo ostvarivanje, način određivanja i trajanje podsticajnog perioda, prava i obaveze koje iz tih mera proizilaze za povlašćene proizvođače električne energije i druge energetske subjekte i druga pitanja u skladu sa zakonom.

Član 81.

Ako se promene podaci o činjenicama na osnovu kojih je izdato rešenje o sticanju statusa povlašćenog proizvođača, privremenog statusa povlašćenog proizvođača, odnosno statusa proizvođača iz obnovljivih izvora, povlašćeni proizvođač, privremeni povlašćeni proizvođač i proizvođač iz obnovljivih izvora, su dužni da obaveste Ministarstvo o nastalim promenama u roku od 60 dana od dana nastanka promene.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo mora izmeniti rešenje ako nastale promene ne utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je rešenje izdato.

Garancija porekla

Član 82.

Operator prenosnog sistema izdaje garanciju porekla na zahtev proizvođača iz obnovljivih izvora energije i odgovoran je za njenu tačnost, pouzdanost i zaštićenost od zloupotrebe.

Operator distributivnog sistema je dužan da dostavlja operatoru prenosnog sistema podatke o proizvedenoj električnoj energiji za koje se izdaje garancija porekla u skladu sa aktom iz člana 87. stav 6. ovog zakona.

Garancija porekla ne može se izdati za električnu energiju proizvedenu u reverzibilnoj hidroelektrani u slučaju kada je takva proizvodnja posledica pumpnog rada.

Zahtev za izdavanje garancije porekla iz stava 1. ovog člana može se podneti u roku ne dužem od šest meseci od poslednjeg dana perioda proizvodnje električne energije za koju se zahteva izdavanje garancije porekla, a najkasnije do 15. marta tekuće godine za proizvodnju iz prethodne godine.

Garancija porekla se izdaje samo jednom za jediničnu neto količinu od 1MWh proizvedene električne energije izmerene na mestu predaje u prenosni, distributivni ili zatvoreni distributivni sistem.

Period proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla ne može biti duži od godinu dana.

Garancija porekla važi godinu dana počev od poslednjeg dana perioda proizvodnje za koju se izdaje.

Garancija porekla prestaje da važi nakon njenog iskorišćenja, povlačenja ili istekom roka od godinu dana od poslednjeg dana perioda proizvodnje električne energije za koju je izdata.

Garancija porekla je prenosiva.

Postupak izdavanja, prenošenja, iskorišćenja i prestanka važenja garancije porekla zasniva se na principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije.

Član 83.

Garancija porekla izdata u drugim državama, važi i u Republici Srbiji pod uslovima reciprociteta u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.

Ako operator prenosnog sistema postane član evropske asocijacije tela za izdavanje garancija porekla, garancija porekla izdata u drugim državama važiće u skladu sa pravilima te asocijacije.

Član 84.

Garancije porekla mogu se prenositi nezavisno od proizvedene električne energije na koju se odnose. Da bi se osigurali da se električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora samo jednom prikaže kupcu kao potrošena, mora se izbeći duplo računanje i duplo prikazivanje. Električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora, a za koju je proizvođač iz obnovljivih izvora pripadajuće garancije porekla prodao odvojeno od te električne energije, ne može se prikazati ili prodati krajnjem kupcu kao električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora.

Član 85.

Garancija porekla za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora sadrži naročito:

- 1) naziv, lokaciju, vrstu i snagu proizvodnog kapaciteta;
- 2) datum puštanja objekta u rad;
- 3) podatak da se garancija porekla odnosi na električnu energiju;
- 4) datum početka i kraja proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla;
- 5) podatak da li je za izgradnju proizvodnog kapaciteta bila korišćena investiciona podrška i vrsta te podrške;
- 6) podatak da li su korišćene mere podsticaja i vrsta podsticaja;
- 7) datum i zemlju izdavanja i jedinstveni identifikacioni broj.

Garancija porekla za električnu energiju proizvedenu u elektranama sa visokoefikasnom kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije, pored podataka iz stava 1. ovog člana sadrži i:

- 1) donju toplotnu moć energenta koji se koristi za proizvodnju električne energije za koju se izdaje garancija porekla;
- 2) svrhu za koju se koristi toplotna energija proizvedena u postrojenju za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije za koju se izdaje garancija porekla;

3) stepen korisnog dejstva elektrane na godišnjem nivou.

Količina električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora koja odgovara količini garancija porekla prenesenih sa snabdevača na treću stranu, biće oduzeta iz udela električne energije iz obnovljivih izvora u miksu tog snabdevača za svrhu iz člana 196. stav 1. ovog zakona.

Član 86.

Operator prenosnog sistema vodi registar garancija porekla u elektronskom obliku i objavljuje podatke iz registra na svojoj internet stranici, u skladu sa aktom iz člana 87. stav 6. ovog zakona.

Registar sadrži i garancije porekla izdate u skladu sa članom 83. ovog zakona i uz naznaku da su izdate u stranoj državi.

Operator prenosnog sistema ima pravo na naknadu za izdavanje, prenošenje i iskorišćenje garancije porekla u skladu sa aktom kojim se utvrđuje visina naknade na koji saglasnost daje Agencija.

Akt iz stava 3. ovog člana objavljuje se na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije.

Član 87.

Operator prenosnog sistema proračunava i javno objavljuje udele svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji krajnjim kupcima u Republici Srbiji.

Prilikom proračuna iz stava 1. ovog člana, operator prenosnog sistema naročito uzima u obzir iskorišćene i istekle garancije porekla.

Snabdevač proračunava i prikazuje krajnjem kupcu podatke o udelu svakog izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji iz člana 196. stav 1. ovog zakona, na osnovu javno objavljenih podataka operatora prenosnog sistema iz stava 1. ovog člana i iskorišćenih garancija porekla.

Agencija nadzire operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, snabdevače i druge subjekte u izvršavanju obaveza utvrđenih zakonom i propisima donetim na osnovu njega, a kojima se uređuju garancije porekla.

Ministarstvo bliže propisuje način na koji se krajnjem kupcu proračunava i prikazuje udeo svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji, kao i način kontrole proračuna.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje sadržinu garancije porekla, postupak izdavanja, prenošenja i prestanka važenja garancije porekla, način vođenja registra, način dostavljanja podataka o proizvedenoj električnoj energiji izmerenoj na mestu predaje u prenosni, distributivni i zatvoreni distributivni sistem, nadzor, kao i druga pitanja u skladu sa zakonom.

VI. CENE ENERGIJE, ENERGENATA I USLUGA

Član 88.

Cene energije, energenata i usluga koje pružaju energetski subjekti u obavljanju energetskih delatnosti su slobodne, osim ukoliko je drugačije uređeno ovim zakonom.

Regulisane cene su:

- 1) cene pristupa sistemu za prenos električne energije;
- 2) cene pristupa sistemu za distribuciju električne energije;
- 3) cene pristupa sistemu za transport prirodnog gasa;

- 4) cene pristupa sistemu za distribuciju prirodnog gasa;
- 5) cene pristupa skladištu prirodnog gasa;
- 6) cene pristupa sistemu za transport nafte naftovodima;
- 7) cene pristupa sistemu za transport derivata nafte produktovodima;
- 8) cene prirodnog gasa za javno snabdevanje;
- 9) cene pomoćnih usluga: primarne regulacije, regulacije napona, beznaponskog pokretanja i ostrvskog rada.

Pored cena iz stava 2. ovog člana mogu biti regulisane i:

- 1) cene električne energije za garantovano snabdevanje;
- 2) cene zakupa rezerve snage za systemske usluge sekundarne i tercijarne regulacije.

Član 89.

Agencija jedanput godišnje analizira potrebu regulisanja cena iz člana 88. stav 3. ovog zakona na osnovu ostvarenog nivoa konkurentnosti na domaćem tržištu električne energije, dostignutog stepena zaštite energetske ugroženih kupaca, razvoja regionalnog tržišta električne energije i procene raspoloživih prekograničnih kapaciteta i priprema i objavljuje izveštaj o potrebi daljeg regulisanja tih cena.

Ministarstvo, nadležni organ za zaštitu konkurencije i energetske subjekti dužni su da, radi izrade izveštaja iz stava 1. ovog člana, Agenciji dostavljaju potrebne podatke i ocene iz njihove nadležnosti.

Kada Agencija utvrdi da je prestala potreba za regulacijom cena iz člana 88. stav 3. tačka 1) ovog člana, dužna je da o tome obavesti Ministarstvo.

Ministarstvo je dužno da sprovede postupak javnog tendera u skladu sa članom 191. ovog zakona, najkasnije u roku od šest meseci od saznanja da je prestala potreba za regulacijom cena.

Kada Agencija utvrdi da je, u potpunosti ili delimično, prestala potreba za regulacijom cena iz člana 88. stav 3. tačka 2) ovog člana, dužna je da o tome obavesti operatora sistema.

Vlada propisuje način utvrđivanja najviših cena osnovnih derivata nafte bez fiskalnih dažbina u slučaju sprečavanja poremećaja na tržištu nafte i derivata nafte ili otklanjanja štetnih posledica poremećaja na tržištu nafte i derivata nafte.

Regulisane cene iz člana 88. stav 2. tač. 1) do 9) i stav 3. ovog zakona se objavljuju u „Službenom glasniku Republike Srbije“, a ostale regulisane cene se objavljuju na internet stranici energetskog subjekta i Agencije.

Član 90.

Regulisane cene iz člana 88. stav 2. tač. 1) do 9) i stav 3. ovog zakona određuju se na osnovu metodologija koje donosi Agencija.

Metodologijama iz stava 1. ovog člana naročito se određuju:

- 1) metod regulacije cena koji može biti zasnovan na opravdanim troškovima poslovanja i odgovarajućem prinosu na sredstva uložena u efikasno obavljanje energetske delatnosti, na primeni podsticajnih mehanizama za određivanje prihoda ili cena kao i na poređenju regulisanih cena, pojedinačnih troškova poslovanja ili prinosa na uložena sredstva energetskog subjekta sa uporedivim energetskim subjektima u energetskim delatnostima u kojima je to primereno;

2) elementi za koje se utvrđuju tarife, način izračunavanja regulisanih cena, odnosno tarifa i način obračuna isporučene električne energije, odnosno prirodnog gasa i izvršenih usluga;

3) kategorije i grupe kupaca, odnosno korisnika sistema u energetske delatnostima gde je to primereno;

4) dužina regulatornog perioda, kao vremenskog perioda za koji se izračunavaju regulisane cene i

5) kriterijumi i način utvrđivanja opravdanosti troškova i normativi, kada je to primereno.

Metodologijom se mogu odrediti različite cene, odnosno tarife, zavisno od količine preuzete energije, odnosno energenata i uslova preuzimanja, snage, odnosno kapaciteta, godišnje, sezonske, mesečne i dnevne dinamike isporuke, kategorije i grupe kupaca, odnosno korisnika sistema, mesta preuzimanja, načina potrošnje, načina merenja i drugih karakteristika.

Metodologijom iz člana 50. stav 1. tačka 6) ovog zakona određuje se i naknada vlasniku transportnog sistema u slučaju nezavisnog operatora sistema.

Član 91.

Regulisanim cenama obezbeđuje se:

1) pokrivanje opravdanih troškova poslovanja i odgovarajućeg prinosa na efikasno uložena sredstva u obavljanje regulisane delatnosti, kojima se obezbeđuje kratkoročna i dugoročna sigurnost snabdevanja, odnosno održivi razvoj sistema uzimajući u obzir prihode i rashode vezane za dodelu prekograničnih kapaciteta i primenu mehanizma kompenzacije tranzita energije i ostale prihode;

2) bezbednost rada sistema;

3) podsticanje ekonomske i energetske efikasnosti;

4) nediskriminacija, odnosno jednaki položaj iste kategorije i grupe kupaca i korisnika sistema;

5) sprečavanje međusobnog subvencionisanja između pojedinih delatnosti koje obavljaju energetske subjekti i između pojedinih kupaca, kategorija i grupa kupaca, odnosno korisnika sistema.

Prilikom pripreme metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za transport prirodnog gasa i metodologije za određivanje cene pristupa skladištu prirodnog gasa iz člana 50. stav 1. tač. 6) i 8) ovog zakona, obezbediće se da cena prekidnog kapaciteta odražava verovatnoću prekida.

Član 92.

Agencija daje saglasnost na akte o cenama koje donose energetske subjekti iz člana 88. stav 2. tač. 1) do 8) i stav 3. tačka 1) ovog zakona, a utvrđuje cene iz člana 88. stav 2. tačka 9) i stav 3. tačka 2) ovog zakona.

Agencija određuje vrstu podataka koje su energetske subjekti obavezni da dostave uz akt o cenama iz stava 1. ovog člana, kao i rokove i način njihovog dostavljanja.

Agencija je ovlašćena da zahteva od energetskih subjekata izmenu regulisane cene iz stava 1. ovog člana, a energetske subjekat je dužan da postupi po zahtevu Agencije u roku od 30. dana od dana prijema tog zahteva.

U slučaju da energetske subjekat u propisanom roku ne postupi po zahtevu Agencije, Agencija donosi odluku kojom određuje privremenu regulisanu cenu iz

stava 1. ovog člana, koja se primenjuje do obrazovanja regulisane cene u skladu sa metodologijama iz člana 50. stav 1. ovog zakona Ukoliko se prihod ostvaren primenom privremenih cena razlikuje od prihoda koji bi bio ostvaren primenom regulisane cene određene u skladu sa metodologijama iz člana 50. stav 1. ovog zakona, razlika se obračunava i uključuje u regulisanu cenu za naredni regulatorni period u skladu sa metodologijama.

Član 93.

U slučaju kada Agencija odbije da da saglasnost na akta o cenama po zahtevu energetskog subjekta, dužna je da o tome odluči rešenjem, u roku od 60 dana od dana dostavljanja urednog zahteva.

Rešenje iz stav 1. ovog člana sadrži obrazloženje razloga odbijanja saglasnosti na dostavljena akta o cenama, konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

VII. ELEKTRIČNA ENERGIJA

Proizvodnja električne energije

Član 94.

Proizvodnja električne energije obuhvata proizvodnju u hidroelektranama, termoelektranama, termoelektranama-toplanama i drugim elektranama koje koriste obnovljive izvore energije (u daljem tekstu: elektrane).

Energetski subjekt koji obavlja delatnost proizvodnje električne energije (u daljem tekstu: Proizvođač električne energije), u skladu sa ovim zakonom, ima pravo da:

- 1) u objektima za proizvodnju električne energije koristi izvore energije koje smatra najpovoljnijim u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom i drugim propisima;
- 2) prodaje proizvedenu električnu energiju;
- 3) koristi prenosni i distributivni sistem električne energije pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i pravilima o radu prenosnog i distributivnog sistema.

Proizvođač električne energije je dužan da:

- 1) ispunjava uslove iz licence za obavljanje energetskih delatnosti;
- 2) proizvodne kapacitete održava u ispravnom stanju, obezbedi njihovu stalnu pogonsku spremnost i bezbedno korišćenje u skladu sa tehničkim i drugim propisima;
- 3) poštuje propise i pravila koji se odnose na rad prenosnog i distributivnog sistema i funkcionisanje tržišta, propise koji se odnose na zaštitu konkurencije, kao i odluke nadležnih organa;
- 4) ponudi operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema pomoćne usluge, u skladu sa tehničkim karakteristikama i pravilima o radu prenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije;
- 5) sa operatorom prenosnog sistema, odnosno distributivnog sistema zaključi ugovor o pružanju pomoćnih usluga;
- 6) omogućiti nadležnim operatorima sistema proveru usaglašenosti tehničkih karakteristika svojih objekata i operativnih procedura sa izdatim aktom o priključenju, ugovorenim pomoćnim uslugama i pravilima o radu prenosnog, odnosno distributivnog sistema;

7) ponudi operatoru prenosnog sistema sav neiskorišćeni proizvodni kapacitet za potrebe balansiranja i obezbeđivanja sigurnog rada sistema u skladu sa tehničkim karakteristikama i pravilima o radu prenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije;

8) sa operatorom prenosnog sistema zaključi ugovor o učešću u balansnom mehanizmu;

9) zaključi ugovor o eksploataciji elektrane sa operatorom sistema na čiji sistem je priključen;

10) operatoru prenosnog ili distributivnog sistema stavlja na raspolaganje podatke potrebne za rad sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije;

11) poštuje propisane uslove koji se odnose na energetska efikasnost i zaštitu životne sredine;

12) dostavlja operatoru prenosnog i distributivnog sistema i Agenciji podatke neophodne u cilju ispunjenja propisanih obaveza o transparentnosti i praćenju tržišta električne energije;

13) čuva na period od pet godina sve satne podatke o proizvodnji električne energije po elektrani, koja ima najmanje jedan proizvodni pogon čiji je instalisani kapacitet najmanje 250 MW i podatke stavi na raspolaganje Agenciji i drugim nadležnim organima u skladu sa zakonom.

Član 95.

Elektrane iz člana 94. stav 1. ovog zakona koje su priključene na prenosni, odnosno distributivni sistem moraju da budu tehnički osposobljene i pogonski spremne za pružanje pomoćnih usluga u skladu sa pravilima o radu prenosnog, odnosno distributivnog sistema i u skladu sa njihovim specifičnim tehnologijama.

Pomoćne usluge se nabavljaju na tržišnim principima, uz poštovanje principa javnosti i nediskriminacije, na način utvrđen pravilima o radu tržišta električne energije.

Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom

Član 96.

Operator prenosnog sistema obavlja delatnost prenosa električne energije i upravljanje prenosnim sistemom na objektivan, transparentan i nediskriminatoran način.

Član 97.

Prenosni sistem električne energije čine:

- 1) prenosna elektroenergetska mreža;
- 2) upravljački centri i upravljački sistemi u funkciji obavljanja delatnosti prenosa električne energije i upravljanja prenosnim sistemom;
- 3) telekomunikaciona infrastruktura u objektima prenosnog sistema, uključujući optička vlakna u zaštitnom užetu nadzemnih vodova napona 400kV, 220kV i 110kV, kao i telekomunikaciona infrastruktura u objektima operatora distributivnih sistema, proizvođača i kupaca neophodna za obavljanje poslova upravljanja prenosnim sistemom;
- 4) informacioni sistem i druga infrastruktura neophodna za funkcionisanje prenosnog sistema i tržišta.

Prenosna elektroenergetska mreža u smislu stava 1. tačka 1) ovog člana je funkcionalno povezan skup elektroenergetskih objekata koji čine elektroenergetski vodovi napona 400kV i 220kV, nadzemni elektroenergetski vodovi napona 110kV zaključno sa zateznim lancem na portalu distributivne transformatorske stanice napona 110/h kV i podzemni elektroenergetski vodovi napona 110kV zaključno sa kablovskom završnicom u distributivnoj transformatorskoj stanici napona 110/h kV, transformatorske stanice 400/h kV i 220/h kV i razvodna postrojenja napona 400kV i 220kV, kao i priključna razvodna postrojenja 400kV i 220kV u transformatorskim stanicama napona 400/h kV i 220/h kV na koja su priključeni objekti kupaca i proizvođača, razvodna postrojenja 110kV, priključna razvodna postrojenja 110kV u transformatorskim stanicama napona 110/h kV na koja su priključeni objekti kupaca i proizvođača na prenosnu elektroenergetsku mrežu i brojila električne energije na svim mestima primopredaje u i iz prenosnog sistema.

Razdvajanje operatora prenosnog sistema električne energije

Član 98.

Nezavisnost operatora prenosnog sistema ostvaruje se na način da isto lice ili lica nisu ovlašćena da:

- 1) direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom, i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom;
- 2) direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom;
- 3) imenuju članove nadzornog odbora, ili druge organe upravljanja kao i pravne zastupnike operatora prenosnog sistema i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom;
- 4) istovremeno budu članovi nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravni zastupnici operatora prenosnog sistema i energetske subjekata koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom.

Odredbe stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana posebno se odnose na:

- 1) pravo glasa;
- 2) pravo imenovanja članova nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravnih zastupnika;
- 3) posedovanje većinskog udela u vlasničkoj strukturi.

Član 99.

U slučaju da je lice iz člana 98. ovog zakona Republika Srbija ili državni organ, kontrolu nad operatorom prenosnog sistema sa jedne strane i energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom sa druge strane, ne može obavljati isto lice, odnosno isti državni organ, a u slučaju da obavljaju različita lica, odnosno državni organi, oni ne mogu biti kontrolisani od strane istog trećeg lica.

Sertifikacija i određivanje operatora prenosnog sistema električne energije

Član 100.

Pre nego što neko pravno lice dobije licencu i time bude određeno za operatora prenosnog sistema, mora biti sertifikovano u skladu sa ovim zakonom.

U postupku sertifikacije utvrđuje se ispunjenost uslova iz čl. 98. i 99. ovog zakona.

Postupak sertifikacije pokreće se na:

- 1) zahtev pravnog lica koje je vlasnik prenosnog sistema, odnosno mreže;
- 2) zahtev Agencije ako pravno lice ne podnese zahtev za sertifikaciju ili
- 3) obrazložen zahtev nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Član 101.

Postupak sertifikacije sprovodi Agencija i donosi odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Aktom iz člana 27. stav 7. ovog zakona bliže se uređuje: postupak sertifikacije, sadržaj zahteva za sertifikaciju, sadržaj odluke o sertifikaciji i dokumenta koja se prilažu uz zahtev, a naročito:

- 1) podaci o podnosiocu zahteva, uključujući podatke o osnovnom kapitalu, spisku suvlasnika, godišnji finansijski izveštaji sa izveštajima revizora, akt o osnivanju, odnosno statut;
- 2) dokaze o vlasničkim i drugim pravima na mreži;
- 3) podatke o kontroli nad operatorom prenosnog sistema, organima i licima koja direktno ili indirektno vrše kontrolu nad operatorom sistema i
- 4) druga dokumenta i podatke neophodne za sprovođenje postupka sertifikacije.

Član 102.

Agencija je dužna da donese odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema u roku od četiri meseca od dana podnošenja zahteva iz člana 100. stav 3. tač. 1) i 3) ovog zakona.

U slučaju da Agencija ne donese odluku iz stava 1. ovog člana smatra se da je odluka o sertifikaciji doneta.

Odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema sa pratećom dokumentacijom Agencija je dužna da bez odlaganja dostavi nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, radi davanja mišljenja.

Ako u roku od dva meseca od dana dostavljanja odluke o sertifikaciji nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora ne dostavi mišljenje smatra se da je saglasno sa odlukom Agencije.

U roku od dva meseca od prijema mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija će doneti konačnu odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema, uzimajući u obzir to mišljenje.

Odluka Agencije i mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora će biti objavljeni zajedno u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranicama operatora prenosnog sistema i Agencije.

U slučaju kada konačna odluka Agencije odstupa od mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija će zajedno sa odlukom i mišljenjem iz stava 6. ovog člana objaviti i obrazloženje za takvu odluku.

Član 103.

Sertifikovani operator prenosnog sistema dužan je da obavesti Agenciju o svim planiranim promenama koje mogu zahtevati ponovnu procenu ispunjenosti uslova iz čl. 98. i 99. ovog zakona.

Agencija je dužna da neprekidno prati da li sertifikovani operator prenosnog sistema ispunjava uslove iz čl. 98. i 99. ovog zakona i pokreće novi postupak sertifikacije u sledećim slučajevima:

- 1) kada je operator prenosnog sistema obavesti o promenama iz stava 1. ovog člana;
- 2) kada ima saznanja o planiranim promenama koje predstavljaju razlog za novi postupak sertifikacije ili koje mogu dovesti ili su dovele do povrede propisa o razdvajanju;
- 3) kada nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora podnese opravdan zahtev.

Član 104.

Postupak sertifikacije iz člana 103. ovog zakona sprovodi se u skladu sa čl. 101. i 102. ovog zakona.

Član 105.

Operator prenosnog sistema i energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom, dužni su da Agenciji dostave sve podatke i sva dokumenta neophodna za postupak sertifikacije operatora prenosnog sistema.

Agencija je dužna da čuva poverljivost komercijalno osetljivih podataka iz stava 1. ovog člana.

Sertifikacija operatora prenosnog sistema u vezi sa trećim zemljama

Član 106.

Na postupak sertifikacije započet na osnovu zahteva za sertifikaciju koji podnosi vlasnik prenosne mreže ili operator prenosnog sistema kojeg kontroliše osoba ili osobe iz treće države ili trećih država, primenjuju se odredbe čl. 101. i 102. zakona uzimajući u obzir odredbu člana 107. ovog zakona.

Agencija o zahtevu bez odlaganja obaveštava Ministarstvo i nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, kao i o svim okolnostima koje bi mogle imati za posledicu da osoba ili osobe iz treće države ili trećih država preuzmu kontrolu nad prenosnom mrežom ili operatorom prenosnog sistema.

Operator prenosnog sistema dužan je da obavesti Agenciju o svim okolnostima koje bi dovele do činjenice da lice ili lica iz treće zemlje ili trećih zemalja steknu kontrolu nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom.

Član 107.

Agencija će odbiti sertifikaciju operatora prenosnog sistema koji kontroliše jedno ili više lica iz treće zemlje ili trećih zemalja, u slučaju da:

- 1) operator prenosnog sistema ne ispunjava zahteve iz člana 98. ovog zakona;
- 2) dodela sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja električnom energijom Republike Srbije i regiona.

Agencija će pri razmatranju stava 1. tačka 2) ovog člana posebno uzeti u obzir odredbe:

- 1) međunarodnog prava i obaveza u vezi sa trećim zemljama, uključujući i sporazume zaključene sa jednom ili više trećih zemalja čiji potpisnik je i neka od ugovornih strana iz ugovora iz člana 2. tačka 78) ovog zakona, koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora i odnose se na pitanja sigurnosti snabdevanja;
- 2) prava i obaveze Republike Srbije u vezi sa tom trećom zemljom koje proizilaze iz sporazuma zaključenih sa tom zemljom, kao i ugovori koje je Republika Srbija potpisala u postupku evropskih integracija;
- 3) druge specifične činjenice i okolnosti slučaja i te treće zemlje.

Prilikom donošenja odluke o sertifikaciji Agencija uzima u obzir i mišljenje Ministarstva o uticaju na sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona.

Ministarstvo može zatražiti od Agencije da donese konačnu odluku u skladu sa mišljenjem u slučaju da izdavanje sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona ili predstavlja opasnost po bezbednost Republike Srbije.

U slučaju da konačna odluka nije u skladu sa mišljenjem nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija je dužna da objavi i obrazloženje za donošenje takve odluke na način propisan članom 102. ovog zakona.

Agencija ima pravo da odbije zahtev za sertifikaciju u slučaju da izdavanje sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona ili predstavlja opasnost po bezbednost Republike Srbije.

Odgovornosti i dužnosti operatora prenosnog sistema električne energije

Član 108.

Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za:

- 1) siguran, pouzdan i bezbedan rad prenosnog sistema i kvalitet isporuke električne energije;
- 2) obezbeđivanje adekvatnog prenosnog kapaciteta u funkciji sigurnosti snabdevanja;
- 3) upravljanje prenosnim sistemom i delom distributivnog sistema napona 110 kV koji obuhvata spojna polja 110 kV, sabirnice 110 kV i dalekovodna polja 110 kV, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke električne energije;
- 4) nediskriminatoran i transparentan pristup prenosnom sistemu i davanje razumnog obrazloženja u slučaju odbijanja pristupa;
- 5) razvoj prenosnog sistema kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost prenosnog sistema da ispuni racionalne zahteve za prenos električne energije vodeći računa o zaštiti životne sredine;

- 6) izgradnju priključka na prenosni sistem;
- 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji;
- 8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistema u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;
- 9) balansiranje sistema;
- 10) utvrđivanje tehničko-tehnoloških i ostalih potrebnih uslova za povezivanje i priključenje elektroenergetskih objekata, uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;
- 11) ispravnost i pouzdanost merenja električne energije na mestima primopredaje u i iz prenosnog sistema;
- 12) uređivanje i administriranje tržišta električne energije u okviru svoje nadležnosti;
- 13) efikasno i funkcionalno povezivanje tržišta električne energije u Republici Srbiji sa susednim tržištima električne energije, u saradnji sa operatorom tržišta električne energije u Republici Srbiji, kao i operatorima prenosnog sistema i operatorima tržišta susednih zemalja, a u skladu sa međunarodno ustanovljenim principima i preuzetim obavezama.

Član 109.

Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:

- 1) primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema;
- 2) saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije;
- 3) ne pravi diskriminaciju između korisnika prenosnog sistema ili grupa korisnika sistema;
- 4) korisnicima prenosnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;
- 5) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;
- 6) obezbedi pravo na pristup podacima o potrošnji električne energije u skladu sa članom 56. stav 1. tačka 11) ovog zakona;
- 7) donese pravila o radu prenosnog sistema;
- 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;
- 9) objavi kriterijume i postupke u pogledu bezbednosti, upravljanja i planiranja rada prenosnog sistema, uključujući opšte principe za proračun ukupnog prenosnog kapaciteta i margine pouzdanosti na osnovu električnih i fizičkih karakteristika mreže;
- 10) objavi procenu raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani. Objavljivanje se vrši u određenim intervalima pre dana korišćenja raspoloživog prenosnog kapaciteta i

uključuje sedmične i mesečne procenjene vrednosti, kao i indikaciju o očekivanoj pouzdanosti raspoloživih kapaciteta;

11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;

12) donese pravila o radu tržišta električne energije;

13) donese pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka;

14) prikuplja i objavljuje podatke i informacije u skladu sa Pravilima o objavljivanju ključnih tržišnih podataka iz člana 176. ovog zakona;

15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;

16) objavi relevantne podatke o ukupnoj prognoziranoj potrošnji i ostvarenoj potrošnji, o raspoloživosti i upotrebi objekata korisnika sistema, raspoloživosti i korišćenju mreže i interkonekcije, balansnoj energiji i rezervisanom kapacitetu;

17) održava i razvija prenosni sistem;

18) svake godine donese plan razvoja prenosnog sistema za period od najmanje deset godina;

19) svake godine donosi plan investicija u prenosni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija distributivnih sistema;

20) obezbedi adekvatna sredstva za ispunjavanje svojih obaveza;

21) donese odluku o ceni za pristup prenosnom sistemu u skladu sa metodologijom iz člana 50. stav 1. tačka 1) ovog zakona;

22) obezbedi usluge balansiranja u skladu sa transparentnim, nediskriminatorskim i tržišnim principima koji će pružiti odgovarajuće podsticaje korisnicima sistema da izbalansiraju svoju predaju i preuzimanje električne energije;

23) utvrđuje cenu električne energije za potrebe balansiranja sistema u skladu sa članom 174. stav 2. ovog zakona;

24) utvrđuje tehničko-tehnološke i druge potrebne uslove za priključenje i povezivanje elektroenergetskih objekata, uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;

25) donese proceduru za priključenje korisnika na prenosni sistem;

26) proverava usaglašenost objekata korisnika prenosnog sistema sa tehničkim zahtevima iz pravila o radu prenosnog sistema i o promeni uslova obaveštava korisnika sistema;

27) koristi objekte prenosnog sistema u skladu sa tehničkim propisima;

28) preuzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja prenosnog sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji prenosnog sistema;

29) preuzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;

30) prioritarno preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada prenosnog sistema;

31) sprovodi postupak izdavanja, prenošenja i prestanka važenja garancija porekla i vodi registar garancija porekla;

32) proračunava i javno objavljuje udele svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji krajnjim kupcima u Republici Srbiji;

33) Agenciji dostavi plan nabavke električne energije za nadoknadu gubitaka za narednu godinu;

34) nabavi električnu energiju za nadoknadu gubitaka u prenosnoj mreži i pomoćne usluge u svom sistemu, u skladu sa transparentnim, nediskriminatornim i tržišnim principima;

35) preduzima mere za smanjenje gubitaka u prenosnom sistemu;

36) prati sigurnost snabdevanja i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;

37) u svrhu obezbeđenja sigurnosti snabdevanja, prioritetno angažuje proizvođače koji koriste domaće energente za proizvodnju električne energije u iznosu koji ne prelazi 15% od ukupno korišćenih energenata za proizvodnju električne energije u kalendarskoj godini prema energetsom bilansu Republike Srbije;

38) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;

39) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja električnom energijom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona;

40) Agenciji dostavlja podatke i dokumentaciju iz člana 56. stav 1. tačka 8) ovog zakona;

41) Agenciji dostavlja podatke o promeni snabdevača i stepenu otvorenosti tržišta;

42) Agenciji dostavlja izveštaje o rešavanju prigovora i žalbi korisnika sistema;

43) preduzima mere kako bi omogućio korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava;

44) očita brojala električne energije koje ispunjava propisane metrološke zahteve do osmog u mesecu za prethodni mesec i u roku od tri dana od dana očitavanja obezbedi kupcu, proizvođaču i snabdevaču pristup podacima;

45) kontroliše zaštitni pojas oko objekata prenosne mreže i preduzima mere u skladu sa zakonom;

46) donese akt o cenama nestandardnih usluga, na koji saglasnost daje Agencija i koji se objavljuje na internet stranici operatora sistema i

47) uređuje druga pitanja neophodna za rad prenosnog sistema i funkcionisanje tržišta.

Plan razvoja iz stava 1. tačke 18) ovog člana i plan investicija iz stava 1. tačke 19) ovog člana operator prenosnog sistema električne energije dužan je da dostavi svake godine Agenciji, radi davanja saglasnosti.

Član 110.

Operator prenosnog sistema ne može ni da kupuje ni da prodaje električnu energiju osim za obezbeđivanje sistemskih usluga, balansiranje sistema, obezbeđivanje sigurnog rada sistema i za nadoknadu gubitaka u prenosnom sistemu.

Operator prenosnog sistema, radi optimizacije nabavke električne energije za nadoknadu gubitaka, može viškove električne energije prodati na organizovanom tržištu električne energije, osim kada električnu energiju za nadoknadu gubitaka u prenosnom sistemu kupuje po ugovoru o potpunom snabdevanju.

Razvoj prenosnog sistema i ovlašćenje za donošenje investicionih odluka

Član 111.

Operator prenosnog sistema dužan je da svake godine podnese Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže baziran na prognoziranom proizvodnji i potrošnji električne energije i rezultatima savetovanja sa svim zainteresovanim stranama i usaglašen sa planom razvoja distributivne mreže.

Desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže sadrži efikasne mere radi obezbeđenja stabilnosti rada sistema i sigurnosti snabdevanja.

Plan iz stava 1. ovog člana treba da:

- 1) ukaže učesnicima na tržištu na potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom najvažnije infrastrukture prenosnog sistema koju treba izgraditi ili unaprediti u narednih deset godina;
- 2) sadrži sve investicije za koje je doneta odluka o realizaciji i koje su u toku, kao i investicije koje će se realizovati u periodu od naredne tri godine;
- 3) odredi rokove za realizaciju svih investicionih projekata.

Član 112.

Operator prenosnog sistema je dužan da pri izradi plana iz člana 111. ovog zakona, analizira adekvatnost proizvodnje i prenosnog sistema za očekivani razvoj potrošnje i razmene električne energije sa drugim operatorima prenosnih sistema, realno pretpostavi dinamiku razvoja potrošnje i proizvodnje, uzimajući u obzir i regionalni investicioni plan.

Član 113.

Agencije je dužna da organizuje konsultacije o planu iz člana 111. ovog zakona sa postojećim i potencijalnim korisnicima sistema, na nepristrasan i transparentan način.

Agencija može da zahteva od zainteresovanih lica koja tvrde da su potencijalni korisnici da svoje tvrdnje obrazlože.

Agencija je dužna da proverava da li desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže obuhvata sve potrebe za ulaganjem koje su utvrđene u postupku konsultacija kao i da utvrdi usklađenost plana sa regionalnim investicionim planom.

Agencija može od operatora sistema zahtevati da izmeni i dopuni desetogodišnji plan razvoja.

Agencija je dužna da nakon davanja saglasnosti na plan iz člana 111. ovog zakona na svojoj internet stranici objavi rezultate konsultacija i eventualne izmene investicionog plana.

Agencija prati i ocenjuje realizaciju desetogodišnjeg plana razvoja prenosnog sistema i daje u svom godišnjem izveštaju procenu realizovanih investicija, koja može uključivati i preporuke za izmenu plana.

Član 114.

U slučaju da operator prenosnog sistema ne realizuje investiciju koju je trebalo da realizuje u skladu sa planom iz člana 111. stav 3. tačka 2) ovog zakona u

naredne tri godine, osim ako su u pitanju razlozi van njegove kontrole, Agencija će zatražiti od operatora prenosnog sistema realizaciju predmetne investicije, ako su te investicije još uvek neophodne na osnovu najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja.

Napredni merni sistemi

Član 115.

Operator prenosnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta.

Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator prenosnog sistema je dužan da izradi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.

Operator prenosnog sistema je dužan da planom razvoja sistema obuhvati uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.

Pravila o radu prenosnog sistema električne energije

Član 116.

Pravilima o radu prenosnog sistema električne energije uređuju se:

- 1) planiranje razvoja prenosnog sistema, uključujući sadržaj plana, način planiranja i sadržaj plana investicija;
- 2) uslovi za siguran i pouzdan rad prenosnog sistema;
- 3) tehnički uslovi za priključenje i za povezivanje na prenosni sistem;
- 4) obaveze korisnika prenosnog sistema neophodne za siguran i pouzdan rad sistema;
- 5) obaveze korisnika i operatora prenosnog sistema u funkcionalnom ispitivanju i puštanju u pogon dela distributivnog sistema napona 110 kV kojim upravlja operator prenosnog sistema, kao i u elementima elektroenergetskog sistema objekata proizvođača i kupaca koji utiču na siguran i pouzdan rad prenosnog sistema, kao i u ispitivanju rada zaštitnih i upravljačkih uređaja nakon značajnih pogonskih događaja ili poremećaja u radu prenosnog sistema;
- 6) sadržina ugovora o eksploataciji objekta zaključenog sa kupcem, proizvođačem, operatorom distributivnog sistema i operatorom zatvorenog distributivnog sistema;
- 7) korišćenje i održavanje objekata;
- 8) parametri i način kontrole kvaliteta električne energije;
- 9) planiranje rada prenosnog sistema;
- 10) proceduru za prijavu i potvrdu programa rada balansno odgovornih strana;
- 11) vrste i obim pomoćnih i sistemskih usluga;
- 12) operativni postupci i upravljanje prenosnim sistemom u normalnim uslovima i u slučaju poremećaja;
- 13) pristup prenosnom sistemu, instrument obezbeđenja plaćanja i kriterijumi za utvrđivanje iznosa i perioda za koji se traži;

14) procedura za merenje sa definisanom potrebnom mernom opremom, kriterijumima za izbor klase tačnosti mernog uređaja i karakteristika pratećih uređaja i opreme, u zavisnosti od položaja mernog mesta u sistemu i vrste korisnika sistema;

15) obuku osoblja operatora i korisnika prenosnog sistema na polju operativnih postupaka, u cilju sigurnog i pouzdanog rada prenosnog sistema;

16) druga pitanja neophodna za rad prenosnog sistema.

Pravila iz stava 1. ovog člana donosi Operator prenosnog sistema električne energije uz saglasnost Agencije.

Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije.

Agencija objavljuje odluku o davanju saglasnosti pravila iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Priključenje na prenosni sistem

Član 117.

Operator prenosnog sistema dužan je da uspostavi i objavi transparentnu, efikasnu i nediskriminatornu proceduru za priključenje objekata na prenosni sistem (u daljem tekstu: Procedura).

Procedura iz stava 1. ovog člana sadrži redosled aktivnosti operatora prenosnog sistema i podnosioca zahteva za priključenje i rokove u postupku priključenja objekta na prenosni sistem, koji se odnose na: studiju priključenja objekta, izgradnju i praćenje izgradnje priključka, proveru ispunjenosti tehničkih uslova iz odobrenja za priključenja, i druge aktivnosti od značaja za priključenje, koje nisu uređene zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja.

Na proceduru iz stava 1. ovog člana Agencija daje saglasnost.

Procedura se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije.

Operator prenosnog sistema ne može odbiti priključenje objekata po osnovu mogućih budućih ograničenja, u postojećim prenosnim kapacitetima, kao što su zagušenja u udaljenim delovima prenosne mreže.

Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi podnosiocu zahteva za priključenje potrebne informacije o mogućim budućim ograničenjima u postojećim prenosnim kapacitetima.

Operator prenosnog sistema ne može odbiti priključenje objekata po osnovu dodatnih troškova zbog povećanja kapaciteta elemenata prenosne mreže u bliskom okruženju tačke priključenja.

Član 118.

Operator prenosnog sistema je investitor izgradnje priključka i, po pravilu, gradi priključak na prenosni sistem o trošku kupca, odnosno proizvođača električne energije koji se priključuje.

Na zahtev kupca, odnosno proizvođača električne energije, operator prenosnog sistema je dužan da izda ovlašćenje kupcu, odnosno proizvođaču da u ime operatora sistema sam izgradi priključak o svom trošku.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, kupcu, odnosno proizvođaču će se umanjiti troškovi priključenja na sistem u skladu sa metodologijom za određivanje troškova priključenja na sistem za prenos i distribuciju.

Za priključak iz stava 2. pribavlja se dokumentacija na ime operatora prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

Prava i obaveze operatora prenosnog sistema i kupca, odnosno proizvođača uređuju se ugovorima i to:

- 1) o izradi studije priključenja objekta na prenosni sistem;
- 2) o izradi planske i tehničke dokumentacije i pribavljanju potrebnih dozvola za izgradnju priključka;
- 3) o praćenju gradnje priključka.

Član 119.

Priključenje objekta proizvođača ili kupca električne energije na prenosni sistem vrši se na osnovu odobrenja za priključenje, u skladu sa ovim zakonom.

Odobrenje iz stava 1. ovog člana izdaje se i u slučaju spajanja ili razdvajanja instalacija odnosno mernih mesta, odnosno promene odobrene snage objekta proizvođača ili kupca električne energije, kao i ponovnog priključenja usled isključenja.

Pod spajanjem ili razdvajanjem instalacija, odnosno mernih mesta iz stava 2. ovog člana smatraju se promene u instalacijama i uređajima u objektu proizvođača ili kupca električne energije.

Pod promenom odobrene snage proizvođača ili kupca električne energije se podrazumeva povećanje ili smanjenje odobrene snage.

Uslovi i način izdavanja odobrenja za priključenje na prenosni sistem, odobrena snaga i uslovi za promenu odobrene snage, kao i uslovi za spajanje i razdvajanje instalacija, odnosno mernih mesta bliže se uređuje propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom.

Član 120.

Odobrenje za priključenje objekta izdaje se rešenjem u upravnom postupku u pismenoj formi na zahtev lica čiji se objekat priključuje, a po dobijanju građevinske dozvole za gradnju objekta koji se priključuje.

Operator prenosnog sistema izdaće odobrenje za priključenje i u slučaju priključenja objekta proizvođača ili kupca na deo distributivnog sistema kojim upravlja operator prenosnog sistema.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, operator prenosnog sistema, pre izdavanja odobrenja za priključenje, pribavlja od operatora distributivnog sistema tehničke uslove za priključenje koji su od interesa za distributivni sistem i prethodnu saglasnost za izdavanje odobrenja za priključenje.

Operator sistema je dužan da odluči po zahtevu za priključenje objekta kupca u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva, odnosno po zahtevu za priključenje objekta proizvođača u roku od 60 dana od dana prijema pismenog zahteva.

Protiv rešenja iz st. 1. i 2. ovog člana može se podneti žalba Agenciji, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Član 121.

Odobrenje za priključenje objekta na prenosni sistem sadrži naročito: mesto priključenja na sistem, način i tehničke uslove priključenja, troškove priključenja, potrebna ispitivanja usaglašenosti sa Pravilima o radu prenosnog sistema, instalisani

kapacitet, odobrenu snagu, mesto primopredaje energije i način merenja energije i snage, rok za fizičko priključenje objekta.

Tehnički i drugi uslovi priključenja na prenosni sistem određuju se u skladu sa ovim zakonom, propisom iz člana 214. ovog zakona, tehničkim i drugim propisima i pravilima o radu sistema na koji se objekat priključuje.

Član 122.

Troškove priključenja utvrđuje operator prenosnog sistema, u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje troškova priključenja koju donosi Agencija.

Troškove priključenja snosi podnosilac zahteva za priključenje.

Metodologijom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se način i bliži kriterijumi za obračun troškova priključenja, a u zavisnosti od mesta priključenja na sistem, zakupljenog kapaciteta, potrebe za izvođenjem radova i potrebe za pružanjem usluga, ili potrebe za ugrađivanjem neophodne opreme ili drugih objektivnih kriterijuma.

Član 123.

Operator prenosnog sistema je dužan da priključi objekat kupca, odnosno proizvođača na prenosni sistem u roku od 15 dana od dana ispunjenja sledećih uslova:

- 1) uslova iz odobrenja za priključenje;
- 2) da je za objekat pribavljen akt kojim se odobrava puštanje u probni rad ili upotrebna dozvola za objekat i priključak;
- 3) da kupac, odnosno proizvođač dostavi operatoru sistema ugovor o snabdevanju, bez komercijalnih podataka;
- 4) da je za mesto primopredaje uređena balansna odgovornost i pristup sistemu.

Propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom bliže se uređuju uslovi i način dokazivanja ispunjenosti uslova iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ako operator prenosnog sistema ne priključi objekat kupca, odnosno proizvođača na prenosni sistem u roku iz stava 1. ovog člana, nadležni inspektor, na zahtev kupca, odnosno proizvođača električne energije, proverava, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva, ispunjenost uslova za priključenje iz stava 1. ovog člana i ako utvrdi da su ispunjeni uslovi naložiće operatoru prenosnog sistema da u roku od dva radna dana izvrši priključenje objekta.

Član 124.

U slučaju priključenja objekta na distributivni sistem 110 kV, proceduru priključenja sprovodi operator prenosnog sistema u saradnji sa operatorom distributivnog sistema, a u skladu sa Procedurom iz člana 117. ovog zakona.

U slučaju potrebe za priključenje objekata za koje je odobren probni rad u skladu sa posebnim zakonom može se izdati odobrenje za privremeno priključenje objekta.

Izdavanje odobrenja za privremeno priključenje vrši se pod uslovima, na način i postupak propisan za izdavanje odobrenja za priključenje objekata.

Član 125.

Međusobno povezivanje energetskih objekata za prenos i distribuciju električne energije, vrši se na osnovu ugovora, kojim se uređuju međusobna prava i obaveze između operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje se u sledećim slučajevima:

- 1) povezivanje novog objekta;
- 2) izmene u objektu koje ne odgovaraju ranije datim tehničkim uslovima u skladu sa pravilima o radu.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje se u pismenoj formi nakon usaglašavanja planova investicija operatora prenosnog i distributivnog sistema i sadrži pored elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose sledeće:

- 1) izradu studije optimalnog povezivanja prenosnog i distributivnog sistema i tehničke dokumentacije;
- 2) ispitivanja postrojenja transformatorske stanice ili razvodnog postrojenja i proveru usaglašenosti sa Pravilima o radu distributivnog sistema i Pravilima o radu prenosnog sistema;
- 3) mesto primopredaje energije i način merenja isporučene električne energije i snage;
- 4) stvarne troškove povezivanja sistema;
- 5) rok za povezivanje sistema.

Član 126.

Mesto predaje energije kupcu, odnosno mesto preuzimanja energije od proizvođača je mesto na kome se graniče instalacije objekta kupca odnosno proizvođača i prenosnog sistema.

Mesto razgraničenja odgovornosti za isporučenu električnu energiju između energetskog subjekta i kupca odnosno proizvođača i mesto merenja električne energije bliže se uređuje aktom kojim se utvrđuju uslovi isporuke i snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom.

Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije

Član 127.

Operator distributivnog sistema električne energije obavlja delatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom izuzev dela 110kV distributivnog sistema u transformatorskim stanicama 110/h kV (spojna polja 110kV, sabirnice i dalekovodna polja 110kV), na objektivan, transparentan i nediskriminatoran način.

Član 128.

Distributivni sistem električne energije čini:

- 1) distributivna elektroenergetska mreža;
- 2) upravljački centri i upravljački sistemi u funkciji obavljanja delatnosti distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom;
- 3) telekomunikaciona infrastruktura u distributivnim elektroenergetskim objektima 110kV, 35kV, 20kV, 10kV i 0,4kV, kao i telekomunikaciona infrastruktura u elektroenergetskim objektima operatora prenosnog sistema, proizvođača i kupaca neophodna za obavljanje poslova upravljanja distributivnim sistemom;
- 4) informacioni i upravljački sistem i druga infrastruktura neophodna za funkcionisanje distributivnog sistema.

Distributivna elektroenergetska mreža u smislu stava 1. tačka 1) ovog člana je funkcionalno povezan skup elektroenergetskih objekata koji čine distributivne

transformatorske stanice 110/x kV sa dalekovodnim i spojnim poljima 110kV, sabirnicama 110kV i transformatorima 110/x kV sa pripadajućim transformatorskim poljima, transformatorske stanice 35/x kV i x/0,4 kV, razvodna postrojenja 35kV, 20kV i 10kV i elektroenergetski vodovi napona 35kV, 20kV, 10kV i ispod 1kV; merni uređaji sa mernim ormanom ili razvodnim ormanom, odnosno razvodnim postrojenjem na mestima primopredaje u i iz distributivne elektroenergetske mreže.

Član 129.

Delatnost iz člana 127. ovog zakona može da obavlja jedan ili više operatera distributivnog sistema električne energije u skladu sa zakonom.

U slučaju da više operatera distributivnog sistema električne energije obavlja delatnost iz člana 127. ovog zakona, aktom Vlade mogu se odrediti jedinstveni tarifni stavovi za obračun cene pristupa distributivnom sistemu za teritoriju Republike Srbije.

Poravnanje razlika između prihoda ostvarenih primenom jedinstvene cene i cena pristupa distributivnom sistemu odobrenih u skladu sa metodologijom iz člana 50. stav 1. tačka 2) ovog zakona vrši se na osnovu posebnog akta iz člana 51. stav 2. tačka 2) ovog zakona koji donosi Agencija.

Određivanje operatera distributivnog sistema električne energije

Član 130.

Operator distributivnog sistema sistema određuje se izdavanjem licence, nakon što ispuni uslove iz čl. 131, 132. i 133. ovog zakona i uslove za izdavanje licence, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Razdvajanje operatera distributivnog sistema električne energije

Član 131.

Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća mora biti nezavisan u smislu pravne forme, organizacije i odlučivanja od drugih delatnosti koje nisu povezane sa delatnošću distribucije električne energije.

Nezavisnost operatera distributivnog sistema iz stava 1. ovog člana ne uključuje obavezu da se vlasništvo nad sredstvima distributivnog sistema odvoji od vertikalno integrisanog preduzeća.

Nezavisnost operatera distributivnog sistema osigurava se na sledeći način:

1) lica koja su odgovorna za upravljanje operatorom distributivnog sistema ne mogu učestvovati u organima upravljanja vertikalno integrisanog preduzeća koji su direktno ili indirektno odgovorna za delatnost proizvodnje, prenosa ili snabdevanja električnom energijom;

2) preduzimanjem mera koje će osigurati da lica odgovorna za upravljanje operatorom distributivnog sistema postupaju stručno, kako bi se obezbedila njihova nezavisnost u radu;

3) operator distributivnog sistema donosi odluke, nezavisno od vertikalno integrisanog preduzeća, po pitanju sredstava potrebnih za pogon, održavanje i razvoj mreže;

4) operator distributivnog sistema samostalno donosi odluke o tekućem poslovanju, odnosno odluke o izgradnji ili unapređenju distributivne mreže ako su u okvirima odobrenog finansijskog plana.

Operator distributivnog sistema u cilju donošenja odluka iz stava 3. tačka 3) ovog člana mora imati odgovarajuće kadrovske, tehničke, materijalne i finansijske resurse.

Nezavisnost operatora distributivnog sistema ne utiče na pravo matičnog vertikalno integrisanog preduzeća da:

1) sprovodi mehanizme koordinacije kojima se osigurava upravljački i finansijski nadzor u pogledu prinosa na angažovana sredstva i investicije operatora distributivnog sistema;

2) odobrava godišnji i finansijski plan i postavlja ili određuje granice zaduženosti.

Program usklađenosti i lice koje prati njegovo sprovođenje

Član 132.

Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća dužan je da donese Program usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja, koji sadrži mere u cilju sprečavanja diskriminatornog ponašanja, način praćenja poštovanja tih mera i obaveze zaposlenih za postizanje postavljenih ciljeva.

Lice ili telo odgovorno za praćenje usklađenosti operatora distributivnog sistema imenuje nadležni organ operatora distributivnog sistema, uz prethodnu saglasnost Agencije.

Na uslove za imenovanje i trajanje mandata ili radnog odnosa lica iz stava 2. ovog člana, saglasnost daje Agencija.

Uslovi iz stava 3. ovog člana moraju osigurati nezavisnost lica za praćenje usklađenosti, koje za vreme obavljanja ovog posla ne može zauzimati nijedan drugi profesionalni položaj niti, direktno ili posredno, obavljati drugu dužnost ili imati poslovni interes u nekom drugom delu vertikalno integrisanog preduzeća.

Agencija može uskratiti saglasnost na imenovanje predložene osobe za praćenje usklađenosti samo ako ona nije dovoljno nezavisna ili nema odgovarajuće stručne sposobnosti.

Operator distributivnog sistema je dužan da licu iz stava 2. ovog člana obezbedi sve potrebne uslove i sredstva za rad, pravo na pristup prostorijama operatora bez prethodne najave, pristup svim potrebnim informacijama operatora distributivnog sistema ili povezanog preduzeća, pozive i materijale za sastanke rukovodećeg osoblja na kojima se odlučuje o: finansijskim planovima i izveštajima, planovima razvoja, investicija i održavanja i njihovoj realizaciji, kupovini električne energije za nadoknadu gubitaka i drugim pitanjima neophodnim za sprovođenje njegovih obaveza.

Lice iz stava 2. ovog člana je dužno da: prati sprovođenje Programa usklađenosti, prati usklađenost rada operatora distributivnog sistema sa odredbama koje uređuju transparentnost rada operatora sistema i poverljivost podataka, obavesti Agenciju ukoliko organi vertikalno integrisanog preduzeća svojim odlučivanjem sprečavaju ili odlažu projekte iz Plana investicija iz člana 136. stav 1. tačka 10) ovog zakona, kao i o svakoj drugoj bitnoj povredi vezanoj za sprovođenje Programa usklađenosti, pripremi godišnji izveštaj o sprovođenju Programa usklađenosti i dostavi ga Agenciji radi davanja saglasnosti.

Lice iz stava 2. ovog člana je dužno da čuva tajnost komercijalnih i drugih poverljivih poslovnih podataka koji su mu dostavljeni za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti.

Izveštaj o sprovođenju Programa usklađenosti sadrži i informacije o svim komercijalnim i finansijskim odnosima između vertikalno integrisanog preduzeća i operatora distributivnog sistema, o ograničenjima za uspešno sprovođenje programa

i predlog mera i preporuka u cilju efikasnijeg sprovođenja Programa usklađenosti, kao i predlog izmena i dopuna Programa usklađenosti, ako je to potrebno.

Na osnovu izveštaja iz stava 9. ovog člana, Agencija može tražiti izmenu Programa usklađenosti.

Izveštaj iz stava 9. ovog člana i saglasnost Agencije se objavljuju na internet stranici operatora i Agencije.

Lice iz stava 2. ovog člana tokom mandata ili radnog odnosa, u pogledu sigurnosti radnog mesta, uživa prava u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje zaštita sindikalnih rukovodilaca.

Nadležni organ operatora distributivnog sistema može lice iz stava 2. ovog člana razrešiti dužnosti samo uz saglasnost Agencije.

Agencija može zahtevati razrešenje lica iz stava 2. ovog člana samo ukoliko se utvrdi nedovoljna nezavisnost ili nedostatak stručnih sposobnosti.

Član 133.

Aktivnosti operatora distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća prati Agencija, radi sprečavanja da se korišćenjem položaja u vertikalno integrisanom preduzeću naruši tržišna konkurencija.

Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća u svojim komunikacijama i svojim poslovnim imenom dužan je da napravi razliku u pogledu svog identiteta u odnosu na energetske subjekt koji se bavi snabdevanjem električnom energijom u istom vertikalno integrisanom preduzeću.

Unutar vertikalno integrisanog preduzeća nije dozvoljeno međusobno subvencionisanje subjekata koji se bave različitim energetske i neenergetske delatnostima, radi omogućavanja konkurencije i izbegavanja diskriminacije korisnika ili grupa korisnika sistema.

Član 134.

Odredbe čl. 131, 132. i 133. ovog zakona ne primenjuje se na operatora distributivnog sistema na čiji sistem je priključeno manje od 100 000 krajnjih kupaca.

Odgovornosti i dužnosti operatora distributivnog sistema električne energije

Član 135.

Operator distributivnog sistema električne energije odgovoran je za:

- 1) siguran, pouzdan i bezbedan rad distributivnog sistema i kvalitet isporuke električne energije;
- 2) upravljanje transformatorskim poljima 110 kV u distributivnim transformatorskim stanicama 110/x kV i distributivnim sistemom srednjeg i niskog napona, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke električne energije;
- 3) nediskriminatoran i transparentan pristup distributivnom sistemu;
- 4) razvoj distributivnog sistema kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost distributivnog sistema da ispunji racionalne zahteve za distribuciju električne energije;
- 5) izgradnju priključka korisnika distributivnog sistema;
- 6) utvrđivanje tehničko-tehnoloških uslova za priključenje i povezivanje elektroenergetskih objekata, uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;

7) davanje informacija energetskim subjektima i korisnicima distributivnog sistema koje su potrebne za efikasan pristup distributivnom sistemu, na principima transparentnosti i nediskriminacije;

8) davanje informacije o budućim potrebama za električnom energijom i ostalih informacija potrebnih operatoru prenosnog sistema i Agenciji;

9) ispravnost i pouzdanost merenja električne energije na mestima primopredaje u i iz distributivnog sistema.

Član 136.

Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da:

- 1) donese pravila o radu distributivnog sistema;
- 2) ne pravi diskriminaciju između korisnika ili grupa korisnika distributivnog sistema i povezanih subjekata unutar vertikalno integrisanog preduzeća;
- 3) korisnicima distributivnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;
- 4) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;
- 5) prikuplja i objavljuje podatke i informacije neophodne za ispunjavanje propisanih obaveza po pitanju transparentnosti i praćenja tržišta električne energije;
- 6) verifikuje i dostavlja podatke operatoru prenosnog sistema neophodne za administriranje tržišta električne energije u skladu sa pravilima o radu tržišta električne energije na osnovu izmerenih vrednosti ili izračunatih na osnovu profila potrošnje;
- 7) donese Program usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja i sačini godišnji izveštaj iz člana 132. stav 9. ovog zakona;
- 8) održava i razvija distributivni sistem;
- 9) svake godine donese plan razvoja distributivnog sistema za period od najmanje pet godina, usklađen sa planom razvoja prenosnog sistema i drugih distributivnih sistema, uz sagledavanje zahteva za priključenje objekata proizvođača i kupaca;
- 10) svake godine donese plan investicija u distributivni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija prenosnog sistema;
- 11) svake godine donese plan preuzimanja mernih uređaja, merno razvodnih ormana, odnosno priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu i drugih uređaja u objektima postojećih kupaca, odnosno proizvođača;
- 12) svake godine, najkasnije do 31. marta, utvrdi listu kupaca koji ispunjavaju uslove za status malog kupca, na osnovu ostvarene potrošnje u prethodnoj kalendarskoj godini i podataka iz finansijskog ili drugog relevantnog izveštaja i o tome obavesti male kupce i garantovanog snabdevača;
- 13) održava ažurnu bazu podataka o krajnjim kupcima i njihovim snabdevačima za sva mesta isporuke sa svog sistema;
- 14) Ministarstvu i Agenciji dostavlja šestomesečni izveštaj o planiranim i preduzetim aktivnostima na realizaciji plana iz stava 1. tačka 9) ovog člana, kao i stepenu realizacije plana iz stava 1. tač. 10) i 11) ovog člana;
- 15) utvrdi tehničko-tehnološke uslove za priključenje i povezivanje elektroenergetskih objekata, uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;

16) proverava usaglašenost objekata korisnika distributivnog sistema sa tehničkim zahtevima iz pravila o radu distributivnog sistema i o promeni uslova obaveštava korisnika sistema;

17) obezbedi adekvatna sredstva za ispunjavanje svojih obaveza;

18) donese odluku o ceni za pristup distributivnom sistemu u skladu sa ovim zakonom;

19) donese i objavi cene priključenja u skladu sa metodologijom iz člana 50. stav 1. tačka 11) ovog zakona;

20) Agenciji dostavi plan nabavke električne energije za nadoknadu gubitaka za narednu godinu;

21) nabavi električnu energiju za nadoknadu gubitaka u distributivnom sistemu u skladu sa transparentnim, nediskriminatorskim i tržišnim principima;

22) preduzima mere za smanjenje gubitaka u distributivnom sistemu i donosi plan za smanjenje gubitaka u sistemu za period od najmanje pet godina;

23) kontroliše ispravnost, priključnog voda, mernog ormana i mernih i drugih uređaja u funkciji merenja putem redovnih i vanrednih kontrola;

24) kontroliše zaštitni pojas i preduzima mere u skladu sa zakonom;

25) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja električnom energijom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona;

26) prati sigurnost snabdevanja električnom energijom u distributivnom sistemu i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;

27) obezbedi podatke o potrošnji i proizvodnji električne energije na osnovu očitavanja brojila električne energije koje ispunjava propisane metrološke zahteve ili utvrđenih profila potrošnje do dvanaestog u mesecu za prethodni mesec i u roku od tri dana obezbedi operatoru prenosnog sistema, kupcu, proizvođaču i snabdevaču pristup podacima;

28) obezbedi pravo na pristup podacima o potrošnji električne energije u skladu sa članom 56. stav 1. tačka 11) ovog zakona;

29) verifikuje i dostavlja podatke snabdevaču za kupce koje on snabdeva, na osnovu izmerenih vrednosti ili izračunatih na osnovu profila potrošnje;

30) eksploataciju objekata za distribuciju električne energije vrši u skladu sa tehničkim propisima i propisanim uslovima;

31) preduzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja distributivnih sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji distributivnog sistema;

32) Agenciji dostavlja podatke i dokumentaciju iz člana 56. stav 1. tačka 8) ovog zakona;

33) Agenciji dostavlja podatke o promeni snabdevača i stepenu otvorenosti tržišta;

34) Agenciji dostavlja izveštaje o rešavanju prigovora i žalbi korisnika sistema;

35) operatoru prenosnog sistema dostavlja sve podatke o proizvedenoj električnoj energiji u objektima za koje se izdaje garancija porekla i sve neophodne podatke za vođenje registra garancija porekla;

36) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;

37) prioriteto preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada distributivnog sistema;

38) preduzima mere kako bi omogućili korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava;

39) uspostavi posebnu organizacionu jedinicu i procedure za postupanje po prigovorima, pritužbama iz nadležnosti operatora sistema i vodi evidenciju o tome;

40) donese akt o cenama nestandardnih usluga, na koji saglasnost daje Agencija i koji se objavljuje na internet stranici operatora sistema i

41) uređuje druga pitanja neophodna za rad distributivnog sistema i funkcionisanje tržišta.

Plan razvoja iz stava 1. tačke 9) ovog člana, plan investicija u distributivni sistem iz stava 1. tačka 10) ovog člana i plan preuzimanja iz stava 1. tačka 11) ovog člana operator distributivnog sistema električne energije dužan je da dostavi svake godine Agenciji, radi davanja saglasnosti.

Plan iz stava 1. tačka 11) ovog člana sadrži: analizu stanja, godišnju dinamiku preuzimanja, zamene i usaglašenosti mernih uređaja sa propisanim zahtevima, merno razvodnih ormana, odnosno priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu i drugih uređaja, sa zahtevima iz tehničkih propisa i pravila o radu distributivnog sistema, uzimajući u obzir i potrošnju i nivo gubitaka električne energije u distributivnom sistemu.

Planom investicija u distributivni sistem iz stava 1. tačka 10) ovog člana operator distributivnog sistema će predvideti potrebna finansijska sredstva za izvršenje plana preuzimanja iz stava 1. tačka 11) ovog člana.

Operator distributivnog sistema električne energije, prilikom preuzimanja mernih uređaja, merno razvodnih ormana, odnosno priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu i drugih uređaja u objektima kupaca, odnosno proizvođača ima pravo da izmesti merno mesto u skladu sa tehničkim uslovima utvrđenim pravilima o radu distributivnog sistema, a troškove izmeštanja snosi operator distributivnog sistema.

U slučaju da se kupac, odnosno proizvođač protivi preuzimanju mernih uređaja, merno razvodnih ormana, odnosno priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu i drugih uređaja, operator distributivnog sistema električne energije ima pravo da iste zameni ili izmesti o svom trošku.

Član 137.

Operator distributivnog sistema električne energije ne može ni da kupuje ni da prodaje električnu energiju, osim kupovine električne energije za nadoknadu gubitaka u distributivnom sistemu.

Operator distributivnog sistema, radi optimizacije nabavke električne energije za nadoknadu gubitaka, može viškove električne energije prodati na organizovanom tržištu električne energije, osim kada električnu energiju radi nadoknade gubitaka u distributivnom sistemu kupuje po ugovoru o potpunom snabdevanju.

Napredni merni sistemi

Član 138.

Operator distributivnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost

uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih kupaca električne energije.

Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator distributivnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.

Operator distributivnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.

Planom implementacije iz stava 2. ovog člana, operator distributivnog sistema će obuhvatiti minimalno 80% mesta primopredaje u kategoriji krajnjih kupaca električne energije za koju je utvrđena ekonomska opravdanost implementacije.

Pravila o radu distributivnog sistema električne energije

Član 139.

Pravilima o radu distributivnog sistema električne energije uređuje se:

- 1) planiranje razvoja distributivnog sistema, uključujući sadržaj plana, način planiranja i sadržaj plana investicija;
- 2) uslovi za siguran i pouzdan rad distributivnog sistema i obaveze korisnika distributivnog sistema;
- 3) integracija kapaciteta za proizvodnju električne energije i optimalno korišćenje onih koji koriste obnovljive izvore energije;
- 4) upravljanje potrošnjom;
- 5) tehnički uslovi za priključenje i za povezivanje na distributivni sistem;
- 6) tehnički i drugi uslovi za pouzdan i siguran pogon distributivnog sistema i pouzdano i sigurno preuzimanje električne energije od proizvođača priključenih na distributivni sistem i iz drugih sistema, kao i pouzdanu isporuku električne energije iz distributivnog sistema;
- 7) sadržina ugovora o eksploataciji objekta zaključenog sa kupcem, proizvođačem, operatorom drugog distributivnog sistema i operatorom zatvorenog distributivnog sistema;
- 8) korišćenje i održavanje objekata distributivnog sistema i objekata priključenih na distributivni sistem;
- 9) parametri i način kontrole kvaliteta električne energije;
- 10) planiranje rada distributivnog sistema;
- 11) prijava rada kapaciteta za proizvodnju električne energije priključenih na distributivni sistem i upravljanje proizvodnjom;
- 12) operativni postupci u hitnim slučajevima;
- 13) planiranje rada i upravljanje distributivnim sistemom;
- 14) pristup distributivnom sistemu, instrument obezbeđenja plaćanja i kriterijumi za utvrđivanje iznosa i perioda za koji se traži;
- 15) procedura za merenje sa definisanom potrebnom mernom opremom, kriterijumima za izbor klase tačnosti mernog uređaja i karakteristika pratećih uređaja i opreme, u zavisnosti od položaja mernog mesta u sistemu i vrste korisnika sistema;

16) učestanost i način kontrole ispravnosti priključnog voda, mernog ormana i mernih i drugih uređaja u funkciji merenja, sadržaj zapisnika o kontroli, sadržaj zapisnika o neovlašćenoj potrošnji, način utvrđivanja neovlašćene potrošnje;

17) način utvrđivanja profila potrošnje;

18) način određivanja koeficijenta svođenja izmerene veličine na obračunsku vrednost;

19) obaveze korisnika i operatora distributivnog sistema u funkcionalnom ispitivanju i puštanju u pogon dela distributivnog sistema u objektima proizvođača i kupaca koji utiču na siguran i pouzdan rad distributivnog sistema, kao i u ispitivanju rada zaštitnih i upravljačkih uređaja nakon značajnih pogonskih događaja ili poremećaja u radu distributivnog sistema;

20) obaveze korisnika distributivnog sistema;

21) sadržina ugovora o eksploataciji objekta zaključenog sa kupcem, proizvođačem i operatorom zatvorenog distributivnog sistema;

22) operativni postupci i upravljanje sistemom u normalnim uslovima i u slučaju poremećaja i poremećaja na tržištu električne energije

23) način kontrole kvaliteta napona,

24) obuka osoblja operatora i korisnika distributivnog sistema na polju operativnih postupaka, u cilju sigurnog i pouzdanog rada distributivnog sistema i

25) druga pitanja neophodna za rad distributivnog sistema i funkcionisanje tržišta.

Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator distributivnog sistema električne energije uz saglasnost Agencije.

Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora distributivnog sistema i Agencije.

Agencija objavljuje odluku o davanju saglasnosti pravila iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Priključenje na distributivni sistem

Član 140.

Objekat kupca ili proizvođača električne energije priključuje se na distributivni sistem na osnovu odobrenja operatora distributivnog sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim u skladu sa ovim zakonom.

Odobrenje za priključenje objekta kupca ili proizvođača električne energije koji su već priključeni na distributivni sistem, izdaje se i u slučaju spajanja ili razdvajanja instalacija, odnosno mernih mesta, promene odobrene snage objekta kupca ili proizvođača električne energije, kao i ponovnog priključenja usled isključenja.

Pod spajanjem ili razdvajanjem instalacija, odnosno mernih mesta iz stava 2. ovog člana smatraju se promene u instalacijama i uređajima u objektu proizvođača ili kupca električne energije.

Pod promenom odobrene snage objekta kupca ili proizvođača električne energije se podrazumeva povećanje ili smanjenje odobrene snage.

Uslovi i način izdavanja odobrenja za priključenje na distributivni sistem, odobrena snaga i uslovi za promenu odobrene snage, kao i uslovi za spajanje i razdvajanje instalacija, odnosno mernih mesta bliže se uređuje propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom.

Član 141.

Operator distributivnog sistema je investitor izgradnje priključka i, po pravilu, gradi priključak na distributivni sistem.

Na zahtev proizvođača električne energije, operator distributivnog sistema je dužan da izda ovlašćenje proizvođaču da u ime operatora sistema sam izgradi priključak o svom trošku.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, proizvođaču će se umanjiti troškovi priključenja na sistem u skladu sa metodologijom za određivanje troškova priključenja na sistem za prenos i distribuciju.

Za priključak iz stava 2. ovog člana pribavlja se dokumentacija na ime operatora distributivnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

Prava i obaveze operatora distributivnog sistema i proizvođača, uređuju se ugovorom koji pored elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose naročito sadrži: praćenje izgradnje priključka, dinamiku izvođenja radova, rokove, stručni nadzor koji je odredio investitor i druga pitanja.

Po izgradnji priključka, priključak postaje deo distributivnog sistema.

Član 142.

Odobrenje za priključenje objekta izdaje se rešenjem u upravnom postupku na zahtev pravnog ili fizičkog lica čiji se objekat priključuje.

Operator distributivnog sistema je dužan da odluči po zahtevu za priključenje objekta kupca u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva, odnosno po zahtevu za priključenje objekta proizvođača u roku od 60 dana od dana prijema pismenog zahteva.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se podneti žalba Agenciji, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Član 143.

Odobrenje za priključenje objekta na distributivni sistem sadrži naročito: mesto priključenja na sistem, način i tehničke uslove priključenja, odobrenu snagu, mesto i način merenja energije, rok za priključenje i troškove priključenja.

Tehnički i drugi uslovi priključenja na distributivni sistem određuju se u skladu sa ovim zakonom, propisom iz člana 214. ovog zakona, tehničkim i drugim propisima i pravilima o radu sistema na koji se objekat priključuje.

Član 144.

Troškove priključenja iz člana 143. stav 1. ovog zakona utvrđuje operator distributivnog sistema, u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje troškova priključenja koju donosi Agencija.

Troškovi priključenja obuhvataju i troškove nabavke mernih uređaja i snosi ih podnosilac zahteva za priključenje.

Metodologijom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se način i bliži kriterijumi za obračun troškova priključenja, a u zavisnosti od mesta priključenja na sistem, odobrene snage, potrebe za izvođenjem radova ili potrebe za ugrađivanjem neophodne opreme ili drugih objektivnih kriterijuma.

Operator distributivnog sistema je dužan da, pre početka primene, dostavi Agenciji akt o visini troškova priključenja, u skladu sa metodologijom za određivanje troškova priključenja na sistem za prenos i distribuciju električne energije.

Agencija će zahtevati izmenu akta o visini troškova priključenja, ako nije donet u skladu sa metodologijom.

Član 145.

Operator distributivnog sistema je dužan da priključi objekat kupca na distributivni sistem u roku od 15 dana od dana ispunjenja sledećih uslova:

- 1) uslova iz odobrenja za priključenje;
- 2) da je za objekat pribavljena upotrebna dozvola ili da uređaji i instalacije objekta kupca ispunjavaju tehničke i druge propisane uslove;
- 3) da kupac dostavi operatoru distributivnog sistema ugovor o snabdevanju;
- 4) da je za mesto primopredaje uređena balansna odgovornost i pristup sistemu.

Operator distributivnog sistema je dužan da priključi objekat proizvođača električne energije distributivni sistem u roku od 15 dana od dana ispunjenja sledećih uslova:

- 1) uslova iz odobrenja za priključenje;
- 2) da je za objekat pribavljen akt kojim se odobrava puštanje u probni rad ili upotrebna dozvola;
- 3) da proizvođač dostavi operatoru distributivnog sistema ugovor o snabdevanju električnom energijom;
- 4) da je za mesto primopredaje uređena balansna odgovornost i pristup sistemu.

Priključenjem objekta iz st. 1. i 2. ovog člana priključak postaje deo sistema na koji je priključen.

Propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom bliže se uređuju uslovi i način dokazivanja ispunjenosti uslova iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ako operator distributivnog sistema ne priključi objekat kupca, odnosno proizvođača na distributivni sistem u roku iz st. 1. i 2. ovog člana, nadležni inspektor, na zahtev kupca, odnosno proizvođača električne energije proverava, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva, ispunjenost uslova za priključenje iz st. 1. i 2. ovog člana i ako utvrdi da su ispunjeni uslovi naložiće operatoru distributivnog sistema da u roku od dva radna dana izvrši priključenje objekta.

Član 146.

Mesto predaje električne energije kupcu, odnosno mesto preuzimanja električne energije od proizvođača je mesto na kome se graniče instalacije objekta kupca odnosno proizvođača i distributivnog sistema.

Mesto razgraničenja odgovornosti između energetskeg subjekta i kupca odnosno proizvođača i mesto merenja električne energije bliže će se urediti propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom.

Član 147.

U slučaju potrebe za priključenje objekata privremenog karaktera, gradilišta, objekata na vodi i sličnih objekata, kao i objekata za koje je odobren probni rad u

skladu sa posebnim zakonom može se izdati odobrenje za privremeno priključenje objekta.

Izdavanje odobrenja za privremeno priključenje i isporuku energije vrši se pod uslovima, na način i postupak propisanim za izdavanja odobrenja za priključenje objekata.

Zatvoreni distributivni sistem električne energije

Član 148.

Zatvoreni distributivni sistem je sistem preko koga se distribuira električna energija na geografski ograničenoj industrijskoj zoni, trgovačkoj zoni i zoni zajedničkih usluga, ukoliko:

- 1) je poslovanje ili proizvodni proces korisnika tog sistema iz specifičnih i sigurnosnih razloga povezan;
- 2) se električna energija prvenstveno distribuira vlasniku ili operatoru sistema, njihovim povezanim preduzećima i drugim korisnicima sistema.

Na zatvoreni distributivni sistem ne mogu biti priključeni krajnji kupci iz kategorije domaćinstva, osim u slučaju malog broja domaćinstava koja su zaposlenjem ili na neki drugi način u vezi sa vlasnikom ili korisnikom operatora zatvorenog distributivnog sistema i nalaze se na području tog sistema.

Član 149.

Korisnici čiji su objekti priključeni na zatvoreni distributivni sistem ne smeju biti diskriminirani u odnosu na korisnike drugih distributivnih sistema u pogledu isporuke i snabdevanja električnom energijom.

Član 150.

Vlasnik zatvorenog distributivnog sistema, ukoliko nije zainteresovan za obavljanje delatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom, može taj sistem pravnim poslom otuđiti ili dati na korišćenje drugom zainteresovanom pravnom subjektu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, pravo preče kupovine, odnosno pravo prečeg korišćenja ima operator sistema na koji je zatvoreni distributivni sistem priključen, odnosno operator distributivnog sistema sa kojim je povezan zatvoreni distributivni sistem.

U slučaju da se ne obezbedi operator zatvorenog distributivnog sistema u smislu st. 1. i 2. ovog člana, Vlada će privremeno, za period koji ne može biti duži od dve godine, odrediti teritorijalno nadležnog operatora distributivnog sistema za obavljanje delatnosti distribucije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom.

U slučaju iz stava 3. ovog člana vlasnik zatvorenog distributivnog sistema i teritorijalno nadležni operator distributivnog sistema ugovorom će urediti pitanja u vezi sa naknadom za korišćenje zatvorenog distributivnog sistema.

Član 151.

Agencija donosi metodologiju za obračun cene pristupa zatvorenom distributivnom sistemu.

Operator zatvorenog distributivnog sistema donosi odluku o ceni pristupa zatvorenom distributivnom sistemu na osnovu metodologije iz stava 1. ovog člana i objavljuje na svojoj internet stranici.

Na zahtev korisnika zatvorenog distributivnog sistema, Agencija je dužna da proveriti način utvrđivanja cene pristupa tom sistemu i u slučaju da utvrdi da cene nisu

donete u skladu sa metodologijom, zahteva od operatora zatvorenog distributivnog sistema korekciju cena.

Odgovornosti i dužnosti operatora zatvorenog distributivnog sistema električne energije

Član 152.

Operator zatvorenog distributivnog sistema električne energije odgovoran je za:

- 1) siguran i pouzdan rad zatvorenog distributivnog sistema i kvalitet isporuke električne energije;
- 2) nediskriminatoran i ekonomičan pristup zatvorenom distributivnom sistemu;
- 3) ispunjenje racionalnih zahteva za povećanje snage svog sistema;
- 4) ispunjenje racionalnih zahteva za izgradnju, odnosno usaglašavanja postojećih priključaka korisnika zatvorenog distributivnog sistema sa potrebama korisnika tog sistema;
- 5) ispravnost i pouzdanost merenja električne energije na mestima isporuke iz zatvorenog distributivnog sistema.

Član 153.

Operator zatvorenog distributivnog sistema električne energije dužan je da:

- 1) održava mrežu;
- 2) donese pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema, ukoliko ima specifičnih potreba u odnosu na pravila o radu distributivnog sistema na koji je povezan;
- 3) izrađuje plan investicija u zatvorenom distributivnom sistemu, usklađen sa potrebama korisnika sistema;
- 4) donese odluku o ceni za pristup zatvorenom distributivnom sistemu u skladu sa ovim zakonom;
- 5) prati gubitke u zatvorenom distributivnom sistemu i donosi plan za smanjenje gubitaka električne energije;
- 6) nabavi električnu energiju za nadoknadu gubitaka u svojoj mreži;
- 7) korisnicima zatvorenog distributivnog sistema pruža informacije potrebne za efikasan pristup zatvorenom distributivnom sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;
- 8) zaključi ugovor o eksploataciji objekta sa operatorom sistema na čiji sistem je povezan;
- 9) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;
- 10) prikuplja i objavljuje podatke i informacije neophodne za ispunjavanje propisanih obaveza po pitanju transparentnosti i praćenja tržišta električne energije;
- 11) verifikuje i dostavlja podatke operatoru prenosnog sistema neophodne za administriranje tržišta električne energije u skladu sa pravilima o radu tržišta električne energije na osnovu izmerenih satnih vrednosti ili izračunatih satnih vrednosti na osnovu izmerene mesečne vrednosti i profila potrošnje;

12) verifikuje i dostavlja podatke snabdevaču za kupce koje on snabdeva na osnovu izmerenih satnih vrednosti ili izračunatih satnih vrednosti na osnovu izmerene mesečne vrednosti i profila potrošnje;

13) obezbedi pravo na pristup podacima o potrošnji električne energije u skladu sa članom 56. stav 1. tačka 11) ovog zakona;

14) preuzima propisane mere bezbednosti;

15) preuzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;

16) uređuje druga pitanja neophodna za rad zatvorenog distributivnog sistema i funkcionisanje tržišta.

Pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema

Član 154.

Operator zatvorenog distributivnog sistema dužan je da se pridržava pravila o radu sistema na koji je priključen.

Operator zatvorenog distributivnog sistema može da uredi specifičnost svog sistema pravilima o radu zatvorenog distributivnog sistema električne energije u pogledu:

1) tehnički i drugi uslovi za pouzdan i siguran pogon zatvorenog distributivnog sistema;

2) tehničkih uslova za priključenje na zatvoreni distributivni sistem;

3) pristupa zatvorenom distributivnom sistemu;

4) korišćenja i održavanja objekata;

5) posebnih postupaka u slučaju poremećaja u radu;

6) drugih pitanja neophodnih za rad zatvorenog distributivnog sistema.

Pravila iz stava 1. i 2. ovog člana objavljuju se na internet stranici operatora zatvorenog distributivnog sistema električne energije.

Na zahtev korisnika zatvorenog distributivnog sistema, Agencija će preispitati pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema.

U slučaju da Agencija utvrdi da pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema nisu doneta u skladu sa ovim zakonom, zahtevaće od operatora zatvorenog distributivnog sistema izmenu pravila.

Član 155.

Operator zatvorenog distributivnog sistema električne energije koji nema licencu za snabdevanje električnom energijom, može da nabavlja električnu energiju samo za nadoknadu gubitaka u zatvorenom distributivnom sistemu i da učestvuje na organizovanom tržištu električne energije i na njemu nabavlja električnu energiju, kako bi na najefikasniji način optimizovao nabavku električne energije neophodne za nadoknadu gubitaka u zatvorenom distributivnom sistemu.

Agencija može operatora zatvorenog distributivnog sistema osloboditi obaveze da se električna energija za nadoknadu gubitaka u distributivnoj mreži, nabavlja na transparentan, nediskriminatoran način i pod tržišnim uslovima.

Član 156.

Operator zatvorenog distributivnog sistema može snabdevati električnom energijom krajnje kupce čiji su objekti priključeni na taj sistem, ako ima licencu za

snabdevanje električnom energijom, ali ugovorom o snabdevanju električnom energijom ne može ugovoriti uslove kojima će otežati pravo krajnjeg kupca na promenu snabdevača.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, krajnji kupac ima pravo na promenu snabdevača pod opštim uslovima za promenu snabdevača propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Svojina na elektroenergetskim mrežama

Član 157.

Prenosna elektroenergetska mreža može, u skladu sa zakonom, biti u javnoj svojini i u svojini operatora prenosnog sistema koga je osnovala Republika Srbija za obavljanje delatnosti prenosa i upravljanja prenosnim sistemom.

Distributivna elektroenergetska mreža može, u skladu sa zakonom, biti u javnoj svojini i u svojini operatora distributivnog sistema koga je osnovala Republika Srbija ili koje je zavisno društvo pravnog lica čiji je osnivač Republika Srbija.

Operator sistema stiče svojinu na objektima elektroenergetske mreže koje izgradi svojim sredstvima ili pribavi pravnim poslom.

U slučaju prestanka operatora sistema čiji je osnivač Republika Srbija elektroenergetska mreža postaje svojina Republike Srbije.

U slučaju prestanka operatora sistema-zavisnog društva pravnog lica koga je osnovala Republika Srbija elektroenergetska mreža postaje svojina tog pravnog lica, a ako prestane i to pravno lice elektroenergetska mreža postaje svojina Republike Srbije.

Izuzetno od st. 4. i 5. ovog člana kada je pravni sledbenik operatora sistema koji prestaje sa radom drugo pravno lice čiji je osnivač Republika Srbija, koje po odredbama ovog zakona može imati svojinu na elektroenergetskim mrežama, to pravno lice stiče svojinu na tim mrežama.

Elektroenergetske mreže iz st. 1. i 2. ovog člana ne mogu se otuđiti iz javne svojine, niti iz svojine operatora sistema niti mogu biti predmet opterećenja ili prinudnog izvršenja.

Član 158.

U pogledu sticanja svojine operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema na elektroenergetskim mrežama u skladu sa ovim zakonom neće se primenjivati odredbe Zakona o javnoj svojini („Službeni glasnik RS”, br. 72/11, 83/13 i 105/14) koje se odnose na sticanje svojine javnih preduzeća i društava kapitala na sredstvima u državnoj svojini.

Pristup sistemu

Član 159.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije, je dužan da omogući korisnicima sistema pristup sistemu po regulisanim cenama na principu javnosti i nediskriminacije, u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisima i pravilima o radu sistema donetim na osnovu ovog zakona.

Član 160.

Pristup sistemu se uređuje ugovorom o pristupu koji zaključuju operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema i korisnik sistema, u skladu sa pravilima o radu sistema.

Ugovor o pristupu pored elemenata utvrđenih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, sadrži: podatke o mestu primopredaje, snagu na mestu primopredaje, obračunski period i način obračuna u skladu sa metodologijama iz člana 50. ovog zakona, kao i druge elemente u zavisnosti od specifičnosti mesta primopredaje.

Ugovorom o pristupu sistemu za prenos, odnosno distribuciju električne energije ne može se ugovoriti snaga veća od odobrene snage na mestu primopredaje.

Član 161.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije može odbiti pristup sistemu samo ako nema tehničkih mogućnosti zbog:

- 1) nedostatka kapaciteta;
- 2) pogonskih smetnji ili preopterećenosti sistema;
- 3) ugrožene sigurnosti rada sistema.

Podaci o nivou opterećenja prenosnog, odnosno distributivnog sistema su javni, a vrsta, obim i način objavljivanja podataka moraju biti u skladu sa pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen.

U slučaju kada operator sistema odbije da zaključi ugovor o pristupu sistemu dužan je da o tome odluči rešenjem u roku od pet dana od dana dostavljanja zahteva za zaključenje ugovora.

Rešenje iz stava 3. ovog člana sadrži detaljno obrazložene razloge za odbijanje pristupa sistemu i zasnovane na objektivnim i tehnički i ekonomski opravdanim kriterijumima.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Agenciji, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Agencija je dužna, da obezbedi da kriterijumi za odbijanje pristupa sistemu budu dosledno primenjeni.

Agencija je dužna da obezbedi, kada je to moguće i kada se dogodi odbijanje, da operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema pruži zainteresovanoj strani informaciju o merama koje će biti preduzete u cilju povećanja kapaciteta mreže.

Zainteresovana strana koja traži informaciju iz stava 7. ovog člana dužna je da plati odgovarajuću naknadu.

Odluka Agencije doneta po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Pristup prenosnom, odnosno distributivnom sistemu proizvođača iz obnovljivih izvora energije

Član 162.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da prioriteto preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja ili sigurnost rada prenosnog, odnosno distributivnog sistema.

U slučaju da operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema, usled ugrožene sigurnosti snabdevanja ili ugrožene sigurnosti rada prenosnog, odnosno distributivnog sistema u znatnoj meri ograniči pristup sistemu proizvođačima iz obnovljivih izvora energije, dužan je da obavesti Agenciju o preduzetim merama, kao

i o merama koje je potrebno preduzeti da bi se sprečila eventualna buduća ograničenja.

Pristup prenosnom sistemu u prekograničnoj razmeni električne energije

Član 163.

Pristup prenosnom sistemu u prekograničnoj razmeni električne energije se ostvaruje na osnovu prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta.

Pravo na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, dodeljuje se na nediskriminatoran i transparentan način, u skladu sa usaglašenim tehničkim kriterijumima rada povezanih prenosnih sistema i pravilima za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta.

Član 164.

Pravo na učešće u raspodeli prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta i na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta se ostvaruje na osnovu ugovora koji sa učesnicima na tržištu zaključuje operator prenosnog sistema.

Pravilima za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta uređuju se postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, vrsta i obim podataka i način njihovog objavljivanja, kao i druga pitanja vezana za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta.

Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici.

Operator prenosnog sistema, uz saglasnost Agencije, postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih kapaciteta i pristup prekograničnim prenosnim kapacitetima, može urediti i ugovorom sa susednim operatorom prenosnog sistema, ugovorom sa operatorima prenosnih sistema drugih zemalja, odnosno operatorima tržišta električne energije.

Pravila iz stava 2. i ugovor iz stava 4. ovog člana moraju biti u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i sa drugim međunarodnim ugovorima koje je potvrdila Republika Srbija.

Principi upravljanja zagušenjem

Član 165.

Problemi zagušenja mreže se rešavaju nediskriminatornim tržišnim metodama koje daju efikasne ekonomske signale učesnicima na tržištu i operatorima prenosnog sistema. Problemi zagušenja mreže se ne mogu rešavati metodama u kojima se primenjuje selektivni izbor pojedinih ugovora o prodaji električne energije zaključenih između učesnika na tržištu.

Procedure ograničenja prekograničnih razmena električne energije koriste se samo u vanrednim situacijama kada operator prenosnog sistema mora hitno da deluje, a redispečing i kontratrgovina nisu mogući. Svaka takva procedura primenjuje se na nediskriminatoran način.

Osim u slučajevima više sile, učesnici na tržištu kojima je dodeljen prekogranični kapacitet imaju pravo na povraćaj naknade za dodeljeni kapacitet ako im se pravo na korišćenje kapaciteta ograniči.

Učesnicima na tržištu biće dostupan maksimalni prekogranični kapacitet i maksimalni kapacitet prenosne mreže u skladu sa standardima za bezbedan i siguran rad prenosnog sistema.

Učesnici na tržištu su dužni da blagovremeno obaveste operatore prenosnog sistema o nameri da koriste dodeljeni prekogranični kapacitet. Dodeljeni prekogranični kapacitet koji se ne koristi biće ponovo ponuđen učesnicima na tržištu na transparentan i nediskriminatoran način.

Operator prenosnog sistema, ukoliko je to tehnički moguće, primenjuje međusobno prebijanje prekograničnih razmena električne energije suprotnog smera na istoj granici u cilju maksimalnog korišćenja prekograničnog kapaciteta. Uzimajući u obzir sigurnost prenosnog sistema, prekogranične razmene koje smanjuju zagušenje ne mogu se odbiti.

Svi prihodi stečeni dodelom prekograničnih kapaciteta mogu se koristiti za sledeće svrhe:

- 1) garantovanje raspoloživosti dodeljenog kapaciteta;
- 2) održavanje ili povećanje prekograničnih kapaciteta kroz investicije u mrežu, a naročito u izgradnju novih interkonektivnih dalekovoda.

Ako se prihodi ne mogu efikasno koristiti u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana, mogu se koristiti, uz saglasnost Agencije, kao prihod koji Agencija uzima u obzir prilikom donošenja metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije do maksimalnog iznosa koji odredi Agencija. Ostatak prihoda stavlja se na poseban interni račun operatora prenosnog sistema dok se ne stvore uslovi da se koristi u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana.

Član 166.

Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.

Izuzeća za nove interkonektivne dalekovode u oblasti električne energije

Član 167.

Novi interkonektivni dalekovodi jednosmerne struje, mogu se na zahtev izuzeti od primene pravila za pristup sistemu iz člana 159. ovog zakona, pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta iz člana 163. ovog zakona i pravila korišćenja prihoda od dodele kapaciteta u postupku obrazovanja cena pristupa prenosnom sistemu, pod sledećim uslovima:

- 1) da ulaganje u novi infrastrukturni objekat povećava konkurenciju u snabdevanju električnom energijom;
- 2) da je rizik ulaganja u izgradnju interkonektivnog dalekovoda takav da ulaganja neće biti ako se ne odobri izuzeće;
- 3) da interkonektivni dalekovod mora biti u vlasništvu fizičkog ili pravnog lica koje posluje u drugom pravnom subjektu odvojenom od operatora sistema u okviru koga će novi interkonektivni dalekovod biti izgrađen;
- 4) da korisnici interkonektivnog dalekovoda plaćaju naknadu za korišćenje tog objekta;
- 5) da u sredstvima ili operativnim troškovima interkonektivnog dalekovoda nisu, ni u jednom delu, korišćena sredstva iz cene za pristup prenosnom ili distributivnom sistemu;
- 6) da izuzeće ne sprečava konkurenciju, efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i efikasno funkcionisanje sistema na koji je novi interkonektivni dalekovod povezan.

Odredba stava 1. ovog člana izuzetno se primenjuje i u slučaju interkonektivnog dalekovoda naizmjenične struje pod uslovom da su troškovi i rizik takve investicije znatno veći u poređenju sa troškovima i rizikom koji obično nastaju prilikom povezivanja dva susedna prenosna sistema preko interkonektivnog dalekovoda naizmjenične struje.

Odredba stava 1. ovog člana će se primenjivati i u slučaju znatnih povećanja kapaciteta postojećih interkonektivnih dalekovoda.

Akt o izuzeću iz st. 1. do 3. ovog člana donosi Agencija, po pribavljenom mišljenju Ministarstva i sa mišljenjem Ministarstva i detaljnim obrazloženjem objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Akt o izuzeću iz st. 1. do 3. ovog člana može obuhvatiti kapacitet interkonektivnog dalekovoda u celini ili deo kapaciteta.

U roku od dva meseca od dana kada je zahtev za izuzeće primio poslednji nadležni regulator, nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora može da dostavi savetodavno mišljenje onim regulatorima kojim to mišljenje može biti osnov za donošenje njihovih odluka.

Prilikom odlučivanja o izuzeću iz st. 1. do 3. ovog člana Agencija je dužna da:

1) razmotri potrebu za utvrđivanjem uslova u pogledu trajanja izuzeća i nediskriminatornog pristupa interkonektivnom dalekovodu;

2) uzme u obzir dodatne kapacitete koji će biti izgrađeni, očekivani period trajanja projekta i nacionalne specifičnosti i prilike u Republici Srbiji.

Pre donošenja akta o izuzeću Agencija može odlučuje o pravilima i mehanizmima za upravljanje i raspodelu kapaciteta.

Pravila iz stava 8. ovog člana sadrže obavezu da se neiskorišćeni kapacitet ponudi na tržištu, a korisnici interkonektivnog dalekovoda imaju pravo da trguju svojim ugovorenim kapacitetima na tržištu. Pri proceni kriterijuma iz stava 1. tač. 1), 2) i 6) ovog člana uzimaju se u obzir rezultati raspodele kapaciteta.

Akt o izuzeću se može doneti nakon razmene mišljenja sa drugim državama na koje izgradnja interkonektivnog dalekovoda ima uticaja ili sa nadležnim regulatornim telima.

Agencija će, bez odlaganja, dostaviti nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, kopiju zahteva za izuzeće, kao i odluku i sve relevantne informacije u vezi sa odlukom.

Informacija iz stava 11. ovog člana, koja omogućava nadležnom telu da izda obrazloženo mišljenje, može se podneti u zbirnom obliku i naročito sadrži:

1) detaljne razloge na osnovu kojih je izuzeće odobreno ili odbijeno, uključujući finansijske informacije koje opravdavaju potrebu za izuzećem;

2) sprovedenu analizu o uticaju davanja izuzeća na konkurenciju i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije;

3) razloge za vremenski period i udeo u ukupnom kapacitetu interkonekcije za koje se odobrava izuzeće i

4) rezultat konsultacija regulatornih organa.

U roku od dva meseca od dana prijema informacije iz st. 11. i 12. ovog člana nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora može doneti odluku kojom zahteva da Agencija izmeni ili povuče akt o izuzeću.

U slučaju da nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora donese odluku iz stava 13. ovog člana Agencija će u najvećoj mogućoj meri uzeti u obzir tu odluku.

Kada konačna odluka Agencije odstupa od mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija će obezbediti i objaviti, zajedno sa svojom odlukom, obrazloženje na kome zasniva svoju odluku.

Rok iz stava 13. ovog člana može se produžiti za još dva meseca, ako nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora zahteva dodatne informacije i to produženje počinje nakon dana prijema potpunih informacija.

Rok iz stava 16. ovog člana može se produžiti uz obostranu saglasnost nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora i Agencije.

U slučaju da tražene informacije iz stava 16. ovog člana nisu dostavljene u traženim rokovima, smatra se da je informacija povučena.

Mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora o aktu o izuzeću ističe dve godine od dana njegovog donošenja, ako izgradnja interkonektivnog dalekovoda nije počela, odnosno pet godina od dana njegovog donošenja, ako interkonektivni dalekovod nije pušten u pogon, osim u slučaju kada nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora odluči da je do kašnjenja došlo zbog okolnosti koje su van kontrole lica kome je izuzeće odobreno.

Akt o izuzeću koji donosi Agencija je konačan i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Tržište električne energije

Član 168.

Tržište električne energije obuhvata:

- 1) bilateralno tržište električne energije;
- 2) balansno tržište električne energije i
- 3) organizovano tržište električne energije.

Operator prenosnog sistema električne energije uređuje i administrira tržište iz stava 1. tačka 2) ovog člana, a energetski subjekt koji obavlja delatnost upravljanja organizovanim tržištem električne energije (u daljem tekstu: Operator tržišta) uređuje i administrira tržište iz stava 1. tačka 3) ovog člana, uz poštovanje principa javnosti i nediskriminacije.

Učesnici na tržištu električne energije

Član 169.

Učesnici na tržištu električne energije su:

- 1) proizvođač električne energije;
- 2) snabdevač;
- 3) snabdevač na veliko;
- 4) krajnji kupac;
- 5) operator prenosnog sistema električne energije;

- 6) operator distributivnog sistema električne energije;
- 7) operator zatvorenog distributivnog sistema električne energije;
- 8) operator tržišta.

Pored učesnika na tržištu iz stava 1. ovog člana, na organizovanom tržištu električne energije učesnici mogu biti i druga pravna lica u skladu sa pravilima o radu organizovanog tržišta.

Učesnici na tržištu električne energije dužni su da operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema, dostave sve potrebne podatke u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, pravilima o radu distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije.

Bilateralno tržište električne energije

Član 170.

Bilateralno tržište električne energije je tržište na kome se električna energija direktno kupuje i prodaje između učesnika na tržištu na osnovu ugovora o snabdevanju električnom energijom.

Ugovorom o snabdevanju električnom energijom određuju se naročito količina električne energije, cena i period snabdevanja.

Količina električne energije može biti:

- 1) unapred određena za svaki obračunski period tokom perioda snabdevanja;
- 2) određena na osnovu ostvarene potrošnje električne energije na mestu primopredaje tokom perioda snabdevanja i
- 3) određena na osnovu ostvarene proizvodnje električne energije na mestu primopredaje tokom perioda snabdevanja.

U slučaju kada se ugovor o snabdevanju električnom energijom zaključuje između snabdevača i krajnjeg kupca i kada se količina električne energije određuje u skladu sa stavom 3. tačka 2) ovog člana, taj ugovor se smatra ugovorom o potpunom snabdevanju.

U slučaju kada se ugovor o snabdevanju električnom energijom zaključuje između snabdevača i operatora prenosnog ili distributivnog sistema za nadoknadu gubitaka u sistemu i kada se količina električne energije određuje u skladu sa stavom 3. tačka 2) ovog člana, taj ugovor se smatra ugovorom o potpunom snabdevanju.

Balansna odgovornost učesnika na tržištu

Član 171.

Učesnik na tržištu električne energije dužan je da uredi svoju balansnu odgovornost.

Balansna odgovornost se uređuje zaključenjem ugovora o balansnoj odgovornosti sa operatorom prenosnog sistema ili prenosom balansne odgovornosti na balansno odgovornu stranu, u skladu sa ovim zakonom, zakonom koji uređuje obligacione odnose i pravilima o radu tržišta električne energije.

Zaključenjem ugovora o balansnoj odgovornosti sa operatorom prenosnog sistema i ispunjenjem uslova propisanih pravilima o radu tržišta električne energije, učesnik na tržištu električne energije stiče status balansno odgovorne strane.

Učesnik na tržištu prenosi balansnu odgovornost zaključenjem ugovora o prenosu balansne odgovornosti sa balansno odgovornom stranom.

Zaključenjem ugovora o potpunom snabdevanju, krajnji kupac prenosi balansnu odgovornost za svoje mesto primopredaje na snabdevača.

Zaključenjem ugovora o potpunom snabdevanju iz člana 188. ovog zakona operator prenosnog, odnosno operator distributivnog sistema prenosi balansnu odgovornost na snabdevača.

Zaključenjem ugovora iz st. 2. i 4. ovog člana proizvođač prenosi balansnu odgovornost za svoje mesto primopredaje na snabdevača.

Operator prenosnog sistema je odgovoran za uspostavljanje i sprovođenje balansne odgovornosti učesnika na tržištu električne energije.

Član 172.

Operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema ne mogu preuzeti balansnu odgovornost za drugog učesnika na tržištu.

Operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema svoju balansnu odgovornost ne mogu preneti na drugog učesnika na tržištu osim kada kupuju električnu energiju po ugovoru o potpunom snabdevanju električnom energijom.

Član 173.

Operator prenosnog sistema vodi registar balansne odgovornosti za mesta primopredaje na prenosnom sistemu, a operator distributivnog sistema vodi registar balansne odgovornosti za mesta primopredaje na distributivnom sistemu.

Operator distributivnog sistema je dužan da operatoru prenosnog sistema dostavlja podatke sadržane u registru, u skladu sa pravilima o radu tržišta električne energije i pravilima o promeni snabdevača.

Balansno tržište električne energije

Član 174.

Operator prenosnog sistema kupuje i prodaje električnu energiju od učesnika na tržištu na balansnom tržištu električne energije radi balansiranja i obezbeđenja sigurnog rada sistema.

Cena električne energije za potrebe balansiranja sistema i obezbeđenja sigurnog rada sistema se utvrđuje na tržišnom principu u skladu sa pravilima o radu tržišta.

Učešće na balansnom tržištu uređuje se ugovorom koji operator prenosnog sistema zaključuje sa učesnikom na tržištu električne energije, u skladu sa pravilima o radu tržišta električne energije.

Pravila o radu tržišta električne energije

Član 175.

Pravilima o radu tržišta električne energije bliže se uređuje:

- 1) balansna odgovornost učesnika na tržištu;
- 2) balansno tržište električne energije;
- 3) proračun odstupanja balansnih grupa;
- 4) obračun finansijskog poravnjenja balansno odgovornih strana;
- 5) instrument obezbeđenja plaćanja i kriterijume za utvrđivanje iznosa i perioda za koji se traži;
- 6) obračun električne energije za potrebe balansiranja i obezbeđivanja sigurnog rada sistema;

- 7) način obezbeđivanja sistemskih usluga;
- 8) druga pitanja neophodna za funkcionisanje tržišta električne energije.

Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije.

Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije, a odluka o davanju saglasnosti Agencije na ta pravila se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka

Član 176.

Pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka se odnose na pravovremeno objavljivanje svih relevantnih podataka i njihovu dostupnost svim učesnicima na tržištu električne energije i predstavljaju preduslov nediskriminatornog funkcionisanja tržišta.

Pravila iz stava 1. ovog člana sadrže sve relevantne podatke koji se odnose na potrošnju, prenos električne energije, proizvodnju i balansno tržište.

Pravilima iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju odgovornosti operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, proizvođača električne energije i krajnjeg kupca u vezi sa objavljivanjem tržišnih podataka, kao i druga pitanja neophodna za objavljivanje podataka.

Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije.

Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije, a odluka o davanju saglasnosti Agencije na ta pravila se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Organizovano tržište električne energije

Član 177.

Organizovano tržište električne energije je institucionalno uređen odnos između ponude i tražnje učesnika na tržištu električne energije sa unapred određenim standardizovanim produktima i fizičkom isporukom, na vremenskom okviru dan unapred i unutar dana.

Član 178.

Operator tržišta obavlja delatnost upravljanja organizovanim tržištem električne energije.

Član 179.

Operatora tržišta će osnovati operator prenosnog sistema, na način i u skladu sa aktom Vlade.

Član 180.

Operator tržišta odgovoran je za:

- 1) uspostavljanje organizovanog tržišta električne energije;
- 2) administriranje organizovanog tržišta električne energije;
- 3) za efikasno i funkcionalno povezivanje tržišta električne energije u Republici Srbiji sa susednim tržištima električne energije, u saradnji sa operatorom prenosnog sistema u Republici Srbiji, kao i operatorima prenosnog sistema i

operatorima tržišta susjednih zemalja, a u skladu sa međunarodno ustanovljenim principima i preuzetim obavezama.

Član 181.

Kliring i finansijsko poravnanje, u smislu ovog zakona, između učesnika na organizovanom tržištu električne energije će obavljati pravno lice ovlašćeno za obavljanje tih poslova, sa sedištem u Republici Srbiji ili u nekoj od evropskih zemalja, u skladu sa principima kliringa i finansijskog poravnanja koji važe na pan-evropskom tržištu električne energije.

Poslovi na organizovanom tržištu se mogu zaključivati u domaćoj valuti ili u evrima.

Ako pravno lice iz stava 1. ovog člana ima sedište u nekoj od evropskih zemalja, plaćanja, naplaćivanja i prenos po osnovu finansijskog poravnanja između učesnika na organizovanom tržištu električne energije vrši se u evrima.

Član 182.

Operator tržišta dužan je da:

- 1) donese pravila o radu organizovanog tržišta električne energije;
- 2) obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka učesnika na tržištu, kao i drugih podataka koji su im dostupni u obavljanju delatnosti;
- 3) uredi balansnu odgovornost zaključivanjem ugovora o balansnoj odgovornosti sa operatorom prenosnog sistema ili prenosom balansne odgovornosti na pravno lice iz člana 171. stav 2. ovog zakona.

Član 183.

Pravilima o radu organizovanog tržišta električne energije bliže se uređuju:

- 1) uslovi i postupak sticanja statusa učesnika na organizovanom tržištu električne energije;
- 2) uslovi i postupak prestanka statusa učesnika na organizovanom tržištu električne energije;
- 3) registar učesnika na organizovanom tržištu električne energije;
- 4) produkti trgovanja na organizovanom tržištu električne energije;
- 5) postupak podnošenja, izmena i otkazivanje ponuda za prodaju i kupovinu na organizovanom tržištu električne energije;
- 6) sadržaj ponuda za prodaju i kupovinu na organizovanom tržištu električne energije;
- 7) postupak za utvrđivanje validnosti ponuda za prodaju i kupovinu na organizovanom tržištu električne energije;
- 8) način formiranja krive ponude i krive potražnje na organizovanom tržištu električne energije;
- 9) način utvrđivanja tržišnih količina i cena za obračunski period;
- 10) postupci u slučaju nedovoljne količine ponude ili potražnje na organizovanom tržištu električne energije;
- 11) način izdavanja potvrda o zaključenim transakcijama na organizovanom tržištu električne energije;
- 12) postupak kliringa i finansijskog poravnanja na organizovanom tržištu električne energije;

- 13) način upravljanja rizicima vezanim za finansijsko poravnanje;
- 14) postupci u slučajevima vanrednih situacija i
- 15) druga pitanja neophodna za funkcionisanje organizovanog tržišta električne energije.

Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator tržišta i objavljuje ih na svojoj internet stranici.

Obaveza čuvanja evidencija

Član 184.

Snabdevač i snabdevač na veliko dužni su da Agenciji, organu nadležnom za poslove konkurencije i nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, stave na raspolaganje sve relevantne podatke koji se odnose na transakcije iz ugovora o snabdevanju električnom energijom svih učesnika na tržištu, osim krajnjih kupaca.

Podaci iz stava 1. ovog člana sadrže pojedinosti o karakteristikama transakcija kao što su: trajanje, pravila o isporuci i izmirenju obaveza, količinama, datumima i vremenima izvršenja i cenama transakcija, načinu identifikacije učesnika na tržištu na koga se transakcija odnosi, kao i specifikaciju svih ugovora o snabdevanju električne energije po kojima obaveze nisu izmirene.

Snabdevač, je dužan da podatke iz stava 2. ovog člana čuva radi stavljanja na raspolaganje najmanje pet godina.

Zaštita komercijalno osetljivih podataka

Član 185.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema, operator tržišta, snabdevač i snabdevač na veliko obavezni su da čuvaju kao poslovnu tajnu podatke i dokumenta koji sadrže informacije o prodajnim cenama, količini i uslovima snabdevanja električnom energijom, merne podatke o proizvodnji, odnosno potrošnji krajnjih kupaca, kao i druge podatke i dokumenta čije objavljivanje ili činjenje dostupnim trećim licima može dovesti do poremećaja na tržištu električne energije.

Odredba stava 1. ovog člana, odnosi se i na ugovore o snabdevanju električnom energijom u periodu od godinu dana od dana prestanka tih ugovora, osim ugovora koji se zaključuju u postupku javnih nabavki, s tim da se i po isteku tog perioda merni podaci o proizvodnji, odnosno potrošnji električne energije krajnjih kupaca, mogu saopštavati odnosno dokumenta davati trećim licima samo po zahtevu proizvođača, odnosno krajnjeg kupca električne energije.

Snabdevanje krajnjih kupaca električnom energijom

Član 186.

Pravo da slobodno biraju svog snabdevača na tržištu električne energije imaju svi krajnji kupci električne energije.

Snabdevanje krajnjih kupaca električnom energijom može da obavlja energetski subjekt koji ima licencu za obavljanje delatnosti snabdevanja (u daljem tekstu: snabdevač) u skladu sa ovim zakonom.

Snabdevanje krajnjih kupaca električnom energijom može da obavlja i proizvođač koji ima licencu za obavljanje delatnosti snabdevanja, u skladu sa ovim zakonom.

Ugovor o snabdevanju krajnjih kupaca

Član 187.

Ugovorom o snabdevanju krajnjih kupaca uređuju se prava i obaveze između snabdevača i krajnjeg kupca električne energije.

Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži, pored opštih elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose i sledeće elemente:

- 1) prava i obaveze u pogledu snage i količine električne energije;
- 2) dinamiku snabdevanja;
- 3) prava i obaveze snabdevača, i krajnjeg kupca u slučaju neispunjavanja obaveza i u slučaju privremene obustave isporuke;
- 4) rok na koji se ugovor zaključuje i prava i obaveze u slučaju prestanka i raskida ugovora;
- 5) način obračuna i uslove plaćanja preuzete električne energije;
- 6) način informisanja kupca o promeni cena i drugih uslova snabdevanja električnom energijom;
- 7) način rešavanja sporova i
- 8) druge elemente u zavisnosti od specifičnosti i vrste usluga koje pruža snabdevač.

Uslovi za zaključenje i sadržina ugovora o snabdevanju bliže se uređuju propisom iz člana 214. ovog zakona, a odredbe ugovora moraju na jasan, jednostavan i nedvosmislen način obuhvatiti prava i obaveze kupca.

Ugovorom o snabdevanju kupcu se ne može uskratiti ili otežati pravo na raskid, odnosno otkaz ugovora, zbog korišćenja prava na promenu snabdevača, niti se mogu nametati dodatne finansijske obaveze po tom osnovu, a snabdevač je dužan da kupca obavesti o mogućnostima za promenu snabdevača.

U slučaju raskida ili otkaza ugovora o potpunom snabdevanju od strane snabdevača, otkazni rok ne može biti kraći od 30 dana.

Snabdevač je dužan da, pre početka snabdevanja krajnjeg kupca, operatoru sistema prijavi ugovor, odnosno svaku promenu ugovora i dostavi naročito sledeće podatke: o krajnjem kupcu, o mestima primopredaje, vrsti ugovora i periodu snabdevanja.

Ugovor o potpunom snabdevanju

Član 188.

Za jedno mesto primopredaje i za isti period snabdevanja može se zaključiti samo jedan ugovor o potpunom snabdevanju.

Krajnji kupac koji je zaključio ugovor o potpunom snabdevanjem iz stava 1. ovog člana, ne može za isto mesto primopredaje i za isti period snabdevanja zaključiti drugi ugovor o snabdevanju električnom energijom.

Kada je zaključen ugovor iz stava 1. ovog člana, snabdevač je dužan da pre otpočinjanja snabdevanja zaključi:

- 1) ugovor kojim je uredio svoju balansnu odgovornost, a kojim su obuhvaćena i mesta primopredaje tog krajnjeg kupca i
- 2) ugovor o pristupu sistemu sa operatorom sistema na koji je objekat krajnjeg kupca priključen.

Ugovor o snabdevanju sa unapred određenom količinom električne energije

Član 189.

Za jedno mesto primopredaje, za svaki obračunski period tokom perioda snabdevanja, može se zaključiti više ugovora o snabdevanju sa unapred određenim količinama električne energije.

Kada je zaključen ugovor iz stava 1. ovog člana, krajnji kupac je dužan da pre otpočinjanja snabdevanja zaključi:

- 1) ugovor kojim uređuje balansnu odgovornost za svoja mesta primopredaje i
- 2) ugovor o pristupu sistemu sa operatorom sistema na koji je njegov objekat priključen.

Ugovor o snabdevanju sa unapred određenom količinom električne energije mogu zaključivati svi krajnji kupci, osim domaćinstava i malih kupaca.

Garantovano snabdevanje

Član 190.

Snabdevanje električnom energijom domaćinstava i malih kupaca, kao javna usluga (u daljem tekstu: garantovano snabdevanje) obavlja snabdevač, koga odredi Vlada u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: garantovani snabdevač).

Garantovani snabdevač je dužan da pruža garantovano snabdevanje kupcu iz stava 1. ovog člana na njegov zahtev ili po automatizmu, ako kupac ne izabere drugog snabdevača.

Garantovani snabdevač snabdeva kupca iz stava 1. ovog člana po ugovoru o potpunom snabdevanju.

Garantovani snabdevač je dužan da objavi uslove snabdevanja i cenu električne energije na svojoj internet stranici ili na drugi pogodan način.

Ugovor o potpunom snabdevanju iz stava 3. ovog člana može biti zaključen i kao formularni ugovor u skladu sa objavljenim uslovima snabdevanja iz stava 4. ovog člana i propisom kojim se uređuje isporuka i snabdevanje električnom energijom.

Član 191.

Garantovani snabdevač iz člana 190. stav 1. ovog zakona određuje se na osnovu sprovedenog postupka javnog tendera i bira se na period od najduže pet godina.

Postupak javnog tendera sprovodi Ministarstvo.

Odluka o raspisivanju tendera iz stava 1. ovog člana sadrži naročito uslove i kriterijume za izbor garantovanog snabdevača, uslove i način obrazovanja i promene cene, elemente ugovora koji garantovani snabdevač zaključuje sa krajnjim kupcem, kao i rok na koji se bira garantovani snabdevač.

U slučaju da se na način iz stava 1. ovog člana ne izabere garantovani snabdevač, Vlada određuje snabdevača koji će privremeno obavljati garantovano snabdevanje, a najduže na period od godinu dana.

Rezervno snabdevanje

Član 192.

Pravo na rezervno snabdevanje ima krajnji kupac električne energije koji nema pravo na garantovano snabdevanje, u skladu sa odredbama ovog zakona, u slučaju:

- 1) stečajna ili likvidacije snabdevača koji ga je do tada snabdevao;
- 2) prestanka ili oduzimanja licence snabdevaču koji ga je do tada snabdevao;
- 3) da nije našao novog snabdevača nakon prestanka ugovora o snabdevanju sa prethodnim, osim ako je prestanak ugovora posledica neizvršavanja obaveza plaćanja kupca;
- 4) da nije našao novog snabdevača nakon prestanka ugovora o snabdevanju sa prethodnim, a pripada kategoriji kupaca kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju neizvršavanja obaveza, u skladu sa ovim zakonom.

Snabdevač koji nije u mogućnosti da snabdeva krajnjeg kupca, u slučaju iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, dužan je da o danu prestanka snabdevanja blagovremeno obavesti rezervnog snabdevača, kupca i operatora sistema.

Snabdevač koji prestaje da snabdeva krajnjeg kupca, u slučaju iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana, dužan je da o danu prestanka ugovora o snabdevanju blagovremeno obavesti operatora sistema.

Rezervno snabdevanje se ostvaruje bez zahteva krajnjeg kupca i počinje prestankom ugovora o snabdevanju sa ranijim snabdevačem.

Rezervno snabdevanje može neprekidno trajati najduže 60 dana.

Rezervni snabdevač snabdeva krajnjeg kupca po ugovoru o potpunom snabdevanju i dužan je da ugovor dostavi, u pismenoj formi, krajnjem kupcu u roku od osam dana od dana početka rezervnog snabdevanja.

Rezervni snabdevač je dužan da uslove rezervnog snabdevanja i cenu električne energije objavi na svojoj internet stranici.

Ako krajnji kupac ne zaključi ugovor iz stava 6. ovog člana u roku od osam dana od dana prijema ugovora, operator sistema je dužan da mu, na zahtev rezervnog snabdevača, obustavi isporuku električne energije, a krajnji kupac je dužan da plati preuzetu električnu energiju.

Ako krajnji kupac po isteku rezervnog snabdevanja nije našao novog snabdevača, operator sistema je dužan da mu obustavi isporuku električne energije.

Član 193.

Vlada će na osnovu sprovedenog postupka javnog tendera odrediti snabdevača koji će obavljati rezervno snabdevanje (u daljem tekstu: rezervni snabdevač).

Postupak javnog tendera sprovodi Ministarstvo.

Odluku o raspisivanju tendera iz stava 1. ovog člana sadrži naročito uslove za izbor rezervnog snabdevača, uslove i način obrazovanja i promene cene, elemente ugovora koji rezervni snabdevač zaključuje se krajnjim kupcem, kao i rok na koji se bira rezervni snabdevač.

U slučaju da se na način iz stava 1. ovog člana ne izabere rezervni snabdevač, Vlada će odrediti snabdevača koji će privremeno obavljati rezervno

snabdevanje, na period od najviše šest meseci, za koje vreme će biti raspisan i okončan novi tender.

U slučaju da se ni u ponovljenom tenderu ne izabere rezervni snabdevač, Vlada će odrediti garantovanog snabdevača da obavlja rezervno snabdevanje, a najduže na period od godinu dana.

Cena po kojoj će garantovani snabdevač obavljati rezervno snabdevanje ne može biti manja od prosečne cene električne energije na organizovanom tržištu za prethodnu godinu.

Član 194.

Agencija će svake godine procenjivati neophodnost održavanja rezervnog snabdevanja i njegov uticaj na konkurenciju na tržištu.

Agencija, na osnovu procene iz stava 1. ovog člana, sačinjava izveštaj koji sadrži procenu kada će rezervno snabdevanje biti ukinuto i o tome obaveštava Ministarstvo.

Izveštaj se objavljuje na internet stranici Agencije.

Dužnosti snabdevača

Član 195.

Snabdevač je dužan da:

- 1) postupa prema krajnjim kupcima na nediskriminatoran način;
- 2) objavi opšte uslove ponude za zaključenje ugovora, odnosno da kupca obavesti na prigodan način o ponuđenim uslovima, s tim da se ta obaveza odnosi i za slučaj zaključenja ugovora preko posrednika, kao i da obezbedi da ta ponuda naročito sadrži:
  - (1) ime i adresu snabdevača;
  - (2) vrstu i kvalitet usluga koje se mogu posebno ugovoriti;
  - (3) način na koji se mogu dobiti najnovije informacije o cenama;
  - (4) trajanje ugovora, uslovi za produženje i prestanak ugovora i uslove pod kojima se ugovor ne može produžiti, kao i način uređivanja međusobnih odnosa u slučaju prestanka ugovora;
  - (5) penale, kompenzacije, refundacije i druga sredstva u slučaju da snabdevač ne ispuni ugovoreni nivo kvaliteta komercijalnih usluga snabdevača, kao i merama koje snabdevač može preduzeti za izvršavanje dospelih obaveza;
  - (6) način i postupak rešavanja prigovora kupca, odnosno postupak rešavanja sporova, pri čemu je snabdevač obavezan da taj postupak učini jednostavnim, jeftinim, efikasnim i transparentnim;
- 3) na svojoj internet stranici ili na drugi prikladan način, obavesti kupce:
  - (1) o ulogama snabdevača i operatora sistema na koji je objekat kupca priključen;
  - (2) o mestu i načinu dostavljanja prigovora na obračun, komercijalne usluge snabdevača i operatora sistema, kao i na kvalitet i pouzdanost isporuke električne energije ukoliko su lošiji od nivoa definisanog tehničkim propisima i pravilima o kvalitetu isporuke i snabdevanja;
  - (3) da se po pitanju izmene tehničkih uslova priključenja, tehničkih problema vezanih za priključak na sistem, mernu opremu i tačnost merenja, nizak napon, kvar

na mreži i prekid napajanja, može obratiti i direktno operatoru sistema na koji je njegov objekat priključen;

4) obezbedi organizacionu jedinicu, telo ili osobe odgovarajućeg radnog iskustva i stručne spreme za rešavanje prigovora, reklamacija i objektivno odlučivanje u rokovima utvrđenih zakonom;

5) obavesti kupca u razumnom roku o promeni cena i drugih uslova snabdevanja, a kupca iz kategorije domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača, izuzev u slučaj sniženja cena i davanja kupcu povoljnijih uslova snabdevanja, pri čemu se obaveštenjem smatra i objavljivanje informacije preko sredstava javnog informisanja, s tim da kupac ima pravo na raskid ugovora o snabdevanju, ako ne prihvati promenu cene i izmenjene uslove;

6) ponudi kupcima više načina plaćanja obaveza, podsticajnih mera i pogodnosti u plaćanju obaveze, u zavisnosti od ponuđenih cena, trajanja obračunskog perioda, rokova dospelosti obaveza i drugih specifičnosti;

7) objavi uslove, postupak, pravne posledice, odnosno prava kupca u slučaju obustave isporuke električne energije, zbog neizmirivanja obaveza iz ugovora o snabdevanju električnom energijom, kao i razloge, postupak i pravne posledice isključenja objekta kupca sa sistema;

8) obezbedi besplatnu telefonsku liniju za obaveštavanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca;

9) u računu za prodatu električnu energiju posebno iskaže troškove pristupa sistemu po regulisanim tarifama, naknade propisane zakonom, poreze i ostale obaveze ili informacije u skladu sa ovim zakonom;

10) preduzima mere kako bi omogućio kupcima kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava;

11) izvrši i druge obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi, trgovina i promet robe i usluga i zaštita potrošača;

12) Agenciji dostavlja izveštaj o rešavanju prigovora i žalbi krajnjih kupaca;

13) Agenciji dostavi podatke o količinama prodaje električne energije i ostvarenog prihoda po tom osnovu, radi praćenja tržišta, bez obzira na broj kupaca;

14) obaveštava kupca o potrošnji električne energije i troškovima, kako bi se kupcu omogućilo da upravlja potrošnjom;

15) omogući kupcu na jednostavan način pristup pravilima o promeni snabdevača;

16) da nakon promene snabdevača izda kupcu konačni obračun, najkasnije u roku od šest nedelja od promene snabdevača;

Aktom iz člana 214. ovog zakona uređuje se bliža sadržina računa iz tačke 9) ovog člana.

Član 196.

Snabdevač električnom energijom je dužan da u ili uz račun za prodatu električnu energiju ili na drugi prigodan način kupcu obezbedi uvid u podatke o udelu svih vrsta izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji tog snabdevača u prethodnoj godini na razumljiv i na nacionalnom nivou jasno uporediv način kao i o preduzetim merama i načinu, odnosno efektima preduzetih aktivnosti za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine za proizvodne kapacitete iz kojih je nabavljena električna energija.

Vlada može posebnim aktom propisati obavezu snabdevaču električne energije da obezbedi minimalni iznos udela energije iz obnovljivih izvora u prodatoj električnoj energiji.

Snabdevač električnom energijom je dužan da uputi kupce na izvore javno dostupnih informacija o uticaju na životnu sredinu, najmanje u pogledu emisija ugljen dioksida i radioaktivnog otpada od proizvodnje električne energije iz svih izvora iz kojih je dati snabdevač prodao električnu energiju u prethodnog godini.

Pored podataka i informacija iz st. 1. i 2. ovog člana, snabdevač je dužan da krajnjem kupcu pruži informacije o njihovim pravima u slučaju spora.

Agencija će preduzeti sve neophodne mere da se obezbedi da snabdevači pružaju kupcima jasne, pouzdane i uporedive podatke iz st. 1. i 2. ovog člana.

Promena snabdevača i Pravila o promeni snabdevača

Član 197.

Pre promene snabdevača, kupac i snabdevač koji ga je do tada snabdevao dužni su da regulišu međusobne finansijske obaveze.

Promena snabdevača električnom energijom je besplatna za kupca i ne može trajati duže od 21 dan.

Agencija donosi pravila kojima se uređuju uslovi i postupak promene snabdevača, u slučaju kada krajnji kupac ima zaključen ugovor o potpunom snabdevanju.

Pravila sadrže naročito:

- 1) uslove za promenu i postupak promene snabdevača;
- 2) obaveze snabdevača čiji ugovor prestaje;
- 3) obaveze novog snabdevača;
- 4) obaveze operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije;
- 5) prava i obaveze kupca, snabdevača i operatora sistema u slučaju preseljenja kupca;
- 6) rokove za postupanje učesnika u postupku i
- 7) druga pitanja od značaja za promenu snabdevača.

Neovlašćena potrošnja, isključenje, obustava i ograničenje isporuke električne energije

Član 198.

Neovlašćena potrošnja električne energije je:

- 1) korišćenje električne energije bez odobrenja za priključenje;
- 2) korišćenje električne energije sa odobrenjem za priključenje pre ispunjenja uslova za priključenje;
- 3) korišćenje električne energije nakon izvršene obustave isporuke električne energije;
- 4) korišćenje električne energije bez mernog uređaja, mimo mernog uređaja, ili preko mernog uređaja na kome je onemogućeno pravilno merenje;
- 5) korišćenje električne energije preko mernog uređaja na kome su oštećene plombe operatora sistema, odnosno oštećene ili sa isteklim rokom važenja

žiga na plombi ovlašćenog tela za overavanje merila, kao i u slučaju kada se utvrdi nepravilnost merenja električne energije;

6) samovlasna zamena uređaja kojom se utiče na tačnost merenja preuzete električne energije.

Član 199.

Neovlašćenu potrošnju utvrđuje operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema u postupku redovne ili vanredne kontrole mernog mesta.

Redovnu i vanrednu kontrolu mernog mesta iz stava 1. ovog člana obavljaju najmanje dva kvalifikovana lica ovlašćena od strane operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema.

Redovna kontrola mernog mesta po pravilu se vrši jedanput u šest meseci, a najduže na period od godinu dana.

Vanredna kontrola mernog mesta vrši se u svim slučajevima kada postoji sumnja na neovlašćenu potrošnju. Sumnju u ispravnost merila može da iskaže kupac ili zainteresovana strana, a vanredni pregled merila u upotrebi vrši organ nadležan za poslove metrologije, odnosno odgovarajuće ovlašćeno telo za overavanje merila.

O izvršenoj redovnoj i vanrednoj kontroli sačinjava se zapisnik na licu mesta koji sadrži utvrđeno činjenično stanje i dokazni materijal.

Zapisnik iz stava 5. ovog člana potpisuje i lice koje je prisustvovalo kontroli i uručuje mu se primerak zapisnika.

U slučaju da niko nije prisustvovao kontroli ili je prisutno lice odbilo da potpiše zapisnik, na mestu kontrole ostavlja se obaveštenje sa rokom i adresom gde može preuzeti zapisnik ili se zapisnik dostavlja na drugi način u skladu sa zakonom.

Bliži uslovi, postupak i način utvrđivanja neovlašćene potrošnje, sadržina zapisnika, prava kupaca i postupak odlučivanja po prigovoru uređuje se aktom iz člana 214. ovog zakona.

Član 200.

U slučaju neovlašćene potrošnje, operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema, izvršiće obračun neovlašćeno utrošene električne energije i dostaviti kupcu obračun, na način i po postupku utvrđenom metodologijom za obračun neovlašćeno utrošene električne energije, koju donosi Agencija.

Neovlašćena potrošnja obračunava se za period od dana kada je izvršena poslednja redovna, odnosno vanredna kontrola mernog mesta do dana kada je neovlašćeno korišćenje utvrđeno.

Ukoliko operator sistema nije vršio redovnu, odnosno vanrednu kontrolu mernog mesta iz člana 199. st. 3. i 4. ovog zakona, obračunata neovlašćeno utrošena električna energija se obračunava za period od najduže šest meseci.

Obustava isporuke električne energije

Član 201.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema obustaviće krajnjim kupcima isporuku električne energije u sledećim slučajevima:

1) kada koristi električnu energiju suprotno uslovima koji su utvrđeni u odobrenju za priključenje, osim u slučaju kada je predviđeno isključenje;

2) kada elektroenergetski objekti, postrojenja ili uređaji kupca ne ispunjava uslove u skladu sa propisima i predstavljaju neposrednu opasnost po život i zdravlje ljudi, životnu sredinu i imovinu;

3) samovlasna zamena uređaja za ograničenje snage, odnosno struje, kojom se ne utiče na tačnost merenja;

4) na zahtev snabdevača zbog neizvršenih obaveza iz ugovora o snabdevanju;

5) neizvršenja obaveza po ugovora o pristupu na prenosni ili distributivni sistem električne energije;

6) korišćenje električne energije bez ugovora o snabdevanju ili potpunom snabdevanju, odnosno kada mu je isteklo rezervno snabdevanje, a nije zaključio ugovor o snabdevanju;

7) korišćenje električne energije bez uređene balansne odgovornosti u skladu sa ovim zakonom;

8) u slučajevima neovlašćene potrošnje iz člana 198. stav 1. tačka 6) ovog zakona;

9) na pismeni zahtev kupca, pod uslovom da se obustava zahteva za period od najmanje godinu dana, a najduže dve godine.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema može krajnjim kupcima obustaviti isporuku električne energije u sledećim slučajevima:

1) kada krajnji kupac omogući drugom krajnjem kupcu potrošnju električne energije bez odobrenja operatora sistema preko svoje instalacije;

2) kada kupac kome odobrenjem za priključenje nije uređen uticaj na kvalitet napona, svojim uređajima ili načinom korišćenja električne energije prouzrokuje smanjenje kvaliteta električne energije drugim kupcima, pod uslovom da prekoračuje emisione nivoe dozvoljene pravilima o radu i ne otkloni smetnje u roku koji odredi operator sistema.

Obustavom isporuke ne prestaje ugovor o snabdevanju, a u periodu obustave isporuke krajnji kupac ima obaveze koje se odnose na pristup sistemu.

Ako je obustava izvršena na zahtev kupca iz stava 1. tačka 9) ovog člana, kupac nema obaveze po osnovu ugovora o snabdevanju, odnosno pristupu sistemu.

U slučaju neovlašćene potrošnje iz člana 198. stav 1. tačka 5) ovog zakona operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da merno mesto dovede u tehnički ispravno stanje o sopstvenom trošku.

U slučaju neovlašćene potrošnje iz člana 198. stav 1. tačka 6) ovog zakona operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da merno mesto dovede u tehnički ispravno stanje o trošku kupca.

Pre obustave isporuke električne energije, osim u slučaju iz stava 1. tač. 2), 3), 4), 6), 8) i 9) ovog člana kupcu mora biti dostavljena opomena u kojoj je određen rok za otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka, koji ne može biti kraći od tri dana od dana dostavljanja opomene.

Kupac, odnosno lice čijem objektu je obustavljena isporuka električne energije ima pravo prigovora operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema, osim u slučaju obustave na zahtev snabdevača, kada se prigovor podnosi snabdevaču.

Bliži uslovi i postupak obustave isporuke i prava i obaveze operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema, snabdevača i krajnjih kupaca uređuju se propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom.

Član 202.

Snabdevač je dužan da pre podnošenja zahteva operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema za obustavu isporuke iz člana 201. stav 1. tačka 4) ovog zakona, krajnjeg kupca prethodno u pismenoj formi upozori da će mu biti izvršena obustava isporuke električne energije, ako u roku koji ne može biti kraći od 15 dana ni duži od 30 dana od dana dostavljanja upozorenja, ne izmiri dospele obaveze, odnosno ne postigne sporazum o izvršenju obaveze.

Ukoliko kupac ne izmiri obaveze u ostavljenom roku, ovlašćeno lice snabdevača podnosi zahtev za obustavu isporuke električne energije operatoru sistema na koji je priključen objekat kupca i o tome pismenim putem obaveštava kupca.

Operator sistema je dužan da na osnovu zahteva snabdevača, izvrši obustavu isporuke električne energije kupcu, u roku koji ne može biti duži od osam dana od dana prijema zahteva.

Kupac koji nakon podnošenja zahteva za obustavu, izmiri obavezu za isporučenu električnu energiju, dužan je da bez odlaganja o tome obavesti snabdevača, a snabdevač je dužan da bez odlaganja o tome obavesti operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema i da povuče zahtev za obustavu.

Odredba stava 4. ovog člana odnosi se i na slučaj da snabdevač i kupac postignu sporazum o izvršenju obaveze.

Kupac kojem je obustavljena isporuka ima pravo prigovora snabdevaču, a posebno telo, organizaciona jedinica ili ovlašćeno lice snabdevača iz člana 195. stav 1. tačka 4) ovog zakona je dužno da odluči po prigovoru u roku od tri dana od dana prijema prigovora.

U slučaju kada je podnosilac prigovora fizičko lice, u sastav tela iz člana 195. stav 1. tačka 4) ovog člana, mora biti uključen predstavnik evidentiranih udruženja i saveza u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

Snabdevač je dužan da o osnovanosti prigovora, kao i u slučaju naknadnog izmirenja obaveze kupca, bez odlaganja obavesti operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema, a operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da nastavi isporuku električne energije, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa.

Član 203.

Zbog neizvršenih obaveza za isporučenu električnu energiju ne može se obustaviti isporuka električne energije kupcima, za objekte čiji bi prekid rada doveo do neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i za objekte od posebnog interesa za privredu i život ljudi i odbranu zemlje.

Ugovorom o snabdevanju sa kupcem iz stava 1. ovog člana, određuju se instrumenti obezbeđenja plaćanja za snabdevanje električnom energijom, a ako ne obezbedi instrumente obezbeđenja plaćanja može se obustaviti isporuka.

Propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom bliže se uređuju vrste objekata po nameni kojima se ne može obustaviti isporuka.

Isključenje

Član 204.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da isključi objekat krajnjeg kupca sa sistema u sledećim slučajevima:

- 1) neovlašćene potrošnje iz člana 198. stav 1. tač. 1) - 6) ovog zakona;

2) kada krajnji kupac onemogućiti ovlašćenim licima operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema bezbedan, potpun i neometan pristup mernim uređajima i instalacijama, kao i mestu merenja radi očitavanja, provere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamene, održavanja i kontrole ispravnosti mernih i drugih uređaja sa mernim ormanima, uređenja mernog mesta i obustave isporuke energije;

3) na pismeni zahtev krajnjeg kupca;

4) ako je obustava isporuke električne energije iz člana 201. stav 1. ovog zakona trajala duže od godinu dana, osim u slučaju obustave isporuke na zahtev krajnjeg kupca, kada se objekat isključuje sa sistema ako je obustava isporuke trajala duže od dve godine.

U slučaju isključenja objekta krajnjeg kupca sa sistema, prestaje ugovor o snabdevanju i ugovor o pristupu za mesto primopredaje objekta koji se isključuje, a za ponovno priključenje krajnji kupac pribavlja odobrenje za priključenje u skladu sa članom 140. stav 2. ovog zakona.

Član 205.

Krajnji kupac, odnosno lice čiji je objekat isključen sa sistema ima pravo prigovora operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema.

Bliži uslovi isključenja i prava i obaveze operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema i krajnjih kupaca, uređuju se propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom.

Ograničenje isporuke električne energije

Član 206.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema može krajnjim kupcima privremeno ograničiti isporuku električne energije u sledećim slučajevima, a u skladu sa pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen i propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom:

1) neposredne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili opasnosti od oštećenja imovine;

2) tehničkih ili drugih smetnji u sistemu;

3) obavljanja merenja, ispitivanja, planiranih radova na održavanju, investicionih radova i priključenja novih korisnika.

4) u slučaju primene mera iz čl. 211, 212. i 213. ovog zakona.

Prava, obaveze i zaštita krajnjih kupaca

Član 207.

Krajnji kupac uživa zaštitu svojih prava u skladu sa ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona, zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača i drugim propisima.

Ako je ovim zakonom uređeno pitanje koje je drugim zakonom uređeno na drugačiji način, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Ako krajnji kupac nije zadovoljan odlukama donetim u skladu sa ovim zakonom po prigovorima, reklamacijama, zahtevima i žalbama svoja prava može ostvariti u sudskom postupku.

Član 208.

Krajnji kupac ima pravo da zahteva u slučaju pojave tehničkih ili drugih smetnji u isporuci energije, čiji uzrok nije na objektu krajnjeg kupca, da se te smetnje otklone u primerenom roku.

Kao primereni rok u kojem je operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema obavezan da otkloni smetnje u isporuci energije krajnjim kupcima smatra se rok od 24 časa, a najduže dva dana od dana prijema obaveštenja o smetnji.

Smetnjama u isporuci električne energije u smislu stava 1. ovog člana ne smatraju se prekidi u isporuci električne energije nastali zbog primene mera iz člana 214. tač. 13) i 14) ovog zakona.

Član 209.

Krajnji kupac je dužan da unutrašnje električne instalacije do mesta razgraničenja distributivnog sistema i instalacija objekata kupca održava u tehnički ispravnom stanju u skladu sa važećim tehničkim propisima i da primenjuje mere propisane Pravilima o radu sistema.

Član 210.

Krajnji kupac je dužan da električnu energiju koristi pod uslovima, na način i za namene utvrđene odobrenjem za priključenje i ugovorom o snabdevanju, zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Mere u slučaju ugrožene sigurnosti snabdevanja ili poremećaja u radu energetskog sistema**Član 211.**

U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja krajnjih kupaca zbog nedovoljne ponude na tržištu ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti, Vlada propisuje mere ograničenja isporuke električne energije, ili posebne uslove uvoza ili izvoza pojedinih električne energije, način i uslove za obrazovanje i kontrolu cena, obavezu isporuke samo određenim korisnicima ili posebne uslove obavljanja energetskih delatnosti uz minimalni poremećaj tržišta energijom u okruženju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Vlada određuje način obezbeđivanja, odnosno izvore sredstava za naknadu štete koja može nastati za energetske subjekte koji sprovode ove mere, kao i uslove i način raspodele sredstava po osnovu naknade štete.

Mere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posledice nastale usled tih okolnosti.

O preduzetim merama iz stava 1. ovog člana Ministarstvo je dužno da izveštava nadležna tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Član 212.

U slučaju opšte nestašice električne energije, preduzimaju se mere ograničenja isporuke električne energije, kao i mere štednje i racionalne potrošnje električne energije.

Odluku o primeni mera iz stava 1. ovog člana donosi Vlada, na predlog Ministarstva, a po prethodnom obaveštenju snabdevača, operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema o nastupanju okolnosti za primenu ovih mera.

Odluka iz stava 2. ovog člana i plan ograničenja isporuke električne energije objavljuju se u sredstvima javnog informisanja najkasnije 24 časa pre početka primene mera na koje se odluka odnosi.

U slučaju opšte nestašice električne energije ne može se obustaviti isporuka električne energije objektima krajnjih kupaca od posebnog interesa za privredu i život ljudi i odbranu zemlje.

Propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom bliže će se urediti mere koje operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema preduzima u slučaju opšte nestašice, način preduzimanja mera, mere štednje i racionalne potrošnje električne energije i vrsta objekata po nameni iz stava 4. ovog člana kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju opšte nestašice.

Član 213.

U slučaju poremećaja rada elektroenergetskog sistema, kao i zbog radova na održavanju i proširenju elektroenergetskog sistema, preduzimaju se mere na osnovu planova ograničenja isporuke električne energije koje donosi operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema.

Odluku o primeni mera iz stava 1. ovog člana donosi operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema u skladu sa pravilima o radu sistema.

Propisom o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom bliže će se urediti mere koje se preduzimaju u slučaju poremećaja rada elektroenergetskog sistema, kao i zbog radova na održavanju i proširenju elektroenergetskog sistema.

Uslovi isporuke i snabdevanja električnom energijom

Član 214.

Vlada bliže propisuje uslove isporuke i snabdevanja krajnjih kupaca električnom energijom, kojima se bliže uređuju:

- 1) uslovi i način izdavanja odobrenja za priključenje na prenosni, odnosno distributivni sistem i povezivanje sistema, odobrena snaga, uslovi za promenu odobrene snage, uslovi za spajanje i razdvajanje instalacija, odnosno mernih mesta;
- 2) uslovi i način priključenja objekata privremenog karaktera, gradilišta i objekata u probnom radu i drugih objekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;
- 3) način i postupak utvrđivanja liste krajnjih kupaca koji ispunjavaju uslove za status malog kupca;
- 4) uslovi i način merenja isporučene električne energije;
- 5) mesto merenja, način i periodičnost kontrole;
- 6) kvalitet napona na mestu isporuke električne energije;
- 7) mesto razgraničenja odgovornosti za isporučenu električnu energiju između energetske subjekta i kupca, odnosno proizvođača;
- 8) uslovi za zaključenje i sadržina ugovora o snabdevanju;
- 9) uslovi i postupak obustave isporuke električne energije krajnjim kupcima, kao i energetske ugroženim kupcima;
- 10) prava i obaveze operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema, snabdevača i krajnjeg kupca;
- 11) način regulisanja međusobnih odnosa između snabdevača, operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema i krajnjeg kupca,
- 12) vrsta objekata po nameni kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije za slučaj ne izvršavanja obaveza za isporučenu električnu energiju i u drugim slučajevima;

13) mere koje se preduzimaju u slučaju opšte nestašice, način preduzimanja mera, mere štednje i racionalne potrošnje električne energije i vrsta objekata po nameni kojima se ne može obustaviti isporuka električne energije u slučaju opšte nestašice;

14) mere koje se preduzimaju u slučaju poremećaja rada elektroenergetskog sistema, kao i zbog radova na održavanju i proširenju elektroenergetskog sistema;

15) postupak i način utvrđivanja neovlašćene potrošnje, sadržina zapisnika, prava krajnjih kupaca i postupak odlučivanja po prigovoru;

16) uslovi i način isključenja objekta krajnjeg kupca sa sistema prava krajnjih kupaca i postupak odlučivanja po prigovoru;

17) način obaveštavanja krajnjeg kupca;

18) obračunski period i obavezan sadržaj računa za naplatu isporučene električne energije;

19) druga pitanja u skladu sa zakonom.

Kvalitet isporuke i snabdevanja električnom energijom

Član 215.

Energetski subjekti koji obavljaju energetske delatnosti u vezi sa isporukom i snabdevanjem električnom energijom, dužni su da obezbede kvalitet isporuke i snabdevanja utvrđen ovim zakonom, propisima koji uređuju opšte uslove isporuke i snabdevanja električnom energijom i drugim propisima donetim na osnovu zakona.

Agencija donosi pravila iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona kojima se bliže određuju pokazatelji tehničkog i komercijalnog kvaliteta isporuke i komercijalnog kvaliteta snabdevanja električnom energijom, način evidentiranja podataka i računanja pokazatelja, način i rokove za dostavljanje podataka i izveštaja Agenciji, način utvrđivanja zahtevanih vrednosti pojedinih pokazatelja, kao i način ocenjivanja rezultata dobijenih praćenjem dostignutih u odnosu na zahtevane vrednosti pokazatelja kvaliteta.

Pokazatelji tehničkog kvaliteta isporuke koji se naročito prate su: neprekidnost isporuke električne energije, kvalitet napona, vreme potrebno za izvršavanje propisanih obaveza operatora sistema od uticaja na priključenje, otklanjanje kvara, obustavu, isključenje i drugi pokazatelji.

Ostvarene vrednosti pokazatelja tehničkog kvaliteta isporuke električne energije, Agencija koristi pri odobravanju planova razvoja i sredstava za investicije i pri regulaciji cena pristupa sistemima za prenos i distribuciju, na način propisan metodologijama za određivanje regulisanih cena pristupa, u kojima utvrđuje način određivanja i maksimalnu visinu podsticaja, odnosno umanjenja odobrenog maksimalnog prihoda, a u zavisnosti od smera i stepena odstupanja od zahtevanih vrednosti pokazatelja tehničkog kvaliteta isporuke.

Pokazatelji komercijalnog kvaliteta isporuke i snabdevanja koji se naročito prate su: obezbeđivanje efikasne komunikacije sa kupcima, odnosno korisnicima sistema, obaveštavanje o planiranim prekidima, precizno i jasno obaveštavanje krajnjih kupaca o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom, broj podnetih i broj opravdanih podnesaka krajnjih kupaca, poštovanje propisanih rokova za postupanje po podnescima krajnjih kupaca i drugi pokazatelji.

Pravilima iz stava 2. ovog člana se određuje i način utvrđivanja visine naknade kupcu po osnovu stepena odstupanja od propisanog kvaliteta.

Zaštita elektroenergetskih objekata

Član 216.

Energetski subjekt koji koristi i održava energetske objekte ima pravo prelaska preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti objekta, uređaja, postrojenja ili opreme, kao i izvođenja drugih radova i upotrebe nepokretnosti na kojoj se izvode navedeni radovi samo dok ti radovi traju.

Vlasnik nepokretnosti je dužan da omogući pristup energetske objektima iz stava 1. ovog člana i da trpi i ne ometa izvršenje radova iz stava 1. ovog člana.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana je dužan da nadoknadi štetu koju nanese vlasniku nepokretnosti u toku izvođenja radova, čiju visinu utvrđuju sporazumno.

U slučaju da vlasnik nepokretnosti i energetski subjekt ne postignu sporazum u smislu stava 3. ovog člana, odluku o tome donosi nadležni sud.

Član 217.

Nadležni organ može naložiti izmeštanje energetskog objekta samo u slučaju izgradnje objekata saobraćajne, energetske i komunalne infrastrukture, objekata za potrebe odbrane zemlje, vodoprivrednih objekata i objekata za zaštitu od elementarnih nepogoda i drugih objekata koji se u smislu zakona o eksproprijaciji smatraju objektima od opšteg interesa, a koji se, zbog prirodnih ili drugih karakteristika, ne mogu graditi na drugoj lokaciji, kao i u slučaju izgradnje objekata i izvođenja radova na eksploataciji rudnog blaga.

U slučaju iz stava 1. ovog člana troškove izmeštanja energetskog objekta, podrazumevajući i troškove gradnje, odnosno postavljanja tog energetskog objekta na drugoj lokaciji, snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se izmešta energetski objekat.

Međusobna prava i obaveze između investitora objekta zbog čije se izgradnje izmešta energetski objekat i energetskog subjekta koji je vlasnik odnosno korisnik energetskog objekta koji se izmešta definišu se ugovorom.

Član 218.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost prenosa, odnosno distribucije električne energije dužan je da sprovodi mere zaštite u skladu sa ovim zakonom i drugim tehničkim propisima.

U zaštitnom pojasu, ispod, iznad ili pored elektroenergetskih objekata, suprotno zakonu, tehničkim i drugim propisima ne mogu se graditi objekti, izvoditi drugi radovi, niti zasađivati drveće i drugo rastinje

Zaštitni pojas za nadzemne elektroenergetske vodove, sa obe strane voda od krajnjeg faznog provodnika, ima sledeće širine:

- 1) za naponski nivo 1 kV do 35 kV:
  - za gole provodnike 10 metara, kroz šumsko područje 3 metra;
  - za slabo izolovane provodnike 4 metra, kroz šumsko područje 3 metra;
  - za samonoseće kablovske snopove 1 metar;
- 2) za naponski nivo 35 kV, 15 metara;
- 3) za naponski nivo 110 kV, uključujući i 110 kV, 25 metara;
- 4) za naponski nivo 220 kV i 400 kV, 30 metara.

Zaštitni pojas za podzemne elektroenergetske vodove (kablove) iznosi, od ivice armirano-betonskog kanala:

- 1) za naponski nivo 1 kV do 35 kV, uključujući i 35 kV, 1 metar;
- 2) za naponski nivo 110 kV, 2 metra;
- 3) za naponski nivo iznad 110 kV, 3 metra.

Zaštitni pojas za transformatorske stanice na otvorenom iznosi:

- 1) za naponski nivo 1 kV do 35 kV, 10 metara;
- 2) za naponski nivo 110 kV i iznad 110 kV, 30 metara.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema nadležan za energetske objekat, dužan je da o svom trošku redovno uklanja drveće ili grane i drugo rastinje koje ugrožava rad energetske objekta.

Vlasnici i nosioci drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze u zaštitnom pojasu, ispod, iznad ili pored energetske objekta ne mogu preduzimati radove ili druge radnje kojima se onemogućava ili ugrožava rad energetske objekta bez prethodne saglasnosti energetske subjekta koji je vlasnik, odnosno korisnik energetske objekta.

Saglasnost iz stava 7. ovog člana izdaje energetske subjekt na zahtev vlasnika ili nosioca drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetske objekta, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva i sadrži tehničke uslove u skladu sa zakonom, tehničkim i drugim propisima.

Tehnički propisi

Član 219.

Ministar nadležan za poslove energetike propisuje tehničke zahteve za projektovanje, izgradnju, ispitivanje, korišćenje i održavanje energetske objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije svih naponske nivoa, elektroenergetske instalacije u njima, uzemljenje i zaštitu od atmosferske pražnjenja, kao i uslove koje mora da ispunjava pravno lice, odnosno preduzetnik koje vrši poslove ispitivanja ili održavanja energetske objekata za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije.

Tehnički propisi se objavljuju u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

VIII. PRIRODNI GAS

Obavljanje delatnosti

Član 220.

Energetske subjekti koji obavljaju energetske delatnosti transporta i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas, skladištenja i upravljanja skladištem za prirodni gas, distribucije i upravljanja distributivnim sistemom za prirodni gas, dužni su da koriste i održavaju energetske objekte u skladu sa zakonom kojim se uređuje cevovodni transport, tehničkim i drugim propisima koji se odnose na delatnost koju obavljaju, uslovima zaštite od požara i eksplozija, kao i uslovima zaštite životne sredine utvrđenim zakonom i drugim propisima.

Na subjekte koji koriste sabirno-transportne sisteme na eksploatacionim poljima za proizvodnju prirodnog gasa, primenjuju se propisi kojim se uređuje rudarstvo, kada se radi o objektima iz ovog stava.

Transport prirodnog gasa i upravljanje transportnim sistemom

Član 221.

Sistem za transport prirodnog gasa jeste mreža za transport prirodnog gasa koju čini mreža gasovoda projektovanog pritiska većeg od 16 bar, osim dovodnih gasovoda, kao i kompresorske stanice, blok stanice, merno-regulacione i merne stanice na svim mestima isporuke sa transportnog sistema, drugi energetske objekti, elektronski komunikacioni i informacioni sistem i druga infrastruktura neophodna za transport prirodnog gasa, uključujući i lajnpak (u daljem tekstu: transportni sistem prirodnog gasa).

Operator transportnog sistema prirodnog gasa

Član 222.

Delatnost transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom prirodnog gasa obavlja operator transportnog sistema prirodnog gasa, sa pravima i obavezama utvrđenim ovim zakonom.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa obavlja i poslove organizovanja i administracije tržišta prirodnog gasa i posluje u skladu sa principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije, poštujući uslove iz zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona.

Organizovanje operatora transportnog sistema

Član 223.

Operator transportnog sistema može biti organizovan kao:

- 1) operator transportnog sistema u skladu sa čl. 224. i 225. ovog zakona;
- 2) nezavisni operator sistema u skladu sa čl. 227 – 231. ovog zakona ili
- 3) nezavisni operator transporta u skladu sa čl. 232 – 238. ovog zakona.

Operator transportnog sistema

Član 224.

Operator transportnog sistema je vlasnik transportnog sistema.

Operator transportnog sistema mora biti samostalno pravno lice koje nije deo vertikalno integrisanog preduzeća i nezavisan je od obavljanja energetske delatnosti proizvodnje i snabdevanja prirodnim gasom.

Član 225.

Nezavisnost operatora transportnog sistema ostvaruje se na način da isto lice ili lica nisu ovlašćena da:

- 1) direktno ili indirektno upravljaju subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja i istovremeno direktno ili indirektno upravljaju ili imaju bilo koja druga prava nad operatorom transportnog, odnosno prenosnog sistema ili transportnim, odnosno prenosnim sistemom;
- 2) direktno ili indirektno upravljaju nad operatorom transportnog, odnosno prenosnog sistema ili transportnim, odnosno prenosnim sistemom i istovremeno direktno ili indirektno upravljaju ili imaju bilo koja druga prava nad subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja;
- 3) imenuju članove nadzornog odbora ili druge organe upravljanja, kao i zakonske zastupnike operatora transportnog, odnosno prenosnog sistema i istovremeno direktno ili indirektno upravljaju ili imaju bilo koja druga prava nad subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja;

4) istovremeno budu članovi nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja, ili zakonski zastupnici operatora transportnog, odnosno prenosnog sistema i subjekata koji obavljaju delatnosti proizvodnje ili snabdevanja.

Odredbe stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana posebno se odnose na:

- 1) pravo glasa;
- 2) pravo imenovanja članova nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja ili zakonskih zastupnika;
- 3) ima većinski udeo u društvu.

Pod subjektom koji obavlja delatnost proizvodnje, odnosno snabdevanja iz stava 1. ovog člana smatra se proizvođač, odnosno snabdevač prirodnog gasa i proizvođač, odnosno snabdevač električnom energijom.

U slučaju da je lice iz stava 1. ovog člana Republika Srbija ili državni organ, kontrolu nad operatorom transportnog sistema sa jedne strane i subjektima koji obavljaju delatnosti proizvodnje ili snabdevanja prirodnim gasom sa druge strane, ne može obavljati isto lice, odnosno isti državni organ, a u slučaju da obavljaju različita lica, odnosno državni organi, oni ne mogu biti kontrolisani od strane istog trećeg lica.

Komercijalno osetljivi podaci kojima raspolaže operator transportnog sistema koji je bio deo vertikalno integrisanog preduzeća, odnosno njegovi zaposleni ne smeju biti dostupni subjektima koji obavljaju bilo koju od delatnosti proizvodnje i snabdevanja.

Član 226.

Izuzetno od člana 224. ovog zakona ako je transportni sistem pre roka određenog u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima pripadao vertikalno integrisanom preduzeću operator transportnog sistema može se organizovati ili kao nezavisni operator sistema u skladu sa čl. 227 – 231. ovog zakona ili kao nezavisni operator transporta u skladu sa čl. 232 – 238. ovog zakona.

Nezavisni operator sistema

Član 227.

Ukoliko je transportni sistem pripadao vertikalno integrisanom preduzeću pre roka određenog u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima može se na predlog vlasnika transportnog sistema imenovati nezavisni operator sistema i u tom slučaju se ne primenjuje član 225. ovog zakona.

Imenovanje nezavisnog operatora sistema sprovodi se u skladu sa međunarodnim preuzetim obavezama.

Nezavisni operator sistema iz člana 226. ovog zakona dužan je da:

- 1) ispunjava uslove propisane članom 225. stav 1. ovog zakona;
- 2) ima zaposlene, finansijska, materijalna i tehnička sredstva neophodna za obavljanje delatnosti transporta prirodnog gasa,
- 3) pridržava se desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sistema iz člana 250. ovog zakona.
- 4) obavlja delatnost transporta i upravljanja transportnim sistemom, u skladu sa ovim zakonom.

Dužnosti nezavisnog operatora sistema

Član 228.

Nezavisni operator sistema pored dužnosti iz člana 248. ovog zakona dužan je i da:

- 1) odobrava i naplaćuje pristup treće strane sistemu u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 2) upravlja, održava i razvija transportni sistem;
- 3) planira investicije tako da obezbedi dugoročnu sposobnost transportnog sistema da ispuni racionalne zahteve za transportom prirodnog gasa.

Nezavisni operator sistema dužan je da razvija transportni sistem i odgovoran je za planiranje, izgradnju i puštanje u rad nove infrastrukture.

Dužnosti vlasnika transportnog sistema

Član 229.

Vlasnik transportnog sistema na kome delatnost transporta i upravljanja transportnim sistemom obavlja nezavisni operator sistema dužan je da:

- 1) obezbedi svu relevantnu saradnju i podršku nezavisnom operatoru sistema u svrhu ispunjenja njegovih zadataka, uključujući posebno sve relevantne informacije;
- 2) na osnovu odluke nezavisnog operatora sistema finansira investicije koje su predviđene desetogodišnjim planom razvoja iz člana 250. ovog zakona ili da saglasnost da investicije finansira neka druga zainteresovana strana uključujući i nezavisnog operatora sistema. Relevantne finansijske aranžmane odobrava Agencija. Pre donošenja takvog odobrenja, Agencija se konsultuje sa vlasnikom transportnog sistema, nezavisnim operatorom sistema i drugim zainteresovanim stranama;
- 3) izmiruje obaveze koje se odnose na transportni sistem, ali ne i obaveze koje se odnose na poslove nezavisnog operatora sistema;
- 4) obezbedi garancije koje će omogućiti finansiranje razvoja transportnog sistema, osim investicija za koje je u skladu sa tačkom 2) ovog člana dao saglasnost da finansiranje preuzme neka zainteresovana strana uključujući i nezavisnog operatora sistema.

Vlasnik transportnog sistema, kojim upravlja nezavisni operator transportnog sistema, nije odgovoran za odobrenje pristupa treće strane i upravljanje tim pristupom, niti za planiranje investicija.

Član 230.

Vlasnik transportnog sistema mora biti nezavisan u pogledu pravne forme, organizacije i odlučivanja od ostalih delatnosti koje nisu vezane za transport prirodnog gasa.

Nezavisnost vlasnika transportnog sistema iz stava 1. ovog člana ostvaruje se na način da:

- 1) članovi organa upravljanja subjekta koji je vlasnik transportnog sistema ne smeju da budu članovi organa upravljanja ili zaposleni u preduzeću koje obavlja delatnost proizvodnje ili snabdevanja prirodnim gasom,
- 2) su članovi organa upravljanja subjekta koji je vlasnik transportnog sistema nezavisni u pogledu odlučivanja;

3) donosi i prati sprovođenje programa iz člana 237. ovog zakona.

Čuvanje poverljivih informacija operatora transportnog sistema i vlasnika transportnog sistema

Član 231.

Nezavisni operator sistema i vlasnik transportnog sistema, dužni su da čuvaju poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom svog poslovanja, kao i da spreče da informacije o sopstvenom poslovanju koje su od komercijalnog značaja budu raspoložive na diskriminatoran način.

Informacije iz stava 1. ovog člana ne smeju biti raspoložive ostalim delovima preduzeća, osim ako je to neophodno za njihovo obavljanje delatnosti. Vlasnik transportnog sistema, i drugi delovi preduzeća ne mogu imati zajedničke službe, osim službi za obavljanje administrativnih ili informatičkih poslova.

Obaveze iz stava 1. ovog člana neće negativno uticati na efikasnu konkurenciju i funkcionisanje tržišta.

Nezavisni operator transporta

Član 232.

Ukoliko je transportni sistem pripadao vertikalno integrisanom preduzeću pre roka određenog u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima može se na predlog vertikalno integrisanog preduzeća imenovati nezavisni operator transporta i u tom slučaju se ne primenjuje član 225. ovog zakona.

Imenovanje nezavisnog operatora transporta sprovodi se u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama.

Nezavisni operator transporta dužan je da ima zaposlene, finansijska, materijalna i tehnička sredstva neophodna za obavljanje delatnosti transporta i upravljanja transportnim sistemom, uključujući transportni sistem.

Nije dozvoljeno radno angažovanje zaposlenih ili pružanje usluga između nezavisnog operatora transporta i drugih delova vertikalno integrisanog preduzeća, osim ako:

- 1) pružanje tih usluga ne dovodi do diskriminacije korisnika transportnog sistema;
- 2) su uslovi za pružanje tih usluga uređeni programom iz člana 237. ovog zakona.

Na zahtev nezavisnog operatora transporta vertikalno integrisano preduzeće dužno je da blagovremeno operatoru transporta obezbedi odgovarajuća finansijska sredstva za buduće investicije i/ili za zamenu postojećih sredstava neophodnih za obavljanje energetske delatnosti.

Privredna društva vertikalno integrisanog preduzeća koja obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja prirodnim gasom ne mogu ni direktno niti indirektno imati udeo u operatoru transporta.

Nezavisni operator transporta ne može imati ni direktan niti indirektni udeo u privrednom društvu vertikalno integrisanog preduzeća koje obavlja delatnost proizvodnje ili snabdevanja prirodnim gasom, niti imati pravo na dividende ili bilo koju drugu finansijsku dobit društva.

Nezavisni operator transporta mora biti organizovan u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Nezavisni operator transporta mora se u pogledu poslovnog identiteta, komunikacije, zaštitnog znaka i prostorija razlikovati od vertikalno integrisanog preduzeća ili bilo kog njegovog dela.

Nezavisni operator transporta neće imati zajedničke informacione sisteme ili opremu, prostorije i sisteme zaštite informacija sa bilo kojim delom vertikalno integrisanog preduzeća, niti angažovati ista lica za informacione sisteme, opremu i sisteme zaštite informacija.

Reviziju finansijskih izveštaja nezavisnog operatora transporta ne može da sprovodi isti revizor koji sprovodi reviziju finansijskih izveštaja vertikalno integrisanog preduzeća ili nekog njegovog dela.

Član 233.

Nezavisni operator transporta pored dužnosti iz člana 248. ovog zakona dužan je da:

- 1) predstavlja operatora transportnog sistema;
- 2) odobrava i naplaćuje pristup treće strane sistemu, u skladu sa odredbama ovog zakona na principima nediskriminacije;
- 3) naplaćuje uslugu transporta u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 4) upravlja, održava i razvija transportni sistem;
- 5) planira investicije tako da obezbedi dugoročnu sposobnost transportnog sistema da ispuni racionalne zahteve za transportom prirodnog gasa.
- 6) ima samostalne pravne, računovodstvene službe i službu informacionih tehnologija, nezavisno od bilo kog dela vertikalno integrisanog preduzeća.

Član 234.

Ne dovodeći u pitanje odredbe člana 236. ovog zakona nezavisni operator transporta samostalno donosi odluke o sredstvima neophodnim za upravljanje, održavanje, razvoj i izgradnju transportnog sistema, kao i odluke o kreditnim zaduženjima i povećanju kapitala, nezavisno od vertikalno integrisanog preduzeća.

Svi komercijalni i finansijski odnosi između vertikalno integrisanog preduzeća i nezavisnog operatora transporta moraju biti zasnovani na principu transparentnosti i nediskriminacije.

Nezavisni operator transporta dostavlja Agenciji na uvid sve svoje komercijalne i finansijske ugovore sa vertikalno integrisanim preduzećem.

Nezavisni operator transporta obaveštava Agenciju o raspoloživim finansijskim sredstvima za planirane investicije.

Član 235.

Članovi organa upravljanja nezavisnog operatora transporta mogu da budu lica koja:

- 1) nisu direktno ili indirektno angažovana, od strane drugih delova vertikalno integrisanog preduzeća ili njegovih većinskih akcionara;
- 2) u periodu od tri godine pre imenovanja nisu direktno ili indirektno bili angažovani, od strane drugih delova vertikalno integrisanog preduzeća ili njegovih većinskih akcionara;
- 3) nakon prekida angažovanja od strane operatora transportnog sistema ne zauzimaju nikakav profesionalni položaj, niti obavljaju neku dužnost, imaju poslovni

udeo ili poslovne odnose sa drugim delovima vertikalno integrisanog preduzeća, kao ni sa njegovim većinskim vlasnikom u periodu od najmanje četiri godine;

4) nemaju vlasnički udeo niti ostvaruju neku drugu direktnu ili indirektnu finansijsku korist od bilo kog dela vertikalno integrisanog preduzeća, a njihova zarada ne sme da zavisi od aktivnosti ili poslovnih rezultata vertikalno integrisanog preduzeća.

Predlog za imenovanje članova organa upravljanja nezavisni operator transporta mora dostaviti Agenciji, uključujući i uslove koji se odnose na vreme, trajanje i prestanak mandata, kao i materijalna i druga prava.

U roku od tri nedelje od dana prijema predloga iz stava 2. ovog člana Agencija može dati primedbe na predlog odluke o imenovanju i to ako:

1) postoji sumnja u profesionalnu nezavisnost člana organa upravljanja u smislu stava 2. ovog člana, kao i uslove zapošljavanja, uključujući zaradu i ostala materijalna prava;

2) u slučaju prevremenog prestanka mandata postoji sumnja po pitanju opravdanosti tog prevremenog prestanka.

Odredbe stava 2. i stava 3. tačka 2) ovog člana primenjuju se i na lica zaposlena na rukovodećim mestima i lica direktno podređena njima, a koja se odnose na upravljanje, održavanje, izgradnju ili razvoj transportnog sistema.

Odredbe stava 1. tačka 2) ovog člana primenjuju se na najmanje polovinu plus jednog člana organa upravljanja, a druga lica organa upravljanja mogu biti lica koja u periodu od šest meseci pre imenovanja nisu direktno ili indirektno bila angažovana, od strane drugih delova vertikalno integrisanog preduzeća ili njegovih većinskih akcionara

Član 236.

Članovi nadzornog odbora, odnosno skupštine akcionara nezavisnog operatora transporta mogu da čine predstavnici vertikalno integrisanog preduzeća, predstavnici akcionara treće strane i predstavnici drugih zainteresovanih strana, kao što su zaposleni nezavisnog operatora transporta.

Telo iz stava 1. ovog člana donosi odluke koje utiču na vrednost imovine nezavisnog operatora transporta, saglasnosti na godišnje i dugoročne finansijske planove, nivo zaduživanja nezavisnog operatora transporta i iznos dobiti koja se isplaćuje.

Odredbe člana 235. stav 1. tač. 2), 3) i 4) ovog zakona primenjuju se najmanje na polovinu članova tela iz stava 1. ovog člana umanjenog za jedan, a odredbe člana 235. stav 1. tačka 2) ovog zakona primenjuju se na sve članove.

Program za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja

Član 237.

Nezavisni operator transporta dužan je da donese i sprovede program za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja iz člana 280. ovog zakona (u daljem tekstu: Program nediskriminatornog ponašanja).

Programom nediskriminatornog ponašanja se utvrđuju posebne obaveze zaposlenih u ispunjavanju tih ciljeva.

Na Program nediskriminatornog ponašanja saglasnost daje Agencija.

Član 238.

Organ upravljanja imenuje pravno ili fizičko lice zaduženo za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja ako ispunjava uslove iz člana 225. stav 1. tač. 1) – 3) ovog zakona, uz prethodnu saglasnost Agencije.

Organ upravljanja može razrešiti lice zaduženo za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja uz prethodnu saglasnost Agencije.

Agencija može odbiti predlog za imenovanje ako lice nije dovoljno nezavisno ili nema potrebne profesionalne kapacitete.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da:

- 1) prati sprovođenje Programa nediskriminatornog ponašanja;
- 2) sastavi godišnji izveštaj o preduzetim merama za ostvarenje Programa nediskriminatornog ponašanja i dostavi ga Agenciji;
- 3) podnese izveštaj organu upravljanja i da preporuke vezane za Program nediskriminatornog ponašanja i njegovu primenu,
- 4) obaveštava Agencije o svakoj bitnoj povredi odredaba Programa nediskriminatornog ponašanja;
- 5) podnese izveštaj Agenciji o svim o komercijalnim i finansijskim odnosima između vertikalno integrisanog preduzeća i operatora transportnog sistema;
- 6) dostavi informacije na zahtev Agencije.

Lice zaduženo za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja dostavlja Agenciji predloge odluka o investicionom planu ili pojedinačnim investicijama u transportni sistem pre dostavljanja organu upravljanja.

Ako organ upravljanja ne usvoji odluke što bi za posledicu imalo sprečavanje ili odlaganje investicija koje su u okviru desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sistema bile predviđene da se realizuju u naredne tri godine, lice zaduženo za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja dužno je da o tome obavesti Agenciju.

Agencija daje saglasnost na uslove kojima se definiše mandat ili zapošljavanje lica za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja, uključujući i trajanje njegovog mandata ili radnog odnosa, kojima se obezbeđuje njegova nezavisnost, uključujući i obezbeđenje svih elemenata koji su mu neophodni da ispuni svoje dužnosti.

Tokom trajanja mandata, lice zaduženo za praćenje programa usklađenosti ne sme imati drugi profesionalni angažman, odgovornost ili interes, direktno ili indirektno, u/sa bilo kojim delom vertikalno integrisanog preduzeća ili sa njegovim većinskim akcionarima.

Lice za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja može da prisustvuje svim sastancima rukovodstva ili organa upravljanja nezavisnog operatora transporta, nadzornog odbora i skupštine, koji su obavezi da ga obaveste o zakazanim sastancima i dostave materijal neophodan za sastanak.

Lice za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja prisustvuje svim sastancima na kojima se razmatraju sledeća pitanja:

- 1) uslovi za pristup sistemu za transport prirodnog gasa, a posebno u vezi sa cenom pristupa sistemu, usluge vezane za pristup sistemu, raspodela kapaciteta i upravljanje preopterećenjem, transparentnost, balansiranje i sekundarno tržište;

2) tekući projekti koji se odnose na upravljanje, održavanje i razvoj transportnog sistema, uključujući investicije u nove interkonektore i priključke;

3) kupovina i prodaja prirodnog gasa za potrebe obezbeđivanja sigurnog rada transportnog sistema, obezbeđivanja sopstvene potrošnje prirodnog gasa, balansiranja sistema i nadoknadu gubitaka u transportnom sistemu.

Lice za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja prati usklađenost nezavisnog operatora transporta sa odredbama ovog zakona koje se odnose na poverljivost nezavisnog operatora transporta i vlasnika transportnog sistema.

Lice za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja ima pristup svim bitnim podacima i službama nezavisnog operatora transporta, kao i svim informacijama koje su mu neophodne za ispunjavanje propisanih zadataka.

Lice za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja ima pristup službama nezavisnog operatora transporta bez prethodne najave.

Uz prethodnu saglasnost Agencije organ upravljanja može da razreši dužnosti lice za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja. U slučaju nedovoljne nezavisnosti ili nedovoljnih profesionalnih kapaciteta lica za praćenje Programa nediskriminatornog ponašanja Agencija može da zahteva da se ono razreši dužnosti.

Sertifikacija i određivanje operatora transportnog sistema

Član 239.

Pre nego što neko pravno lice dobije licencu i time bude određeno za operatora transportnog sistema, mora biti sertifikovano u skladu sa ovim zakonom.

U postupku sertifikacije utvrđuje se ispunjenost uslova, i to:

- 1) za operatora transportnog sistema u skladu sa čl. 224. i 225. ovog zakona;
- 2) za nezavisnog operatora sistema u skladu sa čl. 227 – 231. ovog zakona;
- 3) za nezavisnog operatora transporta u skladu sa čl. 232 – 238. ovog zakona.

Postupak sertifikacije pokreće se na:

- 1) zahtev pravnog lica koje još nije sertifikovano kao operator transportnog sistema;
- 2) zahtev Agencije ako pravno lice ne podnese zahtev za sertifikaciju ili
- 3) obrazložen zahtev nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Član 240.

Postupak sertifikacije sprovodi Agencija i donosi odluku o sertifikaciji operatora transportnog sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Aktom iz člana 27. stav 7. ovog zakona bliže se uređuje: postupak sertifikacije, sadržaj zahteva za sertifikaciju, sadržaj odluke o sertifikaciji i dokumenta koja se prilažu uz zahtev, a naročito:

- 1) podaci o podnosiocu zahteva uključujući podatke o osnovnom kapitalu, spisku suvlasnika, godišnji finansijski izveštaji sa izveštajima revizora, akt o osnivanju, odnosno statut;
- 2) dokaze o vlasničkim ili drugim pravima na transportnom sistemu;

3) podatke o kontroli nad operatorom transportnog sistema, organima i licima koja direktno ili indirektno vrše kontrolu nad operatorom sistema, kao i podatke o kontroli nad vlasnikom transportnog sistema, organima i licima koja direktno ili indirektno vrše kontrolu nad vlasnikom transportnog sistema, u zavisnosti od oblika organizovanja u skladu sa članom 223. ovog zakona;

4) druga dokumenta i podatke neophodne za sprovođenje postupka sertifikacije.

Član 241.

Agencija je dužna da donese odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema u roku od četiri meseca od dana podnošenja zahteva iz člana 239. stav 3. tač. 1) i 3) ovog zakona.

U slučaju da Agencija ne donese odluku iz stava 1. ovog člana smatra se da je odluka o sertifikaciji doneta.

Odluku o sertifikaciji operatora transportnog sistema sa pratećom dokumentacijom Agencija je dužna da bez odlaganja dostavi nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, radi davanja mišljenja.

Ako u roku od dva meseca od dana dostavljanja odluke o sertifikaciji nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora ne dostavi mišljenje smatra se da je saglasno sa odlukom Agencije.

U roku od dva meseca od prijema mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija će doneti konačnu odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema, uzimajući u obzir to mišljenje.

Odluka Agencije i mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora će biti objavljeni zajedno u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranicama operatora transportnog sistema i Agencije.

U slučaju kada konačna odluka Agencije odstupa od mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija će zajedno sa odlukom i mišljenjem iz stava 6. ovog člana objaviti i obrazloženje za takvu odluku.

Član 242.

Sertifikovani operator transportnog sistema dužan je da obavesti Agenciju o svim planiranim promenama koje mogu zahtevati ponovnu procenu ispunjenosti uslova iz člana 223. ovog zakona.

Agencija je dužna da neprekidno prati da li sertifikovani operator prenosnog sistema ispunjava uslove iz člana 223. ovog zakona i pokreće novi postupak sertifikacije u sledećim slučajevima:

1) kada je operator prenosnog sistema obavesti o promenama iz stava 1. ovog člana;

2) kada ima saznanja o planiranim promenama koje predstavljaju razlog za novi postupak sertifikacije ili koje mogu dovesti ili su dovele do povrede propisa o razdvajanju;

3) kada nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora podnese opravdan zahtev.

Član 243.

Postupak sertifikacije iz člana 242. ovog zakona sprovodi se u skladu sa čl. 240. i 241. ovog zakona.

Član 244.

Operator transportnog sistema i proizvođač prirodnog gasa ili energetski subjekti koji obavljaju delatnost snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom, dužni su da Agenciji dostave sve podatke i sva dokumenta neophodna za postupak sertifikacije operatora transportnog sistema.

Agencija je dužna da čuva poverljivost komercijalno osetljivih podataka iz stava 1. ovog člana.

Sertifikacija operatora transportnog sistema u vezi sa trećim zemljama**Član 245.**

Na postupak sertifikacije započet na osnovu zahteva za sertifikaciju koji podnosi vlasnik transportnog sistema ili operator transportnog sistema kojeg kontroliše osoba ili osobe iz treće države ili trećih država, primenjuju se odredbe čl. 240, 241. i 246. ovog zakona.

Agencija o zahtevu bez odlaganja obaveštava Ministarstvo i nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, kao i o svim okolnostima koje bi mogle imati za posledicu da osoba ili osobe iz treće države ili trećih država preuzmu kontrolu nad transportnim sistemom ili operatorom transportnog sistema.

Operator transportnog sistema dužan je da obavesti Agenciju o svim okolnostima koje bi dovele do činjenice da lice ili lica iz treće zemlje ili trećih zemalja steknu kontrolu nad operatorom transportnog sistema ili transportnim sistemom.

Član 246.

Agencija će odbiti sertifikaciju operatora transportnog sistema koji kontroliše jedno ili više lica iz treće zemlje ili trećih zemalja, u slučaju da:

- 1) operator prenosnog sistema ne ispunjava zahteve iz člana 223. ovog zakona;
- 2) dodela sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja prirodnim gasom Republike Srbije i regiona.

Agencija će pri razmatranju stava 1. tačka 2) ovog člana posebno uzeti u obzir odredbe:

- 1) međunarodnog prava i obaveza u vezi sa trećim zemljama, uključujući i sporazume zaključene sa jednom ili više trećih zemalja čiji potpisnik je i neka od ugovornih strana iz ugovora iz člana 2. tačka 78) ovog zakona, koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora i odnose se na pitanja sigurnosti snabdevanja;
- 2) prava i obaveze Republike Srbije u vezi sa tom trećom zemljom koje proizilazi iz sporazuma zaključenih sa tom zemljom, kao i ugovori koje je Republika Srbija potpisala u postupku evropskih integracija;
- 3) druge specifične činjenice i okolnosti u vezi sa konkretnim slučajem ili trećom zemljom.

Prilikom donošenja odluke o sertifikaciji Agencija uzima u obzir i mišljenje Ministarstva o uticaju na sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona.

Ministarstvo može zatražiti od Agencije da donese konačnu odluku u skladu sa mišljenjem u slučaju da izdavanje sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona ili predstavlja opasnost po bezbednost Republike Srbije.

U slučaju da konačna odluka nije u skladu sa mišljenjem nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija je dužna da objavi i obrazloženje za donošenje takve odluke na način propisan članom 241. ovog zakona.

Agencija ima pravo da odbije zahtev za sertifikaciju u slučaju da zdavanje sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona, ili predstavlja opasnost po bezbednost Republike Srbije.

Odgovornosti i dužnosti operatora transportnog sistema

Član 247.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa odgovoran je za:

- 1) siguran i pouzdan rad transportnog sistema i kvalitet isporuke prirodnog gasa;
- 2) bezbedan rad transportnog sistema prirodnog gasa;
- 3) upravljanje transportnim sistemom, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke prirodnog gasa;
- 4) razvoj kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost transportnog sistema da ispuni racionalne zahteve za transportom prirodnog gasa;
- 5) koordiniran rad transportnog sistema sa drugim transportnim, odnosno distributivnim sistemima i skladištem prirodnog gasa;
- 6) balansiranje sistema;
- 7) nediskriminatorni pristup transportnom sistemu;
- 8) ispravnost i pouzdanost merenja prirodnog gasa na mestima primopredaje u i iz transportnog sistema;
- 9) uređivanje i administriranje tržišta prirodnog gasa.

Član 248.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa dužan je da:

- 1) održava i razvija transportni sistem;
- 2) donosi pravila o radu transportnog sistema;
- 3) svake godine donese plan razvoja transportnog sistema za period od najmanje deset godina i uskladi ga sa planom razvoja povezanih sistema i sa zahtevima za priključenje objekata skladišta, proizvođača i kupaca;
- 4) donese Program za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja, odredi lice odgovorno za nadzor nad sprovođenjem ovog programa i sačini godišnji izveštaj;
- 5) nabavlja prirodni gas za potrebe obezbeđivanja sigurnog rada sistema i za nadoknadu gubitaka u transportnom sistemu na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;
- 6) kupuje i prodaje prirodni gas za potrebe balansiranja sistema, odnosno uravnoteženja količine prirodnog gasa koju je, za potrebe korisnika, preuzeo u transportni sistem u tački ulaza i isporučio sa transporta u tački izlaza, na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;

- 7) koristi lajnpak za potrebe balansiranja sistema, obezbeđivanja sigurnog rada sistema i za nadoknadu gubitaka u transportnom sistemu;
- 8) balansira sistem na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;
- 9) preduzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja transportnog sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji transportnog sistema;
- 10) donosi odluku o ceni za pristup transportnom sistemu u skladu sa ovim zakonom;
- 11) određuje cenu prirodnog gasa za potrebe balansiranja sistema u skladu sa pravilima o radu transportnog sistema
- 12) ne pravi diskriminaciju između korisnika ili grupa korisnika transportnog sistema, a naročito ne favorizuje sa njim povezane energetske subjekte;
- 13) korisnicima transportnog sistema pruža informacije, kako bi ostvarili efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;
- 14) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;
- 15) prikuplja i objavljuje podatke i informacije neophodne za ispunjavanje propisanih obaveza po pitanju transparentnosti i praćenju tržišta prirodnog gasa u skladu sa Pravilima o radu transportnog sistema prirodnog gasa;
- 16) krajnjem kupcu ili njegovom snabdevaču, na zahtev krajnjeg kupca, dostavi podatke o potrošnji prirodnog gasa u objektima tog kupca na obrascu i po postupku u skladu sa članom 56. stav 1. tačka 11) ovog zakona;
- 17) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja prirodnim gasom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona;
- 18) utvrdi tehničko-tehnološke uslove za povezivanje objekata uređaja i postrojenja u jedinstven sistem;
- 19) prati sigurnost isporuke i snabdevanja i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;
- 20) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;
- 21) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;
- 22) saraduje sa operatorima drugih sistema i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja regionalnog tržišta prirodnog gasa i liberalizacije tržišta.
- 23) Agenciji dostavlja podatke i dokumentaciju iz člana 56. stav 1. tačka 8) ovog zakona;
- 24) donese akt o cenama nestandardnih usluga, na koji saglasnost daje Agencija i koji se objavljuje na internet stranici operatora sistema i
- 25) uređuje druga pitanja neophodna za rad transportnog sistema i funkcionisanje tržišta prirodnog gasa.

Član 249.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa ne može da kupuje i prodaje prirodni gas osim u slučaju obezbeđivanja potrebnih količina prirodnog gasa za prvo punjenje sistema, sopstvenu potrošnju prirodnog gasa, balansiranje sistema i nadoknadu gubitaka u transportnom sistemu.

Razvoj transportnog sistema i ovlašćenje za donošenje investicionih odluka**Član 250.**

Operator transportnog sistema dužan je da svake godine podnese Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja transportnog sistema u skladu sa Strategijom i Programom baziran na prognoziranim potrebama za prirodnim gasom i konsultacijama sa svim zainteresovanim stranama.

Pri izradi desetogodišnjeg plana razvoja operator transportnog sistema uzima u obzir planiranu proizvodnju, potrošnju i razmenu prirodnog gasa sa drugim zemljama.

Plan iz stava 1. ovog člana mora biti usaglašen sa planom razvoja proizvodnje prirodnog gasa, skladišta i distributivnih sistema prirodnog gasa.

Desetogodišnji plan razvoja transportnog sistema sadrži efikasne mere radi obezbeđenja stabilnosti sistema i sigurnosti snabdevanja.

Plan iz stava 1. ovog člana treba da:

- 1) ukaže na potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom najvažnije infrastrukture transportnog sistema koju treba izgraditi ili rekonstruisati u narednih deset godina;
- 2) sadrži sve investicije za koje je doneta odluka o realizaciji i koje su u toku, kao i investicije koje će se realizovati u periodu od naredne tri godine;
- 3) odredi rokove za realizaciju svih investicionih projekata.
- 4) sadrži efikasne mere kojima se ostvaruje adekvatnost sistema i sigurnost snabdevanja.

Član 251.

Agencija je dužna da organizuje konsultacije o planu iz člana 250. stav 1. ovog zakona sa postojećim i potencijalnim korisnicima sistema, na nepristrasan i transparentan način, o čemu mora objaviti rezultat, a posebno moguće potrebe za investicijama.

Agencija može da zahteva od potencijalnih korisnika koji učestvuju u konsultacijama da obrazlože da su potencijalni korisnici.

Agencija je dužna da proverava da li desetogodišnji plan razvoja transportnog sistema obuhvata sve potrebe za ulaganjem koje su utvrđene u postupku konsultacija.

Agencija može od operatora sistema zahtevati da izmeni i dopuni desetogodišnji plan razvoja.

Agencija je dužna da nakon davanja saglasnosti na plan iz člana 250. stav 1. ovog zakona na svojoj internet stranici objavi rezultate konsultacija i eventualne izmene desetogodišnjeg plana razvoja.

Agencija prati i ocenjuje realizaciju desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sistema.

Član 252.

U slučaju da operator transportnog sistema ne realizuje investiciju koju je trebalo da realizuje u roku od tri godine u skladu sa planom iz člana 250. ovog zakona, osim ako su u pitanju razlozi van njegove kontrole, Agencija će preduzeti jednu od sledećih mera da bi osigurala realizaciju planiranih investicija ako su te investicije još uvek neophodne na osnovu najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja:

- 1) da zatraži od operatora transportnog sistema realizaciju predmetne investicije;
- 2) da organizuje tendersku proceduru za izbor najpovoljnijeg investitora zainteresovanog za predmetnu investiciju;
- 3) da obaveže operatora transportnog sistema da prihvati povećanje kapitala radi finansiranja neophodne investicije i da dozvoli nezavisnom investitoru da učestvuje u tom kapitalu.

Napredni merni sistemi**Član 253.**

Operator transportnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih kupaca prirodnog gasa.

Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator transportnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.

Operator transportnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.

Planom implementacije iz stava 2. ovog člana, operator transportnog sistema će obuhvatiti sva mesta primopredaje sa transportnog sistema

Pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa**Član 254.**

Pravilima o radu transportnog sistema prirodnog gasa uređuju se:

- 1) način planiranja razvoja transportnog sistema;
- 2) tehnički uslovi za priključenje na transportni sistem;
- 3) uslovi za pouzdan i siguran rad transportnog sistema;
- 4) pristup transportnom sistemu, instrument obezbeđenja plaćanja i kriterijume za utvrđivanje iznosa i perioda za koji se traži;
- 5) korišćenje i održavanje objekata;
- 6) procedura za merenje sa definisanom potrebnom mernom opremom u zavisnosti od položaja mernog mesta u sistemu i vrste korisnika sistema;
- 7) raspodela kapaciteta na principu nediskriminacije i transparentnosti;
- 8) upravljanja preopterećenjem na principima nediskriminacije i transparentnosti koje omogućavaju prekograničnu razmenu prirodnog gasa i omogućavaju primarnu i sekundarnu trgovinu kapacitetima;

9) razmena podataka o najavljenim i ostvarenim količinama, za potrebe supstitucije nedostajućih dnevnih merenja, raspodele transportovanih količina po korisnicima, obračuna odstupanja i finansijsko poravnanje;

10) rok za usklađivanje svih dobijenih podataka sa mernim podacima o ostvarenim količinama za potrebe obračuna transporta;

11) virtualna tačka u sistemu u kojoj korisnici mogu promeniti prava vlasništva na prirodnom gasu, a koja se za potrebe balansiranja smatra ulazom i izlazom sa transportnog sistema.

12) način razmene i usaglašavanja podataka, informacija i uslova rada sa drugim operatorima sistema;

13) upravljanje u slučaju poremećaja u sistemu;

14) pravila postupanja u slučaju kada je ugrožena sigurnost isporuke prirodnog gasa;

15) uslovi trgovanja povezani sa tehničkim i operativnim pružanjem usluga transportnog sistema i balansiranja sistema;

16) pružanje usluga balansiranja, u slučaju da postoji tehnička mogućnost, na najekonomičniji, pravičan, objektivan i nepristrasan način koji će pružiti odgovarajuće podsticaje korisnicima sistema da uravnoteže svoju predaju i preuzimanje prirodnog gasa;

17) obaveza objavljivanja svih podataka neophodnih za pristup sistemu;

18) obaveza objavljivanja podataka o uslugama koje nudi operator sistema, kao i svih podataka vezanih za tehnički, ugovoreni i slobodni kapacitet za sve relevantne tačke transportnog sistema;

19) vrsta i način dostavljanja podataka koje su učesnici na tržištu dužni da dostavljaju operatoru sistema;

20) obaveze korisnika transportnog sistema;

21) procedure za najavu korišćenja sistema, balansiranje sistema, obračun naknade za debalans i operativno balansiranje između operatora transportnih sistema;

22) procedura rešavanja sporova iz ugovora o transportu i

23) druga pitanja neophodna za rad transportnog sistema i funkcionisanje tržišta.

Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora transportnog sistema prirodnog gasa i Agencije.

Agencija objavljuje odluku o davanju saglasnosti pravila iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Distributivni sistem prirodnog gasa i upravljanje distributivnim sistemom prirodnog gasa

Član 255.

Distributivni sistem prirodnog gasa jeste distributivna mreža prirodnog gasa koju čini mreža cevovoda, regulacione, merno-regulacione i merne stanice na svim mestima isporuke sa distributivnog sistema, drugi energetski objekti, elektronska komunikaciona, informaciona i druga infrastruktura neophodna za distribuciju prirodnog gasa maksimalnog radnog pritiska jednakog ili manjeg od 16 bar, uključujući i lajnpak.

Član 256.

Delatnost distribucije i upravljanja distributivnim sistemom prirodnog gasa obavlja operator distributivnog sistema prirodnog gasa, sa pravima i obavezama u skladu sa ovim zakonom.

Operator distributivnog sistema prirodnog gasa posluje u skladu sa principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije, poštujući uslove iz zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona.

Razdvajanje operatora distributivnog sistema**Član 257.**

Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća mora biti nezavisan u smislu pravne forme, organizacije i odlučivanja od drugih delatnosti koje nisu povezane sa delatnošću distribucije.

Nezavisnost operatora distributivnog sistema iz stava 1. ovog člana ne uključuje obavezu da se vlasništvo nad sredstvima distributivnog sistema odvoji od vertikalno integrisanog preduzeća.

Nezavisnost operatora distributivnog sistema osigurava se na sledeći način:

1) lica koja su odgovorna za upravljanje operatorom distributivnog sistema ne mogu učestvovati u organima upravljanja vertikalno integrisanog preduzeća koji su direktno ili indirektno odgovorna za delatnost proizvodnje, transporta ili snabdevanja prirodnim gasom;

2) preduzimanjem mera koje obezbeđuju da su profesionalni interesi lica odgovornih za upravljanje operatorom distributivnog sistema uzeti u obzir na način kojim se obezbeđuje njihova nezavisnost u radu;

3) operator distributivnog sistema donosi odluke, nezavisno od vertikalno integrisanog preduzeća, po pitanju sredstava potrebnih za pogon, održavanje i razvoj sistema;

4) operator distributivnog sistema samostalno donosi odluke o tekućem poslovanju, odnosno odluke o izgradnji ili unapređenju distributivne mreže ako su u okvirima odobrenog finansijskog plana;

5) operator distributivnog sistema mora da raspolaže zaposlenima, finansijskim, materijalnim i tehničkim sredstvima neophodnim za ispunjavanje dužnosti propisanih ovim zakonom.

Nezavisnost operatora distributivnog sistema ne utiče na pravo vertikalno integrisano preduzeća da operatoru odobrava godišnji finansijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti.

Vertikalno integrisano preduzeće ne može uticati na rad i poslovanje, niti uticati na odluke koje se odnose na izgradnju ili razvoj sistema operatora distributivnog sistema.

Operator distributivnog sistema dužan je da donese Program nediskriminatornog ponašanja koji sadrži mere u cilju sprečavanja diskriminatornog ponašanja, način praćenja njegovog poštovanja i obaveze zaposlenih za postizanje postavljenih ciljeva.

Lice ili organ, odgovorno za praćenje Program nediskriminatornog ponašanja, odnosno lice odgovorno za praćenje usklađenosti operatora distributivnog sistema dužno je da sačini godišnji izveštaj o preduzetim merama za ostvarivanje programa usklađenosti.

Izveštaj iz stava 7. ovog člana se dostavlja Agenciji i objavljuje na internet stranici operatora distributivnog sistema.

Na osnovu izveštaja iz stava 7. ovog člana Agencija može tražiti izmenu Program nediskriminatornog ponašanja.

Lice odgovorno za praćenje usklađenosti operatora distributivnog sistema, je potpuno nezavisno i ima pristup svim potrebnim informacijama operatora distributivnog sistema ili bilo kojeg povezanog preduzeća.

Član 258.

Aktivnosti operatora distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća prati Agencija, radi sprečavanja da se korišćenjem položaja u vertikalno integrisanom preduzeću naruši tržišna konkurencija.

Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća u svojim komunikacijama i svojim poslovnim imenom mora napraviti razliku u pogledu svog identiteta u odnosu na energetske subjekt koji se bavi snabdevanjem prirodnim gasom u istom vertikalno integrisanom preduzeću.

Unutar vertikalno integrisanog preduzeća nije dozvoljeno međusobno subvencionisanje subjekata koji se bave različitim energetskim i neenergetskim delatnostima, radi omogućavanja konkurencije i izbegavanja diskriminacije korisnika ili grupa korisnika sistema.

Član 259.

Odredbе čl. 257. i 258. ovog zakona ne primenjuju se na operatora distributivnog sistema na čiji sistem je priključeno manje od 100 000 krajnjih kupaca.

Odgovornosti i dužnosti operatora distributivnog sistema

Član 260.

Operator distributivnog sistema prirodnog gasa odgovoran je za:

- 1) siguran i pouzdan rad distributivnog sistema i kvalitet isporuke prirodnog gasa;
- 2) bezbedan rad distributivnog sistema prirodnog gasa;
- 3) razvoj kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost distributivnog sistema da ispuni potrebe za distribucijom prirodnog gasa na ekonomski opravdan način;
- 4) izgradnju priključka na distributivni sistem;
- 5) davanje informacija energetskim subjektima i korisnicima distributivnog sistema koje su potrebne za efikasan pristup distributivnom sistemu, na principima transparentnosti i nediskriminacije;
- 6) nediskriminatorni pristup distributivnom sistemu;
- 7) upravljanje distributivnim sistemom, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke prirodnog gasa;
- 8) ispravnost i pouzdanost merenja isporučenog prirodnog gasa.

Član 261.

Operator distributivnog sistema prirodnog gasa dužan je da:

- 1) održava i razvija distributivni sistem;
- 2) donese pravila o radu distributivnog sistema;

- 3) donese plan razvoja distributivnog sistema svake godine za period od najmanje pet godina usklađen sa planom razvoja povezanih sistema i sa zahtevima za priključenje;
- 4) donese program mera i sačini godišnji izveštaj iz člana 280. ovog zakona;
- 5) Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;
- 6) donese odluku o ceni za pristup distributivnom sistemu u skladu sa ovim zakonom;
- 7) objavi cene priključenja u skladu sa metodologijom iz člana 50. ovog zakona;
- 8) donosi plan za smanjenje gubitaka u sistemu ako su gubici iznad tehnički opravdanog nivoa;
- 9) svake godine donese plan preuzimanja mernih uređaja, odnosno merno – regulacionih stanica u objektima postojećih kupaca, odnosno proizvođača;
- 10) Ministarstvu i Agenciji dostavlja šestomesečni izveštaj o planiranim i preduzetim aktivnostima na realizaciji plana iz stava 1. tačka 9) ovog člana;
- 11) nabavlja prirodni gas za nadoknadu gubitaka u distributivnoj mreži na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;
- 12) ne pravi diskriminaciju između korisnika ili grupa korisnika distributivnog sistema, a naročito ne favorizuje sa njim povezane energetske subjekte;
- 13) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja prirodnim gasom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona;
- 14) korisnicima distributivnog sistema pruža informacije, kako bi ostvarili efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;
- 15) svake godine, najkasnije do 31. januara, utvrdi listu kupaca koji ispunjavaju uslove za status malog kupca, na osnovu ostvarene potrošnje u prethodnoj kalendarskoj godini i o tome obavesti male kupce i javnog snabdevača;
- 16) održava ažurnu bazu podataka o krajnjim kupcima i njihovim snabdevačima za sva mesta isporuke sa svog sistema;
- 17) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;
- 18) krajnjem kupcu ili njegovom snabdevaču, na zahtev krajnjeg kupca, dostavi podatke o potrošnji prirodnog gasa u objektima tog kupca na obrascu i po postupku u skladu sa članom 56. stav 1. tačka 11) ovog zakona;
- 19) informacije o trgovini prirodnim gasom dobijene od trećih lica ne koristi u poslovima koji se odnose na pristup sistemu;
- 20) verifikuje i dostavlja podatke operatoru transportnog sistema neophodne za administriranje tržišta prirodnog gasa u skladu sa pravilima o radu transportnog sistema;
- 21) preduzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja distributivnog sistema;
- 22) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;

23) Agenciji dostavlja podatke i dokumentaciju iz člana 56. stav 1. tačka 8) ovog zakona;

24) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;

25) donese akt o cenama nestandardnih usluga, na koji saglasnost daje Agencija i koji se objavljuje na internet stranici operatora sistema i

26) uređuje druga pitanja neophodna za rad distributivnog sistema i funkcionisanje tržišta.

Član 262.

Operator distributivnog sistema prirodnog gasa ne može ni da kupuje ni da prodaje prirodni gas, osim za potrebe obezbeđivanja sopstvene potrošnje prirodnog gasa i gubitaka u distributivnom sistemu.

Napredni merni sistemi

Član 263.

Operator distributivnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih kupaca prirodnog gasa.

Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator distributivnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.

Operator distributivnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.

Planom implementacije iz stava 2. ovog člana, operator distributivnog sistema će obuhvatiti minimalno 80% mesta primopredaje u kategoriji krajnjih kupaca prirodnog gasa za koju je utvrđena ekonomska opravdanost implementacije.

Pravila o radu distributivnog sistema prirodnog gasa

Član 264.

Pravilima o radu distributivnog sistema prirodnog gasa uređuju se:

- 1) način planiranja razvoja distributivnog sistema;
- 2) planiranje rada i upravljanje distributivnim sistemom;
- 3) tehnički uslovi za priključenje na distributivni sistem;
- 4) pristup distributivnom sistemu, instrument obezbeđenja plaćanja i kriterijume za utvrđivanje iznosa i perioda za koji se traži;
- 5) procedura za merenje sa definisanom potrebnom mernom opremom u zavisnosti od položaja mernog mesta u sistemu i vrste korisnika sistema;
- 6) korišćenje i održavanje objekata;
- 7) postupci u slučaju poremećaja u radu distributivnog sistema;
- 8) vrsta i obim podataka koji se razmenjuju sa drugim energetskim subjektima i korisnicima sistema, procedure i dinamika razmene;
- 9) obaveze korisnika distributivnog sistema;
- 10) druga pitanja neophodna za rad distributivnog sistema.

Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora distributivnog sistema prirodnog gasa i Agencije.

Agencija objavljuje odluku o davanju saglasnosti pravila iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Priključenje na transportni i distributivni sistem prirodnog gasa

Član 265.

Objekat kupca ili proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa priključuje se na transportni ili distributivni sistem na osnovu odobrenja nadležnog operatora sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim u skladu sa ovim zakonom.

Odobrenje za priključenje objekta kupca ili proizvođača prirodnog gasa, koji su već priključeni na transportni ili distributivni sistem izdaje se i u slučaju spajanja ili razdvajanja instalacija odnosno mernih mesta, promene odobrenog kapaciteta ili promene tehničkih uslova priključenja objekta kupca ili proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa kao i ponovnog priključenja usled isključenja.

Član 266.

Odobrenje za priključenje objekta izdaje se rešenjem u upravnom postupku na zahtev pravnog ili fizičkog lica čiji se objekat priključuje.

Nadležni operator sistema je dužan da odluči po zahtevu za priključenje objekta kupca u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva, odnosno po zahtevu za priključenje objekta proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa u roku od 60 dana od dana prijema pismenog zahteva.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se podneti žalba Agenciji, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Član 267.

Odobrenje za priključenje objekta na transportni ili distributivni sistem sadrži naročito: mesto priključenja na sistem, način i tehničke uslove priključenja, odobreni kapacitet, mesto i način merenja prirodnog gasa, rok za priključenje i troškove priključenja.

Tehnički i drugi uslovi priključenja na transportni ili distributivni sistem utvrđuju se u skladu sa ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona, tehničkim i drugim propisima i pravilima o radu sistema na koji se objekat priključuje.

Član 268.

Troškovi priključenja obuhvataju i troškove nabavke mernih uređaja i merno regulacionih stanica i snosi ih podnosilac zahteva za priključenje.

Visinu troškova priključenja utvrđuje operator transportnog i distributivnog sistema, u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje troškova priključenja koju donosi Agencija.

Metodologijom iz stava 2. ovog člana utvrđuju se način i bliži kriterijumi za obračun troškova priključenja, a u zavisnosti od mesta priključenja na sistem, odobrenog kapaciteta, potrebe za izvođenjem radova ili potrebe za ugrađivanjem neophodne opreme ili drugih objektivnih kriterijuma.

Operator distributivnog sistema je dužan da akt o visini troškova priključenja na distributivni sistem dostavi Agenciji pre početka primene.

Agencija će zahtevati izmenu akta o visini troškova priključenja, ako nije donet u skladu sa metodologijom.

Član 269.

Operator transportnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da priključi objekat kupca na transportni, odnosno distributivni sistem u roku od 15 dana od dana ispunjenja sledećih uslova:

- 1) uslova iz odobrenja za priključenje;
- 2) da je za objekat pribavljena građevinska dozvola ili da uređaji i instalacije objekta kupca ispunjavaju tehničke i druge propisane uslove;
- 3) da kupac dostavi operatoru sistema ugovor o prodaji;
- 4) da je za mesto primopredaje uređena balansna odgovornost i pristup sistemu.

Operator transportnog, odnosno distributivnog sistema je dužan da priključi objekat proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa na transportni odnosno distributivni sistem u roku od 15 dana od dana ispunjenja sledećih uslova:

- 1) uslova iz odobrenja za priključenje;
- 2) da je za objekat pribavljena upotrebna dozvola ili da uređaji i instalacije objekta proizvođača ispunjavaju tehničke i druge propisane uslove;
- 3) da je za mesto primopredaje uređena balansna odgovornost i pristup sistemu.

Priključenjem objekta iz st. 1. i 2. ovog člana priključak postaje deo sistema na koji je priključen.

Propisom o uslovima isporuke i snabdevanja prirodnim gasom bliže se uređuju uslovi i način dokazivanja ispunjenosti uslova iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ako operator transportnog, odnosno distributivnog sistema ne priključi objekat kupca, odnosno proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa na transportni, odnosno distributivni sistem u roku iz st. 1. i 2. ovog člana, nadležni inspektor, na zahtev kupca, odnosno proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa proverava, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva, ispunjenost uslova za priključenje iz st. 1. i 2. ovog člana i ako utvrdi da su ispunjeni uslovi naložiće operatoru sistema da u roku od dva radna dana izvrši priključenje objekta.

Član 270.

Povezivanje energetskih objekata za distribuciju prirodnog gasa sa transportnim ili drugim distributivnim sistemom, skladišta za prirodni gas sa transportnim sistemom za prirodni gas, kao i transportnih sistema međusobno, vrši se na osnovu ugovora.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje se u pismenoj formi i sadrži, pored elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose i sledeće elemente:

- 1) tehničke uslove za povezivanje sistema i mesto povezivanja;
- 2) način merenja isporučenog prirodnog gasa;
- 3) stvarne troškove povezivanja sistema;
- 4) rok za povezivanje sistema.

Član 271.

Mesto predaje prirodnog gasa kupcu, odnosno mesto preuzimanja prirodnog gasa od proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa je mesto na kome se graniče instalacije objekta kupca odnosno proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa i transportnog i distributivnog sistema.

Mesto razgraničenja odgovornosti između energetskeg subjekta i kupca odnosno proizvođača prirodnog gasa, odnosno biogasa i mesto merenja prirodnog gasa bliže će se urediti aktom kojim se utvrđuju uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom.

Član 272.

U slučaju potrebe za priključenjem objekata privremenog karaktera, gradilišta, objekata na vodi i sličnih objekata, kao i objekata za koje je odobren probni rad u skladu sa posebnim zakonom može se izdati odobrenje za privremeno priključenje objekta.

Izdavanje odobrenja za privremeno priključenje i isporuku prirodnog gasa vrši se pod uslovima, na način i po postupku propisanom za izdavanja odobrenja za priključenje objekata.

Skladištenje i upravljanje skladištem prirodnog gasa**Član 273.**

Delatnost skladištenja i upravljanja skladištem prirodnog gasa obavlja operator skladišta prirodnog gasa.

Operator skladišta prirodnog gasa posluje u skladu sa principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminatornosti, poštujući uslove iz zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona.

Član 274.

Operator skladišta prirodnog gasa mora biti samostalno pravno lice i nezavisan je od obavljanja delatnosti proizvodnje, transporta ili snabdevanja prirodnim gasom.

Nezavisnost operatora skladišta prirodnog gasa osigurava se na sledeći način:

1) lica koja su odgovorna za upravljanje skladištem prirodnog gasa ne mogu učestvovati u organima upravljanja vertikalno integrisanog preduzeća koji su direktno ili indirektno odgovorna za delatnost proizvodnje, transporta ili snabdevanja prirodnim gasom;

2) preduzimanjem mera koje obezbeđuju da su profesionalni interesi lica odgovornih za upravljanje skladištem prirodnog gasa uzeti u obzir na način kojim se obezbeđuje njihova nezavisnost u radu;

3) operator skladišta prirodnog gasa donosi odluke, nezavisno od vertikalno integrisanog preduzeća, po pitanju sredstava potrebnih za pogon, održavanje i razvoj sistema;

4) operator skladišta prirodnog gasa samostalno donosi odluke o tekućem poslovanju, odnosno odluke o izgradnji ili unapređenju skladišta prirodnog gasa ako su u okvirima odobrenog finansijskog plana;

5) Operator skladišta prirodnog gasa mora da raspolaže zaposlenima, finansijskim, materijalnim i tehničkim sredstvima neophodnim za ispunjavanje dužnosti propisanih ovim zakonom.

Nezavisnost operatora skladišta prirodnog gasa ne utiče na pravo matičnog vertikalno integrisanog preduzeća da operatoru odobrava godišnji finansijski plan i postavlja granice njegove zaduženosti.

Vertikalno integrisano preduzeće ne može uticati na rad i poslovanje, niti uticati na odluke koje se odnose na izgradnju ili razvoj sistema operatora skladišta prirodnog gasa.

Odgovornosti i dužnosti operatora skladišta prirodnog gasa

Član 275.

Operator skladišta prirodnog gasa je odgovoran za:

- 1) sigurnost i pouzdanost utiskivanja i istiskivanja prirodnog gasa;
- 2) bezbedan rad skladišta prirodnog gasa;
- 3) nediskriminatoran pristup skladištu;
- 4) upravljanje skladištem.

Član 276.

Operator skladišta prirodnog gasa dužan je da:

- 1) održava i razvija skladište;
- 2) preduzima propisane mere bezbednosti;
- 3) donese pravila o radu skladišta;
- 4) svake godine donese plan razvoja skladišta prirodnog gasa za period od najmanje deset godina i uskladi ga sa planom razvoja povezanih sistema i sa zahtevima za priključenje objekata skladišta, proizvođača i kupaca;
- 5) donese Program nediskriminatornog ponašanja, odredi lice odgovorno za nadzor nad sprovođenjem ovog programa i sačini godišnji izveštaj iz člana 280. ovog zakona;
- 6) upravlja radom skladišta;
- 7) Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;
- 8) objavljuje podatke o raspoloživim kapacitetima;
- 9) kupuje prirodni gas za sopstvenu potrošnju i nadoknadu gubitaka na principima minimalnih troškova, transparentnosti i nediskriminacije;
- 10) donosi odluku o ceni za pristup skladištu u skladu sa ovim zakonom;
- 11) ne pravi diskriminaciju između korisnika ili grupa korisnika skladišta, a naročito ne daje prioritet sa njim povezanim energetske subjektima;
- 12) korisnicima skladišta pruža informacije, kako bi ostvarili efikasan pristup skladištu na principima transparentnosti i nediskriminacije;
- 13) usaglašava rad i razmenjuje podatke sa operatorom transportnog sistema neophodne za bezbedan i siguran rad skladišta;
- 14) Agenciji dostavlja podatke i dokumentaciju iz člana 56. stav 1. tačka 8) ovog zakona;
- 15) obezbedi operatoru transportnog sistema podatke značajne za rad tržišta prirodnog gasa;

16) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;

17) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;

18) uređuje druga pitanja neophodna za rad skladišta.

Član 277.

Operator skladišta prirodnog gasa dužan je da svake godine podnese Agenciji desetogodišnji plan razvoja skladišta prirodnog gasa u skladu sa Strategijom i Programom.

Desetogodišnji plan razvoja skladišta prirodnog gasa sadrži efikasne mere radi obezbeđenja stabilnosti sistema i sigurnosti snabdevanja.

Plan iz stava 1. ovog člana treba da:

1) ukaže na potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom najvažnije infrastrukture skladišta prirodnog gasa koju treba izgraditi ili rekonstruisati u narednih deset godina;

2) sadrži sve investicije za koje je doneta odluka o realizaciji i koje su u toku, kao i investicije koje će se tek realizovati;

3) odredi rokove za realizaciju svih investicionih projekata.

Pravila o radu skladišta prirodnog gasa

Član 278.

Pravilima o radu skladišta prirodnog gasa uređuju se:

1) uslovi za siguran, pouzdan i bezbedan rad skladišta;

2) korišćenje i održavanje objekata;

3) planiranje rada skladišta;

4) upravljanje skladištem i regulacija protoka i pritiska pri utiskivanju i istiskivanju prirodnog gasa na način koji obezbeđuje siguran i pouzdan rad u oba ciklusa, u slučaju poremećaja i havarija;

5) vrste usluga operatora skladišta;

6) uslovi i procedure za pristup skladištu i raspodelu kapaciteta, instrument obezbeđenja plaćanja i kriterijume za utvrđivanje iznosa i perioda za koji se traži;

7) utvrđivanje raspoloživog kapaciteta skladišta za utiskivanje, radnu zapreminu skladišta i istiskivanje gasa;

8) način i dinamika objavljivanja sumarnih podataka o utisnutim i istisnutim količinama prirodnog gasa i iskorišćenosti skladišnog kapaciteta i

9) druga pitanja neophodna za rad skladišta i funkcionisanje tržišta.

Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora skladišta prirodnog gasa i Agencije.

Agencija objavljuje odluku o davanju saglasnosti pravila iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 279.

Operator skladišta prirodnog gasa ne može ni da kupuje ni da prodaje prirodni gas osim u slučaju obezbeđivanja sopstvene potrošnje prirodnog gasa i nadoknadu gubitaka u skladištu prirodnog gasa.

Program nediskriminatornog ponašanja**Član 280.**

Vlasnik transportnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća i operator sistema koji posluje unutar vertikalno integrisanog preduzeća, donosi Program nediskriminatornog ponašanja koji sadrži mere kojima se sprečava diskriminatorno ponašanje, obaveze zaposlenih i pravila ponašanja u ostvarivanju nediskriminacije, efikasno vršenje nadzora i redovno izveštavanje i određuje lice odgovorno za nadzor nad sprovođenjem ovog programa.

Odgovorno lice iz stava 1. ovog člana dužno je da sastavi godišnji izveštaj o preduzetim merama za ostvarenje programa iz stava 1. ovog člana, da ga dostavi Agenciji i da ga objavi na internet stranici operatora sistema, odnosno vertikalno integrisanog preduzeća.

Na osnovu izveštaja iz stava 2. ovog člana Agencija može zahtevati izmenu programa iz stava 1. ovog člana.

Svojina na gasovodnim mrežama**Član 281.**

Mreže za transport prirodnog gasa mogu, u skladu sa zakonom, biti u javnoj svojini, u svojini operatora transportnog sistema koga je osnovala Republika Srbija za obavljanje delatnosti transporta i upravljanja transportnim sistemom ili u privatnoj svojini.

Mreže za distribuciju prirodnog gasa mogu, u skladu sa zakonom, biti u javnoj svojini i u svojini operatora distributivnog sistema koga je osnovala Republika Srbija ili koje je zavisno društvo pravnog lica čiji je osnivač Republika Srbija ili u privatnoj svojini.

Operator sistema stiče svojinu na objektima gasovodne mreže koje izgradi svojim sredstvima, pribavi pravnim poslom, osnivanjem ili dokapitalizacijom.

U slučaju prestanka operatora sistema čiji je osnivač Republika Srbija gasovodna mreža postaje svojina Republike Srbije.

U slučaju prestanka operatora sistema-zavisnog društva pravnog lica koga je osnovala Republika Srbija gasovodna mreža postaje svojina tog pravnog lica, a ako prestane i to pravno lice gasovodna mreža postaje svojina Republike Srbije.

Pravo svojine iz stava 1. ovog člana na sistemu za transport prirodnog gasa i sistemu za distribuciju prirodnog gasa utvrđuje se u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od st. 4. i 5. ovog člana kada je pravni sledbenik operatora sistema koji prestaje sa radom drugo pravno lice čiji je osnivač Republika Srbija, koje po odredbama ovog zakona može imati svojinu na gasovodnim mrežama, to pravno lice stiče svojinu na tim mrežama.

Gasovodne mreže iz st. 1. i 2. ovog člana ne mogu se otuđiti iz javne svojine, niti iz svojine operatora sistema niti mogu biti predmet opterećenja ili prinudnog izvršenja.

Član 282.

U pogledu sticanja svojine operatora sistema nad gasovodnim mrežama neće se primenjivati odredbe Zakona o javnoj svojini koje se odnose na sticanje svojine javnih preduzeća i društava kapitala nad sredstvima u državnoj svojini.

Pristup transportnom i distributivnom sistemu prirodnog gasa i sistemu za skladištenje prirodnog gasa**Član 283.**

Operator transportnog, odnosno distributivnog sistema, kao i operator skladišta prirodnog gasa je dužan da omogući korisnicima sistema pristup sistemu po regulisanim cenama na principu javnosti i nediskriminacije, u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisima i pravilima o radu sistema donetim na osnovu ovog zakona.

Pristup dovodnim gasovodima omogućava se na principu javnosti i nediskriminacije i nije regulisan.

Operator transportnog sistema će u slučaju kada je to neophodno za obavljanje njegovih dužnosti imati pravo pristupa transportnom sistemu drugog operatora.

Član 284.

Pristup sistemu se uređuje ugovorom o pristupu koji zaključuju operator transportnog, odnosno distributivnog prirodnog gasa sistema, kao i operator skladišta prirodnog gasa i korisnik sistema, u skladu sa pravilima o radu sistema.

Ugovor o pristupu pored elemenata utvrđenih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, sadrži: podatke o mestu primopredaje, kapacitet na mestu primopredaje, obračunski period i način obračuna u skladu sa metodologijama iz člana 50. ovog zakona, kao i druge elemente u zavisnosti od specifičnosti mesta primopredaje.

Ugovorom o pristupu sistemu za pristup sistemu za distribuciju prirodnog gasa ne mogu se ugovoriti kapacitet veći od odobrenog kapaciteta priključka na mestu primopredaje.

Ugovorom o pristupu sistemu za transport i sistemu za skladištenje prirodnog gasa ne može se ugovoriti kapacitet veći od kapaciteta na koji je dodeljeno pravo na korišćenje kapaciteta.

Operator transportnog, odnosno distributivnog sistema, kao i operator skladišta prirodnog gasa vodi registar ugovora o pristupu.

Član 285.

Operator sistema za transport, skladištenje ili distribuciju prirodnog gasa može odbiti pristup sistemu u slučaju:

- 1) nedostatka kapaciteta;
- 2) ako bi pristup sistemu onemogućio izvršavanje obaveza u pogledu sigurnosti snabdevanja;
- 3) ozbiljnih ekonomskih i finansijskih teškoća zbog obaveza „uzmi ili plati” u skladu sa ovim zakonom.

Pristup dovodnim gasovodima može se odbiti u slučaju:

- 1) nedostatka kapaciteta;
- 2) neusklađenosti tehničkih karakteristika sistema;

- 3) ako bi pristup sistemu ugrozio proizvodnju nafte i prirodnog gasa;
- 4) ako bi pristup sistemu ugrozio prava drugih korisnika sistema.

Podaci o nivou opterećenja, transportnog ili distributivnog sistema ili popunjenosti kapaciteta skladišta prirodnog gasa su javni, a vrsta, obim i način objavljivanja podataka moraju biti u skladu sa pravilima o radu sistema.

O odbijanju pristupa sistemu, operator transportnog, odnosno distributivnog sistema, kao i operator skladišta prirodnog gasa, odnosno proizvođač prirodnog gasa donosi rešenje najkasnije u roku od pet dana od dana podnošenja zahteva za pristup sistemu.

Rešenje iz stava 4. ovog člana sadrži detaljno obrazložene razloge za odbijanje pristupa sistemu.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba Agenciji, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Odluka Agencije doneta po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Pristup sistemu za transport prirodnog gasa

Član 286.

Pristup sistemu za transport prirodnog gasa se vrši na osnovu prava na korišćenje transportnog kapaciteta na ulazima i izlazima sa transportnog sistema.

Pravo na korišćenje transportnog kapaciteta ostvaruje se na osnovu ugovora o transportu prirodnog gasa koji operator transportnog sistema zaključuje sa učesnicima na tržištu, u skladu sa pravilima o radu transportnog sistema.

Ugovorom iz stava 2. ovog člana, transportni kapacitet se može raspodeliti kao dugoročni, za period duži od jedne godine ili kao kratkoročni, za period kraći od jedne godine, a može se raspodeliti i kao neprekidni ili prekidni.

Ako je transportni kapacitet ugovorom iz stava 3. ovog člana određen kao prekidni regulisana cena za taj kapacitet se određuje srazmerno verovatnoći da će do prekida transporta doći.

Operator transportnog sistema je obavezan da sav raspoloživi transportni kapacitet ponudi učesnicima na tržištu, do nivoa koji ne narušava siguran rad sistema.

Operator transportnog sistema je obavezan da u slučaju ugovornog zagušenja, sav neiskorišćeni kapacitet ponudi najmanje za dan unapred i kao prekidni kapacitet.

Operator transportnog sistema je obavezan da objavljuje na svojoj internet stranici:

- 1) informacije o uslugama koje pruža korisnicima sistema i odgovarajućim uslovima koji se primenjuju;
- 2) podatke o tehničkim, ugovorenim i raspoloživim kapacitetima, za sve ulazne i izlazne tačke sa transportnog sistema i
- 3) druge podatke i informacije od značaja za transparentan i nediskriminatoran pristup transportnom sistemu.

Informacije i podaci iz stava 7. ovog člana, način objavljivanja i period njihovog ažuriranja, bliže se uređuju pravilima o radu transportnog sistema prirodnog gasa.

Pristup skladištu prirodnog gasa

Član 287.

Raspodela prava na korišćenje kapaciteta skladišta prirodnog gasa se vrši na nediskriminatoran i transparentan način, u skladu sa Pravilima o radu skladišta.

Na raspodelu prava na korišćenje kapaciteta skladišta prirodnog gasa, shodno se primenjuju odredbe člana 286. ovog zakona kojima je uređena raspodela prava na korišćenje kapaciteta transportnog sistema.

Operator skladišta prirodnog gasa je obavezan da pravila raspodele kapaciteta na ulazu i izlazu iz skladišta uskladi sa pravilima raspodele kapaciteta za transport prirodnog gasa na koji je skladište priključeno.

Izuzeća za novu infrastrukturu u oblasti prirodnog gasa

Član 288.

Novi infrastrukturni objekti gasovodnog sistema, odnosno interkonektori ili skladišta prirodnog gasa, mogu se na zahtev izuzeti od primene člana 224. ovog zakona, kao i prava na pristup iz člana 283. stav 1. ovog zakona, pod sledećim uslovima:

- 1) da ulaganje u novi infrastrukturni objekat povećava konkurentnost na tržištu i sigurnost snabdevanja;
- 2) da je rizik ulaganja u nove infrastrukturne objekte takav da ulaganja neće biti ako se ne odobri izuzeće;
- 3) da novi infrastrukturni objekti moraju biti u vlasništvu fizičkog ili pravnog lica koje posluje u drugom pravnom subjektu odvojenom od operatora sistema u okviru koga će novi infrastrukturni objekti biti izgrađeni;
- 4) da korisnici novog infrastrukturnog objekta snose troškove za korišćenje tog objekta;
- 5) da izuzeće ne sprečava konkurenciju, efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta prirodnog gasa i efikasan rad regulisanog sistema sa kojim su novi infrastrukturni objekti povezani.

Odredba stava 1. ovog člana primenjuje se i u slučaju značajnog povećanja kapaciteta postojećih infrastrukturnih objekata i izmene ove infrastrukture kojom se omogućava razvoj novih izvora snabdevanja prirodnim gasom.

Akt o izuzeću iz st. 1. i 2. ovog člana donosi Agencija, po pribavljenom mišljenju Ministarstva i sa mišljenjem Ministarstva i detaljnim obrazloženjem objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Akt o izuzeću iz st. 1. i 2. ovog člana može obuhvatiti celu ili delove nove infrastrukture, postojeću infrastrukturu sa povećanim kapacitetom ili izmenjenu postojeću infrastrukturu.

U roku od dva meseca od dana kada je zahtev za izuzeće primio poslednji nadležni regulator, nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora može da dostavi savetodavno mišljenje onim regulatorima kojim to mišljenje može biti osnov za donošenje njihovih odluka.

Prilikom odlučivanja o zahtevu za izuzeće iz st. 1. i 2. ovog člana Agencija je dužna da razmotri:

- 1) nediskriminatorni pristup novoj infrastrukturi;
- 2) trajanje izuzeća;

- 3) novim objektima koji će biti izgrađeni ili povećanju kapaciteta postojećih;
- 4) planirani period upotrebe infrastrukture;
- 5) nacionalne specifičnosti koje su primenljive u konkretnom slučaju.

Pre donošenja akta o izuzeću Agencija odlučuje o pravilima i mehanizmima za upravljanje i raspodelu kapaciteta.

Pravila iz stava 7. ovog člana sadrže i obavezu da se neiskorišćeni kapacitet ponudi na tržištu, a korisnici infrastrukture imaju pravo da trguju svojim ugovorenim kapacitetima na tržištu. Pri proceni kriterijuma iz stava 1. tač. 1), 2) i 5) ovog člana uzimaju se u obzir rezultati raspodele kapaciteta.

Akt o izuzeću se može doneti nakon razmene mišljenja sa drugim državama na koje izgradnja infrastrukture ima uticaja ili sa nadležnim regulatornim telima.

Agencija će, bez odlaganja, dostaviti nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, kopiju zahteva za izuzeće, kao i odluku i sve relevantne informacije u vezi sa odlukom.

Informacija iz stava 10. ovog člana, koja omogućava nadležnom telu da izda obrazloženo mišljenje, može se podneti u zbirnom obliku i naročito sadrži:

- 1) detaljne razloge na osnovu kojih je izuzeće odobreno ili odbijeno, uključujući finansijske informacije koje opravdavaju potrebu za izuzećem;
- 2) sprovedenu analizu o uticaju davanja izuzeća na konkurenciju i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta prirodnog gasa;
- 3) razloge za vremenski period i udeo u ukupnom kapacitetu za koji se odobrava izuzeće i
- 4) rezultat konsultacija regulatornih organa.

U roku od dva meseca od dana prijema informacije iz st. 10. i 11. ovog člana nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora može doneti odluku kojom zahteva da Agencija izmeni ili povuče akt o izuzeću.

U slučaju da nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora donese odluku iz stava 12. ovog člana Agencija će u najvećoj mogućoj meri uzeti u obzir tu odluku.

Kada konačna odluka Agencije odstupa od mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora, Agencija će obezbediti i objaviti, zajedno sa svojom odlukom, obrazloženje na kome zasniva svoju odluku.

Rok iz stava 12. ovog člana može se produžiti za još dva meseca, ako nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora zahteva dodatne informacije i to produženje počinje nakon dana prijema potpunih informacija.

Rok iz stava 15. ovog člana može se produžiti uz obostranu saglasnost nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora i Agencije.

U slučaju da tražene informacije iz stava 15. ovog člana nisu dostavljene u traženim rokovima, smatra se da je informacija povučena.

Mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora o aktu o izuzeću ističe dve godine od dana njegovog donošenja, ako izgradnja infrastrukture nije počela, odnosno pet godina od dana

njegovog donošenja, ako infrastruktura nije puštena u pogon, osim u slučaju kada nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora odluči da je do kašnjenja došlo zbog okolnosti koje su van kontrole lica kome je izuzeće odobreno.

Akt o izuzeću koji donosi Agencija je konačan i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Obaveze „uzmi ili plati”

Član 289.

Snabdevač prirodnim gasom koji ima ili smatra da će imati finansijske probleme zbog obaveza „uzmi ili plati” na osnovu zaključenog ugovora o kupovini prirodnog gasa, može podneti zahtev Agenciji da se operator transportnog, odnosno distributivnog sistema ili operator skladišta, privremeno oslobodi od primene prava na regulisan pristup.

Akt o izuzeću iz stava 1. ovog člana donosi Agencija, po pribavljenom mišljenju Ministarstva i sa detaljnim obrazloženjem u koje je ugrađeno mišljenje Ministarstva objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Prilikom odlučivanja o izuzeću iz stava 1. ovog člana Agencija je dužna da uzme u obzir sledeće kriterijume:

- 1) ostvarivanje konkurentnosti na tržištu gasa;
- 2) izvršavanje obaveze javnog snabdevanja i obezbeđivanje sigurnog snabdevanja;
- 3) položaj podnosioca zahteva na tržištu gasa i faktičko stanje konkurencije na tom tržištu;
- 4) ozbiljnost ekonomskih i finansijskih teškoća sa kojima se susreće podnosilac zahteva, operator transportnog sistema ili kupci;
- 5) datum potpisivanja i uslovi jednog ili više predmetnih ugovora, uključujući i obim tržišnih promena koje oni predviđaju;
- 6) naponi koji su učinjeni da se pronađe rešenje takvog problema;
- 7) mogućnost predviđanja podnosioca zahteva da će prihvatanje obaveza iz ugovora „uzmi ili plati” dovesti do ozbiljnih teškoća;
- 8) nivo povezanosti sistema sa ostalim sistemima i stepen međusobne usaglašenosti rada sistema;
- 9) efekti koje bi izuzeće imalo na tržište prirodnog gasa.

Agencija obaveštava nadležno telo, bez odlaganja o svojoj odluci o odobravanju izuzeća i dostavlja sve relevantne podatke u vezi sa izuzećem.

Akt o izuzeću za ugovore „uzmi ili plati” zaključene pre roka određenog u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima, ne utiče na mogućnost postojanja ekonomski održivih alternativnih rešenja.

Smatra se da ne postoje ozbiljne teškoće ako prodaja prirodnog gasa nije pala ispod nivoa minimalnih količina predviđenih ugovorom „uzmi ili plati”, ukoliko postoji mogućnost izmene tog ugovora ili ako podnosilac zahteva može da pronađe drugo rešenje.

Svako odstupanje odobreno u skladu sa navedenim odredbama će biti obrazloženo.

Operator sistema koji nije dobio izuzeće u skladu sa stavom 1. ovog člana ne može odbiti pristup sistemu zbog obaveza „uzmi ili plati”.

U postupku odlučivanja o zahtevu za izuzeće Agencija će postupati u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama i dostavljati dokumentaciju nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Član 290.

Ministarstvo bliže propisuje uslove iz čl. 288. i 289. ovog zakona, sadržinu zahteva za izuzeće i sadržinu akta za izuzeća.

Akt o izuzeću iz čl. 288. i 289. ovog zakona, koji donosi Agencija, je konačan i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Tržište prirodnog gasa

Član 291.

Kupovina i prodaja prirodnog gasa se odvija na tržištu, na osnovu ugovora o prodaji prirodnog gasa između učesnika na tržištu.

Ugovorom o prodaji prirodnog gasa određuju se naročito količina prirodnog gasa, cena i period snabdevanja.

Količina prirodnog gasa može biti:

- 1) unapred ugovorena za svaki obračunski period tokom perioda snabdevanja ili
- 2) određena na osnovu ostvarene potrošnje kupca na mestu primopredaje tokom perioda snabdevanja, u slučaju ugovora o potpunom snabdevanju.

Operator transportnog sistema je dužan da vodi evidenciju transakcija na tržištu prirodnog gasa, na način i po postupku utvrđenom pravilima o radu transportnog sistema prirodnog gasa.

Učesnici na tržištu prirodnog gasa

Član 292.

Učesnici na tržištu prirodnog gasa mogu biti:

- 1) proizvođač prirodnog gasa;
- 2) snabdevač prirodnim gasom;
- 3) javni snabdevač prirodnim gasom;
- 4) krajnji kupac;
- 5) operator transportnog sistema u skladu sa članom 249. ovog zakona;
- 6) operator distributivnog sistema u skladu sa članom 262. ovog zakona;
- 7) operator skladišta prirodnog gasa u skladu sa članom 279. ovog zakona.

Učesnici na tržištu prirodnog gasa dužni su da operatoru transportnog sistema, dostave sve potrebne podatke u skladu sa Pravilima o radu transportnog sistema.

Balansna odgovornost

Član 293.

Učesnici na tržištu prirodnog gasa dužni su da uredе svoju balansnu odgovornost zaključenjem ugovora o transportu, čime se reguliše finansijska odgovornost za razliku između količine prirodnog gasa predate na ulazima u

transportni sistem i preuzete na izlazima sa transportnog, odnosno distributivnog sistema, za obračunski period.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa je odgovoran za uspostavljanje i sprovođenje balansne odgovornosti učesnika na tržištu i vođenje registra balansne odgovornosti, u skladu sa pravilima o radu transportnog sistema i pravilima o promeni snabdevača.

Član 294.

Snabdevač je balansno odgovoran za mesta primopredaje krajnjeg kupca koji kupuje prirodni gas po ugovoru o prodaji sa potpunim snabdevanjem.

Član 295.

Podatke potrebne za vođenje registra balansne odgovornosti za mesta primopredaje na distributivnom sistemu obezbeđuje operator distributivnog sistema prirodnog gasa, koji je dužan da ih dostavlja operatoru transportnog sistema prirodnog gasa.

Član 296.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa obezbeđuje prirodni gas za balansiranje i održavanje sigurnog rada sistema od učesnika na tržištu, korišćenjem prirodnog gasa iz skladišta, kao i iz lajnpaka, na transparentan, nediskriminatorni i tržišno orjentisan način.

Snabdevanje krajnjih kupaca prirodnim gasom

Član 297.

Krajnji kupci prirodnog gasa imaju pravo da slobodno biraju snabdevača na tržištu, s tim što domaćinstva to pravo počinju da ostvaruju 1. januara 2015. godine.

Snabdevanje krajnjih kupaca prirodnim gasom može da obavlja energetski subjekt koji ima licencu za obavljanje delatnosti snabdevanja (u daljem tekstu: snabdevač) ili javnog snabdevanja (u daljem tekstu: javni snabdevač) u skladu sa ovim zakonom. Snabdevanje krajnjih kupaca prirodnim gasom može da obavlja, u skladu sa ovim zakonom, i energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa, ako ispunjava uslove iz člana 259. ovog zakona.

Javni snabdevača određuje Vlada na način i u postupku utvrđenim zakonom.

Domaćinstva i mali kupci čiji su svi objekti priključeni na distributivni sistem prirodnog gasa, imaju pravo na javno snabdevanje ako ne izaberu drugog snabdevača.

Javni snabdevač kupuje prirodni gas na bilateralnom ili organizovanom tržištu.

Do uspostavljanja konkurentnog tržišta prirodnog gasa u Republici Srbiji, Vlada će, na osnovu sprovedenog postupka javnog tendera, odrediti snabdevača koji će snabdevati javne snabdevače prirodnim gasom, na njihov zahtev, pod istim uslovima i po istim cenama.

Odluka o raspisivanju tendera iz stava 6. ovog člana sadrži naročito uslove za izbor snabdevača, uslove i način obrazovanja i promene cene, elemente ugovora sa javnim snabdevačem, kao i rok na koji se bira.

U slučaju da se putem javnog tendera ne izabere snabdevač iz stava 6. ovog člana, Vlada će odrediti snabdevača koji će snabdevati javne snabdevače, kao i uslove snabdevanja.

Prava i obaveze u snabdevanju krajnjih kupaca

Član 298.

Prava i obaveze između snabdevača, odnosno javnog snabdevača i krajnjeg kupca prirodnog gasa uređuju se ugovorom o snabdevanju.

Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži, pored opštih elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose i sledeće elemente:

- 1) prava i obaveze u pogledu količine i kapaciteta prirodnog gasa;
- 2) prava i obaveze snabdevača, odnosno javnog snabdevača i krajnjeg kupca u slučaju neispunjenja obaveza i u slučaju privremene obustave isporuke;
- 3) dinamiku snabdevanja;
- 4) rok na koji se ugovor zaključuje i prava i obaveze u slučaju prestanka i raskida ugovora;
- 5) način obračuna i uslove plaćanja preuzetog prirodnog gasa;
- 6) način informisanja o promeni cena i drugih uslova snabdevanja prirodnim gasom;
- 7) način rešavanja sporova;
- 8) druge elemente u zavisnosti od specifičnosti i vrste usluga koje pruža snabdevač.

Uslovi za zaključenje i sadržina ugovora o snabdevanju bliže se uređuju propisom iz člana 314. ovog zakona, a odredbe ugovora moraju na jasan, jednostavan i nedvosmislen način obuhvatiti prava i obaveze kupca.

Ugovor o potpunom snabdevanju

Član 299.

Za jedno mesto primopredaje i za isti period snabdevanja može se zaključiti samo jedan ugovor o potpunom snabdevanju.

Krajnji kupac koji je zaključio ugovor o potpunom snabdevanjem iz stava 1. ovog člana, ne može za isto mesto primopredaje i za isti period snabdevanja zaključiti drugi ugovor o snabdevanju prirodnim gasom.

Kada je zaključen ugovor iz stava 1. ovog člana, snabdevač, odnosno javni snabdevač je dužan da pre otpočinjanja snabdevanja zaključi:

- 1) ugovor kojim je uredio svoju balansnu odgovornost, a kojim su obuhvaćena i mesta primopredaje tog krajnjeg kupca i
- 2) ugovor o pristupu sistemu sa operatorom sistema na koji je objekat krajnjeg kupca priključen.

Zaštita krajnjih kupaca

Član 300.

Krajnji kupac uživa zaštitu svojih prava u skladu sa ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona, zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača i drugim propisima.

Zabranjeno je nepošteno poslovanje odnosno obmanjujuće poslovanje u smislu propisa o zaštiti potrošača, a ponuđeni uslovi za zaključenje ugovora moraju biti transparentni i sačinjeni jasnim i razumljivim jezikom.

Član 301.

Snabdevač je dužan da:

- 1) postupa prema krajnjim kupcima na nediskriminatoran način;
- 2) objavi opšte uslove ponude za zaključenje ugovora, odnosno da kupca obavesti na prigodan način o ponuđenim uslovima, s tim da se ta obaveza odnosi i za slučaj zaključenja ugovora preko posrednika, kao i da obezbedi da ta ponuda naročito sadrži:
  - (1) ime i adresu snabdevača;
  - (2) vrstu i kvalitet usluga koje se mogu posebno ugovoriti;
  - (3) način na koji se mogu dobiti najnovije informacije o cenama;
  - (4) trajanje ugovora, uslovi za produženje i prestanak ugovora i uslove pod kojima se ugovor ne može produžiti, kao i način uređivanja međusobnih odnosa u slučaju prestanka ugovora;
  - (5) penale, kompenzacije, refundacije i druga sredstva u slučaju da snabdevač ne ispuni ugovoreni nivo kvaliteta komercijalnih usluga snabdevača, kao i merama koje snabdevač može preduzeti za izvršavanje dospelih obaveza;
  - (6) način i postupak rešavanja prigovora kupca, odnosno postupak rešavanja sporova, pri čemu je snabdevač obavezan da taj postupak učini jednostavnim, jeftinim, efikasnim i transparentnim;
- 3) na svojoj internet stranici ili na drugi prikladan način, obavesti kupce:
  - (1) o ulogama snabdevača i operatora sistema na koji je objekat kupca priključen;
  - (2) o mestu i načinu dostavljanja prigovora na obračun, komercijalne usluge snabdevača i operatora sistema, kao i na kvalitet i pouzdanost isporuke prirodnog gasa;
  - (3) da se po pitanju izmene tehničkih uslova priključenja, tehničkih problema vezanih za priključak na sistem, mernu opremu i tačnost merenja, kvalitet gasa, kvar na sistemu i prekid isporuke, može obratiti i direktno operatoru sistema na koji je njegov objekat priključen;
- 4) obračunava prirodni gas i usluge koje pruža u skladu sa zakonom, propisima i ugovorom;
- 5) izdaje račun za isporučeni prirodni gas, koji sadrži iskazanu cenu prirodnog gasa, obračunski period koji ne može biti duži od 31 dan, a u slučaju ugovora o potpunom snabdevanju i iskazanu cenu pruženih posebno ugovorenih usluga, kao i naknade propisane zakonom, poreze i ostale obaveze ili informacije;
- 6) obavesti kupca o promeni cena i drugih uslova snabdevanja u razumnom roku, a kupca iz kategorije domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača, izuzev u slučaju sniženja cena i davanja kupcu povoljnijih uslova snabdevanja, pri čemu se obaveštenjem smatra i objavljivanje informacije preko sredstava javnog informisanja;
- 7) objavi uslove, postupak, pravne posledice, odnosno prava kupca u slučaju obustave isporuke prirodnog gasa, zbog ne izmirivanja obaveza iz ugovora o snabdevanju prirodnim gasom, kao i razloge, postupak i pravne posledice isključenja objekta kupca sa sistema;
- 8) obezbedi besplatnu telefonsku liniju za obaveštavanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca;

9) preduzima mere kako bi omogućio kupcima informacije koje se odnose na njihova prava;

10) Agenciji dostavlja izveštaj o rešavanju prigovora i žalbi krajnjih kupaca;

11) Agenciji dostavi podatke o količinama prodaje prirodnog gasa i ostvarenog prihoda po tom osnovu, radi praćenja tržišta, bez obzira na broj kupaca;

12) omogući kupcu na jednostavan način pristup pravilima o promeni snabdevača;

13) da nakon promene snabdevača izda kupcu konačni obračun, najkasnije u roku od 6 nedelja od promene snabdevača;

14) izvrši i druge obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi, trgovina i promet robe i usluga i zaštita potrošača.

Ugovorom o snabdevanju ne može se kupcu uskratiti ili otežati pravo na raskid, odnosno otkaz ugovora, zbog korišćenja prava na promenu snabdevača, niti se mogu nametati dodatne finansijske obaveze po tom osnovu.

Snabdevač je dužan da kupca sa kojim ima zaključen ugovor o potpunom snabdevanju, na njegov zahtev obavesti o podacima o potrošnji prirodnog gasa, u skladu sa ovim zakonom, pravilima o promeni snabdevača i zaključenim ugovorom.

Snabdevač je dužan da, u slučaju ponude za zaključenje ugovora o potpunom snabdevanju, pre zaključenja ugovora kupca obavesti i o mogućnostima za promenu snabdevača.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na javnog snabdevača.

Bliži uslovi i način izvršavanja obaveza snabdevača i javnog snabdevača u smislu ovog člana, uređuju se propisom o uslovima isporuke i snabdevanja prirodnog gasa iz člana 314. ovog zakona.

Rezervno snabdevanje

Član 302.

Pravo na rezervno snabdevanje, ima krajnji kupac prirodnog gasa, koji nema pravo na javno snabdevanje, u skladu sa odredbama ovog zakona, u slučaju:

1) stečaja ili likvidacije snabdevača koji ga je do tada snabdevao;

2) prestanka ili oduzimanja licence snabdevaču koji ga je do tada snabdevao;

3) da nije našao novog snabdevača nakon prestanka ugovora o snabdevanju sa prethodnim, osim ako je prestanak ugovora posledica neizvršavanja obaveza plaćanja kupca.

U slučaju iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana pravo na rezervno snabdevanje se ostvaruje bez zahteva kupca, a u slučaju iz stava 1. tačka 3) ovog člana na zahtev kupca.

Snabdevač koji nije u mogućnosti da snabdeva krajnjeg kupca, u slučaju iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, dužan je da o danu prestanka snabdevanja blagovremeno obavesti rezervnog snabdevača, kupca i operatora sistema.

Rezervno snabdevanje u slučaju iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, počinje prestankom ugovora o snabdevanju sa ranijim snabdevačem, ako krajnji kupac nastavi da preuzima prirodni gas, a ne zaključi ugovor sa novim snabdevačem.

Rezervno snabdevanje može trajati najduže 60 dana.

Snabdevač koji obavlja rezervno snabdevanje će uslove i cene rezervnog snabdevanja objaviti na svojoj internet stanici.

U slučaju da krajnji kupac u roku iz stava 5. ovog člana ne zaključi ugovor o snabdevanju sa snabdevačem, operator sistema je dužan da mu obustavi isporuku prirodnog gasa.

Član 303.

Vlada će na osnovu sprovedenog postupka javnog tendera, odrediti snabdevača koji će obavljati rezervno snabdevanje (u daljem tekstu: rezervni snabdevač).

Odluka o raspisivanju tendera iz stava 1. ovog člana sadrži naročito uslove za izbor rezervnog snabdevača, uslove i način obrazovanja i promene cene, elemente ugovora koji rezervni snabdevač zaključuje se krajnjim kupcem, kao i rok na koji se bira rezervni snabdevač.

Cena iz stava 2. ovog člana ne može biti niža od cene po kojoj operator transportnog sistema prodaje prirodni gas za balansiranje sistema.

Rezervni snabdevač je dužan da kupca obavesti o uslovima snabdevanja i ceni prirodnog gasa i da ih objavi na svojoj internet stranici ili na drugi pogodan način.

Rezervni snabdevač je dužan da ugovor o potpunom snabdevanju u pismenoj formi dostavi krajnjem kupcu u roku od tri dana od dana početka snabdevanja.

Ako krajnji kupac ne zaključi ugovor iz stava 5. ovog člana dužan je da plati preuzeti prirodni gas.

U slučaju da se na način iz stava 1. ovog člana ne izabere rezervni snabdevač, Vlada će odrediti snabdevača koji će privremeno vršiti rezervno snabdevanje.

Obustava isporuke prirodnog gasa po zahtevu snabdevača ili javnog snabdevača

Član 304.

Snabdevač, odnosno javni snabdevač može zahtevati od operatora transportnog, odnosno distributivnog sistema prirodnog gasa obustavu isporuke prirodnog gasa krajnjem kupcu zbog neizvršenih obaveza iz ugovora o snabdevanju.

Obustavom isporuke iz stava 1. ovog člana, ne prestaje ugovor o snabdevanju, a u periodu obustave isporuke, krajnji kupac ima obaveze koje se odnose na pristup sistemu.

Snabdevač, odnosno javni snabdevač je dužan da pre podnošenja zahteva operatoru transportnog, odnosno distributivnog sistema prirodnog gasa, za obustavu isporuke krajnjem kupcu zbog neizvršenih obaveza krajnjeg kupca iz ugovora o snabdevanju, kupca prethodno u pismenoj formi upozori da, u roku koji ne može biti kraći od 15 dana ni duži od 30 dana od dana dostavljanja upozorenja, izmiri dospele obaveze, odnosno postigne sporazum o izvršenju obaveze, kao i da upozori kupca na obavezu preduzimanja svih potrebnih mera radi zaštite života ili zdravlja ljudi, bezbednosti imovine i zaštite životne sredine.

Ukoliko kupac ne izmiri obaveze u ostavljenom roku, snabdevač, odnosno javni snabdevač podnosi zahtev za obustavu isporuke prirodnog gasa operatoru transportnog, odnosno distributivnog sistema prirodnog gasa na koji je priključen objekat kupca.

Operator transportnog, odnosno distributivnog sistema prirodnog gasa dužan je da na osnovu zahteva snabdevača, odnosno javnog snabdevača izvrši obustavu isporuke prirodnog gasa kupcu koji nije izvršio svoju obavezu ni po opomeni u skladu sa odredbama ovog člana, u roku koji ne može biti duži od osam dana od dana prijema zahteva.

Bliži uslovi i postupak obustave isporuke i prava i obaveze operatora sistema, snabdevača, odnosno javnog snabdevača i krajnjih kupaca uređuju se propisom o uslovima isporuke i snabdevanja prirodnog gasa iz člana 314. ovog zakona.

Pravila o promeni snabdevača

Član 305.

Uslovi i postupak promene snabdevača prirodnim gasom, utvrđuju se pravilima koja donosi Agencija i koja sadrže naročito:

- 1) postupak promene snabdevača;
- 2) uslove koje mora ispuniti snabdevač u vezi sa balansnom odgovornošću;
- 3) obaveze snabdevača čiji je ugovor u postupku raskidanja;
- 4) obaveze operatora transportnog, odnosno distributivnog sistema prirodnog gasa;
- 5) prava novog snabdevača u pogledu pristupa transportnom, odnosno distributivnom sistemu za potrebe snabdevanja novog kupca.

Pre promene snabdevača, kupac i snabdevač koji ga je do tada snabdevao dužni su da regulišu međusobne finansijske obaveze.

Promena snabdevača prirodnog gasa je besplatna za kupca.

Rok za promenu snabdevača prirodnog gasa je tri nedelje.

Prava i obaveze kupaca i neovlašćeno korišćenje i prirodnog gasa

Član 306.

Kupac ima pravo da zahteva u slučaju tehničkih ili drugih smetnji u isporuci energije, čiji uzrok nije na objektu kupca, da se te smetnje otklone u primerenom roku.

Kao primereni rok u kojem je operator sistema obavezan da otkloni smetnje u isporuci energije kupcima smatra se rok od 24 časa, a najduže dva dana od dana prijema obaveštenja o smetnji.

Smetnjama u isporuci energije u smislu stava 1. ovog člana ne smatraju se prekidi u isporuci energije nastali zbog primene mera iz člana 315. tač. 4) i 5) ovog zakona.

Član 307.

Kupac je dužan da prirodni gas koristi pod uslovima, na način i za namene utvrđene odobrenjem za priključenje i ugovorom o snabdevanju, zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Član 308.

Kupac je dužan da omogući ovlašćenim licima operatora sistema pristup mernim uređajima i instalacijama, kao i mestu priključka radi očitavanja, provere ispravnosti, otklanjanja kvarova, zamene, održavanja i kontrole ispravnosti mernih i drugih uređaja sa mernim ormanima, uređenja mernog mesta i obustave isporuke energije.

Ako kupac, u slučaju iz stava 1. ovog člana, onemogućiti pristup ovlašćenim licima operatora sistema, operator sistema ima pravo izmeštanja mernog mesta, a kupac je dužan da trpi izmeštanje u skladu sa tehničkim uslovima utvrđenim pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen.

Operator sistema ima pravo da obustavi prirodni gas ako u slučaju iz stava 2. ovog člana izmeštanje mernog mesta nije moguće u skladu sa propisima i tehničkim uslovima utvrđenim pravilima o radu sistema.

Član 309.

U slučaju tehničkih ili drugih smetnji u isporuci prirodnog gasa čiji je uzrok na objektu kupca ili u slučaju kada kupac ne izvršava ugovorne obaveze, operator sistema obustaviće isporuku prirodnog gasa kupcu, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom, aktom o uslovima isporuke i snabdevanja prirodnim gasom i drugim propisima donetim u skladu sa ovim zakonom.

Pre obustave isporuke prirodnog gasa kupcu mora biti dostavljena pismena opomena u kojoj je određen rok za otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka.

Rok iz stava 2. ovog člana ne može biti kraći od tri dana od dana dostavljanja opomene.

Operator sistema je dužan da nastavi prirodni gas najkasnije 24 časa po otklanjanju razloga zbog kojih je obustava izvršena.

Operator sistema je dužan da obustavi isporuku prirodnog gasa i na zahtev kupca, pod uslovom da se obustava zahteva za period od najmanje godinu dana.

Član 310.

Ako je obustava isporuke prirodnog gasa u slučajevima i pod uslovima iz člana 304. ovog zakona trajala duže od godinu dana, operator sistema je dužan da objekat isključi sa sistema. Operator sistema je dužan da objekat kupca isključi sa sistema i u slučaju kada objekat, odnosno instalacije objekta ne ispunjavaju uslove u skladu sa propisima i predstavljaju neposrednu opasnost po život, zdravlje ljudi, životnu sredinu i imovinu, kao i kada to zahteva kupac.

Pre isključenja kupcu mora biti dostavljeno pismeno obaveštenje o isključenju, najmanje 24 časa ranije, osim ako je već nastupilo ugrožavanje života i zdravlja ljudi, životne sredine i imovine ili bi odlaganje isključenja moglo prouzrokovati požar, eksploziju, i zagađenja, odnosno druge štetne posledice.

Član 311.

U slučaju obustave isporuke ili isključenja objekta kupca, u smislu čl. 304, 308. i 309. ovog zakona, kupac ima pravo na prigovor.

Operator sistema je dužan da po prigovoru odluči u roku od tri dana od dana prijema prigovora.

U slučaju osnovanosti prigovora, operator sistema je obavezan da nastavi isporuku prirodnog gasa, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 časa od momenta utvrđivanja da je prigovor osnovan.

Član 312.

Zabranjeno je priključivanje objekata na sistem bez odobrenja za priključenje, samovlasno priključivanje objekata, uređaja ili instalacija na transportni ili distributivni sistem, kao i puštanje u pogon istih.

Zabranjeno je korišćenje prirodnog gasa bez ili mimo mernih uređaja ili suprotno uslovima utvrđenim odobrenjem za priključenje u pogledu pouzdanog i

tačnog merenja preuzetog prirodnog gasa ili ugovorom o snabdevanju u pogledu namene potrošnje prirodnog gasa.

Član 313.

Kada operator sistema utvrdi da pravno ili fizičko lice neovlašćeno koristi prirodni gas, odnosno da postupa suprotno zabranama iz člana 312. ovog zakona dužan je da, bez odlaganja, isključi takav objekat sa transportnog ili distributivnog sistema i preduzme mere u skladu sa zakonom.

Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskog sistema ili poremećaja na tržištu

Član 314.

Vlada bliže propisuje uslove isporuke i snabdevanja prirodnim gasom kupcima, kao i mere koje se preduzimaju u slučaju da je ugrožena sigurnost isporuke prirodnog gasa kupcima usled poremećaja u radu transportnog ili distributivnog sistema ili poremećaja na tržištu.

Član 315.

Uslovima isporuke i snabdevanja prirodnim gasom bliže se uređuju:

- 1) uslovi i način davanja odobrenja za priključenje na sistem i povezivanje sistema;
- 2) mesto merenja i mesto razgraničenja odgovornosti za isporučeni prirodni gas;
- 3) uslovi i način priključenja objekata privremenog karaktera, gradilišta i objekata u probnom radu i drugih objekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;
- 4) mere koje se preduzimaju u slučaju kratkotrajnih poremećaja usled havarija i drugih nepredviđenih situacija zbog kojih je ugrožena sigurnost rada transportnog, odnosno distributivnog sistema, kao i zbog nepredviđenih i neophodnih radova na održavanju energetskih objekata ili neophodnih radova na proširenju sistema, a u skladu sa planovima iz st. 2. i 3. ovog člana;
- 5) mere koje se preduzimaju u slučaju nastupanja opšte nestašice, uslovi i način preduzimanja mera i redosled ograničenja isporuke prirodnog gasa, kao i mere štednje i racionalne potrošnje u slučaju opšte nestašice prirodnog gasa, a u skladu sa planovima iz st. 2. i 3. ovog člana;
- 6) uslovi i način obustave isporuke prirodnog gasa;
- 7) uslovi i način racionalne potrošnje i štednje prirodnog gasa;
- 8) uslovi snabdevanja objekata kupaca kojima se ne može obustaviti isporuka prirodnog gasa zbog neizvršenih obaveza za isporučeni prirodni gas ili u drugim slučajevima;
- 9) način regulisanja međusobnih odnosa između snabdevača, operatora sistema i krajnjeg kupca kome se ne može obustaviti isporuka prirodnog gasa;
- 10) uslovi i način merenja isporučenog prirodnog gasa;
- 11) opseg kvaliteta, hemijskog sastava i drugih osobina prirodnog gasa koji se preuzima u sistem i isporučuje sa sistema;
- 12) način obračuna neovlašćeno preuzetog prirodnog gasa;
- 13) način obaveštavanja krajnjeg kupca;

- 14) uslovi i mere za snabdevanje kupaca prirodnog gasa;
- 15) obračunski period i obavezan sadržaj računa za naplatu isporučenog prirodnog gasa;
- 16) sadržaj plana i rokove preuzimanja memnih uređaja;
- 17) druga pitanja u skladu sa zakonom.

Vlada donosi Preventivni akcioni plan, radi obezbeđivanja sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom, koji sadrži procenu rizika u pogledu ostvarivanja sigurnosti snabdevanja, kao i mere za ublažavanje utvrđenih rizika koje se odnose na potreban transportni kapacitet kojim bi se zadovoljila ukupna potražnja za prirodnim gasom i obezbeđivanje snabdevanja određenih grupa krajnjih kupaca prirodnog gasa.

Vlada donosi Krizni plan, radi obezbeđenja sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom, kojim se utvrđuju mere, energetske subjekti koji će biti zaduženi za obezbeđivanje sigurnosti rada transportnog sistema i sigurnosti snabdevanja određenih grupa krajnjih kupaca, količine i kapacitete prirodnog gasa, u sl

Član 316.

Mere iz člana 315. tač. 4) i 5) ovog zakona sprovode se na osnovu planova ograničenja isporuke prirodnog gasa koje donosi operator sistema.

Član 317.

Odluku o primeni mera iz člana 315. tačka 4) ovog zakona donosi Operator sistema.

Član 318.

Odluku o primeni mera iz člana 315. tačka 5) ovog zakona donosi Vlada, na predlog Ministarstva, a po prethodnom obaveštenju operatora sistema o nastupanju okolnosti za primenu ovih mera.

Odluka iz stava 1. ovog člana i plan ograničenja isporuke električne energije, odnosno prirodnog gasa kojim se sprovode mere iz člana 315. tačka 5) ovog zakona objavljuju se u sredstvima javnog informisanja najkasnije 24 časa pre početka primene mera na koje se odluka odnosi.

Član 319.

U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja kupaca ili rada transportnog, odnosno distributivnog sistema zbog nedovoljne ponude na tržištu energije ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti, Vlada propisuje mere ograničenja isporuke prirodnog gasa ili posebne uslove uvoza ili izvoza prirodnog gasa, način i uslove za obrazovanje i kontrolu cena, obavezu isporuke samo određenim korisnicima ili posebne uslove obavljanja energetske delatnosti uz minimalni poremećaj tržišta energijom u okruženju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Vlada određuje način obezbeđivanja, odnosno izvore sredstava za naknadu štete koja može nastati za energetske subjekte koji sprovode ove mere, kao i uslove i način raspodele sredstava po osnovu naknade štete.

Mere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posledice nastale usled tih okolnosti.

O preduzetim merama iz stava 1. ovog člana Ministarstvo će izveštavati nadležna tela saglasno obavezama koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

Kvalitet isporuke i snabdevanja prirodnim gasom

Član 320.

Energetski subjekti koji obavljaju energetske delatnosti u vezi sa isporukom i snabdevanjem prirodnim gasom, dužni su da obezbede kvalitet isporuke i snabdevanja utvrđen ovim zakonom, propisima koji uređuju opšte uslove isporuke i snabdevanja prirodnim gasom i drugim propisima donetim na osnovu zakona.

Agencija donosi pravila iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona kojima se bliže određuju pokazatelji tehničkog i komercijalnog kvaliteta isporuke i komercijalnog kvaliteta snabdevanja prirodnim gasom, način evidentiranja podataka i računanja pokazatelja, način i rokove za dostavljanje podataka i izveštaja Agenciji, način utvrđivanja zahtevanih vrednosti pojedinih pokazatelja, kao i način ocenjivanja rezultata dobijenih praćenjem dostignutih u odnosu na zahtevane vrednosti pokazatelja kvaliteta.

Pokazatelji tehničkog kvaliteta isporuke koji se naročito prate su: neprekidnost isporuke prirodnog gasa, kvalitet prirodnog gasa, vreme potrebno za izvršavanje propisanih obaveza operatora sistema od uticaja na priključenje, otklanjanje kvara, obustavu, isključenje i drugi pokazatelji.

Ostvarene vrednosti pokazatelja tehničkog kvaliteta isporuke prirodnog gasa, Agencija koristi pri odobravanju planova razvoja i sredstava za investicije i pri regulaciji cena pristupa sistemima za prenos i distribuciju, na način propisan metodologijama za određivanje regulisanih cena pristupa, u kojima utvrđuje način određivanja i maksimalnu visinu podsticaja, odnosno umanjenja odobrenog maksimalnog prihoda, a u zavisnosti od smera i stepena odstupanja od zahtevanih vrednosti pokazatelja tehničkog kvaliteta isporuke.

Pokazatelji komercijalnog kvaliteta isporuke i snabdevanja koji se naročito prate su: obezbeđivanje efikasne komunikacije sa kupcima, odnosno korisnicima sistema, obaveštavanje o planiranim prekidima, precizno i jasno obaveštavanje kupaca o uslovima isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, broj podnetih i broj opravdanih podnesaka kupaca, poštovanje propisanih rokova za postupanje po podnescima kupaca i drugi pokazatelji.

Pravilima iz stava 2. ovog člana se određuje i način utvrđivanja visine naknade kupcu po osnovu stepena odstupanja od propisanog kvaliteta.

Zaštita gasovodnih objekata

Član 321.

Energetski subjekt koji koristi i održava energetske objekte ima pravo prelaska preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti objekta, uređaja, postrojenja ili opreme, kao i izvođenja drugih radova i upotrebe nepokretnosti na kojoj se izvode navedeni radovi samo dok ti radovi traju.

Vlasnik nepokretnosti je dužan da omogući pristup energetskim objektima iz stava 1. ovog člana i da trpi i ne ometa izvršenje radova iz stava 1. ovog člana.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana je dužan da nadoknadi štetu koju nanese vlasniku nepokretnosti u toku izvođenja radova, čiju visinu utvrđuju sporazumno.

U slučaju da vlasnik nepokretnosti i energetski subjekt ne postignu sporazum u smislu stava 3. ovog člana, odluku o tome donosi nadležni sud.

Član 322.

Nadležni organ može naložiti izmeštanje energetske objekta samo u slučaju izgradnje objekata saobraćajne, energetske i komunalne infrastrukture, objekata za potrebe odbrane zemlje, vodoprivrednih objekata i objekata za zaštitu od elementarnih nepogoda i drugih objekata koji se u smislu zakona o eksproprijaciji smatraju objektima od opšteg interesa, a koji se, zbog prirodnih ili drugih karakteristika, ne mogu graditi na drugoj lokaciji, kao i u slučaju izgradnje objekata i izvođenja radova na eksploataciji rudnog blaga.

U slučaju iz stava 1. ovog člana troškove izmeštavanja energetske objekta, podrazumevajući i troškove gradnje, odnosno postavljanja tog energetske objekta na drugoj lokaciji, snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se izmešta energetske objekat.

Međusobna prava i obaveze između investitora objekta zbog čije se izgradnje izmešta energetske objekat i energetske subjekta koji je vlasnik odnosno korisnik energetske objekta koji se izmešta definišu se ugovorom.

Član 323.

Energetske subjekt koji obavlja delatnost transporta, odnosno distribucije prirodnog gasa dužan je da sprovodi mere zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje cevovodni transport gasovitih i tečnih ugljovodonika i distribuciji gasovitih ugljovodonika.

Zabranjena je izgradnja objekata koji nisu u funkciji obavljanja energetske delatnosti, kao i izvođenje drugih radova ispod, iznad ili pored energetske objekata, suprotno zakonu, kao i tehničkim i drugim propisima.

Zabranjeno je zasađivanje drveća i drugog rastinja na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od energetske objekta.

Operator transportnog, odnosno distributivnog sistema, nadležan za energetske objekat, dužan je da o svom trošku redovno uklanja drveće ili grane i drugo rastinje koje ugrožava rad energetske objekta.

Vlasnici i nosioci drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetske objekta ne mogu preduzimati radove ili druge radnje kojima se onemogućava ili ugrožava rad energetske objekta bez prethodne saglasnosti energetske subjekta koji je vlasnik, odnosno korisnik energetske objekta.

Saglasnost iz stava 5. ovog člana izdaje energetske subjekt na zahtev vlasnika ili nosioca drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetske objekta, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva i sadrži tehničke uslove u skladu sa zakonom, tehničkim i drugim propisima.

IX. NAFTA I DERIVATI NAFTE**Obavljanje delatnosti****Član 324.**

Energetske subjekti koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje derivata nafte; proizvodnje biogoriva, transporta nafte naftovodima; transporta derivata nafte produktovodima; transporta nafte, derivata nafte i biogoriva drugim oblicima transporta; skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva; namešavanje biogoriva, trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom; trgovine motornim i drugim gorivima na stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava, trgovine na veliko gorivima za snabdevanje plovila, trgovine na malo

gorivima za snabdevanje plovila i proizvodnje biogoriva, dužni su da koriste i održavaju energetske objekte u skladu sa tehničkim i drugim propisima koji se odnose na delatnost koju obavljaju, kao i uslovima zaštite od požara i eksplozija, zaštite životne sredine utvrđenim zakonom i drugim propisima.

Na subjekte koji koriste sabirno-otpremne i skladišne sisteme nafte na eksploatacionim poljima, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje rudarstvo, kada se radi o objektima iz ovog stava.

Transport nafte i derivata nafte

Član 325.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima upravlja sistemom za transport nafte naftovodima i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj ovog transportnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za transportom naftovodima na ekonomski opravdan način.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima upravlja sistemom za transport derivata nafte produktovodima i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj ovog transportnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za transportom produktovodima na ekonomski opravdan način.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost transporta nafte naftovodom ili delatnost transporta derivata nafte produktovodom, dužni su da u planu razvoja, koji se donosi za period od pet godina, utvrde dinamiku izgradnje novih i rekonstrukciju postojećih transportnih kapaciteta, izvore sredstava i druge uslove za razvoj transportnog sistema, kao i programe i mere za smanjenje gubitaka u transportnom sistemu i odgovorni su za ostvarivanje plana razvoja.

Član 326.

Sistem za transport nafte naftovodima jeste mreža za transport nafte, koju čine naftovodi za transport sirove nafte sa funkcionalno povezanim energetskeim objektima, od otpremne stanice, sabirno-otpremne stanice ili terminala do rafinerije nafte, kao i interkonektor čiji su sastavni delovi: pumpne i čistačke stanice, tehnološki rezervoari, terminal, sistemi katodne zaštite, armature, mernoregulaciona oprema, blok stanice, sistem za daljinski nadzor i upravljanje, telekomunikaciona mreža za potrebe sistema daljinskog nadzora i druga odgovarajuća postrojenja i uređaji, kao i prvo punjenje naftovoda.

Sistem za transport derivata nafte produktovodima jeste mreža za transport derivata nafte koju čine produktovodi za transport derivata nafte i sa funkcionalno povezanim energetskeim objektima do i od rafinerijskog postrojenja do kupca ili skladišta, kao i interkonektor derivata nafte, čiji su sastavni delovi: pumpne i kompresorske stanice, tehnološki rezervoari, terminali, armatura, merno-regulaciona oprema, blok stanice, sistemi katodne zaštite, telekomunikaciona mreža za potrebe sistema daljinskog nadzora i druga odgovarajuća postrojenja i uređaji, kao i prvo punjenje produktovoda.

Član 327.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom ili transporta derivata nafte produktovodom donosi Pravila o radu sistema za transport nafte naftovodom, odnosno Pravila o radu sistema za transport derivata nafte produktovodom, koja sadrže naročito: tehničke uslove za bezbedan rad sistema; postupke u slučaju havarije i kriznih situacija, odnosno prekida transporta, pravila o

pristupu sistemu za transport nafte, odnosno derivata nafte; uslove u pogledu kvaliteta nafte odnosno derivata nafte koji se predaju za transport, pravila o merenju sa definisanom potrebnom mernom opremom i druge uslove transporta.

Na pravila o radu iz stava 1. ovog člana saglasnost daje Agencija.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Svojina na mreži za transport nafte naftovodima i mreži za transport derivata nafte produktovodima

Član 328.

Mreža za transport nafte naftovodima i mreža za transport derivata nafte produktovodima mogu, u skladu sa zakonom, biti u javnoj svojini i u svojini energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima, koga je osnovala Republika Srbija za obavljanje delatnosti transporta nafte naftovodima, odnosno transporta derivata nafte produktovodima.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima, stiče svojину na objektima sistema za transport nafte naftovodima, odnosno sistema za transport derivata nafte produktovodima, koje izgradi svojim sredstvima, pribavi pravnim poslom, osnivanjem, odnosno dokapitalizacijom.

U slučaju prestanka energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima, čiji je osnivač Republika Srbija sistem za transport nafte naftovodima, odnosno sistem za transport derivata nafte produktovodima postaje svojina Republike Srbije.

Izuzetno od stava 3. ovog člana kada je pravni sledbenik energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima koji prestaje sa radom drugo pravno lice čiji je osnivač Republika Srbija, koje po odredbama ovog zakona može imati svojину na mreži za transport nafte i mreži za transport derivata nafte, to pravno lice stiče svojину na tim mrežama.

Mreža za transport nafte i mreža za transport derivata nafte iz stava 1. ovog člana ne mogu se otuđiti iz javne svojine, niti iz svojine energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima niti mogu biti predmet opterećenja ili prinudnog izvršenja.

Član 329.

U pogledu sticanja svojine energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima nad sistemom za transport nafte naftovodima, odnosno sistemom za transport derivata nafte produktovodima neće se primenjivati odredbe Zakona o javnoj svojini koje se odnose na sticanje svojine javnih preduzeća i društava kapitala nad sredstvima u državnoj svojini.

Pristup sistemu za transport nafte naftovodima i sistemu za transport derivata nafte produktovodima

Član 330.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima ili transporta derivata nafte produktovodima je dužan da omogući korisnicima sistema

za transport nafte naftovodima ili sistemu za transport produktovodima pristup sistemu za transport nafte naftovodima ili sistemu za transport produktovodima po regulisanim cenama na principu javnosti i nediskriminacije, u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisima i pravilima o radu sistema donetim na osnovu ovog zakona.

Član 331.

Pristup sistemu za transport nafte naftovodima ili sistemu za transport produktovodima se uređuje ugovorom o pristupu koji zaključuju energetska subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima ili transporta derivata nafte produktovodima i korisnik sistema, u skladu sa pravilima o radu sistema.

Ugovor o pristupu pored elemenata utvrđenih zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi, sadrži: podatke o mestu prijema i mestu predaje, dinamici transporta, kvalitetu nafte, odnosno derivata nafte, penalima za nedozvoljeno odstupanja u kvalitetu i količinama ne predate ili ne isporučene nafte ili derivata nafte, odnosno odstupanja od ugovorene dinamike transporta, kao i druge elemente u zavisnosti od specifičnosti mesta prijema i mesta predaje, a druge elemente predviđene Pravilima o radu iz člana 327. ovog zakona.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima ili transporta derivata nafte produktovodima vodi registar ugovora o pristupu.

Član 332.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima ili transporta derivata nafte produktovodima, može odbiti pristup sistemu ako nema tehničkih mogućnosti zbog:

- 1) nedostatka kapaciteta;
- 2) pogonskih smetnji ili preopterećenosti sistema;
- 3) ugrožene sigurnosti rada sistema;
- 4) neodgovarajućeg kvaliteta nafte ili derivata nafte;

5) drugih uslova predviđenih pravilima o radu sistema za transport nafte naftovodom, odnosno pravilima o radu sistema za transport derivata nafte produktovodom.

O odbijanju pristupa sistemu za transport nafte naftovodima ili sistemu za transport produktovodima energetska subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima ili transporta derivata nafte produktovodima donosi rešenje najkasnije u roku od pet dana od dana podnošenja zahteva za pristup sistemu.

Rešenje iz stava 2. ovog člana sadrži detaljno obrazložene razloge za odbijanje pristupa sistemu.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba Agenciji, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Odluka Agencije doneta po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.

Član 333.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom odnosno transport derivata nafte produktovodom dužan je da omogući tranzit nafte naftovodom ili tranzit derivata nafte produktovodom na principu regulisanog pristupa, nediskriminacije i javnosti uz poštovanje zaključenih međudržavnih konvencija ili ugovora.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom ili transporta derivata nafte produktovodom može odbiti pristup sistemu po zahtevu za tranzit nafte naftovodima ili tranzit derivata nafte produktovodom ako postoje tehničko-tehnološka ograničenja, ako su kapaciteti naftovoda ili produktovoda popunjeni, ili zbog preuzetih ugovornih obaveza i potrošnje nafte ili derivata nafte od strane kupaca na teritoriji Republike Srbije.

Za odbijanje zahteva za tranzit nafte naftovodom primenjuje se postupak iz člana 332. ovog zakona.

Član 334.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom, odnosno transporta derivata nafte produktovodom, dužan je da obezbedi tajnost komercijalnih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije, kao i drugih podataka koji su mu dostupni u obavljanju delatnosti.

Član 335.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom i trgovine motornim i drugim gorivima na stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava dužni su Ministarstvu dostavljati:

- 1) podatke o nabavci i prodaji nafte, derivata nafte, biogoriva i komprimovanog prirodnog gasa koji se odnose na količinu, poreklo, cenu i kvalitet i
- 2) podatke o cenama derivata nafte i biogoriva sa i bez akciza i poreza;
- 3) druge podatke.

Ministarstvo bliže propisuje rokove, sadržaj i način dostavljanja podataka iz stava 1. ovog člana.

Član 336.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje naftnih derivata, proizvodnje biogoriva, namešavanje biogoriva u derivate nafte i skladištenja nafte, derivata nafte i biogoriva dužni su Ministarstvu dostavljati:

- 1) petogodišnje planove razvoja i investicija;
- 2) podatke o planiranim ili započetim investicijama i remontima;
- 3) podatke o postrojenju u slučaju prekida rada.

Ministarstvo će bliže propisati rokove, sadržaj i način dostavljanja podataka iz stava 1. ovog člana.

Kvalitet derivata nafte i biogoriva

Član 337.

Derivati nafte i biogoriva koji se stavljaju na tržište moraju ispunjavati uslove utvrđene propisima o kvalitetu tečnih naftnih goriva i biogoriva, propisima o zaštiti životne sredine, tehničkim i drugim propisima koji se odnose na promet derivata nafte i biogoriva.

Derivati nafte, i bazna ulja koji se stavljaju na tržište moraju biti obeleženi (markirani).

Vlada će bliže urediti uslove, način i postupak obeležavanja (markiranja) derivata nafte i baznih ulja iz stava 2. ovog člana.

U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja kupaca zbog nedovoljne ponude na tržištu energije i energenata ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti,

Vlada može aktom odobriti izmenu graničnih vrednosti određenih karakteristika kvaliteta derivata nafte koji se mogu staviti na tržište Republike Srbije za period od najviše šest meseci.

Mere iz stava 4. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posledice nastale usled tih okolnosti.

Član 338.

Ministarstvo nadležno za poslove energetike vrši monitoring kvaliteta derivata nafte i biogoriva.

Vlada će bliže urediti uslove, način i postupak monitoringa kvaliteta derivata nafte i biogoriva.

Član 339.

Ministarstvo propisuje način za uspostavljanje tokova informacija i izveštavanja o procesima prijema, otpreme, prodaje i zalihama robe na objektima u kojima se obavlja trgovina naftom, derivatima nafte, biogorivom i komprimovanim prirodnim gasom, kao i za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe.

Stavljanje biogoriva na tržište

Član 340.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje udeo biogoriva na tržištu, obveznike sistema stavljanja biogoriva na tržište i njihove obaveze, podsticaje, mere i način stavljanja biogoriva na tržište, izveštavanje u sistemu stavljanja biogoriva na tržište, registar obveznika sistema stavljanja biogoriva na tržište i njihovih izveštaja, kao druge elemente sistema stavljanja biogoriva na tržište.

Vlada na predlog Ministarstva, ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i ministarstva nadležnog za poslove životne sredine određuje kriterijume održivosti biogoriva, način i postupak verifikacije ispunjenosti kriterijuma održivosti biogoriva, izveštavanje o ispunjenosti kriterijuma održivosti biogoriva, i druge elemente vezane za održivost biogoriva. Samo biogoriva sa potvrdom za ispunjavanje kriterijuma održivosti mogu se obračunati za postizanje ciljeva postavljenih od strane Nacionalnog akcionog plana za obnovljivu energiju.

Član 341.

Vlada, na predlog Ministarstva bliže propisuje obveznike naknade za biogoriva.

Sredstva koja se koriste kao podsticaj za sistem stavljanja biogoriva na tržište obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u visini koja se za svaku godinu određuje zakonom o budžetu Republike Srbije u okviru razdela Ministarstva u skladu sa utvrđenim limitima u fiskalnoj strategiji za tekuću godinu, sa projekcijama za naredne dve godine.

Sredstva iz stava 2. ovog člana koristiće se za podsticanje postepenog povećanja udela biogoriva u sektoru saobraćaja u skladu sa propisom donetim na osnovu ovog zakona.

Visinu naknade za biogoriva, način obračuna i način plaćanja ove naknade, propisuje Vlada na predlog Ministarstva, a na osnovu potrebnog iznosa sredstava utvrđenog propisima kao obavezni udeo biogoriva na tržištu.

Obveznici plaćanja naknade za biogoriva, iz stava 1. ovog člana, su energetske subjekti koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom i imaju licencu za obavljanje ovih energetske delatnosti.

Sredstva prikupljena po osnovu naknade iz stava 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.

Zaštita energetske objekata iz oblasti nafte i derivata nafte i biogoriva

Član 342.

Energetski subjekt koji koristi i održava energetske objekte ima pravo prelaska preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti objekta, uređaja, postrojenja ili opreme, kao i izvođenja drugih radova i upotrebe nepokretnosti na kojoj se izvode navedeni radovi samo dok ti radovi traju.

Vlasnik nepokretnosti je dužan da omogući pristup energetske objektima iz stava 1. ovog člana i da trpi i ne ometa izvršenje radova iz stava 1. ovog člana.

Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana je dužan da nadoknadi štetu koju nanese vlasniku nepokretnosti u toku izvođenja radova, čiju visinu utvrđuju sporazumno.

U slučaju da vlasnik nepokretnosti i energetski subjekt ne postignu sporazum u smislu stava 3. ovog člana, odluku o tome donosi nadležni sud.

Član 343.

Nadležni organ može naložiti izmeštanje energetske objekta samo u slučaju izgradnje objekata saobraćajne, energetske i komunalne infrastrukture, objekata za potrebe odbrane zemlje, vodoprivrednih objekata i objekata za zaštitu od elementarnih nepogoda i drugih objekata koji se u smislu zakona o eksproprijaciji smatraju objektima od opšteg interesa, a koji se, zbog prirodnih ili drugih karakteristika, ne mogu graditi na drugoj lokaciji, kao i u slučaju izgradnje objekata i izvođenja radova na eksploataciji rudnog blaga.

U slučaju iz stava 1. ovog člana troškove izmeštanja energetske objekta, podrazumevajući i troškove gradnje, odnosno postavljanja tog energetske objekta na drugoj lokaciji, snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se izmešta energetski objekat.

Član 344.

Zabranjena je izgradnja objekata koji nisu u funkciji obavljanja energetske delatnosti, kao i izvođenje drugih radova ispod, iznad ili pored energetske objekata, suprotno zakonu, kao i tehničkim i drugim propisima.

Zabranjeno je zasađivanje drveća i drugog rastinja na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od energetske objekta.

Operator sistema, odnosno energetski subjekt za transport nafte naftovodom ili za transport derivata nafte produktovodom, nadležan za energetski objekat, dužan je da o svom trošku redovno uklanja drveće ili grane i drugo rastinje koje ugrožava rad energetske objekta.

Vlasnici i nosioci drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetske objekta ne mogu preduzimati radove ili druge radnje kojima se onemogućava ili ugrožava rad energetske objekta bez prethodne saglasnosti energetske subjekta koji je vlasnik, odnosno korisnik energetske objekta.

Saglasnost iz stava 4. ovog člana izdaje energetski subjekt na zahtev vlasnika ili nosioca drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze ispod, iznad ili pored energetske objekta, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva i sadrži tehničke uslove u skladu sa zakonom, tehničkim i drugim propisima.

X. REZERVE ENERGENATA

Član 345.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivom i komprimovanim prirodnim gasom, osim onih koji obavljaju samo trgovinu komprimovanim prirodnim gasom dužni su da obezbede i operativne rezerve derivata nafte koje su najmanje jednake petnaestodnevnoj prosečnoj prodaji tih derivata nafte u prethodnoj godini.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje električne energije i/ili kombinovane proizvodnje električne i/ili toplotne energije dužni su da obezbede operativne rezerve derivata nafte i/ili uglja u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne proizvodnje električne i/ili toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godine.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje toplotne energije za snabdevanje tarifnih kupaca toplotnom energijom dužni su da obezbede operativne rezerve derivata nafte i/ili uglja u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne proizvodnje električne i/ili toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godina.

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje toplotne energije iz prirodnog gasa za snabdevanje tarifnih kupaca toplotne energije dužni su da obezbede mogućnost supstitucije prirodnog gasa drugim energentom u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne proizvodnje toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godina.

Operativne rezerve derivata nafte mogu se formirati i održavati u sirovoj nafti i derivatima nafte, pri čemu najmanje jedan trećina obaveze čuvanja rezervi treba da bude u gotovim proizvodima.

Vlada bliže propisuje uslove i način postepenog obezbeđenja, korišćenja i obnavljanja operativnih rezervi derivata nafte i uglja.

Operativne rezerve derivata nafte i uglja koriste se u slučaju kratkotrajnih poremećaja na tržištu, usled havarija i drugih nepredviđenih situacija zbog kojih je ugrožena sigurnost rada pojedinih delova energetskeg sistema ili energetskeg sistema u celini.

Član 346.

Obavezne rezerve prirodnog gasa formiraju se za slučaj kada je ugrožena sigurnost snabdevanja Republike Srbije energijom i energentima usled poremećaja u snabdevanju energijom i energentima.

Obavezne rezerve prirodnog gasa su u javnoj svojini i njima upravlja ministarstvo nadležno za poslove energetike.

Obavezne rezerve prirodnog gasa mogu se formirati i održavati u prirodnom gasu i ugovornim pravima na kupovinu određenih količina prirodnog gasa.

Član 347.

Vlada, na predlog Ministarstva donosi dugoročni program formiranja i održavanja obaveznih rezervi prirodnog gasa, u skladu sa aktom iz člana 315. stav 2. ovog zakona.

Ministarstvo prati ostvarenje dugoročnog programa iz stava 1. ovog člana i po potrebi, predlaže njegovo usklađivanje sa realnim potrebama najmanje svake treće godine.

Vlada na predlog Ministarstva bliže propisuje uslove za obveznike naknade za formiranje obaveznih rezervi prirodnog gasa, plan i kriterijume investiranja i investicione izgradnje, kriterijume pribavljanja, davanja i uzimanja u zakup skladišta i prateće infrastrukture, kao i plan i kriterijume nabavki u cilju formiranja obaveznih rezervi prirodnog gasa.

Član 348.

Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove energetike donosi srednjoročni program formiranja i održavanja obaveznih rezervi prirodnog gasa.

Na osnovu srednjoročnog programa, Ministarstvo donosi godišnji program obaveznih rezervi prirodnog gasa za period od jedne kalendarske godine.

Srednjoročni program iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) količinu prirodnog gasa koja se čuva kao obavezna rezerva gasa
- 2) potreban kapacitet skladišnog prostora
- 3) investicione potrebe za izgradnju skladišnog kapaciteta i prateće infrastrukture za obavezne rezerve prirodnog gasa i rekonstrukciju postojećeg skladišnog kapaciteta;
- 4) potreban iznos sredstava za izvršenje programa;
- 5) termin plan aktivnost;
- 6) ključne pokazatelje efikasnosti;
- 7) druga pitanja neophodna za formiranje sistema obaveznih rezervi.

Godišnji program obaveznih rezervi prirodnog gasa donosi se najkasnije u roku od pet dana od dana stupanja na snagu zakona kojim se uređuje godišnji budžet Republike Srbije.

Član 349.

Za obavljanje izvršnih i stručnih poslova koji se odnose na obavezne rezerve prirodnog gasa i obavezne rezerve nafte i derivata nafte u skladu sa zakonom kojim se uređuju robne rezerve, obrazuje se Uprava za rezerve energenata (u daljem tekstu: Uprava), kao organ uprave u sastavu Ministarstva i utvrđuje njena nadležnost.

Sedište Uprave je u Beogradu.

Uprava ima svojstvo pravnog lica.

Uprava obavlja sledeće poslove:

- 1) formira, održava i, u slučaju poremećaja u snabdevanju, pušta na tržište obavezne rezerve prirodnog gasa i obavezne rezerve nafte i derivata nafte u skladu sa zakonom kojim se uređuju robne rezerve;
- 2) zaključuje ugovor o kupovini i prodaji prirodnog gasa, kao i pozajmicama prirodnog gasa, radi formiranja, održavanja i puštanja obaveznih rezervi na tržište u slučaju poremećaja u snabdevanju;
- 3) priprema programe iz člana 347. i 348. ovog zakona;
- 4) vodi registar obaveznih rezervi;
- 5) izveštava Vladu o realizaciji godišnjeg programa obaveznih rezervi prirodnog gasa;
- 6) izveštava Vladu o količini, strukturi, razmeštaju i raspoloživosti obaveznih rezervi prirodnog gasa;

7) i druge poslove u skladu sa posebnim zakonom.

Upravom rukovodi direktor, koga postavlja Vlada na period pet godina, na predlog ministra prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika i nameštenika.

Član 350.

Sredstva za rad Uprave, kao i sredstva za realizaciju srednjoročnog programa, odnosno sredstva za formiranje, skladištenje i druge troškove vezane za obavezne rezerve prirodnog gasa, kao i investicije u skladišta i prateću infrastrukturu, obezbeđuje se u budžetu Republike Srbije, u visini koja se za svaku godinu određuje zakonom o budžetu Republike Srbije u okviru razdela Ministarstva.

Sredstva za realizaciju srednjoročnog programa obezbeđuje se u budžetu Republike Srbije u skladu sa utvrđenim limitima u fiskalnoj strategiji za tekuću godinu, sa projekcijama za naredne dve godine.

Član 351.

Za potrebe formiranja, skladištenja, investicija u skladišta i prateću infrastrukturu, kao i za druge troškove vezane za obavezne rezerve prirodnog gasa, plaća se naknada za formiranje obaveznih rezervi prirodnog gasa.

Obveznici plaćanja naknade za formiranje obaveznih rezervi prirodnog gasa su energetske subjekti koji obavljaju energetske delatnosti snabdevanja prirodnim gasom i energetske subjekti koji snabdeva javne snabdevače prirodnog gasa.

Visinu naknade za formiranje obaveznih rezervi, način obračuna i način plaćanja ove naknade, propisuje Vlada na predlog Ministarstva, a na osnovu potrebnog iznosa sredstava za izvršenje godišnjeg programa obaveznih rezervi prirodnog gasa i planirane potrošnje prirodnog gasa za godinu za koju se utvrđuje naknada saglasno Energetskom bilansu Republike Srbije.

Sredstva prikupljena po osnovu naknade iz stava 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.

Član 352.

O količini i rasporedu obaveznih rezervi prirodnog gasa vodi se registar obaveznih rezervi prirodnog gasa.

Registar iz stava 1. ovog člana vodi i kontinuirano ažurira Uprava.

Ministarstvo bliže propisuje sadržaj i način vođenja registra iz stava 1. ovog člana.

Član 353.

Odluku o puštanju obaveznih rezervi prirodnog gasa na tržište donosi Vlada, u skladu sa aktom iz člana 315. stav 3. ovog zakona.

XI. TOPLOTNA ENERGIJA

Proizvodnja toplotne energije

Član 354.

Energetski subjekt koji proizvodi toplotnu energiju (u daljem tekstu: proizvođač toplotne energije) dužan je da proizvodne kapacitete održava u ispravnom stanju, da obezbedi njihovu stalnu pogonsku i funkcionalnu sposobnost i bezbedno korišćenje u skladu sa tehničkim i drugim propisima koji se odnose na uslove eksploatacije te vrste objekata i instalacija, njihovu bezbednost i uslove zaštite životne sredine utvrđene zakonom i drugim propisima.

Proizvođač toplotne energije u obavljanju delatnosti proizvodnje koristi svoje proizvodne kapacitete ili proizvodne kapacitete drugih energetske subjekata.

U slučaju kada proizvođač toplotne energije koristi proizvodne kapacitete drugih energetske subjekata, njihovi međusobni odnosi uređuju se ugovorom.

Član 355.

Proizvođač toplotne energije kome je aktom o osnivanju ili aktom o poveravanju obavljanja delatnosti proizvodnje toplotne energije utvrđena obaveza proizvodnje toplotne energije za krajnje kupce toplotne energije dužan je da proizvedenu toplotnu energiju isporučuje energetskom subjektu koji obavlja delatnost snabdevanja krajnjih kupaca toplotnom energijom prema potrebama krajnjih kupaca.

Proizvođač toplotne energije iz stava 1. ovog člana i energetski subjekt koji obavlja delatnost snabdevanja krajnjih kupaca toplotnom energijom, ukoliko nisu isti pravni subjekt, zaključuju u pisanoj formi ugovor o prodaji toplotne energije za potrebe krajnjih kupaca toplotne energije za period od godinu dana.

Distribucija toplotne energije

Član 356.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije toplotne energije (u daljem tekstu: distributer toplotne energije) vrši distribuciju toplotne energije pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i propisima koje donosi jedinica lokalne samouprave.

Distributer toplotne energije dužan je da vrši distribuciju toplotne energije svim kupcima toplotne energije na području na kojem obavlja ovu delatnost, na principima javnosti i nediskriminacije.

Energetski subjekt koji obavlja energetske delatnosti distribucije toplotne energije, dužan je da vodi zaseban račun za delatnost distribucije, ukoliko više od jednog energetskog subjekta koristi taj distributivni sistem.

Član 357.

Distributer toplotne energije odgovoran je za održavanje, rad i razvoj distributivnog sistema na području na kojem obavlja ovu delatnost u skladu sa potrebama kupaca kojima isporučuje toplotnu energiju.

Distributer toplotne energije dužan je da svojim planom razvoja utvrđuje način i dinamiku izgradnje novog i rekonstrukciju postojećeg distributivnog sistema i drugih distributivnih kapaciteta za period od pet godina.

Distributer toplotne energije odgovoran je za ostvarivanje plana razvoja iz stava 2. ovog člana o čemu podnosi godišnji izveštaj jedinici lokalne samouprave.

Član 358.

Distributer toplotne energije donosi pravila o radu distributivnog sistema uz saglasnost jedinice lokalne samouprave.

Pravilima o radu distributivnog sistema utvrđuju se naročito: tehnički i drugi uslovi za priključenje kupca i proizvođača toplotne energije na distributivni sistem, mesta razgraničenja proizvođača toplotne energije, distributivnog sistema i krajnjih kupaca, tehnički i drugi uslovi za bezbedan pogon distributivnog sistema i obezbeđivanje pouzdane i kontinuirane isporuke toplotne energije kupcima, postupci u kriznim situacijama i pravila o merenju potrebnom mernom opremom.

Pravila iz stava 1. ovog člana objavljuju se u glasilima jedinica lokalne samouprave, kao i na internet stranici distributera toplotne energije.

Snabdevanje toplotnom energijom

Član 359.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost snabdevanja toplotnom energijom (u daljem tekstu: snabdevač toplotnom energijom) vrši snabdevanje toplotnom energijom krajnjih kupaca pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i propisima koje donosi jedinica lokalne samouprave.

Snabdevač toplotnom energijom odgovoran je za obezbeđivanje dovoljnih količina toplotne energije potrebne za snabdevanje krajnjih kupaca.

Snabdevač toplotnom energijom dužan je da: prikuplja podatke o količini isporučene toplotne energije krajnjim kupcima, druge potrebne podatke za izradu obračuna isporučene toplotne energije, dostavi račun i naplati toplotnu energiju krajnjim kupcima.

Član 360.

Snabdevač toplotnom energijom i krajnji kupac dužni su da zakluče pisani ugovor o snabdevanju toplotnom energijom.

Sadržaj ugovora iz stava 1. ovog člana propisuje jedinica lokalne samouprave.

Član 361.

Jedinica lokalne samouprave izdaje licence za obavljanje energetskih delatnosti: proizvodnja, distribucija i snabdevanje toplotnom energijom, vodi registar izdatih licenci i evidenciju proizvođača toplotne energije snage od 0,1MW do 1MW, svojim propisom utvrđuje uslove isporuke i snabdevanja toplotnom energijom kupaca na svom području, prava i obaveze proizvođača, distributera, snabdevača i krajnjih kupaca toplotne energije, donosi propis kojim se uređuje način raspodele troškova sa zajedničkog mernog mesta u toplotnoj predajnoj stanici, daje saglasnost na cene toplotne energije i propisuje druge uslove za obezbeđenje pouzdanog i sigurnog snabdevanja kupaca toplotnom energijom, u skladu sa zakonom.

Jedinica lokalne samouprave može osnovati jedan energetski subjekt za obavljanje delatnosti proizvodnje toplotne energije, distribucije i snabdevanja kupaca toplotnom energijom, pri čemu se aktom o osnivanju utvrđuju uslovi i način obavljanja za svaku od ovih delatnosti.

Cene toplotne energije i usluga

Član 362.

Vlada donosi metodologiju za određivanje cene snabdevanja krajnjeg kupca toplotnom energijom.

Metodologijom iz stava 1. ovog člana naročito se uređuju:

- 1) elementi za obračun i način utvrđivanja maksimalne visine prihoda za obavljanje delatnosti proizvodnje, distribucije i snabdevanja toplotnom energijom;
- 2) elemente za obračun i način obračuna cene pristupa sistemu za distribuciju toplotne energije;
- 3) kategorije kupaca toplotne energije u zavisnosti od namene korišćenja prostora;
- 4) procedura za podnošenje zahteva za promenu cena toplotne energije i
- 5) druga pitanja u skladu sa zakonom.

Član 363.

Energetski subjekt koji obavlja energetska delatnost snabdevanja toplotnom energijom utvrđuje cenu snabdevanja krajnjih kupaca.

Cena iz stava 1. ovog člana utvrđuje se na osnovu metodologije iz člana 362. ovog zakona.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije toplotne energije dužan je da utvrdi cenu pristupa sistemu za distribuciju toplotne energije ukoliko više od jednog energetskog subjekta koristi taj sistem.

Saglasnost na cene iz st. 1. i 3. ovog člana daje jedinica lokalne samouprave.

Ugroženi kupac toplotne energije**Član 364.**

Kupac toplotne energije, kome se isporučuje toplotna energija, može steći status ugroženog kupca, pod uslovima i na način propisan aktom iz člana 10. ovog zakona ili u skladu sa posebnim zakonom ili aktom jedinice lokalne samouprave.

Povlašćeni proizvođači toplotne energije**Član 365.**

Povlašćeni proizvođači toplotne energije su proizvođači koji u procesu proizvodnje toplotne energije koriste obnovljive izvore energije i pri tome ispunjavaju uslove u pogledu energetske efikasnosti.

Jedinica lokalne samouprave propisuje podsticajne mere i uslove za sticanje statusa povlašćenog proizvođača toplotne energije, kriterijume za sticanje ispunjenosti tih uslova i utvrđuje način i postupak sticanja tog statusa.

Član 366.

Jedinica lokalne samouprave vodi registar povlašćenih proizvođača toplotne energije, koji sadrži naročito podatke o postrojenjima za proizvodnju toplotne energije, lokaciji na kojoj se nalaze, instalisanoj snazi toplane, vremenu predviđenom za eksploataciju, uslovima izgradnje i eksploatacije za to postrojenje, vrsti primarnog izvora koji koristi i subjektima koji obavljaju energetska delatnost proizvodnje toplotne energije u tim objektima.

Jedinica lokalne samouprave na zahtev Ministarstva, a najmanje jedanput godišnje obaveštava Ministarstvo o podacima sadržanim u registru iz stava 1. ovog člana, na obrascu čiju sadržinu propisuje Ministar.

HII. NADZOR**Član 367.**

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Energetski subjekti, autonomna pokrajina, jedinice lokalne samouprave i fizička lica iz člana 70. stav 5. ovog zakona, dužni su da na zahtev Ministarstva, dostave sve podatke neophodne za obavljanje poslova iz delokruga rada Ministarstva.

Inspekcijски nadzor vrši Ministarstvo preko elektroenergetskog inspektora, inspektora opreme pod pritiskom i energetskog inspektora (u daljem tekstu: inspektori) u okviru delokruga utvrđenog zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora iz stava 2. ovog člana na teritoriji autonomne pokrajine.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, koje se odnose na markiranje, monitoring i kvalitet derivata nafte, vrši ministarstvo nadležno za poslove trgovine preko tržišnih inspektora u skladu sa zakonom kojim se uređuje trgovina i zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

Ministarstvo iz stava 5. ovog člana u vršenju nadzora proverava da li je energetska subjekt pribavio licencu za obavljanje energetske delatnosti iz člana 16. stav 1. tač. 19), 20), 22) i 23) ovog zakona.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši i ministarstvo nadležna za poslove zaštite od požara i eksplozija, kao i ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine, u skladu sa posebnim zakonom.

Inspekcijski nadzor

Član 368.

Inspektor je samostalan u svom radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom i drugim propisima i za svoj rad je lično odgovoran.

Niko ne sme korišćenjem službenog položaja ili na drugi način onemogućavati ili ometati inspektora u obavljanju inspekcijskog nadzora i preduzimanju mera i radnji na koje je ovlašćen.

Član 369.

Inspektor ima legitimaciju kojom dokazuje identitet i ovlašćenje propisano zakonom.

Ministarstvo bliže propisuje obrazac i sadržinu legitimacije.

Vrste nadzora

Član 370.

Inspekcijski nadzor može biti redovan, vanredni i kontrolni nadzor.

Redovan inspekcijski nadzor sprovodi se u skladu sa godišnjim programom rada inspektora.

Vanredan inspekcijski nadzor sprovodi se kada na potrebu takvog nadzora ukazuju promenjene okolnosti u odnosu na godišnji program rada ili postupanje po osnovu inicijativa organa ili pravnih ili fizičkih lica.

Kontrolni inspekcijski nadzor sprovodi se radi utvrđivanja izvršenja mera koje su naložene energetska subjektu ili drugom pravnom licu ili preduzetniku ili fizičkom licu iz člana 70. stav 5. ovog zakona, nad čijim objektom se obavlja nadzor i odgovornom licu u energetska subjektu ili drugom pravnom licu ili preduzetniku u okviru redovnog ili vanrednog inspekcijskog nadzora.

Pokretanje postupka inspekcijskog nadzora

Član 371.

Postupak inspekcijskog nadzora inspektor pokreće po službenoj dužnosti, po nalogu nadležnih organa i na osnovu zahteva organa ili pravnih ili fizičkih lica.

Inspektor je dužan da uzme u postupak predstavke građana, preduzetnika, javnih preduzeća, ustanova, agencija, udruženja i drugih pravnih lica, koje se odnose na povredu propisa iz nadležnosti inspekcije, izvrši inspekcijski nadzor i o utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim merama pismenim putem obavesti podnosioca predstavke najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema predstavke.

Elektroenergetski inspektor

Član 372.

Elektroenergetski inspektor vrši inspekcijski nadzor nad objektima za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije i u drugim objektima napona preko 1 kV, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim ovim zakonom.

Član 373.

Poslove elektroenergetskog inspektora može da obavlja lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno druge uslove određene zakonom koji uređuje prava i dužnosti državnih službenika, drugim propisom i aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u ministarstvu, kao i položen stručni ispit iz odgovarajuće oblasti.

Prava i dužnosti elektroenergetskog inspektora

Član 374.

U vršenju inspekcijskog nadzora elektroenergetski inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li energetski subjekti koji obavljaju delatnosti proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije obavljaju delatnost u skladu sa zakonom;
- 2) da li energetski subjekti koji obavljaju delatnosti proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije imaju licencu za obavljanje tih delatnosti;
- 3) da li lica koja rukuju elektroenergetskim objektima, uređajima i instalacijama i lica koja rade na održavanju elektroenergetskih objekata ispunjavaju propisane uslove za vršenje tih poslova;
- 4) da li je pribavljeno odobrenje nadležnog organa u skladu sa propisom kojim se uređuje izgradnja objekta;
- 5) da li je izrađena tehnička dokumentacija za postavljanje uređaja i instalacija;
- 6) ispunjenost uslova za priključenje na prenosni, odnosno distributivni sistem na zahtev kupca, odnosno proizvođača;
- 7) da li se u toku korišćenja elektroenergetski objekti, uređaji i instalacije redovno održavaju i da li se vrši kontrola uređaja i instalacija u skladu sa tehničkim i drugim propisima;
- 8) da li energetski subjekt sprovodi mere zaštite elektroenergetskih objekta, uređaja i instalacija u skladu sa ovim zakonom;
- 9) kvalitet napona, kao i broj i trajanje prekida isporuke električne energije.

Kvalitet napona iz tačke 9) ovoga člana elektroenergetski inspektor proverava na osnovu podataka kojima raspolaže energetski subjekt, a u slučaju da se ne može sa sigurnošću utvrditi tačnost podataka, kvalitet se proverava na osnovu nalaza nezavisnog tela, koje Ministarstvo određuje u skladu sa posebnim zakonom.

Elektroenergetski inspektor vrši i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

Inspektor opreme pod pritiskom

Član 375.

Inspektor opreme pod pritiskom vrši inspekcijski nadzor nad energetskim objektima za: transport nafte i derivata nafte, transport i distribuciju prirodnog gasa, proizvodnju derivata nafte, kao i nad drugim energetskim objektima koji imaju opremu pod pritiskom u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim ovim zakonom.

Inspektor opreme pod pritiskom vrši nadzor i nad drugim objektima koji imaju opremu pod pritiskom.

Član 376.

Poslove inspektora opreme pod pritiskom može da obavlja lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno druge uslove određene zakonom koji uređuje prava i dužnosti državnih službenika, drugim propisom i aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u ministarstvu, kao i položen stručni ispit iz odgovarajuće oblasti.

Prava i dužnosti inspektora opreme pod pritiskom

Član 377.

Inspektor opreme pod pritiskom ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je pribavljena energetska dozvola u skladu sa ovim zakonom;
- 2) da li je pribavljeno odobrenje nadležnog organa u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekta;
- 3) da li je izrađena tehnička dokumentacija za ugradnju i postavljanje opreme pod pritiskom;
- 4) da li se ugradnja, odnosno stavljanje u upotrebu opreme pod pritiskom vrši u skladu sa zakonom, tehničkim i drugim propisima;
- 5) da li energetski subjekti koji u obavljanju energetske delatnosti koriste opremu pod pritiskom ispunjavaju propisane uslove za obavljanje tih delatnosti;
- 6) da li se pregledi i ispitivanja opreme pod pritiskom tokom veka upotrebe vrše u skladu sa zakonom, tehničkim i drugim propisima;
- 7) da li lica koja rukuju opremom pod pritiskom i lica koja rade na održavanju opreme pod pritiskom ispunjavaju uslove za vršenje tih poslova propisanih zakonom, tehničkim i drugim propisima;

Inspektor opreme pod pritiskom vrši i druge poslove utvrđene zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

Energetski inspektor

Član 378.

Energetski inspektor vrši inspekcijski nadzor nad obavljanjem energetskih delatnosti u skladu sa ovim zakonom, nad objektima nad kojima nadzor ne vrši elektroenergetski inspektor i inspektor opreme pod pritiskom, kao i nadzor nad sprovođenjem propisa o formiranju obaveznih i operativnih rezervi, kvalitetom energije i energenata i propisa u oblasti toplotne energije.

Član 379.

Poslove energetskog inspektora može da obavlja lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master,

specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, odnosno druge uslove određene zakonom koji uređuje prava i dužnosti državnih službenika, drugim propisom i aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu.

Prava i dužnosti energetskog inspektora

Član 380.

Energetski inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li je za obavljanje energetske delatnosti pribavljena licenca, osim za energetske delatnosti iz člana 16. stav 1. tač. 19), 20), 22) i 23) ovog zakona;
- 2) da li obveznici stavljanja biogoriva na tržište postupaju u skladu sa propisima;
- 3) da li energetski subjekti, odnosno fizička lica iz člana 70. stav 5. ovog zakona, proizvode energiju iz obnovljivih izvora energije, odnosno visokoefikasnom kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije u skladu sa zakonom, propisima i odlukom nadležnog organa;
- 4) da li energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja toplotnom energijom, ove delatnosti obavljaju u skladu sa propisima;
- 5) da li energetski subjekti, odnosno fizička lica iz člana 70. stav 5. ovog zakona, koji su ostvarili pravo na podsticajne mere obavljaju delatnost u skladu sa zakonom, propisima i odlukom nadležnog organa;
- 6) da li se obavezne rezerve čuvaju u skladu sa propisima;
- 7) da li se operativne rezerve čuvaju u skladu sa propisima;
- 8) da li je pribavljena energetska dozvola i druga akta u skladu sa ovim zakonom;
- 9) da li je pribavljeno odobrenje nadležnog organa u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekta;
- 10) da li energetski subjekti koji u obavljanju energetske delatnosti ispunjavaju propisane uslove za obavljanje tih delatnosti;
- 11) da li se u toku korišćenja objekti redovno održavaju i da li se vrši njihova redovna kontrola u skladu sa tehničkim i drugim propisima;
- 12) kvalitet isporučenog prirodnog gasa na osnovu izveštaja tela koje Ministarstvo određuje u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke.

Obaveštenje o nadzoru

Član 381.

Inspektor je dužan da o sprovođenju inspekcijskog nadzora obavesti odgovorno lice u energetskom subjektu ili drugom pravnom licu ili preduzetniku, nad čijim objektom se obavlja nadzor (u daljem tekstu: odgovorno lice), najkasnije tri dana pre početka nadzora.

Inspekcijski nadzor može se sprovesti i bez obaveštenja iz stava 1. ovog člana, kada postoje razlozi za neodložno postupanje, odnosno ako je takvo postupanje u cilju zaštite bezbednosti ili zdravlja ljudi i imovine.

Obaveze energetskog subjekta ili drugog pravnog lica ili preduzetnika, u postupku inspekcijskog nadzora

Član 382.

Odgovorno lice, dužno je da inspektoru omogući nesmetano sprovođenje inspekcijskog nadzora, obezbedi pristup objektu, adekvatan radni prostor za rad inspektora, odredi jedno ili više službenih lica koja će učestvovati u inspekcijskim radnjama na utvrđivanju činjenica, obezbedi akta, evidencije, dokumenta, izveštaje i ostalu dokumentaciju neophodnu za vršenje inspekcijskog nadzora, a u slučaju nemogućnosti obezbeđenja dokumentacije da dostave pismeno obrazloženje.

Na zahtev inspektora lica iz stava 1. ovog člana dužna su da pruže usmeno odnosno pismeno izjašnjenje o činjenicama i dokazima koji su izneseni, odnosno utvrđeni u postupku inspekcijskog nadzora.

Zapisnik o sprovedenom nadzoru

Član 383.

Inspektor sačinjava zapisnik o sprovedenom inspekcijskom nadzoru, u koji se obavezno unosi:

- 1) nalaz činjeničnog stanja, predlog mera za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu;
- 2) obaveza izveštavanja inspektora o preduzetim merama i rok za dostavljanje izveštaja.

Zapisnik se sačinjava na licu mesta u toku obavljanja inspekcijskog nadzora, a odgovorno lice koje je prisustvuje inspekcijskom nadzoru ima pravo da stavi primedbe na zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

Primedbe na zapisnik

Član 384.

Primedbe na zapisnik, odnosno izjava odgovornog lica, da nema primedbi, unose se u zapisnik.

Inspektor je dužan da razmotri primedbe na zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru i da, prema potrebi, dopuni inspekcijske radnje na koje se primedbe odnose, odnosno da izmeni ili odustane od predložene mere.

O primedbama na zapisnik inspektor ne odlučuje posebno, već ih ceni sve zajedno i svaku posebno u obrazloženju rešenja donetog u predmetu inspekcijskog nadzora.

Rešenje

Član 385.

Ako energetski subjekt ili drugo pravno lice ili preduzetnik ili fizičko lice iz člana 70. stav 5. ovog zakona, odnosno odgovorno lice u ostavljenom roku nije otklonio zapisnikom utvrđene nezakonitosti, nepravilnosti i nedostatke, inspektor je dužan da donese rešenje kojim nalaže mere i određuje rok za njihovo otklanjanje.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana, u zavisnosti od predmeta nadzora i prirode utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu, može se:

- 1) naložiti da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u roku koji odredi;
- 2) obustaviti postavljanje uređaja, postrojenja i instalacija ili opreme pod pritiskom ako u određenom roku nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;

3) obustaviti upotreba ili korišćenje energetskih objekata, uređaja, postrojenja, instalacija ili opreme pod pritiskom ukoliko do isteka roka utvrđenog rešenjem za otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci i nije podnet zahtev za produženje roka za otklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka;

4) zabraniti upotreba energetskog objekta, odnosno korišćenje uređaja, postrojenja ili instalacija ili opreme pod pritiskom ako:

(1) rad energetskog objekta, uređaja, postrojenja ili instalacije ili opreme pod pritiskom dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi i imovinu;

(2) ni po isteku roka utvrđenog rešenjem o obustavi upotrebe, odnosno korišćenja objekta nisu otklonjene utvrđene nepravilnosti i nedostaci;

(3) se energetskom subjektu oduzme licenca ili saglasnost za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe zbog neispunjavanja propisanih uslova ili ne poseduje licencu za obavljanje energetske delatnosti, osim u slučaju iz člana 26. ovog zakona.

Energetski subjekt ili drugo pravno lice ili preduzetnik ili fizičko lice iz člana 70. stav 5. ovog zakona, odnosno odgovorno lice, kome je rešenjem inspektora naloženo otklanjanje nedostataka i nepravilnosti dužan je da nedostatke i nepravilnosti otkloni u zadatom roku i da u pisanoj formi obavesti inspektora o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti u roku koji je određen rešenjem.

Član 386.

U slučaju iz člana 385. stav 2. tačka 4) ovog zakona inspektor je dužan da obavesti nadležni organ koji je energetskom subjektu, odnosno fizičkom licu iz člana 70. stav 5. ovog zakona, utvrdio pravo na podsticajne mere za proizvodnju biogoriva, energije iz obnovljivih izvora, odnosno iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije, kao i druga prava.

Član 387.

Na rešenje inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba na rešenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 388.

Inspektor ne može da učestvuje u izradi i vršenju tehničke kontrole tehničke dokumentacije za objekte nad kojima vrši inspekcijски nadzor, izvođenju radova na objektima nad kojima vrši inspekcijски nadzor i da vrši stručni nadzor nad izvođenjem radova na objektima nad kojima vrši inspekcijски nadzor.

Inspektor ne može da bude član Komisije za tehnički pregled objekata nad kojima vrši inspekcijски nadzor.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 389.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup energetski subjekt, odnosno drugo pravno lice ako:

1) ne izvršava dužnosti u smislu ovog zakona (član 94. stav 3. tač. 1), 2), 3), 6), 7), 8), 9) i 10), član 109. stav 1. tač. 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 12), 13), 16), 17), 18), 19), 21), 23), 24), 25), 26), 27), 28), 34), 35), 36), 39) i 45), član 136. stav 1. tač. 1), 2), 3), 4), 6), 8), 9), 10), 11), 14), 15), 16), 18), 19), 21), 22), 23), 24), 25), 26),

27), 28), 29), 30), 31) i 39), član 153. stav 1. tač. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13) i 14), član 182. stav 1. tač. 1), 2) i 3), član 192. stav 6, član 195. stav 1. tač. 1), 4), 15) i 16), član 248. stav 1. tač. 1), 2), 3), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 16), 17), 18) i 19), član 261. stav 1. tač. 1), 2), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 17), 18), 19), 20) i 21), član 276. stav 1. tač. 1), 2), 3), 4), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 15) i 16), član 301. stav 1. tač. 1), 4) i 12), čl. 354, 357, 358. i 359. ovog zakona);

2) ne isporučuje toplotnu energiju u skladu sa članom 355. stav 1. ovog zakona;

3) ne vrši distribuciju toplotnu energiju u skladu sa članom 356. stav 2. ovog zakona;

4) na zahtev Ministarstva ne dostavi podatke za izradu Programa i Energetskog bilansa (čl. 5. i 13. ovog zakona);

5) ne vodi zasebne račune za svaku energetska delatnost u skladu sa ovim zakonom, ne izradi godišnji bilans stanja i bilans uspeha i ne obezbedi reviziju (član 18. ovog zakona);

6) otpočne da obavlja energetska delatnost bez pribavljene licence u smislu ovog zakona (član 17. ovog zakona) i ne podnese zahtev za izdavanje, odnosno izmenu licence (član 23. ovog zakona);

7) ne dozvoli korišćenje energetskog objekta sa svom neophodnom dokumentacijom u smislu ovog zakona (član 26. stav 4. ovog zakona);

8) obavlja skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe ukupnog kapaciteta preko pet tona i snabdevanje sopstvenih prevoznih sredstava na sopstvenim stanicama za snabdevanje bez pribavljene saglasnosti u smislu ovog zakona (član 28. ovog zakona);

9) povlašćeni proizvođač ne izvršava obaveze u smislu ovog zakona (član 76. stav 6. ovog zakona);

10) garantovani snabdevač ne izvršava obaveze iz člana 78. ovog zakona;

11) ako ne obavesti Ministarstvo o nastalim promenama u smislu ovog zakona (član 81. stav 1. ovog zakona);

12) ne proračunava i ne objavi javno udele svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji krajnjim kupcima u Republici Srbiji u smislu ovog zakona (član 87. st. 1. i 3. ovog zakona);

13) postupi suprotno članu 118. stav 2. i član 141. stav 2. ovog zakona;

14) ako operator sistema ne izvrši obavezu iz člana 192. stav 8. ovog zakona;

15) ne dostavi Ministarstvu podatke u skladu sa čl. 335. i 336. ovog zakona;

16) stavi na tržište derivate nafte, biogoriva ili bazna ulja suprotno članu 337. ovog zakona;

17) ne obezbedi tajnost komercijalnih, poslovnih i drugih podataka do kojih je došao u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti u smislu ovog zakona (član 334. ovog zakona);

18) ne omogući pristup sistemu u smislu ovog zakona (član 330. ovog zakona);

19) ne obezbedi kvalitet isporuke i snabdevanja u smislu ovog zakona (čl. 215. i 320. ovog zakona);

20) ne sprovodi zaštitu energetske objekata u smislu ovog zakona (čl. 218, 323. i 344. ovog zakona);

21) ne omogući inspeksijski nadzor u smislu ovog zakona (član 382. ovog zakona);

22) ne izvrši rešenje inspektora i ne obavesti inspektora o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti u roku koji je određen rešenjem u smislu ovog zakona (člana 385. ovog zakona);

23) ne plati naknadu u skladu sa odredbama člana 341. ovog zakona;

24) ne obezbedi operativne rezerve u skladu sa odredbama člana 345. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u energetskom subjektu, odnosno drugom pravnom licu.

Uz kaznu za privredni prestup iz stava 1. tačka 16) ovog člana energetskom subjektu, odnosno drugom pravno lice može se izreći se i mera privremene zabrane obavljanja delatnosti u trajanju od šest meseci.

Prekršaji

Član 390.

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj energetski subjekt, odnosno drugo pravno lice ako:

1) ne izvršava dužnosti u smislu ovog zakona (član 94. stav 3. tač. 4), 5), 11), 12) i 13), član 109. stav 1. tač. 14), 22), 29), 43), 44) i 46), član 136. stav 1. tač. 5), 12), 13), 36), 38) i 40), član 153. stav 1. tačka 15), član 192. stav 2, član 195. stav 1. tač. 2), 3), 5), 6), 7), 8), 9), 10) i 14), član 248. stav 1. tač. 15), 20) i 24), član 261. stav 1. tač. 3), 15), 16) i 24), član 276. stav 1. tač. 17), član 301. stav 1. tač. 2), 3), 5), 6), 7), 8), 9) i 13) i član 302. st. 3. i 7. ovog zakona);

2) ne obavesti, ne dostavi i ne postupi po zahtevu Agencije u smislu ovog zakona (član 23. stav 3, član 57. stav 2, član 94. stav 3 tačka 12), član 109. stav 1. tač. 33), 40), 41) i 42), član 113. stav 4, član 115. stav 2, član 132. st. 7. i 10, član 136. stav 1. tač. 20), 32), 33) i 34), član 144. stav 5, član 154. stav 5, član 184. stav 1, član 195. stav 1. tač. 12) i 13), član 238, član 242. stav 1, član 244. stav 1, član 245. stav 3, član 248. stav 1. tač. 17), 23) i 24), član 250. stav 1, član 253. stav 2, član 257. st. 8. i 9, član 261. stav 1. tač. 10), 13) i 23), član 263. stav 2, član 268. st. 4. i 5, član 276. stav 1. tačka 14), član 277. stav 1, član 280. stav 2. i član 301. stav 1. tač. 10) i 11) ovog zakona);

3) ne vodi registar garancija porekla u elektronskom obliku i ne objavljuje podatke iz registra na svojoj internet stranici u smislu ovog zakona (član 86. stav 1. ovog zakona);

4) ne donese Program usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja u smislu ovog zakona (čl. 132. i 280. ovog zakona);

5) ne odluči po zahtevu kupca za priključenje objekta u smislu ovog zakona (član 120. stav 4, član 142. stav 2. i član 266. stav 2. ovog zakona);

6) vlasnik nepokretnosti ne omogući pristup energetskim objektima u smislu ovog zakona (član 216. stav 2, član 321. stav 2. i član 342. stav 2. ovog zakona);

7) ne ponudi pomoćne usluge u smislu člana 94. stav 3. tačka 4) ovog zakona;

8) ne uklanja drveće i drugo u smislu ovog zakona (čl. 218, 323. i 344. ovog zakona);

9) ne zaključi ugovore u smislu ovog zakona (član 160. stav 1, član 171. st.2. i 4, čl. 284, 293, 331. i 360. ovog zakona);

10) ne priključi objekat kupca na prenosni, transportni odnosno distributivni sistem u smislu ovog zakona (čl. 123, 145. i 269. ovog zakona);

11) ne preduzima mere u cilju zaštite elektroenergetskih objekata u smislu ovog zakona (čl. 218, 323. i 344. ovog zakona);

12) ne vrši redovne i vanredne kontrole mernog mesta u smislu ovog zakona (član 199. ovog zakona)

13) električnu energiju i prirodni gas ne koristi u smislu ovog zakona (čl. 210. i 307. ovog zakona);

14) snabdevač ne reguliše finansijske obaveze u smislu ovog zakona (član 197. stav 1. i član 305. stav 2. ovog zakona);

15) ne omogući ovlašćenim licima pristup mernim uređajima, instalacijama i mestu priključka u smislu ovog zakona (član 204. stav 1. tačka 2) i član 308. st. 1 i 2. ovog zakona);

16) ne poštuju obavezujuće odluke Agencije i ne ispunjavaju obaveze u smislu ovog zakona (član 57. stav 5. ovog zakona).

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u energetskom subjektu, odnosno u drugom pravnom licu.

Član 391.

Novčanom kaznom od 10.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

1) na zahtev Ministarstva ne dostavi podatke za izradu Programa i Energetskog bilansa (član 13. st. 3. i 4. ovog zakona);

2) ne dozvoli korišćenje energetskog objekta sa svom neophodnom dokumentacijom u smislu ovog zakona (član 26. stav 4. ovog zakona);

3) povlašćeni proizvođač ne izvršava obaveze u smislu ovog zakona (član 76. stav 6. ovog zakona);

4) ako ne obavesti Ministarstvo o nastalim promenama u smislu ovog zakona (član 81. stav 1. ovog zakona);

5) ne dostavi podatke u skladu sa članom 169. stav 3. i članom 292. stav 2. ovog zakona;

6) ne izvrši obavezu iz člana 192. stav 8. ovog zakona;

7) ne održava unutrašnje električne instalacije u smislu ovog zakona (član 209. ovog zakona);

8) kupac ne reguliše finansijske obaveze iz člana 197. stav 1. i člana 305. stav 2. ovog zakona;

9) električnu energiju i prirodni gas ne koristi u smislu ovog zakona (čl. 210. i 307. ovog zakona);

10) vlasnik nepokretnosti ne omogući pristup energetskim objektima u smislu ovog zakona (član 216. stav 2, član 321. stav 2. i član 342. stav 2. ovog zakona);

11) ne omogući ovlašćenim licima pristup mernim uređajima, instalacijama i mestu priključka u smislu ovog zakona (član 204. stav 1. tačka 2) i član 308. st. 1. i 2. ovog zakona);

12) ne preduzima mere u cilju zaštite energetske objekata u smislu ovog zakona (član 218. st. 1. i 7, čl. 323. i 344. ovog zakona);

13) ne omogući inspekcijski nadzor u smislu ovog zakona (član 382. ovog zakona);

14) ne izvrši rešenje inspektora i ne obavesti inspektora o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti u roku koji je određen rešenjem u smislu ovog zakona (člana 385. ovog zakona).

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se fizičko lice za prekršaj ako:

1) na zahtev Ministarstva ne dostavi podatke za izradu Programa i Energetskog bilansa (član 13. st. 3. i 4. ovog zakona);

2) ne dozvoli korišćenje energetske objekta sa svom neophodnom dokumentacijom u smislu ovog zakona (član 26. stav 4. ovog zakona);

3) povlašćeni proizvođač ne izvršava obaveze u smislu ovog zakona (član 76. stav 6. ovog zakona);

4) ako ne obavesti Ministarstvo o nastalim promenama u smislu ovog zakona (član 81. stav 1. ovog zakona);

5) ne izvrši obavezu iz člana 192. stav 8. ovog zakona;

6) ne održava unutrašnje električne instalacije u smislu ovog zakona (član 209. ovog zakona);

7) kupac ne reguliše finansijske obaveze u smislu ovog zakona (član 197. stav 1. i član 305. stav 2. ovog zakona);

8) električnu energiju i prirodni gas ne koristi u smislu ovog zakona (čl. 210. i 307. ovog zakona);

9) ne preduzima mere u cilju zaštite energetske objekata u smislu ovog zakona (čl. 218, 323. i 344. ovog zakona);

10) vlasnik nepokretnosti ne omogući pristup energetskim objektima u smislu ovog zakona (član 216. stav 2, član 321. stav 2. i član 342. stav 2. ovog zakona);

11) ne omogući ovlašćenim licima pristup mernim uređajima, instalacijama i mestu priključka u smislu ovog zakona (član 204. stav 1. tačka 2) i član 308. st. 1. i 2. ovog zakona);

12) električnu energiju i prirodni gas ne koristi u smislu ovog zakona (čl. 210. i 307. ovog zakona);

13) ne obavesti, ne dostavi i ne postupi po zahtevu Agencije u smislu ovog zakona (član 132. stav 7. i član 280. stav 2. ovog zakona);

14) ne omogući inspekcijski nadzor u smislu ovog zakona (član 382. ovog zakona);

15) ne izvrši rešenje inspektora i ne obavesti inspektora o otklanjanju nedostataka i nepravilnosti u roku koji je određen rešenjem u smislu ovog zakona (član 385. ovog zakona);

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj i odgovorno lice iz čl. 132. i 280. ovog zakona.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 392.

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima po kojima su započeti.

Član 393.

Propisi za izvršavanje ovog zakona biće doneti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim propisa iz čl. 27. i 34. ovog zakona koji će biti doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona i propisa iz člana 219. ovog zakona koji će biti doneti u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana, primenjivaće se propisi koji su doneti na osnovu Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11-isppravka, 93/12 i 124/12), ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 394.

Agencija će doneti akt iz člana 51. stav 2. tačka 2) ovog zakona u roku od četiri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija će uskladiti pravila iz člana 51. stav 1. tačka 1) ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija će doneti Metodologiju iz člana 50. stav 1. tačka 3) ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 395.

Agencija će doneti pravila iz člana 51. stav 1. tačka 2) ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, odrediti zahtevane vrednosti pokazatelja i način ocenjivanja dostignutog kvaliteta najkasnije do 1. januara 2017. godine za električnu energiju, odnosno do 1. januara 2020. godine za prirodni gas i odrediti način utvrđivanja naknade kupcu iz člana 52. tačka 2) ovog zakona najkasnije do 1. januara 2018. godine za električnu energiju, odnosno do 1. januara 2021. godine za prirodni gas.

Član 396.

Uspostavljanje, odnosno sticanje prava svojine operatora prenosnog i distributivnog sistema električne energije na mrežama iz člana 409. st. 1. i 3. ovog zakona, operatora transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa iz člana 417. st. 1. i 2. ovog zakona i energetskeg subjekta koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetskeg subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima na objektima iz člana 424. st. 1. i 2. ovog zakona, ne smatra se prometom dobara.

Električna energija

Član 397.

Energetski subjekt koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ima licencu za obavljanje delatnosti javnog snabdevanja električnom energijom nastavlja da snabdeva domaćinstva i male kupce po regulisanim cenama, sa pravima i obavezama garantovanog snabdevača, sve do imenovanja garantovanog snabdevača u skladu sa članom 190. ovog zakona.

Agencija je dužna da do 1. maja 2017. godine objavi prvi izveštaj o potrebi daljeg regulisanja cena iz člana 88. stav 3. tačka 1). ovog zakona.

Ministarstvo je dužno da sprovede postupak javnog tendera u skladu sa članom 191. ovog zakona, najkasnije u roku od šest meseci od saznanja da je prestala potreba za regulacijom cena iz člana 88. stav 3. tačka 1). ovog zakona.

Agencija će staviti van snage odluke o regulisanju cena garantovanog snabdevanja najkasnije mesec dana po izboru snabdevača koji je izabran po tenderskoj proceduri za obavljanje garantovanog snabdevača.

Licenca koja je izdata za obavljanje delatnosti javnog snabdevanja, prestaje da važi danom početka rada garantovanog snabdevača, imenovanog u skladu sa članom 190. ovog zakona.

Garantovani snabdevač preuzima sva prava i obaveze javnog snabdevača prema povlašćenim proizvođačima električne energije i dužan je da najkasnije u roku od 30 dana od dana početka rada preuzme ugovore o otkupu električne energije od povlašćenih proizvođača koji su zaključeni do dana početka rada garantovanog snabdevača, pod uslovima i na način utvrđen u stavu 3. ovog člana.

Član 398.

Agencija će do 1. maja 2017. godine objaviti prvi izveštaj o potrebi za rezervnim snabdevačem iz člana 194. ovog zakona.

Član 399.

Cene zakupa rezerve snage iz člana 88. stav 3. tačka 2) ovog zakona, na dan stupanja na snagu ovog zakona, su regulisane.

Agencija je dužna da do 1. maja 2017. godine objavi prvi izveštaj o potrebi daljeg regulisanja cena iz člana 88. stav 3. tačka 2) ovog zakona.

Član 400.

Operator distributivnog sistema je dužan da do 1. maja 2016. godine, uspostavi ažurnu bazu podataka o svim kupcima iz kategorije domaćinstvo i malim kupcima njihovim mernim mestima.

Garantovani snabdevač električnom energijom je dužan da, na osnovu baze iz stava 1. ovog člana, najkasnije do 1. januara 2017. godine, uspostavi ažurnu bazu podataka o svim kupcima iz kategorije domaćinstvo i malim kupcima koje snabdeva i zaključi ugovor o snabdevanju električnom energijom, u pisanoj formi.

Član 401.

Energetski subjekti koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju energetske delatnosti, nastavljaju da rade i dužni su da svoj rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona.

Licence za obavljanje energetske delatnosti koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona važiće do isteka roka na koji su izdate, osim licenci za obavljanje delatnosti snabdevanja električnom energijom.

Energetski subjekt koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ima licencu za obavljanje energetske delatnosti snabdevanja električnom energijom, dužan je da pribavi licencu za snabdevanje ili licencu za snabdevanje na veliko električnom energijom, u roku od šest meseci od dana donošenja akta iz člana 27. ovog zakona.

Licenca za obavljanje energetske delatnosti snabdevanja električnom energijom, izdata energetske delatnosti subjektu do dana stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi, po pribavljanju jedne od licenci iz stava 3. ovog člana.

U slučaju da energetski subjekt ne pribavi ni jednu licencu iz stava 3. ovog člana, postojeća licenca za snabdevanje električnom energijom prestaje da važi istekom roka od šest meseci od dana donošenja akta iz člana 27. ovog zakona.

Član 402.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, pravo na garantovano snabdevanje, kao javnu uslugu, imaju domaćinstva i mali kupci električne energije.

Snabdevač, koji je snabdevao krajnjeg kupca do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavlja da ga snabdeva.

Kupcima, koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona imali status malog kupca, a u 2014. godini imali potrošnju električne energije veću od 30.000 kWh pravo na garantovano snabdevanje prestaje 1. jula 2015. godine.

Član 403.

Pravno lice ili preduzetnik koji obavlja energetske delatnosti distribucije električne energije i upravljanja zatvorenim distributivnim sistemom, dužan je da u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona pribavi licencu za obavljanje energetske delatnosti iz člana 16. stav 1. tačka 5) ovog zakona.

Član 404.

Operator distributivnog sistema električne energije će doneti i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti plan preuzimanja iz člana 136. stav 1. tačka 11) ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator distributivnog sistema će, u roku od tri meseca od dana pribavljanja saglasnosti Agencije iz stava 1. ovog člana, preuzeti sve merne uređaje, merno razvodne ormane, priključne vodove, instalacije i opremu u merno razvodnom ormanu koji su usklađeni sa zahtevima iz tehničkih propisa i pravila o radu distributivnog sistema.

Operator distributivnog sistema će, prvi izveštaj iz člana 136. stav 1. tačka 11) ovog zakona, dostaviti Ministarstvu i Agenciji u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator distributivnog sistema će preuzeti sve merne uređaje, merno razvodne ormane, priključne vodove, instalacije i opremu u merno razvodnom ormanu najkasnije do 31. decembra 2020. godine, prema dinamici 10 % u prvoj i drugoj godini primene zakona, a u ostalim godinama primene zakona 20 %.

Operator distributivnog sistema će uslove preuzimanja mernih uređaja, merno razvodnih ormana, priključnih vodova, instalacija i opreme u merno razvodnom ormanu sa kupcem, odnosno proizvođačem urediti ugovorom.

Član 405.

Operatori sistema usaglasice pravila iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator prenosnog sistema dužan je da donese proceduru iz člana 117. ovog zakona i dostavi Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator prenosnog sistema i operator distributivnog sistema električne energije doneće planove iz člana 109. stav 1. tač. 18) i 19) i člana 136. stav 1. tač. 9) i 10) ovog zakona i dostaviti Agenciji, radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator distributivnog sistema električne energije će doneti program i odrediti odgovorno lice iz člana 132. ovog zakona u roku od četiri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator distributivnog sistema električne energije i snabdevač električnom energijom će u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti proceduru i uspostaviti organizacionu jedinicu, telo ili odrediti ovlašćeno lice za postupanje po prigovorima i pritužbama krajnjih kupaca iz člana 136. stav 1. tačka 39) i člana 195. stav 1. tačka 4) ovog zakona.

Član 406.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije će u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti plan implementacije naprednih mreža iz čl. 115. i 138. ovog zakona.

Član 407.

Energetski subjekt koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ima licencu za obavljanje delatnosti prenosa električne energije i upravljanja prenosnim sistemom nastavlja da obavlja tu delatnost do okončanja postupka sertifikacije iz člana 100. ovog zakona, koji će se izvršiti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 408.

Energetske delatnosti iz člana 16. stav 3. ovog zakona obavljajuće se kao delatnosti od opšteg interesa do usklađivanja zakona kojima se uređuje položaj javnih preduzeća i obavljanje delatnosti od opšteg interesa, u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim potvrđenim međunarodnim sporazumima.

Član 409.

Danom stupanja na snagu ovog zakona uspostavlja se svojina:

1) Javnog preduzeća „Elektromreža Srbije” na prenosnoj elektroenergetskoj mreži iz člana 97. stav 2. ovog zakona, koja je na dan stupanja na snagu ovog zakona u svojini Republike Srbije, a koju koristi to javno preduzeće;

2) zavisnih privrednih društava Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije”, operatora distributivnog sistema: PD „Elektrodistribucija - Beograd”, PD „Elektrovojvodina” Novi Sad, PD „Centar” Kragujevac, PD „Jugoistok” Niš i PD „Elektrosrbija” Kraljevo na distributivnoj elektroenergetskoj mreži iz člana 128. stav 2. ovog zakona, koja je na dan stupanja na snagu ovog zakona u svojini Republike Srbije, a koju koriste ta zavisna privredna društva.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije i korisnici sistema zaključiće, u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, ugovor o prenosu prava svojine na objektima prenosne, odnosno distributivne elektroenergetske mreže koji su u svojini korisnika sistema.

Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije stiče svojinu na objektima elektroenergetske mreže koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona sopstvenim sredstvima izgradio ili pribavio pravnim poslom.

Operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema i Javnom preduzeću „Elektroprivreda Srbije” koji funkcionalno ne koristi objekat elektroenergetske mreže prestaje pravo korišćenja na tom objektu i postaje javna svojina Republike Srbije.

Na objektu elektroenergetske mreže na kome prestaje pravo korišćenja u smislu stava 4. ovog člana, danom stupanja na snagu ovog zakona uspostavlja se svojina operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije, koji taj objekat faktički koristi, odnosno kome pripada prema odredbama člana 97. stav 2. i člana 128. stav 2. ovog zakona.

Mrežom, u smislu stava 1. ovog člana ne smatra se zemljište (osim zemljišta pod objektom elektroenergetske mreže i zemljišta koje služi za redovnu upotrebu tog

objekta), poslovne i druge zgrade, putevi i drugi građevinski objekti, stanovi i druge nepokretnosti koji se nalaze u okviru ili u blizini elektroenergetskih mreža, ali ne čine funkcionalnu celinu sa mrežom i čiji je režim uređen posebnim propisima.

Član 410.

Organ nadležan za vođenje javne evidencije o nepokretnostima i pravima na njima izvršiće na zahtev operatora iz člana 409. stav 1. ovog zakona upis prava svojine na nepokretnostima-objektima elektroenergetske mreže iz člana 409. stav 1. ovog zakona.

U slučaju kada je na objektu elektroenergetske mreže iz člana 409. stav 1. ovog zakona operator upisan kao nosilac prava korišćenja operator sistema je dužan da zahtev za upis prava svojine podnese u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Uz zahtev se podnosi potvrda osnivača operatora koja se izdaje na osnovu izjave ovlašćenog lica operatora date pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, kojim se dokazuje da operator sistema i funkcionalno koristi objekat elektroenergetske mreže.

Organ iz stava 1. ovog člana izvršiće brisanje prava korišćenja operatora sistema kome je to pravo prestalo u smislu člana 409. st 4. i 5. ovog zakona i upisati pravo svojine operatora sistema koji taj objekat funkcionalno ili faktički koristi, na osnovu potvrde.

U slučaju kada na objektu elektroenergetske mreže nije upisano pravo korišćenja nadležni organ izvršiće upis prava svojine operatora koji funkcionalno koristi taj objekat, na osnovu potvrde iz stava 2. ovog člana.

Potvrdu iz stava 2. ovog člana za operatora prenosnog sistema u ime Vlade daje ministarstvo nadležno za poslove energetike.

U slučaju kada na objektu elektroenergetske mreže iz stava 1. ovog člana Republika Srbija nije upisana kao vlasnik, već kao držalac, položaj držaoca po samom zakonu stiče operator sistema uz potvrdu sa pravom da se upiše kao vlasnik objekta kada se za to steknu zakonski uslovi.

Član 411.

Operator sistema kome je članom 409. stav 1. ovog zakona prenet u svojinu objekat elektroenergetske mreže koji nije upisan u javnu evidenciju o nepokretnostima i prava na njima dužan je da nadležnom organu podnese zahtev za upis prava svojine u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ako je do dana stupanja na snagu ovog zakona za objekat elektroenergetske mreže pokrenut postupak legalizacije operator iz člana 409. stav 1. ovog zakona preuzima prava i obaveze podnosioca tog zahteva.

Ako za objekat elektroenergetske mreže, do dana stupanja na snagu ovog zakona, nije podnet zahtev za legalizaciju operator iz člana 409. stav 1. ovog zakona operator sistema dužan je da takav zahtev podnese u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 412.

Uknjižba vodova koji su delovi elektroenergetske mreže iz člana 409. stav 1. ovog zakona izvršiće se shodnom primenom odredaba člana 410. ovog zakona i primenom propisa kojima se uređuje katastar vodova.

Prirodni gas

Član 413.

Operator distributivnog sistema je dužan da najkasnije do 1. maja 2016. godine uspostavi ažurnu bazu podataka iz člana 261. stav 1. tačka 16) ovog zakona.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost javnog snabdevanja prirodnim gasom dužan je da, na osnovu baze iz stava 1. ovog člana, najkasnije do 1. januara 2017. godine, uspostavi ažurnu bazu podataka o svim kupcima iz kategorije domaćinstvo i malim kupcima koje snabdeva i zaključi ugovor o snabdevanju prirodnim gasom, u pisanoj formi.

Član 414.

Operator distributivnog sistema prirodnog gasa će doneti i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti plan preuzimanja iz člana 261. stav 1. tačka 9) ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator distributivnog sistema će, u roku od tri meseca od dana pribavljanja saglasnosti Agencije iz stava 1. ovog člana, preuzeti sve merne uređaje, merno – regulacione stanice koji su usklađeni sa zahtevima iz tehničkih propisa i pravila o radu distributivnog sistema.

Operator distributivnog sistema će, prvi izveštaj iz člana 261. stav 1. tačka 10) ovog zakona dostaviti Ministarstvu i Agenciji u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator distributivnog sistema će preuzeti sve merne uređaje, odnosno merno-regulacione stanice najkasnije do 31. decembra 2020. godine, prema dinamici 10 % u prvoj i drugoj godini primene zakona, a u ostalim godinama primene zakona 20 %.

Operator distributivnog sistema će uslove preuzimanja mernih uređaja, odnosno merno-regulacionih stanica sa kupcem, odnosno proizvođačem urediti ugovorom.

Član 415.

Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 254, 264. i 278. ovog zakona sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa doneće plan iz člana 248. stav 1. tačka 3) ovog zakona i dostaviti Agenciji, radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator transportnog sistema prirodnog gasa će doneti program i odrediti odgovorno lice iz člana 238. stav 1. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Operator sistema će u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti plan implementacije naprednih mernih sistema iz čl. 253. i 263. ovog zakona.

Član 416.

Odredbe člana 235. ovog zakona ne odnose se na energetski subjekt koji nastaje usled usaglašavanja načina organizovanja postojećih energetskih subjekata sa odredbama ovog zakona.

Odredbe člana 226. ovog zakona mogu se primeniti ukoliko je transportni sistem na dan 6. oktobra 2011. godine pripadao vertikalno integrisanom preduzeću.

Član 417.

Danom stupanja na snagu ovog zakona uspostavlja se svojina Javnog preduzeća „Srbijagas“ na mreži za transport prirodnog gasa iz člana 221. ovog zakona i mreži za distribuciju prirodnog gasa iz člana 255. ovog zakona, koji su na dan stupanja na snagu ovog zakona u svojini Republike Srbije, a koju koristi to javno preduzeće.

Operator transportnog, odnosno distributivnog sistema prirodnog gasa stiče svojinu na mreži za transport, odnosno distribuciju prirodnog gasa, koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona sopstvenim sredstvima izgradio ili pribavio pravnim poslom.

Mrežom za transport, odnosno distribuciju prirodnog gasa iz stava 1. ovog člana ne smatra se zemljište (osim zemljišta pod objektom sistema za transport prirodnog gasa, odnosno sistema za distribuciju prirodnog gasa i zemljišta koje služi za redovnu upotrebu tog objekta), poslovne i druge zgrade, putevi i drugi građevinski objekti, stanovi i druge nepokretnosti koji se nalaze u okviru ili u blizini ovakvih sistema, ali sa njima ne čine funkcionalnu celinu i čiji je režim uređen posebnim propisima.

Član 418.

Organ nadležan za vođenje javne evidencije o nepokretnostima i pravima na njima izvršiće, na zahtev operatora transportnog, odnosno operatora distributivnog sistema prirodnog gasa iz člana 417. stav 1. ovog zakona, upis prava svojine na nepokretnostima-objektima sistema za transport prirodnog gasa, odnosno sistema za distribuciju prirodnog gasa iz člana 417. stav 1 ovog zakona.

U slučaju kada je na objektu sistema za transport, odnosno distribuciju prirodnog gasa operator transportnog, odnosno operator distributivnog sistema prirodnog gasa upisan kao nosilac prava korišćenja, taj operator je dužan da zahtev za upis prava svojine podnese u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Uz zahtev se podnosi potvrda osnivača operatora transportnog, odnosno operatora distributivnog sistema prirodnog gasa koja se izdaje na osnovu izjave ovlašćenog lica operatora transportnog, odnosno operatora distributivnog sistema prirodnog gasa data pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, kojom se dokazuje da energetska subjekt i funkcionalno koristi objekat sistema.

U slučaju kada na objektu sistema nije upisano pravo korišćenja nadležni organ izvršiće upis prava svojine operatora transportnog, odnosno operatora distributivnog sistema prirodnog gasa koji funkcionalno koristi taj objekat, na osnovu potvrde iz stava 2. ovog člana.

Potvrdu iz stava 2. ovog člana za energetska subjekt u ime Vlade daje Ministarstvo.

U slučaju kada na objektu sistema iz stava 1. ovog člana Republika Srbija nije upisana kao vlasnik, već kao držalac, položaj držaoca po samom zakonu stiče operator transportnog, odnosno operator distributivnog sistema prirodnog gasa uz potvrdu sa pravom da se upiše kao vlasnik objekta kada se za to steknu zakonski uslovi.

Član 419.

Operatora transportnog, odnosno operator distributivnog sistema prirodnog gasa kome je članom 417. stav 1. ovog zakona prenet u svojinu objekat sistema koji nije upisan u javnu evidenciju o nepokretnostima i prava na njima dužan je da nadležnom organu podnese zahtev za upis prava svojine u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U slučaju kada je do dana stupanja na snagu ovog zakona, za objekat sistema pokrenut postupak legalizacije, operator transportnog, odnosno operator distributivnog sistema prirodnog gasa iz člana 417. stav 1. ovog zakona preuzima prava i obaveze podnosioca tog zahteva.

U slučaju kada za objekat sistema, do dana stupanja na snagu ovog zakona, nije podnet zahtev za legalizaciju, operator transportnog, odnosno operator distributivnog sistema prirodnog gasa iz člana 417. stav 1. ovog zakona dužan je da takav zahtev podnese u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 420.

Uknjižba vodova koji su delovi mreže iz člana 417. stav 1. ovog zakona izvršiće se shodnom primenom odredaba čl. 418. i 419. ovog zakona, primenom propisa kojima se uređuje katastar vodova.

Član 421.

Energetski subjekt koji na dan stupanja na snagu ovog zakona ima licencu za obavljanje delatnosti transporta i upravljanja transportnim sistemom prirodnog gasa, nastavlja da obavlja tu delatnost do okončanja postupka sertifikacije iz člana 239, odnosno člana 245. ovog zakona, koji će se izvršiti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nafta i derivati nafte

Član 422.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodom i transporta derivata nafte produktovodom usaglasioće i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti pravila o radu iz člana 327. ovog zakona sa odredbama ovog zakona, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 423.

Agencija će izdati licencu za stanice za snabdevanje prevoznih sredstava koje su bile izgrađene do 2009. godine bez ispunjenosti uslova iz člana 22. stav 1. tačka 2) ovog zakona, ukoliko je podnet zahtev za legalizaciju tih objekata.

Energetski subjekti su dužni da pribave licence za obavljanje energetske delatnosti iz člana 16. stav 1. tač. 20), 21) 27) i 28) ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu akta iz člana 27. ovog zakona.

Član 424.

Danom stupanja na snagu ovog zakona uspostavlja se svojina Javnog preduzeća „Transnafta” na mreži za transport nafte i mreži za transport derivata nafte iz člana 326. ovog zakona, koji su na dan stupanja na snagu ovog zakona u svojini Republike Srbije, a koju koristi to javno preduzeće.

Energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima, stiče svojina na objektima sistema za transport nafte naftovodima, odnosno sistema za transport derivata nafte produktovodima koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona sopstvenim sredstvima izgradio ili pribavio pravnim poslom.

Sistemom za transport nafte naftovodima, odnosno sistemom za transport derivata nafte produktovodima ne smatra se zemljište (osim zemljišta pod objektom sistema za transport nafte naftovodima, odnosno sistema za transport derivata nafte produktovodima i zemljišta koje služi za redovnu upotrebu tog objekta), poslovne i druge zgrade, putevi i drugi građevinski objekti, stanovi i druge nepokretnosti koji se

nalaze u okviru ili u blizini ovakvih sistema, ali sa njima ne čine funkcionalnu celinu i čiji je režim uređen posebnim propisima.

Član 425.

Organ nadležan za vođenje javne evidencije o nepokretnostima i pravima na njima izvršiće, na zahtev energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima, iz člana 328. stav 1. ovog zakona upis prava svojine na nepokretnostima-objektima sistema za transport nafte naftovodima, odnosno sistema za transport derivata nafte produktovodima iz tog stava.

U slučaju kada je na objektu sistema za transport nafte naftovodima, odnosno sistema za transport derivata nafte produktovodima iz stava 1. ovog člana energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta nafte naftovodima, odnosno energetski subjekt koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima upisan kao nosilac prava korišćenja, isti je dužan da zahtev za upis prava svojine podnese u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Uz zahtev se podnosi potvrda osnivača energetskog subjekta koji obavlja delatnost transporta derivata nafte produktovodima na osnovu izjave ovlašćenog lica energetskog subjekta date pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, kojom se dokazuje da energetski subjekt i funkcionalno koristi objekat sistema.

U slučaju kada na objektu sistema nije upisano pravo korišćenja nadležni organ izvršiće upis prava svojine energetskog subjekta koji funkcionalno koristi taj objekat, na osnovu potvrde iz stava 2. ovog člana.

Potvrdu iz stava 2. ovog člana za energetskog subjekta u ime Vlade daje Ministarstvo.

U slučaju kada na objektu sistema iz stava 1. ovog člana Republika Srbija nije upisana kao vlasnik, već kao držalac, položaj držaoca po samom zakonu stiće energetski subjekt uz potvrdu sa pravom da se upiše kao vlasnik objekta kada se za to steknu zakonski uslovi.

Član 426.

Energetski subjekt kome je članom 425. stav 1. ovog zakona prenet u svojinu objekat sistema koji nije upisan u javnu evidenciju o nepokretnostima i prava na njima dužan je da nadležnom organu podnese zahtev za upis prava svojine u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ako je do dana stupanja na snagu ovog zakona, za objekat sistema pokrenut postupak legalizacije, energetski subjekt iz člana 425. stav 1. ovog zakona preuzima prava i obaveze podnosioca tog zahteva.

Ako za objekat sistema, do dana stupanja na snagu ovog zakona, nije podnet zahtev za legalizaciju, energetski subjekt iz člana 425. stav 1. ovog zakona dužan je da takav zahtev podnese u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 427.

Uknjižba vodova koji su delovi mreže iz člana 425. stav 1. ovog zakona izvršiće se shodnom primenom odredaba čl. 425. i 426. ovog zakona i primenom propisa kojima se uređuje katastar vodova.

Rezerve energenata

Član 428.

Do formiranja rezervi iz člana 346. ovog zakona energetski subjekti koji obavljaju energetsku delatnost snabdevanja prirodnim gasom i dužni su da obezbede

obavezne rezerve prirodnog gasa koje su najmanje jednake tridesetodnevnom prosečnim potrebama tih kupaca u tekućoj godini, u skladu sa aktom Vlade kojim će se bliže propisati uslovi i način obezbeđenja i korišćenja obaveznih rezervi prirodnog gasa.

Rezerve iz člana 345. st. 1. i 2. ovog zakona formiraće se do 1. januara 2028. godine.

Obavezne rezerve iz člana 346. ovog zakona formiraće se najkasnije do 1. januara 2028. godine.

Toplotna energije

Član 429.

Snabdevač toplotnom energijom i krajnji kupac dužni su da zaključe ugovor o snabdevanju toplotnom energijom iz člana 360. stav 1. ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 430.

Energetski subjekti koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju energetske delatnosti, nastavljaju da rade i dužni su da svoj rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona.

Licence za obavljanje energetske delatnosti koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona važiće do isteka roka na koji su izdate.

Za obavljanje delatnosti iz člana 17. stav 1. tač. 20), 21), 23) i 28) ovog zakona licenca se mora pribaviti u roku od šest meseci od donošenja akta iz člana 27. stav 7. ovog zakona.

Član 431.

Poslove energetske inspekcije iz čl. 378-381. ovog zakona obavljaće inspektor opreme pod pritiskom i elektroenergetski inspektor dok se ne obezbede uslovi za rad energetske inspekcije, a najduže godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 432.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Agencija za energetiku Republike Srbije nastavlja sa radom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Predsednik i članovi Saveta Agencije nastavljaju da obavljaju dužnosti na koje su izabrani do isteka mandata.

Član 433.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11-ispravka, 93/12 i 124/12), osim člana 13. stav 1. tačka 6) i stav 2. u delu koji se odnosi na tačku 6) i član 14. stav 2.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 19. stav 1. Zakona o robnim rezervama („Službeni glasnik RS”, broj 104/13) u delu koji glasi: „koje je Centralno skladišno telo u skladu sa Direktivom EZ 119/2009, unutar koga se organizuje posebna organizaciona celina u sastavu Sektora za naftu i gas”.

Član 434.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredaba člana 98. stav 1. tač. 1) do 3), člana 99. i člana 225. stav 1. tač. 1) do 3) i člana 225. stav 4. ovog zakona koje se primenjuju od 1. juna 2016. godine.

O B R A Z L O Ź E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. tačka 6. i 10. Ustava Republike Srbije prema kojoj Republika Srbija pored ostalog uređuje i obezbeđuje: „jedinstveno tržište; pravni položaj privrednih subjekata; sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, kao i sistem javnih službi”.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJA ZAKONA

Zakon o energetici („Službeni glasnik RS”, broj 84/04) (u daljem tekstu: zakon) donet je 2004. godine, posle potpisivanja Atinskog memoranduma o razumevanju o regionalnom energetsom tržištu Jugoistočne Evrope i njegovoj integraciji u Evropsku Zajednicu potpisan u Atini 8. 12. 2003. godine i kao preduslov za potpisivanje Ugovora o osnivanju Energetske zajednice (EZ).

Donošenjem ovog zakona započet je proces reformi energetskega sektora sa ciljem obezbeđenja preduslova za razvoj i efikasniji rad svih subjekata koji obavljaju energetske delatnosti prema tržišnim principima poslovanja, kao i usaglašavanje ovog zakona sa propisima Evropske unije.

Tim zakonom, u velikoj meri su implementirane odredbe iz drugog paketa propisa Evropske unije i to: Uputstvo 2003/54 o pravilima za unutrašnje tržište električne energije, Uputstvo 2003/55/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa, Uredba 1228/2003 o pristupu elektroenergetskoj mreži radi prekograničnih razmena električne energije.

Takođe je stvoren osnov da se za implementaciju propisa koji se odnose na obavezu razdvajanja energetskega subjekata, računovodstveno, tehnički i pravno, organizovanje regulatornog tela, regulisanje energetskega delatnosti, pristup sistemu i tržištu energije, priključenje na sistem, i slično, a sve uz poštovanje propisa o zaštiti životne sredine, energetskega efikasnosti i povećanja korišćenja obnovljivih izvora energije kako bi se obezbedila sigurnost snabdevanja energijom.

U skladu sa navedenim zakonom, u oblasti elektroprivrede izvršeno je računovodstveno i pravno razdvajanje prenosa električne energije od delatnosti proizvodnje, distribucije i trgovine električne energije, koji obavlja Javno preduzeće „Elektromreža Srbije” (JP EMS), kao samostalni pravni subjekt. Bivše Javno preduzeće „Elektroprivreda Srbije” je prestalo da postoji, a osnovano je novo Javno preduzeće „Elektroprivreda Srbije” (JP EPS), koje je organizovano kao vertikalno integrisano preduzeće za obavljanje delatnosti proizvodnje, distribucije, trgovine električnom energijom i trgovine električnom energijom radi snabdevanja tarifnih kupaca.

Ovim Zakonom osnovana je Agencija za energetiku Republike Srbije, kao nezavisno regulatorno telo za obavljanje poslova na unapređivanju i usmeravanju razvoja tržišta energije na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije, praćenju primene propisa i pravila za rad energetskega sistema, usklađivanju aktivnosti energetskega subjekata na obezbeđivanju redovnog snabdevanja kupaca energijom i uslugama i njihovu zaštitu i ravnopravan položaj, kao i drugih poslova.

Nakon donošenja navedenog zakona, Republika Srbija je 2005. godine potpisala i 2006. godine ratifikovala Ugovor o osnivanju Energetske zajednice (EZ) između Evropske zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i Privremene Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu u skladu sa rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN („Službeni glasnik RS”, broj 62/06) (u daljem tekstu: Ugovor).

Prema planu primene iz Aneksa I Ugovora stvorena je obaveza da u roku od 12 meseci od stupanja Ugovora na snagu izvrši se usaglašavanje sa Uputstvom 2003/54 o

pravilima za unutrašnje tržište električne energije, Uputstvom 2003/55/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa, Uredbom 1228/2003 o pristupu elektroenergetskoj mreži radi prekograničnih razmena električne energije.

Takođe, odlukama Ministarskog saveta Energetske zajednice Jugoistočne Evrope stvorena je obaveza da se izvrši usaglašavanje sa Uredbom 1775/2005 o uslovima za pristup mrežama za transport prirodnog gasa, Direktiva za mere obezbeđivanja sigurnosti snabdevanja električne energije i investicija u infrastrukturu 2005/89 i Direktivom 2004/67/EZ o merama za održavanje sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom.

Shodno potpisanom i ratifikovanom Ugovoru Republika Srbija kao ugovorna strana ovim Ugovorom je preuzela obavezu da implementira Direktivu 2001/77/ES o promovisanju upotrebe energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i Direktive 2003/30/ES o promociji upotrebe biogoriva ili drugog goriva proizvedenog iz obnovljivih izvora za saobraćaj. Direktivom 2009/28/ES o obnovljivim izvorima energije postavljeni su obavezujući nacionalni ciljevi koji treba da se dostignu kroz promociju obnovljivih izvora energije u sektorima električne energije, grejanja i hlađenja i u sektoru transporta kako bi se obezbedilo da do 2020. godine udeo obnovljivih izvora energije čini najmanje 20% u ukupnoj potrošnji energije u EU.

Direktiva, takođe obavezuje da do 2020. godine korišćenje obnovljivih izvora energije u transportu treba da iznosi najmanje 10% potrošnje goriva u EU.

Pored toga, u međuvremenu EU je donela treći paket propisa o unutrašnjem tržištu energije koji je stupio na snagu u martu 2011. godine i to: Direktivu 2009/72 u julu 2009 koja se odnosi na zajednička pravila za unutrašnje tržište električne energije kojom se nadomešćuje, odnosno poništava direktiva 2003/54, Uredbu 714/2009/ES o uslovima za pristup mreži za prekogranične razmene električne energije kojom se ukida Uredba 1228/2003/ES, Uredbu br. 715/2009 o uslovima za pristup transportnim mrežama prirodnog gasa, na osnovu koje prestaje da važi Uredba br. 1775/2005, Direktivu 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa, kojom se ukida Uputstvo 2003/55/EZ, Uredbu o merama zaštite sigurnosti snabdevanja gasom, na osnovu koje prestaje da važi Uputstvo br.2004/67/EZ, Direktiva 2009/28/EK o promovisanju upotrebe energije iz obnovljivih izvora i izmeni i dopuni i potom poništenju Direktiva 2001/77/EC i 2003/30/ES. Cilj trećeg paketa je otklanjanje uočenih sistemskih problema u funkcionisanju tržišta električne energije i prirodnog gasa, pre svega koncentracije tržišta i tržišne moći, vertikalnog zatvaranja, nedovoljne integracije tržišta, nedostatka transparentnosti tržišta i dr. Glavni elementi „trećeg paketa“ su stroži uslovi za razdvajanje operatora prenosnih sistema, značajno jačanje ovlašćenja i funkcionalne i finansijske nezavisnosti regulatornih tela, unapređenje koordinacije operatora prenosnih sistema (posebno u oblasti planiranja investicija), poboljšano funkcionisanje velikoprodajnog tržišta energije i unapređenje zaštite potrošača električne energije i prirodnog gasa. Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice od 7. oktobra 2011. godine (D/2011/02/MS-EnZ) utvrđena je obaveza za Republiku Srbiju da implementira navedene propise („treći paket“) do 1. januara 2015. godine.

Donošenjem Zakona o energetici 2011. godine („Službeni glasnik RS“, br. 57/11, 93/12 i 124/12) nastavljena je reforma energetske sektora i u potpunosti je implementiran drugi paket propisa EU i započeta implementacija trećeg paketa.

Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice od 18. oktobra 2012. godine (D/2012/04/MS-EnZ) određeni su obavezujući ciljevi u oblasti obnovljivih izvora kojom je za Republiku Srbiju utvrđen obavezujući cilj koji iznosi 27 % obnovljivih izvora energije u njenoj bruto finalnoj potrošnji energije i najmanje 10% potrošnje goriva u transportu u 2020. godini. Istom odlukom utvrđena je obaveza za Republiku Srbiju da implementira Direktivu 2009/28/EZ, a koja se odnosi na promociju korišćenja obnovljivih izvora energije.

Vlada Republike Srbije je na sednici od 28. februara 2013. godine Zaključkom 05 Broj: 337-1556/2013 usvojila Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (2013-2016) i zadužila i ovlastila Kancelariju za evropske integracije da tromesečno izveštava Vladu o sprovođenju predmetnog Nacionalnog programa kao i da o usvajanju obavesti Evropsku komisiju.

Takođe, Vlada Republike Srbije je 25. avgusta 2013. godine donela Zaključak 05 Broj: 337-7135/2013-1 kojim se u tački 1. konstatuje da će Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica s jedne strane i Republike Srbije sa druge strane u skladu sa članom 138. Sporazuma stupiti na snagu 1. septembra 2013. godine nakon što je Generalni sekretarijat Saveta Evropske unije 24. jula 2013. godine notom izvestio Misiju Republike Srbije pri Evropskoj uniji o okončanju postupka odobravanja Sporazuma. Takođe pored ostalog u tački 4. predmetnog zaključka se konstatuje da će stupanjem na snagu Sporazuma biti obrazovana sledeća tela: Savet za stabilizaciju i pridruživanje, Odbor za stabilizaciju i pridruživanje i Parlamentarni odbor.

U skladu sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (2013-2016), planiran je rok za implementaciju Trećeg paketa Direktiva u Zakon o energetici pod šifrom 2013-5 te saglasno tome neophodno je dovršiti započeti proces implementacije Trećeg paketa kroz donošenje novog zakona.

Donošenjem ovog zakona preuzimaju se odredbe trećeg energetskeg paketa, čime će se, u funkciji ostvarivanja rokova definisanih Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (2013-2016), kao i obaveza koje slede iz (potvrđenog međunarodnog) Ugovora o osnivanju Energetske zajednice (Službeni glasnik RS broj 62, 19 jul 2006) stvoriti uslovi za:

- sigurno, kvalitetno i pouzdano snabdevanje električnom energijom i prirodnim gasom,
- uravnoteženi razvoj sektora u cilju obezbeđivanja potrebnih količina energije za zadovoljavanje potreba kupaca energije,
- podsticanje konkurentnosti na tržištu na načelima nediskriminacije,
- efektivan nadzor tržišnih delatnosti i prirodnih monopola (prenos, distribucija) kroz proširenje ovlašćenja nezavisnog regulatornog tela (Agencije za energetiku) i jačanje njegove funkcionalne i finansijske nezavisnosti,
- razvoj energetske infrastrukture i uvođenje savremenih tehnologija i stvaranja transparentnih, atraktivnih i stabilnih uslova za ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju i modernizaciju energetskih objekata,
- zaštitu kupaca i
- korišćenje obnovljivih izvora energije.

Treći energetskegi paket donosi velike promene u reformskom smislu i njegova implementacija podrazumeva rešavanje prethodnih pitanja i izmenu većeg broja propisa u Republici Srbiji, a koji su preduslov da se odredbe ovog zakona primene.

Treći energetskegi paket donosi velike promene u reformskom smislu i njegova implementacija podrazumeva rešavanje prethodnih pitanja i izmenu većeg broja propisa u Republici Srbiji, a koji su preduslov da se odredbe ovog zakona primene.

Kada je u pitanju operator prenosnog sistema električne energije, odnosno operator transportnog sistema prirodnog gasa zahtev direktiva je da operator prenosnog, odnosno transportnog sistema bude i vlasnik svog sistema odnosno mreže. Polazeći od Zakona o javnoj svojini mreže su opšte dobro i u javnoj svojini Republike Srbije. Da bi se ispunio taj zahtev iz direktiva bilo je potrebno da se Zakonom o energetici uspostavi pravo svojine na prenosnoj elektroenergetskoj i distributivnoj elektroenergetskoj mreži, kao i na mreži za transport i distribuciju prirodnog gasa

Kad su u pitanju odredbe oko razdvajanja koje se odnose na operatora prenosnog sistema iz Direktive 2009/72, Republika Srbija je ispunila jedan uslov osnivanjem JP EMS - operator prenosnog sistema, ali potrebno je da se postupak razdvajanja završi do kraja odnosno da se izvrši razdvajanje vlasničkih od upravljačkih prava, što praktično znači da se mora obezbediti da dva odvojena javna tela budu nadležna nad delatnošću prenosa sa jedne strane i delatnostima proizvodnje i snabdevanja električnom energijom, sa druge strane, kao i da se obezbedi da kontrolu nad tim telima ne može vršiti isti državni organ.

Takođe, kad su u pitanju odredbe oko razdvajanja koje se odnose na operatora transportnog sistema prirodnog gasa Zakonom o energetici su pored modela vlasnički razdvojenog operatora sistema, u skladu sa Direktivom 2009/73, predviđeni i model nezavisnog operatora sistema i nezavisnog operatora transporta ali samo za slučaj kada je transportni sistem na dan 6. oktobra 2011. pripadao vertikalno integrisanom preduzeću. Takođe, i zahtev Direktive 2009/73 je da se mora obezbediti da dva odvojena javna tela budu nadležna nad delatnošću transporta sa jedne strane i delatnostima proizvodnje i snabdevanja prirodnim gasom, sa druge strane, kao i da se obezbedi da kontrolu nad tim telima ne može vršiti isti državni organ.

Primena ovog zahteva direktive u zemljama EU zaživela je primenom modela da dva različita Ministarstva preuzmu upravljačka prava nad operatorom prenosnog, odnosno transportnog sistema i energetskim subjektom za proizvodnju električne energije, odnosno prirodnog gasa. Ali i to nije dovoljan uslov da bi se zahtev direktiva u celini ispunio već je potrebno da se pored navedenog omogući da kontrolu nad ta dva ministarstva pri obavljanju poslova koji se odnose na gore navedene subjekte ne vrši Vlada kao kolektivni organ.

Sprovođenje navedenog, zahteva izmenu zakonskih propisa kao što su Zakon o Vladi, Zakon o ministarstvima, Zakon o javnim preduzećima i drugih propisa.

Kada je u pitanju Zakon o javnim preduzećima i obavljanje delatnosti od opšteg interesa, direktive prepoznaje samo javnu uslugu kao uslugu dostupnu svima, te kako u našem pravnom sistemu egzistira više vrsta usluga npr. usluga od opšteg ekonomskog interesa, usluga od univerzalnog značaja, usluga od javnog značaja, to je za ujednačavanje tih termina nužno i neophodno da se izmeni Zakon o javnim preduzećima i usaglasi termin u skladu sa propisima Evropske unije. Tek nakon toga stvoriće se uslovi za primenu ovog zahteva direktive u oblasti električne energije.

Prema zahtevu Direktiva, napred navedeno razdvajanje je uslov za sertifikaciju operatora prenosnog, odnosno transportnog sistema, a postupak sprovodi regulatorno telo, odnosno Agencija za energetiku Republike Srbije. Sve napred navedeno, ako se ne ispuni ima za posledicu obavljanje delatnosti operatora prenosnog, odnosno transportnog sistema jer neće se moći sertifikovati, a samim tim ni primeniti propisana odredba zakona niti ispoštovati zahtev direktiva.

Kada je u pitanju operator distributivnog sistema Direktiva ne propisuje obavezu da distributivni sistem odnosno mreža mora biti u svojini operatora distributivnog sistema. Međutim predviđeno je uspostavljanja prava svojine i kod operatora distributivnog sistema, da bi se prevazišli dosadašnji problemi sa kojima se operator distributivnog sistema suočavao prilikom izgradnje energetskih objekata u postupku pribavljanja lokacijske dozvole i stvaranja imovinsko pravnog osnova za izgradnju objekata. Naime u svakom konkretnom slučaju Vlada je donosila odgovarajući akt kojim je davala ovlašćenja operatoru distributivnog sistema da vrši prava investitora na zemljištu koje je u javnoj svojini. Pored toga razlog je i rešavanje problema sa kojim su se suočavali investitori koji grade energetske objekte u svrhu priključenja svog građevinskog objekta na distributivni sistem. Naime, investitori nisu mogli svoj izgrađeni objekat odmah predati operatoru distributivnog sistema već su se prvo morali obratiti Republičkoj direkciji za imovinu zahtevom za pribavljanje u javnu svojinu putem poklona izgrađenog elektroenergetskog objekta, o čemu je Vlada uvek donosila odgovarajući akt, a potom nakon zaključivanja ugovora o poklonu, tako pribavljen energetska objekat se opet aktom Vlade davao na upravljanje i korišćenje operatoru distributivnog sistema, nakon čega je investitor mogao da se priključi na distributivni sistem. Ovakav postupak je otežavao ostvarivanje prava investitora na priključak, pa opredeljenjem predlagača da predloži odredbu kojim se uspostavlja svojina postiže se svrha.

Direktiva propisuje da država može imati jednog ili više operatora distributivnog sistema električne energije, ali bez obzira na broj operatora tržišni principi ne smeju biti narušeni i ne sme biti subvencionisanja. U tom smislu, preuzeta je i ta odredba, s tim što je propisano da u slučaju postojanja više operatora, operatori distributivnog sistema električne energije su dužni da na teritoriji Republike Srbije primenjuju iste tarife za pristup distributivnom sistemu za iste grupe korisnika sistema u odnosu na naponski nivo, količine,

način merenja i druge kriterijume. U tom slučaju poravnanje razlika između opravdanih i ostvarenih prihoda i troškova vršiće se u skladu sa aktom koji donosi Agencija.

Takođe su preuzete odredbe o zatvorenom distributivnom sistemu i proširene odredbama koje oslikavaju našu realnost.

Uvedena je delatnost snabdevanja na veliko električnom energijom i data je mogućnost stranom pravnom licu, da za obavljanje te delatnosti pribavi licencu pod određenim uslovima, a da ne mora biti registrovan na teritoriji Republike Srbije.

Takođe propisane su norme u pogledu organizovanog tržišta, odnosno stvoreni su uslovi za osnivanje i funkcionisanje berze električne energije.

Pored navedenog, ustanovljava se garantovano snabdevanje kao javna usluga, kojim se osigurava pravo kupaca iz kategorije domaćinstvo i malih kupaca na snabdevanje električnom energijom propisanih karakteristika na celoj teritoriji Republike Srbije, po razumnim, transparentnim i nediskriminatorskim cenama.

Propisan je postupak izbora garantovanog snabdevača, putem tendera, a Agencija za energetiku će jedanput godišnje analizirati potrebu regulisanja cena garantovanog snabdevanja i prvi izveštaj objaviti 1. januara 2017. godine, nakon čega će se odlučiti o daljoj potrebi regulisanja cena. Isti postupak sačinjavanja izveštaja je predviđen i kada je u pitanju cena zakupa rezerve snage za sistemске usluge sekundarne i tercijarne regulacije.

Takođe, propisan je izbor rezervnog snabdevača putem tendera, a Agencija za energetiku će jedanput godišnje analizirati potrebu održavanja rezervnog snabdevanja i prvi izveštaj objaviti 1. januara 2017. godine, koji sadrži procenu kada će rezervno snabdevanje biti ukinuto.

Pored navedenog ustanovljava se obaveza operatorima sistema i snabdevačima da uspostave užu organizacionu jedinicu za rešavanje prigovora i pritužbi iz nadležnosti operatora.

Propisane, odnosno proširene su nadležnosti operatora sistema i snabdevača u odnosu na važeći zakon.

U oblasti prirodnog gasa propisano je da od 1. januara 2015. godine svi krajnji kupci prirodnog gasa imaju pravo da slobodno biraju snabdevača na tržištu. Domaćinstva i mali kupci čiji su svi objekti priključeni na distributivni sistem prirodnog gasa ako ne izaberu drugog snabdevača imaju pravo na javno snabdevanje, po regulisanim cenama. Mali kupci prirodnog gasa su krajnji kupci čija je godišnja potrošnja prirodnog gasa do 100.000 m³ i čiji su svi objekti priključeni na distributivni sistem prirodnog gasa.

Kad je u pitanju Agencija za energetiku Republike Srbije zahtev direktiva je da se obezbedi pojačana uloga Agencije kroz proširivanje nadležnosti i jačanje funkcionalne i finansijske nezavisnosti, što zahteva i dodatno povećanje kadrovskih kapaciteta Agencije.

Polazeći od direktiva, Agencija je u svom radu potpuno nezavisna i samostalna u izvršavanju svojih nadležnosti, čime se ne dovodi u pitanje sprovođenje opšte politike Vlade, koja nije povezana sa njenom nadležnošću, kao i saradnja sa drugim odgovarajućim državnim organima i organizacijama.

Agenciji su u odnosu na važeći zakon propisane veće dužnosti pa pored ostalog obavlja poslove sertifikacije prenosnog sistema električne energije, odnosno transportnog sistema prirodnog gasa, donosi pravila o kvalitetu isporuke i snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom, donosi akt o izuzeću iz oblasti električne energije i prirodnog gasa, određuje visinu naknade kupcu po osnovu stepena odstupanja od propisanog kvaliteta isporuke električne energije u skladu sa pravilima o kvalitetu isporuke i snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom.

Takođe, zahtev Direktive je i da se omogući Agenciji da izriče novčane kazne do 10% godišnjeg prometa operatora sistema, međutim taj zahtev direktiva zbog drugih zakona koji uređuju izricanje kazni nije bilo moguće propisati, pa je u skladu sa već postojećim rešenjima u drugim zakonima u Republici Srbiji propisano u kojim slučajevima Agencija energetskim subjektima zbog neizvršenja obaveza može izreći opomenu, upozorenje, a potom pokrenuti prekršajni postupak ili inicirati pokretanje postupka zbog privrednog prestupa, u skladu sa ovim zakonom.

Zakonom je usaglašen termin energetske zaštite kupca, u skladu sa direktivama, u energetske ugroženog kupca koji ima pravo na isporuku određenih količina električne energije i prirodnog gasa, a obustava isporuke može nastupiti pod posebnim uslovima.

Takođe, je propisano ovlašćenje za Vladu da bliže propisuje kriterijume, način zaštite, uslove, rokove i postupak za utvrđivanje statusa energetske ugroženog kupca, izvor i način obezbeđivanja sredstava za isporuku određenih količina električne energije ili prirodnog gasa, sredstva za ostvarivanje prava energetske ugroženog kupca obezbeđuju se u Budžetu Republike Srbije.

Status energetske ugroženog kupca može steći i kupac toplotne energije, u skladu sa ovim zakonom.

Donošenjem ovog zakona stvara se i osnov za obezbeđivanje operativnih rezervi energenata i obaveznih rezervi prirodnog gasa što će imati uticaja na sigurnost snabdevanja kupaca u slučaju poremećaja na tržištu energije i energenata.

U cilju obavljanja izvršnih i stručnih poslova koji se odnose na obavezne rezerve prirodnog gasa i druge obavezne rezerve u skladu sa zakonom kojim se uređuju robne rezerve ovim zakonom obrazuje se Uprava za rezerve energenata, kao organ uprave u sastavu Ministarstva i utvrđuje njena nadležnost. Uprava obavlja sledeće poslove: formira, održava i u slučaju poremećaja u snabdevanju pušta na tržište obavezne rezerve prirodnog gasa i druge obavezne rezerve u skladu sa zakonom kojim se uređuju robne rezerve; zaključuje ugovor o kupovini i prodaji prirodnog gasa, kao i pozajmicama prirodnog gasa, radi formiranja, održavanja i puštanja obaveznih rezervi na tržište u slučaju poremećaja u snabdevanju; vodi registar obaveznih rezervi; izveštava Vladu o realizaciji godišnjeg programa obaveznih rezervi prirodnog gasa, količini, strukturi, razmeštaju i raspoloživosti obaveznih rezervi prirodnog gasa i druge poslove u skladu sa posebnim zakonom. Upravom rukovodi direktor, koga postavlja Vlada na period 5 godina, na predlog ministra prema Zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika i nameštenika.

Takođe, ovim zakonom uvodi se obaveza pribavljanja saglasnosti za skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe i snabdevanje sopstvenih vozila na sopstvenim stanicama čime će se stvoriti mogućnost kontrole i suzbijanje crnog tržišta derivata nafte.

Zakonom je propisano ovlašćenje za Vladu (član 362.) da donosi metodologiju za određivanje cene snabdevanja krajnjeg kupca toplotnom energijom. Trebalo bi napomenuti da Vlada sada donosi Uredbu o određivanju cena toplotne energije, s tim što je kao pravni osnov za njeno donošenje, u nedostatku odgovarajuće odredbe važećeg Zakona o energetici, označena odredba člana 46. stav 2. Zakona o trgovini („Službeni glasnik RS“, br. 53/10 i 10/13). Ovakav pristup uslovio je da doneta uredba može da važi samo određeno vreme (najviše šest meseci), pa je donošenje ovog akta trebalo obnavljati.

Takođe, novine u zakona u pogledu toplotne energije su:

1. propisivanje obaveze zaključivanja pisanog ugovora između snabdevača toplotnom energijom i krajnjeg kupca, čije elemente inače propisuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave, i
2. vođenje evidencije toplotnih izvora snage od 0,1 MW do 1 MW (evidencija koja je od značaja za identifikaciju potencijala za daljinske sisteme grejanja) o čemu do sada nisu postojali sređeni podaci, posebno stoga što u ovom slučaju ne postoji obaveza pribavljanja licence.

Na osnovu svega navedenog razlozi za donošenje zakona su:

1. usklađivanje domaćeg regulatornog okvira sa regulatornim okvirom Evropske unije i njenim pravnim tekovinama;
2. stvaranje uslova za obezbeđivanje sigurnog snabdevanja tržišta Republike Srbije energijom i energentima;

3. otklanjanje nedostataka u primeni važećeg Zakona o energetici.

1. PROBLEMI KOJE ZAKON TREBA DA REŠI

Donošenjem novog zakona uspostavlja se zakonski okvir za rešavanje problema koji se odnose na: obezbeđivanje sigurnosti isporuke i snabdevanja energijom i energentima tržišta Republike Srbije; zaštitu interesa svih učesnika na tržištu; povećanje tržišne konkurencije; efikasniji razvoj tržišta električne energije i prirodnog gasa; stvaranje uslova za uspostavljanje i funkcionisanje organizovanog tržišta električne energije; prevazilaženje problema u pogledu izgradnje energetske objekata koji proizlaze iz zakona kojim se uređuje javna svojina i zakona kojim se uređuje izgradnja objekata; otklanjanje administrativnih prepreka prilikom izgradnje priključaka za priključenje krajnjeg kupaca i proizvođača električne energije; preuzimanja merno razvodnih ormara, mernih uređaja, priključnih vodova instalacija i opreme i drugih uređaja, odnosno merno regulacionih stanica od strane operatora sistema; obezbeđivanje snabdevanja kupaca iz kategorije domaćinstvo i malih kupaca od strane garantovanog snabdevača električnom energijom, odnosno javnog snabdevača prirodnim gasom po regulisanim cenama; otklanjanje utvrđenih nedostataka koji otežavaju podsticanje korišćenja obnovljivih izvora energije u proizvodnji energije i sektoru saobraćaja, otklanjanje regulatornih i administrativnih prepreka za ulaganje u energetske objekte koji koriste obnovljive izvore energije; staranje obaveznih rezervi prirodnog gasa, monitoring derivata nafte i suzbijanje crnog tržišta derivata nafte; problemi u oblasti proizvodnje, distribucije i snabdevanja toplotnom energijom; određivanje nivoa cena toplotne energije.

Ovim zakonom detaljnije su propisane norme u cilju rešavanja problema uočenih u praksi tokom primene važećeg Zakona o energetici. Na primer: problem preuzimanja merno razvodnih ormara i mernih uređaja, odnosno merno regulacionih stanica, donošenje i realizacija planova za njihovo preuzimanje, problem praćenja kvaliteta isporučene električne energije, odnosno prirodnog gasa i kvaliteta snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnog gasa, problem ugrožavanja elektroenergetskih objekata izgradnjom i izvođenjem drugih radova u neposrednoj blizini elektroenergetskih objekata, problem neovlašćene potrošnje električne energije, problem praćenja tokova derivata nafte i suzbijanje crnog tržišta derivata nafte itd.

Kada se radi o uočenom problemu preuzimanja merno razvodnih ormara važećim Zakonom je propisana obaveza donošenja planova za njihovo preuzimanje, međutim energetske subjekti na koje se odnosila ova obaveza svoju obavezu nisu do kraja sproveli, pa je bilo nužno ovim zakonom propisati dinamiku preuzimanja merno razvodnih ormara i mernih uređaja, odnosno merno regulacionih stanica do 31. decembra 2020. godine, kako bi energetske subjekti realizovali donete planove, a propisana je mehanizam kontrole od strane Agencije i Ministarstva, tako da je za očekivati da će obaveza biti realizovana.

Kada se radi o uočenom problemu praćenja kvaliteta isporučene električne energije, odnosno prirodnog gasa i kvaliteta snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnog gasa praksa je pokazala da nije postojao osnov za odgovarajuće praćenje pokazatelja tehničkog i komercijalnog kvaliteta isporuke i pokazatelja komercijalnog kvaliteta snabdevanja, kao ni način evidentiranja podataka i računanje pokazatelja, pa je predloženim rešenjima u ovom zakonu dat osnov za adekvatno praćenje navedenih pokazatelja, čime će se obezbediti kvalitetna isporuka električne energije i prirodnog gasa i stvaranje uslova za efikasniju komunikaciju energetske subjekata sa kupcima i korisnicima sistema.

Kada se radi o uočenom problemu ugrožavanja elektroenergetskih objekata izgradnjom i izvođenjem drugih radova u neposrednoj blizini elektroenergetskih objekata praksa je pokazala da je za efikasnu primenu normi oko zaštite elektroenergetskih objekata neophodno propisati zaštitne pojaseve pored elektroenergetskih objekata, a što je propisano ovim zakonom.

Kada se radi o uočenom problemu neovlašćene potrošnje, praksa je pokazala da nije bila precizno uređena kontrola mernog mesta, kao i način dokazivanja neovlašćene potrošnje, te je bilo neophodno precizno urediti postupak i način dokazivanja.

Takođe, važećim zakonom nije bilo propisano adekvatno praćenje tokova derivata nafte, kao ni potpuna mogućnost suzbijanje crnog tržišta derivata nafte, pre svega iz razloga što je kontrola vršena nad energetske subjektima koje poseduju licence za obavljanje energetske delatnosti, a nepravilnosti u oblasti derivata nafte uočene su pre svega kod subjekata koji pojedine delatnosti obavljaju za sopstvene potrebe. Ovim zakonom stvara se osnov za kontrolu i evidenciju tokova derivata nafte i suzbijanje crnog tržišta derivata nafte propisana je obaveza za pribavljanje saglasnosti za skladištenje nafte i derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe i snabdevanje sopstvenih vozila na sopstvenim stanicama.

Važećim Zakonom o energetici stvoren je osnov za obeležavanje (markiranje) derivata nafte na tržištu Republike Srbije omogućena je kontrola tržišnih tokova goriva u Republici Srbiji i otkrivanje goriva koje na tržište nije stavljeno na propisan način. Markiranje goriva započelo je u februaru 2014. godine, a finansijski efekti su se odrazili na povećanu uplatu od akciza u budžet Republike Srbije za preko 30 miliona evra.

Propisanim odredbama Predloga zakona o energetici nastavlja se suzbijanje crnog tržišta derivatima nafte uvođenjem obaveze pribavljanja saglasnosti za snabdevanje sopstvenih prevoznih sredstava na sopstvenim stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava (interne stanice), kao i za skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe. Do sada se interne stanice nisu zvanično evidentirale i na njima se nije vršila kontrola ispravnosti i legalnosti goriva kojima se snabdevaju vozila. Imajući u vidu da se oko 40% ukupne potrošnje goriva tipa evro dizel prodaje direktnim potrošačima koji dalje snabdevaju svoja vozila preko internih stanica, uvođenjem saglasnosti biće omogućena kontrola i ovih mesta snabdevanja.

Koristi koje će ovakvo rešenje doneti energetske subjektima koji obavljaju svoju delatnost saglasno Zakonu o energetici su: povećanje nivoa prodaje derivata nafte na tržištu (npr. u slučaju markiranja povećano je učešće energetske subjekata na tržištu derivata nafte za oko 5-6%, što direktno prikazuje dosadašnji udeo nelegalnog tržišta derivata nafte); jačanje brenda kompanije potvrdom ispravnosti i kvaliteta derivata nafte kojima se snabdevaju potrošači i smanjen broj reklamacija potrošača.

Takođe, Zakonom o energetici predviđeno je formiranje odgovarajućih operativnih rezervi energenata koje suštinski predstavljaju komercijalne rezerve i privredna društva sa njima slobodno raspolazu, ali njihova visina u svakom momentu treba da bude na određenom propisanom nivou. U slučaju kratkoročnih poremećaja na tržištu energije i energenata, energetske subjekti će koristiti sopstvene rezerve bez dodatnih hitnih nabavki energije i energenata koji su u momentima nestašice ili nedostupni ili su skuplji zbog povećane potražnje. Nestašice, odnosno uvećane cene dalje izazivaju štetne posledice za rad ne samo tih privrednih društva, već i za korisnike njihovih usluga.

Formiranje obaveznih rezervi prirodnog gasa koje će biti u svojini Republike Srbije, i koje će se koristiti u slučaju velikih poremećaja na tržištu energije i energenata, omogućiće stvaranje stabilnog tržišta energije i energenata što je jedan od preduslova daljeg razvoja privrednih aktivnosti. Takođe, formiranje ovih rezervi stvara potrebu za investiranjem u skladišne kapacitete prirodnog gasa.

Troškovi formiranja svih vrsta rezervi nadoknađuju se kroz krajnju cenu energije i energenata po jedinici mere, odnosno proizvoda. Imajući u vidu da je predviđeno njihovo postepeno formiranje, te kasnije samo održavanje i skladištenje, troškovi formiranja se svode na razumnu meru. Imajući u vidu da u nedostatku ovih rezervi privreda mora da radi smanjenim kapacitetom ili da potpuno obustavi svoju delatnost to ima negativne finansijske posledice u vidu troškova ponovnog pokretanja proizvodnje, penala za ne realizovane ugovore, gubljenja poverenja kupaca i tome slično. Ovako izazvani troškovi prevazilaze troškove samih energetske privrednih društava, tako da očekivanu korist treba posmatrati u odnosu na ranije navedeno.

2. CILJEVI KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA POSTIŽU

Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu su:

1. usklađivanje domaćeg regulatornog okvira sa regulatornim okvirom Evropske unije i njenim pravnim tekovinama, kao i sa potvrđenim međunarodnim ugovorima čiji je potpisnik Republika Srbija (pre svega, „Ugovor o osnivanju Energetske zajednice“ i „Odluka D/2011/02/MS-EnZ Ministarskog saveta energetske zajednice o implementaciji Direktiva 2009/72 i 2009/73, Uredbi 714/2009 i 715/2009 i izmeni članova 11 i 59 Ugovora o osnivanju Energetske zajednice”);
2. stvaranje uslova za obezbeđivanje sigurnog snabdevanja tržišta Republike Srbije energijom i energentima;
3. otklanjanje nedostataka u primeni važećeg Zakona o energetici;
4. povećanje nivoa transparentnosti, zaštite konkurencije i nediskriminatornog ponašanja;
5. zaštita svih kategorija kupaca, a naročito energetske ugroženog kupca;
6. zabrana međusobnog subvencionisanja energetske subjekata;
7. stvaranje uslova za efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa;
8. stvaranje uslova za uspostavljanje i funkcionisanje organizovanog tržišta električne energije;
9. stvaranje uslova za dostizanje obavezujućeg nacionalnog cilja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i potrošnje biogoriva u transportu;
10. suzbijanje nelegalnog tržišta nafte i derivata nafte i
11. jačanje nezavisnosti Agencije i ispunjenje preporuka Evropske komisije iz izveštaja o napretku Republike Srbije za 2013. godinu (str. 32- „implementacija Zakona o energetici i usaglašavanje sa trećim paketom propisa EU o energetici zahteva povećanje broja zaposlenih u Agenciji, dalju izgradnju kapaciteta i jačanje nezavisnosti“) i 2014. godinu (str. 33. i 34. - „značajno ojačati administrativni kapacitet i nezavisnost Agencije za energetiku”).

U vezi sa navedenim ciljevima ukazuje se da će se u rokovima propisanim zakonom doneti veliki broj podzakonskih akata kojim će se bliže urediti pojedina pitanja, stvoriti osnov za njihovo izvršenje, a time i postići zadati ciljevi.

3. RAZMATRANE MOGUĆNOSTI DA SE PROBLEM REŠI I BEZ DONOŠENJA ZAKONA

Izradi Predloga zakona pristupilo se pošto se došlo do zaključka da bi jedino donošenje novog zakona na sveobuhvatan i efikasan način moglo da reši pitanje preuzimanja relevantnih obaveza propisa Evropske Unije, kao i rešavanja problema uočenih u praksi.

4. ZAŠTO JE DONOŠENJE ZAKONA NAJBOLJI NAČIN REŠAVANJA PROBLEMA

Donošenje novog Zakona o energetici je u skladu sa nizom aktivnosti koje Republika Srbija preduzima kako bi se uspostavio pravni i institucionalni okvir za sprovođenje potrebnih aktivnosti, u cilju prilagođavanja i usklađivanja sa pravnim tekovinama Evropske unije u oblasti energetike.

Reforma energetske sektora ima neposredan i značajan uticaj na opšti privredni razvoj, stanje i mogućnosti investicione aktivnosti, podizanje kvaliteta i stvaranje tržišne ekonomije osposobljene da se uključi u jedinstveno tržište Evropske unije i druge međunarodne tržišne tokove.

III. OBJAŠNJENJA OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Čl. 1-2. se definiše predmet uređivanja zakona, odnosno uređuju se ciljevi i način ostvarivanja energetske politike, uslovi za stalan i ujednačen razvoj strateški važnih delatnosti u toj oblasti, a sve u cilju pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja kupaca energijom i daje značenje pojmova koji se koriste u Zakonu radi lakšeg razumevanja pojedinih odredaba, a koji su usklađeni sa pravilima Evropske unije.

Čl. 3-8. se uređuje politika razvoja energetike. Jedinствeno planiranje razvoja energetske delatnosti propisano je, pre svega, obavezom donošenja strategije razvoja tih delatnosti na nivou Republike, a potom donošenjem programa za njeno ostvarivanje i izveštavanjem o sprovođenju strategije i programa. Takođe je propisano da se mogu zaključiti dugoročni ugovori o prodaji električne energije sa proizvođačem električne energije u cilju realizacije dugoročnih ciljeva za razvoj proizvodnih objekata koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, utvrđenih Strategijom i Programom uz uvažavanje načela konkurencije i nediskriminacije.

Čl. 9-11. uređuje promociju regionalne saradnje, energetski ugroženog kupca, izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom svake godine do 31. jula.

Članom 12. propisuje se javna usluga.

Čl. 13-15. pripisuje se obaveza izrade energetskog bilansa, sadržina, kao i obaveza Autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave da u svojim planovima razvoja planiraju potrebe za energijom na svom području, kao i uslove i način obezbeđivanja neophodnih energetske kapaciteta u skladu sa Strategijom i Programom.

Čl. 16-38. se uređuju energetske delatnosti, uslovi za obavljanje energetske delatnosti, razdvajanje računa. Čl. 19-27 odnose se na način sticanja licence za obavljanje energetske delatnosti, oduzimanja licence, pravnu zaštitu subjekata u tim postupcima, pravo na žalbu ministarstvu nadležnom za poslove energetike. Članom 28. i 29. propisan je način izdavanja saglasnosti za skladištenje i snabdevanje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe ukupnog kapaciteta preko 5 tona i snabdevanje sopstvenih prevoznih sredstava na sopstvenim stanicama za snabdevanje. Čl. 30.-35 uređuju se izdavanje energetske dozvole kao potrebnog uslova za građevinsku dozvolu. Propisano je da se energetski objekti grade u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja objekata, tehničkim i drugim propisima, a po prethodno pribavljenoj energetskej dozvoli. Takođe je propisano za koje objekte se pribavlja energetska dozvola, način izdavanja, uslovi, sadržina zahteva. Propisani su uslovi za produženje roka važenja energetske dozvole. Članom 36. propisana je odredba za direktni dalekovod i direktni gasovod, članom 37. javni tender.

Čl. 38-64. odnose se na Agenciju za energetiku Republike Srbije koja je osnovana Zakonom o energetici („Službeni glasnik RS”, broj 84/04) kao regulatorno telo, kao samostalni pravni subjekt i funkcionalno nezavisna od bilo kog državnog organa, kao i od svih organizacija i lica koji se bave energetskim delatnostima. Dalje se uređuje: Savet Agencije, mandat i prestanak mandata, sukob interesa, statut i opšti akti, finansiranje Agencije i javnost rada. U pogledu nadležnosti Agencije proširene su dužnosti, uvedena je odredba o izricanju kazni za energetske subjekte zbog nepoštovanja obaveza propisanih zakonom, odredbe o sprovođenju postupka sertifikacije operatora prenosnog i transportnog sistema, odredbe o praćenju i utvrđivanju tehničkih i komercijalnih pokazatelja kvaliteta isporuke električne energije i prirodnog gasa. Pored navedenog Agencija daje saglasnost na proceduru za priključenje korisnika na prenosni sistem kao i na akt operatora prenosnog sistema o visini naknade za izdavanje, prenošenje i prestanak važenja garancije porekla, na program usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatorskog ponašanja, prati sprovođenje mera za smanjenje gubitaka u prenosnom, transportnom, odnosno distributivnom sistemu, kao i odredbe koje se odnose na saradnju Agencije sa drugim organima i međunarodnim organizacijama.

Čl. 65-69. propisan je način utvrđivanja ciljeva u oblasti obnovljivih izvora energije i sadržina nacionalnog akcionog plana, način izveštavanja Vlade i sadržina izveštaja o sprovođenju nacionalnog akcionog plana za obnovljive izvore energije; propisano je da

Ministarstvo određuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi; propisano je da Ministarstvo u saradnji sa drugim državnim organima, uz učešće autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, izrađuje odgovarajuće informacije, programe jačanja svesti, obuke i uputstva u cilju informisanja građana o prednostima i praktičnim aspektima razvoja i korišćenja energije iz obnovljivih izvora energije, kao i da se putem mehanizama saradnje sa drugim državama omogućava smanjenje troškova za postizanje obavezujućeg ukupnog udela obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije i da se realizuju u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Čl. 70-81. propisani su uslovi i postupak za sticanje statusa povlašćenog proizvođača, proizvođača iz obnovljivih izvora energije i privremenog povlašćenog proizvođača, produžetak statusa privremenog povlašćenog proizvođača, razlozi za oduzimanje statusa povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača i proizvođača iz obnovljivih izvora; propisano je da Vlada bliže uređuje uslove i postupak sticanja, trajanje i prestanak statusa povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača i proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije, kao i da Ministarstvo vodi registar koji sadrži podatke o proizvođačima koji imaju, odnosno kojima je prestao status povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača i proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije; propisane su podsticajne mere, način ostvarivanja prava na podsticajne mere i sadržina ugovora o otkupu električne energije između povlašćenih proizvođača i garantovanog snabdevača, obaveze povlašćenog proizvođača, sadržina predugovora između privremenog povlašćenog proizvođača i garantovanog snabdevača, kao i dužnosti garantovanog snabdevača u funkciji otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača; propisano je da Vlada uređuje način obračuna, plaćanja i prikupljanja sredstava po osnovu naknade za podsticajne mere, način raspodele prikupljenih sredstava po osnovu naknade za podsticajne mere, kategorije povlašćenih proizvođača e, podsticajne mere za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije, uslove za njihovo ostvarivanje, način određivanja i trajanje podsticajnog perioda, prava i obaveze koje iz tih mera proizilaze za povlašćene proizvođače i druge energetske subjekte; propisana je obaveza povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača i proizvođača iz obnovljivih izvora da obaveste Ministarstvo o nastalim promenama u toku trajanja statusa.

Čl. 82-87. propisani su uslovi i postupak izdavanja, prenošenja, iskorišćenja i prestanka važenja garancije porekla; način priznavanja garancija porekla izdatih u drugim državama; sadržina garancije porekla; vođenje registra garancije porekla; način na koji se krajnjem kupcu proračunava i prikazuje udeo svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji, način kontrole proračuna, kao i nadzor nad operatorom prenosnog sistema, operatorom distributivnog sistema, snabdevačima i drugim subjektima u izvršavanju obaveza utvrđenih zakonom i propisima donetim na osnovu njega, a kojima se uređuju garancije porekla.

Čl. 88-93. uređuju se cene energije, energenata i usluga koje pružaju energetska subjekti u obavljanju energetske delatnosti, odnosno definišu se regulisane cene i cene koje mogu biti regulisane. Naime cene električne energije za garantovano snabdevanje, kao i cene zakupa rezerve snage za systemske usluge sekundarne i tercijarne regulacije mogu biti regulisane sve dok Agencija ne utvrdi da je prestala potreba za regulacijom tih cena. U tom cilju data je obaveza Agenciji, da jedanput godišnje, a počev od 1. januara 2017. godine objavi prvi izveštaj o potrebi daljeg regulisanja cena. Čl. 90. i 91. propisano je da se regulisane cene određuju na osnovu metodologija, koje donosi Agencija, kao i to šta se obezbeđuje regulisanim cenama. Čl. 92. i 93. propisan je način davanja saglasnosti na akte o cenama koje donose energetska subjekti, kao i mogućnost Agencije da zahteva izmenu regulisane cene.

Čl. 94. i 95. uređuje se proizvodnja električne energije, dužnosti proizvođača električne energije.

Čl. 96.-126. propisano je da Operator prenosnog sistema obavlja delatnost prenosa električne energije i upravljanje prenosnim sistemom na objektivan, transparentan i nediskriminatoran način u skladu sa zakonom. Član 97. uređuje šta čini prenosni sistem. Čl. 98. i 99. propisuju odredbe oko razdvajanja, odnosno na koji način se ostvaruje nezavisnost operatora prenosnog sistema. Čl.100-107. propisuju odredbe oko sertifikacije i određivanja operatora prenosnog sistema, koju sprovodi Agencija. Čl. 108 i 109. uređuje odgovornosti i dužnosti operatora prenosnog sistema, a čl. 110. propisano je da operator prenosnog sistema ne može ni da kupuje ni da prodaje električnu energiju, osim za obezbeđivanje sistemskih usluga, balansiranje sistema, obezbeđivanje sigurnog rada sistema i za nadoknadu gubitaka u prenosnom sistemu. U čl. 111. utvrđena je dužnost operatora prenosnog sistema da svake godine dostavi Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže, a čl. 112. i 113. postupak donošenja tog plana. Članom 115. utvrđuje se obaveza operatoru prenosnog sistema da izradi plan implementacije naprednih mernih sistema. Članom 116. uređuje se sadržina pravila o radu prenosnog sistema, a čl. 117-126 uređuje se obaveza operatora prenosnog sistema da uspostavi i objavi transparentnu, efikasnu i nediskriminatorску proceduru za priključenje objekata na prenosni sistem, kao i postupak priključenja na prenosni sistem.

Čl. 127.-147. propisano je da Operator distributivnog sistema obavlja delatnost distribucije električne energije i upravljanje distributivnim sistemom na objektivan, transparentan i nediskriminatoran način u skladu sa zakonom. Član 128. uređuje šta čini distributivni sistem. Čl. 130. i 131. propisuju odredbe oko određivanja operatora distributivnog sistema, razdvajanje operatora, a odredbama čl. 132-134. utvrđena je dužnost operatora distributivnog sistema da donese Program usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja, kao i obavezu imenovanja lica ili tela za praćenje usklađenosti. Čl. 135 i 136. uređuje odgovornosti i dužnosti operatora distributivnog sistema, a čl. 137. propisano je da operator distributivnog sistema ne može ni da kupuje ni da prodaje električnu energiju, osim kupovine električne energije za nadoknadu gubitaka u distributivnom sistemu. Članom 138. utvrđuje se obaveza operatoru distributivnog sistema da izradi plan implementacije naprednih mernih sistema. Članom 139. uređuje se sadržina pravila o radu distributivnog sistema, a čl. 140-147. uređuje se priključenje i postupak priključenja distributivni sistem.

Čl. 148.-151. definiše zatvoreni distributivni sistem električne energije, kao i obaveze vlasnika zatvorenog distributivnog sistema.

Čl. 152.-156. uređuje odgovornosti i dužnosti operatora zatvorenog distributivnog sistema. Članom 154. uređuje se sadržina pravila o radu zatvorenog distributivnog sistema.

Čl. 157. i 158. uspostavlja se svojina operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema na elektroenergetskim mrežama.

Čl. 159. - 161. propisuju dužnost operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema da obezbedi korisnicima sistema pristup sistemu, način uređivanja pristupa sistemu, slučajeve u kojima se može odbiti pristup sistemu.

Članom 162. uređuje se pristup prenosnom, odnosno distributivnom sistemu proizvođača iz obnovljivih izvora, a čl. 163-164. uređuje se pristup prenosnom sistemu u prekograničnoj razmeni električne energije.

Čl. 165. i 166. propisuju principe upravljanja zagušenjem mreže i način pokrivanja troškova tranzita električne energije.

Čl. 167. propisuju izuzeće za nove interkonektivne dalekovode u oblasti električne energije.

Čl. 168-176. propisuju uređuje tržište električne energije, učesnike na tržištu električne energije, bilateralno i balansno tržište električne energije, balansnu odgovornost učesnika na tržištu i način uređivanja te odgovornosti, sadržina pravila o radu tržišta električne energije i pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka.

Čl. 177-185. propisuje organizovano tržište električne energije, dužnosti operatora tržišta, sadržina pravila o radu organizovanog tržišta električne energije, obavezu čuvanja evidencija i zaštitu komercijalno osjetljivih podataka.

Čl. 186-197. propisuje snabdevanje krajnjih kupaca, način uređivanja prava i obaveza između snabdevača i krajnjeg kupca, sadržinu ugovora, vrste ugovora-ugovor o potpunom snabdevanju i ugovor sa unapred određenom količinom električne energije, garantovano snabdevanje, način izbora garantovanog snabdevača, rezervno snabdevanje, način izbora rezervnog snabdevača, dužnosti snabdevača, kao i promeni snabdevača i sadržinu Pravila o promeni snabdevača.

Čl. 198-200. propisuje neovlašćenu potrošnju, način utvrđivanja i način obračuna u skladu sa metodologijom koju donosi Agencija.

Čl. 201-203. uređuje način i postupak obustave električne energije, kao i prava kupaca u slučaju obustave.

Čl. 204. i 205. propisuje slučajeve isključenja, a član 206. propisuje ograničenje isporuke električne energije.

Čl. 207 - 210. propisuje prava, obaveze i zaštitu krajnjih kupaca.

Čl. 211- 213. propisuje mere u slučaju ugrožene sigurnosti snabdevanja ili poremećaja u radu elektroenergetskog sistema, a član 214. uređuje sadržinu akta koji donosi Vlada, a kojima se propisuju uslovi isporuke i snabdevanja električnom energijom.

Članom 215. propisana je dužnost energetske subjekata koji obavljaju energetske delatnosti u vezi sa isporukom i snabdevanjem električnom energijom da obezbede kvalitet isporuke, kao i dužnost Agencije da donese pravila kojim se određuju pokazatelji tehničkog i komercijalnog kvaliteta isporuke i snabdevanja.

Čl. 216- 218. propisuje zaštitu elektroenergetskih objekata, definiše zaštitni pojas, kao i dužnosti operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema, kao i vlasnika i nosioca drugih prava na nepokretnostima koje se nalaze u zaštitnom pojasu.

Članom 219. utvrđuje se nadležnost Ministarstva za propisivanje tehničkih zahteva za projektovanje, izgradnju, ispitivanje, korišćenje i održavanje energetske objekata.

Čl. 220. - 238. definiše se šta čini sistem za transport prirodnog gasa, kao i mogući načini organizovanja operatora transportnog sistema i propisani su uslovi za vlasnički razdvojenog operatora transportnog sistema; nezavisnog operatora sistema i nezavisnog operatora transporta.

Čl. 239. - 246. definisani su uslovi i način za sertifikaciju i određivanje operatora transportnog sistema, kao i sertifikacija operatora transportnog sistema u odnosu na treće države

Čl. 247. i 248. uređuju se odgovornosti i dužnosti operatora transportnog sistema prirodnog gasa.

Članom 249. propisuje se da operator transportnog sistema prirodnog gasa ne može da prodaje i kupuje prirodni gas osim u slučaju obezbeđivanja potrebnih količina prirodnog gasa za prvo punjenje sistema, sopstvenu potrošnju prirodnog gasa, balansiranje sistema i nadoknadu gubitaka u transportnom sistemu.

Čl. 250. - 252. propisuje se da je operator transportnog sistema dužan da svake godine podnese Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja transportnog sistema, kao i njegova sadržina i način donošenja.

Članom 253. propisuje se da operator transportnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih kupaca prirodnog gasa, na osnovu čega izrađuje plan implementacije na koji mišljenje daju Ministarstvo i Agencija.

Članom 254. uređuje se sadržina pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa.

Članom 255. definiše se šta čini distributivni sistem prirodnog gasa.

Čl. 256. - 259. propisano je da delatnost distribucije i upravljanja distributivnim sistemom prirodnog gasa obavlja operator distributivnog sistema prirodnog gasa, kao i uslovi u pogledu njegove organizacije i poslovanja.

Čl. 260. i 261. uređuju se prava i dužnosti operatora distributivnog sistema prirodnog gasa.

Članom 262. propisuje se da operator distributivnog sistema prirodnog gasa ne može da prodaje i kupuje prirodni gas osim u slučaju kupovine za nadoknadu gubitaka u distributivnom sistemu.

Članom 263. propisuje se da operator distributivnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih kupaca prirodnog gasa, na osnovu čega izrađuje plan implementacije na koji mišljenje daju Ministarstvo i Agencija.

Članom 264. uređuje se sadržina pravila o radu distributivnog sistema prirodnog gasa.

Čl. 265. - 272. uređuje se priključenje na transportni i distributivni sistem, način izdavanja odobrenja za priključenje, sadržina odobrenja za priključenje i troškovi priključenja, povezivanje energetske objekata za distribuciju prirodnog gasa sa transportnim sistemom i način priključenja objekata privremenog karaktera.

Čl. 273. - 274. uređuje se ko obavlja delatnost skladištenja i upravljanja skladištem prirodnog gasa, kao i način na koji se osigurava nezavisnost operatora skladišta prirodnog gasa.

Član 275. i 276. uređuju se prava i dužnosti operatora skladišta prirodnog gasa.

Članom 277. propisana je obaveza operatora skladišta prirodnog gasa da svake godine podnese Agenciji desetogodišnji plan razvoja skladišta prirodnog gasa.

Članom 278. uređuje se sadržina pravila o radu skladišta prirodnog gasa.

Članom 279. propisuje se da operator skladišta prirodnog gasa ne može da prodaje i kupuje prirodni gas osim u slučaju obezbeđivanja sopstvene potrošnje prirodnog gasa i pokrivanja tehničkih gubitaka.

Članom 280. propisana je obaveza vlasnika transportnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća i operator sistema koji posluje unutar vertikalno integrisanog preduzeća da donese Program za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja koji sadrži mere kojima se sprečava diskriminatorno ponašanje, obaveze zaposlenih i pravila ponašanja u ostvarivanju nediskriminacije, efikasno vršenje nadzora i redovno izveštavanje i odredi lice odgovorno za nadzor nad sprovođenjem ovog programa.

Čl. 281. i 282. propisana je svojina na gasovodnim mrežama.

Čl. 283.-287. u uređuje se pristup sistemu korisnicima sistema po regulisanim cenama na principu javnosti i nediskriminacije, slučajevi kada se može odbiti pristup sistemu, pristup sistemu za transport prirodnog gasa, pristup skladištu prirodnog gasa.

Čl. 288. - 290. uređuju se posebne odredbe u oblasti prirodnog gasa koje se odnose na izuzeća za novu infrastrukturu, obaveze uzmi ili plati, i daje se osnov da Vlada može doneti akt kojim će bliže urediti navedena izuzeća.

Čl. 291. - 296. uređuje se način obavljanja kupovine i prodaje na tržištu prirodnog gasa, učesnici na tržištu prirodnog gasa, balansna odgovornost, vođenje registra balansne odgovornosti, kao i da operator transportnog sistema prirodnog gasa obezbeđuje prirodni gas za balansiranje i održavanje sigurnog rada sistema od učesnika na tržištu korišćenjem prirodnog gasa iz skladišta kao i iz lajnpaka.

Čl. 297. - 299. propisano je da krajnji kupci prirodnog gasa imaju pravo da slobodno biraju snabdevača na tržištu, s tim što domaćinstva to pravo počinju da ostvaruju 1. januara 2015. godine, uređuje se ko može biti snabdevač, a ko javni snabdevač, ko ima pravo na javno snabdevanje i ko određuje javnog snabdevača, kao i način uređenja prava i obaveza između snabdevača, odnosno javnog snabdevača i krajnjeg kupca prirodnog gasa.

Članom 300. uređuje se zaštita krajnjih kupaca.

Članom 301. propisuju se dužnosti snabdevača, sadržina ponude za zaključenje ugovora o prodaji.

Čl. 302. i 303. uređuje se ko ima pravo na rezervno snabdevanje u periodu otvaranja tržišta, rok trajanja rezervnog snabdevanja, način izbora rezervnog snabdevača.

Članom 304. uređuje se slučajevi obustave isporuke prirodnog gasa po zahtevu snabdevača ili javnog snabdevača.

Članom 305. propisano je da se uslovi i postupak promene snabdevača prirodnim gasom, utvrđuju pravilima koja donosi Agencija i njihov sadržaj.

Čl. 306.- 313. uređuju se prava i obaveze kupaca i neovlašćeno korišćenje prirodnog gasa.

Čl. 314. - 319. uređuju se uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu ili poremećaja na tržištu, sadržaj izveštaja o sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom koji donosi Ministarstvo, osnov za donošenje Preventivnog akcionog plana i Kriznog plana.

Članom 320. uređuje se kvalitet isporuke i snabdevanja prirodnim gasom.

Čl. 321. – 323. uređuje se zaštita gasovodnih objekata. odnosno propisuje se dužnost vlasniku nepokretnosti da omogući pristup energetske objekta, a pravo energetske subjekta da pređe preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti uređaja itd. Takođe, uvodi se obaveza operatoru sistema, odnosno energetske subjektu za transport nafte naftovodima i derivatima nafte produktovodima, da o svom trošku uklanja drveće i drugo rastinje koje ugrožava rad energetske objekta.

Čl. 324.- 327. u uređuje se oblast nafte i derivata nafte, dužnosti energetske subjekata koji obavljaju delatnost transporta nafte naftovodom ili delatnost transporta derivata nafte produktovodom,

Čl. 328. i 329. uređuje se svojina nad sistemima za transport nafte naftovodima i sistemima za transport derivata nafte produktovodima

Čl. 330. - 334. uređuje Pristup sistemu za transport nafte naftovodima i sistemu za transport derivata nafte produktovodima

Članom. 335. propisani su podaci koje je energetske subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom i trgovine motornim i drugim gorivima na stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava dužan da dostavi Ministarstvu

Članom 336. propisani da su energetske subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje naftnih derivata, proizvodnje biogoriva, namešavanje biogoriva u derivate nafte i skladištenja nafte, derivata nafte i biogoriva dužni da Ministarstvu dostavljaju: petogodišnje planove razvoja i investicija; podatke o planiranim ili započetim investicijama i remontima i podatke o postrojenju u slučaju prekida rada.

Čl. 337. – 339. uređuje se kvalitet derivata nafte i biogoriva

Čl. 340. – 341. propisane su podsticajne mere za proizvodnju biogoriva i daje osnov da Vlada bliže propiše obavezan udeo biogoriva u sektoru saobraćaja i mere za njegovo dostizanje, podsticajne mere za proizvodnju biogoriva i odredi kriterijume za održivu proizvodnju biogoriva.

Čl. 342. – 344. uređuje se zaštita energetske objekata iz oblasti nafte i derivata nafte i biogoriva odnosno propisuje se dužnost vlasniku nepokretnosti da omogući pristup energetske objekta, a pravo energetske subjekta da pređe preko nepokretnosti drugog vlasnika radi izvođenja radova na održavanju, kontroli ispravnosti uređaja itd. Takođe, uvodi se obaveza energetske subjektu za transport nafte naftovodima i derivatima nafte produktovodima, da o svom trošku uklanja drveće i drugo rastinje koje ugrožava rad energetske objekta.

Članom 345. Propisana je obaveza energetske subjekata koji obavljaju delatnost proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivom i komprimovanim prirodnim gasom, osim onih koji obavljaju samo trgovinu komprimovanim prirodnim gasom dužni su da, pored obaveznih rezervi nafte i derivata nafte prema posebnom zakonu, obezbede i operativne rezerve derivata nafte koje su najmanje jednake petnaestodnevnoj prosečnoj prodaji tih derivata nafte u prethodnoj godini. Takođe je propisana je obaveza energetske subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje električne energije i/ili kombinovane proizvodnje električne i/ili toplotne energije da obezbede operativne rezerve derivata nafte i/ili uglja u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne

proizvodnje električne i/ili toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godine. Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje toplotne energije za snabdevanje tarifnih kupaca toplotnom energijom dužni su da obezbede operativne rezerve derivata nafte i/ili uglja u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne proizvodnje električne i/ili toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godina. Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje toplotne energije iz prirodnog gasa za snabdevanje tarifnih kupaca toplotne energije dužni su da obezbede mogućnost supstitucije prirodnog gasa drugim energentom u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne proizvodnje toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godina.

Čl. 346. – 353. uređene su obavezne rezerve prirodnog gasa koje se formiraju za slučaj kada je ugrožena sigurnost snabdevanja Republike Srbije energijom i energentima usled poremećaja u snabdevanju energijom i energentima. Za obavljanje izvršnih i stručnih poslova koji se odnose na obavezne rezerve prirodnog gasa i druge obavezne rezerve u skladu sa zakonom kojim se uređuju robne rezerve obrazuje se Uprava za rezerve energenata kao organ uprave u sastavu Ministarstva i utvrđuje njena nadležnost.

Čl. 354. i 355. uređuju proizvođača toplotne energije, a **čl. 356. - 358.** distribuciju toplotne energije.

Čl. 359. i 360. uređuju snabdevanje toplotnom energijom i dužnost snabdevača da zaključi ugovor sa krajnjim kupcem.

Član 361. utvrđuje nadležnost jedinice lokalne samouprave, po pitanju izdavanja licenci, propisivanja uslova za izdavanje licenci i vođenja registra izdatih licenci, kao i rok na koji se licence izdaju.

Čl. 362. i 363. uređuju način određivanja cene snabdevanja krajnjeg kupca toplotnom energijom, na osnovu metodologije koju donosi Vlada.

Član 364. uređuje da kupac toplotne energije može steći status ugroženog kupca.

Čl. 365. i 366. uređuju povlašćenog proizvođača toplotne energije

Čl. 367. - 388. uređuje se inspekcijski nadzor, ovlašćenja inspektora, vrste nadzora, pokretanje postupka inspekcijskog nadzora, prava i dužnosti elektroenergetskih inspektora, inspektora opreme pod pritiskom i energetskog inspektora i njihova ovlašćenja.

Čl. 389.- 391. u uređuju se kaznene odredbe, odnosno propisuju se kazne za privredni prestup i prekršaj.

Čl. 392. - 433. u uređuju se prelazne i završne odredbe, usklađivanje sa odredbama ovog zakona, donošenje podzakonskih propisa, donošenje Pravila o radu sistema, tržišta i organizovanog tržišta, Planova razvoja i drugih akata energetskih subjekata, vođenje postupaka započetih pre stupanja na snagu ovog zakona, postupanje sa izdatim licencama, dinamika otvaranja tržišta, kao i prestanak važenja ranije donetog zakona.

Članom 434. uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za donošenje i sprovođenje ovog Zakona nisu potrebna sredstva iz budžeta Republike Srbije, osim za energetski ugroženog kupca u skladu sa ovim zakonom.

V. OPŠTI INTERES ZBOG KOGA SE PREDLAŽE POVATNO DEJSTVO, ODREDBE ČLANA 423. STAV 1. OVOG ZAKONA

Članom 197. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da zakoni i svi drugi opšti akti ne mogu imati povratno dejstvo, a stavom 2. istog člana predviđeno je da izuzetno, samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno dejstvo, ako to nalaže opšti interes utvrđen pri donošenju zakona.

U opštem je interesu obezbediti sigurno snabdevanje tržišta Republike Srbije derivatima nafte, odnosno celokupne privrede i građana.

Imajući u vidu da se veći broj stanica za snabdevanje vozila izgrađenih pre nekoliko desetina godina nalaze u postupku legalizacije, saglasno propisima o planiranju i izgradnji iz 2009. godine, neophodno je omogućiti licenciranje energetske subjekata za obavljanje delatnosti na ovim objektima. Ovi objekti se nalaze u pretežno ruralnim sredinama i predstavljaju jedini izvor snabdevanja derivatima nafte za ta područja koji je dostupan po razumnim troškovima. Imajući u vidu mali konzum na ovim područjima, kao i činjenicu da nije postojao i ne postoji interes drugih investitora za razvojem maloprodajne mreže, dat je predlog u ovom zakonu, član 423, da se omogući pribavljanje licence za obavljanje ove energetske delatnosti ukoliko je podnet zahtev za legalizaciju tih objekata, a u cilju obezbeđenja sigurnosti snabdevanja derivatima nafte.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Ovaj zakon neophodno je doneti po hitnom postupku, u skladu sa odredbama člana 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12-prečišćen tekst), imajući u vidu da je Zakonom o ratifikaciji Ugovora o osnivanju Energetske zajednice između Evropske Zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i Privremene misije Ujedinjenih Nacija na Kosovu u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija („Službeni glasnik Republike Srbije”, broj 62/06) i Odlukom Ministarskog saveta broj: D/2011/02/MC-EnC od 5. oktobra 2011. godine Republika Srbija preuzela obavezu da direktive iz trećeg energetskog paketa ugradi u svoj zakonodavni sistem do 1. januara 2015. godine, kao i da se u potpunosti otvori tržište električne energije i prirodnog gasa kako bi svi kupci električne energije i prirodnog gasa od 1. januara 2015. godine imali pravo na slobodan izbor snabdevača, uključujući i domaćinstva.

VII. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DA AKT STUPI NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

U skladu sa predloženim rešenjima u ovom zakonu počinju da teku pojedini rokovi, od kojih je najvažnije potpuno otvaranje tržišta od 1. januara 2015. godine, kada svi kupci električne energije i prirodnog gasa stiču pravo na slobodan izbor snabdevača. Pored navedenog u skladu sa važećim Zakonom o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11- ispravka, 93/12 i 124/12) u odredbi člana 202. propisano je da će krajnji kupci iz člana 145. ovog zakona imati pravo na rezervno snabdevanje električnom energijom do 1. januara 2015. godine. Na osnovu navedenog nužno je radi pravne sigurnosti i daljeg prava na rezervno snabdevanje da se zakon usvoji do tog roka.

IX. ANALIZA EFEKATA PREDLOGA ZAKONA O ENERGETICI

- **Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u zakonu**

Rešenja sadržana u Zakonu o energetici imaće uticaj na :

- **kupca, krajnjeg kupca i kupca iz kategorije domaćinstvo** koji mogu slobodno da biraju svog snabdevača na tržištu električne energije, imaju pravo na besplatnu promenu snabdevača, imaju veću zaštitu kroz propisivanje obaveze energetske subjektima da osnuju posebnu organizacionu jedinicu i propišu procedure za postupanje po prigovorima i pritužbama, pravo da potpuno i blagovremeno budu obavješteni o promeni cena, o povoljnijim uslovima snabdevanja, kao i mogućnostima plaćanja obaveza za utrošenu električnu energiju na jedan od više ponuđenih načina plaćanja, pravo na pristup podacima o sopstvenoj potrošnji čime se omogućava racionalizacija sopstvene potrošnje, da ostvari pravo na status energetske ugroženog kupca električne energije, odnosno prirodnog gasa, odnosno pravo na određenu količinu električne energije, odnosno prirodnog gasa za koju mu se umanjuje mesečna obaveza plaćanja;

- **energetske subjekte**, kojima se propisuju dužnosti u cilju obezbeđivanje uslova za sigurno, pouzdano i kontinuirano snabdevanje električnom energijom i prirodnim gasom, uspostavlja se svojina na mrežama koje su po Zakonu o javnoj svojini dobra od opšteg interesa, čime se omogućava efikasnije upravljanje i korišćenje tih objekata, energetske subjektima koji obavljaju delatnost transport i upravljanje transportnim sistemom za prirodni gas stvara se obaveza da svoju organizaciju, rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona, da izvrše razdvajanje ostalih energetske delatnosti, odnosno aktivnosti koje se ne odnose na upravljanje sistemom. Zatim energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnost snabdevanja prirodnim gasom i energetske subjektu koji snabdeva javne snabdevače prirodnog gasa stvara se obaveza da obezbede obavezne rezerve prirodnog gasa koje su najmanje jednake tridesetodnevnom prosečnim potrebama tih kupaca u tekućoj godini.

Predložena rešenja će energetske subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivom i komprimovanim prirodnim gasom, osim onih koji obavljaju samo trgovinu komprimovanim prirodnim gasom stvoriti obavezu da, pored obaveznih rezervi nafte i derivata nafte prema posebnom zakonu, obezbede i operativne rezerve derivata nafte koje su najmanje jednake petnaestodnevnoj prosečnoj prodaji tih derivata nafte u prethodnoj godini. Energetske subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje električne energije i/ili kombinovane proizvodnje električne i/ili toplotne energije stvara se obaveza da obezbede operativne rezerve derivata nafte i/ili uglja u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne proizvodnje električne i/ili toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godina.

Energetske subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje toplotne energije za snabdevanje krajnjih kupaca toplotnom energijom stvara se obaveza da obezbede operativne rezerve derivata nafte i/ili uglja u količini koja će omogućiti najmanje petnaest dana njihove prosečne proizvodnje električne i/ili toplotne energije u januaru, februaru i martu za prethodnih pet godina. Subjektima koji obavljaju skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe i snabdevanje sopstvenih vozila na sopstvenim stanicama stvara se obaveza da pribave saglasnost Ministarstva, a energetske subjektima koji obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja toplotnom energijom stvara se obaveza da svoju organizaciju, rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona, pojačava se odgovornost energetske subjekata za prekoračenje obaveza.

Vezano za operatora tržišta električne energije, kroz uspostavljanje organizovanog tržišta električne energije u Republici Srbiji, kao potencijalnog nukleusa za buduće jedinstveno regionalno dan-unapred tržište, što je u potpunosti u skladu sa usvojenim evropskim ciljnim modelom tržišta, kao i Akcionim planom za uspostavljanje regionalnog tržišta električne energije u Jugoistočnoj Evropi, sa čijom primenom se već krenulo u okviru institucija Energetske zajednice jugoistočne Evrope i ENTSO-E regionalne grupe.

Uspješna implementacija organizovanog tržišta električne energije u Srbiji i regionu bi donela brojne prednosti, kako za Republiku Srbiju i lokalnu zajednicu tj. lokalne interesne strane, tako i za sve učesnike na tržištu. Najveću korist za širu zajednicu predstavlja, svakako, formiranje pouzdane referentne cene, koja predstavlja osnovni preduslov za uspostavljanje podsticajnog investicionog okvira, i to ne samo u oblasti energetike, već i u ostalim oblastima privrede.

Takođe, kao jedan od benefita izdvaja se i brzo i efikasno uspostavljanje složene infrastrukture, uz manje angažovanje resursa i umanjen rizik, što bi donelo i niže operativne troškove, visok nivo transparentnosti, pristup širokom spektru iskustava, praktičnih znanja i resursa, jasan ekonomski signal putem formiranja jedinstvene tržišne cene, kao i regionalno pozicioniranje i podsticaj evropskim integracionim procesima Republike Srbije u celini.

Svi navedeni benefiti bi, kao krajnju konsekvencu nižih troškova rizika i optimizacije poslovanja učesnika na tržištu električne energije, svakako doveli i do niže cene električne energije za krajnje kupce.

-investitore - Predloženim rešenjima se u velikoj meri precizira administrativna procedura čime se stvaraju uslovi za ulaganje u energetske objekte koji koriste obnovljive izvore energije. Naročito je značajno predloženo rešenje da privremeni status povlašćenog proizvođača koji mogu steći svi investitori pre sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije, čime se povećava sigurnost investicije, a ujedno omogućava ažurnije administrativno praćenje razvoja investicija u oblasti obnovljivih izvora energije i visokoeffikasne kogeneracije.

Koncept proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora omogućava funkcionisanje sistema garancija porekla u skladu praksom članica Evropske unije u oblasti obnovljivih izvora energije

Propisana je obaveza donošenja transparentne procedure za priključenje objekata na prenosni sistem, omogućeno je investitorima da grade priključak neophodan za priključenje objekta.

- fizička lica - Omogućavanje fizičkim licima da steknu status povlašćenog proizvođača električne energije u elektranama instalisane snage do 30 kW, stvorice se uslovi za uvođenje većeg broja elektrana na obnovljive izvore energije u elektroenergetski sistem, veći broj novih radnih mesta u oblasti proizvodnje i tehničkih usluga, naročito u manje razvijenim krajevima gde postoje značajni potencijali obnovljivih izvora energije, kao i razvoj domaće privrede, naročito malih i srednjih preduzeća.

- Agenciju za energetiku, kojoj se novim rešenjima uvode značajnija ovlašćenja i odgovornosti, utvrđuju mehanizmi za efikasniju kontrolu energetske subjekata, kao i izricanje kazni energetske subjektima;

- državne organe, zbog pripreme propisa čija izmena će se inicirati, a bez čije izmene primena pojedinih odredbi Zakona o energetici će biti dovedena u pitanje, misli se pre svega na Zakon o Vladi, Zakon o ministarstvima, Zakon o javnim preduzećima, a u vezi odredbi o razdvajanju operatora sistema, odredbe o sertifikaciji operatora sistema, odredbe oko javne usluge.

Donošenjem ovog zakona za obavljanje izvršnih i stručnih poslova koji se odnose na obavezne rezerve prirodnog gasa i druge obavezne rezerve u skladu sa zakonom kojim se uređuju robne rezerve obrazuje se Uprava za rezerve energenata, kao organ uprave u sastavu Ministarstva i utvrđuje njena nadležnost

Kada je u pitanju Zakon o javnim preduzećima i obavljanje delatnosti od opšteg interesa, direktive prepoznaju samo javnu uslugu kao uslugu dostupnu svima, te kako u našem pravnom sistemu egzistira više vrsta usluga npr. usluga od opšteg ekonomskog interesa, usluga od univerzalnog značaja, usluga od javnog značaja, to je za ujednačavanje tih termina nužno i neophodno da se izmeni Zakon o javnim preduzećima i usaglasi termin u skladu sa propisima Evropske unije. Tek nakon toga stvorice se uslovi za primenu ovog zahteva direktive u oblasti električne energije.

- organe autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kroz propisivanje određenih obaveza u pogledu dostavljanja podataka za potrebe izrade energetske bilansa i Programa ostvarivanja Strategije.

2. KAKVE TROŠKOVE ĆE PRIMENA ZAKONA STVORITI GRAĐANIMA I PRIVREDI, NAROČITO MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA

Primena Zakona će stvoriti - prouzrokovati troškove:

- za podnosioca zahteva za izdavanje licence za obavljanje energetske delatnosti, (troškovi za izdavanje licenci) u visini koju će Agencija za energetiku utvrđivati u skladu sa aktom o visini troškova koji ona donosi;

- za podnosioca zahteva za izdavanje licence za obavljanje energetske delatnosti, u postupku pribavljanja dokumentacije: izveštaja nadležnih inspektora, koji se podnose uz zahtev za izdavanje licence, u iznosu propisanom zakonom kojim se uređuju administrativne takse;

- za podnosioca zahteva za izdavanje licence za obavljanje energetske delatnosti, u postupku pribavljanja dokumentacije koja se podnose uz zahtev za izdavanje licence, a za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova tehničkog rukovođenja, rukovanja i održavanja energetskih objekata, u iznosu utvrđenom posebnim aktom;

- za podnosioca zahteva za izdavanje energetske dozvole za izgradnju energetskih objekata u iznosu propisanom zakonom kojim se uređuju administrativne takse;

- za podnosioca zahteva za priključenje objekata na sistem u visini koja se utvrđuje u skladu sa Metodologijom o određivanju troškova priključenja koju donosi Agencija za energetiku Republike Srbije;

- za podnosioca zahteva za izdavanje saglasnosti za skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe ukupnog kapaciteta preko 5 tona i za snabdevanje sopstvenih prevoznih sredstava na sopstvenim stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava, za koje se ne izdaje licenca, u iznosu koji je propisan zakonom kojim se uređuju administrativne takse;

- za energetske subjekte koji obavljaju energetske delatnosti snabdevanja prirodnim gasom i energetske subjekte koji snabdevaju javne snabdevače prirodnog gasa, u vidu naknade za formiranje obaveznih rezervi prirodnog gasa u visini koju propisuje Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove energetike;

- za energetske subjekte koji obavljaju delatnost proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivom i komprimovanim prirodnim gasom, osim onih koji obavljaju samo trgovinu komprimovanim prirodnim gasom, za energetske subjekte koji obavljaju delatnost proizvodnje električne energije i/ili kombinovane proizvodnje električne i/ili toplotne energije, za energetske subjekte koji obavljaju delatnost proizvodnje toplotne energije za snabdevanje krajnjih kupaca toplotnom energijom, usled obaveze formiranja operativnih rezervi derivata nafte;

- za krajnje kupce električne energije je definisana naknada za obnovljive izvore energije u visini koju propisuje Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove energetike i koja se prikazuje na računima za isporučenu električnu energiju, a izražava se po utrošenom kWh električne energije;

- za podnosioca zahteva za sticanje statusa privremeno povlašćenog proizvođača električne energije, statusa povlašćenog proizvođača električne energije i statusa proizvođača iz obnovljivih izvora u iznosu koji je propisan zakonom kojim se uređuju administrativne takse;

- za energetske subjekte koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom u iznosu visine naknade za potrebe podsticaja za upotrebu biogoriva u saobraćaju, a koja će biti propisana posebnim aktom Vlade;

- za energetske subjekte koji obavljaju energetske delatnosti snabdevanja i javnog snabdevanja prirodnim gasom u iznosu visine naknade za formiranje obaveznih rezervi prirodnog gasa, a koja će biti propisana posebnim aktom Vlade.

Posebno ukazujemo da Predlogom zakona o energetici nisu propisani novi troškovi privrede i građana, u odnosu na važeći zakon, osim u delu koji se odnosi na formiranje rezervi energenata i podsticaja upotrebe biogoriva u sektoru saobraćaja. Način utvrđivanja troškova propisan je ovim zakonom, podzakonskim aktima i Zakonom o republičkim administrativnim taksama.

Ulaganje u novu opremu, potrebne investicije, jednokratni troškovi prilagođavanja i slično predstavljaju investicije u razvoj i održavanje sistema, koje energetske subjekti planiraju kroz programe razvoja i investicija i godišnjih programa poslovanja, a na koje saglasnost daju ili Vlada ili Agencija za energetiku, ne predstavljaju nove troškove u odnosu na važeći zakon.

Direktni i indirektni troškovi državnih organa koji će nastati kao rezultat primene zakona – proširenjem nadležnosti Agencije za energetiku i inspekcijeskog nadzora, odnose se pre svega na proširenje nadležnosti kod inspekcijeskog nadzora (uvođenje energetske inspekcije). Ukazujemo da će ovo rešenje da se primenjuje tek od 2016. godine, a do tada će poslove energetske inspekcije obavljati inspektor opreme pod pritiskom i elektroenergetski inspektor. Do tada je potrebno izvršiti izmenu akta o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta, obezbediti potrebna sredstva i uslove za rad energetske inspekcije.

Što se tiče Agencije za energetiku, napominjemo da se Agencija finansira iz prihoda koje ostvari u svom radu na način propisan ovim zakonom i nije korisnik budžetskih sredstava.

3. DA LI SU POZITIVNE POSLEDICE DONOŠENJA ZAKONA TAKVE DA OPRAVDAVAJU TROŠKOVE KOJE ĆE ON STVORITI

Pozitivne posledice donošenja zakona su takve da opravdaju troškove koje će izazvati.

Uvođenje obaveze pribavljanje saglasnosti za skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe i snabdevanje sopstvenih vozila na sopstvenim stanicama stvorice mogućnost kontrole i evidencije tokova derivata nafte i suzbijanje crnog tržišta.

Obezbeđivanje obaveznih rezervi prirodnog gasa, pre svega, podiže nivo sigurnosti snabdevanja kupaca, čime se smanjuju troškovi koji mogu nastati u slučaju poremećaja na tržištu energije i energenata.

Donošenjem ovog zakona za obavljanje izvršnih i stručnih poslova koji se odnose na obavezne rezerve prirodnog gasa i druge obavezne rezerve u skladu sa zakonom kojim se uređuju robne rezerve obrazuje se Uprava za rezerve energenata, kao organ uprave u sastavu Ministarstva i utvrđuje njena nadležnost.

Pored poslova u vezi sa u vezi formiranja i upravljanja obaveznim rezervama prirodnog gasa, Uprava za rezerve energenata obavljaće i poslove u vezi formiranjem, održavanjem, investiranjem i izveštavanjem o obaveznim rezervama nafte i derivata nafte, saglasno zakonu kojim se uređuju robne rezerve.

Na ovaj način omogućava se sigurno i efikasno snabdevanje energentima, a otpuštanjem obaveznih rezervi na tržište u slučaju poremećaja snabdevanja, koje su nabavljene po povoljnijim cenama u odnosu na cene u slučaju energetske krize, obezbeđuju se znatne uštede u budžetu Republike Srbije i smanjuju negativni efekti energetske krize na privrednu aktivnost u zemlji. Na ovaj način obezbediće se investicije u domaću privredu u narednih 10 godina od oko 100 miliona evra.

Važećim zakonom nije bilo propisano adekvatno praćenje tokova derivata nafte, kao ni potpuna mogućnost suzbijanje crnog tržišta derivata nafte, pre svega iz razloga što je kontrola vršena nad energetskim subjektima koje poseduju licence za obavljanje energetskih delatnosti, a nepravilnosti u oblasti derivata nafte uočene su pre svega kod subjekata koji pojedine delatnosti obavljaju za sopstvene potrebe. Ovim zakonom stvara se osnov za kontrolu i evidenciju tokova derivata nafte i suzbijanje crnog tržišta derivata nafte propisana

je obaveza za pribavljanje saglasnosti za skladištenje nafte i derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe i snabdevanje sopstvenih vozila na sopstvenim stanicama.

Važećim Zakonom o energetici stvoren je osnov za obeležavanje (markiranje) derivata nafte na tržištu Republike Srbije omogućena je kontrola tržišnih tokova goriva u Republici Srbiji i otkrivanje goriva koje na tržište nije stavljeno na propisan način. Markiranje goriva započelo je u februaru 2014. godine, a finansijski efekti su se odrazili na povećanu uplatu od akciza u budžet Republike Srbije za preko 30 miliona evra.

Propisanim odredbama Predloga zakona o energetici nastavlja se suzbijanje crnog tržišta derivatima nafte uvođenjem obaveze pribavljanja saglasnosti za snabdevanje sopstvenih prevoznih sredstava na sopstvenim stanicama za snabdevanje prevoznih sredstava (interne stanice), kao i za skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva za sopstvene potrebe. Do sada se interne stanice nisu zvanično evidentirale i na njima se nije vršila kontrola ispravnosti i legalnosti goriva kojima se snabdevaju vozila. Imajući u vidu da se oko 40% ukupne potrošnje goriva tipa evro dizel prodaje direktnim potrošačima koji dalje snabdevaju svoja vozila preko internih stanica, uvođenjem saglasnosti biće omogućena kontrola i ovih mesta snabdevanja.

Koristi koje će ovakvo rešenje doneti energetskim subjektima koji obavljaju svoju delatnost saglasno Zakonu o energetici su: povećanje nivoa prodaje derivata nafte na tržištu (npr. u slučaju markiranja povećano je učešće energetskih subjekata na tržištu derivata nafte za oko 5-6%, što direktno prikazuje dosadašnji udeo nelegalnog tržišta derivata nafte); jačanje brenda kompanije potvrdom ispravnosti i kvaliteta derivata nafte kojima se snabdevaju potrošači i smanjen broj reklamacija potrošača.

Takođe, Zakonom o energetici predviđeno je formiranje odgovarajućih operativnih rezervi energenata koje suštinski predstavljaju komercijalne rezerve i privredna društva sa njima slobodno raspolažu, ali njihova visina u svakom momentu treba da bude na određenom propisanom nivou. U slučaju kratkoročnih poremećaja na tržištu energije i energenata, energetski subjekti će koristiti sopstvene rezerve bez dodatnih hitnih nabavki energije i energenata koji su u momentima nestašice ili nedostupni ili su skuplji zbog povećane potražnje. Nestašice, odnosno uvećane cene dalje izazivaju štetne posledice za rad ne samo tih privrednih društva, već i za korisnike njihovih usluga.

Formiranje obaveznih rezervi prirodnog gasa koje će biti u svojini Republike Srbije, i koje će se koristiti u slučaju velikih poremećaja na tržištu energije i energenata, omogućice stvaranje stabilnog tržišta energije i energenata što je jedan od preduslova daljeg razvoja privrednih aktivnosti. Takođe, formiranje ovih rezervi stvara potrebu za investiranjem u skladišne kapacitete prirodnog gasa.

Troškovi formiranja svih vrsta rezervi nadoknađuju se kroz krajnju cenu energije i energenata po jedinici mere, odnosno proizvoda. Imajući u vidu da je predviđeno njihovo postepeno formiranje, te kasnije samo održavanje i skladištenje, troškovi formiranja se svode na razumnu meru. Imajući u vidu da u nedostatku ovih rezervi privreda mora da radi smanjenim kapacitetom ili da potpuno obustavi svoju delatnost to ima negativne finansijske posledice u vidu troškova ponovnog pokretanja proizvodnje, penala za ne realizovane ugovore, gubljenja poverenja kupaca i tome slično. Ovako izazvani troškovi prevazilaze troškove samih energetskih privrednih društava, tako da očekivanu korist treba posmatrati u odnosu na ranije navedeno.

4. DA LI SE ZAKONOM PODRŽAVA STVARANJE NOVIH PRIVREDNIH SUBJEKATA NA TRŽIŠTU I TRŽIŠNA KONKURENCIJA

Predložena zakonska rešenja imaju pozitivan efekat u smislu povećanja broja energetskih subjekata na tržištu električne energije i prirodnog gasa što će dovesti do veće konkurencije i uspešnijeg funkcionisanja tržišta.

Naime, potpunim otvaranjem tržišta električne energije i prirodnog gasa od 1. januara 2015. godine stvara se mogućnost pojave novih energetskih subjekata na tržištu, pre svega snabdevača čime će se podstaći konkurentnost na tržištu električne energije i prirodnog gasa, a kupcima omogućiti slobodan izbor snabdevača u zavisnosti od ponuđenih uslova.

Prema podacima Agencije za energetiku trenutno ima preko 80 licenciranih snabdevača električnom energijom i 33 snabdevača prirodnim gasom. Polazeći od toga da zakon daje osnov da se i strana pravna lica mogu licencirati za obavljanje delatnosti snabdevanja električnom energijom na veliko očekuje se pojava i više stranih energetske kompanija koje će se baviti snabdevanjem električnom energijom na veliko na tržištu Republike Srbije.

Pravo kupca na slobodan izbor snabdevača omogućava kupcu da bira snabdevača koji nudi najpovoljnije uslove odnosno povoljniju cenu snabdevanja, zatim svaki snabdevač može da se javi na tender za izbor garantovanog snabdevača, stranim pravnim licima je omogućeno da se bave snabdevanjem na veliko električnom energijom u Republici Srbiji bez obaveze osnivanja privrednog subjekta u RS ako ispuni uslove iz člana 19. stav 1. tač. 5), 7) i 9) ovog člana i druge uslove propisane aktom iz člana 27. stav 7. Zakona. Time su stvoreni uslovi za implementaciju i dalji razvoj organizovanog tržišta električne energije, u skladu sa najboljom evropskom praksom i tekućim aktivnostima na uspostavljanju jedinstvenog internog tržišta električne energije u Evropskoj Uniji, kao i za obezbeđivanje neophodne likvidnosti organizovanog tržišta električne energije, kako bi napred opisani benefiti mogli biti iskorišćeni u svom punom potencijalu, a u cilju jačanja tržišne konkurencije.

Takođe, podsticajne mere propisane Predlogom zakona utičaće na povećanje broja energetske subjekata koji koriste OIE na tržištu i omogućiti im da vremenom postanu konkurentni i ravnopravni učesnici na tržištu sa energetske subjektima koji koriste fosilna goriva. Pored toga, očekuje se značajno povećanje broja novih energetske subjekata koji koriste OIE na tržištu i to kako onih koji energiju proizvode u energetske objektima relativno male snage (do 30kW), tako i onih koji su spremni da ulažu u velike elektrane, posebno vetroelektrane instalisane snage od nekoliko stotina MW. Mogućnost da fizička lica steknu status povlašćenog proizvođača u malim elektranama instalisane snage do 30 kW, predstavlja široku platformu za razvoj male privrede, pogotovu u ruralnim i slabo razvijenim područjima gde postoje značajni potencijali obnovljivih izvora energije.

Konačan broj izgrađenih elektrana u oblasti OIE koji treba da proistekne iz primene normi ovog Predloga zavisice prvenstveno od raspoloživosti i dostupnosti kapitala za privatne investicije, što prevazilazi mogućnosti detaljnije analize.

5. DA LI SU SVE ZAINTERESOVANE STRANE IMALE PRILIKU DA SE IZJASNE O ZAKONU

Odbor za privredu i finansije je 17. decembra 2013. godine, doneo Zaključak o sprovođenju javne rasprave o Nacrtu Zakona o energetici i odredio Program javne rasprave kojim je utvrđen način i period sprovođenja. Javna rasprava je održana u više gradova u Republici Srbiji, i to Kragujevcu, Beogradu i Novom Sadu, a Nacrt je bio objavljen i na internet stranici Ministarstva, tako da su na tekst Nacrta zakona sva zainteresovana lica mogla da upute primedbe.

U toku javne rasprave, primedbe na Nacrt Zakona o energetici dostavili su: JP „Elektromreža Srbije“ Beograd, LM Hydro eco d.o.o, PD Elektrosrbija Kraljevo, Advokatska kancelarija Stanković, Agencija za energetiku Republike Srbije, Akademija inženjerskih nauka Srbije, CEKOR Subotica, EBRD/IFC/OPIC, Europe&Central Asia-Advisory Services, IFC, JKP Beogradske elektrane, JP „Elektroprivreda Srbije“, JP Toplana Kikinda, PD EDB Beograd, Direkcija za distribuciju električne energije JP EPS, PD Jugoistok Niš, Srpsko udruženje za energiju vetra (SEWEA), Ministarstvo saobraćaja Uprava za transport opasnog tereta, Nis a.d., Pokrajinski sekretarijat za energetiku i mineralne sirovine, PD Elektrovojvodina Novi Sad, JP Transnafta, Zastava Oružje a.d., JP Srbijagas.

Nakon održane javne rasprave obrađene su sve pristigle primedbe a radna grupa je vodeći računa o balansu državnih interesa i interesa zainteresovanih strana, a posebno vodeći računa o usklađenosti sa propisima Evropske unije prihvatila sve primedbe koje su doprinele poboljšanju teksta zakona i ugradila u tekst Nacrta zakona.

Takođe, oko Nacrta zakona se u tri navrata razgovaralo i usaglašavalo sa Sekretarijatom Energetske zajednice, a Sekretarijat Energetske zajednice je svojim aktom od 6. novembra 2014. godine, koji u prilogu dostavljamo, dostavio pozitivan stav u pogledu Nacrta zakona.

Napominje se da su u postupku pripreme teksta nacrta Zakona o energetici aktivno učestvovali energetske subjekti, regulatorna Agencija, u dva navrata predstavnik Ministarstva za oblast građevinarstva po pitanju usaglašavanja odredbi oko priključenja objekata na sistem, zatim u tri navrata predstavnik Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo i Republičkog geodetskog zavoda po pitanju normi oko uspostavljanja prava svojine na mrežama.

6. KOJE ĆE SE MERE TOKOM PRIMENE ZAKONA PREDUZETI DA BI SE OSTVARILO ONO ŠTO SE DONOŠENJEM ZAKONA NAMERAVA

Primena ovog zakona zahteva izmenu mnogih propisa u Republici Srbiji kako bi se obezbedilo sprovođenje trećeg paketa direktiva EU koji se kroz ovaj zakon transponuje kako je navedeno u prelaznim i završnim odredbama Predloga zakona.

U oblasti obnovljivih izvora energije (OIE) Republika Srbija, svojim članstvom U EnZ, preuzela je obavezu dostizanja obavezujućeg udela OIE od 27% u bruto finalnoj potrošnji energije 2020. godine. Nacionalnim Akcionom Planom za korišćenje OIE (u daljem tekstu: NAPOIE) je predviđena dinamika rasta udela počev od baznog iznosa iz 2009. godine od 21,2% . O sprovođenju Akcionog plana Ministarstvo jednom godišnje izveštava Vladu, čime se prati njegova realizacija. Konstatovano je da i pored uvedenih mera podsticaja, koje su na snazi od 2009. godine, a unapređene 2013. godine, planirani rast udela OIE nije zadovoljavajući. Organizovanjem stručnih seminara o promociji korišćenja OIE, analizom primenjenih pravnih rešenja u zemljama EU i regionu, kao i redovnoj komunikaciji sa strankama u postupku, kao i potencijalnim investitorima u ovoj oblasti, prepoznati su nedostaci i administrativne barijere koje ograničavaju brži razvoj korišćenja obnovljivih izvora energije. Kako bi se što pre obavezujuća dinamika rasta udela OIE koja je planirana NAPOIE-om dostigla, Predlogom su izvršena određena unapređenja procedura u oblasti OIE koja predviđaju sledeće olakšice za investitore koji planiraju da koriste OIE:

- svi proizvođači koji koriste obnovljive izvore energije mogu da ostvare privremeni status i time povećaju bankabilnost svojih projekata;
- pored privremenog statusa, statusa povlašćenog proizvođača električne energije uvodi se i status proizvođača iz obnovljivih izvora čime se stvara preduslov da svi proizvođači električne energije koji koriste obnovljive izvore, pribave garancije porekla
- Uveden je jedan model ugovora o otkupu električne energije sa odložnim uslovom umesto dosadašnja 3 ugovora. Investitor koji planira da koristi obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije imaće pre početka građenja definisane sve uslove i podsticajne mere u fazi probnog rada, i nakon sticanja statusa povlašćenog proizvođača
- Status povlašćenog proizvođača, privremeni status povlašćenog proizvođača i status proizvođača iz obnovljivih izvora može steći i fizičko lice koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora samo za jednu elektranu instalisane snage do 30 kW.
- Na zahtev proizvođača električne energije, operator distributivnog sistema je dužan da izda ovlašćenje proizvođaču da u ime operatora sistema sam izgradi priključak o svom trošku. U tom slučaju proizvođaču će se umanjiti troškovi priključenja na sistem u skladu sa metodologijom za određivanje troškova priključenja na sistem za prenos i distribuciju
- Investitori koji grade elektrane iz OIE instalisane snage do 100 kW nisu u obavezi da prilikom sticanja privremenog statusa pribave finansijski instrument obezbeđenja.

Posebno treba naglasiti da kada su u pitanju odredbe oko razdvajanja koje se odnose na operatora prenosnog sistema iz Direktive 2009/72 i razdvajanja koje se odnose na operatora transportnog sistema prirodnog gasa u skladu sa Direktivom 2009/73, sprovođenje navedenog, zahteva izmenu zakonskih propisa kao što su Zakon o Vladi,

Zakon o ministarstvima, Zakon o javnim preduzećima i drugih propisa. Za sprovođenje napred navedenog neophodan je zajednički i koordiniran rad svih organa i organizacija, a u skladu sa Zakonom o ministarstvima i Zakonom o državnoj upravi.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Ovlašćeni predlagač propisa – Vlada
Obrađivač: Ministarstvo rudarstva i energetike

2. Naziv propisa

Predlog zakona o energetici
Draft of Energy Law

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa,

Sporazum, Naslov VIII Politike saradnje, član 109. – Energetika

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Rokovi za usklađivanje zakona sa propisima EU određeni su Ugovorom o osnivanju Energetske zajednice između Evropske zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i Privremene Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Sporazum, Naslov VIII, Politike saradnje, član 109 – delimično usklađeno.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Potpuna usklađenost sa članom 109. ostvariće se nakon donošenja planiranih podzakonskih akata.

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Mesto u strukturi NPAA - 3.15.1, 3.15.2 i 3.21.2.

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (2013 – 2016) predviđeno je donošenje Zakona o energetici u okviru Poglavlja 3. Sposobnost preuzimanja članstva u EU, potpoglavlja: 3.15.1. Energetsko tržište i sigurnost snabdevanja, 3.15.2. Energetska efikasnost i 3.21.2. Transevropske energetske mreže.

Predviđeni rok za donošenje Zakona je IV kvartal 2014. godine.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

1. Ugovor o funkcionisanju Evropske Unije, Deo III, Politike zajednice i unutrašnje mere, Naslov XXI – Energetika, član 194. stav 1 – delimično usklađen.

2. Ugovor o osnivanju Energetske zajednice između Evropske zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i Privremene Misijske Ujedinjenih nacija na Kosovu u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, Naslov II - Proširenje *acquis communautaire*, Glava II - *Acquis* o energetici, član 10 i Glava V - *Acquis* o obnovljivim izvorima energije, član 20. – delimično usklađen

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

1. Direktiva 2009/28/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 23. aprila 2009. o promociji korišćenja obnovljivih izvora energije, izmenama i postepenom ukidanju Direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (Službeni glasnik L 140, 05/06/2009 str. 0016-0062).

Directive of the European parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC (Official Journal L 140, 05/06/2009 P.0016/0062)

32009L0028

Delimično usklađeno

Osnovnim tekstom Direktive 32009L0028 obuhvaćene su i sve njene izmene i dopune sa sledećim *celex* brojevima:

32013L0018

2. Direktiva 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 13. jula 2009. o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije i stavljanju van snage i stavljanju van snage Direktive 2003/54/EZ, Službeni glasnik Evropske Unije L 211, str. 55–93, 14.8.2009.

Directive 2009/72/EC of the european parliament and of the council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC, Official Journal L 211 p. 55–93, 14.8.2009.

32009L0072

Potpuno usklađeno

3. Direktiva 2005/89/EZ evropskog parlamenta i saveta od 18. januara 2006. godine koja se odnosi na mere za obezbeđivanje sigurnosti snabdevanja električne energije i investicija u infrastrukturu (Sl. list br. L 33, str. 22-27, 4.2.2006)

Directive 2005/89/EC of the european parliament and of the council of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment (OJ L 33, p. 22-27, 4.2.2006)

32005L0089

Potpuno usklađeno

4. Uredba (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Saveta od 13. jula 2009. o uslovima za pristup mreži za prekograničnu razmenu električne energije i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003, Službeni glasnik Evropske Unije L 211, str. 15–35

Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003 Official Journal L 211 p. 15–35, 14.8.2009

32009R0714

Delimično usklađeno

Osnovnim tekstom Uredbe 32009R0714 obuhvaćene su i sve njene izmene i dopune sa sledećim *celex* brojevima:

32013R0347

32013R0543

5. Direktiva Evropskog parlamenta i Saveta 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa , kojom se ukida Direktiva 2003/55/EZ (Sl. list br. L 211, 14.8.2009, p. 94–136)

Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0094 – 0136)

32009L0073

Potpuno usklađeno

Osnovnim tekstom Direktive 32009L0073 obuhvaćene su i sve njene izmene i dopune sa sledećim *celex* brojevima:

32009L0073R(01)

6. Uredba Evropskog parlamenta i Saveta 715/2009 o uslovima za pristup mrežama za transport prirodnog gasa, na osnovu koje prestaje da važi Uredba (EZ) br. 1775/2005

(Sl. list br. L 289, 13.7.2009, p. 1–13)

Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005 (*Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0036 – 0054*)

32009R0715

Delimično usklađeno

Osnovnim tekstom Uredbe 32009R0715 obuhvaćene su i sve njene izmene i dopune sledećim *celex* brojevima:

32009R0715R(01)

32009R0715R(02)

32009R0715R(03)

32010D0685

32012D0490

32013R0347

7. Uredba Evropskog parlamenta i Saveta 994/2010 o merama zaštite sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom na osnovu koje prestaje da važi Direktiva Saveta 2004/67/EZ (Sl. list br. L 295, 12.11.2010, p. 1–22)

Regulation (EU) No 994/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 concerning measures to safeguard security of gas supply and repealing Council Directive 2004/67/EC (OJ L 295, 12.11.2010, p. 1–22)

32010R0994

Delimično usklađeno

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

Nema drugih izvora

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

Ovim Zakonom je stvoren pravni osnov za donošenje podzakonskih akta kojima će se ostvariti potpuna usklađenost.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Potpuna usklađenost postićiće se donošenjem podzakonskih akta koji će se doneti u roku do godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Navedeni propisi nisu prevedeni su na srpski jezik.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Preveden je na engleski jezik

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U izradi Predloga zakona nisu učestvovali konsultanti. Tokom izrade Predloga zakona obavljene su neposredne konsultacije sa Sekretarijatom Energetske zajednice Jugoistočne Evrope i usaglašeni su stavovi u pogledu predloženih materijalnih rešenja. Sekretarijat Energetske zajednice Jugoistočne Evrope dana 6. novembra 2014. godine uputio je dopis kojim je iskazao pozitivno mišljenje na Predloga zakona.

Takođe sprovedena je javna rasprava u kojoj su sva zainteresovana lica imala priliku da iznesu svoje predloge i sugestije u vezi materijalnih rešenja predloženih ovim zakonom.

1. Naziv propisa Evropske unije: Direktiva 2009/28/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 23. aprila 2009. o promociji korišćenja obnovljivih izvora energije, izmenama i postepenom ukidanju Direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ(Službeni glasnik L 140, 05/06/2009 str. 0016-0062). Directive of the European parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC (Official Journal L 140, 05/06/2009P.0016/0062)		2. „CELEX” oznaka EU propisa 32009L0028 32013L0018				
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Ovlašćeni predlagač propisa – Vlada Obrađivač – Ministarstvo rudarstva i energetike		4. Datum izrade tabele: 06.11.2014.				
5. Naziv (nacarta, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Predlog zakona o energetici		6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2013-5				
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.	Subject of matter and scope This Directive establishes a common framework for the promotion of energy from renewable sources. It sets mandatory national targets for the overall share of energy from renewable sources in gross final consumption of energy and for the share of energy	1.1-1.2.	Predmet zakona Ovim zakonom uređuju se ciljevi energetske politike i način njenog ostvarivanja, uslovi za pouzdanu, sigurnu i kvalitetnu isporuku energije i energenata i uslovi za sigurno snabdevanje kupaca, zaštita kupaca energije i energenata, uslovi i način obavljanja	PU		

¹Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	from renewable sources in transport. It lays down rules relating to statistical transfers between Member States, joint projects between Member States and with third countries, guarantees of origin, administrative procedures, information and training, and access to the electricity grid for energy from renewable sources. It establishes sustainability criteria for biofuels and bioliquids		energetskih delatnosti, uslovi za izgradnju novih energetskih objekata, status i delokrug rada Agencije za energetiku Republike Srbije (u daljem tekstu: Agencija), korišćenje obnovljivih izvora energije, podsticajne mere i garancija porekla, način organizovanja i funkcionisanja tržišta električne energije, prirodnog gasa i nafte i derivata nafte, prava i obaveze učesnika na tržištu, uspostavljanje svojine na mrežama operatora sistema, kao i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona. Ovim zakonom uređuju se proizvodnja, distribucija i snabdevanje toplotnom energijom kao energetske delatnosti.			
2.1.-2.2.a	For the purposes of this Directive, the definitions in Directive 2003/54/EC apply. The following definitions also apply: Definitions (a) 'energy from renewable sources' means energy from renewable non-fossil sources, namely wind, solar, aerothermal, geothermal, hydrothermal and ocean energy, hydropower, biomass, landfill gas, sewage treatment plant gas and biogases;	2.1.43.	Značenje pojedinih izraza 43) obnovljivi izvori energije su nefosilni izvori energije kao što su: vodotokovi, biomasa, vetar, sunce, biogas, deponijski gas, gas iz pogona za preradu kanalizacionih voda i izvori geotermalne energije;	PU		
2.2.b	(b) 'aerothermal energy' means energy stored in the form of heat in the ambient air;	67.	Član 67. Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetski sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi. Član 74. Vlada bliže propisuje uslove i postupak sticanja, trajanje i prestanak statusa povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača električne	DU	Definicija će biti prenetu u podzakonska akta iz člana 67. i člana 74. čime će se izvršiti poptuna uskladenost.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		74.	energije i proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije, sadržinu zahteva i dokaze o ispunjavanju uslova za sticanje statusa povlašćenog proizvođača, instrumente obezbeđenja plaćanja, minimalni stepen iskorišćenja primarne energije u elektranama visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije u zavisnosti od vrste osnovnog energenta i instalisane snage, maksimalne kapacitete svih elektrana koje koriste energiju vetra i energiju sunčevog zračenja koje će dobiti status povlašćenog proizvođača, odnosno privremenog povlašćenog proizvođača sadržinu i način vođenja registra iz člana 75. ovog zakona i druga pitanja u skladu sa zakonom.			
2.2.c	(c) 'geothermal energy' means energy stored in the form of heat beneath the surface of solid earth;	67. 74.	Član 67. Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetske sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi. Član 74. Vlada bliže propisuje uslove i postupak sticanja, trajanje i prestanak statusa povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača električne energije i proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije, sadržinu zahteva i dokaze o ispunjavanju uslova za sticanje statusa povlašćenog proizvođača, instrumente obezbeđenja plaćanja, minimalni stepen iskorišćenja primarne energije u elektranama visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije u zavisnosti od vrste osnovnog energenta i instalisane snage, maksimalne kapacitete svih elektrana koje koriste energiju vetra i energiju sunčevog zračenja koje će dobiti status povlašćenog proizvođača, odnosno privremenog povlašćenog proizvođača sadržinu i način vođenja registra iz člana 75. ovog zakona i	DU	Definicija će biti prenet u podzakonska akta iz člana 67. i člana 74. čime će se izvršiti poptuna usklađenost.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			druga pitanja u skladu sa zakonom.			
2.2.d	(d) 'hydrothermal energy' means energy stored in the form of heat in surface water;	67. 74.	<p>Član 67. Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedenje iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetske sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.</p> <p>Član 74. Vlada bliže propisuje uslove i postupak sticanja, trajanje i prestanak statusa povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača električne energije i proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije, sadržinu zahteva i dokaze o ispunjavanju uslova za sticanje statusa povlašćenog proizvođača, instrumente obezbeđenja plaćanja, minimalni stepen iskorišćenja primarne energije u elektranama visokoeфикаsne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije u zavisnosti od vrste osnovnog energenta i instalisane snage, maksimalne kapacitete svih elektrana koje koriste energiju vetra i energiju sunčevog zračenja koje će dobiti status povlašćenog proizvođača, odnosno privremenog povlašćenog proizvođača sadržinu i način vođenja registra iz člana 75. ovog zakona i druga pitanja u skladu sa zakonom.</p>	DU	Definicija će biti prenetu u podzakonska akta iz člana 67. i člana 74. čime će se izvršiti pooptuna usklađenost.	
2.2.e	(e) 'biomass' means the biodegradable fraction of products, waste and residues from biological origin from agriculture (including vegetal and animal substances), forestry and related industries including fisheries and aquaculture, as well as the biodegradable fraction of industrial and municipal waste;	2.1.5.	<p>Značenje pojedinih izraza</p> <p>5) biomasa je biorazgradivi deo proizvoda, otpada i ostataka biološkog porekla iz poljoprivrede (uključujući biljne i životinjske materije), šumarstva i povezanih industrija, kao i biorazgradivi deo industrijskog i komunalnog otpada;</p>	PU		
2.2.f	(f) 'gross final consumption of energy' means the energy commodities delivered for energy purposes to industry, transport, households, services including public services, agriculture, forestry and fisheries,	2.1.8.	<p>Značenje pojedinih izraza</p> <p>8) bruto finalna potrošnja energije je ukupno isporučena električna i toplotna energija krajnjim kupcima, kao i energija iz energenata potrošena za</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	including the consumption of electricity and heat by the energy branch for electricity and heat production and including losses of electricity and heat in distribution and transmission;		energetske svrhe u industriji, transportu, domaćinstvima, uslugama uključujući i usluge u javnom sektoru, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uvećana za sopstvenu potrošnju električne i toplotne energije u sektoru proizvodnje električne i toplotne energije, kao i za gubitke u prenosu i distribuciji električne i toplotne energije;			
2.2.g	g) 'district heating' or 'district cooling' means the distribution of thermal energy in the form of steam, hot water or chilled liquids, from a central source of production through a network to multiple buildings or sites, for the use of space or process heating or cooling;	2.1.17.	Značenje pojedinih izraza 17) distribucija toplotne energije je prenošenje toplotne energije za daljinsko grejanje i/ili daljinsko hlađenje ili industrijsku upotrebu pomoću pare, tople vode ili rashladnog fluida kroz distributivne sisteme;	PU		
2.2.h	(h) 'bioliquids' means liquid fuel for energy purposes other than for transport, including electricity and heating and cooling, produced from biomass;	2.1.7.	Značenje pojedinih izraza 7) biotečnost je tečno gorivo proizvedeno iz biomase, koje se koristi u energetske svrhe, osim za saobraćaj, uključujući proizvodnju električne energije i energije za grejanje i hlađenje;	PU		
2.2.i	(i) 'biofuels' means liquid or gaseous fuel for transport produced from biomass;	2.1.6.	Značenje pojedinih izraza 6) biogoriva su tečna ili gasovita goriva za saobraćaj, proizvedena iz biomase;	PU		
2.2.j	(j) 'guarantee of origin' means an electronic document which has the sole function of providing proof to a final customer that a given share or quantity of energy was produced from renewable sources as required by Article 3(6) of Directive 2003/54/EC;	2.1.11.	Značenje pojedinih izraza 11)garancija porekla je elektronski dokument koji ima isključivu funkciju da krajnjem kupcu dokaže da je određena količina električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije ili iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije;	PU		
2.2.k	(k) 'support scheme' means any instrument, scheme or mechanism applied by a Member State or a group of Member States, that promotes the use of energy from renewable sources by reducing the cost of that energy, increasing the price at which it can be sold, or increasing, by means of a renewable energy obligation or otherwise, the volume of such energy purchased. This includes, but is not restricted to, investment aid,	2.1.53.	Značenje pojedinih izraza 53) podsticajne mere su instrumenti ili mehanizmi podrške proizvodnji energije iz obnovljivih izvora energije ili visokoefikasnoj kombinovanoj proizvodnji električne i toplotne energije;	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	tax exemptions or reductions, tax refunds, renewable energy obligation support schemes including those using green certificates, and direct price support schemes including feed-in tariffs and premium payments;					
2.2.1	l) 'renewable energy obligation' means a national support scheme requiring energy producers to include a given proportion of energy from renewable sources in their production, requiring energy suppliers to include a given proportion of energy from renewable sources in their supply, or requiring energy consumers to include a given proportion of energy from renewable sources in their consumption. This includes schemes under which such requirements may be fulfilled by using green certificates.			NU	Republika Srbija ne koristi ovu vrstu podsticajne mere i zbog toga definicija nije prenetna. Data je sloboda izbora svakoj državi da proceni koje će mere podsticaja primenjivati.	
2.2.m	(m) 'actual value' means the greenhouse gas emission saving for some or all of the steps of a specific biofuel production process calculated in accordance with the methodology laid down in part C of Annex V;	67.	Član 67 Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetske sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na gasove staklene bašte kao i način izračunavanja energije iz toplotnih izvora.	DU	Definicija će biti prenetna u podzakonski akt iz člana 67. zakona čime će biti izvršena poptuna usklađenost.	
2.2.n	(n) 'typical value' means an estimate of the representative greenhouse gas emission saving for a particular biofuel production pathway;	67.	Član 67 Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetske sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na gasove staklene bašte kao i način izračunavanja energije iz toplotnih izvora.	DU	Definicija će biti prenetna u podzakonski akt iz člana 67. zakona čime će biti izvršena poptuna usklađenost.	
2.2.o	(o) 'default value' means a value derived from a typical value by the application of pre-determined factors and that may, in circumstances specified in this Directive, be used in place of an actual value.	67.	Član 67 Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne	DU	Definicija će biti prenetna u podzakonski akt iz člana 67. zakona čime će biti izvršena	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na gasove staklene bašte kao i način izračunavanja energije iz toplotnih izvora.		poptuna usklađenost.	
3.1	<p>Article 3 - Mandatory national overall targets and measures for the use of energy from renewable sources</p> <p>1. Each Member State shall ensure that the share of energy from renewable sources, calculated in accordance with Articles 5 to 11, in gross final consumption of energy in 2020 is at least its national overall target for the share of energy from renewable sources in that year, as set out in the third column of the table in part A of Annex I. Such mandatory national overall targets are consistent with a target of at least a 20 % share of energy from renewable sources in the Community's gross final consumption of energy in 2020. In order to achieve the targets laid down in this Article more easily, each Member State shall promote and encourage energy efficiency and energy saving.</p>	65.1.- 65.3. 65.5.	<p>Nacionalni ciljevi i plan korišćenja obnovljivih izvora</p> <p>Član 65. Korišćenje energije iz obnovljivih izvora je u interesu Republike Srbije. Vlada, na predlog Ministarstva, donosi Nacionalni akcioni plan za korišćenje obnovljivih izvora (u daljem tekstu: Nacionalni akcioni plan) kojim se osigurava da će udeo obnovljivih izvora energije biti u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima. U Nacionalnom akcionom planu ciljevi za korišćenje obnovljivih izvora utvrđuju se na osnovu energetske potreba, ekonomskih mogućnosti i obaveza Republike Srbije preuzetih ratifikovanim međunarodnim sporazumima. Nacionalni akcioni plan mora biti usaglašen sa propisima kojima se uređuje energetska efikasnost i smanjenje emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte.</p>	PU		
3.2.- 3.3.1.a	<p>2. Member States shall introduce measures effectively designed to ensure that the share of energy from renewable sources equals or exceeds that shown in the indicative trajectory set out in part B of Annex I.</p> <p>3. In order to reach the targets set in paragraphs 1 and 2 of this Article Member States may, inter alia, apply the following measures: a) support schemes;</p>	76.1.-76.2.	<p>Podsticajne mere</p> <p>Član 76. Podsticajne mere za povlašćene proizvođače električne energije obuhvataju: 1) obavezu otkupa električne energije od povlašćenog proizvođača; 2) cene po kojima se ta energija otkupljuje; 3) period važenja obaveze otkupa električne energije; 4) preuzimanje balansne odgovornosti;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Without prejudice to Articles 87 and 88 of the Treaty, Member States shall have the right to decide, in accordance with Articles 5 to 11 of this Directive, to which extent they support energy from renewable sources which is produced in a different Member State.</p>		<p>mehanizme saradnje, radi dostizanja obavezujućeg udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima. Mehanizmi saradnje su oblici saradnje između država koji obuhvataju: zajedničke projekte, statističke transfere iz energetske bilansa država, zajedničke šeme podrške i druge oblike saradnje kojim se omogućava smanjenje troškova država za postizanje njihovog obavezujućeg ukupnog udela obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije. Mehanizmi saradnje iz stava 1. ovog člana mogu se ugovoriti na jednu ili više godina. Vlada na predlog Ministarstva stvara uslove za obezbeđenje mehanizama saradnje. Ministarstvo je dužno, da najkasnije u roku od tri meseca po završetku godine u kojoj su mehanizmi saradnje realizovani, nadležnom telu u skladu sa međunarodnim sporazumima dostavi obaveštenje koje naročito sadrži informaciju o količinama i cenama energije koje su predmet saradnje.</p>			<p>saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; Republika Srbija, kao ugovorna strana EnZ mehanizme saradnje sprovodi u skladu sa Odlukom Ministarskog saveta.</p>
3.4.1. -3.4.2.	<p>4. Each Member State shall ensure that the share of energy from renewable sources in all forms of transport in 2020 is at least 10 % of the final consumption of energy in transport in that Member State. For the purposes of this paragraph, the following provisions shall apply: (a) for the calculation of the denominator, that is the total amount of energy consumed in transport for the purposes of the first subparagraph, only petrol, diesel, biofuels consumed in road and rail transport, and electricity shall be taken into account; (b) for the calculation of the numerator, that is the amount of energy from renewable sources consumed in transport for the purposes of the first subparagraph, all types of energy from renewable sources consumed in all forms of transport shall be taken into account; (c) for the calculation of the contribution from electricity produced from renewable sources and</p>	65.2.-65.3. 67.	<p>Član 65. Vlada, na predlog Ministarstva, donosi Nacionalni akcioni plan za korišćenje obnovljivih izvora (u daljem tekstu: Nacionalni akcioni plan) kojim se osigurava da će udeo obnovljivih izvora energije biti u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima. U Nacionalnom akcionom planu ciljevi za korišćenje obnovljivih izvora utvrđuju se na osnovu energetske potreba, ekonomskih mogućnosti i obaveza Republike Srbije preuzetih ratifikovanim međunarodnim sporazumima</p> <p>Obračun udela energije iz obnovljivih izvora</p> <p>Član 67. Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne</p>	PU		<p>Obaveze u oblasti obnovljivih izvora energije i mere za njihovo dostizanje, računajući i sektor transporta, detaljno su opisane u okviru Nacionalnog akcionog plana za korišćenje obnovljivih izvora energije Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 53/13 od 18.06.2013.) Nacionalni plan izrađen je u skladu</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>consumed in all types of electric vehicles for the purpose of points (a) and (b), Member States may choose to use either the average share of electricity from renewable energy sources in the Community or the share of electricity from renewable energy sources in their own country as measured two years before the year in question. Furthermore, for the calculation of the electricity from renewable energy sources consumed by electric road vehicles, that consumption shall be considered to be 2,5 times the energy content of the input of electricity from renewable energy sources.</p>		<p>energije proizvedenje iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaja goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.</p>			<p>sa obrascem koji propisuje predmetna Direktiva 2009/28/ES, član 4, stav 2). Odlukom Ministarskog saveta Energetске zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012).</p> <p>Republika Srbija je preuzela obavezu izrade Nacionalnog akcionog plana u skladu sa propisanim formularom.</p>
3.4.3.	<p>By 31 December 2011, the Commission shall present, if appropriate, a proposal permitting, subject to certain conditions, the whole amount of the electricity originating from renewable sources used to power all types of electric vehicles to be considered</p>			NP	Obaveza komisije EU	
3.4.4.	<p>By 31 December 2011, the Commission shall also present, if appropriate, a proposal for a methodology for calculating the contribution of hydrogen originating from renewable sources in the total fuel mix.</p>			NP	Obaveza komisije EU	
4.1.1.	<p>National renewable energy action plans</p> <p>1. Each Member State shall adopt a national renewable energy action plan. The national renewable energy action plans shall set out Member States' national targets for the share of energy from renewable sources consumed in transport, electricity and heating and cooling in 2020, taking into account</p>	65.1.-65.4.	<p>Nacionalni ciljevi i plan korišćenja obnovljivih izvora</p> <p>Član 65.</p> <p>Korišćenje energije iz obnovljivih izvora je u interesu Republike Srbije.</p> <p>Vlada, na predlog Ministarstva, donosi</p>	PU		<p>Obaveze u oblasti obnovljivih izvora energije detaljno su opisane u okviru Nacionalnog akcionog plana za korišćenje obnovljivih izvora</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>the effects of other policy measures relating to energy efficiency on final consumption of energy, and adequate measures to be taken to achieve those national overall targets, including cooperation between local, regional and national authorities, planned statistical transfers or joint projects, national policies to develop existing biomass resources and mobilise new biomass resources for different uses, and the measures to be taken to fulfil the requirements of Articles 13 to 19.</p>		<p>Nacionalni akcioni plan za korišćenje obnovljivih izvora (u daljem tekstu: Nacionalni akcioni plan) kojim se osigurava da će udeo obnovljivih izvora energije biti u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima.</p> <p>U Nacionalnom akcionom planu ciljevi za korišćenje obnovljivih izvora utvrđuju se na osnovu energetske potreba, ekonomskih mogućnosti i obaveza Republike Srbije preuzetih ratifikovanim međunarodnim sporazumima.</p> <p>Nacionalni akcioni plan iz stava 2. ovog člana posebno sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obavezujući udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama; 2) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije; 3) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji električne energije; 4) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije za grejanje i hlađenje; 5) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto energiji potrošenoj u svim oblicima saobraćaja; 6) dinamiku za ostvarenje udela iz tač. 2), 3), 4) i 5) ovog člana, po godinama; 7) mere za ostvarenje planiranih udela energije iz obnovljivih izvora koje naročito uključuju: podsticajne mere, mehanizme saradnje, saradnju lokalnih, pokrajinskih i republičkih organa, politiku razvoja resursa biomase u energetske svrhe, kao i njihove efekte; 8) mere koje su neophodne za razvoj infrastrukture za daljinsko grejanje i hlađenje u skladu sa rastom proizvodnje energije grejanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije; 9) mere koje obezbeđuju razvoj odgovarajućih programa obaveštavanja građana i privrede o podsticajnim merama, koristima i 			<p>energije Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 53/13 od 18.06.2013).</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>praktičnim aspektima razvoja i upotrebe energije iz obnovljivih izvora, uključujući saradnju organa javne vlasti;</p> <p>10) rokove za ostvarenje planiranih aktivnosti.</p>			
4.1.2.	<p>By 30 June 2009, the Commission shall adopt a template for the national renewable energy action plans. That template shall comprise the minimum requirements set out in Annex VI. Member States shall comply with that template in the presentation of their national renewable energy action plans.</p>			NP	<p>Obaveza komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ</p>	<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
4.2-4.3.	<p>2. Member States shall notify their national renewable energy action plans to the Commission by 30 June 2010.</p> <p>3. Each Member State shall publish and notify to the Commission, six months before its national renewable energy action plan is due, a forecast document indicating:</p> <p>(a) its estimated excess production of energy from renewable sources compared to the indicative</p>	65.2-65.3	<p>Član 65.</p> <p>Vlada, na predlog Ministarstva, donosi Nacionalni akcioni plan za korišćenje obnovljivih izvora (u daljem tekstu: Nacionalni akcioni plan) kojim se osigurava da će udeo obnovljivih izvora energije biti u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima.</p> <p>U Nacionalnom akcionom planu ciljevi za korišćenje obnovljivih izvora utvrđuju se na osnovu energetske potreba, ekonomskih mogućnosti i obaveza</p>	PU		<p>Obaveza Republike Srbije da svoj Nacionalni plan izrađuje u skladu sa obrascem koji propisuje Direktiva 2009/28/EZ, član 4, stav2), i dostavlja ga Energetskoj</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>trajectory which could be transferred to other Member States in accordance with Articles 6 to 11, as well as its estimated potential for joint projects, until 2020; and</p> <p>(b) its estimated demand for energy from renewable sources to be satisfied by means other than domestic production until 2020.</p> <p>That information may include elements relating to cost and benefits and financing. That forecast shall be updated in the reports of the Member States as set out in Article 22(1)(l) and (m).</p>	68.	<p>Republike Srbije preuzetih ratifikovanim međunarodnim sporazumima.</p> <p>Mehanizmi saradnje</p> <p>Član 68. Republika Srbija može sa drugim državama ugovoriti mehanizme saradnje, radi dostizanja obavezujućeg udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima.</p> <p>Mehanizmi saradnje su oblici saradnje između država koji obuhvataju: zajedničke projekte, statističke transfere iz energetske bilansa država, zajedničke šeme podrške i druge oblike saradnje kojim se omogućava smanjenje troškova država za postizanje njihovog obavezujućeg ukupnog udela obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije.</p> <p>Mehanizmi saradnje iz stava 1. ovog člana mogu se ugovoriti na jednu ili više godina.</p> <p>Vlada na predlog Ministarstva stvara uslove za obezbeđenje mehanizama saradnje.</p> <p>Ministarstvo je dužno, da najkasnije u roku od tri meseca po završetku godine u kojoj su mehanizmi saradnje realizovani, nadležnom telu u skladu sa međunarodnim sporazumima dostavi obaveštenje koje naročito sadrži informaciju o količinama i cenama energije koje su predmet saradnje.</p>			<p>zajednici u propisanom roku proističe iz Odluke Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, gde izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p> <p>Republika Srbija dostavlja svoj dokument prognoziranih razmena energije sa drugim zemljama u skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012.</p>
4.4.1.	4.A Member State whose share of energy from renewable sources fell below the indicative trajectory in the immediately preceding two- year period set out		<p>Član 66. Ministarstvo prati sprovođenje Nacionalnog akcionog plana i o tome svake druge godine dostavlja izveštaj</p>	PU		U skladu sa Odlukom

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>in part B of Annex I, shall submit an amended national renewable energy action plan to the Commission by 30 June of the following year, setting out adequate and proportionate measures to rejoin, within a reasonable timetable, the indicative trajectory in part B of Annex I.</p>	<p>66.1.</p> <p>66.3.</p>	<p>Vladi.</p> <p>Ako se utvrdi da za prethodne dve kalendarske godine, udeo energije iz obnovljivih izvora odstupa od dinamike za ostvarenje udela iz člana 65. stav 4. tač. 2), 3), 4) i 5) člana ovog zakona, Vlada će, na predlog Ministarstva, izmeniti Nacionalni akcioni plan, u kojem će odrediti predlog mera da se utvrđena dinamika za ostvarenje udela dostigne u razumnom roku.</p>			<p>Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
4.4.2.-4.6.	<p>The Commission may, if the Member State has not met the indicative trajectory by a limited margin, and taking due account of the current and future measures taken by the Member State, adopt a decision to release the Member State from the obligation to submit an amended national renewable energy action plan.</p> <p>5. The Commission shall evaluate the national renewable energy action plans, notably the adequacy of the measures envisaged by the Member State in accordance with Article 3(2). In response to a national renewable energy action plan or to an amended national renewable energy action plan, the Commission may issue a recommendation.</p> <p>6. The Commission shall send to the European Parliament the national renewable energy action plans and the forecast documents in the form as made public on the transparency platform as referred to in Article</p>			NP	Obaveza komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	24(2), as well as any recommendation as referred to in paragraph 5 of this Article.					
5.	Calculation of the share of energy from renewable sources	67.	<p>Obračun udela energije iz obnovljivih izvora</p> <p>Član 67.</p> <p>Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.</p>	PU		
6.-12.	<p>Statistical transfers between Member States</p> <p>Joint projects between Member States</p> <p>Effects of joint projects between Member States</p> <p>Joint projects between Member States and third countries</p> <p>Effects of joint projects between Member States and third countries</p> <p>Joint support schemes</p> <p>Capacity increases</p> <p>For the purpose of Article 7(2) and Article 9(2)(b), units of energy from renewable sources imputable to an increase in the capacity of an installation shall be treated as if they were produced by a separate installation becoming operational at the moment at which the increase of capacity occurred.</p>	68.	<p>Mehanizmi saradnje</p> <p>Član 68.</p> <p>Republika Srbija može sa drugim državama ugovoriti mehanizme saradnje, radi dostizanja obavezujućeg udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, u skladu sa ratifikovanim međunarodnim sporazumima.</p> <p>Mehanizmi saradnje su oblici saradnje između država koji obuhvataju: zajedničke projekte, statističke transfere iz energetske bilansa država, zajedničke šeme podrške i druge oblike saradnje kojim se omogućava smanjenje troškova država za postizanje njihovog obavezujućeg ukupnog udela obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije.</p> <p>Mehanizmi saradnje iz stava 1. ovog člana mogu se ugovoriti na jednu ili više godina.</p> <p>Vlada na predlog Ministarstva stvara uslove za obezbeđenje mehanizama saradnje.</p> <p>Ministarstvo je dužno, da najkasnije u roku od tri meseca po završetku godine u kojoj su mehanizmi saradnje realizovani, nadležnom telu u skladu sa međunarodnim sporazumima dostavi obaveštenje koje naročito sadrži informaciju o količinama i cenama energije koje su predmet saradnje.</p>	PU		<p>Republika Srbija kao članica Energetske zajednice mehanizme saradnje (statistički transferi, zajednički projekti, zajedničke šeme podrške) ostvaruje u skladu sa Članom 8 Odluke Ministarskog saveta Energetske zajednice D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012.</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
13.1.	<p>Administrative procedures, regulations and codes</p> <p>Member States shall ensure that any national rules concerning the authorisation, certification and licensing procedures that are applied to plants and associated transmission and distribution network infrastructures for the production of electricity, heating or cooling from renewable energy sources, and to the process of transformation of biomass into biofuels or other energy products, are proportionate and necessary.</p>	6.4.	<p>Član 1.</p> <p>Program sadrži:</p> <p>4) mere kojima se obezbeđuje da propisi koji se odnose na postupke izdavanja odobrenja, dozvola i licenciranja koji se primenjuju na objekte za proizvodnju električne energije, odnosno energije za grejanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije, kao i na pripadajuće prenosne i distributivne mreže i postupak pretvaranja biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode, budu jednostavni, jasni, dostupni i transparentni;</p>	PU		<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
13.1.1.a- - 13.1.1.f	<p>Member States shall, in particular, take the appropriate steps to ensure that:</p> <p>(a) subject to differences between Member States in their administrative structures and organisation, the respective responsibilities of national, regional and local administrative bodies for authorisation, certification and licensing procedures including spatial planning are clearly coordinated and defined, with transparent timetables for determining planning and building applications;</p> <p>(b) comprehensive information on the processing of authorisation, certification and licensing applications for renewable energy installations and on available</p>			DU	<p>Nije predmet zakona o energetici</p> <p>Odnosi se na delokrug rada Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Ova odredbe uređuje se Zakonom o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09 - ispr., 64/10 - odluka US, 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US i 98/13 - odluka US). Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, kao učesnik u radu Pregovaračke</p>	<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>assistance to applicants are made available at the appropriate level;</p> <p>(c) administrative procedures are streamlined and expedited at the appropriate administrative level;</p> <p>(d) rules governing authorisation, certification and licensing are objective, transparent, proportionate, do not discriminate between applicants and take fully into account the particularities of individual renewable energy technologies;</p> <p>(e) administrative charges paid by consumers, planners, architects, builders and equipment and system installers and suppliers are transparent and cost-related; and</p> <p>(f) simplified and less burdensome authorisation procedures, including through simple notification if allowed by the applicable regulatory framework, are established for smaller projects and for decentralised devices for producing energy from renewable sources, where appropriate.</p>				<p>grupe 15, preuzelo je nadležnost za transponovanje ovih odredbi Direktive.</p>	<p>Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
13.2.	<p>Member States shall clearly define any technical specifications which must be met by renewable energy equipment and systems in order to benefit from support schemes. Where European standards exist, including eco-labels, energy labels and other technical reference systems established by the European standardisation bodies, such technical specifications shall be expressed in terms of those standards. Such technical specifications shall not prescribe where the equipment and systems are to be certified and should not impede the operation of the internal market.</p>	70.1.4.	<p>Energetski subjekt može steći status povlašćenog proizvođača električne energije (u daljem tekstu: povlašćeni proizvođač) za elektranu, odnosno deo elektrane ako:</p> <p>4) proizvodi električnu energiju u novoizgrađenim, odnosno rekonstruisanim postrojenjima u kojima je ugrađena nekorišćena oprema</p>	DU	<p>Deo odredbe koji se odnosi na ekolabeliranje je predmet Zakona o efikasnom korišćenju energije („Službeni glasnik RS”, broj 25/13) , čl. 37, 41 i 42.</p>	<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						„Secretariat“ .
13.3.-13.5.	<p>3. Member States shall recommend to all actors, in particular local and regional administrative bodies to ensure equipment and systems are installed for the use of electricity, heating and cooling from renewable energy sources and for district heating and cooling when planning, designing, building and renovating industrial or residential areas. Member States shall, in particular, encourage local and regional administrative bodies to include heating and cooling from renewable energy sources in the planning of city infrastructure, where appropriate.</p> <p>4. Member States shall introduce in their building regulations and codes appropriate measures in order to increase the share of all kinds of energy from renewable sources in the building sector.</p> <p>In establishing such measures or in their regional support schemes, Member States may take into account national measures relating to substantial increases in energy efficiency and relating to cogeneration and to passive, low or zero-energy buildings.</p> <p>By 31 December 2014, Member States shall, in their building regulations and codes or by other means with equivalent effect, where appropriate, require the use of minimum levels of energy from renewable sources in new buildings and in existing buildings that are subject to major renovation. Member States shall permit those minimum levels to be fulfilled, inter alia, through district heating and cooling produced using a significant proportion of renewable energy sources. The requirements of the first subparagraph shall apply to the armed forces, only to the extent that its application does not cause any conflict with the nature and primary aim of the activities of the armed forces and with the exception of material used exclusively for military purposes.</p> <p>5. Member States shall ensure that new public buildings, and existing public buildings that are</p>			DU	<p>Nije predmet zakona o energetici</p> <p>Odnosi se na delokrug rada Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Tema ove odredbe uređuje se Zakonom o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09 - ispr., 64/10 - odluka US, 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US i 98/13 - odluka US). Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, kao učesnik u radu Pregovaračke grupe 15, preuzelo je nadležnost za transponovanje ove odredbe Direktive.</p>	<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetске zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	subject to major renovation, at national, regional and local level fulfil an exemplary role in the context of this Directive from 1 January 2012 onwards. Member States may, inter alia, allow that obligation to be fulfilled by complying with standards for zero energy housing, or by providing that the roofs of public or mixed private-public buildings are used by third parties for installations that produce energy from renewable sources.					
13.6.1.	6. With respect to their building regulations and codes, Member States shall promote the use of renewable energy heating and cooling systems and equipment that achieve a significant reduction of energy consumption. Member States shall use energy or eco-labels or other appropriate certificates or standards developed at national or Community level, where these exist, as the basis for encouraging such systems and equipment.			DU	<p>Odredba se odnosi na delokrug rada Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, i uređuje se Zakonom o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09 - ispr., 64/10 - odluka US, 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US i 98/13 - odluka US). Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, kao učesnik u radu Pregovaračke grupe 15, preuzelo je nadležnost za transponovanje ove odredbe Direktive.</p> <p>Deo odredbe koji se odnosi na «eco-labels» predmet je Zakona o efikasnom korišćenju energije.</p>	U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .
13.6.2.	6 In the case of biomass, Member States shall promote conversion technologies that achieve a conversion efficiency of at least 85 % for residential and commercial applications and at least 70 % for industrial applications.	67.	Obračun udela energije iz obnovljivih izvora Član 67.	PU		U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		70.2.1.	<p>Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.</p> <p>Energetski subjekt, može steći status povlašćenog proizvođača i za elektranu, odnosno deo elektrane koja proizvodi energiju iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije ako:</p> <p>1) u pojedinačnom proizvodnom objektu instalisane električne snage do 10 MW istovremeno proizvodi električnu i toplotnu energiju sa visokim stepenom iskorišćenja primarne energije.</p>			zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .
		74.	<p>Član 74.</p> <p>Vlada bliže propisuje uslove i postupak sticanja, trajanje i prestanak statusa povlašćenog proizvođača, privremenog povlašćenog proizvođača električne energije i proizvođača električne enenergije iz obnovljivih izvora energije, sadržinu zahteva i dokaze o ispunjavanju uslova za sticanje statusa povlašćenog proizvođača, instrumente obezbeđenja plaćanja, minimalni stepen iskorišćenja primarne energije u elektranama visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije u zavisnosti od vrste osnovnog energenta i instalisane snage, maksimalne kapacitete svih elektrana koje koriste energiju vetra i energiju sunčevog zračenja koje će dobiti status povlašćenog proizvođača, odnosno privremenog povlašćenog proizvođača sadržinu i način vođenja registra iz člana 75. ovog zakona i druga pitanja u skladu sa zakonom.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
13.6.3.- 13.6.5.	<p>In the case of heat pumps, Member States shall promote those that fulfil the minimum requirements of eco-labelling established in Commission Decision 2007/742/EC of 9 November 2007 establishing the ecological criteria for the award of the Community eco-label to electrically driven, gas driven or gas absorption heat pumps.</p> <p>In the case of solar thermal energy, Member States shall promote certified equipment and systems based on European standards where these exist, including eco-labels, energy labels and other technical reference systems established by the European standardisation bodies.</p> <p>In assessing the conversion efficiency and input/output ratio of systems and equipment for the purposes of this paragraph, Member States shall use Community or, in their absence, international procedures if such procedures exist.</p>			DU	Predmet Zakona o efikasnom korišćenju energije („Službeni glasnik RS”, broj 25/13) , čl. 37,41 i 42.	
14.1.	<p>Information and training</p> <p>1. Member States shall ensure that information on support measures is made available to all relevant actors, such as consumers, builders, installers, architects, and suppliers of heating, cooling and electricity equipment and systems and of vehicles compatible with the use of energy from renewable sources.</p>		<p>Informisanje i obuka</p> <p>Član 69.</p> <p>Ministarstvo će obezbediti da informacije o merama podsticaja budu dostupne svim stranama zainteresovanim za korišćenje energije iz obnovljivih izvora energije.</p> <p>Ministarstvo će u saradnji sa drugim državnim organima, uz učešće autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, izraditi odgovarajuće informacije, programe jačanja svesti, obuke i uputstva u cilju informisanja građana o prednostima i praktičnim aspektima razvoja i korišćenja energije iz obnovljivih izvora energije</p>	PU		
14.2.-14.5.	<p>2. Member States shall ensure that information on the net benefits, cost and energy efficiency of equipment and systems for the use of heating, cooling and electricity from renewable energy sources is made available either by the supplier of the equipment or system or by the national competent authorities.</p> <p>3. Member States shall ensure that certification schemes or equivalent qualification schemes become</p>			DU	Odnosi se na delokrug rada Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Tema ove odredbe uređuje se Zakonom o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09 - ispr., 64/10 - odluka US, 24/11,	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>or are available by 31 December 2012 for installers of small-scale biomass boilers and stoves, solar photovoltaic and solar thermal systems, shallow geothermal systems and heat pumps. Those schemes may take into account existing schemes and structures as appropriate, and shall be based on the criteria laid down in Annex IV. Each Member State shall recognise certification awarded by other Member States in accordance with those criteria.</p> <p>4. Member States shall make available to the public information on certification schemes or equivalent qualification schemes as referred to in paragraph 3. Member States may also make available the list of installers who are qualified or certified in accordance with the provisions referred to in paragraph 3.</p> <p>5. Member States shall ensure that guidance is made available to all relevant actors, notably for planners and architects so that they are able properly to consider the optimal combination of renewable energy sources, of high-efficiency technologies and of district heating and cooling when planning, designing, building and renovating industrial or residential areas.</p>				121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US i 98/13 - odluka US). Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, kao učesnik u radu Pregovaračke grupe 15, preuzelo je sekundarnu nadležnost za transponovanje ove odredbe Direktive.	
14.6.	6. Member States, with the participation of local and regional authorities, shall develop suitable information, awareness-raising, guidance or training programmes in order to inform citizens of the benefits and practicalities of developing and using energy from renewable sources.	69.2	<p>Informisanje i obuka</p> <p>Član 69.</p> <p>Ministarstvo će u saradnji sa drugim državnim organima, uz učešće autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, izraditi odgovarajuće informacije, programe jačanja svesti, obuke i uputstva u cilju informisanja građana o prednostima i praktičnim aspektima razvoja i korišćenja energije iz obnovljivih izvora energije.</p>			
15.1.	<p>Guarantees of origin of electricity, heating and cooling produced from renewable energy sources</p> <p>1. For the purposes of proving to final customers the</p>	87	<p>Član 87.</p> <p>Operator prenosnog sistema proračunava i javno objavljuje udele svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji krajnjim kupcima u</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>share or quantity of energy from renewable sources in an energy supplier's energy mix in accordance with Article 3(6) of Directive 2003/54/EC, Member States shall ensure that the origin of electricity produced from renewable energy sources can be guaranteed as such within the meaning of this Directive, in accordance with objective, transparent and non-discriminatory criteria.</p>	<p>196.1.- 196.2.</p>	<p>Republici Srbiji.</p> <p>Prilikom proračuna iz stava 1. ovog člana, operator prenosnog sistema naročito uzima u obzir iskorišćene i istekle garancije porekla.</p> <p>Snabdevač proračunava i prikazuje krajnjem kupcu podatke o udelu svakog izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji iz člana 196. stav 1. ovog zakona, na osnovu javno objavljenih podataka operatora prenosnog sistema iz stava 1. ovog člana i iskorišćenih garancija porekla.</p> <p>Agencija nadzire operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, snabdevače i druge subjekte u izvršavanju obaveza utvrđenih zakonom i propisima donetim na osnovu njega, a kojima se uređuju garancije porekla.</p> <p>Ministarstvo bliže propisuje način na koji se krajnjem kupcu proračunava i prikazuje udeo svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji, kao i način kontrole proračuna.</p> <p>Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje sadržinu garancije porekla, postupak izdavanja, prenošenja i prestanka važenja garancije porekla, način vođenja registra, način dostavljanja podataka o proizvedenoj električnoj energiji izmerenoj na mestu predaje u prenosni, distributivni i zatvoreni distributivni sistem, nadzor, kao i druga pitanja u skladu sa zakonom.</p> <p>Član 196. Snabdevač električnom energijom je dužan da u ili uz račun za prodatu električnu energiju ili na drugi prigodan način kupcu obezbedi uvid u podatke o udelu svih vrsta izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji tog snabdevača u prethodnoj godini na razumljiv i na nacionalnom nivou jasno uporediv način kao i o preduzetim merama i načinu, odnosno efektima preduzetih aktivnosti za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine za proizvodne kapacitete iz kojih je nabavljena</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			električna energija. Vlada može posebnim aktom propisati obavezu snabdevaču električne energije da obezbedi minimalni iznos udela energije iz obnovljivih izvora u prodatoj električnoj energiji.			
15.2.	<p>2. To that end, Member States shall ensure that a guarantee of origin is issued in response to a request from a producer of electricity from renewable energy sources. Member States may arrange for guarantees of origin to be issued in response to a request from producers of heating and cooling from renewable energy sources. Such an arrangement may be made subject to a minimum capacity limit. A guarantee of origin shall be of the standard size of 1 MWh. No more than one guarantee of origin shall be issued in respect of each unit of energy produced. Member States shall ensure that the same unit of energy from renewable sources is taken into account only once.</p> <p>Member States may provide that no support be granted to a producer when that producer receives a guarantee of origin for the same production of energy from renewable sources.</p> <p>The guarantee of origin shall have no function in terms of a Member State's compliance with Article 3. Transfers of guarantees of origin, separately or together with the physical transfer of energy, shall have no effect on the decision of Member States to use statistical transfers, joint projects or joint support schemes for target compliance or on the calculation of the gross final consumption of energy from renewable sources in accordance with Article 5.</p>	<p>82.1.</p> <p>82.5.</p>	<p>Član 82. Operator prenosnog sistema izdaje garanciju porekla na zahtev proizvođača iz obnovljivih izvora energije i odgovoran je za njenu tačnost, pouzdanost i zaštićenost od zloupotrebe.</p> <p>Garancija porekla se izdaje samo jednom za jediničnu neto količinu od 1 MWh proizvedene električne energije izmerene na mestu predaje u prenosni, distributivni ili zatvoreni distributivni sistem.</p>	PU		
15.3.	<p>3. Any use of a guarantee of origin shall take place within 12 months of production of the corresponding energy unit. A guarantee of origin shall be cancelled once it has been used.</p>	82.6.-82.8.	<p>Period proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla ne može biti duži od godinu dana.</p> <p>Garancija porekla važi godinu dana počev od poslednjeg dana perioda proizvodnje za koju se izdaje.</p> <p>Garancija porekla prestaje da važi nakon njenog iskorišćenja, povlačenja ili istekom roka od godinu</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			dana od poslednjeg dana perioda proizvodnje električne energije za koju je izdata.			
15.4.-15.5.	<p>4. Member States or designated competent bodies shall supervise the issuance, transfer and cancellation of guarantees of origin. The designated competent bodies shall have non-overlapping geographical responsibilities, and be independent of production, trade and supply activities.</p> <p>5. Member States or the designated competent bodies shall put in place appropriate mechanisms to ensure that guarantees of origin shall be issued, transferred and cancelled electronically and are accurate, reliable and fraud-resistant.</p>	87.4.	<p>Agencija nadzire operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, snabdevače i druge subjekte u izvršavanju obaveza utvrđenih zakonom i propisima donetim na osnovu njega, a kojima se uređuju garancije porekla.</p>	PU		
15.6.	<p>6. A guarantee of origin shall specify at least:</p> <p>(a) the energy source from which the energy was produced and the start and end dates of production;</p> <p>(b) whether it relates to:</p> <p>(i) electricity; or</p> <p>(ii) heating or cooling;</p> <p>(c) the identity, location, type and capacity of the installation where the energy was produced;</p> <p>(d) whether and to what extent the installation has benefited from investment support, whether and to what extent the unit of energy has benefited in any other way from a national support scheme, and the type of support scheme;</p> <p>(e) the date on which the installation became operational; and</p> <p>(f) the date and country of issue and a unique identification number.</p>	85.1.	<p>Član 85.</p> <p>Garancija porekla za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora sadrži naročito:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) naziv, lokaciju, vrstu i snagu proizvodnog kapaciteta; 2) datum puštanja objekta u rad; 3) podatak da se garancija porekla odnosi na električnu energiju; 4) datum početka i kraja proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla; 5) podatak da li je za izgradnju proizvodnog kapaciteta bila korišćena investiciona podrška i vrsta te podrške; 6) podatak da li su korišćene mere podsticaja i vrsta podsticaja; 7) datum i zemlju izdavanja i jedinstveni identifikacioni broj. <p>Garancija porekla za električnu energiju proizvedenu u elektranama sa visokoeфикаsnom kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije, pored podataka iz stava 1. ovog člana sadrži i:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) donju toplotnu moć energenta koji se koristi za proizvodnju električne energije za koju se izdaje garancija porekla; 2) svrhu za koju se koristi toplotna energija 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			proizvedena u postrojenju za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije za koju se izdaje garancija porekla; 3) stepen korisnog dejstva elektrane na godišnjem nivou			
15.7.-15.8.	7. Where an electricity supplier is required to prove the share or quantity of energy from renewable sources in its energy mix for the purposes of Article 3(6) of Directive 2003/54/EC, it may do so by using its guarantees of origin. 8. The amount of energy from renewable sources corresponding to guarantees of origin transferred by an electricity supplier to a third party shall be deducted from the share of energy from renewable sources in its energy mix for the purposes of Article 3(6) of Directive 2003/54/EC.	87.3. 85.3.	Snabdevač proračunava i prikazuje krajnjem kupcu podatke o udelu svakog izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji iz člana 196. stav 1. ovog zakona, na osnovu javno objavljenih podataka operatora prenosnog sistema iz stava 1. ovog člana i iskorišćenih garancija porekla. Količina električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora koja odgovara količini garancija porekla prenesenih sa snabdevača na treću stranu, biće oduzeta iz udela električne energije iz obnovljivih izvora u miks u tog snabdevača za svrhu iz člana 196. stav 1. ovog zakona	PU		
15.9.	9. Member States shall recognise guarantees of origin issued by other Member States in accordance with this Directive exclusively as proof of the elements referred to in paragraph 1 and paragraph 6(a) to (f). A Member State may refuse to recognise a guarantee of origin only when it has well-founded doubts about its accuracy, reliability or veracity. The Member State shall notify the Commission of such a refusal and its justification.	83.	Član 83. Garancija porekla izdata u drugim državama, važi i u Republici Srbiji pod uslovima reciprociteta u skladu sa ratifikovanim međunarodnim ugovorom. Ako operator prenosnog sistema postane član evropske asocijacije tela za izdavanje garancija porekla, garancija porekla izdata u drugim državama važiće u skladu sa pravilima te asocijacije.	PU		U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
15.10.	10. If the Commission finds that a refusal to recognise a guarantee of origin is unfounded, the Commission may adopt a decision requiring the Member State in question to recognise it.			NP	Obaveza Komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ	U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .
15.11.	11. A Member State may introduce, in conformity with Community law, objective, transparent and non-discriminatory criteria for the use of guarantees of origin in complying with the obligations laid down in Article 3(6) of Directive 2003/54/EC.	87.6.	Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje sadržinu garancije porekla, postupak izdavanja, prenošenja i prestanka važenja garancije porekla, način vođenja registra, način dostavljanja podataka o proizvedenoj električnoj energiji izmerenoj na mestu predaje u prenosni, distributivni i zatvoreni distributivni sistem, nadzor, kao i druga pitanja u skladu sa zakonom.	PU		
15.12.	12. Where energy suppliers market energy from renewable sources to consumers with a reference to	196.3.-	Snabdevač električnom energijom je dužan da uputi	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>environmental or other benefits of energy from renewable sources, Member States may require those energy suppliers to make available, in summary form, information on the amount or share of energy from renewable sources that comes from installations or increased capacity that became operational after 25 June 2009.</p>	<p>196.4. 87.6.</p>	<p>kupce na izvore javno dostupnih informacija o uticaju na životnu sredinu, najmanje u pogledu emisija ugljen dioksida i radioaktivnog otpada od proizvodnje električne energije iz svih izvora iz kojih je dati snabdevač prodao električnu energiju u prethodnog godini. Pored podataka i informacija iz stava 1. i 2. ovog člana, snabdevač je dužan da krajnjem kupcu pruži informacije o njihovim pravima u slučaju spora. Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje sadržinu garancije porekla, postupak izdavanja, prenošenja i prestanka važenja garancije porekla, način vođenja registra, način dostavljanja podataka o proizvedenoj električnoj energiji izmerenoj na mestu predaje u prenosni, distributivni i zatvoreni distributivni sistem, nadzor, kao i druga pitanja u skladu sa zakonom.</p>			
16.1.	<p>Access to and operation of the grids</p> <p>1. Member States shall take the appropriate steps to develop transmission and distribution grid infrastructure, intelligent networks, storage facilities and the electricity system, in order to allow the secure operation of the electricity system as it accommodates the further development of electricity production from renewable energy sources, including interconnection between Member States and between Member States and third countries. Member States shall also take appropriate steps to accelerate authorisation procedures for grid infrastructure and to coordinate approval of grid infrastructure with administrative and planning procedures.</p>	111.	<p>Razvoj prenosnog sistema i ovlašćenje za donošenje investicionih odluka</p> <p>Član 111. Operator prenosnog sistema dužan je da svake godine podnese Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže baziran na prognoziranoj proizvodnji i potrošnji električne energije i rezultatima savetovanja sa svim zainteresovanim stranama i usaglašen sa planom razvoja distributivne mreže. Desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže sadrži efikasne mere radi obezbeđenja stabilnosti rada sistema i sigurnosti snabdevanja. Plan iz stava 1. ovog člana treba da: 1) ukaže učesnicima na tržištu na potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom najvažnije infrastrukture prenosnog sistema koju treba izgraditi ili unaprediti u narednih deset godina; 2) sadrži sve investicije za koje je doneta odluka o realizaciji i koje su u toku, kao i investicije koje će se realizovati u periodu od naredne tri godine; 3) odredi rokove za realizaciju svih investicionih</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		117.1.	projekata. <u>Priključenje na prenosni sistem</u> Član 117. Operator prenosnog sistema dužan je da uspostavi i objavi transparentnu, efikasnu i nediskriminatornu proceduru za priključenje objekata na prenosni sistem (u daljem tekstu: Procedura).			
16.2.	2. Subject to requirements relating to the maintenance of the reliability and safety of the grid, based on transparent and non-discriminatory criteria defined by the competent national authorities: (a) Member States shall ensure that transmission system operators and distribution system operators in their territory guarantee the transmission and distribution of electricity produced from renewable energy sources; (b) Member States shall also provide for either priority access or guaranteed access to the grid-system of electricity produced from renewable energy sources; (c) Member States shall ensure that when dispatching electricity generating installations, transmission system operators shall give priority to generating installations using renewable energy sources in so far as the secure operation of the national electricity system permits and based on transparent and non-discriminatory criteria. Member States shall ensure that appropriate grid and market-related operational measures are taken in order to minimise the curtailment of electricity produced from renewable energy sources. If significant measures are taken to curtail the renewable energy sources in order to guarantee the security of the national electricity system and security of energy supply, Members States shall ensure that the responsible system operators report to the competent regulatory authority on those measures and indicate which corrective measures they intend to take in order to prevent inappropriate	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije Pristup sistemu	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	curtailments.					
16.3.	3. Member States shall require transmission system operators and distribution system operators to set up and make public their standard rules relating to the bearing and sharing of costs of technical adaptations, such as grid connections and grid reinforcements, improved operation of the grid and rules on the non-discriminatory implementation of the grid codes, which are necessary in order to integrate new producers feeding electricity produced from renewable energy sources into the interconnected grid. Those rules shall be based on objective, transparent and non-discriminatory criteria taking particular account of all the costs and benefits associated with the connection of those producers to the grid and of the particular circumstances of producers located in peripheral regions and in regions of low population density. Those rules may provide for different types of connection.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije Pristup sistemu	PU		
16.4.	4. Where appropriate, Member States may require transmission system operators and distribution system operators to bear, in full or in part, the costs referred to in paragraph 3. Member States shall review and take the necessary measures to improve the frameworks and rules for the bearing and sharing of costs referred to in paragraph 3 by 30 June 2011 and every two years thereafter to ensure the integration of new producers as referred to in that paragraph.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije Pristup sistemu	PU		
16.5.	5. Member States shall require transmission system operators and distribution system operators to provide any new producer of energy from renewable sources	96.1.- 126.2.	Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>wishing to be connected to the system with the comprehensive and necessary information required, including:</p> <p>(a) a comprehensive and detailed estimate of the costs associated with the connection;</p> <p>(b) a reasonable and precise timetable for receiving and processing the request for grid connection;</p> <p>(c) a reasonable indicative timetable for any proposed grid connection.</p> <p>Member States may allow producers of electricity from renewable energy sources wishing to be connected to the grid to issue a call for tender for the connection work.</p>	<p>127.1.- 156.2.</p> <p>159.1.- 162.2.</p>	<p>Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije</p> <p>Pristup sistemu</p>			
16.6.	<p>6. The sharing of costs referred in paragraph 3 shall be enforced by a mechanism based on objective, transparent and non-discriminatory criteria taking into account the benefits which initially and subsequently connected producers as well as transmission system operators and distribution system operators derive from the connections.</p>	<p>96.1.- 126.2.</p> <p>127.1.- 156.2.</p> <p>159.1.- 162.2.</p>	<p>Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom</p> <p>Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije</p> <p>Pristup sistemu</p>	PU		
16.7.	<p>7. Member States shall ensure that the charging of transmission and distribution tariffs does not discriminate against electricity from renewable energy sources, including in particular electricity from renewable energy sources produced in peripheral regions, such as island regions, and in regions of low population density. Member States shall ensure that the charging of transmission and distribution tariffs does not discriminate against gas from renewable energy sources.</p>	<p>96.1.- 126.2.</p>	<p>Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom</p> <p>Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	energije Pristup sistemu			
16.8.	8. Member States shall ensure that tariffs charged by transmission system operators and distribution system operators for the transmission and distribution of electricity from plants using renewable energy sources reflect realisable cost benefits resulting from the plant's connection to the network. Such cost benefits could arise from the direct use of the low-voltage grid.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije Pristup sistemu	PU		
16.9.	9. Where relevant, Member States shall assess the need to extend existing gas network infrastructure to facilitate the integration of gas from renewable energy sources.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2.	Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		159.1.- 162.2.	Pristup sistemu			
16.10.	10. Where relevant, Member States shall require transmission system operators and distribution system operators in their territory to publish technical rules in line with Article 6 of Directive 2003/55/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning the common rules for the internal market in natural gas , in particular regarding network connection rules that include gas quality, gas odorization and gas pressure requirements. Member States shall also require transmission and distribution system operators to publish the connection tariffs to connect renewable gas sources based on transparent and non-discriminatory criteria	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Prenosni sistem električne energije i upravljanje prenosnim sistemom Distributivni sistem električne energije i upravljanje distributivnim sistemom električne energije Pristup sistemu	PU		
16.11.	Member States in their national renewable energy action plans shall assess the necessity to build new infrastructure for district heating and cooling produced from renewable energy sources in order to achieve the 2020 national target referred to in Article 3(1). Subject to that assessment, Member States shall, where relevant, take steps with a view to developing a district heating infrastructure to accommodate the development of heating and cooling production from large biomass, solar and geothermal facilities.	65.4.8.	8) mere koje su neophodne za razvoj infrastrukture za daljinsko grejanje i hlađenje u skladu sa rastom proizvodnje energije grejanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije;	PU		
17.1.- 17.3.1.s.	Sustainability criteria for biofuels and bioliquids Irrespective of whether the raw materials were cultivated inside or outside the territory of the Community, energy from biofuels and bioliquids	340.	Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje udeo biogoriva na tržištu, obveznike sistema stavljanja biogoriva na tržište i njihove obaveze, podsticaje, mere i način stavljanja biogoriva na tržište, izveštavanje u sistemu stavljanja biogoriva na tržište, registar obveznika sistema stavljanja biogoriva na	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 340. biće izvršeno potpuno usklađivanje.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>shall be taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) only if they fulfil the sustainability criteria set out in paragraphs 2 to 6:</p> <p>(a) measuring compliance with the requirements of this Directive concerning national targets;</p> <p>(b) measuring compliance with renewable energy obligations;</p> <p>(c) eligibility for financial support for the consumption of biofuels and bioliquids.</p> <p>However, biofuels and bioliquids produced from waste and residues, other than agricultural, aquaculture, fisheries and forestry residues, need only fulfil the sustainability criteria set out in paragraph 2 in order to be taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c).</p> <p>2. The greenhouse gas emission saving from the use of biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall be at least 35 %.</p> <p>With effect from 1 January 2017, the greenhouse gas emission saving from the use of biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall be at least 50 %. From 1 January 2018 that greenhouse gas emission saving shall be at least 60 % for biofuels and bioliquids produced in installations in which production started on or after 1 January 2017.</p> <p>The greenhouse gas emission saving from the use of biofuels and bioliquids shall be calculated in accordance with Article 19(1).</p>		<p>tržište i njihovih izveštaja, kao druge elemente sistema stavljanja biogoriva na tržište.</p> <p>Vlada na predlog Ministarstva, ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i ministarstva nadležnog za poslove životne sredine određuje kriterijume održivosti biogoriva, način i postupak verifikacije ispunjenosti kriterijuma održivosti biogoriva, izveštavanje o ispunjenosti kriterijuma održivosti biogoriva, i druge elemente vezane za održivost biogoriva. Samo biogoriva sa potvrdom za ispunjavanje kriterijuma održivosti mogu se obračunati za postizanje ciljeva postavljenih od strane Nacionalnog akcionog plana za obnovljivu energiju</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>In the case of biofuels and bioliquids produced by installations that were in operation on 23 January 2008, the first subparagraph shall apply from 1 April 2013.</p> <p>3. Biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall not be made from raw material obtained from land with high biodiversity value, namely land that had one of the following statuses in or after January 2008, whether or not the land continues to have that status:</p> <p>(a) primary forest and other wooded land, namely forest and other wooded land of native species, where there is no clearly visible indication of human activity and the ecological processes are not significantly disturbed;</p> <p>(b) areas designated:</p> <p>(i) by law or by the relevant competent authority for nature protection purposes; or</p> <p>(ii) for the protection of rare, threatened or endangered ecosystems or species recognised by international agreements or included in lists drawn up by intergovernmental organisations or the International Union for the Conservation of Nature, subject to their recognition in accordance with the second subparagraph of Article 18(4);</p> <p>unless evidence is provided that the production of that raw material did not interfere with those nature protection purposes;</p> <p>(c) highly biodiverse grassland that is:</p> <p>(i) natural, namely grassland that would remain grassland in the absence of human intervention and</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>which maintains the natural species composition and ecological characteristics and processes; or</p> <p>(ii) non-natural, namely grassland that would cease to be grassland in the absence of human intervention and which is species-rich and not degraded, unless evidence is provided that the harvesting of the raw material is necessary to preserve its grassland status.</p>					
17.3.2.	<p>The Commission shall establish the criteria and geographic ranges to determine which grassland shall be covered by point (c) of the first subparagraph. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive, by supplementing it shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4).</p>			NP	Obaveza Komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ.	<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
17.4.-17.6.	Biofuels and bioliquids taken into account for the	67	Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall not be made from raw material obtained from land with high carbon stock, namely land that had one of the following statuses in January 2008 and no longer has that status:</p> <p>(a) wetlands, namely land that is covered with or saturated by water permanently or for a significant part of the year;</p> <p>(b) continuously forested areas, namely land spanning more than one hectare with trees higher than five metres and a canopy cover of more than 30 %, or trees able to reach those thresholds in situ;</p> <p>(c) land spanning more than one hectare with trees higher than five metres and a canopy cover of between 10 % and 30 %, or trees able to reach those thresholds in situ, unless evidence is provided that the carbon stock of the area before and after conversion is such that, when the methodology laid down in part C of Annex V is applied, the conditions laid down in paragraph 2 of this Article would be fulfilled.</p> <p>The provisions of this paragraph shall not apply if, at the time the raw material was obtained, the land had the same status as it had in January 2008.5.</p> <p>Biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall not be made from raw material obtained from land that was peatland in January 2008, unless evidence is provided that the cultivation and harvesting of that raw material does not involve drainage of previously undrained soil.6.</p> <p>Agricultural raw materials cultivated in the Community and used for the production of biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall be obtained in accordance with the requirements and standards under the provisions referred to under the heading 'Environment' in part A and in point 9 of Annex II to Council Regulation (EC) No 73/2009 of 19 January 2009 establishing common rules for direct support schemes for farmers under the common</p>		<p>potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.</p>		<p>biće izvršeno potpuno usklađivanje.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>agricultural policy and establishing certain support schemes for farmers(1) OJ L 30, 31.1.2009, p. 16. and in accordance with the minimum requirements for good agricultural and environmental condition Those rules shall be based on objective, transparent and non-discriminatory criteria taking particular account of all the costs and benefits associated with the connection of those producers to the grid and of the particular circumstances of producers located in peripheral regions and in regions of low population density. Those rules may provide for different types of connection. (1) L 140/36 EN Official Journal of the European Union 5.6.2009 4.</p> <p>Where appropriate, Member States may require transmission system operators and distribution system operators to bear, in full or in part, the costs referred to in paragraph 3. Member States shall review and take the necessary measures to improve the frameworks and rules for the bearing and sharing of costs referred to in paragraph 3 by 30 June 2011 and every two years thereafter to ensure the integration of new producers as referred to in that paragraph.5. Member States shall require transmission system operators and distribution system operators to provide any new producer of energy from renewable sources wishing to be connected to the system with the comprehensive and necessary information required, including:</p> <p>(a) a comprehensive and detailed estimate of the costs associated with the connection; (b) a reasonable and precise timetable for receiving and processing the request for grid connection; (c) a reasonable indicative timetable for any proposed grid connection.</p> <p>Member States may allow producers of electricity from renewable energy sources wishing to be connected to the grid to issue a call for tender for the connection work.6. The sharing of costs referred in paragraph 3 shall be</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	enforced by a mechanism based on objective, transparent and non-discriminatory criteria taking into account the benefits which initially and subsequently connected producers as well as transmission system operators and distribution system operators derive from the connections.7.					
17.7.1.- 17.7.3.	<p>The Commission shall, every two years, report to the European Parliament and the Council, in respect of both third countries and Member States that are a significant source of biofuels or of raw material for biofuels consumed within the Community, on national measures taken to respect the sustainability criteria set out in paragraphs 2 to 5 and for soil, water and air protection. The first report shall be submitted in 2012.</p> <p>The Commission shall, every two years, report to the European Parliament and the Council on the impact on social sustainability in the Community and in third countries of increased demand for biofuel, on the impact of Community biofuel policy on the availability of foodstuffs at affordable prices, in particular for people living in developing countries, and wider development issues. Reports shall address the respect of land-use rights. They shall state, both for third countries and Member States that are a significant source of raw material for biofuel consumed within the Community, whether the country has ratified and implemented each of the Conventions of the International Labour Organisation...</p>			NP	Obaveza Komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ.	U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .
17.8.	For the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1, Member States shall not refuse to take into account, on other sustainability grounds, biofuels and bioliquids obtained in compliance with this Article.	340.1.- 341.6.	Stavljanje biogoriva na tržište	PU		
17.9.	The Commission shall report on requirements for a sustainability scheme for energy uses of biomass, other than biofuels and bioliquids, by 31 December			NP	Obaveza Komisije EU	U skladu sa Odlukom

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>2009. That report shall be accompanied, where appropriate, by proposals for a sustainability scheme for other energy uses of biomass, to the European Parliament and the Council. That report and any proposals contained therein shall be based on the best available scientific evidence, taking into account new developments in innovative processes. If the analysis done for that purpose demonstrates that it would be appropriate to introduce amendments, in relation to forest biomass, in the calculation methodology in Annex V or in the sustainability criteria relating to carbon stocks applied to biofuels and bioliquids, the Commission shall, where appropriate, make proposals to the European Parliament and Council at the same time in this regard.</p>					<p>Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
18.1.	<p>Verification of compliance with the sustainability criteria for biofuels and bioliquids</p> <p>Where biofuels and bioliquids are to be taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of Article 17(1), Member States shall require economic operators to show that the sustainability criteria set out in Article 17(2) to (5) have been fulfilled. For that purpose they shall require economic operators to use a mass balance system which:</p> <p>(a) allows consignments of raw material or biofuel with differing sustainability characteristics to be mixed;</p> <p>(b) requires information about the sustainability</p>	340.-341.	Stavljanje biogoriva na tržište	PU		<p>Republika Srbija kao članica Energetske zajednice prenosi Direktivu 2009/28/EZ u skladu sa dinamikom predviđenom Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012.</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>characteristics and sizes of the consignments referred to in point (a) to remain assigned to the mixture; and</p> <p>(c) provides for the sum of all consignments withdrawn from the mixture to be described as having the same sustainability characteristics, in the same quantities, as the sum of all consignments added to the mixture.</p>					
18.2.	<p>The Commission shall report to the European Parliament and the Council in 2010 and 2012 on the operation of the mass balance verification method described in paragraph 1 and on the potential for allowing for other verification methods in relation to some or all types of raw material, biofuel or bioliquids. In its assessment, the Commission shall consider those verification methods in which information about sustainability characteristics need not remain physically assigned to particular consignments or mixtures. The assessment shall take into account the need to maintain the integrity and effectiveness of the verification system while avoiding the imposition of an unreasonable burden on industry. The report shall be accompanied, where appropriate, by proposals to the European Parliament and the Council concerning the use of other verification methods.</p>			NP	Obaveza Komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ.	<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
18.3.1.- 18.3.2.	<p>3. Member States shall take measures to ensure that economic operators submit reliable information and</p>	340.-341.	Stavljanje biogoriva na tržište	PU		<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>make available to the Member State, on request, the data that were used to develop the information. Member States shall require economic operators to arrange for an adequate standard of independent auditing of the information submitted, and to provide evidence that this has been done. The auditing shall verify that the systems used by economic operators are accurate, reliable and protected against fraud. It shall evaluate the frequency and methodology of sampling and the robustness of the data.</p> <p>The information referred to in the first subparagraph shall include in particular information on compliance with the sustainability criteria set out in Article 17(2) to (5), appropriate and relevant information on measures taken for soil, water and air protection, the restoration of degraded land, the avoidance of excessive water consumption in areas where water is scarce and appropriate and relevant information concerning measures taken in order to take into account the issues referred to in the second subparagraph of Article 17(7).</p>					<p>saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>
18.3.3. 18.3.4.	<p>The Commission shall, in accordance with the advisory procedure referred to in Article 25(3), establish the list of appropriate and relevant information referred to in the first two subparagraphs. It shall ensure, in particular, that the provision of that information does not represent an excessive administrative burden for operators in general or for smallholder farmers, producer organisations and cooperatives in particular. The obligations laid down in this paragraph shall apply whether the biofuels or bioliquids are produced within the Community or imported.</p>			NP	Obaveza Komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ.	<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .
18.3.5.	Member States shall submit to the Commission, in aggregated form, the information referred to in the first subparagraph of this paragraph	340.-341.	Stavljanje biogoriva na tržište	PU		U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .
18.3.5.	The Commission shall publish that information on the transparency platform referred to in Article 24 in summary form preserving the confidentiality of commercially sensitive information			NP	Obaveza Komisije EU odnosno Sekretarijata EnZ.	U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .
19.1.-19.3.	<p>Calculation of the greenhouse gas impact of biofuels and bioliquids</p> <p>For the purposes of Article 17(2), the greenhouse gas emission saving from the use of biofuel and bioliquids shall be calculated as follows:</p> <p>(a) where a default value for greenhouse gas emission saving for the production pathway is laid down in part A or B of Annex V and where the <i>e_l</i> value for those biofuels or bioliquids calculated in accordance with point 7 of part C of Annex V is equal to or less than zero, by using that default value;</p> <p>(b) by using an actual value calculated in accordance with the methodology laid down in part C of Annex V; or</p> <p>(c) by using a value calculated as the sum of the factors of the formula referred to in point 1 of part C of Annex V, where disaggregated default values in part D or E of Annex V may be used for some factors, and actual values, calculated in accordance with the methodology laid down in part C of Annex V, for all other factors.</p> <p>2.</p>	67.	<p>Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedenje iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetske sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.</p>	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67. biće izvršeno potpuno usklađivanje	U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>By 31 March 2010, Member States shall submit to the Commission a report including a list of those areas on their territory classified as level 2 in the nomenclature of territorial units for statistics (NUTS) or as a more disaggregated NUTS level in accordance with Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS)(1) OJ L 154, 21.6.2003, p. 1. where the typical greenhouse gas emissions from cultivation of agricultural raw materials can be expected to be lower than or equal to the emissions reported under the heading 'Disaggregated default values for cultivation' in part D of Annex V to this Directive, accompanied by a description of the method and data used to establish that list. That method shall take into account soil characteristics, climate and expected raw material yields.</p> <p>3. The default values in part A of Annex V for biofuels, and the disaggregated default values for cultivation in part D of Annex V for biofuels and bioliquids, may be used only when their raw materials are:</p> <p>(a) cultivated outside the Community;</p> <p>(b) cultivated in the Community in areas included in the lists referred to in paragraph 2; or</p> <p>(c) waste or residues other than agricultural, aquaculture and fisheries residues.</p> <p>For biofuels and bioliquids not falling under points (a), (b) or (c), actual values for cultivation shall be used.</p>					
19.4.-19.6.	By 31 March 2010, the Commission shall submit a			NP	Obaveza Komisije EU, EU parlamenta odnosno Sekretarijata	U skladu sa Odlukom

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>report to the European Parliament and to the Council on the feasibility of drawing up lists of areas in third countries where the typical greenhouse gas emissions from cultivation of agricultural raw materials can be expected to be lower than or equal to the emissions reported under the heading 'cultivation' in part D of Annex V, accompanied if possible by such lists and a description of the method and data used to establish them. The report shall, if appropriate, be accompanied by relevant proposals.5.</p> <p>The Commission shall report by 31 December 2012, and every two years thereafter, on the estimated typical and default values in parts B and E of Annex V, paying particular attention to emissions from transport and processing, and may, where necessary, decide to correct the values. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4).6.</p> <p>The Commission shall, by 31 December 2010, submit a report to the European Parliament and to the Council reviewing the impact of indirect land-use change on greenhouse gas emissions and addressing ways to minimise that impact. The report shall, if appropriate, be accompanied, by a proposal, based on the best available scientific evidence, containing a concrete methodology for emissions from carbon stock changes caused by indirect land-use changes, ensuring compliance with this Directive, in particular Article 17(2).</p> <p>Such a proposal shall include the necessary safeguards to provide certainty for investment undertaken before that methodology is applied. With respect to installations that produced biofuels before the end of 2013, the application of the measures referred to in the first subparagraph shall not, until 31 December 2017, lead to biofuels produced by those installations being deemed to have failed to comply with the sustainability requirements of this Directive if they would otherwise have done so, provided that those</p>				EnZ.	<p>Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>biofuels achieve a greenhouse gas emission saving of at least 45 %. This shall apply to the capacities of the installations of biofuels at the end of 2012. The European Parliament and the Council shall endeavour to decide, by 31 December 2012, on any such proposals submitted by the Commission.</p>					
19.7.-19.8.	<p>7. Annex V may be adapted to technical and scientific progress, including by the addition of values for further biofuel production pathways for the same or for other raw materials and by modifying the methodology laid down in part C. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive, inter alia, by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4). Regarding the default values and methodology laid down in Annex V, particular consideration shall be given to: — the method of accounting for wastes and residues, — the method of accounting for co-products, — the method of accounting for cogeneration, and — the status given to agricultural crop residues as co-products. The default values for waste vegetable or animal oil biodiesel shall be reviewed as soon as possible. Any adaptation of or addition to the list of default values in Annex V shall comply with the following: (a) where the contribution of a factor to overall emissions is small, or where there is limited variation, or where the cost or difficulty of establishing actual values is high, default values must be typical of normal production processes; (b) in all other cases default values must be conservative compared to normal production processes. 8. Detailed definitions, including technical specifications required for the categories set out in point 9 of part C</p>	67	<p>Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi</p>	DU	<p>Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67. biće izvršeno potpuno usklađivanje</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	of Annex V shall be established. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4)					
20.	<p>Implementing measures</p> <p>The implementing measures referred to in the second subparagraph of Article 17(3), the third subparagraph of Article 18(3), Article 18(6), Article 18(8), Article 19(5), the first subparagraph of Article 19(7), and Article 19(8) shall also take full account of the purposes of Article 7a of Directive 98/70/EC.</p>	340.	<p>Stavljanje biogoriva na tržište Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje udeo biogoriva na tržištu, obveznike sistema stavljanja biogoriva na tržište i njihove obaveze, mere i način stavljanja biogoriva na tržište, izveštavanje u sistemu stavljanja biogoriva na tržište, registar obveznika sistema stavljanja biogoriva na tržište i njihovih izveštaja, kao druge elemente sistema stavljanja biogoriva na tržište.</p> <p>Vlada na predlog Ministarstva, ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i ministarstva nadležnog za poslove životne sredine određuje kriterijume održivosti biogoriva, način i postupak verifikacije ispunjenosti kriterijuma održivosti biogoriva, izveštavanje o ispunjenosti kriterijuma održivosti biogoriva, i druge elemente vezane za održivost biogoriva.</p>	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 340. biće izvršeno potpuno usklađivanje	
21.	<p>Specific provisions related to energy from renewable sources in transport</p> <p>Member States shall ensure that information is given to the public on the availability and environmental benefits of all different renewable sources of energy for transport. When the percentages of biofuels, blended in mineral oil derivatives, exceed 10 % by volume, Member States shall require this to be indicated at the sales points.</p> <p>2. For the purposes of demonstrating compliance with national renewable energy obligations placed on operators and the target for the use of energy from renewable sources in all forms of transport referred to in Article 3(4), the contribution made by biofuels produced from wastes, residues, non-food cellulosic</p>	338. 339.	<p>Ministarstvo nadležno za poslove energetike vrši monitoring kvaliteta derivata nafte i biogoriva. Ministar će bliže urediti uslove, način i postupak monitoringa kvaliteta derivata nafte i biogoriva.</p> <p>Ministarstvo propisuje način za uspostavljanje tokova informacija i izveštavanja o procesima prijema, otpreme, prodaje i zalihama robe na objektima u kojima se obavlja trgovina naftom, derivatima nafte, biogorivom i komprimovanim prirodnim gasom, kao i za skladištenje i snabdevanje za sopstvene potrebe.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	material, and ligno-cellulosic material shall be considered to be twice that made by other biofuels.					
22.	<p>Reporting by the Member States</p> <p>1. Each Member State shall submit a report to the Commission on progress in the promotion and use of energy from renewable sources by 31 December 2011, and every two years thereafter. The sixth report, to be submitted by 31 December 2021, shall be the last report required.</p> <p>The report shall detail, in particular:</p> <p>(a) the sectoral (electricity, heating and cooling, and transport) and overall shares of energy from renewable sources in the preceding two calendar years and the measures taken or planned at national level to promote the growth of energy from renewable sources taking into account the indicative trajectory in part B of Annex I, in accordance with Article 5;</p> <p>(b) the introduction and functioning of support schemes and other measures to promote energy from renewable sources, and any developments in the measures used with respect to those set out in the Member State's national renewable energy action plan, and information on how supported electricity is allocated to final customers for purposes of Article 3(6) of Directive 2003/54/EC;</p> <p>(c) how, where applicable, the Member State has structured its support schemes to take into account renewable energy applications that give additional benefits in relation to other, comparable applications, but may also have higher costs, including biofuels made from wastes, residues, non-food cellulosic material, and ligno- cellulosic material;</p> <p>(d) the functioning of the system of guarantees of origin for electricity and heating and cooling from renewable energy sources and the measures taken to ensure the reliability and protection against fraud of the system;</p>	66.	<p>Ministarstvo prati sprovođenje Nacionalnog akcionog plana i o tome svake druge godine dostavlja izveštaj Vladi.</p> <p>Izveštaj iz stava 1. ovog člana izrađuje se za prethodne dve kalendarske godine i sadrži informacije o:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udelu energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije; 2) udelu energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji električne energije, energije za grejanje i hlađenje i energije potrošene u svim oblicima saobraćaja; 3) uticaju mera podsticaja na povećanje udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, u odnosu na utvrđene ciljeve u Nacionalnom akcionom planu; 4) primeni garancija porekla, kao i preduzetim merama za sprečavanje zloupotreba garancije porekla; 5) izmenama propisa, kako bi se izbegle prepreke za ulaganje u oblast obnovljivih izvora; 6) obezbeđivanju preuzimanja električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora u prenosni, odnosno distributivni sistem; 7) dostupnosti i korišćenju resursa biomase u energetske svrhe; 8) uticaju korišćenja biomase i drugih izvora energije iz obnovljivih izvora na promenu cena hrane i korišćenje zemljišta; 9) povećanju udela biogoriva proizvedenog od otpada, ostataka, neprehrambene celuloze i drvene celuloze, kao i o procenjenom uticaju proizvodnje 	PU		<p>U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom "Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(e) progress made in evaluating and improving administrative procedures to remove regulatory and non-regulatory barriers to the development of energy from renewable sources;</p> <p>(f) measures taken to ensure the transmission and distribution of electricity produced from renewable energy sources, and to improve the framework or rules for bearing and sharing of costs referred to in Article 16(3);</p> <p>(g) developments in the availability and use of biomass resources for energy purposes;</p> <p>(h) changes in commodity prices and land use within the Member State associated with its increased use of biomass and other forms of energy from renewable sources;</p> <p>(i) the development and share of biofuels made from wastes, residues, non-food cellulosic material, and ligno-cellulosic material;</p> <p>(j) the estimated impact of the production of biofuels and bioliquids on biodiversity, water resources, water quality and soil quality within the Member State;</p> <p>(k) the estimated net greenhouse gas emission saving due to the use of energy from renewable sources;</p> <p>(l) the estimated excess production of energy from renewable sources compared to the indicative trajectory which could be transferred to other Member States, as well as the estimated potential for joint projects, until 2020;</p> <p>(m) the estimated demand for energy from renewable sources to be satisfied by means other than domestic production until 2020; and</p> <p>(n) information on how the share of biodegradable waste in waste used for producing energy has been estimated, and what steps have been taken to improve and verify such estimates.</p> <p>2. In estimating net greenhouse gas emission saving from the use of biofuels, the Member State may, for the purpose of the reports referred to in paragraph 1, use the typical values given in part A and part B of Annex V.</p> <p>3. In its first report, the Member State shall outline</p>		<p>biogoriva i biotečnosti na biološki diverzitet, izvore vode, kvalitet vode i kvalitet zemljišta;</p> <p>10) proceni neto uštede emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte koje su ostvarene korišćenjem energije iz obnovljivih izvora;</p> <p>11) mehanizmima saradnje sa drugim državama radi ostvarenja obavezujućeg udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije;</p> <p>12) načinu procenjivanja udela biorazgradivog dela otpada u otpadu koji se upotrebljava za proizvodnju energije, kao i o preduzetim merama za unapređenje te procene.</p> <p>13)</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>whether it intends to:</p> <p>(a) establish a single administrative body responsible for processing authorisation, certification and licensing applications for renewable energy installations and providing assistance to applicants;</p> <p>(b) provide for automatic approval of planning and permit applications for renewable energy installations where the authorising body has not responded within the set time limits; or</p> <p>(c) indicate geographical locations suitable for exploitation of energy from renewable sources in land-use planning and for the establishment of district heating and cooling.</p> <p>4. In each report the Member State may correct the data of the previous reports.</p>					
23.	Monitoring and reporting by the Commission			NP	Odredba se odnosi na obavezu Komisije EU.	
24.	Transparency platform			NP	Odredba se odnosi na obavezu Komisije EU.	
25.	Committees			NP	Odredba se odnosi na obavezu Komisije EU	
26.	Amendments and repeal			NP	Izmene i ukidanje direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ	
27..	Transposition			NP	Implementacija pojedinih odredaba ove direktive vrši se na osnovu odluke Saveta ministara Energetske Zajednice D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012, kojom se određuju rokovi za implementaciju tih odredbi	
28.	Entry into force			NP	Stupanje na snagu Direktive	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
29.	Addressees			NP	Obveznici primene Direktive	
A.1	National overall targets for the share of energy from renewable sources in gross final consumption of energy in 2020	67.	Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67. biće izvršeno potpuno usklađivanje	<p>A. deo aneksa</p> <p>Nacionalni obavezujući ciljevi zemalja Ugovornih strana definisani su odlukom Saveta ministara Energetske Zajednice D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012.</p> <p>B. deo aneksa</p> <p>Indikativne trajektorije u potpunosti usklađene u okviru Nacionalnog akcionog plana za korišćenje obnovljivih izvora energije Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 53/13 od 18.06.2013)</p>
A.2	Normalisation rule for accounting for electricity generated from hydropower and wind power	67.	Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana , energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67. biće izvršeno potpuno usklađivanje	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
A.3	Energy content of transport fuels	67.	Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetski sadržaj goriva u saobraćaju , način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67. biće izvršeno potpuno usklađivanje	
A.4	Certification of installers			DU	Nije predmet zakona o energetici Odnosi se na delokrug rada Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Tema ove odredbe uređuje se Zakonom o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09 - ispr., 64/10 - odluka US, 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US i 98/13 - odluka US). Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, kao učesnik u radu Pregovaračke grupe 15, preuzelo je sekundarnu nadležnost za transponovanje ove odredbe Direktive.	
A.5	Rules for calculating the greenhouse gas impact of biofuels, bioliquids and their fossil fuel comparators	67	Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetski sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte , kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67. biće izvršeno potpuno usklađivanje	
A.6	Minimum requirements for the harmonised template for national renewable energy action plans	65.4.	Nacionalni akcioni plan iz stava 2. ovog člana posebno sadrži: 1) obavezujući udeo energije iz	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama;</p> <p>2) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije;</p> <p>3) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji električne energije;</p> <p>4) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije za grejanje i hlađenje;</p> <p>5) planirani udeo energije iz obnovljivih izvora u bruto energiji potrošenoj u svim oblicima saobraćaja;</p> <p>6) dinamiku za ostvarenje udela iz tač. 2), 3), 4) i 5) ovog člana, po godinama;</p> <p>7) mere za ostvarenje planiranih udela energije iz obnovljivih izvora koje naročito uključuju: saradnju lokalnih, pokrajinskih i republičkih organa, mehanizme saradnje, politiku razvoja resursa biomasa u energetske svrhe, kao i njihove efekte;</p> <p>8) mere koje su neophodne za razvoj infrastrukture za daljinsko grejanje i hlađenje u skladu sa rastom proizvodnje energije grejanja i hlađenja iz obnovljivih izvora energije;</p> <p>9) mere koje obezbeđuju razvoj odgovarajućih programa obaveštavanja građana i privrede o podsticajnim merama, koristima i praktičnim aspektima razvoja i upotrebe energije iz obnovljivih izvora, uključujući saradnju organa javne vlasti;</p> <p>10) rokove za ostvarenje planiranih aktivnosti.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			Nacionalni akcioni plan se menja i usklađivanje sa ekonomskim razvojem i energetsom politikom.			
A.7	<p>Accounting of energy from heat pumps</p> <p>Accounting of energy from heat pumps The amount of aerothermal, geothermal or hydrothermal energy captured by heat pumps to be considered energy from renewable sources for the purposes of this Directive, <i>ERES</i>, shall be calculated in accordance with the following formula: $ERES = Q_{usable} * (1 - 1/SPF)$ where — <i>Qusable</i> = the estimated total usable heat delivered by heat pumps fulfilling the criteria referred to in Article 5(4), implemented as follows: Only heat pumps for which $SPF > 1,15 * 1/\eta$ shall be taken into account, — <i>SPF</i> = the estimated average seasonal performance factor for those heat pumps, — η is the ratio between total gross production of electricity and the primary energy consumption for electricity production and shall be calculated as an EU average based on Eurostat data.</p>	67	Ministarstvo propisuje način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana, energetska sadržaj goriva u saobraćaju, način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte, kao i način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi	DU	Usvajanjem podzakonskih akata koji se predviđaju članom 67. biće izvršeno potpuno usklađivanje	
A.7.	By 1 January 2013, the Commission shall establish guidelines on how Member States are to estimate the values of <i>Qusable</i> and <i>SPF</i> for the different heat pump technologies and applications, taking into consideration differences in climatic conditions, especially very cold climates. he different heat pump technologies and applications, taking into consideration differences in climatic conditions, especially very cold climates.			NP	Obaveza Komisije EU, EU parlamenta odnosno Sekretarijata EnZ.	U skladu sa Odlukom Ministarskog saveta Energetske zajednice (D/2012/04/MC-EnC od 18.10.2012) , član 2, izraz "Member State" u Direktivi treba zameniti izrazom

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						"Contracting Party"; izraz „Community“ treba zameniti izrazom „Energy Community“; izraz „European Commission“ treba zameniti izrazom „Secretariat“ .

P R E D L O G

<p>1. Naziv propisa Evropske unije :</p> <p>DIRECTIVE 2009/72/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC, Official Journal L 211 p. 55–93, 14.8.2009.</p> <p>Direktiva 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 13. jula 2009. o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije i stavljanju van snage i stavljanju van snage Direktive 2003/54/EZ, Službeni glasnik Evropske Unije L 211, str. 55–93, 14.8.2009.</p>	<p>2. „CELEX” oznaka EU propisa: 32009L0072</p>
<p>3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Vlada</p> <p>Obrađivač Ministarstvo rudarstva i energetike</p>	<p>4. Datum izrade tabele: 1.12.2014.</p>
<p>5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:</p> <p>01. Predlog zakona o energetici</p> <p>02. Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS“, br. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 54/13, 98/13)</p> <p>03. Zakon o efikasnom korišćenju energije („Službeni glasnik RS“, br. 25/2013)</p> <p>04. Zakon o zaštiti potrošača ("Službeni glasnik RS", br. 73/2010)</p> <p>05. Zakon o zaštitniku građana ("Službeni glasnik RS", br. 79/2005, 54/2007)</p> <p>06. Zakon o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013)</p> <p>07. Zakon o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", br. 36/2011 i 99/2011)</p> <p>08. Zakon o zaštiti konkurencije ("Službeni glasnik RS", br. 59/2009)</p> <p>09. Zakono o opštem upravnom postupku ("Službeni list SRJ", br. 33/97, 31/2001, "Službeni glasnik RS", br. 30/2010)</p>	<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2013-5</p>
<p>7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
----	-----	----	-----	----	----	----

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ²	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1	This Directive establishes common rules for the generation, transmission, distribution and supply of electricity, together with consumer protection provisions, with a view to improving and integrating competitive electricity markets in the Community. It lays down the rules relating to the organization and functioning of the electricity sector, open access to the market, the criteria and procedures applicable to calls for tenders and the granting of authorizations and the operation of systems. It also lays down universal service obligations and the rights of electricity consumers and clarifies competition requirements.	01.1	Ovim zakonom uređuju se ciljevi energetske politike i način njenog ostvarivanja, uslovi za pouzdanu, sigurnu i kvalitetnu isporuku energije i energenata i uslovi za sigurno snabdevanje kupaca, zaštita kupaca energije i energenata, uslovi i način obavljanja energetske delatnosti, uslovi za izgradnju novih energetske objekata, status i delokrug rada Agencije za energetiku Republike Srbije (u daljem tekstu: Agencija), korišćenje obnovljivih izvora energije, podsticajne mere i garancija porekla, način organizovanja i funkcionisanja tržišta električne energije, prirodnog gasa i nafte i derivata nafte, prava i obaveze učesnika na tržištu, uspostavljanje svojine na mrežama operatora sistema, kao i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.	PU		
2.1.1.	'generation' means the production of electricity	01.94.1.	Proizvodnja električne energije obuhvata proizvodnju u hidroelektranama, termoelektranama, termoelektranama-toplanama i drugim elektranama koje koriste obnovljive izvore energije (u daljem tekstu: elektrane).	PU		

² Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo - NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.1.2.	'producer' means a natural or legal person generating electricity	01.94.2.	Energetski subjekt koji obavlja delatnost proizvodnje električne energije (u daljem tekstu: Proizvođač električne energije), u skladu sa ovim zakonom, ima pravo da: 1) u objektima za proizvodnju električne energije koristi izvore energije koje smatra najpovoljnijim u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom i drugim propisima; 2) prodaje proizvedenu električnu energiju.	PU		
		01.2.1.21.	energetski subjekt je pravno lice, odnosno preduzetnik, koje obavlja jednu ili više energetske delatnosti iz člana 16. ovog zakona			
2.1.3.	'transmission' means the transport of electricity on the extra high-voltage and high-voltage interconnected system with a view to its delivery to final customers or to distributors, but does not include supply	01.2.1.57.	prenos električne energije je prenošenje električne energije preko povezanih sistema visokih napona radi isporuke krajnjim kupcima ili distributivnim sistemima, a ne obuhvata snabdevanje.	PU		
2.1.4.	'transmission system operator' means a natural or legal person responsible for operating, ensuring the maintenance of and, if necessary, developing the transmission system in a given area and, where applicable, its interconnections with other systems, and for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the transmission of electricity	01.2.1.46.	operator prenosnog sistema električne energije je energetski subjekt koji obavlja delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj prenosnog sistema na području Republike Srbije, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za prenosom električne energije na ekonomski opravdan način.	PU		
2.1.5.	'distribution' means the transport of electricity on high voltage, medium-voltage and low-voltage distribution systems with a view to its delivery to customers, but does not include supply	01.2.1.14.	distribucija električne energije je prenošenje električne energije preko distributivnog sistema radi isporuke električne energije krajnjim kupcima, a ne obuhvata snabdevanje električnom energijom.	PU		
2.1.6.	'distribution system operator' means a natural or legal person responsible for operating, ensuring the maintenance of and, if necessary, developing the distribution system in a given area and, where applicable, its interconnections with other systems and for ensuring the long-term ability of the system to	01.2.1.44.	operator distributivnog sistema električne energije je energetski subjekt koji obavlja delatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sistemom električne energije, odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	meet reasonable demands for the distribution of electricity		sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za distribucijom električne energije na ekonomski opravdan način.			
2.1.7.	'customer' means a wholesale or final customer of electricity	01.2.1.32.	kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje energiju ili energent za svoje potrebe ili radi preprodaje	PU		
2.1.8.	'wholesale customer' means a natural or legal person purchasing electricity for the purpose of resale inside or outside the system where he is established	01.2.1.32.	kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje energiju ili energent za svoje potrebe ili radi preprodaje	PU		Data univerzalna definicija kupca, bez obzira na količinu energije koja se kupuje za svoje potrebe ili radi preprodaje.
2.1.9.	'final customer' means a customer purchasing electricity for his own use	01.2.1.29.	krajnji kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje električnu energiju ili prirodni gas za svoje potrebe	PU		
2.1.10.	'household customer' means a customer purchasing electricity for his own household consumption, excluding commercial or professional activities	01.2.1.31.	kupac iz kategorije domaćinstvo je krajnji kupac koji kupuje električnu energiju ili prirodni gas za potrošnju svog domaćinstva i za zajedničku potrošnju domaćinstava isključujući obavljanje komercijalnih ili profesionalnih delatnosti;	PU		
2.1.11.	'non-household customer' means a natural or legal persons purchasing electricity which is not for their own household use and includes producers and wholesale customers	01.2.1.32.	kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje energiju ili energent za svoje potrebe ili radi preprodaje	PU		
2.1.12.	'eligible customer' means a customer who is free to purchase electricity from the supplier of his choice within the meaning of Article 33.	01.2.1.32.	kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje energiju ili energent za svoje potrebe ili radi preprodaje	PU		Danom stupanja na snagu zakona svi kupci električne energije imaju pravo da biraju snabdevača.
2.1.13.	'interconnector' means equipment used to link electricity systems	01.2.1.24.	interkonektor je dalekovod, gasovod, naftovod, odnosno produktovod koji prelazi granicu između država radi povezivanja njihovih	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			sistema, kao i oprema koja se koristi za povezivanje energetske sistema;			
2.1.14.	'interconnected system' means a number of transmission and distribution systems linked together by means of one or more interconnectors	01.2.1.20.	energetski sistem je elektroenergetski sistem, sistem prirodnog gasa, nafte ili derivata nafte i sistem daljinskog grejanja i hlađenja, koji se sastoji od energetskih objekata međusobno povezanih tako da čine jedinstven tehničko-tehnološki sistem.	PU		
		01.2.1.24.	interkonektor je dalekovod, gasovod, naftovod, odnosno produktovod koji prelazi granicu između država radi povezivanja njihovih sistema, kao i oprema koja se koristi za povezivanje energetske sistema;			
2.1.15.	'direct line' means either an electricity line linking an isolated generation site with an isolated customer or an electricity line linking an electricity producer and an electricity supply undertaking to supply directly their own premises, subsidiaries and eligible customers	01.2.1.13.	direktni dalekovod je dalekovod koji ili povezuje izolovano mesto proizvodnje sa izolovanim kupcem ili povezuje objekat proizvođača električne energije sa snabdevačem koji direktno snabdeva sopstvene prostorije, zavisna privredna društva i krajnje kupce;	PU		
2.1.16.	'economic precedence' means the ranking of sources of electricity supply in accordance with economic criteria	01.4.2.1	Strategijom se određuju: dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine;	PU		
2.1.17.	'ancillary service' means a service necessary for the operation of a transmission or distribution system	01.2.1.63.	sistemske usluge su usluge koje pruža operator sistema, a koje su neophodne za obezbeđivanje sigurnog, pouzdanog i stabilnog rada energetske sistema	PU		
2.1.18.	'system user' means a natural or legal person supplying to, or being supplied by, a transmission or distribution system	01.2.1.28.	korisnik sistema je proizvođač električne energije i prirodnog gasa, krajnji kupac čiji je objekat priključen na sistem, snabdevač, snabdevač na veliko električnom energijom i drugi operator sistema;	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.1.19.	'supply' means the sale, including resale, of electricity to customers	01.2.1.64.	snabdevanje električnom energijom je prodaja električne energije, kupcima za njihove potrebe ili radi preprodaje; snabdevanje na veliko električnom energijom je prodaja električne energije kupcima, uključujući preprodaju, osim prodaje krajnjim kupcima;	PU		
2.1.20.	'integrated electricity undertaking' means a vertically or horizontally integrated undertaking	01.2.1.9.	vertikalno integrisano preduzeće je energetska grupa ili grupa energetskih subjekata gde isto lice ima pravo, direktno ili indirektno da sprovodi upravljanje i gde energetska grupa ili grupa pored jedne od sledećih delatnosti: prenos električne energije i upravljanje prenosnim sistemom ili transport prirodnog gasa i upravljanje transportnim sistemom, distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom za prirodni gas, skladištenje i upravljanje skladištem prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od sledećih delatnosti: proizvodnju električne energije ili prirodnog gasa, snabdevanje električnom energijom ili prirodnim gasom ili javno snabdevanje prirodnim gasom	PU		
		01.2.1.80.	horizontalno integrisano preduzeće je energetska grupa ili grupa energetskih subjekata koji pored jedne od energetskih delatnosti u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od delatnosti koja nije u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa			
2.1.21.	'vertically integrated undertaking' means an electricity undertaking or a group of electricity undertakings where the same person or the same persons are entitled, directly or indirectly, to exercise control, and where the undertaking or group of undertakings perform at least one of the functions of transmission or distribution, and at least one of the functions of generation or supply of electricity	01.2.1.9.	vertikalno integrisano preduzeće je energetska grupa ili grupa energetskih subjekata gde isto lice ima pravo, direktno ili indirektno da sprovodi upravljanje i gde energetska grupa ili grupa pored jedne od sledećih delatnosti: prenos električne energije i upravljanje prenosnim sistemom ili transport prirodnog gasa i upravljanje transportnim sistemom, distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom za prirodni gas, skladištenje i	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			upravljanje skladištem prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od sledećih delatnosti: proizvodnju električne energije ili prirodnog gasa, snabdevanje električnom energijom ili prirodnim gasom ili javno snabdevanje prirodnim gasom			
2.1.22.	‘related undertaking’ means affiliated undertakings, within the meaning of Article 41 of the Seventh Council Directive 83/349/EEC of 13 June 1983 based on Article 44(2)(g) (*The title of Directive 83/349/EEC has been adjusted to take account of the renumbering of the Articles of the Treaty establishing the European Community in accordance with Article 12 of the Treaty of Amsterdam; the original reference was to Article 54(3)(g).) of the Treaty on consolidated accounts ((1) OJ L 193, 18.7.1983, p. 1.), and/or associated undertakings, within the meaning of Article 33(1) of that Directive, and/or undertakings which belong to the same shareholders	<p>06.27.1</p> <p>06.27.2</p> <p>06.27.3</p> <p>06.27.4</p>	<p>Pravna lica koja imaju kontrolu (kontrolno, odnosno matično pravno lice) nad jednim ili više pravnih lica (podređeno, odnosno zavisno pravno lice), u skladu sa ovim zakonom i sa zahtevima MSFI, obavezna su da sastavljaju, prikazuju, dostavljaju i obelodanjuju konsolidovane finansijske izveštaje.</p> <p>Konsolidovane godišnje finansijske izveštaje sastavlja pravno lice koje je u ekonomskoj celini matično pravno lice.</p> <p>Konsolidovani godišnji finansijski izveštaji sastavljaju se pod istim datumom kao i redovni godišnji finansijski izveštaji matičnog pravnog lica.</p> <p>Na priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima shodno se primenjuju odredbe o finansijskim izveštajima iz čl. 20. i 21. ovog zakona</p>	PU		
		<p>07.2.2</p> <p>07.2.3</p> <p>07.2.4</p>	<p>Povezanim licem u smislu ovog zakona u odnosu na određeno pravno lice smatra se:</p> <p>1) pravno lice u kojem to pravno lice poseduje značajno učešće u kapitalu, ili pravo da takvo učešće stekne iz konvertibilnih obveznica, varanata, opcija i slično;</p> <p>2) pravno lice u kojem je to pravno lice kontrolni član društva (kontrolisano društvo);</p> <p>3) pravno lice koje je zajedno sa tim pravnim licem pod kontrolom trećeg lica;</p> <p>4) lice koje u tom pravnom licu poseduje značajno učešće u kapitalu, ili pravo da takvo učešće stekne iz konvertibilnih obveznica, varanata, opcija i slično;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>5) lice koje je kontrolni član tog pravnog lica;</p> <p>6) lice koje je direktor, odnosno član organa upravljanja ili nadzora tog pravnog lica.</p> <p>Značajno učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim deluju zajedno, poseduje više od 25% prava glasa u društvu.</p> <p>Većinsko učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim deluju zajedno, poseduje više od 50% prava glasa u društvu.</p>			
2.1.23.	‘horizontally integrated undertaking’ means an undertaking performing at least one of the functions of generation for sale, or transmission, or distribution, or supply of electricity, and another non-electricity activity	01.2.1.80.	horizontalno integrisano preduzeće je energetski subjekt koji pored jedne od energetskih delatnosti u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od delatnosti koja nije u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa	PU		
2.1.24.	‘tendering procedure’ means the procedure through which planned additional requirements and replacement capacity are covered by supplies from new or existing generating capacity	01.37.	<p>U slučaju da se putem izdavanja energetskih dozvola ne mogu obezbediti novi proizvodni kapaciteti ili kada preduzete mere energetske efikasnosti, nisu dovoljne za obezbeđivanje sigurnog i redovnog snabdevanja električnom energijom, izgradnja objekata za proizvodnju električne energije može se odobriti po sprovedenom postupku javnog tendera.</p> <p>Vlada, na predlog Ministarstva donosi odluku o raspisivanju javnog tendera u skladu sa zakonom.</p> <p>Odluka iz stava 2. ovog člana sadrži naročito:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lokaciju na kojoj će se graditi objekat; 2) vrstu primarne energije; 3) način proizvodnje i uslove preuzimanja električne energije; 4) uslove koji se odnose na zaštitu životne sredine; 5) uslove koji se odnose na zaštitu spomenika kulture ako isti postoje na lokaciji na kojoj će se graditi 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>objekat;</p> <p>6) uslove koji se odnose na energetska efikasnost;</p> <p>7) mere podsticaja za pojedine vrste primarne energije i instalisane snage proizvodnog kapaciteta;</p> <p>8) uslove koji se odnose na prestanak rada objekta;</p> <p>9) rok za podnošenje ponude.</p> <p>Prikupljanje ponuda po javnom tenderu, ocenjivanje i rangiranje ponuda vrši Ministarstvo i Vladi dostavlja izveštaj sa predlogom najpovoljnije ponude.</p> <p>Postupak javnog tendera, uslovi za učešće na tenderu i kriterijumi za izbor ponude moraju biti transparentni i nediskriminatorni.</p> <p>Odluka o raspisivanju javnog tendera objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a detalje u vezi sa tenderskom procedurom Ministarstvo će javno objaviti uključujući i objavljivanje u glasilima u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim ratifikovanim međunarodnim sporazumima, najmanje šest meseci pre datuma zatvaranja tendera.</p>			
2.1.25.	<p>‘long-term planning’ means the planning of the need for investment in generation and transmission and distribution capacity on a long-term basis, with a view to meeting the demand of the system for electricity and securing supplies to customers</p>	01.4.	<p>Strategija je akt kojim se utvrđuje energetska politika i planira razvoj u sektoru energetike.</p> <p>Strategijom se određuju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine; 2) pravci razvoja prenosnog i distributivnog sistema električne energije; 3) pravci razvoja transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa i podzemnih skladišta prirodnog gasa; 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>4) pravci razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa;</p> <p>5) pravci razvoja sistema daljinskog grejanja;</p> <p>6) izvori i način obezbeđivanja potrebnih količina energije i energenata;</p> <p>7) pravci razvoja korišćenja energije iz obnovljivih i novih izvora i unapređenja energetske efikasnosti;</p> <p>8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;</p> <p>9) čija je godišnja drugi elementi od značaja za ostvarivanje ciljeva energetske politike.</p> <p>Strategiju donosi Narodna skupština Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština) na predlog Vlade za period od najmanje 15 godina.</p> <p>Vlada prati ostvarenje Strategije i po potrebi predlaže njeno usklađivanje sa potrebama.</p> <p>Strategija se usklađuje sa dokumentima koji se odnose na privredni razvoj Republike Srbije i strateškim i planskim dokumentima Republike Srbije i sadrži analizu ostvarenja ciljeva utvrđenih Strategijom za prethodni period.</p> <p>Strategija se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.1.26.	'small isolated system' means any system with consumption of less than 3 000 GWh in the year 1996, where less than 5 % of annual consumption is obtained through interconnection with other systems			NU	U RS ne postoje mali izolovani sistemi, niti su postojali 1996. godine, prema kriterijumima navedenim u Direktivi 2009/72, odnosno ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se ove odredbe unose u naše zakonodavstvo.	
2.1.27.	'micro isolated system' means any system with consumption less than 500 GWh in the year 1996, where there is no connection with other systems			NU	U RS ne postoje mikro izolovani sistemi, niti su postojali 1996. godine, prema kriterijumima navedenim u Direktivi 2009/72, odnosno ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se ove odredbe unose u naše zakonodavstvo.	
2.1.28.	'security' means both security of supply and provision of electricity, and technical safety	01.2.1.62	sigurnost snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom je obezbeđivanje potrebnih količina električne energije i prirodnog gasa krajnjim kupcima, kao i tehnička sposobnost prenosnih, transportnih i distributivnih sistema da omoguće isporuku do krajnjih kupaca;	PU		
2.1.29.	'energy efficiency/demand-side management' means a global or integrated approach aimed at influencing the amount and timing of electricity consumption in order to reduce primary energy consumption and peak loads by giving precedence to investments in energy efficiency measures, or other measures, such as interruptible supply contracts, over investments to increase generation capacity, if the former are the most effective and economical option, taking into account the positive environmental impact of	01.3.1.5 01.3.1.7	Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva 5) obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetske delatnosti i potrošnji energije 7) stvaranja regulatornih, ekonomskih i privrednih uslova za unapređenje efikasnosti u upravljanju elektroenergetskim sistemima, posebno imajući u	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	reduced energy consumption and the security of supply and distribution cost aspects related to it		vidu razvoj distribuirane proizvodnje električne energije, razvoj distribuiranih skladišnih kapaciteta električne energije, uvođenje sistema za upravljanje potrošnjom i uvođenje koncepta naprednih mreža			
		01.4.2.8.	Strategijom se određuju: 8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;			
		01.109.1.29.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 29) preuzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine			
		01.136.1.36.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 36) preuzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine			
		03.1	Ovim zakonom uređuju se uslovi i način efikasnog korišćenja energije i energenata (u daljem tekstu: energije) u sektoru proizvodnje, prenosa, distribucije i potrošnje energije; politika efikasnog korišćenja energije; sistem energetskeg menadžmenta; označavanje nivoa energetske efikasnosti proizvoda koji utiču na potrošnju energije; minimalni zahtevi energetske efikasnosti u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne i toplotne energije i isporuci prirodnog gasa; finansiranje, podsticajne i druge mere u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za prava i obaveze fizičkih i pravnih lica u vezi sa efikasnim korišćenjem energije.			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.1.30.	'renewable energy sources' means renewable non-fossil energy sources (wind, solar, geothermal, wave, tidal, hydro-power, biomass, landfill gas, sewage treatment plant gas and biogases)	01.2.1.43.	obnovljivi izvori energije su nefosilni izvori energije kao što su: vodotokovi, biomasa, vetar, sunce, biogas, deponijski gas, gas iz pogona za preradu kanalizacionih voda i izvori geotermalne energije	PU		
2.1.31.	'distributed generation' means generation plants connected to the distribution system	01.140.1.	Objekat kupca ili proizvođača električne energije priključuje se na distributivni sistem na osnovu odobrenja operatora distributivnog sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim u skladu sa ovim zakonom.	PU		
2.1.32.	'electricity supply contract' means a contract for the supply of electricity, but does not include an electricity derivative	01.186.	<p>Ugovorom o snabdevanju krajnjih kupaca uređuju se prava i obaveze između snabdevača i krajnjeg kupca električne energije.</p> <p>Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži, pored opštih elemenata utvrđenih zakonom koji uređuje obligacione odnose i sledeće elemente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prava i obaveze u pogledu snage i količine električne energije; 2) dinamiku snabdevanja; 3) prava i obaveze snabdevača, i krajnjeg kupca u slučaju neispunjavnja obaveza i u slučaju privremene obustave isporuke; 4) rok na koji se ugovor zaključuje i prava i obaveze u slučaju prestanka i raskida ugovora; 5) način obračuna i uslove plaćanja preuzete električne energije; 6) način informisanja kupca o promeni cena i drugih uslova snabdevanja električnom energijom; 7) način rešavanja sporova i 8) druge elemente u zavisnosti od specifičnosti i vrste usluga koje pruža snabdevač. <p>Uslovi za zaključenje i sadržina ugovora o snabdevanju bliže se uređuju propisom iz člana 214. ovog zakona, a odredbe ugovora moraju na jasan, jednostavan i nedvosmislen način obuhvatiti prava i obaveze kupca.</p> <p>Ugovorom o snabdevanju kupcu se ne može uskratiti ili otežati pravo na raskid, odnosno otkaz ugovora, zbog korišćenja prava na promenu snabdevača, niti se mogu nametati dodatne finansijske obaveze po tom osnovu, a snabdevač je dužan da kupca obavesti o</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>možnostima za promenu snabdevača.</p> <p>U slučaju raskida ili otkaza ugovora o potpunom snabdevanju od strane snabdevača, otkazni rok ne može biti kraći od 30 dana.</p> <p>Snabdevač je dužan da, pre početka snabdevanja krajnjeg kupca, operatoru sistema prijavi ugovor, odnosno svaku promenu ugovora i dostavi naročito sledeće podatke: o krajnjem kupcu, o mestima primopredaje, vrsti ugovora i periodu snabdevanja.</p>			
2.1.33.	<p>‘electricity derivative’ means a financial instrument specified in points 5, 6 or 7 of Section C of Annex I to Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments (1) OJ L 145, 30.4.2004, p. 1. where that instrument relates to electricity</p>			PU		<p>Predmet Zakona o tržištu kapitala (Službeni glasnik RS broj 31/2011), članom 2. tačka 1) definisani finansijski instrumenti.</p>
2.1.34.	<p>‘control’ means rights, contracts or any other means which, either separately or in combination and having regard to the considerations of fact or law involved, confer the possibility of exercising decisive influence on an undertaking, in particular by:</p> <p>(a) ownership or the right to use all or part of the assets of an undertaking;</p> <p>(b) rights or contracts which confer decisive influence on the composition, voting or decisions of the organs of an undertaking</p>	<p>01.2.1.10</p>	<p>kontrola energetskog subjekta podrazumeva pravo ili mogućnost jednog lica samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički deluju, da vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem a) učešća u osnovnom kapitalu ili prava korišćenja celokupne ili dela imovine, b) ugovora ili prava na imenovanje većine direktora, odnosno članova nadzornog odbora ili glasanje i odluke tih organa;</p>	PU		
		<p>07.62.5</p> <p>07.62.6</p> <p>07.62.7</p>	<p>Kontrola u smislu stava 2. ovog člana podrazumeva pravo ili mogućnost jednog lica, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički deluju, da vrši kontrolni uticaj na poslovanje drugog lica putem učešća u osnovnom kapitalu, ugovora ili prava na imenovanje većine direktora, odnosno članova nadzornog odbora.</p> <p>Smatra se da je određeno lice kontrolni član društva uvek kada to lice samostalno ili sa povezanim licima poseduje većinsko učešće u osnovnom kapitalu društva.</p> <p>Zajedničko delovanje postoji kada dva ili više lica, na osnovu međusobnog izričitog ili prećutnog</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			sporazuma, koriste glasačka prava u određenom licu ili preduzimaju druge radnje u cilju vršenja zajedničkog uticaja na upravljanje ili poslovanje tog lica.			
2.1.35.	'electricity undertaking' means any natural or legal person carrying out at least one of the following functions: generation, transmission, distribution, supply, or purchase of electricity, which is responsible for the commercial, technical or maintenance tasks related to those functions, but does not include final customers	01.2.1.21.	energetski subjekt je pravno lice, odnosno preduzetnik, koje obavlja jednu ili više energetskih delatnosti iz člana 16. ovog zakona;	PU		
		01.16.1.	Energetske delatnosti, u smislu ovog zakona su: 1) proizvodnja električne energije; 2) kombinovana proizvodnja električne i toplotne energije; 3) prenos električne energije i upravljanje prenosnim sistemom; 4) distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom; 5) distribucija električne energije i upravljanje zatvorenim distributivnim sistemom; 6) snabdevanje električnom energijom; 7) snabdevanje na veliko električnom energijom; 8) upravljanje organizovanim tržištem električne energije;			
3.1.	Member States shall ensure, on the basis of their institutional organization and with due regard to the principle of subsidiarity, that, without prejudice to paragraph 2, electricity undertakings are operated in accordance with the principles of this Directive with a view to achieving a competitive, secure and environmentally sustainable market in electricity, and shall not discriminate between those undertakings as regards either rights or obligations.	01.57.1.1 01.57.1.2 01.57.1.3 01.57.1.10 01.57.1.11	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje. 1) efikasnog razdvajanja računa licenciranih energetskih subjekata; 2) postojanje međusobnog subvencionisanja energetskih subjekata koji se bave različitim energetskim delatnostima, kao i između različitih	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>01.57.1.12 01.57.1.14</p>	<p>energetskih delatnosti u okviru istog energetskog subjekta; 3) izvršenja obaveza energetskih subjekata, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona; 10) nivoa transparentnosti, uključujući i transparentnost cene u trgovini na veliko, kao i nivo konkurencije, uključujući poremećaje ili ograničenja konkurencije, u saradnji sa organima nadležnim za poslove konkurencije; 11) funkcionisanja organizovanog tržišta električne energije, kao i poštovanje principa transparentnosti i nediskriminatornosti od strane operatora tržišta; 12) nivoa i efektivnost otvaranja tržišta i konkurencije u trgovini na veliko i snabdevanju krajnjih kupaca, uključujući i organizovano tržište električne energije, cene za domaćinstva uključujući i pretplatne sisteme naplate, procenat promene snabdevača, isključenja i obustave isporuke, izvršenje i naknade za uslugu održavanja; 14) poštovanja mera zaštite potrošača utvrđenih ovim zakonom.</p>			
		<p>01.51.3 01.51.4 01.51.5 01.51.6 01.51.7</p>	<p>U izvršavanju poslova iz stava 1. tačka 1. ovog člana, Agencija može izvršiti uvid u poslovne račune i knjigovodstvenu evidenciju energetskog subjekta koji je dužan da mu omogući pristup i uvid u odgovarajuće podatke. Agencija može ispitati okolnosti, podatke i razmenjene informacije, uključujući one u pogledu funkcionisanja tržišta električne energije i prirodnog gasa, odlučivati o primeni potrebnih i primerenih mera za unapređenje efektivne konkurencije i radi obezbeđivanja normalnog funkcionisanja tržišta. U sprovođenju poslova iz stava 4. ovog člana, Agencija može saradivati sa organom nadležnim za poslove konkurencije i organima nadležnim za nadzor nad finansijskim tržištem. Agencija može, radi obavljanja poslova iz čl. 49. – 57.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>ovog zakona, donositi odluke koje su obavezujuće za energetske subjekte.</p>			
		01.98.	<p>Nezavisnost operatora prenosnog sistema ostvaruje se na način da isto lice ili lica nisu ovlašćena da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetskim subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom, i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom; 2) direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetskim subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom; 3) imenuju članove nadzornog odbora, ili druge organe upravljanja kao i pravne zastupnike operatora prenosnog sistema i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetskim subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom; 4) istovremeno budu članovi nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravni zastupnici operatora prenosnog sistema i energetskih subjekata koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom. <p>Odredbе stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana posebno se odnose na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pravo glasa; 2) pravo imenovanja članova nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravnih zastupnika; 3) posedovanje većinskog udela u vlasničkoj strukturi. 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
3.2.	<p>Having full regard to the relevant provisions of the Treaty, in particular Article 86 thereof, Member States may impose on undertakings operating in the electricity sector, in the general economic interest, public service obligations which may relate to security, including security of supply, regularity, quality and price of supplies and environmental protection, including energy efficiency, energy from renewable sources and climate protection.</p> <p>Such obligations shall be clearly defined, transparent, nondiscriminatory, verifiable and shall guarantee equality of access for electricity undertakings of the Community to national consumers. In relation to security of supply, energy efficiency/demandside management and for the fulfilment of environmental goals and goals for energy from renewable sources, as referred to in this paragraph, Member States may introduce the implementation of long-term planning, taking into account the possibility of third parties seeking access to the system.</p>	01.99.	<p>U slučaju da je lice iz člana 98. ovog zakona država ili drugi organ javne vlasti, kontrolu nad operatorom prenosnog sistema sa jedne strane, i energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom sa druge strane, ne može obavljati isto lice, odnosno isti organ javne vlasti, a u slučaju da obavljaju različita lica, odnosno organi javne vlasti, oni ne mogu biti kontrolisani od strane istog trećeg lica.</p>	PU		
		01.12.	<p>Energetskom subjektu koji poseduje licencu za obavljanje energetske delatnosti, može se uvesti obaveza pružanja javne usluge koja će obezbediti sigurnost snabdevanja, redovnost, kvalitet i cenu snabdevanja, zaštitu životne sredine, uključujući energetske efikasnost, upotrebu energije iz obnovljivih izvora i zaštitu klime.</p> <p>Obaveze pružanja javne usluge biće jasno definisane, transparentne, nediskriminatorne, proverljive, vremenski ograničene, garantovaće ravnopravnost energetske subjekata u pružanju javnih usluga i neće uticati na otvaranje tržišta.</p>			
		01.190.	<p>Snabdevanje električnom energijom domaćinstava i malih kupaca, kao javna usluga (u daljem tekstu: garantovano snabdevanje) obavlja snabdevač, koga odredi Vlada u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: garantovani snabdevač).</p> <p>Garantovani snabdevač je dužan da pruža uslugu od javnog značaja kupcu iz stava 1. ovog člana na njegov zahtev ili po automatizmu, ako kupac ne izabere drugog snabdevača.</p> <p>Garantovani snabdevač snabdeva kupca iz stava 1. ovog člana po ugovoru o potpunom snabdevanju.</p> <p>Garantovani snabdevač je dužan da objavi uslove snabdevanja i cenu električne energije na svojoj internet stranici ili na drugi pogodan način.</p> <p>Ugovor o potpunom snabdevanju iz stava 3. ovog člana može biti zaključen i kao formularni ugovor u skladu sa objavljenim uslovima snabdevanja iz stava 4. ovog člana i propisom kojim se uređuje isporuka i snabdevanje električnom energijom.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.191.	<p>Garantovani snabdevač iz člana 190. stav 1. određuje se na osnovu sprovedenog postupka javnog tendera i bira se na period od najduže 5 godina.</p> <p>Postupak javnog tendera sprovodi Ministarstvo.</p> <p>Odluka o raspisivanju tendera iz stava 1. ovog člana sadrži naročito uslove i kriterijume za izbor garantovanog snabdevača, uslove i način obrazovanja i promene cene, elemente ugovora koji garantovani snabdevač zaključuje sa krajnjim kupcem, kao i rok na koji se bira garantovani snabdevač.</p> <p>U slučaju da se na način iz stava 1. ovog člana ne izabere garantovani snabdevač, Vlada će odrediti snabdevača koji će privremeno obavljati garantovano snabdevanje, a najduže na period od godinu dana.</p>			
		01.173.	<p>Snabdevač je dužan da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) postupa prema krajnjim kupcima na nediskriminatoran način; 2) objavi opšte uslove ponude za zaključenje ugovora, odnosno da kupca obavesti na prigodan način o ponuđenim uslovima, s tim da se ta obaveza odnosi i za slučaj zaključenja ugovora preko posrednika, kao i da obezbedi da ta ponuda naročito sadrži: <ol style="list-style-type: none"> (1) ime i adresu snabdevača; (2) vrstu i kvalitet usluga koje se mogu posebno ugovoriti; (3) način na koji se mogu dobiti najnovije informacije o cenama; (4) trajanje ugovora, uslovi za produženje i prestanak ugovora i uslove pod kojima se ugovor ne može produžiti, kao i način uređivanja međusobnih odnosa u slučaju prestanka ugovora; (5) penale, kompenzacije, refundacije i druga sredstva u slučaju da snabdevač ne ispuni ugovoreni nivo kvaliteta komercijalnih usluga snabdevača, kao i merama koje snabdevač može preduzeti za izvršavanje dospelih obaveza; (6) način i postupak rešavanja prigovora kupca, odnosno postupak rešavanja sporova, pri čemu je 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>snabdevač obavezan da taj postupak učini jednostavnim, jeftinim, efikasnim i transparentnim;</p> <p>3) na svojoj internet stranici ili na drugi prikladan način, obavesti kupce:</p> <p>(1) o ulogama snabdevača i operatora sistema na koji je objekat kupca priključen;</p> <p>(2) o mestu i načinu dostavljanja prigovora na obračun, komercijalne usluge snabdevača i operatora sistema, kao i na kvalitet i pouzdanost isporuke električne energije ukoliko su lošiji od nivoa definisanog tehničkim propisima i pravilima o kvalitetu isporuke i snabdevanja;</p> <p>(3) da se po pitanju izmene tehničkih uslova priključenja, tehničkih problema vezanih za priključak na sistem, mernu opremu i tačnost merenja, nizak napon, kvar na mreži i prekid napajanja, može obratiti i direktno operatoru sistema na koji je njegov objekat priključen;</p> <p>4) obezbedi organizacionu jedinicu, telo ili osobe odgovarajućeg radnog iskustva i stručne spreme za rešavanje prigovora, reklamacija i objektivno odlučivanje u rokovima utvrđenih zakonom;</p> <p>5) obavesti kupca u razumnom roku o promeni cena i drugih uslova snabdevanja, a kupca iz kategorije domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača, izuzev u slučaj sniženja cena i davanja kupcu povoljnijih uslova snabdevanja, pri čemu se obaveštenjem smatra i objavljivanje informacije preko sredstava javnog informisanja, s tim da kupac ima pravo na raskid ugovora o snabdevanju, ako ne prihvati promenu cene i izmenjene uslove;</p> <p>6) ponudi kupcima više načina plaćanja obaveza, podsticajnih mera i pogodnosti u plaćanju obaveze, u zavisnosti od ponuđenih cena, trajanja obračunskog perioda, rokova dospelosti obaveza i drugih specifičnosti;</p> <p>7) objavi uslove, postupak, pravne posledice, odnosno prava kupca u slučaju obustave isporuke električne energije, zbog neizmirlivanja obaveza iz ugovora o snabdevanju električnom energijom,</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>kao i razloge, postupak i pravne posledice isključenja objekta kupca sa sistema;</p> <p>8) obezbedi besplatnu telefonsku liniju za obaveštavanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca;</p> <p>9) u računu za prodatu električnu energiju posebno iskaže troškove pristupa sistemu po regulisanim tarifama, naknade propisane zakonom, poreze i ostale obaveze ili informacije u skladu sa ovim zakonom;</p> <p>10) preduzima mere kako bi omogućio kupcima kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava;</p> <p>11) izvrši i druge obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi, trgovina i promet robe i usluga i zaštita potrošača;</p> <p>12) Agenciji dostavlja izveštaj o rešavanju prigovora i žalbi krajnjih kupaca;</p> <p>13) Agenciji dostavi podatke o količinama prodaje električne energije i ostvarenog prihoda po tom osnovu, radi praćenja tržišta, bez obzira na broj kupaca;</p> <p>14) obaveštava kupca o potrošnji električne energije i troškovima, kako bi se kupcu omogućilo da upravlja potrošnjom;</p> <p>15) omogući kupcu na jednostavan način pristup pravilima o promeni snabdevača;</p> <p>16) da nakon promene snabdevača izda kupcu konačni obračun, najkasnije u roku od 6 nedelja od promene snabdevača;</p> <p>Aktom iz člana 214. ovog zakona uređuje se bliža sadržina računa iz tačke 9) ovog člana.</p>			
		01.109.1.3	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:			
		01.109.1.4	3) ne pravi diskriminaciju između korisnika prenosnog sistema ili grupa korisnika sistema;			
		01.109.1.17				
		01.109.1.18	4) korisnicima prenosnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>01.109.1.19</p> <p>01.109.1.28</p> <p>01.109.1.29</p> <p>01.109.1.36</p> <p>01.109.1.37</p> <p>01.109.1.38</p> <p>01.109.1.45.</p>	<p>transparentnosti i nediskriminacije;</p> <p>17) održava i razvija prenosni sistem;</p> <p>18) svake godine donese plan razvoja prenosnog sistema za period od najmanje deset godina;</p> <p>19) svake godine donosi plan investicija u prenosni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija distributivnih sistema;</p> <p>28) preduzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja prenosnog sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji prenosnog sistema;</p> <p>29) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;</p> <p>36) prati sigurnost snabdevanja i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;</p> <p>37) u svrhu obezbeđenja sigurnosti snabdevanja, prioriteto angažuje proizvođače koji koriste domaće energente za proizvodnju električne energije u iznosu koji ne prelazi 15 % od ukupno korišćenih energenata za proizvodnju električne energije u kalendarskoj godini prema energetsom bilansu Republike Srbije;</p> <p>38) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;</p> <p>45) kontroliše zaštitni pojas i preduzima mere u skladu sa zakonom;</p> <p>Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>01.136.1.3</p> <p>01.136.1.8</p> <p>01.136.1.9</p> <p>01.136.1.10</p> <p>01.136.1.23</p>			
			<p>3) korisnicima distributivnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;</p> <p>8) održava i razvija distributivni sistem;</p> <p>9) svake godine donese plan razvoja distributivnog sistema za period od najmanje pet godina, usklađen sa planom razvoja prenosnog sistema i drugih</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>01.136.1.24 01.136.1.26 01.136.1.30 01.136.1.31 01.136.1.36</p>	<p>distributivnih sistema, uz sagledavanje zahteva za priključenje objekata proizvođača i kupaca; 10) svake godine donese plan investicija u distributivni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija prenosnog sistema; 23) kontroliše ispravnost, priključnog voda, mernog ormana i mernih i drugih uređaja u funkciji merenja putem redovnih i vanrednih kontrola; 24) kontroliše zaštitni pojas i preduzima mere u skladu sa zakonom; 26) prati sigurnost snabdevanja električnom energijom u distributivnom sistemu i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja; 30) eksploataciju objekata za distribuciju električne energije vrši u skladu sa tehničkim propisima i propisanim uslovima; 31) preduzima propisane mere bezbednosti u toku korišćenja distributivnih sistema i drugih kapaciteta koji su u funkciji distributivnog sistema; 36) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;</p>			
		01.159.	<p>Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije, je dužan da omogući korisnicima sistema pristup sistemu po regulisanim cenama na principu javnosti i nediskriminacije, u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisima i pravilima o radu sistema donetim na osnovu ovog zakona.</p>			
		01.163.	<p>Pristup prenosnom sistemu u prekograničnoj razmeni električne energije se ostvaruje na osnovu prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta. Pravo na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, dodeljuje se na nediskriminatoran i transparentan način, u skladu sa usaglašenim tehničkim kriterijumima rada povezanih prenosnih sistema i pravilima za raspodelu prekograničnih</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			prenosnih kapaciteta.			
3.3.	<p>Member States shall ensure that all household customers, and, where Member States deem it appropriate, small enterprises (namely enterprises with fewer than 50 occupied persons and an annual turnover or balance sheet not exceeding EUR 10 million), enjoy universal service, that is the right to be supplied with electricity of a specified quality within their territory at reasonable, easily and clearly comparable, transparent and nondiscriminatory prices. To ensure the provision of universal service, Member States may appoint a supplier of last resort. Member States shall impose on distribution companies an obligation to connect customers to their network under terms, conditions and tariffs set in accordance with the procedure laid down in Article 37(6). Nothing in this Directive shall prevent Member States from strengthening the market position of the household, small and medium-sized consumers by promoting the possibilities of voluntary aggregation of representation for that class of consumers</p>	<p>01.2.1.35.</p> <p>01.88.3.1.</p> <p>01.89.1 01.89.2 01.89.3 01.89.4</p>	<p>mali kupci električne energije su krajnji kupci (pravna lica i preduzetnici) koji imaju manje od 50 zaposlenih, ukupan godišnji prihod u iznosu do 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti, čiji su svi objekti priključeni na distributivni sistem električne energije napona nižeg od 1 kV i čija je potrošnja električne energije u prethodnoj kalendarskoj godini do 30.000 kWh</p> <p>Pored cena iz stava 2. ovog člana mogu biti regulisane i:</p> <p>1) cene električne energije za garantovano snabdevanje;</p> <p>Agencija jedanput godišnje analizira potrebu regulisanja cena iz člana 88. stav 3. ovog zakona na osnovu ostvarenog nivoa konkurentnosti na domaćem tržištu električne energije, dostignutog stepena zaštite energetske ugroženih kupaca, razvoja regionalnog tržišta električne energije i procene raspoloživih prekograničnih kapaciteta i priprema i objavljuje izveštaj o potrebi daljeg regulisanja tih cena. Ministarstvo, nadležni organ za zaštitu konkurencije i energetske subjekti dužni su da, radi izrade izveštaja iz stava 1. ovog člana, Agenciji dostavljaju potrebne podatke i ocene iz njihove nadležnosti. Kada Agencija utvrdi da je prestala potreba za regulacijom cena iz člana 88. stav 3. tačka 1) ovog člana, dužna je da o tome obavesti Ministarstvo. Ministarstvo je dužno da sprovede postupak javnog tendera u skladu sa članom 191. ovog zakona, najkasnije u roku od šest meseci od saznanja da je prestala potreba za regulacijom cena.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.140.1.	Objekat kupca ili proizvođača električne energije priključuje se na distributivni sistem na osnovu odobrenja operatora distributivnog sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim u skladu sa ovim zakonom.			
		01.144.1.	Troškove priključenja iz člana 143. stav 1. ovog zakona utvrđuje operator distributivnog sistema, u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje troškova priključenja koju donosi Agencija.			
		01.191.4.	U slučaju da se na način iz stava 1. ovog člana ne izabere garantovani snabdevač, Vlada će odrediti snabdevača koji će privremeno obavljati garantovano snabdevanje, a najduže na period od godinu dana.			
3.4.	Member States shall ensure that all customers are entitled to have their electricity provided by a supplier, subject to the supplier's agreement, regardless of the Member State in which the supplier is registered, as long as the supplier follows the applicable trading and balancing rules. In this regard, Member States shall take all measures necessary to ensure that administrative procedures do not discriminate against supply undertakings already registered in another Member State.	01.16.1.7.	Energetske delatnosti, u smislu ovog zakona su: 7) snabdevanje na veliko električnom energijom;	PU		
		01.22.4.	Licenca za obavljanje delatnosti snabdevanja na veliko električnom energijom izdaje se stranom pravnom licu iz člana 19. stav 1. ovog zakona, ako ispuni uslove iz stava 1. tač. 5), 7) i 9) ovog člana i druge uslove propisane aktom iz člana 27. stav 7. ovog zakona.			
3.5.	Member States shall ensure that: (a) where a customer, while respecting contractual conditions, wishes to change supplier, the change is effected by the operator(s) concerned within three weeks; and (b) customers are entitled to receive all relevant consumption data. Member States shall ensure that the rights referred to in points (a) and (b) are granted to customers in a non-discriminatory manner as regards cost, effort or time.	01.187.4.	Ugovorom o snabdevanju kupcu se ne može uskratiti ili otežati pravo na raskid, odnosno otkaz ugovora, zbog korišćenja prava na promenu snabdevača, niti se mogu nametati dodatne finansijske obaveze po tom osnovu, a snabdevač je dužan da kupca obavesti o mogućnostima za promenu snabdevača.	PU		
		01.195.1.14.	Snabdevač je dužan da: 14) obaveštava kupca o potrošnji električne energije i troškovima, kako bi se kupcu omogućilo da upravlja potrošnjom			
		01.197.	Pre promene snabdevača, kupac i snabdevač koji ga je do tada snabdevao dužni su da regulišu međusobne finansijske obaveze.			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Promena snabdevača električnom energijom je besplatna za kupca i ne može trajati duže od 21 dan. Agencija donosi pravila kojima se uređuju uslovi i postupak promene snabdevača, u slučaju kada krajnji kupac ima zaključen ugovor o potpunom snabdevanju.</p> <p>Pravila sadrže naročito:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uslove za promenu i postupak promene snabdevača; 2) obaveze snabdevača čiji ugovor prestaje; 3) obaveze novog snabdevača; 4) obaveze operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije; 5) prava i obaveze kupca, snabdevača i operatora sistema u slučaju preseljenja kupca; 6) rokove za postupanje učesnika u postupku i 7) druga pitanja od značaja za promenu snabdevača. 			
3.6	Where financial compensation, other forms of compensation and exclusive rights which a Member State grants for the fulfilment of the obligations set out in paragraphs 2 and 3 are provided, this shall be done in a non-discriminatory and transparent way.	01.215.4 01.215.6	<p>Ostvarene vrednosti pokazatelja tehničkog kvaliteta isporuke električne energije, Agencija koristi pri odobravanju planova razvoja i sredstava za investicije i pri regulaciji cena pristupa sistemima za prenos i distribuciju, na način propisan metodologijama za određivanje regulisanih cena pristupa, u kojima utvrđuje način određivanja i maksimalnu visinu podsticaja, odnosno umanjenja odobrenog maksimalnog prihoda, a u zavisnosti od smera i stepena odstupanja od zahtevanih vrednosti pokazatelja tehničkog kvaliteta isporuke.</p> <p>Pravilima iz stava 2. ovog člana se određuje i način utvrđivanja visine naknade kupcu po osnovu stepena odstupanja od propisanog kvaliteta.</p>	PU		
3.7.	Member States shall take appropriate measures to protect final customers, and shall, in particular, ensure that there are adequate safeguards to protect vulnerable customers. In this context, each Member State shall define the concept of vulnerable customers which may refer to energy poverty and, inter alia, to the prohibition of disconnection of electricity to such customers in critical times. Member States shall ensure that rights and obligations linked to	01.3.1.12 01.10.	<p>Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12) zaštite kupaca energije i energenata; <p>Energetski ugroženi kupac električne energije ili prirodnog gasa je kupac iz kategorije domaćinstvo (samačko ili višočlana porodica), koje živi u jednoj stambenoj jedinici sa jednim mernim mestom na kome se meri potrošnja električne energije ili</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>vulnerable customers are applied. In particular, they shall take measures to protect final customers in remote areas. They shall ensure high levels of consumer protection, particularly with respect to transparency regarding contractual terms and conditions, general information and dispute settlement mechanisms. Member States shall ensure that the eligible customer is in fact able easily to switch to a new supplier. As regards at least household customers, those measures shall include those set out in Annex I.</p>		<p>prirodnog gasa, koje troši maksimalnu količinu električne energije ili prirodnog gasa u skladu sa aktom iz stava 8. ovog člana, pod uslovima propisanim ovim zakonom (u daljem tekstu: energetske ugroženi kupac).</p> <p>Status energetske ugroženog kupca stiče se na osnovu akta organa nadležnog za socijalna pitanja ili na sopstveni zahtev.</p> <p>Domaćinstvo može steći status energetske ugroženog kupca na sopstveni zahtev ako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pripada kategoriji sa najnižim prihodima po članu domaćinstva, uzimajući u obzir sve članove domaćinstva i svu nepokretnu imovinu u zemlji i inostranstvu i 2) ne poseduje, odnosno koristi drugu stambenu jedinicu, osim stambene jedinice koja po strukturi i površini odgovara potrebama domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast socijalnog stanovanja. <p>Status energetske ugroženog kupca na sopstveni zahtev može steći i domaćinstvo čijem članu zbog zdravstvenog stanja obustavom isporuke električne energije ili prirodnog gasa može biti ugrožen život ili zdravlje, što se dokazuje na način bliže propisan aktom iz stava 8. ovog člana.</p> <p>Zahtev za sticanje statusa energetske ugroženog kupca iz st. 3. i 4. ovog člana podnosi se nadležnom organu jedinice lokalne samouprave koji izdaje akt o sticanju statusa za energetske ugroženog kupca.</p> <p>Energetski ugroženi kupac izuzev domaćinstva iz stava 4. ovog člana ima pravo na isporuku električne energije ili prirodnog gasa u količinama i uz umanjenje mesečne obaveze plaćanja na način bliže utvrđen propisom iz stava 8. ovog člana.</p> <p>Sredstva za ostvarivanje prava energetske ugroženih kupaca obezbeđuju se u Budžetu Republike Srbije.</p> <p>Vlada bliže propisuje kriterijume za sticanje statusa energetske ugroženog kupca, način zaštite, sadržinu zahteva, uslove, rok i postupak za sticanje statusa, kao i dokaze koji se prilažu uz zahtev, količine električne energije ili prirodnog gasa za koje se energetske</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>ugroženom kupcu umanjuje mesečna obaveza plaćanja, način izdavanja akta o sticanju statusa i sadržinu tog akta, način vođenja evidencije i druga pitanja neophodna za utvrđivanje statusa.</p> <p>Snabdevač je dužan da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) postupi prema krajnjim kupcima na nediskriminatoran način; 2) objavi opšte uslove ponude za zaključenje ugovora, odnosno da kupca obavesti na prigodan način o ponuđenim uslovima, s tim da se ta obaveza odnosi i za slučaj zaključenja ugovora preko posrednika, kao i da obezbedi da ta ponuda naročito sadrži: <ol style="list-style-type: none"> (1) ime i adresu snabdevača; (2) vrstu i kvalitet usluga koje se mogu posebno ugovoriti; (3) način na koji se mogu dobiti najnovije informacije o cenama; (4) trajanje ugovora, uslovi za produženje i prestanak ugovora i uslove pod kojima se ugovor ne može produžiti, kao i način uređivanja međusobnih odnosa u slučaju prestanka ugovora; (5) penale, kompenzacije, refundacije i druga sredstva u slučaju da snabdevač ne ispuni ugovoreni nivo kvaliteta komercijalnih usluga snabdevača, kao i merama koje snabdevač može preduzeti za izvršavanje dospelih obaveza; (6) način i postupak rešavanja prigovora kupca, odnosno postupak rešavanja sporova, pri čemu je snabdevač obavezan da taj postupak učini jednostavnim, jeftinim, efikasnim i transparentnim; 3) na svojoj internet stranici ili na drugi prikladan način, obavesti kupce: <ol style="list-style-type: none"> (1) o ulogama snabdevača i operatora sistema na koji je objekat kupca priključen; (2) o mestu i načinu dostavljanja prigovora na obračun, komercijalne usluge snabdevača i operatora sistema, kao i na kvalitet i pouzdanost isporuke električne energije ukoliko su lošiji od nivoa definisanog tehničkim propisima i pravilima o kvalitetu isporuke i snabdevanja; (3) da se po pitanju izmene tehničkih uslova 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>priključenja, tehničkih problema vezanih za priključak na sistem, mernu opremu i tačnost merenja, nizak napon, kvar na mreži i prekid napajanja, može obratiti i direktno operatoru sistema na koji je njegov objekat priključen;</p> <p>4) obezbedi organizacionu jedinicu, telo ili osobe odgovarajućeg radnog iskustva i stručne spremne za rešavanje prigovora, reklamacija i objektivno odlučivanje u rokovima utvrđenih zakonom;</p> <p>5) obavesti kupca u razumnom roku o promeni cena i drugih uslova snabdevanja, a kupca iz kategorije domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača, izuzev u slučaj sniženja cena i davanja kupcu povoljnijih uslova snabdevanja, pri čemu se obaveštenjem smatra i objavljivanje informacije preko sredstava javnog informisanja, s tim da kupac ima pravo na raskid ugovora o snabdevanju, ako ne prihvati promenu cene i izmenjene uslove;</p> <p>6) ponudi kupcima više načina plaćanja obaveza, podsticajnih mera i pogodnosti u plaćanju obaveze, u zavisnosti od ponuđenih cena, trajanja obračunskog perioda, rokova dospelosti obaveza i drugih specifičnosti;</p> <p>7) objavi uslove, postupak, pravne posledice, odnosno prava kupca u slučaju obustave isporuke električne energije, zbog neizmirivanja obaveza iz ugovora o snabdevanju električnom energijom, kao i razloge, postupak i pravne posledice isključenja objekta kupca sa sistema;</p> <p>8) obezbedi besplatnu telefonsku liniju za obaveštavanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca;</p> <p>9) u računu za prodatu električnu energiju posebno iskaže troškove pristupa sistemu po regulisanim tarifama, naknade propisane zakonom, poreze i ostale obaveze ili informacije u skladu sa ovim zakonom;</p> <p>10) preduzima mere kako bi omogućio kupcima kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>11) izvrši i druge obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuju obligacioni odnosi, trgovina i promet robe i usluga i zaštita potrošača;</p> <p>12) Agenciji dostavlja izveštaj o rešavanju prigovora i žalbi krajnjih kupaca;</p> <p>13) Agenciji dostavi podatke o količinama prodaje električne energije i ostvarenog prihoda po tom osnovu, radi praćenja tržišta, bez obzira na broj kupaca;</p> <p>14) obaveštava kupca o potrošnji električne energije i troškovima, kako bi se kupcu omogućilo da upravlja potrošnjom;</p> <p>15) omogući kupcu na jednostavan način pristup pravilima o promeni snabdevača;</p> <p>16) da nakon promene snabdevača izda kupcu konačni obračun, najkasnije u roku od 6 nedelja od promene snabdevača.</p>			
		01.207.	<p>Krajnji kupac uživa zaštitu svojih prava u skladu sa ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona, zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača i drugim propisima.</p> <p>U slučaju sukoba odredbi ovog zakona sa odredbama drugih zakona, primenjuju se odredbe ovog zakona.</p> <p>Ako krajnji kupac nije zadovoljan odlukama donetim u skladu sa ovim zakonom po prigovorima, reklamacijama, zahtevima i žalbama svoja prava može ostvariti u sudskom postupku.</p>			
		01.208.	<p>Krajnji kupac ima pravo da zahteva u slučaju pojave tehničkih ili drugih smetnji u isporuci energije, čiji uzrok nije na objektu krajnjeg kupca, da se te smetnje otklone u primerenom roku.</p> <p>Kao primereni rok u kojem je operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema obavezan da otkloni smetnje u isporuci energije krajnjim kupcima smatra se rok od 24 časa, a najduže dva dana od dana prijema obaveštenja o smetnji.</p> <p>Smetnjama u isporuci električne energije u smislu stava 1. ovog člana ne smatraju se prekidi u isporuci električne energije nastali zbog primene mera iz člana 214. tač. 12) i 13) ovog zakona.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.214.1.9	<p>Vlada bliže propisuje uslove isporuke i snabdevanja krajnjih kupaca električnom energijom, kojima se bliže uređuju:</p> <p>9) uslovi i postupak obustave isporuke električne energije krajnjim kupcima, kao i energetske ugroženim kupcima;</p>			
3.8	<p>Member States shall take appropriate measures, such as formulating national energy action plans, providing benefits in social security systems to ensure the necessary electricity supply to vulnerable customers, or providing for support for energy efficiency improvements, to address energy poverty where identified, including in the broader context of poverty. Such measures shall not impede the effective opening of the market set out in Article 33 or market functioning and shall be notified to the Commission, where relevant, in accordance with the provisions of paragraph 15 of this Article. Such notification may also include measures taken within the general social security system.</p>	01.3.	<p>Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja energijom i energentima; 2) adekvatnog nivoa proizvodnje električne energije i kapaciteta prenosnog sistema; 3) stvaranja uslova za pouzdan i bezbedan rad i održivi razvoj energetske sistema; 4) konkurentnosti na tržištu energije na načelima nediskriminacije, javnosti i transparentnosti; 5) obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetske delatnosti i potrošnji energije; 6) stvaranja ekonomskih, privrednih i finansijskih uslova za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije; 7) stvaranja regulatornih, ekonomskih i privrednih uslova za unapređenje efikasnosti u upravljanju elektroenergetskim sistemima, posebno imajući u vidu razvoj distribuirane proizvodnje električne energije, razvoj distribuiranih skladišnih kapaciteta električne energije, uvođenje sistema za upravljanje potrošnjom i uvođenje koncepta naprednih mreža; 8) stvaranje uslova za korišćenje novih izvora energije; 9) raznovrsnost u proizvodnji električne energije 10) unapređenja zaštite životne sredine u svim oblastima energetske delatnosti; 11) stvaranja uslova za investiranje u energetiku; 12) zaštite kupaca energije i energenata; 13) povezivanja energetske sistema Republike Srbije sa energetske sistemima drugih država; 	DU	<p>Zakonom nije predviđeno obaveštavanje EK po ovom pitanju</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>14) razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa i njihovog povezivanja sa regionalnim i pan-evropskim tržištem.</p> <p>Energetska politika bliže se razrađuje i sprovodi Strategijom razvoja energetike Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), Programom ostvarivanja Strategije (u daljem tekstu: Program) i Energetskim bilansom Republike Srbije (u daljem tekstu: Energetski bilans).</p> <p>Vlada u skladu sa Strategijom i Programom donosi nacionalne akcione planove kojima se bliže utvrđuju razvojni ciljevi i mere za njihovo ostvarivanje.</p> <p>Mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva iz stava 1. ovog člana biće nediskriminatorne, zasnovane na načelima konkurencije, uz poštovanje tržišnih principa i neće neopravdano stvarati dodatne obaveze učesnicima na tržištu električne energije i biće opravdane u smislu njihovog ekonomskog i socijalnog efekta na krajnje kupce.</p>			
		01.4.	<p>Strategija je akt kojim se utvrđuje energetska politika i planira razvoj u sektoru energetike.</p> <p>Strategijom se određuju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine; 2) pravci razvoja prenosnog i distributivnog sistema električne energije; 3) pravci razvoja transportnog i distributivnog sistema prirodnog gasa i podzemnih skladišta prirodnog gasa; 4) pravci razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa; 5) pravci razvoja sistema daljinskog grejanja; 6) izvori i način obezbeđivanja potrebnih količina energije i energenata; 7) pravci razvoja korišćenja energije iz obnovljivih i novih izvora i unapređenja energetske efikasnosti; 8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;</p> <p>9) čija je godišnja drugi elementi od značaja za ostvarivanje ciljeva energetske politike.</p> <p>Strategiju donosi Narodna skupština Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština) na predlog Vlade za period od najmanje 15 godina.</p> <p>Vlada prati ostvarenje Strategije i po potrebi predlaže njeno usklađivanje sa potrebama.</p> <p>Strategija se usklađuje sa dokumentima koji se odnose na privredni razvoj Republike Srbije i strateškim i planskim dokumentima Republike Srbije i sadrži analizu ostvarenja ciljeva utvrđenih Strategijom za prethodni period.</p> <p>Strategija se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“.</p>			
		01.5.	<p>Programom se utvrđuju uslovi, način, dinamika i mere za ostvarivanje Strategije.</p> <p>Program donosi Vlada, za period do šest godina na predlog Ministarstva nadležnog za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo).</p> <p>Ministarstvo prati ostvarenje Programa i po potrebi predlaže njegovo usklađivanje sa realnim potrebama najmanje svake druge godine.</p> <p>Predlog dela Programa za teritoriju autonomne pokrajine nadležni organ autonomne pokrajine, na zahtev Ministarstva, dostavlja u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.</p> <p>Energetski subjekti, Agencija i nadležne uprave jedinica lokalne samouprave na zahtev Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, dužni su da dostave podatke za izradu Programa u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahteva.</p> <p>Zahtev za dostavljanje podataka iz stava 5. ovog člana sadrži vrstu podataka, vremenski period na koji se podaci odnose, način dostavljanja podataka, kao i druge elemente neophodne za izradu Programa.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.6.	<p>Program sadrži:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) energetske objekte koje je neophodno izgraditi i rekonstruisati radi sigurnosti snabdevanja ili zaštite životne sredine i koncesije koje će se ponuditi za izgradnju energetskih objekata i rokove za njihovo sprovođenje; 2) procenu finansijskih sredstava i izvore finansiranja; 3) obim korišćenja obnovljivih i novih izvora energije u ukupnoj proizvodnji energije; 4) mere kojima se obezbeđuje da propisi koji se odnose na postupke izdavanja odobrenja, dozvola i licenciranja koji se primenjuju na objekte za proizvodnju električne energije, odnosno energije za grejanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije, kao i na pripadajuće prenosne i distributivne mreže i postupak pretvaranja biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode, budu jednostavni, jasni, dostupni i transparentni; 5) korišćenje savremenih tehnologija za proizvodnju energije i energenata; 6) mere za stimulisanje investiranja u energetski sektor; 7) korišćenje naprednih tehnologija za upravljanje elektroenergetskim sistemom; 8) mere za unapređenje energetske efikasnosti; 9) mere za zaštitu životne sredine; 10) druge elemente od značaja za ostvarivanje Strategije. 			
		01.8.	<p>Vlada podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o sprovođenju Strategije i Programa koji obuhvata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) postignute rezultate u poslednjoj godini u odnosu na ciljeve; 2) ocenu efekata postignutih rezultata i uticaj na Program u sledećoj godini; 3) predlog mera za efikasnije sprovođenje; 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>4) procenu potrebe za usklađivanjem Programa i eventualnim usklađivanjem Strategije sa realnim potrebama.</p> <p>Izveštaj iz stava 1. ovog člana, dostavlja se Narodnoj skupštini najkasnije do 30. juna tekuće godine za proteklu godinu.</p>			
		01.10.7.	Sredstva za ostvarivanje prava energetske ugroženih kupaca obezbeđuju se u Budžetu Republike Srbije.			
		01.109.1.29.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 27) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;			
		01.136.1.36.	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 27) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;			
3.9	<p>Member States shall ensure that electricity suppliers specify in or with the bills and in promotional materials made available to final customers:</p> <p>(a) the contribution of each energy source to the overall fuel mix of the supplier over the preceding year in a comprehensible and, at a national level, clearly comparable manner;</p> <p>(b) at least the reference to existing reference sources, such as web pages, where information on the environmental impact, in terms of at least CO₂ emissions and the radioactive waste resulting from the electricity produced by the overall fuel mix of the supplier over the preceding year is publicly available;</p> <p>(c) Information concerning their rights as regards the means of dispute settlement available to them in the event of a dispute.</p> <p>As regards points (a) and (b) of the first subparagraph with respect to electricity obtained via an electricity exchange or imported from an undertaking situated outside the Community, aggregate figures provided by the exchange or the</p>	01.196.	<p>Snabdevač električnom energijom je dužan da u ili uz račun za prodatu električnu energiju ili na drugi prigodan način kupcu obezbedi uvid u podatke o udelu svih vrsta izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji tog snabdevača u prethodnoj godini na razumljiv i na nacionalnom nivou jasno uporediv način kao i o preduzetim merama i načinu, odnosno efektima preduzetih aktivnosti za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine za proizvodne kapacitete iz kojih je nabavljena električna energija.</p> <p>Vlada može posebnim aktom propisati obavezu snabdevaču električne energije da obezbedi minimalni iznos udela energije iz obnovljivih izvora u prodatoj električnoj energiji.</p> <p>Snabdevač električnom energijom je dužan da uputi kupce na izvore javno dostupnih informacija o uticaju na životnu sredinu, najmanje u pogledu emisija ugljen dioksida i radioaktivnog otpada od proizvodnje električne energije iz svih izvora iz kojih je dati snabdevač prodao električnu energiju u prethodnog godini.</p> <p>Pored podataka i informacija iz stava 1. i 2. ovog</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>undertaking in question over the preceding year may be used.</p> <p>The regulatory authority or another competent national authority shall take the necessary steps to ensure that the information provided by suppliers to their customers pursuant to this Article is reliable and is provided, at a national level, in a clearly comparable manner.</p>		<p>člana, snabdevač je dužan da krajnjem kupcu pruži informacije o njihovim pravima u slučaju spora. Agencija će preduzeti sve neophodne mere da se obezbedi da snabdevači pružaju kupcima jasne, pouzdane i uporedive podatke iz stava 1. i 2. ovog člana.</p>			
3.10.	<p>Member States shall implement measures to achieve the objectives of social and economic cohesion and environmental protection, which shall include energy efficiency/demand-side management measures and means to combat climate change, and security of supply, where appropriate. Such measures may include, in particular, the provision of adequate economic incentives, using, where appropriate, all existing national and Community tools, for the maintenance and construction of the necessary network infrastructure, including interconnection capacity.</p>	<p>01.3.1.1 01.3.1.2 01.3.1.4 01.3.1.5 01.3.1.6 01.3.1.7 01.3.1.8 01.3.1.9 01.3.1.11 01.3.1.14</p>	<p>Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to:</p> <p>1) pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja energijom i energentima;</p> <p>2) adekvatnog nivoa proizvodnje električne energije i kapaciteta prenosnog sistema;</p> <p>4) konkurentnosti na tržištu energije na načelima nediskriminacije, javnosti i transparentnosti;</p> <p>5) obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetske delatnosti i potrošnji energije;</p> <p>6) stvaranja ekonomskih, privrednih i finansijskih uslova za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije;</p> <p>7) stvaranja regulatornih, ekonomskih i privrednih uslova za unapređenje efikasnosti u upravljanju elektroenergetskim sistemima, posebno imajući u vidu razvoj distribuirane proizvodnje električne energije, razvoj distribuiranih skladišnih kapaciteta električne energije, uvođenje sistema za upravljanje potrošnjom i uvođenje koncepta naprednih mreža;</p> <p>8) stvaranje uslova za korišćenje novih izvora energije;</p> <p>9) raznovrsnost u proizvodnji električne energije</p> <p>11) stvaranja uslova za investiranje u energetiku;</p> <p>14) razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa i njihovog povezivanja sa regionalnim i pan-</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>evropskim tržištem.</p> <p>Energetska politika bliže se razrađuje i sprovodi Strategijom razvoja energetike Republike Srbije (u daljem tekstu: Strategija), Programom ostvarivanja Strategije (u daljem tekstu: Program) i Energetskim bilansom Republike Srbije (u daljem tekstu: Energetski bilans).</p>			
		<p>01.4.2.1</p> <p>01.4.2.2</p> <p>01.4.2.7</p> <p>01.4.2.8</p>	<p>Strategija je akt kojim se utvrđuje energetska politika i planira razvoj u sektoru energetike.</p> <p>Strategijom se određuju:</p> <p>1) dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine;</p> <p>2) pravci razvoja prenosnog i distributivnog sistema električne energije;</p> <p>7) pravci razvoja korišćenja energije iz obnovljivih i novih izvora i unapređenja energetske efikasnosti;</p> <p>8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;</p>			
		<p>01.6.1.1</p> <p>01.6.1.2</p> <p>01.6.1.5</p> <p>01.6.1.6</p> <p>01.6.1.7</p> <p>01.6.1.8</p> <p>01.6.1.9</p>	<p>Program sadrži:</p> <p>1) energetske objekte koje je neophodno izgraditi i rekonstruisati radi sigurnosti snabdevanja ili zaštite životne sredine i koncesije koje će se ponuditi za izgradnju energetskih objekata i rokove za njihovo sprovođenje;</p> <p>2) procenu finansijskih sredstava i izvora finansiranja;</p> <p>5) korišćenje savremenih tehnologija za proizvodnju energije i energenata;</p> <p>6) mere za stimulisanje investiranja u energetski sektor;</p> <p>7) korišćenje naprednih tehnologija za upravljanje elektroenergetskim sistemom;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			8) mere za unapređenje energetske efikasnosti; 9) mere za zaštitu životne sredine;			
		01.65.5	Nacionalni akcioni plan mora biti usaglašen sa propisima kojima se uređuje energetska efikasnost i smanjenje emisije gasova koji izazivaju efekat staklene bašte.			
		01.91.1.1 01.91.1.2 01.91.1.3	Regulisanim cenama obezbeđuje se: 1) pokrivanje opravdanih troškova poslovanja i odgovarajućeg prinosa na efikasno uložena sredstva u obavljanje regulisane delatnosti, kojima se obezbeđuje kratkoročna i dugoročna sigurnost snabdevanja, odnosno održivi razvoj sistema uzimajući u obzir prihode i rashode vezane za dodelu prekograničnih kapaciteta i primenu mehanizma kompenzacije tranzita energije i ostale prihode; 2) bezbednost rada sistema; 3) podsticanje ekonomske i energetske efikasnosti;			
		03.1	Ovim zakonom uređuju se uslovi i način efikasnog korišćenja energije i energenata (u daljem tekstu: energije) u sektoru proizvodnje, prenosa, distribucije i potrošnje energije; politika efikasnog korišćenja energije; sistem energetskog menadžmenta; označavanje nivoa energetske efikasnosti proizvoda koji utiču na potrošnju energije; minimalni zahtevi energetske efikasnosti u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne i toplotne energije i isporuci prirodnog gasa; finansiranje, podsticajne i druge mere u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za prava i obaveze fizičkih i pravnih lica u vezi sa efikasnim korišćenjem energije.			
		01.94.2.11.	Proizvođač električne energije je dužan da: 11) poštuje propisane uslove koji se odnose na energetska efikasnost i zaštitu životne sredine;			
		01.109.1.29	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 29) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.136.1.36	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 36) preuzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;			
3.11.	In order to promote energy efficiency, Member States or, where a Member State has so provided, the regulatory authority shall strongly recommend that electricity undertakings optimize the use of electricity, for example by providing energy management services, developing innovative pricing formulas, or introducing intelligent metering systems or smart grids, where appropriate.	01.49.1.2	Agencija daje mišljenje: 1) na plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema koji donosi operator prenosnog, transportnog, odnosno distributivnog sistema;	PU		
		01.94.2.11.	Proizvođač električne energije je dužan da: 11) poštuje propisane uslove koji se odnose na energetska efikasnost i zaštitu životne sredine;			
		01.109.1.29	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 29) preuzima mere za povećanje energetske efikasnosti i zaštitu životne sredine;			
		01.115.	Operator prenosnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta. Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator prenosnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja. Operator prenosnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.			
		01.136.1.36	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 36) preuzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;			
		01.138.	Operator distributivnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>kupaca električne energije.</p> <p>Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator distributivnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.</p> <p>Operator distributivnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.</p> <p>Planom implementacije iz stava 2. ovog člana, operator distributivnog sistema će obuhvatiti minimalno 80% mesta primopredaje u kategoriji krajnjih kupaca električne energije za koju je utvrđena ekonomska opravdanost implementacije.</p>			
3.12.	Member States shall ensure the provision of single points of contact to provide consumers with all necessary information concerning their rights, current legislation and the means of dispute settlement available to them in the event of a dispute. Such contact points may be part of general consumer information points.	03.1	<p>Ovim zakonom uređuju se uslovi i način efikasnog korišćenja energije i energenata (u daljem tekstu: energije) u sektoru proizvodnje, prenosa, distribucije i potrošnje energije; politika efikasnog korišćenja energije; sistem energetske menadžmenta; označavanje nivoa energetske efikasnosti proizvoda koji utiču na potrošnju energije; minimalni zahtevi energetske efikasnosti u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne i toplotne energije i isporuci prirodnog gasa; finansiranje, podsticajne i druge mere u ovoj oblasti, kao i druga pitanja od značaja za prava i obaveze fizičkih i pravnih lica u vezi sa efikasnim korišćenjem energije.</p>			
		01.54.	<p>Agencija odlučuje po žalbama protiv:</p> <p>1) akta operatora sistema po zahtevu za priključenje na sistem, odnosno nedonošenju odluke po zahtevu za priključenje na sistem;</p> <p>2) akta operatora sistema o odbijanju pristupa sistemu;</p> <p>Poslove iz stava 1. ovog člana, Agencija obavlja kao poverene poslove.</p> <p>Pored poslova iz stava 1. ovog člana, Agencija je dužna da u skladu sa delokrugom rada:</p> <p>1) u slučaju spora između energetske subjekata i između energetske subjekta i korisnika sistema, koji se ne može rešiti bez organa nadležnog za poslove</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>posredovanja, pruži stranama u sporu stručnu pomoć i sve podatke kojima raspolaže u cilju pripreme dokumentacije potrebne za posredovanje;</p> <p>2) razmatra i postupa, po prigovorima fizičkih i pravnih lica u vezi sa neizvršenjem obaveza operatora sistema, snabdevača na veliko električnom energijom, snabdevača električnom energijom, snabdevača prirodnim gasom i javnog snabdevača prirodnim gasom u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Akt Agencije u slučaju iz stava 3. tačka 2) ovog člana, ne isključuje pravo nezadovoljne stranke da zaštitu prava mogu ostvariti pred nadležnim sudom.</p>			
		01.57.1. 14	<p>Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje:</p> <p>14) poštovanje mera zaštite potrošača utvrđenih ovim zakonom;</p>			
		01.109.1.43.	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>43) preduzima mere kako bi omogućio korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava;</p>			
		01.136.1.38	<p>Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>38) preduzima mere kako bi omogućili korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava;</p>			
		01.173.1.8	<p>Snabdevač je dužan da:</p> <p>8) obezbedi besplatnu telefonsku liniju za obaveštavanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca;</p> <p>10) preduzima mere kako bi omogućio kupcima kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
3.13.	Member States shall ensure that an independent mechanism such as an energy ombudsman or a consumer body is in place in order to ensure efficient treatment of complaints and out of-court dispute settlements.	01.136.1.39	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 39) uspostavi posebnu organizacionu jedinicu i procedure za postupanje po prigovorima, pritužbama iz nadležnosti operatora sistema i vodi evidenciju o tome;			
		01.195.1.4	Snabdevač je dužan da: 4) obezbedi organizacionu jedinicu, telo ili osobe odgovarajućeg radnog iskustva i stručne spreme za rešavanje prigovora, reklamacija i objektivno odlučivanje u rokovima utvrđenih zakonom;			
		04.1	U cilju zaštite položaja potrošača ovim zakonom uređuju se prava i obaveze potrošača, instrumenti i načini zaštite prava potrošača, informisanje i unapređenje znanja potrošača o njihovim pravima i načinima zaštite prava, prava i obaveze udruženja i saveza čija je oblast delovanja ostvarivanje ciljeva zaštite potrošača, vansudsko rešavanja potrošačkih sporova, prava i obaveze državnih organa u oblasti zaštite potrošača i druga pitanja od značaja za položaj i zaštitu potrošača.			
3.14.	Member States may decide not to apply the provisions of Articles 7, 8, 32 and/or 34 insofar as their application would obstruct the performance, in law or in fact, of the obligations imposed on electricity undertakings in the general economic interest and insofar as the development of trade would not be affected to such an extent as would be contrary to the interests of the Community. The interests of the Community include, inter alia, competition with regard to eligible customers in accordance with this Directive and Article 86 of the Treaty.			PU		Odredbe čl. 7, 8, 32 i 34 transponovane u Zakon o energetici
3.15.	Member States shall, upon implementation of this Directive, inform the Commission of all measures adopted to fulfil universal service and public service obligations, including consumer protection and environmental protection, and their possible effect on national and international competition, whether or not such measures require a derogation from this			NU	Zakonom nije predviđeno obaveštavanje EK po ovom pitanju	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Directive. They shall inform the Commission subsequently every two years of any changes to such measures, whether or not they require a derogation from this Directive					
3.16.	The Commission shall establish, in consultation with relevant stakeholders including Member States, the national regulatory authorities, consumer organizations, electricity undertakings and, building on the progress achieved to date, social partners, a clear and concise energy consumer checklist of practical information relating to energy consumer rights. Member States shall ensure that electricity suppliers or distribution system operators, in cooperation with the regulatory authority, take the necessary steps to provide their consumers with a copy of the energy consumer checklist and ensure that it is made publicly available.	<p>01.56.1.10.</p> <p>01.109.1.43.</p> <p>01.136.1.38.</p> <p>01.195.1.3 01.195.1.5 01.195.1.8 01.195.1.10</p>	<p>Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da:</p> <p>10) saraduje sa snabdevačem i operatorom distributivnog sistema u cilju preduzimanja mera kojim bi se korisnicima sistema i krajnjim kupcima učinile dostupnim kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava;</p> <p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>43) preduzima mere kako bi omogućio korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava;</p> <p>Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da</p> <p>38) preduzima mere kako bi omogućili korisnicima sistema kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koja se odnose na njihova prava</p> <p>Snabdevač je dužan da:</p> <p>3) na svojoj internet stranici ili na drugi prikladan način, obavesti kupce:</p> <p>(1) o ulogama snabdevača i operatora sistema na koji je objekat kupca priključen;</p> <p>(2) o mestu i načinu dostavljanja prigovora na obračun, komercijalne usluge snabdevača i operatora sistema, kao i na kvalitet i pouzdanost isporuke električne energije ukoliko su lošiji od nivoa definisanog tehničkim propisima i pravilima o kvalitetu isporuke i snabdevanja;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
4.	Member States shall ensure the monitoring of security of supply issues. Where Member States consider it appropriate, they may delegate that task to the regulatory authorities referred to in Article 35. Such monitoring shall, in particular, cover the balance of supply and demand on the national market, the level of expected future demand and envisaged additional capacity being planned or under construction, and the quality and level of maintenance of the networks, as well as measures to cover peak demand and to deal with shortfalls of one or more suppliers. The competent authorities shall publish every two years, by 31 July, a report outlining the findings resulting from the monitoring of those issues, as well as any measures taken or envisaged to address them and shall forward that report to the	<p>01.11.1</p> <p>01.11.2</p> <p>01.11.3</p>	<p>(3) da se po pitanju izmene tehničkih uslova priključenja, tehničkih problema vezanih za priključak na sistem, mernu opremu i tačnost merenja, nizak napon, kvar na mreži i prekid napajanja, može obratiti i direktno operatoru sistema na koji je njegov objekat priključen;</p> <p>5) obavesti kupca u razumnom roku o promeni cena i drugih uslova snabdevanja, a kupca iz kategorije domaćinstva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača, izuzev u slučaj sniženja cena i davanja kupcu povoljnijih uslova snabdevanja, pri čemu se obaveštenjem smatra i objavljivanje informacije preko sredstava javnog informisanja, s tim da kupac ima pravo na raskid ugovora o snabdevanju, ako ne prihvati promenu cene i izmenjene uslove;</p> <p>8) obezbedi besplatnu telefonsku liniju za obaveštavanje i odgovore na pitanja kupaca radi informisanja o uslovima i načinu ostvarivanja prava kupaca;</p> <p>10) preduzima mere kako bi omogućio kupcima kratke i sadržajne kontrolne liste sa praktičnim informacijama koje se odnose na njihova prava;</p> <p>Ministarstvo izrađuje izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom svake godine do 31. jula i objavljuje ga na internet stranici ministarstva.</p> <p>Izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom sadrži:</p> <p>1) procenu sigurnosti rada prenosnog i distributivnog sistema;</p> <p>2) podatke o planiranoj potrošnji i proizvodnji električne energije, kao i način obezbeđivanja nedostajućih količina za naredni petogodišnji period;</p> <p>3) prognoziranu sigurnost snabdevanja za narednih pet do petnaest godina;</p> <p>4) plan investicija prenosnog sistema i korisnika prenosnog sistema za narednih pet do petnaest godina, uključujući izgradnju interkonektivnih dalekovoda;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Commission forthwith.		<p>5) mehanizme upravljanja zagušenjima u prenosnim i distributivnim sistemima u skladu sa Ugovorom o osnivanju Energetske zajednice i pravilima evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema;</p> <p>6) podatke o merama za pokrivanje vršne potrošnje, kao i mere koje se preduzimaju u slučaju da jedan ili više snabdevača ne obezbede dovoljne količine električne energije;</p> <p>7) obim i kvalitet održavanja prenosnog i distributivnog sistema;</p> <p>8) regionalne, nacionalne i evropske ciljeve održivog razvoja uključujući i međunarodne projekte;</p> <p>9) raznovrsnost primarnih izvora za proizvodnju električne energije</p> <p>10) podatke o investicijama u kapacitete za proizvodnju električne energije. Podatke iz stava 2. tačka 10) ovog člana Ministarstvo dostavlja Agenciji.</p>			
		01.13.1	Energetskim bilansom utvrđuju se godišnje potrebe za energijom, odnosno energentima iskazanim na mesečnom nivou koje je neophodno obezbediti radi pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja krajnjih kupaca, uz uvažavanje potreba za racionalnom potrošnjom energije i energenata; izvori obezbeđivanja potrebnih količina energije, odnosno energenata, kao i potreban nivo zaliha i rezervnih kapaciteta energetskih objekata za sigurno snabdevanje kupaca energijom i energentima.			
		01.109.1.36	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 36) prati sigurnost snabdevanja i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.136.1.26.	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da 26) prati sigurnost snabdevanja električnom energijom u distributivnom sistemu i Ministarstvu dostavlja podatke za izveštaj o sigurnosti snabdevanja;			
5.	The regulatory authorities where Member States have so provided or Member States shall ensure that technical safety criteria are defined and that technical rules establishing the minimum technical design and operational requirements for the connection to the system of generating installations, distribution systems, directly connected consumers' equipment, interconnector circuits and direct lines are developed and made public. Those technical rules shall ensure the interoperability of systems and shall be objective and non-discriminatory. The Agency may make appropriate recommendations towards achieving compatibility of those rules, where appropriate. Those rules shall be notified to the Commission in accordance with Article 8 of Directive 98/34/EC of the European Parliament and of the Council of 22 June 1998 laying down a procedure for the provision of information in the field of technical standards and regulations and of rules on Information Society services	01.51.1.2.	Agencija donosi sledeća pravila 2) o kvalitetu isporuke i snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom	PU		
01.53.1.	Agencija daje saglasnost na: 1) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 3) proceduru za priključenje objekata na prenosni sistem 5) pravila o radu distributivnog sistema električne energije					
01.56.1.2	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 2) prati primenu pravila iz člana 53. ovog zakona, zahteva njihovu izmenu i prati primenu drugih akata, u skladu sa odredbama ovog zakona;					
01.92.1.7	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da 7) donese pravila o radu prenosnog sistema					
01.92.1.25	25) donese proceduru za priključenje korisnika na prenosni sistem					
01.116.1.2	Pravilima o radu prenosnog sistema električne energije uređuju se: 2) uslovi za siguran i pouzdan rad prenosnog sistema;					
01.116.1.3	3) tehnički uslovi za priključenje i za povezivanje na prenosni sistem;					
01.116.1.8	8) parametri i način kontrole kvaliteta električne energije;					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.116.2 01.116.3 01.116.4	Pravila iz stava 1. ovog člana donosi Operator prenosnog sistema električne energije uz saglasnost Agencije. Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije. Agencija objavljuje odluku o davanju saglasnosti pravila iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.			
		01.136.1.1.	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da 1) donese pravila o radu distributivnog sistema			
		01.139.1.2 01.139.1.5 01.139.1.9	Pravilima o radu distributivnog sistema električne energije uređuje se: 2) uslovi za siguran i pouzdan rad distributivnog sistema i obaveze korisnika distributivnog sistema; 5) tehnički uslovi za priključenje i za povezivanje na distributivni sistem; 1) 9) parametri i način kontrole kvaliteta električne energije;			
		01.139.2 01.139.3 01.139.4	Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator distributivnog sistema električne energije uz saglasnost Agencije. Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora distributivnog sistema i Agencije. Agencija objavljuje odluku o davanju saglasnosti pravila iz stava 1. ovog člana u „Službenom glasniku Republike Srbije”.			
6.1. <u>6.2</u>	Member States as well as the regulatory authorities shall cooperate with each other for the purpose of integrating their national markets at one or more regional levels, as a first step towards the creation of a fully liberalized internal market. In particular, the regulatory authorities where Member States have so provided or Member States shall promote and facilitate the cooperation of transmission system operators at a regional level, including on cross-border issues, with the aim of creating a competitive internal market in electricity,	01.9.	Nadležni organi u Republici Srbiji, Agencija, operator prenosnog sistema i operator tržišta električne energije, odnosno operator transportnog sistema prirodnog gasa će saradivati sa nadležnim organima u drugim zemljama, radi integrisanja tržišta na jednom ili više regionalnih nivoa, a u cilju uspostavljanja liberalizovanog regionalnog i pan-evropskog tržišta. Saradnja iz stava 1. ovog člana obuhvata,	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>foster the consistency of their legal, regulatory and technical framework and facilitate integration of the isolated systems forming electricity islands that persist in the Community. The geographical areas covered by such regional cooperation shall include cooperation in geographical areas defined in accordance with Article 12(3) of Regulation (EC) No 714/2009. Such cooperation may cover other geographical areas.</p> <p>The Agency shall cooperate with national regulatory authorities and transmission system operators to ensure the compatibility of regulatory frameworks between the regions with the aim of creating a competitive internal market in electricity. Where the Agency considers that binding rules on such cooperation are required, it shall make appropriate recommendations</p>	<p>01.64.4.</p>	<p>naročito saradnju u pogledu prekograničnih pitanja, sa ciljem stvaranja konkurentnog tržišta električne energije, odnosno prirodnog gas i harmonizacije pravnih, regulatornih i tehničkih propisa Republike Srbije.</p> <p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa ; 2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima. 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>01.109.1.1</p> <p>01.109.1.2</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da</p> <p>1) primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema</p> <p>2) saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije;</p>			
6.3.	<p>Member States shall ensure, through the implementation of this Directive, that transmission system operators have one or more integrated system(s) at regional level covering two or more Member States for capacity allocation and for checking the security of the network.</p>	<p>163.</p> <p>164.</p>	<p>Pristup prenosnom sistemu u prekograničnoj razmeni električne energije se ostvaruje na osnovu prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta. Pravo na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, dodeljuje se na nediskriminatoran i transparentan način, u skladu sa usaglašenim tehničkim kriterijumima rada povezanih prenosnih sistema i pravilima za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta.</p> <p>Pravo na učešće u raspodeli prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta i na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta se ostvaruje na osnovu ugovora koji sa učesnicima na tržištu zaključuje operator prenosnog sistema. Pravilima za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta uređuju se postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, vrsta i obim podataka i način njihovog objavljivanja, kao i druga pitanja vezana za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta. Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici. Operator prenosnog sistema, uz saglasnost Agencije, postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih kapaciteta i pristup prekograničnim</p>	<p>PU</p>		<p>Kapaciteti se alociraju u saradnji sa četiri države članice Mađarskom, Rumunijom, Bugarskom i Hrvatskom.</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>prenosnim kapacitetima, može urediti i ugovorom sa susednim operatorom prenosnog sistema, ugovorom sa operatorima prenosnih sistema drugih zemalja, odnosno operatorima tržišta električne energije. Pravila iz stava 2. i ugovor iz stava 4. ovog člana moraju biti u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i sa drugim međunarodnim ugovorima koje je ratifikovala Republika Srbija.</p>			
6.4.	<p>Where vertically integrated transmission system operators participate in a joint undertaking established for implementing such cooperation, the joint undertaking shall establish and implement a compliance programme which sets out the measures to be taken to ensure that discriminatory and anticompetitive conduct is excluded. That compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet the objective of excluding discriminatory and anticompetitive conduct. It shall be subject to the approval of the Agency. Compliance with the programme shall be independently monitored by the compliance officers of the vertically integrated transmission system operators.</p>			NU	<p>Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji nije vertikalno integrisano preduzeće, odnosno U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive.</p>	
7.1.	<p>For the construction of new generating capacity, Member States shall adopt an authorization procedure, which shall be conducted in accordance with objective, transparent and nondiscriminatory criteria.</p>	<p>01.30.1 01.30.2</p>	<p>Energetski objekti se grade u skladu sa zakonom kojim se uređuje uslovi i način uređenja prostora, uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta i izgradnja objekata, tehničkim i drugim propisima, a po prethodno pribavljenoj energetskoj dozvoli koja se izdaje u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Energetska dozvola se podnosi uz zahtev za izdavanje građevinske dozvole.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.30.1.3.	Energetska dozvola se pribavlja za izgradnju sledećih objekata: 1) objekata za proizvodnju električne energije snage 1 MW i više; 2) objekata za proizvodnju električne energije snage do 1 MW koji kao primarni energetske resurs koriste vodu; 3) objekata za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije u termoelektranama - toplanama električne snage 1 MW i više i ukupne toplotne snage 1 MWt i više			
7.2.a.	Member States shall lay down the criteria for the grant of authorizations for the construction of generating capacity in their territory. In determining appropriate criteria, Member States shall consider: (a) the safety and security of the electricity system, installations and associated equipment	01.33.1.1.	Za izdavanje energetske dozvole moraju se ispuniti uslovi koji se odnose na: 1) pouzdan i siguran rad energetskeg sistema	PU		
7.2.b.	(b) the protection of public health and safety	01.33.1.6.	6) zaštitu na radu i bezbednost ljudi i imovine	PU		
7.2.c.	(c) the protection of the environment	01.33.1.7.	7) zaštitu životne sredine	PU		
7.2.d.	(d) land use and siting	01.33.1.2.	2) uslove za određivanje lokacije i korišćenja zemljišta	PU		
7.2.e.	(e) the use of public ground	01.33.1.2.	2) uslove za određivanje lokacije i korišćenja zemljišta	PU		
7.2.f.	(f) energy efficiency	01.33.1.4.	4) energetskeg efikasnost	PU		
7.2.g.	(g) the nature of the primary sources	01.33.1.5.	5) uslove korišćenja primarnih izvora energije;	PU		
7.2.h.	(h) the characteristics particular to the applicant, such as technical, economic and financial capabilities;	01.33.1.8.	8) ekonomsko-finansijsku sposobnost podnosioca zahteva da realizuje izgradnju energetskeg objekta	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
7.2.i.	(i) compliance with measures adopted pursuant to Article 3					
7.2.j.	(j) the contribution of the generating capacity to meeting the overall Community target of at least a 20 % share of energy from renewable sources in the Community's gross final consumption of energy in 2020 referred to in Article 3(1) of Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources	01.33.1.9.	9) doprinos kapaciteta za proizvodnju električne energije u ostvarivanju ukupnog udela energije iz obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije u skladu sa Nacionalnim akcionim planom	PU		
7.2.k.	(k) the contribution of generating capacity to reducing emissions	01.33.1.10.	10) doprinos kapaciteta za proizvodnju električne energije smanjenju emisija;	PU		
7.3.	Member States shall ensure that specific authorization procedures exist for small decentralized and/or distributed generation, which take into account their limited size and potential impact. Member States may set guidelines for that specific authorization procedure. National regulatory authorities or other competent national authorities including planning authorities shall review those guidelines and may recommend amendments thereto. Where Member States have established particular land use permit procedures applying to major new infrastructure projects in generation capacity, Member States shall, where appropriate, include the construction of new generation capacity within the scope of those procedures and shall implement them in a nondiscriminatory manner and within an appropriate time-frame.	01.34.3.	Ministarstvo bliže propisuje uslove za izdavanje energetske dozvole, sadržaj zahteva za izdavanje energetske dozvole u zavisnosti od vrste i namene energetskog objekta, način izdavanja energetske dozvole i sadržaj registra izdatih energetskih dozvola i registra energetskih dozvola koje su prestale da važe i druga pitanja u skladu sa zakonom.	PU		
7.4.	The authorization procedures and criteria shall be made public. Applicants shall be informed of the reasons for any refusal to grant an authorization. Those reasons shall be objective, nondiscriminatory, well-founded and duly substantiated. Appeal procedures shall be made available to the applicant.	01.35.1 01.35.2 01.35.3 01.35.4	Energetska dozvola se izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, ako su ispunjeni uslovi utvrđeni ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. U slučaju da se odbije zahtev za izdavanje energetske dozvole rešenje mora sadržati detaljno obrazloženje koje će biti zasnovano na objektivnim i nediskriminatornim kriterijuma i dostavljeno	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>podnosiocu zahteva.</p> <p>Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja, odnosno Ministarstvu u slučajevima iz člana 32. stav 2. ovog zakona.</p> <p>Rešenje Vlade, odnosno Ministarstva je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.</p>			
8.1.	Member States shall ensure the possibility, in the interests of security of supply, of providing for new capacity or energy efficiency/demand-side management measures through a tendering procedure or any procedure equivalent in terms of transparency and non-discrimination, on the basis of published criteria. Those procedures may, however, be launched only where, on the basis of the authorization procedure, the generating capacity to be built or the energy efficiency/demand-side management measures to be taken are insufficient to ensure security of supply.	01.37.1.	U slučaju da se putem izdavanja energetske dozvole ne mogu obezbediti novi proizvodni kapaciteti ili kada preduzete mere energetske efikasnosti, nisu dovoljne za obezbeđivanje sigurnog i redovnog snabdevanja električnom energijom, izgradnja objekata za proizvodnju električne energije može se odobriti po sprovedenom postupku javnog tendera.	PU		
8.2.	Member States may ensure the possibility, in the interests of environmental protection and the promotion of infant new technologies, of tendering for new capacity on the basis of published criteria. Such tendering may relate to new capacity or to energy efficiency/demand-side management measures. A tendering procedure may, however, be launched only where, on the basis of the authorization procedure the generating capacity to be built or the measures to be taken, are insufficient to achieve those objectives.	01.3.1.4 01.3.1.5 01.3.1.6 01.3.1.7 01.3.1.8 01.3.1.9	<p>Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to:</p> <p>1) pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja energijom i energentima;</p> <p>2) adekvatnog nivoa proizvodnje električne energije i kapaciteta prenosnog sistema;</p> <p>5) obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetske delatnosti i potrošnji energije;</p> <p>6) stvaranja ekonomskih, privrednih i finansijskih uslova za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije;</p> <p>7) stvaranja regulatornih, ekonomskih i privrednih uslova za unapređenje efikasnosti u upravljanju elektroenergetskim sistemima, posebno imajući u vidu razvoj distribuirane proizvodnje električne</p>	PU		U tački 8.1 su navedeni slučajevi kada se raspisuje javni tender. U NZoE je kroz energetske politiku, Strategiju, Program ostvarivanja Strategije i izveštavanje realizovano planiranje izgradnje proizvodnih kapaciteta, prevashodno uvažavajući

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>energije, razvoj distribuiranih skladišnih kapaciteta električne energije, uvođenje sistema za upravljanje potrošnjom i uvođenje koncepta naprednih mreža;</p> <p>8) stvaranje uslova za korišćenje novih izvora energije;</p> <p>9) raznovrsnost u proizvodnji električne energije;</p> <p>10) unapređenja zaštite životne sredine u svim oblastima energetske delatnosti;</p> <p>11) stvaranja uslova za investiranje u energetiku;</p>			<p>kriterijume energetske efikasnosti i zaštite životne sredine.</p>
		01.4.1.	<p>Strategija je akt kojim se utvrđuje energetska politika i planira razvoj u sektoru energetike.</p>			
		01.4.1.1	<p>Strategijom se određuju:</p> <p>1) dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine;</p> <p>7) pravci razvoja korišćenja energije iz obnovljivih i novih izvora i unapređenja energetske efikasnosti;</p>			
		01.4.1.7	<p>8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem</p>			
		01.4.1.8	<p>distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;</p>			
		01.5.1	<p>Programom se utvrđuju uslovi, način, dinamika i mere za ostvarivanje Strategije.</p>			
		01.5.2	<p>Program donosi Vlada, za period do šest godina na predlog Ministarstva nadležnog za poslove energetike</p>			
		01.5.3	<p>Ministarstvo prati ostvarenje Programa i po potrebi predlaže njegovo usklađivanje sa realnim potrebama najmanje svake druge godine.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>01.6.</p>	<p>Program sadrži:</p> <p>1) energetske objekte koje je neophodno izgraditi i rekonstruisati radi sigurnosti snabdevanja ili zaštite životne sredine i koncesije koje će se ponuditi za izgradnju energetskih objekata i rokove za njihovo sprovođenje;</p> <p>4) korišćenje savremenih tehnologija za proizvodnju energije i energenata;</p> <p>5) mere za stimulisanje investiranja u energetski sektor;</p> <p>6) korišćenje naprednih tehnologija za upravljanje elektroenergetskim sistemom;</p> <p>7) mere za unapređenje energetske efikasnosti;</p> <p>8) mere za zaštitu životne sredine;</p>			
		<p>01.8.</p>	<p>Vlada podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o sprovođenju Strategije i Programa koji obuhvata:</p> <p>1) postignute rezultate u poslednjoj godini u odnosu na ciljeve;</p> <p>2) ocenu efekata postignutih rezultata i uticaj na Program u sledećoj godini;</p> <p>3) predlog mera za efikasnije sprovođenje;</p> <p>4) procenu potrebe za usklađivanjem Programa i eventualnim usklađivanjem Strategije sa realnim potrebama.</p> <p>Izveštaj iz stava 1. ovog člana, dostavlja se Narodnoj skupštini najkasnije do 30. juna tekuće godine za proteklu godinu.</p>			
8.3.	<p>Details of the tendering procedure for means of generating capacity and energy efficiency/demand-side management measures shall be published in the Official Journal of the European Union at least six months prior to the closing date for tenders.</p> <p>The tender specifications shall be made available to any interested undertaking established in the territory of a Member State so that it has sufficient time in which to submit a tender.</p> <p>With a view to ensuring transparency and non-discrimination, the tender specifications shall contain a detailed description of the contract</p>	<p>01.37.2</p> <p>01.37.3</p> <p>01.37.4</p> <p>01.37.5</p> <p>01.37.6</p>	<p>Vlada, na predlog Ministarstva donosi odluku o raspisivanju javnog tendera u skladu sa zakonom.</p> <p>Odluka iz stava 2. ovog člana sadrži naročito:</p> <p>1) lokaciju na kojoj će se graditi objekat;</p> <p>2) vrstu primarne energije;</p> <p>3) način proizvodnje i uslove preuzimanja električne energije;</p> <p>4) uslove koji se odnose na zaštitu životne sredine;</p> <p>5) uslove koji se odnose na zaštitu spomenika kulture ako isti postoje na lokaciji na kojoj će se graditi</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>specifications and of the procedure to be followed by all tenderers and an exhaustive list of criteria governing the selection of tenderers and the award of the contract, including incentives, such as subsidies, which are covered by the tender. Those specifications may also relate to the fields referred to in Article 7(2).</p>		<p>objekat;</p> <p>6) uslove koji se odnose na energetska efikasnost;</p> <p>7) mere podsticaja za pojedine vrste primarne energije i instalisane snage proizvodnog kapaciteta;</p> <p>8) uslove koji se odnose na prestanak rada objekta;</p> <p>9) rok za podnošenje ponude.</p> <p>Prikupljanje ponuda po javnom tenderu, ocenjivanje i rangiranje ponuda vrši Ministarstvo i Vladi dostavlja izveštaj sa predlogom najpovoljnije ponude.</p> <p>Postupak javnog tendera, uslovi za učešće na tenderu i kriterijumi za izbor ponude moraju biti transparentni i nediskriminatorni.</p> <p>Odluka o raspisivanju javnog tendera objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a detalje u vezi sa tenderskom procedurom Ministarstvo će javno objaviti uključujući i objavljivanje u glasilima u skladu sa obavezama Republike Srbije preuzetim ratifikovanim međunarodnim sporazumima, najmanje šest meseci pre datuma zatvaranja tendera.</p>			
8.4.	<p>In invitations to tender for the requisite generating capacity, consideration must also be given to electricity supply offers with long-term guarantees from existing generating units, provided that additional requirements can be met in this way.</p>	01.7.	<p>U cilju realizacije dugoročnih ciljeva za razvoj proizvodnih objekata koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja utvrđenih Strategijom i Programom, mogu se zaključiti dugoročni ugovori o prodaji sa proizvođačem električne energije, uz uvažavanje načela konkurencije i nediskriminacije.</p>	PU		<p>Obuhvaćeno u dokumentima Strategija i Program ostvarivanja Strategije</p>
8.5.	<p>Member States shall designate an authority or a public or private body independent from electricity generation, transmission, distribution and supply activities, which may be a regulatory authority referred to in Article 35(1), to be responsible for the organization, monitoring and control of the tendering procedure referred to in paragraphs 1 to 4 of this Article. Where a transmission system operator is fully independent from other activities not relating to the transmission system in</p>	01.37.4.	<p>Prikupljanje ponuda po javnom tenderu, ocenjivanje i rangiranje ponuda vrši Ministarstvo i Vladi dostavlja izveštaj sa predlogom najpovoljnije ponude.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	ownership terms, the transmission system operator may be designated as the body responsible for organizing, monitoring and controlling the tendering procedure. That authority or body shall take all necessary steps to ensure confidentiality of the information contained in the tenders.					
9.1.	<p>Member States shall ensure that from 3 March 2012:</p> <p>(a) each undertaking which owns a transmission system acts as a transmission system operator;</p> <p>(b) the same person or persons are entitled neither:</p> <p>(i) directly or indirectly to exercise control over an undertaking performing any of the functions of generation or supply, and directly or indirectly to exercise control or exercise any right over a transmission system operator or over a transmission system; nor</p> <p>(ii) directly or indirectly to exercise control over a transmission system operator or over a transmission system, and directly or indirectly to exercise control or exercise any right over an undertaking performing any of the functions of generation or supply;</p> <p>(c) the same person or persons are not entitled to appoint members of the supervisory board, the administrative board or bodies legally representing the undertaking, of a transmission system operator or a transmission system, and directly or indirectly to exercise control or exercise any right over an undertaking performing any of the functions of generation or supply; and</p> <p>(d) the same person is not entitled to be a member of</p>	01.98.1.	<p>Nezavisnost operatora prenosnog sistema ostvaruje se na način da isto lice ili lica nisu ovlašćena da:</p> <p>1) direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom, i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom;</p> <p>2) direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom;</p> <p>3) imenuju članove nadzornog odbora, ili druge organe upravljanja kao i pravne zastupnike operatora prenosnog sistema i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom;</p> <p>4) istovremeno budu članovi nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravni zastupnici operatora prenosnog sistema i energetske subjekata koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	the supervisory board, the administrative board or bodies legally representing the undertaking, of both an undertaking performing any of the functions of generation or supply and a transmission system operator or a transmission system.	01.157.1.	Prenosna elektroenergetska mreža može, u skladu sa zakonom, biti u javnoj svojini i u svojini operatora prenosnog sistema koga je osnovala Republika Srbija za obavljanje delatnosti prenosa i upravljanja prenosnim sistemom.			
9.2.	The rights referred to in points (b) and (c) of paragraph 1 shall include, in particular: (a) the power to exercise voting rights; (b) the power to appoint members of the supervisory board, the administrative board or bodies legally representing the undertaking; or (c) the holding of a majority share.	01.98.2.	Odredbe stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana posebno se odnose na: 1) pravo glasa; 2) pravo imenovanja članova nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravnih zastupnika; 3) posedovanje većinskog udela u vlasničkoj strukturi.	PU		
9.3.	For the purpose of paragraph 1(b), the notion 'undertaking performing any of the functions of generation or supply' shall include 'undertaking performing any of the functions of production and supply' within the meaning of Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas, and the terms 'transmission system operator' and 'transmission system' shall include 'transmission system operator' and 'transmission system' within the meaning of that Directive	01.2.21.	21) energetski subjekt je pravno lice, odnosno preduzetnik, koje obavlja jednu ili više energetskih delatnosti iz člana 16. ovog zakona;	PU		
		01.2.46.	46) operator prenosnog sistema električne energije je energetski subjekt koji obavlja delatnost prenosa i upravljanja prenosnim sistemom električne energije i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj prenosnog sistema na području Republike Srbije, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispuni potrebe za prenosom električne energije na ekonomski opravdan način;			
9.4.	Member States may allow for derogations from points (b) and (c) of paragraph 1 until 3 March 2013, provided that transmission system operators are not part of a vertically integrated undertaking.			NP	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji nije vertikalno integrisano preduzeće.	
9.5.	The obligation set out in paragraph 1(a) shall be deemed to be fulfilled in a situation where two or more undertakings which own transmission systems have created a joint venture which acts as a transmission system operator in two or more Member States for the transmission systems concerned. No			NU	U Republici Srbiji postoji samo jedan operator prenosnog sistema, odnosno ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	other undertaking may be part of the joint venture, unless it has been approved under Article 13 as an independent system operator or as an independent transmission operator for the purposes of Chapter V.				unose u naše zakonodavstvo	
9.6.	For the implementation of this Article, where the person referred to in points (b), (c) and (d) of paragraph 1 is the Member State or another public body, two separate public bodies exercising control over a transmission system operator or over a transmission system on the one hand, and over an undertaking performing any of the functions of generation or supply on the other, shall be deemed not to be the same person or persons.	01.99	U slučaju da je lice iz člana 98. ovog zakona država ili drugi organ javne vlasti, kontrolu nad operatorom prenosnog sistema sa jedne strane, i energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom sa druge strane, ne može obavljati isto lice, odnosno isti organ javne vlasti.	PU		
9.7	Member States shall ensure that neither commercially sensitive information referred to in Article 16 held by a transmission system operator which was part of a vertically integrated undertaking, nor the staff of such a transmission system operator, is transferred to undertakings performing any of the functions of generation and supply.	01.18.4	Operatori sistema dužni su da obezbede tajnost komercijalno osetljivih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije i energenata, kao i tajnost komercijalno osetljivih podataka i informacija o svojim aktivnostima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.	PU		Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji nije vertikalno integrisano preduzeće.
9.8.	Where on 3 September 2009, the transmission system belongs to a vertically integrated undertaking a Member State may decide not to apply paragraph 1. In such case, the Member State concerned shall either: (a) designate an independent system operator in accordance with Article 13; or (b) comply with the provisions of Chapter V.			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	
9.9.	Where, on 3 September 2009, the transmission system belongs to a vertically integrated undertaking and there are arrangements in place which guarantee more effective independence of the transmission system operator than the provisions of Chapter V, a Member State may decide not to apply paragraph 1.			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	
9.10	Before an undertaking is approved and designated as a transmission system operator under paragraph 9 of this Article, it shall be certified according to the procedures laid down in Article 10(4), (5) and (6) of this Directive and in Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009, pursuant to which the Commission shall verify that the arrangements in place clearly guarantee more effective independence of the transmission system operator than the provisions of Chapter V.			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	
9.11	Vertically integrated undertakings which own a transmission system shall not in any event be prevented from taking steps to comply with paragraph 1.			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji nije vertikalno integrisano preduzeće, odnosno U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive.	
9.12	Undertakings performing any of the functions of generation or supply shall not in any event be able to directly or indirectly take control over or exercise any right over unbundled transmission system operators in Member States which apply paragraph 1	01.98	Nezavisnost operatora prenosnog sistema ostvaruje se na način da isto lice ili lica nisu ovlašćena da: 1) direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetskim subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom, i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom;</p> <p>2) direktno ili indirektno sprovode kontrolu ili imaju bilo koja druga ovlašćenje nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom;</p> <p>3) imenuju članove nadzornog odbora, ili druge organe upravljanja kao i pravne zastupnike operatora prenosnog sistema i istovremeno direktno ili indirektno sprovode kontrolu nad energetske subjektima koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom;</p> <p>4) istovremeno budu članovi nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravni zastupnici operatora prenosnog sistema i energetske subjekata koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom.</p> <p>Odredbe stava 1. tač. 1), 2) i 3) ovog člana posebno se odnose na:</p> <p>1) pravo glasa;</p> <p>2) pravo imenovanja članova nadzornog odbora ili drugih organa upravljanja kao i pravnih zastupnika;</p> <p>3) posedovanje većinskog udela u vlasničkoj strukturi.</p>			
10.1	Before an undertaking is approved and designated as transmission system operator, it shall be certified according to the procedures laid down in paragraphs 4, 5 and 6 of this Article and in Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009.	01.100.1	Pre nego što neko pravno lice dobije licencu i time bude određeno za operatora prenosnog sistema, mora biti sertifikovano u skladu sa ovim zakonom.	PU		
10.2	Undertakings which own a transmission system and which have been certified by the national regulatory authority as having complied with the requirements of Article 9, pursuant to the certification procedure below, shall be approved and designated as transmission system operators by Member States. The designation of transmission system operators shall be notified to the Commission and published in the	01.100.1	Pre nego što neko pravno lice dobije licencu i time bude određeno za operatora prenosnog sistema, mora biti sertifikovano u skladu sa ovim zakonom.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Official Journal of the European Union.					
10.3	Transmission system operators shall notify to the regulatory authority any planned transaction which may require a reassessment of their compliance with the requirements of Article 9.	01.103.	Sertifikovani operator prenosnog sistema dužan je da obavesti Agenciju o svim planiranim promenama koje mogu zahtevati ponovnu procenu ispunjenosti uslova iz čl. 98. i 99. ovog zakona. Agencija je dužna da neprekidno prati da li sertifikovani operator prenosnog sistema ispunjava uslove iz čl. 98. i 99. ovog zakona i pokreće novi postupak sertifikacije u sledećim slučajevima: 1) kada je operator prenosnog sistema obavesti o promenama iz stava 1. ovog člana; 2) kada ima saznanja o planiranim promenama koje predstavljaju razlog za novi postupak sertifikacije ili koje mogu dovesti ili su dovele do povrede propisa o razdvajanju; 3) kada nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora podnese opravdan zahtev.	PU		
10.4	Regulatory authorities shall monitor the continuing compliance of transmission system operators with the requirements of Article 9. They shall open a certification procedure to ensure such compliance: (a) upon notification by the transmission system operator pursuant to paragraph 3; (b) on their own initiative where they have knowledge that a planned change in rights or influence over transmission system owners or transmission system operators may lead to an infringement of Article 9, or where they have reason to believe that such an infringement may have occurred; or (c) upon a reasoned request from the Commission.	01.100.2 01.100.3	U postupku sertifikacije utvrđuje se ispunjenost uslova iz čl. 98. i 99. ovog zakona. Postupak sertifikacije pokreće se na: 1) zahtev pravnog lica koje je vlasnik prenosnog sistema, odnosno mreže, 2) zahtev Agencije ako pravno lice ne podnese zahtev za sertifikaciju ili 3) obrazložen zahtev nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora.	PU		
10.5	The regulatory authorities shall adopt a decision on the certification of a transmission system operator within a period of four months from the date of the	01.102	Agencija je dužna da donese odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema u roku od četiri meseca od dana podnošenja zahteva iz člana 100. stav 3. tač.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	notification by the transmission system operator or from the date of the Commission request. After expiry of that period, the certification shall be deemed to be granted. The explicit or tacit decision of the regulatory authority shall become effective only after the conclusion of the procedure set out in paragraph 6.		<p>1) i 3) ovog zakona.</p> <p>U slučaju da Agencija ne donese odluku iz stava 1. ovog člana smatra se da je odluka o sertifikaciji doneta.</p> <p>Odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema sa pratećom dokumentacijom Agencija je dužna da bez odlaganja dostavi nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, radi davanja mišljenja.</p> <p>Ako u roku od dva meseca od dana dostavljanja odluke o sertifikaciji nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora ne dostavi mišljenje smatra se da je saglasno sa odlukom Agencije.</p> <p>U roku od dva meseca od prijema mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija će doneti konačnu odluku o sertifikaciji operatera prenosnog sistema, uzimajući u obzir to mišljenje.</p> <p>Odluka Agencije i mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora će biti objavljeni zajedno u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranicama operatora prenosnog sistema i Agencije.</p> <p>U slučaju kada konačna odluka Agencije odstupa od mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija će zajedno sa odlukom i mišljenjem iz stava 6. ovog člana objaviti i obrazloženje za takvu odluku.</p>			
10.6	The explicit or tacit decision on the certification of a transmission system operator shall be notified without delay to the Commission by the regulatory authority, together with all the relevant information with respect to that decision. The Commission shall act in accordance with the procedure laid down in Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009.	01.102	<p>Agencija je dužna da donese odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema u roku od četiri meseca od dana podnošenja zahteva iz člana 100. stav 3. tač. 1) i 3) ovog zakona.</p> <p>U slučaju da Agencija ne donese odluku iz stava 1. ovog člana smatra se da je odluka o sertifikaciji doneta.</p> <p>Odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema sa pratećom dokumentacijom Agencija je dužna da bez odlaganja dostavi nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, radi davanja mišljenja.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Ako u roku od dva meseca od dana dostavljanja odluke o sertifikaciji nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora ne dostavi mišljenje smatra se da je saglasno sa odlukom Agencije.</p> <p>U roku od dva meseca od prijema mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija će doneti konačnu odluku o sertifikaciji operatera prenosnog sistema, uzimajući u obzir to mišljenje.</p> <p>Odluka Agencije i mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora će biti objavljeni zajedno u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranicama operatera prenosnog sistema i Agencije.</p> <p>U slučaju kada konačna odluka Agencije odstupa od mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija će zajedno sa odlukom i mišljenjem iz stava 6. ovog člana objaviti i obrazloženje za takvu odluku.</p>			
10.7	The regulatory authorities and the Commission may request from transmission system operators and undertakings performing any of the functions of generation or supply any information relevant for the fulfilment of their tasks under this Article.	01.105.	<p>Operator prenosnog sistema i energetske subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom, dužni su da Agenciji dostave sve podatke i sva dokumenta neophodna za postupak sertifikacije operatera prenosnog sistema.</p> <p>Agencija je dužna da čuva poverljivost komercijalno osetljivih podataka iz stava 2. ovog člana.</p>	PU		
10.8	Regulatory authorities and the Commission shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information.	01.105.	<p>Operator prenosnog sistema i energetske subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom, dužni su da Agenciji dostave sve podatke i sva dokumenta neophodna za postupak sertifikacije operatera prenosnog sistema.</p> <p>Agencija je dužna da čuva poverljivost komercijalno osetljivih podataka iz stava 2. ovog člana.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
11.1 11.2 11.3 11.4 11.5 11.6 11.7 11.8 11.9 11.10 11.11	<p>Where certification is requested by a transmission system owner or a transmission system operator which is controlled by a person or persons from a third country or third countries, the regulatory authority shall notify the Commission. The regulatory authority shall also notify to the Commission without delay any circumstances that would result in a person or persons from a third country or third countries acquiring control of a transmission system or a transmission system operator.</p> <p>The transmission system operator shall notify to the regulatory authority any circumstances that would result in a person or persons from a third country or third countries acquiring control of the transmission system or the transmission system operator.</p> <p>The regulatory authority shall adopt a draft decision on the certification of a transmission system operator within four months from the date of notification by the transmission system operator. It shall refuse the certification if it has not been demonstrated:</p> <p>(a) that the entity concerned complies with the requirements of Article 9; and</p> <p>(b) to the regulatory authority or to another competent authority designated by the Member State that granting certification will not put at risk the security of energy supply of the Member State and the Community. In considering that question the regulatory authority or other competent authority so designated shall take into account:</p> <p>(i) the rights and obligations of the Community with respect to that third country arising under international law, including any agreement concluded with one or more third countries to which the Community is a party and which addresses the issues of security of energy supply;</p>	01.106.	<p>Na postupak sertifikacije započet na osnovu zahteva za sertifikaciju koji podnosi vlasnik prenosne mreže ili operator prenosnog sistema kojeg kontroliše osoba ili osobe iz treće države ili trećih država, primenjuju se odredbe čl. 101. i 102. zakona uzimajući u obzir odredbu člana 107. ovog zakona.</p> <p>Agencija o zahtevu bez odlaganja obaveštava Ministarstvo i nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, kao i o svim okolnostima koje bi mogle imati za posledicu da osoba ili osobe iz treće države ili trećih država preuzmu kontrolu nad prenosnom mrežom ili operatorom prenosnog sistema.</p> <p>Operator prenosnog sistema dužan je da obavesti Agenciju o svim okolnostima koje bi dovele do činjenice da lice ili lica iz treće zemlje ili trećih zemalja steknu kontrolu nad operatorom prenosnog sistema ili prenosnim sistemom.</p>	PU		
		01.107.	<p>Agencija će odbiti sertifikaciju operatora prenosnog sistema koji kontroliše jedno ili više lica iz treće zemlje ili trećih zemalja, u slučaju da:</p> <p>1) operator prenosnog sistema ne ispunjava zahteve iz člana 98. ovog zakona;</p> <p>2) dodela sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja električnom energijom Republike Srbije i regiona.</p> <p>Agencija će pri razmatranju stava 1. tačka 2) ovog člana posebno uzeti u obzir odredbe:</p> <p>1) međunarodnog prava i obaveza u vezi sa trećim zemljama, uključujući i sporazume zaključene sa jednom ili više trećih zemalja čiji potpisnik je i neka od ugovornih strana iz ugovora iz člana 2. tačka 84) ovog zakona, koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora i odnose se na pitanja sigurnosti snabdevanja;</p> <p>2) prava i obaveze Republike Srbije u vezi sa tom trećom zemljom koje proizilaze iz sporazuma zaključenih sa tom zemljom, kao i ugovori koje je Republika Srbija potpisala u postupku evropskih integracija;</p> <p>3) druge specifične činjenice i okolnosti slučaja i te</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(ii) the rights and obligations of the Member State with respect to that third country arising under agreements concluded with it, insofar as they are in compliance with Community law; and</p> <p>(iii) other specific facts and circumstances of the case and the third country concerned.</p> <p>The regulatory authority shall notify the decision to the Commission without delay, together with all the relevant information with respect to that decision.</p> <p>Member States shall provide for the regulatory authority or the designated competent authority referred to in paragraph 3(b), before the regulatory authority adopts a decision on the certification, to request an opinion from the Commission on whether:</p> <p>(a) the entity concerned complies with the requirements of Article 9; and</p> <p>(b) granting certification will not put at risk the security of energy supply to the Community.</p> <p>The Commission shall examine the request referred to in paragraph 5 as soon as it is received. Within a period of two months after receiving the request, it shall deliver its opinion to the national regulatory authority or, if the request was made by the designated competent authority, to that authority.</p> <p>In preparing the opinion, the Commission may request the views of the Agency, the Member State concerned, and interested parties. In the event that the Commission makes such a request, the two-month period shall be extended by two months.</p> <p>In the absence of an opinion by the Commission within the period referred to in the first and second subparagraphs, the Commission shall be deemed not</p>		<p>treće zemlje.</p> <p>Prilikom donošenja odluke o sertifikaciji Agencija uzima u obzir i mišljenje Ministarstva o uticaju na sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona.</p> <p>Ministarstvo može zahtevati od Agencije da donese konačnu odluku u skladu sa mišljenjem u slučaju da izdavanje sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona ili predstavlja opasnost po bezbednost Republike Srbije.</p> <p>U slučaju da konačna odluka nije u skladu sa mišljenjem nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija je dužna da objavi i obrazloženje za donošenje takve odluke na način propisan članom 102. ovog zakona.</p> <p>Agencija ima pravo da odbije zahtev za sertifikaciju u slučaju da izdavanje sertifikata ugrožava sigurnost snabdevanja Republike Srbije ili regiona ili predstavlja opasnost po bezbednost Republike Srbije.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>to raise objections to the decision of the regulatory authority.</p> <p>When assessing whether the control by a person or persons from a third country or third countries will put at risk the security of energy supply to the Community, the Commission shall take into account:</p> <p>(a) the specific facts of the case and the third country or third countries concerned; and</p> <p>(b) the rights and obligations of the Community with respect to that third country or third countries arising under international law, including an agreement concluded with one or more third countries to which the Community is a party and which addresses the issues of security of supply.</p> <p>The national regulatory authority shall, within a period of two months after the expiry of the period referred to in paragraph 6, adopt its final decision on the certification. In adopting its final decision the national regulatory authority shall take utmost account of the Commission's opinion. In any event Member States shall have the right to refuse certification where granting certification puts at risk the Member State's security of energy supply or the security of energy supply of another Member State. Where the Member State has designated another competent authority to assess paragraph 3(b), it may require the national regulatory authority to adopt its final decision in accordance with the assessment of that competent authority. The national regulatory authority's final decision and the Commission's opinion shall be published together. Where the final decision diverges from the Commission's opinion, the Member State concerned shall provide and publish, together with that decision, the reasoning underlying such decision.</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>Nothing in this Article shall affect the right of Member States to exercise, in compliance with Community law, national legal controls to protect legitimate public security interests.</p> <p>The Commission may adopt Guidelines setting out the details of the procedure to be followed for the application of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).</p> <p>This Article, with exception of paragraph 3(a), shall also apply to Member States which are subject to a derogation under Article 44.</p>					
12.1a	<p>Each transmission system operator shall be responsible for:</p> <p>(a) ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the transmission of electricity, operating, maintaining and developing under economic conditions secure, reliable and efficient transmission systems with due regard to the environment;</p>	<p>01.108.1.1 01.108.1.5</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>1) siguran, pouzdan i bezbedan rad prenosnog sistema i kvalitet isporuke električne energije;</p> <p>5) razvoj prenosnog sistema kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost prenosnog sistema da ispuni racionalne zahteve za prenos električne energije vodeći računa o zaštiti životne sredine;</p>	PU		
12.1b	<p>(b) ensuring adequate means to meet service obligations;</p>	<p>01.109.1.17 01.109.1.27</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>17) održava i razvija prenosni sistem;</p> <p>27) koristi objekte prenosnog sistema u skladu sa tehničkim propisima;</p>	PU		
		<p>01.109.1.20.</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>20) obezbedi adekvatna sredstva za ispunjavanje svojih obaveza;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
12.1c	(c) contributing to security of supply through adequate transmission capacity and system reliability;	01.108.1.1 01.108.1.2	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 1) siguran, pouzdan i bezbedan rad prenosnog sistema i kvalitet isporuke električne energije; 2) obezbeđivanje adekvatnog prenosnog kapaciteta u funkciji sigurnosti snabdevanja;	PU		
12.1d	(d) managing electricity flows on the system, taking into account exchanges with other interconnected systems. To that end, the transmission system operator shall be responsible for ensuring a secure, reliable and efficient electricity system and, in that context, for ensuring the availability of all necessary ancillary services, including those provided by demand response, insofar as such availability is independent from any other transmission system with which its system is interconnected;	01.108.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistema u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;	PU		
12.1e	(e) providing to the operator of any other system with which its system is interconnected sufficient information to ensure these secure and efficient operation, coordinated development and interoperability of the interconnected system;	01.108.1.7	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji;	PU		
		01.109.1.38	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 38) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;			
12.1f	(f) ensuring non-discrimination as between system users or classes of system users, particularly in favour of its related undertakings;	01.109.1.3	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 3) ne pravi diskriminaciju između korisnika prenosnog sistema ili grupa korisnika sistema;	PU		
12.1g	(g) providing system users with the information they need for efficient access to the system; and	01.109.1.4	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 4) korisnicima prenosnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
12.1h	(h) collecting congestion rents and payments under the inter-transmission system operator compensation mechanism, in compliance with Article 13 of Regulation (EC) No 714/2009, granting and managing third-party access and giving reasoned explanations when it denies such access, which shall be monitored by the national regulatory authorities; in carrying out their tasks under this Article transmission system operators shall primarily facilitate market integration	01.108.1.4	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 4) nediskriminatoran i transparentan pristup prenosnom sistemu i davanje razumnog obrazloženja u slučaju odbijanja pristupa;	PU		
		01.109.1.11	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;			
		01.108.1.13	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 13) efikasno i funkcionalno povezivanje tržišta električne energije u Republici Srbiji sa susednim tržištima električne energije, u saradnji sa operatorom tržišta električne energije u Republici Srbiji, kao i operatorima prenosnog sistema i operatorima tržišta susednih zemalja, a u skladu sa međunarodno ustanovljenim principima i preuzetim obavezama.			
		01.161.6	Agencija je dužna, da obezbedi da kriterijumi za odbijanje pristupa sistemu budu dosledno primenjeni.			
13.1	Where the transmission system belongs to a vertically integrated undertaking on 3 September 2009, Member States may decide not to apply Article 9(1) and designate an independent system operator upon a proposal from the transmission system owner. Such designation shall be subject to approval by the Commission.			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	
13.2	The Member State may approve and designate an independent system operator only where: (a) the candidate operator has demonstrated that it			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>complies with the requirements of Article 9(1)(b), (c) and (d);</p> <p>(b) the candidate operator has demonstrated that it has at its disposal the required financial, technical, physical and humanresources to carry out its tasks under Article 12;</p> <p>(c) the candidate operator has undertaken to comply with a ten-year network development plan monitored by the regulatory authority;</p> <p>(d) the transmission system owner has demonstrated its ability to comply with its obligations under paragraph 5. To that end, it shall provide all the draft contractual arrangements with the candidate undertaking and any other relevant entity;and</p> <p>(e) the candidate operator has demonstrated its ability to comply with its obligations under Regulation (EC) No 714/2009 including the cooperation of transmission system operatorsat European and regional level.</p>				<p>integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .</p>	
13.3	<p>Undertakings which have been certified by the regulatoryauthority as having complied with the requirements of Article 11and paragraph 2 of this Article shall be approved and designatedas independent system operators by Member States. The certification procedure in either Article 10 of this Directive and Article 3of Regulation (EC) No 714/2009 or in Article 11 of this Directiveshall be applicable.</p>			NU	<p>Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .</p>	
13.4	<p>Each independent system operator shall be responsible for granting and managing third-party access, including the collection of access charges, congestion charges, and payments underthe inter-transmission system operator compensation mechanismin compliance with Article 13 of Regulation (EC) No 714/2009, as well as for operating, maintaining and developing the transmission system, and for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable</p>			NU	<p>Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	demand through investment planning. When developing the transmission system, the independent system operator shall be responsible for planning (including authorisation procedure), construction and commissioning of the new infrastructure. For this purpose, the independent system operator shall act as a transmission system operator in accordance with this Chapter. The transmission system owner shall not be responsible for granting and managing third-party access, nor for investment planning.				unose u naše zakonodavstvo .	
13.5	<p>Where an independent system operator has been designated, the transmission system owner shall:</p> <p>(a) provide all the relevant cooperation and support to the independent system operator for the fulfilment of its tasks, including in particular all relevant information;</p> <p>(b) finance the investments decided by the independent system operator and approved by the regulatory authority, or give its agreement to financing by any interested party including the independent system operator. The relevant financing arrangements shall be subject to approval by the regulatory authority. Prior to such approval, the regulatory authority shall consult the transmission system owner together with the other interested parties;</p> <p>(c) provide for the coverage of liability relating to the network assets, excluding the liability relating to the tasks of the independent system operator; and</p> <p>(d) provide guarantees to facilitate financing any network expansions with the exception of those investments where, pursuant to point (b), it has given its agreement to financing by any interested party including the independent system operator.</p>			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
13.6	In close cooperation with the regulatory authority, the relevant national competition authority shall be granted all relevant powers to effectively monitor compliance of the transmission system owner with its obligations under paragraph 5.			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	
14.1	A transmission system owner, where an independent system operator has been appointed, which is part of a vertically integrated undertaking shall be independent at least in terms of its legal form, organisation and decision making from other activities not relating to transmission.			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	
14.2	In order to ensure the independence of the transmission system owner referred to in paragraph 1, the following minimum criteria shall apply: (a) persons responsible for the management of the transmission system owner shall not participate in company structures of the integrated electricity undertaking responsible, directly or indirectly, for the day-to-day operation of the generation, distribution and supply of electricity; (b) appropriate measures shall be taken to ensure that the professional interests of persons responsible for the management of the transmission system owner are taken into account in a manner that ensures that they are capable of acting independently; and (c) the transmission system owner shall establish a compliance programme, which sets out measures taken to ensure that discriminatory conduct is excluded, and ensure that observance of it is			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	adequately monitored. The compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet those objectives. An annual report, setting out the measures taken, shall be submitted by the person or body responsible for monitoring the compliance programme to the regulatory authority and shall be published.					
14.3	The Commission may adopt Guidelines to ensure full and effective compliance of the transmission system owner with paragraph 2 of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).			NU	Operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09. 2009. godine nije bio deo vertikalno integrisano preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo .	
15.1.	Without prejudice to the supply of electricity on the basis of contractual obligations, including those which derive from the tendering specifications, the transmission system operator shall, where it has such a function, be responsible for dispatching the generating installations in its area and for determining the use of interconnectors with other systems.	01.108.1.1 01.108.1.3 01.108.1.7	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 1) siguran, pouzdan i bezbedan rad prenosnog sistema i kvalitet isporuke električne energije; 3) upravljanje prenosnim sistemom i delom distributivnog sistema napona 110 kV koji obuhvata spojna polja 110 kV, sabirnice 110 kV i dalekovodna polja 110 kV, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke električne energije; 3) nediskriminatorski i transparentan pristup prenosnom sistemu i davanje razumnog obrazloženja u slučaju odbijanja pristupa; 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji	PU		
		01.109.1.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
15.2.	The dispatching of generating installations and the use of interconnectors shall be determined on the basis of criteria which shall be approved by national regulatory authorities where competent and which must be objective, published and applied in a non-discriminatory manner, ensuring the proper functioning of the internal market in electricity. The criteria shall take into account the economic precedence of electricity from available generating installations or interconnector transfers and the technical constraints on the system.	01.53.1.1 01.53.1.2 01.53.1.9	Agencija daje saglasnost na: 1) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 2) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; 9) pravila o radu tržišta električne energije;	PU		
		01.38.1.	Agencija je jedino regulatorno telo za oblast energetike osnovano u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije, kroz stvaranje stabilnog regulatornog okvira, kao i za obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.			
15.3.	A Member State shall require system operators to act in accordance with Article 16 of Directive 2009/28/EC when dispatching generating installations using renewable energy sources. They also may require the system operator to give priority when dispatching generating installations producing combined heat and power.	01.109.1.30.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 30) prioritarno preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada prenosnog sistema;	PU		
15.4.	A Member State may, for reasons of security of supply, direct that priority be given to the dispatch of generating installations using indigenous primary energy fuel sources, to an extent not exceeding, in any calendar year, 15 % of the overall primary energy necessary to produce the electricity consumed in the Member State concerned.	01.109.1.37.	37) Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da u svrhu obezbeđenja sigurnosti snabdevanja, prioritarno angažuje proizvođače koji koriste domaće energente za proizvodnju električne energije u iznosu koji ne prelazi 15 % od ukupno korišćenih energenata za proizvodnju električne energije u kalendarskoj godini prema energetske bilansu Republike Srbije.	PU		
15.5.	The regulatory authorities where Member States have so provided or Member States shall require transmission system operators to comply with minimum standards for the maintenance and development of the transmission system, including interconnection capacity.	01.109.1.18.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je: 18) da svake godine donese plan razvoja prenosnog sistema za period od najmanje deset godina; 19) svake godine donosi plan investicija u prenosni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija distributivnih sistema;	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.109.2.	Plan razvoja iz stava 1. tačke 18) ovog člana i plan investicija iz stava 1. tačke 19) ovog člana operator prenosnog sistema električne energije dužan je da dostavi svake godine Agenciji, radi davanja saglasnosti.			
15.6.	Transmission system operators shall procure the energy they use to cover energy losses and reserve capacity in their system according to transparent, non-discriminatory and market-based procedures, whenever they have such a function.	01.109.1.33 01.109.1.34	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 33) Agenciji dostavi plan nabavke električne energije za nadoknadu gubitaka za narednu godinu; 34) nabavi električnu energiju za nadoknadu gubitaka u prenosnoj mreži i pomoćne usluge u svom sistemu u skladu sa transparentnim, nediskriminatornim i tržišnim principima	PU		
15.7.	Rules adopted by transmission system operators for balancing the electricity system shall be objective, transparent and non-discriminatory, including rules for charging system users of their networks for energy imbalance. The terms and conditions, including the rules and tariffs, for the provision of such services by transmission system operators shall be established pursuant to a methodology compatible with Article 37(6) in a non-discriminatory and cost-reflective way and shall be published.	01.108.1.9.	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 9) balansiranje sistema;;	PU		
		01.109.1.22 01.109.1.23	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 22) obezbedi usluge balansiranja u skladu sa transparentnim, nediskriminatornim i tržišnim principima koji će pružiti odgovarajuće podsticaje korisnicima sistema da izbalansiraju svoju predaju i preuzimanje električne energije; 23) utvrđuje cenu električne energije za potrebe balansiranja sistema u skladu sa članom 174. stav 2. ovog zakona;			
		01.116.1.10.	Pravilima o radu prenosnog sistema električne energije uređuju se: 10) proceduru za prijavu i potvrdu programa rada balansno odgovornih strana;			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)	
		01.175.1.3 01.175.1.4 01.175.1.6	Pravilima o radu tržišta električne energije bliže se uređuju: 3) proračun odstupanja balansno odgovornih strana; 4) obračun finansijskog poravnanja balansno odgovornih strana; 6) obračun električne energije za potrebe balansiranja i obezbeđivanja sigurnog rada sistema i				
	Without prejudice to Article 30 or any other legal duty to disclose information, each transmission system operator and each transmission system owner shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information obtained in the course of carrying out its activities, and shall prevent information about its own activities which may be commercially advantageous from being disclosed in a discriminatory manner. In particular it shall not disclose any commercially sensitive information to their maining parts of the undertaking, unless this is necessary for carrying out a business transaction. In order to ensure the full respect of the rules on information unbundling, Member States shall ensure that the transmission system owner and the remaining part of the undertaking do not use joint services, such as joint legal services, apart from purely administrative or IT functions.	01.18.4.	Operatori sistema dužni su da obezbede tajnost komercijalno osetljivih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije i energenata, kao i tajnost komercijalno osetljivih podataka i informacija o svojim aktivnostima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.	PU			
		01.109.1.5.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 5) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;				
		01.185..	Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema, operator tržišta, snabdevač i snabdevač na veliko obavezni su da čuvaju kao poslovnu tajnu podatke i dokumenta koji sadrže informacije o prodajnim cenama, količini i uslovima snabdevanja električnom energijom, merne podatke o proizvodnji, odnosno potrošnji krajnjih kupaca, kao i druge podatke i dokumenta čije objavljivanje ili činjenje dostupnim trećim licima može dovesti do poremećaja na tržištu električne energije. Odredba stava 1. ovog člana, odnosi se i na ugovore o				

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
16.2.	Transmission system operators shall not, in the context of sales or purchases of electricity by related undertakings, misuse commercially sensitive information obtained from third parties in the context of providing or negotiating access to the system.		snabdevanju električnom energijom u periodu od godinu dana od dana prestanka tih ugovora, osim ugovora koji se zaključuju u postupku javnih nabavki, s tim da se i po isteku tog perioda merni podaci o proizvodnji, odnosno potrošnji električne energije krajnjih kupaca, mogu saopštavati odnosno dokumenta davati trećim licima samo po zahtevu proizvođača, odnosno krajnjeg kupca električne energije.			
		01.18.4.	Operatori sistema dužni su da obezbede tajnost komercijalno osetljivih i poslovnih podataka energetske subjekata i kupaca energije i energenata, kao i tajnost komercijalno osetljivih podataka i informacija o svojim aktivnostima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.	PU		
		01.109.1.5.	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 5) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;			
01.185..	Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema, operator tržišta, snabdevač i snabdevač na veliko obavezni su da čuvaju kao poslovnu tajnu podatke i dokumenta koji sadrže informacije o prodajnim cenama, količini i uslovima snabdevanja električnom energijom, merne podatke o proizvodnji, odnosno potrošnji krajnjih kupaca, kao i druge podatke i dokumenta čije objavljivanje ili činjenje dostupnim trećim licima može dovesti do poremećaja na tržištu električne energije. Odredba stava 1. ovog člana, odnosi se i na ugovore o snabdevanju električnom energijom u periodu od godinu dana od dana prestanka tih ugovora, osim ugovora koji se zaključuju u postupku javnih nabavki, s tim da se i po isteku tog perioda merni podaci o proizvodnji, odnosno potrošnji električne energije krajnjih kupaca, mogu saopštavati odnosno dokumenta davati trećim licima samo po zahtevu					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			proizvođača, odnosno krajnjeg kupca električne energije.			
16.3.	Information necessary for effective competition and the efficient functioning of the market shall be made public. That obligation shall be without prejudice to preserving the confidentiality of commercially sensitive information	<p>01.109.1.5</p> <p>01.109.1.10</p> <p>01.109.1.16</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>5) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;</p> <p>10) objavi procenu raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani. Objavljivanje se vrši u određenim intervalima pre dana korišćenja raspoloživog prenosnog kapaciteta i uključuje sedmične i mesečne procenjene vrednosti, kao i indicaciju o očekivanoj pouzdanosti raspoloživih kapaciteta;</p> <p>16) objavi relevantne podatke o ukupnoj prognoziranoj potrošnji i ostvarenoj potrošnji, o raspoloživosti i upotrebi objekata korisnika sistema, raspoloživosti i korišćenju mreže i interkonekcije, balansnoj energiji i rezervisanom kapacitetu;</p>	PU		
		01.18.4.	Operatori sistema dužni su da obezbede tajnost komercijalno osetljivih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije i energenata, kao i tajnost komercijalno osetljivih podataka i informacija o svojim aktivnostima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.			
		01.185..	<p>Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema, operator tržišta, snabdevač i snabdevač na veliko obavezni su da čuvaju kao poslovnu tajnu podatke i dokumenta koji sadrže informacije o prodajnim cenama, količini i uslovima snabdevanja električnom energijom, merne podatke o proizvodnji, odnosno potrošnji krajnjih kupaca, kao i druge podatke i dokumenta čije objavljivanje ili činjenje dostupnim trećim licima može dovesti do poremećaja na tržištu električne energije.</p> <p>Odredba stava 1. ovog člana, odnosi se i na ugovore o snabdevanju električnom energijom u periodu od</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			godinu dana od dana prestanka tih ugovora, osim ugovora koji se zaključuju u postupku javnih nabavki, s tim da se i po isteku tog perioda merni podaci o proizvodnji, odnosno potrošnji električne energije krajnjih kupaca, mogu saopštavati odnosno dokumenta davati trećim licima samo po zahtevu proizvođača, odnosno krajnjeg kupca električne energije.			
17.1.	<p>Transmission system operators shall be equipped with all human, technical, physical and financial resources necessary for fulfilling their obligations under this Directive and carrying out the activity of electricity transmission, in particular:</p> <p>(a) assets that are necessary for the activity of electricity transmission, including the transmission system, shall be owned by the transmission system operator;</p> <p>(b) personnel, necessary for the activity of electricity transmission, including the performance of all corporate tasks, shall be employed by the transmission system operator;</p> <p>(c) leasing of personnel and rendering of services, to and from any other parts of the vertically integrated undertaking shall be prohibited. A transmission system operator may, however, render services to the vertically integrated undertakings as long as:</p> <p>(i) the provision of those services does not discriminate between system users, is available to all system users on the same terms and conditions and does not restrict, distort or prevent competition in generation or supply; and</p> <p>(ii) the terms and conditions of the provision of those services are approved by the regulatory authority;</p> <p>(d) without prejudice to the decisions of the Supervisory Body under Article 20, appropriate financial resources for future investment projects and/or for the replacement of existing assets shall be made available to the transmission system operator in</p>			NU	<p>Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo. Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine, prema direktivi 2003/54.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	due time by the vertically integrated undertaking following an appropriate request from the transmission system operator.					
17.2.	<p>The activity of electricity transmission shall include at least the following tasks in addition to those listed in Article 12:</p> <p>(a) the representation of the transmission system operator and contacts to third parties and the regulatory authorities;</p> <p>(b) the representation of the transmission system operator within the European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSO for Electricity);</p> <p>(c) granting and managing third-party access on a non-discriminatory basis between system users or classes of system users;</p> <p>(d) the collection of all the transmission system related charges including access charges, balancing charges for ancillary services such as purchasing of services (balancing costs, energy for losses);</p> <p>(e) the operation, maintenance and development of a secure, efficient and economic transmission system;</p> <p>(f) investment planning ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demand and guaranteeing security of supply;</p> <p>(g) the setting up of appropriate joint ventures, including with one or more transmission system operators, power exchanges, and the other relevant actors pursuing the objectives to develop the creation of regional markets or to facilitate the liberalisation process; and</p> <p>(h) all corporate services, including legal services, accountancy and IT services.</p>			NU	<p>Vežano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeća, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo. Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine, prema direktivi 2003/54.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
17.3.	Transmission system operators shall be organised in a legal form as referred to in Article 1 of Council Directive 68/151/EEC (First Council Directive 68/151/EEC of 9 March 1968 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community (OJ L 65, 14.3.1968, p. 8).			NU	Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo . Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005 godine , prema direktivi 2003/54.	
17.4.	The transmission system operator shall not, in its corporate identity, communication, branding and premises, create confusion in respect of the separate identity of the vertically integrated undertaking or any part thereof.			NU	Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo . Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005 godine , prema direktivi 2003/54.	
17.5.	The transmission system operator shall not share IT systems or equipment, physical premises and security access systems with any part of the vertically integrated undertaking nor use the same consultants or			NU	Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	external contractors for IT systems or equipment, and security access systems.				deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo . Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005 godine , prema direktivi 2003/54.	
17.6.	The accounts of transmission system operators shall be audited by an auditor other than the one auditing the vertically integrated undertaking or any part thereof.			NU	Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo . Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005 godine , prema direktivi 2003/54.	
18.	Without prejudice to the decisions of the Supervisory Body under Article 20, the transmission system operator shall have: (a) effective decision-making rights, independent from the vertically integrated undertaking, with respect to assets necessary to operate, maintain or develop the transmission system; and (b) the power to raise money on the capital market in			NU	Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>particular through borrowing and capital increase.</p> <p>2. The transmission system operator shall at all times act so as to ensure it has the resources it needs in order to carry out the activity of transmission properly and efficiently and develop and maintain an efficient, secure and economic transmission system.</p> <p>3. Subsidiaries of the vertically integrated undertaking performing functions of generation or supply shall not have any direct or indirect shareholding in the transmission system operator. The transmission system operator shall neither have any direct or indirect shareholding in any subsidiary of the vertically integrated undertaking performing functions of generation or supply, nor receive dividends or any other financial benefit from that subsidiary.</p> <p>4. The overall management structure and the corporate statutes of the transmission system operator shall ensure effective independence of the transmission system operator in compliance with this Chapter. The vertically integrated undertaking shall not determine, directly or indirectly, the competitive behaviour of the transmission system operator in relation to the day to day activities of the transmission system operator and management of the network, or in relation to activities necessary for the preparation of the ten-year network development plan developed pursuant to Article 22.</p> <p>5. In fulfilling their tasks in Article 12 and Article 17(2) of this Directive, and in complying with Articles 14, 15 and 16 of Regulation (EC) No 714/2009, transmission system operators shall not discriminate against different persons or entities and shall not restrict, distort or prevent competition in generation or supply.</p> <p>6. Any commercial and financial relations between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator, including loans from the transmission system operator to the vertically</p>				<p>2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo . Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005 godine , prema direktivi 2003/54.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>integrated undertaking, shall comply with market conditions. The transmission system operator shall keep detailed records of such commercial and financial relations and make them available to the regulatory authority upon request.</p> <p>7. The transmission system operator shall submit for approval by the regulatory authority all commercial and financial agreements with the vertically integrated undertaking.</p> <p>8. The transmission system operator shall inform the regulatory authority of the financial resources, referred to in Article 17(1)(d), available for future investment projects and/or for the replacement of existing assets.</p> <p>9. The vertically integrated undertaking shall refrain from any action impeding or prejudicing the transmission system operator from complying with its obligations in this Chapter and shall not require the transmission system operator to seek permission from the vertically integrated undertaking in fulfilling those obligations.</p> <p>10. An undertaking which has been certified by the regulatory authority as being in compliance with the requirements of this Chapter shall be approved and designated as a transmission system operator by the Member State concerned. The certification procedure in either Article 10 of this Directive and Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009 or in Article 11 of this Directive shall apply.</p>					
19.	<p>Decisions regarding the appointment and renewal, working conditions including remuneration, and termination of the term of office of the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator shall be taken by the Supervisory Body of the transmission system operator appointed in accordance with Article 20.</p> <p>2. The identity and the conditions governing the term,</p>			NU	<p>Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>the duration and the termination of office of the persons nominated by the Supervisory Body for appointment or renewal as persons responsible for the executive management and/or as members of the administrative bodies of the transmission system operator, and the reasons for any proposed decision terminating such term of office, shall be notified to the regulatory authority. Those conditions and the decisions referred to in paragraph 1 shall become binding only if the regulatory authority has raised no objections within three weeks of notification.</p> <p>The regulatory authority may object to the decisions referred to in paragraph 1 where:</p> <p>(a) doubts arise as to the professional independence of a nominated person responsible for the management and/or member of the administrative bodies; or</p> <p>(b) in the case of premature termination of a term of office, doubts exist regarding the justification of such premature termination.</p> <p>3. No professional position or responsibility, interest or business relationship, directly or indirectly, with the vertically integrated undertaking or any part of it or its controlling shareholders other than the transmission system operator shall be exercised for a period of three years before the appointment of the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator who are subject to this paragraph.</p> <p>4. The persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies, and employees of the transmission system operator shall have no other professional position or responsibility, interest or business relationship, directly or indirectly, with any other part of the vertically integrated undertaking or with its controlling shareholders.</p> <p>5. The persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies, and employees</p>				<p>nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo . Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine , prema direktivi 2003/54.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>of the transmission system operator shall hold no interest in or receive any financial benefit, directly or indirectly, from any part of the vertically integrated undertaking other than the transmission system operator. Their remuneration shall not depend on activities or results of the vertically integrated undertaking other than those of the transmission system operator.</p> <p>6. Effective rights of appeal to the regulatory authority shall be guaranteed for any complaints by the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator against premature terminations of their term of office.</p> <p>7. After termination of their term of office in the transmission system operator, the persons responsible for its management and/or members of its administrative bodies shall have no professional position or responsibility, interest or business relationship with any part of the vertically integrated undertaking other than the transmission system operator, or with its controlling shareholders for a period of not less than four years.</p> <p>8. Paragraph 3 shall apply to the majority of the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator.</p> <p>The persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator who are not subject to paragraph 3 shall have exercised no management or other relevant activity in the vertically integrated undertaking for a period of at least six months before their appointment.</p> <p>The first subparagraph of this paragraph and paragraphs 4 to 7 shall be applicable to all the persons belonging to the executive management and to those directly reporting to them on matters related to the</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	operation, maintenance or development of the network.					
20.	<p>The transmission system operator shall have a Supervisory Body which shall be in charge of taking decisions which may have a significant impact on the value of the assets of the shareholders within the transmission system operator, in particular decisions regarding the approval of the annual and longer-term financial plans, the level of indebtedness of the transmission system operator and the amount of dividends distributed to shareholders. The decisions falling under the remit of the Supervisory Body shall exclude those that are related to the day to day activities of the transmission system operator and management of the network, and to activities necessary for the preparation of the ten-year network development plan developed pursuant to Article 22.</p> <p>2. The Supervisory Body shall be composed of members representing the vertically integrated undertaking, members representing third party shareholders and, where the relevant legislation of a Member State so provides, members representing other interested parties such as employees of the transmission system operator.</p> <p>3. The first subparagraph of Article 19(2) and Article 19(3) to (7) shall apply to at least half of the members of the Supervisory Body minus one.</p> <p>Point (b) of the second subparagraph of Article 19(2) shall apply to all the members of the Supervisory Body.</p>			NU	<p>Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo. Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine, prema direktivi 2003/54.</p>	
21.	<p>Member States shall ensure that transmission system operators establish and implement a compliance programme which sets out the measures taken in order to ensure that discriminatory conduct is excluded, and ensure that the compliance with that programme is adequately monitored. The compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet those objectives. It shall be subject to approval by the regulatory authority. Without prejudice to the</p>			NU	<p>Vezano za član 8. Direktive 2009/72, odnosno operator prenosnog sistema u Republici Srbiji 03.09.2009. godine nije bio deo vertikalno integrisanog preduzeće, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>powers of the national regulator, compliance with the program shall be independently monitored by a compliance officer.2.</p> <p>The compliance officer shall be appointed by the Supervisory Body, subject to the approval by the regulatory authority. The regulatory authority may refuse the approval of the compliance officer only for reasons of lack of independence or professional capacity. The compliance officer may be a natural or legal person. Article 19(2) to (8) shall apply to the compliance officer.3.</p> <p>The compliance officer shall be in charge of:</p> <p>(a) monitoring the implementation of the compliance programme;</p> <p>(b) elaborating an annual report, setting out the measures taken in order to implement the compliance programme and submitting it to the regulatory authority;</p> <p>(c) reporting to the Supervisory Body and issuing recommendations on the compliance programme and its implementation;</p> <p>(d) notifying the regulatory authority on any substantial breaches with regard to the implementation of the compliance programme; and</p> <p>(e) reporting to the regulatory authority on any commercial and financial relations between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator.</p> <p>4.The compliance officer shall submit the proposed decisions on the investment plan or on individual investments in the network to the regulatory authority. This shall occur at the latest when the management and/or the competent administrative body of the transmission system operator submits them to the Supervisory Body.</p> <p>5.Where the vertically integrated undertaking, in the</p>				<p>2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo . Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005 godine , prema direktivi 2003/54.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>general assembly or through the vote of the members of the Supervisory Body it has appointed, has prevented the adoption of a decision with the effect of preventing or delaying investments, which under the ten-year network development plan was to be executed in the following three years, the compliance officer shall report this to the regulatory authority, which then shall act in accordance with Article 22.</p> <p>6.The conditions governing the mandate or the employment conditions of the compliance officer, including the duration of its mandate, shall be subject to approval by the regulatory authority. Those conditions shall ensure the independence of the compliance officer, including by providing him with all the resources necessary for fulfilling his duties. During his mandate, the compliance officer shall have no other professional position, responsibility or interest, directly or indirectly, in or with any part of the vertically integrated undertaking or with its controlling shareholders.</p> <p>7. The compliance officer shall report regularly, either orally or in writing, to the regulatory authority and shall have the right to report regularly, either orally or in writing, to the Supervisory Body of the transmission system operator.</p> <p>8.The compliance officer may attend all meetings of the management or administrative bodies of the transmission system operator, and those of the Supervisory Body and the general assembly. The compliance officer shall attend all meetings that address the following matters:</p> <p>(a) conditions for access to the network, as defined in Regulation (EC) No 714/2009, in particular regarding tariffs, third party access services, capacity allocation and congestion management, transparency, balancing and secondary markets;</p> <p>(b) projects undertaken in order to operate, maintain and develop the transmission system, including</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>interconnection and connection investments;</p> <p>(c) energy purchases or sales necessary for the operation of the transmission system.</p> <p>9. The compliance officer shall monitor the compliance of the transmission system operator with Article 16.</p> <p>10. The compliance officer shall have access to all relevant data and to the offices of the transmission system operator and to all the information necessary for the fulfilment of his task.</p> <p>11. After prior approval by the regulatory authority, the Supervisory Body may dismiss the compliance officer. It shall dismiss the compliance officer for reasons of lack of independence or professional capacity upon request of the regulatory authority.</p> <p>12. The compliance officer shall have access to the offices of the transmission system operator without prior announcement.</p>					
22.1	<p>Every year, transmission system operators shall submit to the regulatory authority a ten-year network development plan based on existing and forecast supply and demand after having consulted all the relevant stakeholders. That network development plan shall contain efficient measures in order to guarantee the adequacy of the system and the security of supply.</p>	<p>01.109.1.18</p> <p>01.109.1.19</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>18) svake godine donese plan razvoja prenosnog sistema za period od najmanje deset godina;</p> <p>19) svake godine donosi plan investicija u prenosni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija distributivnih sistema;</p>	PU		
22.2	<p>The ten-year network development plan shall in particular:</p>	01.111.2	<p>Operator prenosnog sistema dužan je da svake godine podnese Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže baziran na prognoziranoj proizvodnji i potrošnji električne energije i rezultatima savetovanja sa svim zainteresovanim stranama i usaglašen sa planom razvoja distributivne mreže.</p> <p>Desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže sadrži efikasne mere radi obezbeđenja stabilnosti sistema i</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(a) indicate to market participants the main transmission infrastructure that needs to be built or upgraded over the next ten years;</p> <p>(b) contain all the investments already decided and identify new investments which have to be executed in the next three years; and</p> <p>(c) provide for a time frame for all investment projects.</p>	01.111.3	<p>sigurnosti snabdevanja.</p> <p>Plan iz stava 1. ovog člana treba da:</p> <p>4) ukaže učesnicima na tržištu na potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom najvažnije infrastrukture prenosnog sistema koju treba izgraditi ili unaprediti u narednih deset godina;</p> <p>5) sadrži sve investicije za koje je doneta odluka o realizaciji i koje su u toku, kao i investicije koje će se realizovati u periodu od naredne tri godine;</p> <p>6) odredi rokove za realizaciju svih investicionih projekata.</p>			
22.3	When elaborating the ten-year network development plan, the transmission system operator shall make reasonable assumptions about the evolution of the generation, supply, consumption and exchanges with other countries, taking into account investment plans for regional and Community-wide networks.	01.112.	Operator prenosnog sistema je dužan da pri izradi plana iz člana 111. ovog zakona, analizira adekvatnost proizvodnje i prenosnog sistema za očekivani razvoj potrošnje i razmene električne energije sa drugim operatorima prenosnih sistema, realno pretpostavi dinamiku razvoja potrošnje i proizvodnje, uzimajući u obzir i regionalni investicioni plan.	PU		
22.4	The regulatory authority shall consult all actual or potential system users on the ten-year network development plan in an open and transparent manner. Persons or undertakings claiming to be potential system users may be required to substantiate such claims. The regulatory authority shall publish the result of the consultation process, in particular possible needs for investments.	01.113.1 01.113.2	<p>Agencije je dužna da organizuje konsultacije o planu iz člana 111. . sa postojećim i potencijalnim korisnicima sistema, na nepristras i transparentan način.</p> <p>Agencija može da zahteva od zainteresovanih lica koja tvrde da su potencijalni korisnici da svoje tvrdnje obrazlože. .</p>	PU		
22.5	The regulatory authority shall examine whether the ten-year network development plan covers all investment needs identified during the consultation process, and whether it is consistent with the non-binding Community-wide ten-year network development plan (Community-wide network development plan) referred to in Article 8(3)(b) of Regulation (EC) No 714/2009. If any doubt arises as to the consistency with the Community-wide network development plan, the regulatory authority shall consult the Agency. The regulatory authority may require the transmission system operator to amend its	01.113.3 01.113.4 01.113.5	<p>Agencija je dužna da proverava da li desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže obuhvata sve potrebe za ulaganjem koje su utvrđene u postupku konsultacija kao i da utvrdi usklađenost plana sa regionalnim investicionim planom.</p> <p>Agencija može od operatora sistema zahtevati da izmeni i dopuni desetogodišnji plan razvoja.</p> <p>Agencija je dužna da nakon davanja saglasnosti na plan iz člana 111. na svojoj internet stranici objavi rezultate konsultacija i eventualne izmene investicionog plana.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	ten-year network development plan.					
22.6	The regulatory authority shall monitor and evaluate the implementation of the ten-year network development plan.	01.113.6	Agencija prati i ocenjuje realizaciju desetogodišnjeg plana razvoja prenosnog sistema i daje u svom godišnjem izveštaju procenu realizovanih investicija, koja može uključivati i preporuke za izmenu plana.	PU		
22.7.1a	In circumstances where the transmission system operator, other than for overriding reasons beyond its control, does not execute an investment, which, under the ten-year network development plan, was to be executed in the following three years, Member States shall ensure that the regulatory authority is required to take at least one of the following measures to ensure that the investment in question is made if such investment is still relevant on the basis of the most recent ten-year network development plan: (a) to require the transmission system operator to execute the investments in question;	01.114.	U slučaju da operator prenosnog sistema ne realizuje investiciju koju je trebalo da realizuje u skladu sa planom iz člana 111. stav 3. tačka 2) ovog zakona u naredne tri godine, osim ako su u pitanju razlozi van njegove kontrole, Agencija će zatražiti od operatora prenosnog sistema realizaciju predmetne investicije, ako su te investicije još uvek neophodne na osnovu najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja.	PU		
22.7.1b	(b) to organise a tender procedure open to any investors for the investment in question; or			NU	Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine, prema direktivi 2003/54. Da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72 potrebno je da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje. Član je deo poglavlja V, koji saglasno članu 9. stav 8. ove direktive, upućuje na druge modele razdvajanja, odnosno u Republici Srbiji ne postoji	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo.	
22.7.1c	(c) to oblige the transmission system operator to accept a capital increase to finance the necessary investments and allow independent investors to participate in the capital.			NU	<p>Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine , prema direktivi 2003/54. Da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72 potrebno je da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje.</p> <p>Član je deo poglavlja V, koji saglasno članu 9. stav 8. ove direktive, upućuje na druge modele razdvajanja, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo.</p>	
22.7.2	<p>Where the regulatory authority has made use of its powers under point (b) of the first subparagraph, it may oblige the transmission system operator to agree to one or more of the following:</p> <p>(a) financing by any third party;</p> <p>(b) construction by any third party;</p> <p>(c) building the new assets concerned itself;</p>			NU	<p>Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine , prema direktivi 2003/54. Da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72 potrebno je da se razdvoji nadležnost</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
22.8	<p>(d) operating the new asset concerned itself.</p> <p>The transmission system operator shall provide the investors with information needed to realise the investment, shall connect new assets to the transmission network and shall generally make its best efforts to facilitate the implementation of the investment project.</p> <p>The relevant financial arrangements shall be subject to approval by the regulatory authority.</p>				<p>ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje.</p> <p>Član je deo poglavlja V, koji saglasno članu 9. stav 8. ove direktive, upućuje na druge modele razdvajanja, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo.</p>	
	<p>Where the regulatory authority has made use of its powers under the first subparagraph of paragraph 7, the relevant tariff regulations shall cover the costs of the investments in question.</p>			NU	<p>Završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005 godine, prema direktivi 2003/54. Da bi se ostvarila potpuna uskladenost sa direktivom 2009/72 potrebno je da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje.</p> <p>Član je deo poglavlja V, koji saglasno članu 9. stav 8. ove direktive, upućuje na druge modele razdvajanja, odnosno u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					unose u naše zakonodavstvo.	
23.1	The transmission system operator shall establish and publish transparent and efficient procedures for non-discriminatory connection of new power plants to the transmission system. Those procedures shall be subject to the approval of national regulatory authorities.	<p>01.117.1</p> <p>01.117.2</p> <p>01.117.3</p> <p>01.117.4</p>	<p>Operator prenosnog sistema dužan je da uspostavi i objavi transparentnu, efikasnu i nediskriminatornu proceduru za priključenje objekata na prenosni sistem (u daljem tekstu: Procedura).</p> <p>Procedura iz stava 1. ovog člana sadrži redosled aktivnosti operatora prenosnog sistema i podnosioca zahteva za priključenje i rokove u postupku priključenja objekata na prenosni sistem, koji se odnose na: studiju priključenja objekata, izgradnju i praćenje izgradnje priključka, proveru ispunjenosti tehničkih uslova iz odobrenja za priključenja, i druge aktivnosti od značaja za priključenje, koje nisu uređene zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja.</p> <p>Na proceduru iz stava 1. ovog člana Agencija daje saglasnost.</p> <p>Procedura se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije.</p>	PU		
		01.53.1.3	Agencija daje saglasnost na: 3) proceduru za priključenje objekata na prenosni sistem;			
23.2	The transmission system operator shall not be entitled to refuse the connection of a new power plant on the grounds of possible future limitations to available network capacities, such as congestion in distant parts of the transmission system. The transmission system operator shall supply necessary information.	<p>01.117.5</p> <p>01.117.6</p>	<p>Operator prenosnog sistema ne može odbiti priključenje objekata po osnovu mogućih budućih ograničenja, u postojećim prenosnim kapacitetima, kao što su zagušenja u udaljenim delovima prenosne mreže.</p> <p>Operator prenosnog sistema dužan je da dostavi podnosiocu zahteva za priključenje potrebne informacije o mogućim budućim ograničenjima u postojećim prenosnim kapacitetima.</p>	PU		
23.3	The transmission system operator shall not be entitled to refuse a new connection point, on the ground that it will lead to additional costs linked with necessary capacity increase of system elements in the close-up	01.117.7	Operator prenosnog sistema ne može odbiti priključenje objekata po osnovu dodatnih troškova zbog povećanja kapaciteta elemenata prenosne mreže u bliskom okruženju tačke priključenja.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	range to the connection point.					
24.	Member States shall designate or shall require undertakings that own or are responsible for distribution systems to designate, for a period of time to be determined by Member States having regard to considerations of efficiency and economic balance, one or more distribution system operators. Member States shall ensure that distribution system operators act in accordance with Articles 25, 26 and 27.	01.129.1	Delatnost iz člana 127. ovog zakona može da obavlja jedan ili više operatera distributivnog sistema električne energije u skladu sa zakonom.	PU		
		01.130.	Operator distributivnog sistema sistema određuje se izdavanjem licence, nakon što ispuni uslove iz čl. 131, 132. i 133. ovog zakona i uslove za izdavanje licence, u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.			
25.1.	The distribution system operator shall be responsible for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the distribution of electricity, for operating, maintaining and developing under economic conditions a secure, reliable and efficient electricity distribution system in its area with due regard for the environment and energy efficiency.	01.135.1.1 01.135.1.4	Operator distributivnog sistema električne energije odgovoran je za: 1) siguran, pouzdan i bezbedan rad distributivnog sistema i kvalitet isporuke električne energije; 4) razvoj distributivnog sistema kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost distributivnog sistema da ispuni racionalne zahteve za distribuciju električne energije;	PU		
		01.136.1.8 01.136.1.9 01.136.1.10 01.136.1.36	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 8) održava i razvija distributivni sistem; 9) svake godine donese plan razvoja distributivnog sistema za period od najmanje pet godina, usklađen sa planom razvoja prenosnog sistema i drugih distributivnih sistema, uz sagledavanje zahteva za priključenje objekata proizvođača i kupaca; 10) svake godine donese plan investicija u distributivni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija prenosnog sistema; 36) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;			
25.2	In any event, it must not discriminate between system users or classes of system users, particularly in favour of its related undertakings.	01.136.1.2	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 2) ne pravi diskriminaciju između korisnika ili grupa korisnika distributivnog sistema i povezanih subjekata unutar vertikalno integrisanog preduzeća;		PU	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
25.3	The distribution system operator shall provide system users with the information they need for efficient access to, including use of, the system.	01.136.1.3.	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 3) korisnicima distributivnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;	PU		
25.4	A Member State may require the distribution system operator, when dispatching generating installations, to give priority to generating installations using renewable energy sources or waste or producing combined heat and power.	01.136.1.37.	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 37) prioritarno preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada distributivnog sistema;	PU		
25.5	Each distribution system operator shall procure the energy it uses to cover energy losses and reserve capacity in its system according to transparent, non-discriminatory and market based procedures, whenever it has such a function. That requirements shall be without prejudice to using electricity acquired under contracts concluded before 1 January 2002.	01.136.1.20 01.136.1.21 01.136.1.22	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 20) Agenciji dostavi plan nabavke električne energije za nadoknadu gubitaka za narednu godinu; 21) nabavi električnu energiju za nadoknadu gubitaka u distributivnoj mreži u skladu sa transparentnim, nediskriminatornim i tržišnim principima; 22) preduzima mere za smanjenje gubitaka u distributivnom sistemu i donosi plan za smanjenje gubitaka u sistemu za period od najmanje 5 godine;	PU		
25.6	Where a distribution system operator is responsible for balancing the distribution system, rules adopted by it for that purpose shall be objective, transparent and non-discriminatory, including rules for the charging of system users of their networks for energy imbalance. Terms and conditions, including rules and tariffs, for the provision of such services by distribution system operators shall be established in accordance with Article 37(6) in a non-discriminatory and cost-reflective way and shall be published.			NU	U RS operator distributivnog sistema nije odgovoran za balansiranje distributivnog sistema. Za obezbeđivanje usluga balansiranja i kupovinu i prodaju električne energije radi balansiranja i obezbeđivanja sigurnog rada sistema odgovoran je operator prenosnog sistema. Odredbe član 108. stav 1. tač. 9. Predloga zakona o energetici.	
25.7	When planning the development of the distribution network, energy efficiency/demand-side management measures or distributed generation that might supplant the need to upgrade or replace electricity capacity shall be considered by the distribution system operator.	01.136.1.9 01.136.1.10 01.136.1.36	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 9) svake godine donese plan razvoja distributivnog sistema za period od najmanje pet godina, usklađen sa planom razvoja prenosnog sistema i drugih	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>distributivnih sistema, uz sagledavanje zahteva za priključenje objekata proizvođača i kupaca;</p> <p>10) svake godine donese plan investicija u distributivni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija prenosnog sistema;</p> <p>36) preduzima mere za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine;</p>			
		01.138.	<p>Operator distributivnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih kupaca električne energije.</p> <p>Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator distributivnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.</p> <p>Operator distributivnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.</p> <p>Planom implementacije iz stava 2. ovog člana, operator distributivnog sistema će obuhvatiti minimalno 80% mesta primopredaje u kategoriji krajnjih kupaca električne energije za koju je utvrđena ekonomska opravdanost implementacije.</p>			
26.1	Where the distribution system operator is part of a vertically integrated undertaking, it shall be independent at least in terms of its legal form, organisation and decision making from other activities not relating to distribution. Those rules shall not create an obligation to separate the ownership of assets of the distribution system operator from the vertically integrated undertaking.	01.131.1 01.131.2	<p>Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća mora biti nezavisan u smislu pravne forme, organizacije i odlučivanja od drugih delatnosti koje nisu povezane sa delatnošću distribucije električne energije.</p> <p>Nezavisnost operatora distributivnog sistema iz stava 1. ovog člana ne uključuje obavezu da se vlasništvo nad sredstvima distributivnog sistema odvoji od vertikalno integrisanog preduzeća.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
26.2.a, b, c	<p>In addition to the requirements under paragraph 1, where the distribution system operator is part of a vertically integrated undertaking, it shall be independent in terms of its organisation and decision-making from the other activities not related to distribution. In order to achieve this, the following minimum criteria shall apply:</p> <p>(a) those persons responsible for the management of the distribution system operator must not participate in company structures of the integrated electricity undertaking responsible, directly or indirectly, for the day-to-day operation of the generation, transmission or supply of electricity;</p> <p>(b) appropriate measures must be taken to ensure that the professional interests of the persons responsible for the management of the distribution system operator are taken into account in a manner that ensures that they are capable of acting independently;</p> <p>(c) the distribution system operator must have effective decision-making rights, independent from the integrated electricity undertaking, with respect to assets necessary to operate, maintain or develop the network. In order to fulfil those tasks, the distribution system operator shall have at its disposal the necessary resources including human, technical, physical and financial resources. This should not prevent the existence of appropriate coordination mechanisms to ensure that the economic and management supervision rights of the parent company in respect of return on assets, regulated indirectly in accordance with Article 37(6), in a subsidiary are protected. In particular, this shall enable the parent company to approve the annual financial plan, or any equivalent instrument, of the distribution system operator and to set global limits on the levels of indebtedness of its subsidiary. It shall not permit the parent company to give instructions regarding day-to-day operations, nor with respect to individual decisions concerning the construction or upgrading of distribution lines, that do not exceed the terms of the approved financial plan, or any equivalent</p>	<p>01.113.3</p> <p>01.113.4</p> <p>01.113.5</p>	<p>Nezavisnost operatora distributivnog sistema osigurava se na sledeći način:</p> <p>1) lica koja su odgovorna za upravljanje operatorom distributivnog sistema ne mogu učestvovati u organima upravljanja vertikalno integrisanog preduzeća koji su direktno ili indirektno odgovorna za delatnost proizvodnje, prenosa ili snabdevanja električnom energijom.</p> <p>2) preduzimanjem mera koje će osigurati da lica odgovorna za upravljanje operatorom distributivnog sistema postupaju stručno, kako bi se obezbedila njihova nezavisnost u radu.</p> <p>3) operator distributivnog sistema donosi odluke, nezavisno od vertikalno integrisanog preduzeća, po pitanju sredstava potrebnih za pogon, održavanje i razvoj mreže.</p> <p>4) operator distributivnog sistema samostalno donosi odluke o tekućem poslovanju, odnosno odluke o izgradnji ili unapređenju distributivne mreže ako su u okvirima odobrenog finansijskog plana.</p> <p>Operator distributivnog sistema u cilju donošenja odluka iz stava 2. tačke 3) ovog člana mora imati odgovarajuće ljudske, tehničke, materijalne i finansijske resurse.</p> <p>Nezavisnost operatora distributivnog sistema ne utiče na pravo matičnog vertikalno integrisano preduzeća da:</p> <p>1) sprovodi mehanizme koordinacije kojima se osigurava upravljački i finansijski nadzor u pogledu prinosa na angažovana sredstva i investicije operatora distributivnog sistema;</p> <p>2) odobrava godišnji i finansijski plan i postavlja ili određuje granice zaduženosti.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	instrument; and					
26.2.d	<p>(d) the distribution system operator must establish a compliance programme, which sets out measures taken to ensure that discriminatory conduct is excluded, and ensure that observance of it is adequately monitored. The compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet that objective. An annual report, setting out the measures taken, shall be submitted by the person or body responsible for monitoring the compliance programme, the compliance officer of the distribution system operator, to the regulatory authority referred to in Article 35(1) and shall be published. The compliance officer of the distribution system operator shall be fully independent and shall have access to all the necessary information of the distribution system operator and any affiliated undertaking to fulfil his task.</p>	01.132	<p>Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća dužan je da donese Program usklađenosti za obezbeđivanje nediskriminatornog ponašanja, koji sadrži mere u cilju sprečavanja diskriminatornog ponašanja, način praćenja poštovanja tih mera i obaveze zaposlenih za postizanje postavljenih ciljeva.</p> <p>Lice ili telo odgovorno za praćenje usklađenosti operatora distributivnog sistema imenuje nadležni organ operatora distributivnog sistema, uz prethodnu saglasnost Agencije.</p> <p>Na uslove za imenovanje i trajanje mandata ili radnog odnosa lica iz stava 2. ovog člana, saglasnost daje Agencija.</p> <p>Uslovi iz stava 3. ovog člana moraju osigurati nezavisnost lica za praćenje usklađenosti, koje za vreme obavljanja ovog posla ne može zauzimati nijedan drugi profesionalni položaj niti, direktno ili posredno, obavljati drugu dužnost ili imati poslovni interes u nekom drugom delu vertikalno integrisanog preduzeća.</p> <p>Agencija može uskratiti saglasnost na imenovanje predložene osobe za praćenje usklađenosti samo ako ona nije dovoljno nezavisna ili nema odgovarajuće</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>stručne sposobnosti.</p> <p>Operator distributivnog sistema je dužan da licu iz stava 2. ovog člana obezbedi sve potrebne uslove i sredstva za rad, pravo na pristup prostorijama operatora bez prethodne najave, pristup svim potrebnim informacijama operatora distributivnog sistema ili povezanog preduzeća, pozive i materijale za sastanke rukovodećeg osoblja na kojima se odlučuje o: finansijskim planovima i izveštajima, planovima razvoja, investicija i održavanja i njihovoj realizaciji, kupovini električne energije za nadoknadu gubitaka, sprovođenju mera za smanjenje gubitaka električne energije u sistemu, pouzdanosti isporuke, kvalitetu napona, kvalitetu usluga korisnicima sistema, naprednim mernim sistemima, uslovima priključenja i ceni priključka na sistem, uslovima pristupa sistemu i ceni pristupa, i drugim pitanjima bitnim za sprovođenje njegovih zadataka.</p> <p>Lice iz stava 2. ovog člana je dužno da: prati sprovođenje Programa usklađenosti, prati usklađenost rada operatora distributivnog sistema sa odredbama koje uređuju transparentnost rada operatora sistema i poverljivost podataka, obavesti Agenciju ukoliko organi vertikalno integrisanog preduzeća svojim odlučivanjem sprečavaju ili odlažu projekte iz Plana investicija iz člana 118. stav 1. tačka 7) ovog zakona, kao i o svakoj drugoj bitnoj povredi vezanoj za sprovođenje Programa usklađenosti, pripremi godišnji izveštaj o sprovođenju Programa usklađenosti i dostavi ga Agenciji radi davanja saglasnosti.</p> <p>Lice iz stava 2. ovog člana je dužno da čuva tajnost komercijalnih i drugih poverljivih poslovnih podataka koji su mu dostavljeni za obavljanje poslova iz njegove nadležnosti.</p> <p>Izveštaj o sprovođenju Programa usklađenosti sadrži i informacije o svim komercijalnim i finansijskim odnosima između vertikalno integrisanog preduzeća i operatora distributivnog sistema, o ograničenjima za uspešno sprovođenje programa i predlog mera i preporuka u cilju efikasnijeg sprovođenja Programa usklađenosti, kao i predlog izmena i dopuna Programa</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>usklađenosti, ako je to potrebno.</p> <p>Na osnovu izveštaja iz stava 8. ovog člana, Agencija može tražiti izmenu Programa usklađenosti.</p> <p>Izveštaj iz stava 8. ovog člana i saglasnost Agencije se objavljuju na internet stranici operatora i Agencije.</p> <p>Lice iz stava 2. ovog člana tokom mandata ili radnog odnosa, u pogledu sigurnosti radnog mesta, uživa prava u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje zaštita sindikalnih rukovodilaca.</p> <p>Nadležni organ operatora distributivnog sistema može lice iz stava 2. ovog člana razrešiti dužnosti samo uz saglasnost Agencije.</p> <p>Agencija može zahtevati razrešenje lica iz stava 2. ovog člana samo ukoliko se utvrdi nedovoljna nezavisnost ili nedostatak stručnih sposobnosti.</p>			
26.3	<p>Where the distribution system operator is part of a vertically integrated undertaking, the Member States shall ensure that the activities of the distribution system operator are monitored by regulatory authorities or other competent bodies so that it cannot take advantage of its vertical integration to distort competition. In particular, vertically integrated distribution system operators shall not, in their communication and branding, create confusion in respect of the separate identity of the supply branch of the vertically integrated undertaking.</p>	01.133	<p>Aktivnosti operatora distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća prati Agencija, da bi ga sprečila da korišćenjem položaja u vertikalno integrisanom preduzeću naruši tržišnu konkurenciju.</p> <p>Operator distributivnog sistema koji je deo vertikalno integrisanog preduzeća u svojim komunikacijama i svojim poslovnim imenom dužan je da napravi razliku u pogledu svog identiteta u odnosu na energetski subjekt koji se bavi snabdevanjem električnom energijom u istom vertikalno integrisanom preduzeću.</p> <p>Unutar vertikalno integrisanog preduzeća nije dozvoljeno međusobno subvencionisanje subjekata koji se bave različitim energetskim i neenergetskim delatnostima, radi omogućavanja konkurencije i izbegavanja diskriminacije korisnika ili grupa korisnika sistema.</p>	PU		
26.4	<p>Member States may decide not to apply paragraphs 1, 2 and 3 to integrated electricity undertakings serving less than 100 000 connected customers, or serving small isolated systems.</p>	01.134	<p>Odredbe čl. 131, 132 i 133. ovog zakona ne primenjuje se na operatora distributivnog sistema na čiji sistem je priključeno manje od 100 000 krajnjih kupaca.</p>	PU		
27.	<p>Without prejudice to Article 30 or any other legal duty to disclose information, the distribution system operator must preserve the confidentiality of commercially sensitive information obtained in the</p>	01.18.4	<p>Operatori sistema dužni su da obezbede tajnost komercijalno osetljivih i poslovnih podataka energetskih subjekata i kupaca energije i energenata, kao i tajnost komercijalno osetljivih podataka i</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	course of carrying out its business, and shall prevent information about its own activities which may be commercially advantageous being disclosed in a discriminatory manner.		<p>informacija o svojim aktivnostima, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.</p> <p>Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>4) obezbedi poverljivost komercijalno osetljivih informacija dobijenih tokom obavljanja delatnosti i da informacije koje mogu obezbediti prednost na tržištu objavljuje na nediskriminatoran način;</p>			
28.1	<p>Member States may provide for national regulatory authorities or other competent authorities to classify a system which distributes electricity within a geographically confined industrial,commercial or shared services site and does not, without prejudice to paragraph 4, supply household customers, as a closed distribution system if:</p> <p>(a) for specific technical or safety reasons, the operations or theproduction process of the users of that system are integrated;or</p> <p>(b) that system distributes electricity primarily to the owner oroperator of the system or their related undertakings.</p>	01.148.1	<p>Zatvoreni distributivni sistem je sistem preko koga se distribuiraju električna energija na geografski ograničenoj industrijskoj zoni, trgovačkoj zoni i zoni zajedničkih usluga, ukoliko:</p> <p>1) je poslovanje ili proizvodni proces korisnika tog sistema iz specifičnih i sigurnosnih razloga povezan;</p> <p>2) se električna energija prvenstveno distribuiraju vlasniku ili operatoru sistema, njihovim povezanim preduzećima i drugim korisnicima sistema.</p>	PU		
28.2a	<p>Member States may provide for national regulatory authorities to exempt the operator of a closed distribution system from:</p> <p>(a) the requirement under Article 25(5) to procure the energy ituses to cover energy losses and reserve capacity in its systemaccording to transparent, non-discriminatory and marketbased procedures;</p>	01.155.	<p>Operator zatvorenog distributivnog sistema električne energije koji nema licencu za snabdevanje električnom energijom, može da kupuje i da prodaje električnu energiju samo za nadoknadu gubitaka u zatvorenom distributivnom sistemu i da učestvuje na organizovanom tržištu električne energije i na njemu kupuje i prodaje električnu energiju, kako bi na najefikasniji način optimizovao nabavku električne energije neophodne za nadoknadu gubitaka u zatvorenom distributivnom sistemu.</p> <p>Agencija može operatora zatvorenog distributivnog sistema osloboditi obaveze da se električna energija za nadoknadu gubitaka u distributivnoj mreži, nabavlja na transparentan, nediskriminatoran način i pod tržišnim uslovima.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
28.2b	(b) the requirement under Article 32(1) that tariffs, or the methodologies underlying their calculation, are approved prior to their entry into force in accordance with Article 37.			NP	Agencija donosi metodologiju, NzoE nije predviđeno izuzimanje.	
28.3	Where an exemption is granted under paragraph 2, the applicable tariffs, or the methodologies underlying their calculation, shall be reviewed and approved in accordance with Article 37 upon request by a user of the closed distribution system.	01.151.1	Agencija donosi metodologiju za obračun cene pristupa zatvorenom distributivnom sistemu.	PU		
		01.151.3	Na zahtev korisnika zatvorenog distributivnog sistema, Agencija će proveriti način utvrđivanja cene pristupa tom sistemu i u slučaju da utvrdi da cene nisu donete u skladu sa metodologijom, zahtevaće od operatora zatvorenog distributivnog sistema korekciju cena.			
28.4	Incidental use by a small number of households with employment or similar associations with the owner of the distribution system and located within the area served by a closed distribution system shall not preclude an exemption under paragraph 2 being granted.	01.148.2	Na zatvoreni distributivni sistem ne mogu biti priključeni krajnji kupci iz kategorije domaćinstva, osim u slučaju malog broja domaćinstava koja su zaposlenjem ili na neki drugi način u vezi sa vlasnikom ili korisnikom operatora zatvorenog distributivnog sistema i nalaze se na području tog sistema.	PU	-	Agencija donosi metodologiju, NzoE nije predviđeno izuzimanje
29.	Article 26(1) shall not prevent the operation of a combined transmission and distribution system operator provided that operator complies with Articles 9(1), or 13 and 14, or Chapter V or falls under Article 44(2).			NU	U Republici Srbiji nije predviđen kombinovani operator prenosnog i distributivnog sistema, faktičko stanje takvo da se ove odredbe Direktive 2009/72 ne mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
30.1	Member States or any competent authority they designate, including the regulatory authorities referred to in Article 35, shall, insofar as necessary to carry out their functions, have right of access to the accounts of electricity undertakings as set out in Article 31.	01.57.1.1	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 1)1) efikasno razdvajanje računa licenciranih energetske subjekata;			
30.2	Member States and any designated competent authority, including the regulatory authorities, shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information. Member States may provide for the disclosure of such information where this is necessary in order for the competent authorities to carry out their functions.	01.57.7	Agencija je dužna da u skladu sa zakonom i drugim propisima čuva tajnost komercijalnih i drugih poverljivih poslovnih podataka koji su joj dostavljeni za obavljanje poslova iz njene nadležnosti.	PU		
31.1	Member States shall take the necessary steps to ensure that the accounts of electricity undertakings are kept in accordance with paragraphs 2 and 3	01.18.1 01.18.2 01.18.3	Energetski subjekt koji obavlja jednu ili više energetske delatnosti čije su cene regulisane ili koji pored tih energetske delatnosti obavlja i druge energetske, odnosno druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetske delatnostima, dužan je da u cilju izbegavanja diskriminacije, međusobnog subvencionisanja i poremećaja konkurencije u svojim računovodstvenim internim obračunima vodi zasebne račune za svaku od regulisanih energetske delatnosti, uključujući snabdevanje električnom energijom po regulisanim cenama i zbirno za druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetske delatnostima i da sačini godišnji bilans stanja i bilans uspeha za svaku delatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje položaj privrednih subjekata i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija. Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana koji ima obavezu revizije godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom, dužan je da obezbedi reviziju	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>godišnjih finansijskih izveštaja koja treba da potvrdi poštovanje načela izbegavanja diskriminacije i međusobnog subvencionisanja. Godišnji finansijski izveštaji i izveštaji revizora moraju se objaviti na internet stranici.</p> <p>Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana, dužan je da u svom opštem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koje će primenjivati pri izradi računovodstvenih internih obračuna po delatnostima.</p>			
31.2	<p>Electricity undertakings, whatever their system of ownership or legal form, shall draw up, submit to audit and publish their annual accounts in accordance with the rules of national law concerning the annual accounts of limited liability companies adopted pursuant to the Fourth Council Directive 78/660/EEC of 25 July 1978 based on Article 44(2)(g) (*) The title of Directive 78/660/EEC has been adjusted to take account of the renumbering of the Articles of the Treaty establishing the European Community in accordance with Article 12 of the Treaty of Amsterdam; the original reference was to Article 54(3)(g). (annual accounts of certain types of companies (1) OJ L 222, 14.8.1978, p. 11.</p> <p>Undertakings which are not legally obliged to publish their annual accounts shall keep a copy of these at the disposal of the public in their head office.</p>	<p>01.18.1</p> <p>01.18.2</p> <p>01.18.3</p>	<p>Energetski subjekt koji obavlja jednu ili više energetske delatnosti čije su cene regulisane ili koji pored tih energetske delatnosti obavlja i druge energetske, odnosno druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetske delatnostima, dužan je da u cilju izbegavanja diskriminacije, međusobnog subvencionisanja i poremećaja konkurencije u svojim računovodstvenim internim obračunima vodi zasebne račune za svaku od regulisanih energetske delatnosti, uključujući snabdevanje električnom energijom po regulisanim cenama i zbirno za druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetske delatnostima i da sačini godišnji bilans stanja i bilans uspeha za svaku delatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje položaj privrednih subjekata i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.</p> <p>Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana koji ima obavezu revizije godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom, dužan je da obezbedi reviziju godišnjih finansijskih izveštaja koja treba da potvrdi poštovanje načela izbegavanja diskriminacije i međusobnog subvencionisanja. Godišnji finansijski izveštaji i izveštaji revizora moraju se objaviti na internet stranici.</p> <p>Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana, dužan je da u svom opštem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koje će</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			primenjivati pri izradi računovodstvenih internih obračuna po delatnostima.			
31.3	Electricity undertakings shall, in their internal accounting, keep separate accounts for each of their transmission and distribution activities as they would be required to do if the activities in question were carried out by separate undertakings, with a view to avoiding discrimination, cross-subsidization and distortion of competition. They shall also keep accounts, which may be consolidated, for other electricity activities not relating to transmission or distribution. Until 1 July 2007, they shall keep separate accounts for supply activities for eligible customers and supply activities for non-eligible customers. Revenue from ownership of the transmission or distribution system shall be specified in the accounts. Where appropriate, they shall keep consolidated accounts for other, non-electricity activities. The internal accounts shall include a balance sheet and a profit and loss account for each activity.	01.18.1 01.18.2 01.18.3	Energetski subjekt koji obavlja jednu ili više energetskih delatnosti čije su cene regulisane ili koji pored tih energetskih delatnosti obavlja i druge energetske, odnosno druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetskim delatnostima, dužan je da u cilju izbegavanja diskriminacije, međusobnog subvencionisanja i poremećaja konkurencije u svojim računovodstvenim internim obračunima vodi zasebne račune za svaku od regulisanih energetskih delatnosti, uključujući snabdevanje električnom energijom po regulisanim cenama i zbirno za druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetskim delatnostima i da sačini godišnji bilans stanja i bilans uspeha za svaku delatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje položaj privrednih subjekata i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija. Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana koji ima obavezu revizije godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom, dužan je da obezbedi reviziju godišnjih finansijskih izveštaja koja treba da potvrdi poštovanje načela izbegavanja diskriminacije i međusobnog subvencionisanja. Godišnji finansijski izveštaji i izveštaji revizora moraju se objaviti na internet stranici. Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana, dužan je da u svom opštem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koje će primenjivati pri izradi računovodstvenih internih obračuna po delatnostima.	PU		
31.4	The audit referred to in paragraph 2 shall, in particular, verify that the obligation to avoid discrimination and crosssubsidies referred to in paragraph 3 is respected.	01.57.1.2	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 2) postojanja međusobnog subvencionisanja energetskih subjekata koji se bave različitim	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>energetskim delatnostima, kao i između različitih energetskih delatnosti u okviru istog energetskog subjekta;</p> <p>Energetski subjekt koji obavlja jednu ili više energetskih delatnosti čije su cene regulisane ili koji pored tih energetskih delatnosti obavlja i druge energetske, odnosno druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetskim delatnostima, dužan je da u cilju izbegavanja diskriminacije, međusobnog subvencionisanja i poremećaja konkurencije u svojim računovodstvenim internim obračunima vodi zasebne račune za svaku od regulisanih energetskih delatnosti, uključujući snabdevanje električnom energijom po regulisanim cenama i zbirno za druge delatnosti koje se u smislu ovog zakona ne smatraju energetskim delatnostima i da sačini godišnji bilans stanja i bilans uspeha za svaku delatnost pojedinačno, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje položaj privrednih subjekata i zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.</p> <p>Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana koji ima obavezu revizije godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom, dužan je da obezbedi reviziju godišnjih finansijskih izveštaja koja treba da potvrdi poštovanje načela izbegavanja diskriminacije i međusobnog subvencionisanja. Godišnji finansijski izveštaji i izveštaji revizora moraju se objaviti na internet stranici.</p> <p>Energetski subjekt iz stava 1. ovog člana, dužan je da u svom opštem aktu o računovodstvu i računovodstvenim politikama utvrdi pravila za raspoređivanje zajedničkih bilansnih pozicija koje će primenjivati pri izradi računovodstvenih internih obračuna po delatnostima.</p>			
32.1	Member States shall ensure the implementation of a system of third party access to the transmission and distribution systems based on published tariffs, applicable to all eligible customers and applied objectively and without discrimination between	01.50.1.1 01.50.1.2 01.50.1.3	Agencija donosi metodologije za: <ol style="list-style-type: none"> 1) određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije; 2) određivanje cene pristupa sistemu za distribuciju električne energije; 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	system users. Member States shall ensure that those tariffs, or the methodologies underlying their calculation, are approved prior to their entry into force in accordance with Article 37 and that those tariffs, and the methodologies — where only methodologies are approved — are published prior to their entry into force.	01.50.3	3) određivanje cene pristupa zatvorenom sistemu za distribuciju električne energije; Agencija je dužna da metodologije iz stava 1. ovog zakona objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.			
32.2	The transmission or distribution system operator may refuse access where it lacks the necessary capacity. Duly substantiated reasons must be given for such refusal, in particular having regard to Article 3, and based on objective and technically and economically justified criteria. The regulatory authorities where Member States have so provided or Member States shall ensure that those criteria are consistently applied and that the system user who has been refused access can make use of a dispute settlement procedure. The regulatory authorities shall also ensure, where appropriate and when refusal of access takes place, that the transmission or distribution system operator provides relevant information on measures that would be necessary to reinforce the network. The party requesting such information may be charged a reasonable fee reflecting the cost of providing such information.	01.159	Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije, je dužan da omogući korisnicima sistema pristup sistemu po regulisanim cenama na principu javnosti i nediskriminacije, u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisima i pravilima o radu sistema donetim na osnovu ovog zakona.	PU		
		01.161	Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije može odbiti pristup sistemu samo ako nema tehničkih mogućnosti zbog: 1) nedostatka kapaciteta; 2) pogonskih smetnji ili preopterećenosti sistema; 3) ugrožene sigurnosti rada sistema. Podaci o nivou opterećenja prenosnog, odnosno distributivnog sistema su javni, a vrsta, obim i način objavljivanja podataka moraju biti u skladu sa pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen. U slučaju kada operator sistema odbije da zaključi ugovor o pristupu sistemu dužan je da o tome odluči rešenjem u roku od pet dana od dana dostavljanja zahteva za zaključenje ugovora. Rešenje iz stava 3. ovog člana sadrži detaljno obrazložene razloge za odbijanje pristupa sistemu i zasnovane na objektivnim i tehnički i ekonomski opravdanim kriterijumima. Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Agenciji, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja. Agencija je dužna, da obezbedi da kriterijumi za odbijanje pristupa sistemu budu dosledno primenjeni. Agencija je dužna da obezbedi, kada je to moguće i kada se dogodi odbijanje, da operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema pruži zainteresovanoj strani informaciju o merama koje će biti preduzete u cilju povećanja kapaciteta mreže.			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			Zainteresovana strana koja traži informaciju iz stava 7. ovog člana dužna je da plati odgovarajuću naknadu. Odluka Agencije doneta po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.			
33.1	Member States shall ensure that the eligible customers comprise: (a) until 1 July 2004, the eligible customers as specified in Article 19(1) to (3) of Directive 96/92/EC. Member States shall publish by 31 January each year the criteria for the definition of those eligible customers; (b) from 1 July 2004, all non-household customers; (c) from 1 July 2007, all customers.			NP	Danom stupanja na snagu zakona svi kupci električne energije imaju pravo da biraju snabdevača.	
33.2	To avoid imbalance in the opening of electricity markets: (a) contracts for the supply of electricity with an eligible customer in the system of another Member State shall not be prohibited if the customer is considered as eligible in both systems involved; and (b) where transactions as described in point (a) are refused because the customer is eligible in only one of the two systems, the Commission may, taking into account the situation in the market and the common interest, oblige the refusing party to execute the requested supply at the request of the Member State where the eligible customer is located.			NP		
34.1	Member States shall take the measures necessary to enable: (a) all electricity producers and electricity supply undertakings established within their territory to supply their own premises, subsidiaries and eligible customers through a direct line; and (b) all eligible customers within their territory to be supplied through a direct line by a producer and supply undertakings.	01.2.13.	13) direktni dalekovod je dalekovod koji povezuje izolovano mesto proizvodnje sa izolovanim kupcem ili koji povezuje objekat proizvođača električne energije sa kupcem čiji objekat nije priključen na prenosni ili distributivni sistem;	PU		
		01.36.	Proizvođač električne energije, odnosno prirodnog gasa i snabdevač imaju pravo da snabdevaju krajnje kupce, kao i svoje prostorije i prostorije zavisnog privrednog društva putem direktnog dalekovoda,			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>odnosno gasovoda.</p> <p>Krajnji kupci koji planiraju da zaključe ugovor o snabdevanju, a ne mogu da dobiju pristup mreži, imaju pravo da im se električna energija, odnosno prirodni gas isporučuje preko direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda od strane proizvođača električne energije, odnosno prirodnog gasa i snabdevača.</p> <p>Mogućnost snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom putem direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda ne utiče na mogućnost ugovaranja kupovine električne energije, odnosno prirodnog gasa na tržištu, odnosno na pravo kupca na slobodan izbor snabdevača, u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Energetska dozvola za izgradnju direktnih dalekovoda i direktnih gasovoda iz člana 30. stav 3. tač. 4) i 8) ovog zakona, može se izdati u slučaju odbijanja pristupa sistemu ili otpočinjanja rešavanja spora povodom pristupa sistemu.</p> <p>Izdavanje energetske dozvole za izgradnju direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda može se odbiti, uz detaljno obrazloženje, ako bi izgradnja tog dalekovoda, odnosno gasovoda ugrozila obavljanje delatnosti od opšteg interesa, odnosno obaveza pružanja javne usluge, uključujući i zaštitu kupaca.</p>			
34.2	Member States shall lay down the criteria for the grant of authorisations for the construction of direct lines in their territory. Those criteria shall be objective and non-discriminatory.	01.34.3.	Ministarstvo bliže propisuje uslove za izdavanje energetske dozvole, sadržaj zahteva za izdavanje energetske dozvole u zavisnosti od vrste i namene energetskog objekta, način izdavanja energetske dozvole i sadržaj registra izdatih energetskih dozvola i registra energetskih dozvola koje su prestale da važe i druga pitanja u skladu sa zakonom.	PU		
34.3 34.4 34.5	<p>The possibility of supplying electricity through a direct lines referred to in paragraph 1 of this Article shall not affect the possibility of contracting electricity in accordance with Article 32.</p> <p>Member States may issue an authorisation to construct</p>	01.2.13.	13) direktni dalekovod je dalekovod koji povezuje izolovano mesto proizvodnje sa izolovanim kupcem ili koji povezuje objekat proizvođača električne energije sa kupcem čiji objekat nije priključen na prenosni ili distributivni sistem;	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>a direct line subject either to the refusal of system access on the basis, as appropriate, of Article 32 or to the opening of a dispute settlement procedure under Article 37.</p> <p>Member States may refuse to authorise a direct line if the granting of such an authorisation would obstruct the provisions of Article 3. Duly substantiated reasons shall be given for such refusal.</p>	01.36.	<p>Proizvođač električne energije, odnosno prirodnog gasa i snabdevač imaju pravo da snabdevaju krajnje kupce, kao i svoje prostorije i prostorije zavisnog privrednog društva putem direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda.</p> <p>Krajnji kupci koji planiraju da zaključe ugovor o snabdevanju, a ne mogu da dobiju pristup mreži, imaju pravo da im se električna energija, odnosno prirodni gas isporučuje preko direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda od strane proizvođača električne energije, odnosno prirodnog gasa i snabdevača.</p> <p>Mogućnost snabdevanja električnom energijom, odnosno prirodnim gasom putem direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda ne utiče na mogućnost ugovaranja kupovine električne energije, odnosno prirodnog gasa na tržištu, odnosno na pravo kupca na slobodan izbor snabdevača, u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Energetska dozvola za izgradnju direktnih dalekovoda i direktnih gasovoda iz člana 30. stav 3. tač. 4) i 8) ovog zakona, može se izdati u slučaju odbijanja pristupa sistemu ili otpočinjanja rešavanja spora povodom pristupa sistemu.</p> <p>Izdavanje energetske dozvole za izgradnju direktnog dalekovoda, odnosno gasovoda može se odbiti, uz detaljno obrazloženje, ako bi izgradnja tog dalekovoda, odnosno gasovoda ugrozila obavljanje delatnosti od opšteg interesa, odnosno obaveza pružanja javne usluge, uključujući i zaštitu kupaca.</p>			
35.1	Each Member State shall designate a single national regulatory authority at national level.	01.38.1	<p>Agencija je jedino regulatorno telo za oblast energetike osnovano u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije, kroz stvaranje stabilnog regulatornog okvira, kao i za obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.</p>	PU		
35.2	Paragraph 1 of this Article shall be without prejudice to the designation of other regulatory authorities at regional level within Member States, provided that there is one senior representative for representation and contact purposes at Community level within	01.38.8	<p>U cilju efikasnijeg izvršavanja poslova iz svoje nadležnosti Agencija može odlukom Saveta organizovati obavljanje poslova u mestima van svog sedišta, na način i pod uslovima utvrđenim Statutom.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	the Board of Regulators of the Agency in accordance with Article 14(1) of Regulation (EC) No 713/2009.					
35.3	<p>By way of derogation from paragraph 1 of this Article, a Member State may designate regulatory authorities for small systems on a geographically separate region whose consumption, in 2008, accounted for less than 3 % of the total consumption of the Member State of which it is part.</p> <p>This derogation shall be without prejudice to the appointment of one senior representative for representation and contact purposes at Community level within the Board of Regulators of the Agency in compliance with Article 14(1) of Regulation (EC) No 713/2009.</p>			NP	Za sada se nije ukazala potreba za formiranjem regulatornog tela prema kriterijumima navedenim u članu 35. stav 3. Direktive.	
35.4	<p>Member States shall guarantee the independence of the regulatory authority and shall ensure that it exercises its powers impartially and transparently.</p> <p>For this purpose, Member State shall ensure that, when carrying out the regulatory tasks conferred upon it by this Directive and related legislation, the regulatory authority:</p> <p>(a) is legally distinct and functionally independent from any other public or private entity;</p> <p>(b) ensures that its staff and the persons responsible for its management:</p> <p>(i) act independently from any market interest; and</p> <p>(ii) do not seek or take direct instructions from any government or other public or private entity when carrying out the regulatory tasks. This requirement is without prejudice to close cooperation, as appropriate, with other relevant national authorities or to general policy guidelines issued by the government not related to the regulatory powers and duties under Article 37.</p>	<p>01.38.2</p> <p>01.38.3</p> <p>01.38.4</p>	<p>Agencija je samostalni pravni subjekt i nezavisna od izvršne vlasti u obavljanju svojih poslova, kao i od drugih državnih organa i organizacija i lica koja se bave energetske delatnostima, nezavisno donosi odluke, samostalno raspolaže finansijskim sredstvima odobrenim finansijskim planom i obezbeđuje stručne kapacitete neophodne za obavljanje zakonom utvrđenih poslova.</p> <p>Zaposleni i članovi Saveta Agencije moraju da deluju nezavisno od bilo kog tržišnog interesa, da ne primaju instrukcije od izvršne vlasti, kao i od drugih državnih organa i organizacija i lica koja se bave energetske delatnostima.</p> <p>Nezavisnost iz stava 2. ne dovodi u pitanje saradnju sa drugim nacionalnim telima, sprovođenje opšte politike koju donosi Vlada po pitanjima koja nisu u vezi sa ovlašćenjima i dužnostima Agencije.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
35.5	<p>In order to protect the independence of the regulatory authority, Member States shall in particular ensure that:</p> <p>(a) the regulatory authority can take autonomous decisions, independently from any political body, and has separate annual budget allocations, with autonomy in the implementation of the allocated budget, and adequate human and financial resources to carry out its duties; and</p> <p>(b) the members of the board of the regulatory authority or, in the absence of a board, the regulatory authority's top management are appointed for a fixed term of five up to seven years, renewable once.</p> <p>In regard to point (b) of the first subparagraph, Member States shall ensure an appropriate rotation scheme for the board or the top management. The members of the board or, in the absence of a board, members of the top management may be relieved from office during their term only if they no longer fulfil the conditions set out in this Article or have been guilty of misconduct under national law.</p>	<p>01.38.2</p> <p>01.61.1</p> <p>01.43.</p> <p>01.44.1.2</p> <p>01.44.3.2</p> <p>01.44.3.4</p> <p>01.44.3.5</p>	<p>Agencija je samostalni pravni subjekt i nezavisna od izvršne vlasti u obavljanju svojih poslova, kao i od drugih državnih organa i organizacija i lica koja se bave energetske delatnostima, nezavisno donosi odluke, samostalno raspolaže finansijskim sredstvima odobrenim finansijskim planom i obezbeđuje stručne kapacitete neophodne za obavljanje zakonom utvrđenih poslova.</p> <p>Agencija donosi finansijski plan kojim se utvrđuju: ukupni prihodi i rashodi Agencije neophodni za obavljanje zakonom propisanih obaveza Agencije, politika zarada zaposlenih u Agenciji kojom se obezbeđuje odgovarajući stručan kadar, kao i rezerva za nepredviđene izdatke.</p> <p>Predsednik i članovi Saveta biraju se na period od pet do sedam godina, s tim što kod prvog izbora po ovom zakonu mandat dva člana Saveta traje pet godine, dva člana Saveta traje šest godine, a predsednika Saveta sedam godina.</p> <p>Predsednik i članovi Saveta ne mogu da budu birani više od dva puta uzastopno.</p> <p>Postupak izbora lica iz stava 1. ovog člana sprovodi se najkasnije 90 dana pre isteka mandata prethodnog predsednika, odnosno člana Saveta.</p> <p>U slučaju da mandat predsednika ili člana Saveta istekne pre okončanja postupka izbora, predsednik, odnosno član Saveta nastavlja sa radom u skladu sa ovim Zakonom do okončanja postupka izbora.</p> <p>Mandat predsednika i članova Saveta, prestaje:</p> <p>2) razrešenjem pre isteka mandata iz razloga utvrđenim ovim zakonom;</p> <p>Predlog za razrešenje iz stava 1. tačka 2) ovog člana Narodnoj skupštini mogu da podnesu nadležni odbor Narodne skupštine za poslove energetike, Savet ili najmanje 20 narodnih poslanika u sledećim slučajevima:</p> <p>2) ako bude pravosnažno osuđen na kaznu zatvora ili bude osuđen za krivično delo zloupotrebe službenog</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>položaja, prevare, korupcije, krađe ili drugo slično krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje ove funkcije;</p> <p>4) ako bez osnovanog razloga odbije ili propusti da obavlja dužnost predsednika odnosno člana Saveta u periodu od najmanje tri meseca neprekidno ili u periodu od najmanje šest meseci sa prekidima u toku jedne godine;</p> <p>5) ako se utvrdi da je u toku trajanja mandata povredio pravila o sukobu interesa utvrđena zakonom.</p>			
36.a, b, c, d, e, f, g, h	<p>In carrying out the regulatory tasks specified in this Directive, the regulatory authority shall take all reasonable measures in pursuit of the following objectives within the framework of their duties and powers as laid down in Article 37, in close consultation with other relevant national authorities including competition authorities, as appropriate, and without prejudice to their competencies:</p> <p>(a) promoting, in close cooperation with the Agency, regulatory authorities of other Member States and the Commission, a competitive, secure and environmentally sustainable internal market in electricity within the Community, and effective market opening for all customers and suppliers in the Community and ensuring appropriate conditions for the effective and reliable operation of electricity networks, taking into account long-term objectives;</p> <p>(b) developing competitive and properly</p>	01.48	<p>U izvršavanju regulatornih poslova utvrđenih ovim Zakonom, Agencija će preduzimati mere kojima se postižu ili se doprinosi ostvarivanju sledećih ciljeva:</p> <p>1) obezbeđivanje sigurnog snabdevanja kupaca energijom kroz efikasno funkcionisanje i održiv razvoj energetske sistema, u skladu sa energetske politikom Republike Srbije, uključujući zaštitu životne sredine i razvoj obnovljivih izvora energije;</p> <p>2) razvoj tržišta električne energije u Republici Srbiji i njegove integracije u regionalno i pan-evropsko tržište električne energije;</p> <p>3) obezbeđenje stabilnog, transparentnog i nediskriminatornog regulatornog okvira za kupce energije, korisnike sistema i investitore;</p> <p>4) podsticanje efikasnog funkcionisanja energetske sistema;</p> <p>5) obezbeđivanje visokih standarda usluge u snabdevanju električnom energijom i prirodnim gasom uz zaštitu energetske ugroženih kupaca.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>functioning regional markets within the Community in view of the achievement of the objectives referred to in point (a);</p> <p>(c) eliminating restrictions on trade in electricity between Member States, including developing appropriate cross-border transmission capacities to meet demand and enhancing the integration of national markets which may facilitate electricity flows across the Community;</p> <p>(d) helping to achieve, in the most cost-effective way, the development of secure, reliable and efficient non-discriminatory systems that are consumer oriented, and promoting system adequacy and, in line with general energy policy objectives, energy efficiency as well as the integration of large and small scale production of electricity from renewable energy sources and distributed generation in both transmission and distribution networks;</p> <p>(e) facilitating access to the network for new generation capacity, in particular removing barriers that could prevent access for new market entrants and of electricity from renewable energy sources;</p> <p>(f) ensuring that system operators and system users are granted appropriate incentives, in both the short and the long term, to increase efficiencies in system performance and foster market integration;</p> <p>g) ensuring that customers benefit through the efficient functioning of their national market, promoting effective competition and helping to ensure consumer protection;</p> <p>(h) helping to achieve high standards of universal and public service in electricity supply, contributing to the protection of vulnerable customers and contributing to the compatibility of necessary data exchange processes for customer switching.</p>	01.64	<p>Agencija će u izvršavanju poslova propisanih zakonom, saradivati sa državnim i drugim organima i organizacijama, udruženjima za zaštitu potrošača, organizacijom koja se bavi zaštitom konkurencije i regulatornim telima u i van Republike Srbije, na način koji obezbeđuje njenu nezavisnost.</p> <p>U okviru saradnje iz stava 1. ovog člana, organizacija nadležna za poslove zaštite konkurencije i Agencija će kontinuirano razmenjivati informacije i podatke u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa, na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije.</p> <p>Agencija će, odmah po saznanju i bez odlaganja, obavestiti nadležni organ za zaštitu konkurencije radi preduzimanja odgovarajućih mera, o ugovoru kojim se ograničava pravo kupca koji nema pravo na garantovano snabdevanje, da istovremeno zaključuje ugovore sa više od jednog snabdevača ili da mu se ograničava izbor snabdevača.</p> <p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa ; 2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima.			
37.1a	<p>The regulatory authority shall have the following duties:</p> <p>(a) fixing or approving, in accordance with transparent criteria, transmission or distribution tariffs or their methodologies;</p>	<p>01.50.1.1 01.50.1.2 01.50.1.3</p>	<p>Agencija donosi metodologije za:</p> <p>1) određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije;</p> <p>2) određivanje cene pristupa sistemu za distribuciju električne energije;</p>	PU		
37.1.b	<p>(b) ensuring compliance of transmission and distribution system operators and, where relevant, system owners, as well as of any electricity undertakings, with their obligations under this Directive and other relevant Community legislation, including as regards cross-border issues;</p>	<p>01.92.1</p> <p>01.57.1.3 01.57.1.4 01.57.1.5 01.57.1.7</p>	<p>Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje:</p> <p>3) izvršenje obaveza energetskih subjekata propisanih ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona;</p> <p>4) primenu pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta u saradnji sa regulatornim telima drugih država;</p> <p>5) primenu mehanizama za otklanjanje zagušenja u prenosnom sistemu i prati upotrebu naknada zbog zagušenja koje prikuplja operator prenosnog sistema;</p> <p>7) objavljivanje podataka od strane operatora prenosnog sistema u vezi sa prekograničnim kapacitetima i korišćenjem sistema;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.1.c	(c) cooperating in regard to cross-border issues with the regulatory authority or authorities of the Member States concerned and with the Agency;	<p>01.57.1.4</p> <p>01.57.1.5</p>	<p>Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje:</p> <p>4) primenu pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta u saradnji sa regulatornim telima drugih država;</p> <p>5) primenu mehanizama za otklanjanje zagušenja u prenosnom sistemu, odnosno u transportnom sistemu i prati upotrebu naknada zbog zagušenja koje prikuplja operator prenosnog, odnosno transportnog sistema;</p>	PU		
37.1.d	(d) complying with, and implementing, any relevant legally binding decisions of the Agency and of the Commission;	<p>01.56.1.14</p> <p>01.102.3</p>	<p>Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da:</p> <p>14) usklađuje i primenjuje sve pravno obavezujuće odluke nadležnih tela iz člana 2. tačka 83);</p> <p>Odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema sa pratećom dokumentacijom Agencija je dužna da bez odlaganja dostavi nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, radi davanja mišljenja.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.106.2	Agencija o zahtevu bez odlaganja obaveštava Ministarstvo i nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, kao i o svim okolnostima koje bi mogle imati za posledicu da osoba ili osobe iz treće države ili trećih država preuzmu kontrolu nad prenosnom mrežom ili operatorom prenosnog sistema.			
		01.107.4	U slučaju da konačna odluka nije u skladu sa mišljenjem nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija je dužna da objavi i obrazloženje za donošenje takve odluke na način propisan članom 102. ovog zakona.			
		01.167.6 01.167.10 01.167.11	<p>U roku od dva meseca od dana kada je zahtev za izuzeće primio poslednji nadležni regulator, nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora može da dostavi savetodavno mišljenje onim regulatorima kojim to mišljenje može biti osnov za donošenje njihovih odluka.</p> <p>Akt o izuzeću se može doneti nakon razmene mišljenja sa drugim državama na koje izgradnja interkonektivnog dalekovoda ima uticaja ili sa nadležnim regulatornim telima.</p> <p>Agencija će, bez odlaganja, dostaviti nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, kopiju zahteva za izuzeće, kao i odluku i sve relevantne informacije u vezi sa odlukom.</p> <p>U roku od dva meseca od dana prijema informacije iz st. 11. i 12. ovog člana nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora može doneti odluku kojom zahteva da Agencija izmeni ili povuče akt o izuzeću.</p> <p>U slučaju da nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora donese odluku iz stava 13. ovog člana Agencija će u najvećoj mogućoj meri uzeti u obzir tu odluku.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.1.e	(e) reporting annually on its activity and the fulfilment of its duties to the relevant authorities of the Member States, the Agency and the Commission. Such reports shall cover the steps taken and the results obtained as regards each of the tasks listed in this Article;	01.39.4 01.39.5 01.39.6	Predsednik i članovi Saveta za svoj rad i za rad Agencije odgovaraju Narodnoj skupštini, kojoj najmanje jednom godišnje podnose izveštaj o radu. Izveštaj o radu sadrži podatke o radu Agencije u prethodnoj godini o njenom finansijskom poslovanju i o stanju u energetske sektoru Republike Srbije u okviru nadležnosti Agencije. Izveštaj iz stava 5. ovog člana se dostavlja Narodnoj skupštini najkasnije do 31. maja svake godine.	PU		
		01.56.1.13	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 13) podnosi godišnji izveštaj o radu i preduzetim merama u pogledu ispunjenja obaveza nadležnom telu iz člana 2. tačka 83);			
37.1.f	(f) ensuring that there are no cross-subsidies between transmission, distribution, and supply activities;	01.56.1.7	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 7) bliže utvrđuje način, postupak i rokove za vođenje knjigovodstvenih evidencija za potrebe regulacije i za sprovođenje postupka razdvajanja računa, postupka sertifikacije i drugih postupaka utvrđenih zakonom;	PU		
		01.57.2.2	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 2) postojanje međusobnog subvencionisanja energetskih subjekata koji se bave različitim energetskim delatnostima, kao i između različitih energetskih delatnosti u okviru istog energetskog subjekta;			
37.1.g	(g) monitoring investment plans of the transmission system operators, and providing in its annual report an assessment of the investment plans of the transmission system operators as regards their consistency with the Community-wide network development plan referred to in Article 8(3)(b) of Regulation (EC) No 714/2009; such assessment may include recommendations to amend those	01.111	Operator prenosnog sistema dužan je da svake godine podnese Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže baziran na prognoziranoj proizvodnji i potrošnji električne energije i rezultatima savetovanja sa svim zainteresovanim stranama i usaglašen sa planom razvoja distributivne mreže. Desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže sadrži efikasne mere radi obezbeđenja stabilnosti rada	DU	Agencija za energetiku ne prati usaglašenost planova operatora prenosnog sistema sa CWDPlan	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	investment plans;		<p>sistema i sigurnosti snabdevanja. Plan iz stava 1. ovog člana treba da: 1) ukaže učesnicima na tržištu na potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom najvažnije infrastrukture prenosnog sistema koju treba izgraditi ili unaprediti u narednih deset godina; 2) sadrži sve investicije za koje je doneta odluka o realizaciji i koje su u toku, kao i investicije koje će se realizovati u periodu od naredne tri godine; 3) odredi rokove za realizaciju svih investicionih projekata.</p>			
		01.113.	<p>Agencije je dužna da organizuje konsultacije o planu iz člana 111. sa postojećim i potencijalnim korisnicima sistema, na nepristrasan i transparentan način. Agencija može da zahteva od zainteresovanih lica koja tvrde da su potencijalni korisnici da svoje tvrdnje obrazlože. Agencija je dužna da proverava da li desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže obuhvata sve potrebe za ulaganjem koje su utvrđene u postupku konsultacija kao i da utvrdi usklađenost plana sa regionalnim investicionim planom. Agencija može od operatora sistema zahtevati da izmeni i dopuni desetogodišnji plan razvoja. Agencija je dužna da nakon davanja saglasnosti na plan iz člana 111. na svojoj internet stranici objavi rezultate konsultacija i eventualne izmene investicionog plana. Agencija prati i ocenjuje realizaciju desetogodišnjeg plana razvoja prenosnog sistema i daje u svom godišnjem izveštaju procenu realizovanih investicija, koja može uključivati i preporuke za izmenu plana.</p>			
		01.56.1.3	<p>Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 3) prati realizaciju plana razvoja operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije i plana razvoja operatora sistema za transport prirodnog gasa i preporučuje, ukoliko je potrebno njihovu izmenu o čemu izveštava u svom godišnjem izveštaju;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.1.h	(h) monitoring compliance with and reviewing the past performance of network security and reliability rules and setting or approving standards and requirements for quality of service and supply or contributing thereto together with other competent authorities;	01.56.1.2	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 2) prati primenu pravila iz člana 53. ovog zakona, zahteva njihovu izmenu i prati primenu drugih akata, u skladu sa odredbama ovog zakona;	PU		
		01.51.1.2	Agencija donosi sledeća pravila: 2) o kvalitetu isporuke i snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom;			
37.1.i	(i) monitoring the level of transparency, including of wholesale prices, and ensuring compliance of electricity undertakings with transparency obligations;	01.57.1.10	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 10) nivo transparentnosti, uključujući i transparentnost cene u trgovini na veliko, kao i nivo konkurencije, uključujući poremećaje ili ograničenja konkurencije, u saradnji sa organima nadležnim za poslove konkurencije;	PU		
37.1.j	(j) monitoring the level and effectiveness of market opening and competition at wholesale and retail levels, including on electricity exchanges, prices for household customers including prepayment systems, switching rates, disconnection rates, charges for and the execution of maintenance services, and complaints by household customers, as well as any distortion or restriction of competition, including providing any relevant information, and bringing any relevant cases to the relevant competition authorities;	01.57.1.12	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 12) nivo i efektivnost otvaranja tržišta i konkurencije u trgovini na veliko i snabdevanju krajnjih kupaca, uključujući i organizovano tržište električne energije, cene za domaćinstva uključujući i pretplatne sisteme naplate, procenat promene snabdevača, isključenja i obustave isporuke, izvršenje i naknade za uslugu održavanja;	PU		
		01.57.3 01.57.4	Agencija može ispitati okolnosti, podatke i razmenjene informacije, uključujući one u pogledu funkcionisanja tržišta električne energije i prirodnog gasa, odlučivati o primeni potrebnih i primerenih mera za unapređenje efektivne konkurencije i radi obezbeđivanja normalnog funkcionisanja tržišta. U sprovođenju poslova iz stava 3. ovog člana, Agencija će saradivati sa organom nadležnim za poslove konkurencije i organima nadležnim za nadzor nad finansijskim tržištem.			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		<p>01.64.1.1</p> <p>01.64.1.2</p>	<p>Agencija će u izvršavanju poslova propisanih zakonom, saradivati sa državnim i drugim organima i organizacijama, udruženjima za zaštitu potrošača, organizacijom koja se bavi zaštitom konkurencije i regulatornim telima u i van Republike Srbije, na način koji obezbeđuje njenu nezavisnost.</p> <p>U okviru saradnje iz stava 1. ovog člana, organizacija nadležna za poslove zaštite konkurencije i Agencija će kontinuirano razmenjivati informacije i podatke u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa, na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije.</p>			
37.1.k	(k) monitoring the occurrence of restrictive contractual practices, including exclusivity clauses which may prevent large non-household customers from contracting simultaneously with more than one supplier or restrict their choice to do so, and, where appropriate, informing the national competition authorities of such practices;	01.64.3	Agencija će, odmah po saznanju i bez odlaganja, obavestiti nadležni organ za zaštitu konkurencije radi preduzimanja odgovarajućih mera, o ugovoru kojim se ograničava pravo kupca koji nema pravo na garantovano snabdevanje, da istovremeno zaključuje ugovore sa više od jednog snabdevača ili da mu se ograničava izbor snabdevača.	PU		
37.1.1	(l) respecting contractual freedom with regard to interruptible supply contracts and with regard to long-term contracts provided that they are compatible with Community law and consistent with Community policies;	<p>01.56.1.18</p> <p>01.405.1</p>	<p>Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da:</p> <p>18) prati aktivnosti u vezi realizacije plana implementacije naprednih mernih sistema koji donosi operator prenosnog, transportnog, odnosno distributivnog sistema;</p> <p>Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije će u roku od 2 godine od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti plan implementacije naprednih mreža iz čl. 115. i 138. ovog zakona.</p>	PU		<p>Predviđeno uvođenje naprednih mernih sistema u prenosnom i u distributivnom sistemu, plan implementacije će biti donet u roku od 2 godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, pa će tek nakon isteka tog roka biti stvoreni uslovi za primenu člana 37.1.1 direktive</p>

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.1.m	(m) monitoring the time taken by transmission and distribution system operators to make connections and repairs;	01.57.1.6	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 6) vreme koje je potrebno operatorima sistema da izvedu priključak i izvrše priključenje na sistem, odnosno otklanjanje kvara u slučaju prekida isporuke;	PU		
37.1.n	(n) helping to ensure, together with other relevant authorities, that the consumer protection measures, including those set out in Annex I, are effective and enforced;	01.54.3.2	Pored poslova iz stava 1. ovog člana, Agencija je dužna da u skladu sa delokrugom rada: 1) u slučaju spora između energetske subjekata i između energetskog subjekta i korisnika sistema, koji se ne može rešiti bez organa nadležnog za poslove posredovanja, pruži stranama u sporu stručnu pomoć i sve podatke kojima raspolaže u cilju pripreme dokumentacije potrebne za posredovanje; 2) razmatra i postupa, po prigovorima fizičkih i pravnih lica u vezi sa neizvršenjem obaveza operatora sistema, snabdevača na veliko električnom energijom, snabdevača električnom energijom, snabdevača prirodnim gasom i javnog snabdevača prirodnim gasom u skladu sa ovim zakonom.	PU		
		01.57.1.14	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 14) poštovanje mera zaštite potrošača utvrđenih ovim zakonom.			
37.1.o	(o) publishing recommendations, at least annually, in relation to compliance of supply prices with Article 3, and providing these to the competition authorities, where appropriate;	01.56.1.1, 2	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 1) prati primenu metodologija i cena odobrenih u skladu sa ovim zakonom; 4) donosi uputstva i preporuke i daje smernice za primenu akata iz čl. 50. i 51. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona; donosi uputstva i preporuke i daje smernice za primenu metodologija i drugih akata za čije donošenje je ovlašćena;	PU		
37.1.p	(p) ensuring access to customer consumption data, the provision, for optional use, of an easily	01.56.1.11	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da:	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	understandable harmonised format at national level for consumption data, and prompt access for all customers to such data under point (h) of Annex I;		11) propiše postupak ostvarivanja prava na pristup podacima o sopstvenoj potrošnji kupca električne energije, odnosno prirodnog gasa, vrstu dostupnih podataka i rokove u kojima operator sistema mora da obezbedi podatke i postupak objavi na internet stanici Agencije zajedno sa jednostavnim i lako razumljivim obrascem za prikazivanje podataka o potrošnji i time obezbedi krajnjem kupcu, a na zahtev krajnjeg kupca i snabdevaču pravo na besplatan pristup tim podacima;			
37.1.q	(q) monitoring the implementation of rules relating to the roles and responsibilities of transmission system operators, distribution system operators, suppliers and customers and other market parties pursuant to Regulation (EC) No 714/2009;	01.51.1.1	Agencija donosi sledeća pravila: 1) o promeni snabdevača;	PU		
		01.56.1.2	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 2) prati primenu pravila iz člana 53. ovog zakona, zahteva njihovu izmenu i prati primenu drugih akata, u skladu sa odredbama ovog zakona;			
		01.57.1.3	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 3) izvršenje obaveza energetskih subjekata propisanih ovim zakonom i drugim propisima donetim na osnovu ovog zakona;			
37.1.r	(r) monitoring investment in generation capacities in relation to security of supply;	01.4.1	Strategija je akt kojim se utvrđuje energetska politika i planira razvoj u sektoru energetike.	PU		Navedene poslove ne obavlja Agencija za energetiku, nego Strategiju donosi Narodna skupština RS na predlog Vlade, Vlada prati ostvarivanje Strategije, Program ostvarivanja Strategije donosi Vlada na predlog Ministarstva, Ministarstvo prati
		01.4.2.1	Strategijom se određuju: 1) dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine;			
		01.4.2.7 01.4.2.8	7) pravci razvoja korišćenja energije iz obnovljivih i novih izvora i unapređenja energetske efikasnosti; 8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;			ostvarivanje programa, Vlada podnosi Narodnoj skupštini izveštaj o sprovođenju Strategije i Programa.
		01.4.3	Strategiju donosi Narodna skupština Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština) na predlog Vlade za period od najmanje 15 godina.			PU saglasno članu 37. stav 2. Direktive.
		01.4.4	Vlada prati ostvarenje Strategije i po potrebi predlaže njeno usklađivanje sa potrebama.			
		01.5.1	Programom se utvrđuju uslovi, način, dinamika i mere za ostvarivanje Strategije.			
		01.5.2	Program donosi Vlada, za period do šest godina na predlog Ministarstva nadležnog za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo).			
		01.5.3	Ministarstvo prati ostvarenje Programa i po potrebi predlaže njegovo usklađivanje sa realnim potrebama najmanje svake druge godine.			
		01.6.	Program sadrži: 1) energetske objekte koje je neophodno izgraditi i rekonstruisati radi sigurnosti snabdevanja ili zaštite životne sredine i koncesije koje će se ponuditi za izgradnju energetskih objekata i rokove za njihovo sprovođenje; 2) procenu finansijskih sredstava i izvore finansiranja; 3) obim korišćenja obnovljivih i novih izvora energije u ukupnoj proizvodnji energije; 4) mere kojima se obezbeđuje da propisi koji se odnose na postupke izdavanja odobrenja, dozvola i licenciranja koji se primenjuju na objekte za proizvodnju električne energije, odnosno energije za grejanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije, kao i na pripadajuće prenosne i distributivne mreže i postupak pretvaranja biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode, budu jednostavni, jasni, dostupni i transparentni; 5) korišćenje savremenih tehnologija za proizvodnju			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>energije i energenata; 6) mere za stimulanje investiranja u energetski sektor; 7) korišćenje naprednih tehnologija za upravljanje elektroenergetskim sistemom; 8) mere za unapređenje energetske efikasnosti; 9) mere za zaštitu životne sredine; 10) druge elemente od značaja za ostvarivanje Strategije.</p>			
37.1.s	(s) monitoring technical cooperation between Community and third-country transmission system operators;	01.8	<p>Vlada podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o sprovođenju Strategije i Programa koji obuhvata: 1) postignute rezultate u poslednjoj godini u odnosu na ciljeve; 2) ocenu efekata postignutih rezultata i uticaj na Program u sledećoj godini; 3) predlog mera za efikasnije sprovođenje; 4) procenu potrebe za usklađivanjem Programa i eventualnim usklađivanjem Strategije sa realnim potrebama. Izveštaj iz stava 1. ovog člana, dostavlja se Narodnoj skupštini najkasnije do 30. juna tekuće godine za proteklu godinu.</p>	PU		
		01.64.4	<p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju: 1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa ; 2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>sigurnosti snabdevanja; 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima.</p>			
37.1.t	(t) monitoring the implementation of safeguards measures as referred to in Article 42; and	01.211	<p>U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja krajnjih kupaca zbog nedovoljne ponude na tržištu ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti, Vlada propisuje mere ograničenja isporuke električne energije, ili posebne uslove uvoza ili izvoza pojedinih električne energije, način i uslove za obrazovanje i kontrolu cena, obavezu isporuke samo određenim korisnicima ili posebne uslove obavljanja energetske delatnosti uz minimalni poremećaj tržišta energijom u okruženju.</p> <p>U slučaju iz stava 1. ovog člana, Vlada određuje način obezbeđivanja, odnosno izvore sredstava za naknadu štete koja može nastati za energetske subjekte koji sprovode ove mere, kao i uslove i način raspodele sredstava po osnovu naknade štete.</p> <p>Mere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posledice nastale usled tih okolnosti.</p> <p>O preduzetim merama iz stava 1. ovog člana Ministarstvo će izveštavati nadležna tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora.</p>	PU		
37.1.u	(u) contributing to the compatibility of data exchange processes for the most important market processes at regional level.	01.56.1.12	<p>Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da:</p> <p>12) doprinosi usklađivanju postupaka razmene podataka za najvažnije tržišne procese na regionalnom nivou;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.2	<p>Where a Member State has so provided, the monitoring duties set out in paragraph 1 may be carried out by other authorities than the regulatory authority. In such a case, the information resulting from such monitoring shall be made available to the regulatory authority as soon as possible.</p> <p>While preserving their independence, without prejudice to their own specific competencies and consistent with the principles of better regulation, the regulatory authority shall, as appropriate, consult transmission system operators and, as appropriate, closely cooperate with other relevant national authorities when carrying out the duties set out in paragraph 1.</p> <p>Any approvals given by a regulatory authority or the Agency under this Directive are without prejudice to any duly justified future use of its powers by the regulatory authority under this Article or to any penalties imposed by other relevant authorities or the Commission.</p>			PU		<p>U delu praćenja realizacije aktivnosti navedenih u 37.1a-37.1u, nadležnost praćenja delegirana i Agenciji za energetiku i Vladi RS preko ministarstva, usklađenost pojedinih tačaka navedena u članu 37. stav 1.</p>
37.3	<p>In addition to the duties conferred upon it under paragraph 1 of this Article, when an independent system operator has been designated under Article 13, the regulatory authority shall:</p> <p>(a) monitor the transmission system owner's and the independent system operator's compliance with their obligations under this Article, and issue penalties for non-compliance in accordance with paragraph 4(d);</p> <p>(b) monitor the relations and communications between the independent system operator and the transmission system owner so as to ensure compliance of the independent system operator with its obligations, and in particular approve contracts and act as a dispute settlement authority between the independent system operator and the transmission system owner in respect of any complaint submitted by either party pursuant to paragraph 11;</p>			NU	<p>U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive. Posebno napominjemo da je neophodno, da pored već sprovedenih potrebno da se</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(c) without prejudice to the procedure under Article 13(2)(c), for the first ten-year network development plan, approve the investments planning and the multi-annual network development plan presented annually by the independent system operator;</p> <p>(d) ensure that network access tariffs collected by the independent system operator include remuneration for the networkowner or network owners, which provides for adequate remuneration of the network assets and of any new investments made therein, provided they are economically and efficiently incurred;</p> <p>(e) have the powers to carry out inspections, including unannounced inspections, at the premises of transmission systemowner and independent system operator; and</p> <p>(f) monitor the use of congestion charges collected by the independent system operator in accordance with Article 16(6) of Regulation (EC) No 714/2009.</p>				<p>razdvoji nadležnost ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje, da bi se ostvarila potpuna uskladenost sa direktivom 2009/72.</p>	
37.4a	<p>Member States shall ensure that regulatory authorities are granted the powers enabling them to carry out the duties referred to in paragraphs 1, 3 and 6 in an efficient and expeditious manner. For this purpose, the regulatory authority shall have at least the following powers:</p> <p>(a) to issue binding decisions on electricity undertakings;</p>			NU	<p>U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive. Posebno napominjemo da je neophodno, da pored već sprovedenih potrebno da se</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					<p>razdvoji nadležnost ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje, da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72.</p>	
37.4b	<p>(b) to carry out investigations into the functioning of the electricity markets, and to decide upon and impose any necessary and proportionate measures to promote effective competition and ensure the proper functioning of the market. Where appropriate, the regulatory authority shall also have the power to cooperate with the national competition authority and the financial market regulators or the Commission in conducting an investigation relating to competition law;</p>			NU	<p>U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive. Posebno napominjemo da je neophodno, da pored već sprovedenih potrebno da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje, da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.4.c	(c) to require any information from electricity undertakings relevant for the fulfilment of its tasks, including the justification for any refusal to grant third-party access, and any information on measures necessary to reinforce the network;			NU	<p>U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne enrgije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive. Posebno napominjemo da je neophodno, da pored već sprovedenih potrebno da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetske subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje, da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.4.d	(d) to impose effective, proportionate and dissuasive penalties on electricity undertakings not complying with their obligations under this Directive or any relevant legally binding decisions of the regulatory authority or of the Agency, or to propose that a competent court impose such penalties. This shall include the power to impose or propose the imposition of penalties of up to 10 % of the annual turnover of the transmission system operator on the transmission system operator or of up to 10 % of the annual turnover of the vertically integrated undertaking on the vertically integrated undertaking, as the case may be, for non-compliance with their respective obligations pursuant to this Directive; and			NU	U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive. Posebno napominjemo da je neophodno, da pored već sprovedenih potrebno da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetskim subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje, da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72.	
37.4.e	(e) appropriate rights of investigations and relevant powers of instructions for dispute settlement under paragraphs 11 and 12.			NU	U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.5	<p>In addition to the duties and powers conferred on it under paragraphs 1 and 4 of this Article, when a transmission system operator has been designated in accordance with Chapter V, the regulatory authority shall be granted at least the following duties and powers:</p> <p>(a) to issue penalties in accordance with paragraph 4(d) for discriminatory behaviour in favour of the vertically integrated undertaking;</p> <p>(b) to monitor communications between the transmission system operator and the vertically integrated undertaking so as to ensure compliance of the transmission system operator with its obligations;</p> <p>(c) to act as dispute settlement authority between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator in respect of any complaint submitted pursuant to paragraph 11;</p> <p>(d) to monitor commercial and financial relations including loans between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator;</p> <p>(e) to approve all commercial and financial agreements between the vertically integrated</p>			NU	<p>zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive. Posebno napominjemo da je neophodno, da pored već sprovedenih potrebno da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetske subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje, da bi se ostvarila potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72.</p> <p>U Republici Srbiji je završeno razdvajanje operatora prenosnog sistema od preduzeća za proizvodnju, snabdevanje i distribuciju električne energije 2005. godine, prema direktivi 2003/54. Imajući u vidu navedeno, u Republici Srbiji ne postoji faktičko stanje na koje se ove odredbe Direktive 2009/72 mogu primeniti, pa nema potrebe da se unose u naše zakonodavstvo, a posebno imajući u vidu da su već unete odredbe i realizovane aktivnosti u skladu sa duhom Direktive. Posebno napominjemo da je neophodno, da pored već sprovedenih potrebno da se razdvoji nadležnost ministarstava nad energetske subjektima koji obavljaju tržišne, odnosno regulisane delatnosti i da se operator prenosnog sistema sertifikuje, da bi se ostvarila</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>undertaking and the transmission system operator on the condition that they comply with market conditions;</p> <p>(f) to request justification from the vertically integrated undertaking when notified by the compliance officer in accordance with Article 21(4). Such justification shall, in particular, include evidence to the end that no discriminatory behaviour to the advantage of the vertically integrated undertaking has occurred;</p> <p>(g) to carry out inspections, including unannounced ones, on the premises of the vertically integrated undertaking and the transmission system operator; and</p> <p>(h) to assign all or specific tasks of the transmission system operator to an independent system operator appointed in accordance with Article 13 in case of a persistent breach by the transmission system operator of its obligations under this Directive, in particular in case of repeated discriminatory behaviour to the benefit of the vertically integrated undertaking.</p>				potpuna usklađenost sa direktivom 2009/72.	
37.6.a, b, c	<p>The regulatory authorities shall be responsible for fixing or approving sufficiently in advance of their entry into force at least the methodologies used to calculate or establish the terms and conditions for:</p> <p>(a) connection and access to national networks, including transmission and distribution tariffs or their methodologies. Those tariffs or methodologies shall allow the necessary investments in the networks to be carried out in a manner allowing those investments to ensure the viability of the networks;</p> <p>(b) the provision of balancing services which shall be performed in the most economic manner possible and provide appropriate incentives for network users to balance their input and off-takes. The balancing</p>	<p>01.50.1.1</p> <p>01.50.1.2</p> <p>01.50.1.11</p>	<p>Agencija donosi metodologije za:</p> <p>1) određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije;</p> <p>2) određivanje cene pristupa sistemu za distribuciju električne energije;</p> <p>11) određivanje troškova priključenja na sistem za prenos i distribuciju električne energije;</p>	PU		
		01.50.2	<p>Agencija će, pri donošenju metodologija i davanju saglasnosti na regulisane cene operatorima prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije predvideti i odobriti troškove koji su potrebni za kratkoročno i dugoročno: povećanje sigurnosti snabdevanja, efikasnosti rada operatora, podršku integraciji tržišta kao i potrebne istraživačke aktivnosti;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	services shall be provided in a fair and non-discriminatory manner and be based on objective criteria; and (c) access to cross-border infrastructures, including the procedures for the allocation of capacity and congestion management.	01.109.1.8 01.109.1.12	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; 12) donese pravila o radu tržišta električne energije;			
37.7	The methodologies or the terms and conditions referred to in paragraph 6 shall be published.	01.50.3 01.64.3 01.175.3	Agencija je dužna da metodologije iz stava 1. ovog zakona objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”. Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici. Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije, a odluka o davanju saglasnosti Agencije na ta pravila se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.	PU		
37.8	In fixing or approving the tariffs or methodologies and the balancing services, the regulatory authorities shall ensure that transmission and distribution system operators are granted appropriate incentive, over both the short and long term, to increase efficiencies, foster market integration and security of supply and support the related research activities	01.50.2 01.91.1	Agencija će, pri donošenju metodologija i davanju saglasnosti na regulisane cene operatorima prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije predvideti i odobriti troškove koji su potrebni za kratkoročno i dugoročno: povećanje sigurnosti snabdevanja, efikasnosti rada operatora, podršku integraciji tržišta kao i potrebne istraživačke aktivnosti; Regulisanim cenama obezbeđuje se: 1) pokrivanje opravdanih troškova poslovanja i odgovarajućeg prinosa na efikasno uložena sredstva u obavljanje regulisane delatnosti, kojima se obezbeđuje kratkoročna i dugoročna sigurnost snabdevanja, odnosno održivi razvoj sistema uzimajući u obzir prihode i rashode vezane za dodelu prekograničnih kapaciteta i primenu mehanizma kompenzacije tranzita energije i ostale prihode; 2) bezbednost rada sistema; 3) podsticanje ekonomske i energetske efikasnosti; 4) nediskriminacija, odnosno jednaki položaj iste kategorije i grupe kupaca i korisnika sistema; 5) sprečavanje međusobnog subvencionisanja između pojedinih delatnosti koje obavljaju energetske subjekti	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			i između pojedinih kupaca, kategorija i grupa kupaca, odnosno korisnika sistema.			
37.9	The regulatory authorities shall monitor congestion management of national electricity systems including interconnectors, and the implementation of congestion management rules. To that end, transmission system operators or market operators shall submit their congestion management rules, including capacity allocation, to the national regulatory authorities. National regulatory authorities may request amendments to those rules.	01.57.1.4 01.57.1.5	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 4) primenu pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta u saradnji sa regulatornim telima drugih država; 5) primenu mehanizama za otklanjanje zagušenja u prenosnom sistemu, odnosno u transportnom sistemu i prati upotrebu naknada zbog zagušenja koje prikuplja operator prenosnog, odnosno transportnog sistema;	PU		
37.10	Regulatory authorities shall have the authority to require transmission and distribution system operators, if necessary, to modify the terms and conditions, including tariffs or methodologies referred to in this Article, to ensure that they are proportionate and applied in a non-discriminatory manner. In the event of delay in the fixing of transmission and distribution tariffs, regulatory authorities shall have the power to fix or approve provisional transmission and distribution tariffs or methodologies and to decide on the appropriate compensatory measures if the final transmission and distribution tariffs or methodologies deviate from those provisional tariffs or methodologies.	01.88.1.1 01.88.1.2 01.92.3 01.92.4	Regulisane cene su: 1) cene pristupa sistemu za prenos električne energije; 2) cene pristupa sistemu za distribuciju električne energije; Agencija je ovlašćena da zahteva od energetske subjekata izmenu regulisane cene iz stava 1. ovog člana, a energetski subjekat je dužan da postupi po zahtevu Agencije u roku od 30. dana od dana prijema tog zahteva. U slučaju da energetski subjekat u propisanom roku ne postupi po zahtevu Agencije, Agencija donosi odluku kojom određuje privremenu regulisanu cenu iz stava 1. ovog člana, koja se primenjuje do obrazovanja regulisane cene u skladu sa metodologijama iz člana 50. stav 1. Ukoliko se prihod ostvaren primenom privremenih cena razlikuje od prihoda koji bi bio ostvaren primenom regulisane cene određene u skladu sa metodologijama iz člana 50. stav 1. ovog zakona, razlika se obračunava i uključuje u regulisanu cenu za naredni regulatorni period u skladu sa metodologijama.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
37.11	Any party having a complaint against a transmission or distribution system operator in relation to that operator's obligations under this Directive may refer the complaint to the regulatory authority which, acting as dispute settlement authority, shall issue a decision within a period of two months after receipt of the complaint. That period may be extended by two months where additional information is sought by the regulatory authority. That extended period may be further extended with the agreement of the complainant. The regulatory authority's decision shall have binding effect unless and until overruled on appeal.	<p>01.54.1.1 01.54.1.2</p> <p>01.120.4 01.120.5</p> <p>01.142.</p> <p>01.161.4 01.161.5</p> <p>09.125</p>	<p>Agencija odlučuje po žalbama protiv:</p> <p>1) akta operatora sistema o odbijanju, odnosno nedonošenju odluke po zahtevu za priključenje na sistem;</p> <p>2) akta operatora sistema o odbijanju pristupa sistemu;</p> <p>Operator sistema je dužan da odluči po zahtevu za priključenje objekta kupca u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva, odnosno po zahtevu za priključenje objekta proizvođača u roku od 60 dana od dana prijema pismenog zahteva.</p> <p>Protiv rešenja iz stava 1. i 2. ovog člana može se podneti žalba Agenciji, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.</p> <p>Odobrenje za priključenje objekta izdaje se rešenjem u upravnom postupku na zahtev pravnog ili fizičkog lica čiji se objekat priključuje.</p> <p>Operator distributivnog sistema je dužan da odluči po zahtevu za priključenje objekta kupca u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva, odnosno po zahtevu za priključenje objekta proizvođača u roku od 60 dana od dana prijema pismenog zahteva.</p> <p>Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se podneti žalba Agenciji, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.</p> <p>Rešenje iz stava 3. ovog člana sadrži detaljno obrazložene razloge za odbijanje pristupa sistemu i zasnovane na objektivnim i tehnički i ekonomski opravdanim kriterijumima.</p> <p>Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Agenciji, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.</p> <p>Pre donošenja rešenja moraju se utvrditi sve odlučne činjenice i okolnosti koje su od značaja za donošenje rešenja i strankama omogućiti da ostvare i zaštite svoja prava i pravne interese.</p>	PU		Postupak donošenja rešenja, sadržina rešenja, rok za donošenje i pravo na žalbu propisani su Zakonom o opštem upravnom postupku ("Službeni list SRJ", br. 33/97, 31/2001, "Službeni glasnik RS", br. 30/2010)

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Činjenice i okolnosti iz stava 1. ovog člana utvrđuju se i prava i pravni interesi iz tog stava ostvaruju se i štite u skraćenom postupku (član 131) ili u posebnom ispitnom postupku (čl. 132. i 133).</p>			
		09.199	<p>U jednostavnim upravnim stvarima u kojima učestvuje samo jedna stranka, kao i u jednostavnim upravnim stvarima u kojima u postupku učestvuju dve stranke ili više stranaka, ali ni jedna ne prigovara postavljenom zahtevu, a zahtev se uvažava, obrazloženje rešenja može sadržavati samo kratko izlaganje zahteva stranke i pozivanje na pravne propise na osnovu kojih je upravna stvar rešena. U takvim stvarima rešenje se može izdati i na propisanom obrascu.</p> <p>U ostalim upravnim stvarima, obrazloženje rešenja sadrži: kratko izlaganje zahteva stranaka, utvrđeno činjenično stanje, po potrebi i razloge koji su bili odlučni pri oceni dokaza, razloge zbog kojih nije uvažen koji od zahteva stranaka, pravne propise i razloge koji s obzirom na utvrđeno činjenično stanje upućuju na rešenje kakvo je dato u dispozitivu. Ako žalba ne odlaže izvršenje rešenja, obrazloženje sadrži i pozivanje na propis koji to predviđa. U obrazloženju rešenja moraju se obrazložiti i zaključci protiv kojih nije dopuštena posebna žalba.</p> <p>Kad je nadležni organ zakonom ili drugim propisom ovlašćen da reši upravnu stvar po slobodnoj oceni, dužan je da u obrazloženju, pored podataka iz stava 2. ovog člana, navede taj propis i da izloži razloge kojima se pri donošenju rešenja rukovodio. Ti razlozi se ne moraju navesti u rešenju kad je to u javnom interesu zakonom izričito predviđeno.</p> <p>Ako je zakonom posebno predviđeno da se u rešenju donesenom po slobodnoj oceni ne moraju navesti razlozi kojima se organ pri donošenju rešenja rukovodio, u obrazloženju rešenja navode se podaci iz stava 2. ovog člana, odredba zakona kojom je organ ovlašćen da reši upravnu stvar po slobodnoj oceni i odredba zakona kojom je ovlašćen da ne mora navesti</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>razloge kojima se pri donošenju rešenja rukovodio.</p> <p>Uputstvom o pravnom sredstvu stranka se obaveštava da li protiv rešenja može izjaviti žalbu ili pokrenuti upravni spor ili drugi postupak pred sudom.</p> <p>Kad se protiv rešenja može izjaviti žalba, u uputstvu se navodi kome se izjavljuje, u kom roku, u koliko primeraka i s kolikom taksom se predaje, kao i da se može izjaviti i u zapisnik.</p> <p>Kad se protiv rešenja može pokrenuti upravni spor, u uputstvu se navodi kome se sudu tužba podnosi, u koliko primeraka i u kom roku, a kad se može pokrenuti drugi postupak pred sudom, navodi se sud kome se može obratiti i u kom roku.</p> <p>Kad je u rešenju dato pogrešno uputstvo, stranka može postupiti po važećim propisima ili po uputstvu. Stranka koja postupi po pogrešnom uputstvu, ne može zbog toga trpeti štetne posledice.</p> <p>Kad u rešenju nije dato nikakvo uputstvo ili je uputstvo nepotpuno, stranka može postupiti po važećim propisima, a može, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja, tražiti od organa koji je rešenje doneo da ga dopuni.</p> <p>Kad je protiv rešenja moguće izjaviti žalbu, a stranka je pogrešno upućena da protiv tog rešenja nema mesta žalbi ili da se protiv njega može pokrenuti upravni spor, rok za žalbu teče od dana dostavljanja rešenja suda kojim je tužba odbačena kao nedopuštena, ako stranka nije pre toga podnela žalbu nadležnom organu.</p> <p>Kad protiv rešenja nije moguće izjaviti žalbu, a stranka je pogrešno upućena da se protiv tog rešenja može žaliti, pa je izjavila žalbu i zbog toga propustila rok za pokretanje upravnog spora, taj rok joj teče od dana dostavljanja rešenja kojim je žalba odbačena, ako stranka nije pre toga pokrenula upravni spor.</p> <p>Uputstvo o pravnom sredstvu, kao poseban sastavni</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			deo rešenja, stavlja se posle obrazloženja, s leve strane.			
		09.208	<p>Kad se postupak pokreće povodom zahteva stranke, odnosno po službenoj dužnosti ako je to u interesu stranke, a pre donošenja rešenja nije potrebno sprovesti poseban ispitni postupak, niti postoje drugi razlozi zbog kojih se ne može doneti rešenje bez odlaganja (rešavanje prethodnog pitanja i dr.), organ je dužan da donese rešenje i dostavi ga stranci što pre, a najdocnije u roku od jednog meseca od dana predaje urednog zahteva, odnosno od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, ako posebnim zakonom nije određen kraći rok. U ostalim slučajevima, kad se postupak pokreće povodom zahteva stranke, odnosno po službenoj dužnosti, ako je to u interesu stranke, organ je dužan da donese rešenje i dostavi ga stranci najdocnije u roku od dva meseca, ako posebnim zakonom nije određen kraći rok.</p> <p>Ako organ protiv čijeg je rešenja dopuštena žalba ne donese rešenje i ne dostavi ga stranci u propisanom roku, stranka ima pravo na žalbu kao da je njen zahtev odbijen. Ako žalba nije dopuštena, stranka može neposredno pokrenuti upravni spor.</p>			
37.12	Any party who is affected and who has a right to complain concerning a decision on methodologies taken pursuant to this Article or, where the regulatory authority has a duty to consult, concerning the proposed tariffs or methodologies, may, at the latest within two months, or a shorter time period as provided by Member States, following publication of the decision or proposal for a decision, submit a complaint for review. Such a complaint shall not have suspensive effect.	01.54.3 01.54.4	<p>Pored poslova iz stava 1. ovog člana, Agencija je dužna da u skladu sa delokrugom rada:</p> <p>1) u slučaju spora između energetske subjekata i između energetskog subjekta i korisnika sistema, koji se ne može rešiti bez organa nadležnog za poslove posredovanja, pruži stranama u sporu stručnu pomoć i sve podatke kojima raspolaže u cilju pripreme dokumentacije potrebne za posredovanje;</p> <p>2) razmatra i postupa, po prigovorima fizičkih i pravnih lica u vezi sa neizvršenjem obaveza operatora sistema, snabdevača na veliko električnom energijom, snabdevača električnom energijom, snabdevača prirodnim gasom i javnog snabdevača prirodnim gasom u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Akt Agencije u slučaju iz stava 3. tačka 2) ovog člana,</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			ne isključuje pravo nezadovoljne stranke da zaštitu prava mogu ostvariti pred nadležnim sudom.			
37.13	Member States shall create appropriate and efficient mechanisms for regulation, control and transparency so as to avoid any abuse of a dominant position, in particular to the detriment of consumers, and any predatory behaviour. Those mechanisms shall take account of the provisions of the Treaty, and in particular Article 82 thereof.	<p data-bbox="751 427 800 451">08.9</p> <p data-bbox="751 732 800 756">08.15</p> <p data-bbox="751 1166 800 1190">08.16</p>	<p data-bbox="882 378 1373 505">Povredom konkurencije u smislu ovog zakona smatraju se akti ili radnje učesnika na tržištu koje za cilj ili posledicu imaju ili mogu da imaju značajno ograničavanje, narušavanje ili sprečavanje konkurencije.</p> <p data-bbox="882 513 1373 716">Dominantan položaj na relevantnom tržištu ima učesnik na tržištu koji nema konkurenciju ili je konkurencija beznačajna, odnosno koji ima značajno bolji položaj u odnosu na konkurente uzimajući u obzir veličinu tržišnog udela, ekonomsku i finansijsku snagu, pristup tržištima snabdevanja i distribucije, kao i pravne ili činjenične prepreke za pristup drugih učesnika tržištu.</p> <p data-bbox="882 724 1373 797">Pretpostavka je da učesnik na tržištu ima dominantan položaj, ako je njegov tržišni udeo na relevantnom tržištu 40% ili više.</p> <p data-bbox="882 805 1373 902">Pretpostavka je da su dva ili više učesnika na tržištu u dominantnom položaju ako između njih ne postoji značajna konkurencija i ako je njihov ukupan tržišni udeo 50% ili više (kolektivna dominacija).</p> <p data-bbox="882 911 1373 984">Ako učesnik, odnosno učesnici na tržištu nemaju tržišni udeo iz st. 2. i 3. ovog člana, teret dokazivanja postojanja dominantnog položaja snosi Komisija.</p> <p data-bbox="882 992 1373 1040">Zloupotreba dominantnog položaja na tržištu zabranjena je.</p> <p data-bbox="882 1049 1373 1089">Zloupotrebom dominantnog položaja, naročito se smatra:</p> <ol data-bbox="882 1097 1373 1369" style="list-style-type: none"> 1) neposredno ili posredno nametanje nepravične kupovne ili prodajne cene ili drugih nepravičnih uslova poslovanja; 2) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja; 3) primenjivanje nejednakih uslova poslovanja na iste poslove sa različitim učesnicima na tržištu, čime se pojedini učesnici na tržištu dovode u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurente; 4) uslovljavanje zaključenja ugovora time da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi 	PU		Propisano Zakonom o zaštiti konkurencije (Službeni glasnik RS 59/09)

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			ili prema trgovačkim običajima nisu u vezi sa predmetom ugovora.			
37.14	Member States shall ensure that the appropriate measures are taken, including administrative action or criminal proceedings in conformity with their national law, against the natural or legal persons responsible where confidentiality rules imposed by this Directive have not been respected.	01.389. 01.390. 01.391	Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniče se za privredni prestup energetski subjekt, odnosno drugo pravno lice ili organ ako: Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniče se za prekršaj energetski subjekt, odnosno drugo pravno lice ako: Novčanom kaznom od 5.000 do 500.000 dinara kazniče se za prekršaj preduzetnik ako:	PU		
37.15 37.16 37.17	Complaints referred to in paragraphs 11 and 12 shall be without prejudice to the exercise of rights of appeal under Community or national law. Decisions taken by regulatory authorities shall be fully reasoned and justified to allow for judicial review. The decisions shall be available to the public while preserving the confidentiality of commercially sensitive information. Member States shall ensure that suitable mechanisms	01.54.1.1 01.54.1.2 01.120.4 01.120.5	Agencija odlučuje po žalbama protiv: 3) akta operatora sistema o odbijanju, odnosno nedonošenju odluke po zahtevu za priključenje na sistem; akta operatora sistema o odbijanju pristupa sistemu; Operator sistema je dužan da odluči po zahtevu za priključenje objekta kupca u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva, odnosno po zahtevu za priključenje objekta proizvođača u roku od 60 dana od dana prijema pismenog zahteva. Protiv rešenja iz stava 1. i 2. ovog člana može se podneti žalba Agenciji, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>exist at national level under which a party affected by a decision of a regulatory authority has a right of appeal to a body independent of the parties involved and of any government.</p>	<p>01.142.</p>	<p>Odobrenje za priključenje objekta izdaje se rešenjem u upravnom postupku na zahtev pravnog ili fizičkog lica čiji se objekat priključuje.</p> <p>Operator distributivnog sistema je dužan da odluči po zahtevu za priključenje objekta kupca u roku od 30 dana od dana prijema pismenog zahteva, odnosno po zahtevu za priključenje objekta proizvođača u roku od 60 dana od dana prijema pismenog zahteva.</p> <p>Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se podneti žalba Agenciji, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja. Odluka Agencije po žalbi je konačna i protiv nje se može pokrenuti upravni spor.</p>			
		<p>01.161.4 01.161.5</p>	<p>Rešenje iz stava 3. ovog člana sadrži detaljno obrazložene razloge za odbijanje pristupa sistemu i zasnovane na objektivnim i tehnički i ekonomski opravdanim kriterijumima.</p> <p>Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se izjaviti žalba Agenciji, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.</p>			
		<p>09.125</p>	<p>Pre donošenja rešenja moraju se utvrditi sve odlučne činjenice i okolnosti koje su od značaja za donošenje rešenja i strankama omogućiti da ostvare i zaštite svoja prava i pravne interese.</p> <p>Činjenice i okolnosti iz stava 1. ovog člana utvrđuju se i prava i pravni interesi iz tog stava ostvaruju se i štite u skraćenom postupku (član 131) ili u posebnom ispitnom postupku (čl. 132. i 133).</p>			
		<p>09.199</p>	<p>U jednostavnim upravnim stvarima u kojima učestvuje samo jedna stranka, kao i u jednostavnim upravnim stvarima u kojima u postupku učestvuju dve stranke ili više stranaka, ali ni jedna ne prigovara postavljenom zahtevu, a zahtev se uvažava, obrazloženje rešenja može sadržavati samo kratko izlaganje zahteva stranke i pozivanje na pravne propise na osnovu kojih je upravna stvar rešena. U takvim stvarima rešenje se može izdati i na propisanom obrascu.</p> <p>U ostalim upravnim stvarima, obrazloženje rešenja sadrži: kratko izlaganje zahteva stranaka, utvrđeno</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>činjenično stanje, po potrebi i razloge koji su bili odlučni pri oceni dokaza, razloge zbog kojih nije uvažen koji od zahteva stranaka, pravne propise i razloge koji s obzirom na utvrđeno činjenično stanje upućuju na rešenje kakvo je dato u dispozitivu. Ako žalba ne odlaže izvršenje rešenja, obrazloženje sadrži i pozivanje na propis koji to predviđa. U obrazloženju rešenja moraju se obrazložiti i zaključci protiv kojih nije dopuštena posebna žalba.</p> <p>Kad je nadležni organ zakonom ili drugim propisom ovlašćen da reši upravnu stvar po slobodnoj oceni, dužan je da u obrazloženju, pored podataka iz stava 2. ovog člana, navede taj propis i da izloži razloge kojima se pri donošenju rešenja rukovodio. Ti razlozi se ne moraju navesti u rešenju kad je to u javnom interesu zakonom izričito predviđeno.</p> <p>Ako je zakonom posebno predviđeno da se u rešenju donesenom po slobodnoj oceni ne moraju navesti razlozi kojima se organ pri donošenju rešenja rukovodio, u obrazloženju rešenja navode se podaci iz stava 2. ovog člana, odredba zakona kojom je organ ovlašćen da reši upravnu stvar po slobodnoj oceni i odredba zakona kojom je ovlašćen da ne mora navesti razloge kojima se pri donošenju rešenja rukovodio.</p>			
		09.200	<p>Uputstvom o pravnom sredstvu stranka se obaveštava da li protiv rešenja može izjaviti žalbu ili pokrenuti upravni spor ili drugi postupak pred sudom.</p> <p>Kad se protiv rešenja može izjaviti žalba, u uputstvu se navodi kome se izjavljuje, u kom roku, u koliko primeraka i s kolikom taksom se predaje, kao i da se može izjaviti i u zapisnik.</p> <p>Kad se protiv rešenja može pokrenuti upravni spor, u uputstvu se navodi kome se sudu tužba podnosi, u koliko primeraka i u kom roku, a kad se može pokrenuti drugi postupak pred sudom, navodi se sud kome se može obratiti i u kom roku.</p> <p>Kad je u rešenju dato pogrešno uputstvo, stranka može postupiti po važećim propisima ili po uputstvu.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Stranka koja postupi po pogrešnom uputstvu, ne može zbog toga trpeti štetne posledice.</p> <p>Kad u rešenju nije dato nikakvo uputstvo ili je uputstvo nepotpuno, stranka može postupiti po važećim propisima, a može, u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja, tražiti od organa koji je rešenje doneo da ga dopuni.</p> <p>Kad je protiv rešenja moguće izjaviti žalbu, a stranka je pogrešno upućena da protiv tog rešenja nema mesta žalbi ili da se protiv njega može pokrenuti upravni spor, rok za žalbu teče od dana dostavljanja rešenja suda kojim je tužba odbačena kao nedopuštena, ako stranka nije pre toga podnela žalbu nadležnom organu.</p> <p>Kad protiv rešenja nije moguće izjaviti žalbu, a stranka je pogrešno upućena da se protiv tog rešenja može žaliti, pa je izjavila žalbu i zbog toga propustila rok za pokretanje upravnog spora, taj rok joj teče od dana dostavljanja rešenja kojim je žalba odbačena, ako stranka nije pre toga pokrenula upravni spor.</p> <p>Uputstvo o pravnom sredstvu, kao poseban sastavni deo rešenja, stavlja se posle obrazloženja, s leve strane.</p>			
		09.208	<p>Kad se postupak pokreće povodom zahteva stranke, odnosno po službenoj dužnosti ako je to u interesu stranke, a pre donošenja rešenja nije potrebno sprovoditi poseban ispitni postupak, niti postoje drugi razlozi zbog kojih se ne može doneti rešenje bez odlaganja (rešavanje prethodnog pitanja i dr.), organ je dužan da donese rešenje i dostavi ga stranci što pre, a najdocnije u roku od jednog meseca od dana predaje urednog zahteva, odnosno od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, ako posebnim zakonom nije određen kraći rok. U ostalim slučajevima, kad se postupak pokreće povodom zahteva stranke, odnosno po službenoj dužnosti, ako je to u interesu stranke, organ je dužan da donese rešenje i dostavi ga stranci najdocnije u roku od dva meseca, ako posebnim zakonom nije određen kraći</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>rok.</p> <p>Ako organ protiv čijeg je rešenja dopuštena žalba ne donese rešenje i ne dostavi ga stranci u propisanom roku, stranka ima pravo na žalbu kao da je njen zahtev odbijen. Ako žalba nije dopuštena, stranka može neposredno pokrenuti upravni spor.</p>			
		<p>01.54.3</p> <p>01.54.4</p>	<p>Pored poslova iz stava 1. ovog člana, Agencija je dužna da u skladu sa delokrugom rada:</p> <p>3) u slučaju spora između energetske subjekata i između energetske subjekta i korisnika sistema, koji se ne može rešiti bez organa nadležnog za poslove posredovanja, pruži stranama u sporu stručnu pomoć i sve podatke kojima raspolaže u cilju pripreme dokumentacije potrebne za posredovanje;</p> <p>4) razmatra i postupa, po prigovorima fizičkih i pravnih lica u vezi sa neizvršenjem obaveza operatora sistema, snabdevača na veliko električnom energijom, snabdevača električnom energijom, snabdevača prirodnim gasom i javnog snabdevača prirodnim gasom u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Akt Agencije u slučaju iz stava 3. tačka 2) ovog člana, ne isključuje pravo nezadovoljne stranke da zaštitu prava mogu ostvariti pred nadležnim sudom.</p>			
38.	<p>Regulatory authorities shall closely consult and cooperate with each other, and shall provide each other and the Agency with any information necessary for the fulfilment of their tasks under this Directive. In respect of the information exchanged, the receiving authority shall ensure the same level of confidentiality as that required of the originating authority.</p> <p>Regulatory authorities shall cooperate at least at a regional level to:</p> <p>(a) foster the creation of operational arrangements in order to enable an optimal management of the network, promote joint electricity exchanges and the allocation of cross-border capacity, and to enable an adequate level of interconnection capacity, including through new interconnection, within the region and</p>	01.64	<p>Agencija će u izvršavanju poslova propisanih zakonom, saradivati sa državnim i drugim organima i organizacijama, udruženjima za zaštitu potrošača, organizacijom koja se bavi zaštitom konkurencije i regulatornim telima u i van Republike Srbije, na način koji obezbeđuje njenu nezavisnost.</p> <p>U okviru saradnje iz stava 1. ovog člana, organizacija nadležna za poslove zaštite konkurencije i Agencija će kontinuirano razmenjivati informacije i podatke u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa, na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije.</p> <p>Agencija će, odmah po saznanju i bez odlaganja, obavestiti nadležni organ za zaštitu konkurencije radi preduzimanja odgovarajućih mera, o ugovoru kojim se ograničava pravo kupca koji nema pravo na garantovano snabdevanje, da istovremeno zaključuje</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>between regions to allow for development of effective competition and improvement of security of supply, without discriminating between supply undertakings in different Member States;</p> <p>(b) coordinate the development of all network codes for the relevant transmission system operators and other market actors; and</p> <p>(c) coordinate the development of the rules governing the management of congestion.</p> <p>National regulatory authorities shall have the right to enter into cooperative arrangements with each other to foster regulatory cooperation.</p> <p>The actions referred to in paragraph 2 shall be carried out, as appropriate, in close consultation with other relevant national authorities and without prejudice to their specific competencies.</p>		<p>ugovore sa više od jednog snabdevača ili da mu se ograničava izbor snabdevača.</p> <p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa ; 2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima. 			
	<p>The Commission may adopt Guidelines on the extent of the duties of the regulatory authorities to cooperate with each other and with the Agency. Those measures, designed to amend nonessential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).</p>			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
39.1	<p>Any regulatory authority and the Commission may request the opinion of the Agency on the compliance of a decision taken by a regulatory authority with the Guidelines referred to in this Directive or in Regulation (EC) No 714/2009.</p>			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
39.2	The Agency shall provide its opinion to the regulatory authority which has requested it or to the Commission, respectively, and to the regulatory authority which has taken the decision in question within three months from the date of receipt of the request.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
39.3	Where the regulatory authority which has taken the decision does not comply with the Agency's opinion within four months from the date of receipt of that opinion, the Agency shall inform the Commission accordingly.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
39.4	Any regulatory authority may inform the Commission where it considers that a decision relevant for cross-border trade taken by another regulatory authority does not comply with the Guidelines referred to in this Directive or in Regulation (EC) No 714/2009 within two months from the date of that decision.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
39.5	Where the Commission, within two months after having been informed by the Agency in accordance with paragraph 3, or by a regulatory authority in accordance with paragraph 4, or on its own initiative, within three months from the date of the decision, finds that the decision of a regulatory authority raises serious doubts as to its compatibility with the Guidelines referred to in this Directive or in Regulation (EC) No 714/2009, the Commission may decide to examine the case further. In such a case, it shall invite the regulatory authority and the parties to the proceedings before the regulatory authority to submit observations.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
39.6	Where the Commission takes a decision to examine the case further, it shall, within four months of the date of such decision, issue a final decision: (a) not to raise objections against the decision of the regulatory authority; or (b) to require the regulatory authority concerned to			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	withdraw its decision on the basis that that the Guidelines have not been complied with.					
39.7	Where the Commission has not taken a decision to examine the case further or a final decision within the time-limits set in paragraphs 5 and 6 respectively, it shall be deemed not to have raised objections to the decision of the regulatory authority			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
39.8	The regulatory authority shall comply with the Commission decision to withdraw their decision within a period of two months and shall inform the Commission accordingly.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
39.9	The Commission may adopt Guidelines setting out the details of the procedure to be followed for the application of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
40.1	Member States shall require supply undertakings to keep at the disposal of the national authorities, including the national regulatory authority, the national competition authorities and the Commission, for the fulfilment of their tasks, for at least five years, the relevant data relating to all transactions in electricity supply contracts and electricity derivatives with wholesale customers and transmission system operators.	01.184	<p>Snabdevač i snabdevač na veliko dužni su da Agenciji, organu nadležnom za poslove konkurencije i nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, stave na raspolaganje sve relevantne podatke koji se odnose na transakcije iz ugovora o snabdevanju električnom energijom svih učesnika na tržištu, osim krajnjih kupaca.</p> <p>Podaci iz stava 1. ovog člana sadrže pojedinosti o karakteristikama transakcija kao što su trajanje, pravila o isporuci i izmirenju obaveza, količinama, datumima i vremenima izvršenja i cenama transakcija, načinu identifikacije učesnika na tržištu na koga se transakcija odnosi, kao i specifikaciju svih ugovora o snabdevanju električne energije po kojima obaveze nisu izmirene.</p> <p>Snabdevač, je dužan da podatke iz stava 2. ovog člana čuva radi stavljanja na raspolanje najmanje 5 godina.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
40.2	The data shall include details on the characteristics of the relevant transactions such as duration, delivery and settlement rules, the quantity, the dates and times of execution and the transaction prices and means of identifying the wholesale customer concerned, as well as specified details of all unsettled electricity supply contracts and electricity derivatives.	01.184.2	Podaci iz stava 1. ovog člana sadrže pojedinosti o karakteristikama transakcija kao što su trajanje, pravila o isporuci i izmirenju obaveza, količinama, datumima i vremenima izvršenja i cenama transakcija, načinu identifikacije učesnika na tržištu na koga se transakcija odnosi, kao i specifikaciju svih ugovora o snabdevanju električne energije po kojima obaveze nisu izmirene.	PU		
40.3	The regulatory authority may decide to make available to market participants elements of that information provided that commercially sensitive information on individual market players or individual transactions is not released. This paragraph shall not apply to information about financial instruments which fall within the scope of Directive 2004/39/EC	01.56.1.12	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 12) doprinosi usklađivanju postupaka razmene podataka za najvažnije tržišne procese na regionalnom nivou;	PU		
40.4	To ensure the uniform application of this Article, the Commission may adopt Guidelines which define the methods and arrangements for record keeping as well as the form and content of the data that shall be kept. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
40.5	With respect to transactions in electricity derivatives of supply undertakings with wholesale customers and transmission system operators, this Article shall apply only once the Commission has adopted the Guidelines referred to in paragraph 4.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
40.6	The provisions of this Article shall not create additional obligations towards the authorities referred to in paragraph 1 for entities falling within the scope of Directive 2004/39/EC.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
40.7	In the event that the authorities referred to in paragraph 1 need access to data kept by entities falling within the scope of Directive 2004/39/EC, the authorities responsible under that Directive shall provide them with the required data.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
41.	In order to facilitate the emergence of well-functioning and transparent retail markets in the Community, Member States shall ensure that the roles and responsibilities of transmission system operators, distribution system operators, supply undertakings and customers and if necessary other market participants are defined with respect to contractual arrangements, commitment to customers, data exchange and settlement rules, data ownership and metering responsibility. Those rules shall be made public, be designed with the aim to facilitate customers' and suppliers' access to networks, and they shall be subject to review by the regulatory authorities or other relevant national authorities. Large non-household customers shall have the right to contract simultaneously with several suppliers.	01.176	<p>Pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka se odnose na pravovremeno objavljivanje svih relevantnih podataka i njihovu dostupnost svim učesnicima na tržištu električne energije i predstavljaju preduslov nediskriminatornog funkcionisanja tržišta.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana sadrže sve relevantne podatke koji se odnose na potrošnju, prenos električne energije, proizvodnju i balansno tržište.</p> <p>Pravilima iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju odgovornosti operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, proizvođača električne energije i krajnjeg kupca u vezi sa objavljivanjem tržišnih podataka, kao i druga pitanja neophodna za objavljivanje podataka.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije, a odluka o davanju saglasnosti Agencije na ta pravila se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.</p>	DU	U zakonu nije predviđen pojam maloprodajnog tržišta, već bilateralnog i organizovanog tržišta i odredbe koje su navedene u članu 41. Direktive su detaljno razrađene i prepoznate u zakonu, u čl. 109, 136, 195	
		01.189.1	Za jedno mesto primopredaje, za svaki obračunski period tokom perioda snabdevanja, može se zaključiti više ugovora o snabdevanju sa unapred određenim količinama električne energije.			
		01.196	Snabdevač električnom energijom je dužan da u ili uz račun za prodatu električnu energiju ili na drugi prigodan način kupcu obezbedi uvid u podatke o udelu svih vrsta izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji tog snabdevača u prethodnoj godini na razumljiv i na nacionalnom nivou jasno uporediv način kao i o preduzetim merama i načinu.			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>odnosno efektima preduzetih aktivnosti za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine za proizvodne kapacitete iz kojih je nabavljena električna energija.</p> <p>Vlada može posebnim aktom propisati obavezu snabdevaču električne energije da obezbedi minimalni iznos udela energije iz obnovljivih izvora u prodatoj električnoj energiji.</p> <p>Snabdevač električnom energijom je dužan da uputi kupce na izvore javno dostupnih informacija o uticaju na životnu sredinu, najmanje u pogledu emisija ugljen dioksida i radioaktivnog otpada od proizvodnje električne energije iz svih izvora iz kojih je dati snabdevač prodao električnu energiju u prethodnog godini.</p> <p>Pored podataka i informacija iz stava 1. i 2. ovog člana, snabdevač je dužan da krajnjem kupcu pruži informacije o njihovim pravima u slučaju spora.</p> <p>Agencija će preduzeti sve neophodne mere da se obezbedi da snabdevači pružaju kupcima jasne, pouzdane i uporedive podatke iz stava 1. i 2. ovog člana.</p>			
		01.197	<p>Pre promene snabdevača, kupac i snabdevač koji ga je do tada snabdevao dužni su da regulišu međusobne finansijske obaveze.</p> <p>Promena snabdevača električnom energijom je besplatna za kupca i ne može trajati duže od 21 dan.</p> <p>Agencija donosi pravila kojima se uređuju uslovi i postupak promene snabdevača, u slučaju kada krajnji kupac ima zaključen ugovor o potpunom snabdevanju.</p> <p>Pravila sadrže naročito:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uslove za promenu i postupak promene snabdevača; 2) obaveze snabdevača čiji ugovor prestaje; 3) obaveze novog snabdevača; 4) obaveze operatora prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije; 5) prava i obaveze kupca, snabdevača i operatora sistema u slučaju preseljenja kupca; 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>6) rokove za postupanje učesnika u postupku i 7) druga pitanja od značaja za promenu snabdevača.</p>			
42.	<p>In the event of a sudden crisis in the energy market and where the physical safety or security of persons, apparatus or installations or system integrity is threatened, a Member State may temporarily take the necessary safeguard measures.</p> <p>Such measures must cause the least possible disturbance in the functioning of the internal market and must not be wider in scope than is strictly necessary to remedy the sudden difficulties which have arisen.</p> <p>The Member State concerned shall, without delay, notify those measures to the other Member States, and to the Commission, which may decide that the Member State concerned must amend or abolish such measures, insofar as they distort competition and adversely affect trade in a manner which is at variance with the common interest.</p>	01.211	<p>U slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja krajnjih kupaca zbog nedovoljne ponude na tržištu ili nastupanja drugih vanrednih okolnosti, Vlada propisuje mere ograničenja isporuke električne energije, ili posebne uslove uvoza ili izvoza pojedinih električne energije, način i uslove za obrazovanje i kontrolu cena, obavezu isporuke samo određenim korisnicima ili posebne uslove obavljanja energetske delatnosti uz minimalni poremećaj tržišta energijom u okruženju.</p> <p>U slučaju iz stava 1. ovog člana, Vlada određuje način obezbeđivanja, odnosno izvora sredstava za naknadu štete koja može nastati za energetske subjekte koji sprovode ove mere, kao i uslove i način raspodele sredstava po osnovu naknade štete.</p> <p>Mere iz stava 1. ovog člana mogu trajati dok traju okolnosti zbog kojih su propisane, odnosno dok traju posledice nastale usled tih okolnosti.</p> <p>O preduzetim merama iz stava 1. ovog člana Ministarstvo će izveštavati nadležna tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora.</p>	PU		
43.1	Measures that the Member States may take pursuant to this Directive in order to ensure a level playing field shall be compatible with the Treaty, notably			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	Article 30 thereof, and with Community law.					
43.2	The measures referred to in paragraph 1 shall be proportionate, non-discriminatory and transparent. Those measures may be put into effect only following the notification to and approval by the Commission.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
43.3	The Commission shall act on the notification referred to in paragraph 2 within two months of the receipt of the notification. That period shall begin on the day following receipt of the complete information. In the event that the Commission has not acted within that two-month period, it shall be deemed not to have raised objections to the notified measures.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
44.1	Member States which can demonstrate, after this Directive has been brought into force, that there are substantial problems for the operation of their small isolated systems, may apply for derogations from the relevant provisions of Chapters IV, VI, VII, and VIII, as well as Chapter III, in the case of micro isolated systems, as far as refurbishing, upgrading and expanding existing capacity are concerned, which may be granted to them by the Commission. The Commission shall inform the Member States of those applications before taking a decision, taking into account respect for confidentiality. That decision shall be published in the Official Journal of the European Union.			NP	U RS nema mali izolovanih i mikro izolovnih sistema. Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
44.2	Article 9 shall not apply to Cyprus, Luxembourg and/or Malta. In addition, Articles 26, 32 and 33 shall not apply to Malta. For the purposes of Article 9(1)(b), the notion 'undertaking performing any of the functions of generation or supply' shall not include final customers who perform any of the functions of generation and/or supply of electricity, either directly or via undertakings over which they exercise control, either individually or jointly, provided that the final customers including their			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	shares of the electricity produced in controlled undertakings are, on an annual average, net consumers of electricity and provided that the economic value of the electricity they sell to third parties is insignificant in proportion to their other business operations.					
45	In the event that in the report referred to in Article 47(6) the Commission reaches the conclusion that given the effective manner in which network access has been carried out in a Member State — which gives rise to fully effective, non-discriminatory and unhindered network access — certain obligations imposed by this Directive on undertakings (including those with respect to legal unbundling for distribution system operators) are not proportionate to the objective pursued, the Member State in question may submit a request to the Commission for exemption from the requirement in question. Such request shall be notified, without delay, by the Member State to the Commission, together with all the relevant information necessary to demonstrate that the conclusion reached in the report on effective network access being ensured will be maintained. Within three months of its receipt of a notification, the Commission shall adopt an opinion with respect to the request by the Member State concerned, and where appropriate, submit proposals to the European Parliament and to the Council to amend the relevant provisions of this Directive. The Commission may propose, in the proposals to amend this Directive, to exempt the Member State concerned from specific requirements, subject to that Member State implementing equally effective measures as appropriate.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
46.1	The Commission shall be assisted by a committee.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
46.2	Where reference is made to this paragraph, Article 5a (1) to (4), and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
47.1	<p>The Commission shall monitor and review the application of this Directive and submit an overall progress report to the European Parliament and the Council for the first time by 4 August 2004, and thereafter on an annual basis. The progress report shall cover at least:</p> <p>(a) the experience gained and progress made in creating a complete and fully operational internal market in electricity and the obstacles that remain in this respect, including aspects of market dominance, concentration in the market, predatory or anti-competitive behaviour and the effect thereof in terms of market distortion;</p> <p>(b) the extent to which the unbundling and tariffication requirements contained in this Directive have been successful in ensuring fair and non-discriminatory access to the Community's electricity system and equivalent levels of competition, as well as the economic, environmental and social consequences of the opening of the electricity market to customers;</p> <p>(c) an examination of issues relating to system capacity levels and security of supply of electricity in the Community, and in particular the existing and projected balance between demand and supply, taking into account the physical capacity for exchanges between areas;</p> <p>(d) special attention will be given to measures taken in Member States to cover peak demand and to deal with shortfalls of one or more suppliers;</p> <p>(e) the implementation of the derogation provided under Article 26(4) with a view to a possible revision of the threshold;</p> <p>(f) a general assessment of the progress achieved with</p>			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>regard to bilateral relations with third countries which produce and export or transport electricity, including progress in market integration, the social and environmental consequences of the trade in electricity and access to the networks of such third countries;</p> <p>(g) the need for possible harmonization requirements that are not linked to the provisions of this Directive; and</p> <p>(h) the manner in which Member States have implemented in practice the requirements regarding energy labelling contained in Article 3(9), and the manner in which any Commission recommendations on that issue have been taken into account.</p> <p>Where appropriate, the progress report may include recommendations as regards, in particular, the scope and modalities of labelling provisions, including the way in which reference is made to existing reference sources and the content of those sources, and, notably, how information relating to environmental impact, as regards at least CO₂ emissions, and radioactive waste, resulting from electricity generation from different energy sources could be made available in a transparent, easily accessible and comparable manner throughout the Community, how the measures taken by the Member States to control the accuracy of the information provided by suppliers could be streamlined, and which measures could counteract the negative effects of market dominance and market concentration.</p>					
47.2	<p>Every two years, the progress report referred to in paragraph 1 shall also include an analysis of the different measures taken in the Member States to meet public service obligations, together with an examination of the effectiveness of those measures and, in particular, their effects on competition in the electricity market. Where</p>			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	appropriate, the report may include recommendations as to the measures to be taken at national level to achieve high public service standards, or measures intended to prevent market foreclosure.					
47.3	The Commission shall, by 3 March 2013, submit, as part of the general review, to the European Parliament and the Council, a detailed specific report outlining the extent to which the unbundling requirements under Chapter V have been successful in ensuring full and effective independence of transmission system operators, using effective and efficient unbundling as a benchmark.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
47.4	For the purpose of its assessment under paragraph 3, the Commission shall take into account in particular the following criteria: fair and non-discriminatory network access, effective regulation, the development of the network to meet market needs, undistorted incentives to invest, the development of interconnection infrastructure, effective competition in the energy markets of the Community and the security of supply situation in the Community.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
47.5	Where appropriate, and in particular in the event that the detailed specific report referred to in paragraph 3 determines that the conditions referred to in paragraph 4 have not been guaranteed in practice, the Commission shall submit proposals to the European Parliament and the Council to ensure fully effective independence of transmission system operators by 3 March 2014.			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	
47.6	The Commission shall, by 1 January 2006, forward to the European Parliament and Council, a detailed report outlining progress in creating the internal electricity market. That report shall, in particular, consider: —the existence of non-discriminatory network access, —effective regulation,			NP	Odredba se odnosi na obaveze Komisije Evropske Unije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>—the development of interconnection infrastructure and the security of supply situation in the Community,</p> <p>—the extent to which the full benefits of the opening of markets are accruing to small enterprises and household customers, notably with respect to public service and universal service standards,</p> <p>—the extent to which markets are in practice open to effective competition, including aspects of market dominance, market concentration and predatory or anti-competitive behaviour,</p> <p>—the extent to which customers are actually switching suppliers and renegotiating tariffs,</p> <p>—price developments, including supply prices, in relation to the degree of the opening of markets; and,</p> <p>—the experience gained in the application of this Directive as far as the effective independence of system operators in vertically integrated undertakings is concerned and whether other measures in addition to functional independence and separation of accounts have been developed which have effects equivalent to legal unbundling.</p> <p>Where appropriate, the Commission shall submit proposals to the European Parliament and the Council, in particular to guarantee, high public service standards.</p> <p>Where appropriate, the Commission shall submit proposals to the European Parliament and the Council,</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	in particular to ensure full and effective independence of distribution system operators before 1 July 2007. When necessary, those proposals shall, in conformity with competition law, also concern measures to address issues of market dominance, market concentration and predatory or anticompetitive behaviour.					
48	Directive 2003/54/EC is repealed from 3 March 2011 without prejudice to the obligations of Member States concerning the deadlines for transposition and application of the said Directive. References to the repealed Directive shall be construed as references to this Directive and shall be read in accordance with the correlation table in Annex II.			NP	Stavljanje van snage Direktive 2003/54,	
49.1	Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 3 March 2011. They shall forthwith inform the Commission thereof. They shall apply those measures from 3 March 2011, with the exception of Article 11, which they shall apply from 3 March 2013. When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by Member States.			NP	Rokovi za transponovanje Direktiva u zakonodavstvo država članica	
49.2	Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.			NP	Rokovi za transponovanje Direktiva u zakonodavstvo država članica	
50	This Directive shall enter into force on the 20th day following its publication in the Official Journal of the European Union.			NP	Odredbe koje se odnose na stupanje na snagu Direktive 2009/72	
51	This Directive is addressed to the Member States.			NP	Odredba koja se odnosi na dostavljanje Direktive 2009/72	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					svim članicama EU	
aI.1.a aI.1.b aI.1.c aI.1.d aI.1.e aI.1.f aI.1.g aI.1.h aI.1.i aI.1.j	<p>1. Without prejudice to Community rules on consumer protection, in particular Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council of 20 May 1997 on the protection of consumers in respect of distance contracts and Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts the measures referred to in Article 3 are to ensure that customers:</p> <p>(a) have a right to a contract with their electricity service provider that specifies:</p> <ul style="list-style-type: none"> — the identity and address of the supplier, — the services provided, the service quality levels offered, as well as the time for the initial connection, — the types of maintenance service offered, — the means by which up-to-date information on all applicable tariffs and maintenance charges may be obtained, — the duration of the contract, the conditions for renewal and termination of services and of the contract and <p>whether withdrawal from the contract without charge</p>	01.195.1.2	<p>Snabdevač je dužan da:</p> <p>2) objavi opšte uslove ponude za zaključenje ugovora, odnosno da kupca obavesti na prigodan način o ponuđenim uslovima, s tim da se ta obaveza odnosi i za slučaj zaključenja ugovora preko posrednika, kao i da obezbedi da ta ponuda naročito sadrži:</p> <p>(1) ime i adresu snabdevača;</p> <p>(2) vrstu i kvalitet usluga koje se mogu posebno ugovoriti;</p> <p>(3) način na koji se mogu dobiti najnovije informacije o cenama;</p> <p>(4) trajanje ugovora, uslovi za produženje i prestanak ugovora i uslove pod kojima se ugovor ne može produžiti, kao i način uređivanja međusobnih odnosa u slučaju prestanka ugovora;</p> <p>(5) penale, kompenzacije, refundacije i druga sredstva u slučaju da snabdevač ne ispuni ugovoreni nivo kvaliteta komercijalnih usluga snabdevača, kao i merama koje snabdevač može preduzeti za izvršavanje dospelih obaveza;</p> <p>(6) način i postupak rešavanja prigovora kupca, odnosno postupak rešavanja sporova, pri čemu je snabdevač obavezan da taj postupak učini jednostavnim, jeftinim, efikasnim i transparentnim;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>is permitted,</p> <ul style="list-style-type: none"> — any compensation and the refund arrangements which apply if contracted service quality levels are not met, including inaccurate and delayed billing, — the method of initiating procedures for settlement of disputes in accordance with point (f), — information relating to consumer rights, including on the complaint handling and all of the information <p>referred to in this point, clearly communicated through billing or the electricity undertaking's web site,</p> <p>Conditions shall be fair and well-known in advance. In any case, this information should be provided prior to the conclusion or confirmation of the contract. Where contracts are concluded through intermediaries, the information relating to the matters set out in this point shall also be provided prior to the conclusion of the contract;</p> <p>(b) are given adequate notice of any intention to modify contractual conditions and are informed about their right of withdrawal when the notice is given. Service providers shall notify their subscribers directly of any increase in charges, at an appropriate time no later than one normal billing period after the increase comes into effect in a transparent and comprehensible manner. Member States shall ensure that customers are free to withdraw from contracts if they do not accept the new conditions notified to them by their electricity service provider;</p> <p>(s) receive transparent information on applicable prices and tariffs and on standard terms and conditions, in respect of access to and use of</p>	01.196	<p>Snabdevač električnom energijom je dužan da u ili uz račun za prodatu električnu energiju ili na drugi prigodan način kupcu obezbedi uvid u podatke o udelu svih vrsta izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji tog snabdevača u prethodnoj godini na razumljiv i na nacionalnom nivou jasno uporediv način kao i o preduzetim merama i načinu, odnosno efektima preduzetih aktivnosti za povećanje energetske efikasnosti i za zaštitu životne sredine za proizvodne kapacitete iz kojih je nabavljena električna energija.</p> <p>Vlada može posebnim aktom propisati obavezu snabdevaču električne energije da obezbedi minimalni iznos udela energije iz obnovljivih izvora u prodatoj električnoj energiji.</p> <p>Snabdevač električnom energijom je dužan da uputi kupce na izvore javno dostupnih informacija o uticaju na životnu sredinu, najmanje u pogledu emisija ugljen dioksida i radioaktivnog otpada od proizvodnje električne energije iz svih izvora iz kojih je dati snabdevač prodao električnu energiju u prethodnog godini.</p> <p>Pored podataka i informacija iz stava 1. i 2. ovog člana, snabdevač je dužan da krajnjem kupcu pruži informacije o njihovim pravima u slučaju spora.</p> <p>Agencija će preduzeti sve neophodne mere da se obezbedi da snabdevači pružaju kupcima jasne, pouzdane i uporedive podatke iz stava 1. i 2. ovog člana.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>electricity services;</p> <p>(d) are offered a wide choice of payment methods, which do not unduly discriminate between customers. Prepayment systems shall be fair and adequately reflect likely consumption. Any difference in terms and conditions shall reflect the costs to the supplier of the different payment systems. General terms and conditions shall be fair and transparent. They shall be given in clear and comprehensible language and shall not include non-contractual barriers to the exercise of customers' rights, for example excessive contractual documentation. Customers shall be protected against unfair or misleading selling methods;</p> <p>(e) are not charged for changing supplier;</p> <p>(f) benefit from transparent, simple and inexpensive procedures for dealing with their complaints. In particular, all consumers shall have the right to a good standard of service and complaint handling by their electricity service provider. Such out-of-court dispute settlements procedures shall enable disputes to be settled fairly and promptly, preferably within three months, with provision, where warranted, for a system of reimbursement and/or compensation. They should, wherever possible, be in line with the principles set out in Commission Recommendation 98/257/EC of 30 March 1998 on the principles applicable to the bodies responsible for out-of-court settlement of consumer disputes.</p> <p>(g) when having access to universal service under the provisions adopted by Member States pursuant to Article 3(3), are informed about their rights regarding universal service;</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(h) have at their disposal their consumption data, and shall be able to, by explicit agreement and free of charge, give any registered supply undertaking access to its metering data. The party responsible for data management shall be obliged to give those data to the undertaking. Member States shall define a format for the data and a procedure for suppliers and consumers to have access to the data. No additional costs shall be charged to the consumer for that service;</p> <p>(i) are properly informed of actual electricity consumption and costs frequently enough to enable them to regulate their own electricity consumption. That information shall be given by using a sufficient time frame, which takes account of the capability of customer's metering equipment and the electricity product in question. Due account shall be taken of the cost-efficiency of such measures. No additional costs shall be charged to the consumer for that service;</p> <p>(j) receive a final closure account following any change of electricity supplier no later than six weeks after the change of supplier has taken place</p>					
aI.2.	<p>2. Member States shall ensure the implementation of intelligent metering systems that shall assist the active participation of consumers in the electricity supply market. The implementation of those metering systems may be subject to an economic assessment of all the long-term costs and benefits to the market and the individual consumer or which form of intelligent metering is economically reasonable and cost-effective and which timeframe is feasible for their distribution. Such assessment shall take place by 3 September 2012.</p> <p>Subject to that assessment, Member States or any</p>	01.115	<p>Operator prenosnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta.</p> <p>Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator prenosnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.</p> <p>Operator prenosnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>competent authority they designate shall prepare a timetable with a target of up to 10 years for the implementation of intelligent metering systems.</p> <p>Where roll-out of smart meters is assessed positively, at least 80 % of consumers shall be equipped with intelligent metering systems by 2020.</p> <p>The Member States, or any competent authority they designate, shall ensure the interoperability of those metering systems to be implemented within their territories and shall have due regard to the use of appropriate standards and best practice and the importance of the development of the internal market in electricity</p>	<p>01.138</p>	<p>Operator distributivnog sistema utvrđuje tehničke zahteve za uvođenje raznih oblika naprednih mernih sistema i analizira tehničku i ekonomsku opravdanost uvođenja naprednih sistema merenja, efekte na razvoj tržišta i koristi za pojedinačne kategorije krajnjih kupaca električne energije.</p> <p>Na osnovu analize iz stava 1. ovog člana, operator distributivnog sistema će izraditi plan implementacije ekonomski opravdanih oblika naprednih mernih sistema i dostaviti ga Ministarstvu i Agenciji radi pribavljanja mišljenja.</p> <p>Operator distributivnog sistema će planom razvoja sistema obuhvatiti uvođenje naprednih mernih sistema u skladu sa planom implementacije, za period za koji se plan razvoja donosi.</p> <p>Planom implementacije iz stava 2. ovog člana, operator distributivnog sistema će obuhvatiti minimalno 80% mesta primopredaje u kategoriji krajnjih kupaca električne energije za koju je utvrđena ekonomska opravdanost implementacije.</p>			
		<p>01.405</p>	<p>Operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije će u roku od 2 godine od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti plan implementacije naprednih mreža iz čl. 115. i 138. ovog zakona.</p>			

P R E D L O G

<p>1. Naziv propisa Evropske unije : DIRECTIVE 2005/89/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment (OJ L 33, p. 22-27, 4.2.2006)</p> <p>DIREKTIVA 2005/89/EZ EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 18. januara 2006. godine koja se odnosi na mere za obezbeđivanje sigurnosti snabdevanja električne energije i investicija u infrastrukturu (Sl. list br. L 33, str. 22-27, 4.2.2006)</p>	<p>2. „CELEX” oznaka EU propisa: 32005L0089</p>
<p>3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Vlada</p> <p>Obrađivač Ministarstvo rudarstva i energetike</p>	<p>4. Datum izrade tabele: 1. 12.2014.</p>
<p>5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: Predlog Zakona o energetici</p>	<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2013-5</p>
<p>7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ³	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.	This Directive establishes measures aimed at safeguarding security of electricity supply so as to ensure the proper functioning of the internal market for electricity and to ensure:	01.3.1.1, 2, 3, 13	Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to: 1) pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja energijom i energentima; 2) adekvatanog nivoa proizvodnje električne energije	PU		

³ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(a) an adequate level of generation capacity;</p> <p>(b) an adequate balance between supply and demand;</p> <p>(c) an appropriate level of interconnection between Member States for the development of the internal market.</p> <p>It establishes a framework within which Member States are to define transparent, stable and non-discriminatory policies on security of electricity supply compatible with the requirements of a competitive internal market for electricity.</p>		<p>i kapaciteta prenosnog sistema;</p> <p>3) stvaranja uslova za pouzdan i bezbedan rad i održivi razvoj energetske sistema;</p> <p>13) povezivanja energetske sistema Republike Srbije sa energetskim sistemima drugih država;</p>			
		01.3.1.4	<p>Mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva iz stava 1. ovog člana biće nediskriminatorne, zasnovane na načelima konkurencije, uz poštovanje tržišnih principa i neće neopravdano stvarati dodatne obaveze učesnicima na tržištu električne energije i biće opravdane u smislu njihovog ekonomskog i socijalnog efekta na krajnje kupce.</p>			
2.	<p>For the purposes of this Directive, the definitions contained in Article 2 of Directive 2003/54/EC shall apply. In addition, the following definitions shall apply:</p> <p>(a) 'regulatory authority' means the regulatory authorities in Member States, as designated in accordance with Article 23 of Directive 2003/54/EC;</p> <p>(b) 'security of electricity supply' means the ability of an electricity system to supply final customers with electricity, as provided for under this Directive;</p> <p>(c) 'operational network security' means the continuous operation of the transmission and, where appropriate, the distribution network under foreseeable circumstances;</p>	01.38.1	<p>Agencija je jedino regulatorno telo za oblast energetike osnovano u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije, kroz stvaranje stabilnog regulatornog okvira, kao i za obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.</p>	PU		
		01.2.1.62	<p>62) sigurnost snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom je obezbeđivanje potrebnih količina električne energije i prirodnog gasa krajnjim kupcima, kao i tehnička sposobnost prenosnih, transportnih i distributivnih sistema da omogućuje isporuku do krajnjih kupaca;</p>			
		01.108.1.1, 3	<p>Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>1) siguran, pouzdan i bezbedan rad prenosnog sistema i kvalitet isporuke električne energije;</p> <p>3) upravljanje prenosnim sistemom i delom distributivnog sistema napona 110 kV koji obuhvata spojna polja 110 kV, sabirnice 110 kV i dalekovodna polja 110 kV, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke električne energije;</p>			
	<p>(d) 'balance between supply and demand' means the satisfaction of foreseeable demands of consumers to use electricity without the need to enforce measures to</p>	01.108.1.5	<p>Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>5) razvoj prenosnog sistema kojim se obezbeđuje</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	reduce consumption.		<p>dugoročna sposobnost prenosnog sistema da ispuni racionalne zahteve za prenos električne energije vodeći računa o zaštiti životne sredine;</p> <p>Operator distributivnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>4) razvoj distributivnog sistema kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost distributivnog sistema da ispuni racionalne zahteve za distribuciju električne energije;</p>			
3.	<p>1. Member States shall ensure a high level of security of electricity supply by taking the necessary measures to facilitate a stable investment climate and by defining the roles and responsibilities of competent authorities, including regulatory authorities where relevant, and all relevant market actors and publishing information thereon. The relevant market actors include, <i>inter alia</i>, transmission and distribution system operators, electricity generators, suppliers and final customers.</p> <p>2. In implementing the measures referred to in paragraph 1,</p> <p>Member States shall take account of:</p> <p>(a) the importance of ensuring continuity of electricity supplies;</p> <p>(b) the importance of a transparent and stable regulatory framework;</p> <p>(c) the internal market and the possibilities for cross-border cooperation in relation to security of electricity supply;</p> <p>(d) the need for regular maintenance and, where necessary, renewal of the transmission and distribution networks to maintain the performance of the network;</p> <p>(e) the importance of ensuring proper implementation of Directive 2001/77/EC of the European Parliament</p>	<p>01.1.1.1</p> <p>01.3.1.1, 2, 3, 5, 9, 11, 13</p>	<p>Ovim zakonom uređuju se ciljevi energetske politike i način njenog ostvarivanja, uslovi za pouzdanu, sigurnu i kvalitetnu isporuku energije i energenata i uslovi za sigurno snabdevanje kupaca, zaštita kupaca energije i energenata, uslovi i način obavljanja energetskih delatnosti, uslovi za izgradnju novih energetskih objekata, status i delokrug rada Agencije za energetiku Republike Srbije (u daljem tekstu: Agencija), korišćenje obnovljivih izvora energije, podsticajne mere i garancija porekla, način organizovanja i funkcionisanja tržišta električne energije, prirodnog gasa i nafte i derivata nafte, prava i obaveze učesnika na tržištu, uspostavljanje svojine na mrežama operatora sistema, kao i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.</p> <p>Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to:</p> <p>1) pouzdanog, sigurnog i kvalitetnog snabdevanja energijom i energentima;</p> <p>2) adekvatnog nivoa proizvodnje električne energije i kapaciteta prenosnog sistema;</p> <p>3) stvaranja uslova za pouzdan i bezbedan rad i održivi razvoj energetskih sistema;</p> <p>5) obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetskih delatnosti i potrošnji energije;</p> <p>9) raznovrsnost u proizvodnji električne energije;</p> <p>11) stvaranja uslova za investiranje u energetiku;</p> <p>13) povezivanja energetskog sistema Republike</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>and of the Council of 27 September 2001 on the promotion of electricity produced from renewable energy sources in the internal electricity market (1) and Directive 2004/8/EC of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on the promotion of cogeneration based on a useful heat demand in the internal energy market (2), insofar as their provisions are related to security of electricity supply;</p> <p>(f) the need to ensure sufficient transmission and generation reserve capacity for stable operation;</p> <p>and</p> <p>(g) the importance of encouraging the establishment of liquid wholesale markets.</p> <p>In implementing the measures referred to in paragraph 1,</p> <p>Member States may also take account of:</p> <p>(a) the degree of diversity in electricity generation at national or relevant regional level;</p> <p>(b) the importance of reducing the long-term effects of the growth of electricity demand;</p> <p>(c) the importance of encouraging energy efficiency and the adoption of new technologies, in particular demand management technologies, renewable energy technologies and distributed generation;</p> <p>and</p> <p>(d) the importance of removing administrative barriers to investments in infrastructure and generation capacity.</p> <p>4. Member States shall ensure that any measures adopted in accordance with this Directive are non-discriminatory and do not place an unreasonable burden on the market actors, including market entrants and companies with small market shares. Member States shall also take into account, before their</p>		<p>Srbije sa energetske sistemima drugih država;</p> <p>Mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva iz stava 1. ovog člana biće nediskriminatorne, zasnovane na načelima konkurencije, uz poštovanje tržišnih principa i neće neopravdano stvarati dodatne obaveze učesnicima na tržištu električne energije i biće opravdane u smislu njihovog ekonomskog i socijalnog efekta na krajnje kupce.</p> <p>Strategijom se određuju:</p> <p>1) dugoročni ciljevi za razvoj proizvodnih kapaciteta koji su u funkciji sigurnosti snabdevanja, uvažavajući tehnološke, ekonomske i kriterijume zaštite životne sredine;</p> <p>2) pravci razvoja prenosnog i distributivnog sistema električne energije;</p> <p>4) pravci razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa;</p> <p>7) pravci razvoja korišćenja energije iz obnovljivih i novih izvora i unapređenja energetske efikasnosti;</p> <p>8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;</p> <p>Ministarstvo izrađuje izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom svake godine do 31. jula i objavljuje ga na internet stranici ministarstva.</p>			
		01.3.4				
		01.4.2.1,3,4, 7, 8				
		01.11.1				

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>adoption, the impact of the measures on the cost of electricity to final customers.</p> <p>In ensuring an appropriate level of interconnection between Member States, as referred to in Article 1(1)(c), special consideration shall be given:</p> <p>(a) each Member State's specific geographical situation;</p> <p>(b) maintaining a reasonable balance between the costs of building new interconnectors and the benefit to final customers;</p> <p>and</p> <p>(c) ensuring that existing interconnectors are used as efficiently as possible.</p>	<p>01.6.1.4</p>	<p>Program sadrži:</p> <p>4) mere kojima se obezbeđuje da propisi koji se odnose na postupke izdavanja odobrenja, dozvola i licenciranja koji se primenjuju na objekte za proizvodnju električne energije, odnosno energije za grejanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije, kao i na pripadajuće prenosne i distributivne mreže i postupak pretvaranja biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode, budu jednostavni, jasni, dostupni i transparentni;</p> <p>5) korišćenje savremenih tehnologija za proizvodnju energije i energenata;</p> <p>6) mere za stimulanje investiranja u energetski sektor;</p> <p>7) korišćenje naprednih tehnologija za upravljanje elektroenergetskim sistemom;</p> <p>8) mere za unapređenje energetske efikasnosti;</p>			
		<p>01.94.3.2</p>	<p>Proizvođač električne energije je dužan da:</p> <p>2) proizvodne kapacitete održava u ispravnom stanju, obezbedi njihovu stalnu pogonsku spremnost i bezbedno korišćenje u skladu sa tehničkim i drugim propisima;</p>			
		<p>01.108.1.5</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>5) razvoj prenosnog sistema kojim se obezbeđuje dugoročna sposobnost prenosnog sistema da ispunji racionalne zahteve za prenos električne energije vodeći računa o zaštiti životne sredine;</p>			
		<p>01.109.1.17</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>17) održava i razvija prenosni sistem;</p> <p>18) svake godine donese plan razvoja prenosnog sistema za period od najmanje deset godina;</p> <p>19) svake godine donosi plan investicija u prenosni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija distributivnih sistema;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01.136.1.8	<p>Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>1) 8) održava i razvija distributivni sistem;</p> <p>9) svake godine donese plan razvoja distributivnog sistema za period od najmanje pet godina, usklađen sa planom razvoja prenosnog sistema i drugih distributivnih sistema, uz sagledavanje zahteva za priključenje objekata proizvođača i kupaca;</p> <p>10) svake godine donese plan investicija u distributivni sistem za period do tri godine, usklađen sa planom investicija prenosnog sistema;</p>			
4.	<p>Operational network security</p> <p>1. (a) Member States or the competent authorities shall ensure that transmission system operators set the minimum operational rules and obligations on network security.</p> <p>Before setting such rules and obligations, they shall consult with the relevant actors in the countries with which interconnection exists;</p> <p>(b) notwithstanding the first subparagraph of point (a), Member States may require transmission system operators to submit such rules and obligations to the competent authority for approval;</p> <p>(c) Member States shall ensure that transmission and, where appropriate, distribution system operators comply with the minimum operational rules and obligations on network security;</p> <p>(d) Member States shall require transmission system operators to maintain an appropriate level of operational network security.</p> <p>To that effect, transmission system operators shall maintain an appropriate level of technical transmission reserve capacity for operational network security and cooperate with the transmission system</p>	01.53.1.1,2	<p>Agencija daje saglasnost na:</p> <p>4) pravila o radu prenosnog sistema električne energije;</p> <p>5) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p>	PU		
01.108.1.1, 2, 3	<p>Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>1) siguran, pouzdan i bezbedan rad prenosnog sistema i kvalitet isporuke električne energije;</p> <p>2) obezbeđivanje adekvatnog prenosnog kapaciteta u funkciji sigurnosti snabdevanja;</p> <p>3) upravljanje prenosnim sistemom i delom distributivnog sistema napona 110 kV koji obuhvata spojna polja 110 kV, sabirnice 110 kV i dalekovodna polja 110 kV, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke električne energije;</p>					
01.109.1.1, 7, 8, 38	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>1) primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema;</p> <p>7) donese pravila o radu prenosnog sistema;</p> <p>8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>38) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>operators concerned to which they are interconnected.</p> <p>The level of foreseeable circumstances in which security shall be maintained is defined in the operational network security rules;</p> <p>Member States shall, in particular, ensure that interconnected transmission and, where appropriate, distribution system operators exchange information relating to the operation of networks in a timely and effective fashion in line with the minimum operational requirements.</p> <p>The same requirements shall, where appropriate, apply to transmission and distribution system operators that are interconnected with system operators outside the Community.</p> <p>2. Member States or the competent authorities shall ensure that transmission and, where appropriate, distribution system operators set and meet quality of supply and network security performance objectives. These objectives shall be subject to approval by the Member States or competent authorities and their implementation shall be monitored by them. They shall be objective, transparent and non-discriminatory and shall be published.</p> <p>3. In taking the measures referred to in Article 24 of Directive 2003/54/EC and in Article 6 of Regulation (EC) No 1228/2003, Member States shall not discriminate between cross-border contracts and national contracts.</p> <p>4. Member States shall ensure that curtailment of supply in emergency situations shall be based on predefined criteria relating to the management of imbalances by transmission system operators. Any safeguard measures shall be taken in close consultation with other relevant transmission system operators, respecting relevant bilateral agreements, including agreements on the exchange of information.</p>	<p></p> <p>01.135.1.1, 2, 7</p> <p>01.215.1.1, 2</p> <p>01.109.1.3, 4, 39</p>	<p>sistema;</p> <p>Operator distributivnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>1) siguran, pouzdan i bezbedan rad distributivnog sistema i kvalitet isporuke električne energije;</p> <p>2) upravljanje transformatorskim poljima 110 kV u distributivnim transformatorskim stanicama 110/x kV i distributivnim sistemom srednjeg i niskog napona, na način koji obezbeđuje sigurnost isporuke električne energije;</p> <p>Energetski subjekti koji obavljaju energetske delatnosti u vezi sa isporukom i snabdevanjem električnom energijom, dužni su da obezbede kvalitet isporuke i snabdevanja utvrđen ovim zakonom, propisima koji uređuju opšte uslove isporuke i snabdevanja električnom energijom i drugim propisima donetim na osnovu zakona.</p> <p>Agencija donosi Pravila iz člana 51. stav 1. tačka 2) kojima se bliže određuju pokazatelji tehničkog i komercijalnog kvaliteta isporuke i komercijalnog kvaliteta snabdevanja električnom energijom, način evidentiranja podataka i računanja pokazatelja, način i rokove za dostavljanje podataka i izveštaja Agenciji, način utvrđivanja zahtevanih vrednosti pojedinih pokazatelja, kao i način ocenjivanja rezultata dobijenih praćenjem dostignutih u odnosu na zahtevane vrednosti pokazatelja kvaliteta.</p> <p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>3) ne pravi diskriminaciju između korisnika prenosnog sistema ili grupa korisnika sistema;</p> <p>4) korisnicima prenosnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije;</p> <p>39) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja električnom energijom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2);			
		01.116.1.12	Pravilima o radu prenosnog sistema električne energije uređuju se: 12) operativni postupci i upravljanje prenosnim sistemom u normalnim uslovima i u slučaju poremećaja;			
		01.135.1.25	Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da: 25) vodi evidenciju podataka potrebnih za utvrđivanje pokazatelja kvaliteta isporuke i snabdevanja električnom energijom i dostavlja Agenciji izveštaj u skladu sa pravilima iz člana 51. stav 1. tačka 2);			
5.	<p>Maintaining balance between supply and demand</p> <p>1. Member States shall take appropriate measures to maintain a balance between the demand for electricity and the availability of generation capacity.</p> <p>In particular, Member States shall:</p> <p>(a) without prejudice to the particular requirements of small isolated systems, encourage the establishment of a wholesale market framework that provides suitable price signals for generation and consumption;</p> <p>(b) require transmission system operators to ensure that an appropriate level of generation reserve capacity is available for balancing purposes and/or to adopt equivalent market based measures.</p> <p>2. Without prejudice to Articles 87 and 88 of the Treaty, Member States may also take additional measures, including but not limited to the following:</p> <p>(a) provisions facilitating new generation capacity and the entry of new generation companies to the market;</p> <p>(b) removal of barriers that prevent the use of</p>	01.2.1.54	54) pomoćne usluge su usluge koje korisnici prenosnog i distributivnog sistema električne energije pružaju operatoru prenosnog i distributivnog sistema da bi se obezbedile sistemske usluge;	PU		
		01.2.1.63	63) sistemske usluge su usluge koje pruža operator sistema, a koje su neophodne za obezbeđivanje sigurnog, pouzdanog i stabilnog rada energetskeg sistema;			
		01.95	Elektrane iz člana 94. stav 1. koje su priključene na prenosni, odnosno distributivni sistem moraju da budu tehnički osposobljene i pogonski spremne za pružanje pomoćnih usluga u skladu sa pravilima o radu prenosnog, odnosno distributivnog sistema i u skladu sa njihovim specifičnim tehnologijama. Pomoćne usluge se nabavljaju na tržišnim principima, uz poštovanje principa javnosti i nediskriminacije, na način utvrđen pravilima o radu tržišta električne energije.			
		01.108.1.9	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 9) balansiranje sistema;			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>interruptible contracts;</p> <p>(c) removal of barriers that prevent the conclusion of contracts of varying lengths for both producers and customers;</p> <p>(d) encouragement of the adoption of real-time demand management technologies such as advanced metering systems;</p> <p>(e) encouragement of energy conservation measures;</p> <p>(f) tendering procedures or any procedure equivalent in terms of transparency and non-discrimination in accordance with Article 7(1) of Directive 2003/54/EC.</p> <p>3. Member States shall publish the measures to be taken pursuant to this Article and shall ensure the widest possible dissemination thereof.</p>	<p>01.109.1.22</p> <p>01.3.1.6,7,8, 11</p> <p>01.3.1.4</p> <p>01.4.1.8</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>22) obezbedi usluge balansiranja u skladu sa transparentnim, nediskriminatornim i tržišnim principima koji će pružiti odgovarajuće podsticaje korisnicima sistema da izbalansiraju svoju predaju i preuzimanje električne energije;</p> <p>Energetska politika Republike Srbije obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva i to:</p> <p>6) stvaranja ekonomskih, privrednih i finansijskih uslova za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije;</p> <p>7) stvaranja regulatornih, ekonomskih i privrednih uslova za unapređenje efikasnosti u upravljanju elektroenergetskim sistemima, posebno imajući u vidu razvoj distribuirane proizvodnje električne energije, razvoj distribuiranih skladišnih kapaciteta električne energije, uvođenje sistema za upravljanje potrošnjom i uvođenje koncepta naprednih mreža;</p> <p>8) stvaranje uslova za korišćenje novih izvora energije;</p> <p>11) stvaranja uslova za investiranje u energetiku;</p> <p>Mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva iz stava 1. ovog člana biće nediskriminatorne, zasnovane na načelima konkurencije, uz poštovanje tržišnih principa i neće neopravdano stvarati dodatne obaveze učesnicima na tržištu električne energije i biće opravdane u smislu njihovog ekonomskog i socijalnog efekta na krajnje kupce.</p> <p>Strategijom se određuju:</p> <p>8) pravci razvoja neiskorišćenih elektroenergetskih potencijala, efikasnog upravljanja elektroenergetskim sistemima koji se mogu ostvariti uvođenjem distribuiranih skladišnih i proizvodnih kapaciteta električne energije, uvođenjem upravljanja</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>potrošnjom prateći kretanje tržišta električne energije i uvođenjem koncepta naprednih mreža, upravljajući optimalno tokovima snaga u prenosnom i distributivnom sistemu;</p> <p>01.6.1.5, 7 Program sadrži: 5) korišćenje savremenih tehnologija za proizvodnju energije i energenata; 7) korišćenje naprednih tehnologija za upravljanje elektroenergetskim sistemom; 8) mere za unapređenje energetske efikasnosti;</p> <p>01.37.1,5 U slučaju da se putem izdavanja energetske dozvole ne mogu obezbediti novi proizvodni kapaciteti ili kada preduzete mere energetske efikasnosti, nisu dovoljne za obezbeđivanje sigurnog i redovnog snabdevanja električnom energijom, izgradnja objekata za proizvodnju električne energije može se odobriti po sprovedenom postupku javnog tendera. Postupak javnog tendera, uslovi za učešće na tenderu i kriterijumi za izbor ponude moraju biti transparentni i nediskriminatorni.</p>			
6.	<p>Network investment</p> <p>1. Member States shall establish a regulatory framework that:</p> <p>(a) provides investment signals for both the transmission and distribution system network operators to develop their networks in order to meet foreseeable demand from the market;</p> <p>and</p> <p>(b) facilitates maintenance and, where necessary, renewal of their networks.</p> <p>2. Without prejudice to Regulation (EC) No 1228/2003, Member States may allow for merchant investments in interconnection.</p> <p>Member States shall ensure that decisions on investments in interconnection are taken in close cooperation between relevant transmission system</p>	01.111	<p>Operator prenosnog sistema dužan je da svake godine podnese Agenciji na saglasnost desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže baziran na prognoziranoj proizvodnji i potrošnji električne energije i rezultatima savetovanja sa svim zainteresovanim stranama i usaglašen sa planom razvoja distributivne mreže.</p> <p>Desetogodišnji plan razvoja prenosne mreže sadrži efikasne mere radi obezbeđenja stabilnosti rada sistema i sigurnosti snabdevanja.</p> <p>Plan iz stava 1. ovog člana treba da:</p> <p>4) ukaže učesnicima na tržištu na potrebe za izgradnjom i rekonstrukcijom najvažnije infrastrukture prenosnog sistema koju treba izgraditi ili unaprediti u narednih deset godina;</p> <p>5) sadrži sve investicije za koje je doneta odluka o realizaciji i koje su u toku, kao i investicije koje će se realizovati u periodu od naredne tri godine;</p> <p>6) odredi rokove za realizaciju svih investicionih projekata.</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	operators.	01.112	Operator prenosnog sistema je dužan da pri izradi plana iz člana 111. ovog zakona, analizira adekvatnost proizvodnje i prenosnog sistema za očekivani razvoj potrošnje i razmene električne energije sa drugim operatorima prenosnih sistema, realno pretpostavi dinamiku razvoja potrošnje i proizvodnje, uzimajući u obzir i regionalni investicioni plan.			
7.	<p>Reporting</p> <p>1. Member States shall ensure that the report referred to in Article 4 of Directive 2003/54/EC covers the overall adequacy of the electricity system to supply current and projected demands for electricity, comprising:</p> <p>(a) operational network security;</p> <p>(b) the projected balance of supply and demand for the next fiveyear period;</p> <p>(c) the prospects for security of electricity supply for the period between five and 15 years from the date of the report;</p> <p>and</p> <p>(d) the investment intentions, for the next five or more calendar years, of transmission system operators and those of any other party of which they are aware, as regards the provision of cross-border interconnection capacity.</p> <p>2. Member States or the competent authorities shall prepare the report in close cooperation with transmission system operators.</p> <p>Transmission system operators shall, if appropriate, consult with neighbouring transmission system operators.</p> <p>3. The section of the report relating to interconnection investment intentions, referred to in paragraph 1(d), shall take account of:</p> <p>(a) the principles of congestion management, as set</p>	01.11.1,2,3	<p>Ministarstvo izrađuje izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom svake godine do 31. jula i objavljuje ga na internet stranici ministarstva.</p> <p>Izveštaj o sigurnosti snabdevanja električnom energijom sadrži:</p> <p>11) procenu sigurnosti rada prenosnog i distributivnog sistema;</p> <p>12) podatke o planiranoj potrošnji i proizvodnji električne energije, kao i način obezbeđivanja nedostajućih količina za naredni petogodišnji period;</p> <p>13) prognoziranu sigurnost snabdevanja za narednih pet do petnaest godina;</p> <p>14) plan investicija prenosnog sistema i korisnika prenosnog sistema za narednih pet do petnaest godina, uključujući izgradnju interkonektivnih dalekovoda;</p> <p>15) mehanizme upravljanja zagušenjima u prenosnim i distributivnim sistemima u skladu sa Ugovorom o osnivanju Energetske zajednice i pravilima evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema;</p> <p>16) podatke o merama za pokrivanje vršne potrošnje, kao i mere koje se preduzimaju u slučaju da jedan ili više snabdevača ne obezbede dovoljne količine električne energije;</p> <p>17) obim i kvalitet održavanja prenosnog i distributivnog sistema;</p> <p>18) regionalne, nacionalne i evropske ciljeve održivog razvoja uključujući i međunarodne projekte;</p> <p>19) raznovrsnost primarnih izvora za proizvodnju električne energije</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>out in Regulation (EC) No 1228/2003;</p> <p>(b) existing and planned transmission lines;</p> <p>(c) expected patterns of generation, supply, cross-border exchanges and consumption, allowing for demand management measures,</p> <p>and</p> <p>(d) regional, national and European sustainable development objectives, including those projects forming part of the Axes for priority projects set out in Annex I to Decision No 1229/2003/EC.</p> <p>Member States shall ensure that transmission system operators provide information on their investment intentions or those of any other party of which they are aware as regards the provision of cross-border interconnection capacity.</p> <p>Member States may also require transmission system operators to provide information on investments related to the building of internal lines that materially affect the provision of cross-border interconnection.</p> <p>4. Member States or the competent authorities shall ensure that the necessary means for access to the relevant data are facilitated to the transmission system operators and/or to the competent authorities where relevant in the development of this task.</p> <p>The non-disclosure of confidential information shall be ensured.</p> <p>5. On the basis of the information referred to in paragraph 1(d), received from the competent authorities, the Commission shall report to the Member States, the competent authorities</p> <p>and the European Regulators Group on Electricity and Gas established by Commission Decision 2003/796/EC (1) on the investments planned and their contribution to the objectives set out in Article 1(1).</p> <p>This report may be combined with the reporting</p>		<p>20) podatke o investicijama u kapacitete za proizvodnju električne energije.</p> <p>Podatke iz stava 2. tačka 10) ovog člana Ministarstvo dostavlja Agenciji.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	provided for in point (c) of Article 28(1) of Directive 2003/54/EC and shall be published.					
8.	<p>Transposition</p> <p>1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 24 February 2008. They shall forthwith inform the Commission thereof.</p> <p>When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by Member States.</p> <p>2. By 1 December 2007, Member States shall notify the Commission of the text of the provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.</p>			NP	Rok za prenošenje direktive u nacionalno zakonodavstvo i način donošenja	
9.	<p>Reporting</p> <p>The Commission shall monitor and review the application of this Directive and submit a progress report to the European Parliament and the Council by 24 February 2010.</p>			NP	Obaveza Komisije o praćenju primene Direktive 2005/89 i dostavljanje izveštaja Evropskom Parlamentu i Savetu ne propisuje se Zakonom o energetici	
10.	<p>Entry into force</p> <p>This Directive shall enter into force on the 20th day following its publication in the <i>Official Journal of the European Union</i>.</p>			NP	Rok za stupanje na snagu Direktive 2005/89	
11.	<p>Addressees</p> <p>This Directive is addressed to the Member States.</p>			NP	Odredba se odnosi na upućivanje Direktive 2005/89 državama članicama	

P R E D L O G

<p>1. Naziv propisa Evropske unije : Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003 Official Journal L 211 p. 15–35, 14.8.2009</p> <p>Uredba (EZ) br. 714/2009 Evropskog parlamenta i Saveta od 13. jula 2009. o uslovima za pristup mreži za prekograničnu razmenu električne energije i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003, Službeni glasnik Evropske Unije L 211, str. 15–35</p>	<p>2. „CELEX” oznaka EU propisa: 32009R0714 32013R0347 32013R0543</p>
<p>3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Vlada Obrađivač Ministarstvo rudarstva i energetike</p>	<p>4. Datum izrade tabele: 1.decembar 2014.</p>
<p>5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: 01. Predlog zakona o energetici</p>	<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2013-5</p>
<p>7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ⁴	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.1	<p>This Regulation aims at: (a) setting fair rules for cross-border exchanges in electricity, thus enhancing competition within the internal market in electricity, taking into account the particular characteristics of national and regional</p>	<p>01. 109.1.11, 109.1.15</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj</p>	PU		

⁴ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>markets. This will involve the establishment of a compensation mechanism for cross-border flows of electricity and the setting of harmonised principles on cross-border transmission charges and the allocation of available capacities of interconnections between national transmission systems;</p> <p>(b) facilitating the emergence of a well-functioning and transparent wholesale market with a high level of security of supply in electricity. It provides for mechanisms to harmonise the rules for cross-border exchanges in electricity.</p>		<p>mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p>			
		01. 163	<p>Pristup prenosnom sistemu u prekograničnoj razmeni električne energije se ostvaruje na osnovu prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta. Pravo na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, dodeljuje se na nediskriminatoran i transparentan način, u skladu sa usaglašenim tehničkim kriterijumima rada povezanih prenosnih sistema i pravilima za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta.</p>			
		01. 164	<p>Pravo na učešće u raspodeli prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta i na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta se ostvaruje na osnovu ugovora koji sa učesnicima na tržištu zaključuje operator prenosnog sistema. Pravilima za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta uređuju se postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, vrsta i obim podataka i način njihovog objavljivanja, kao i druga pitanja vezana za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta. Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici. Operator prenosnog sistema, uz saglasnost Agencije, postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih kapaciteta i pristup prekograničnim prenosnim kapacitetima, može urediti i ugovorom sa susednim operatorom prenosnog sistema, ugovorom sa operatorima prenosnih sistema drugih zemalja, odnosno operatorima tržišta električne energije. Pravila iz stava 2. i ugovor iz stava 4. ovog člana moraju biti u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i sa drugim međunarodnim ugovorima koje je ratifikovala Republika Srbija.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01. 166	Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.			
2.1.	For the purpose of this Regulation, the definitions contained in Article 2 of Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity apply, with the exception of the definition of 'interconnector' which shall be replaced by the following: - interconnector' means a transmission line which crosses or spans a border between Member States and which connects the national transmission systems of the Member States.	01. 2.1.24	24) interkonektor je dalekovod, gasovod, naftovod, odnosno produktovod koji prelazi granicu između država radi povezivanja njihovih sistema, kao i oprema koja se koristi za povezivanje energetske sistema;	PU		
2.2.1.a	The following definitions shall apply: 'regulatory authorities' means the regulatory authorities referred to in Article 35(1) of Directive 2009/72/EC;	01. 38.1, 38.2, 38.6, 38.7	Agencija je jedino regulatorno telo za oblast energetike osnovano u cilju unapređivanja i usmeravanja razvoja tržišta električne energije i prirodnog gasa na principima nediskriminacije i efikasne konkurencije, kroz stvaranje stabilnog regulatornog okvira, kao i za obavljanje drugih poslova utvrđenih ovim zakonom. Agencija je samostalni pravni subjekt i nezavisna od izvršne vlasti u obavljanju svojih poslova, kao i od drugih državnih organa i organizacija i lica koja se bave energetske delatnostima, nezavisno donosi odluke, samostalno raspolaze finansijskim sredstvima odobrenim finansijskim planom i obezbeđuje stručne kapacitete neophodne za obavljanje zakonom utvrđenih poslova. Agencija ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom, zakonima i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje privrednih društava, kao i Statutom Agencije (u daljem tekstu: Statut). Agencija posluje pod nazivom Agencija za energetiku Republike Srbije. Sedište Agencije je u Beogradu.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2.2.1.b	'cross-border flow' means a physical flow of electricity on a transmission network of a Member State that results from the impact of the activity of producers and/or consumers outside that Member State on its transmission network	01. 109.1.7, 109.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1). Definicije transponovane u postojeća Pravila o radu prenosnog sistema; POGLAVLJE 2: REČNIK 2.1. POJMOVI:	
		01. 53.1.1, 53.1.2	Agencija daje saglasnost na: 1) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 2) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;			
		01. 404.1.1	Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.			
2.2.1.c	'congestion' means a situation in which an interconnection linking national transmission networks cannot accommodate all physical flows resulting from international trade requested by market participants, because of a lack of capacity of the interconnectors and/or the national transmission systems concerned;	01. 109.1.7, 109.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; donese pravila o radu prenosnog sistema;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1). Definicije transponovane u postojeća Pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta na granicama regulacione oblasti JP EMS za period 1.1.2014. god. do 31.12.2014. god. POGLAVLJE 2: REČNIK 2.1. POJMOVI:	
		01. 53.1.1, 53.1.2	Agencija daje saglasnost na: 3) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 4) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;			
		01. 404.1.1	Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.			
2.2.1.d	declared export' means the dispatch of electricity in one Member State on the basis of an underlying contractual arrangement to the effect that the simultaneous corresponding take-up (declared import) of electricity will take place in another Member State	01. 109.1.7, 109.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1). Definicije transponovane u postojeća Pravila o radu	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	or a third country;	<p>01. 53.1.1, 53.1.2</p> <p>01. 404.1.1</p>	<p>Agencija daje saglasnost na: 5) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 6) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.</p>		<p>prenosnog sistema; POGLAVLJE 2: REČNIK 2.1. POJMOVI:</p>	
2.2.1.e	‘declared transit’ means a circumstance where a declared export of electricity occurs and where the nominated path for the transaction involves a country in which neither the dispatch nor the simultaneous corresponding take-up of the electricity will take place;	<p>01. 109.1.7, 109.1.8</p> <p>01. 53.1.1, 53.1.2</p> <p>01. 404.1</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>Agencija daje saglasnost na: 7) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 8) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.</p>	DU	<p>Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1). Definicije transponovane u postojeća Pravila o radu sistema; POGLAVLJE 2: REČNIK 2.1. POJMOVI:</p>	
2.2.1.f	declared import’ means the take-up of electricity in a Member State or a third country simultaneously with the dispatch of electricity (declared export) in another Member State;	<p>01. 109.1.7, 109.1.8</p> <p>01. 53.1.1, 53.1.2</p> <p>01.</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>Agencija daje saglasnost na: 9) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 10) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu</p>	DU	<p>Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1). Definicije transponovane u postojeća Pravila o radu sistema; POGLAVLJE 2: REČNIK 2.1. POJMOVI:</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		404.1.1	dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.			
2.2.1.g	'new interconnector' means an interconnector not completed by 4 August 2003.			NP	U Republici Srbiji ne postoje novi interkonektivni dalekovodi koji nisu završeni do 4. avgusta 2003. godine, na koje se mogu primeniti odredbe koje se odnose na izuzeća za nove interkonektivne dalekovode	
2.2.2.	For the purpose of the inter-transmission system operator compensation mechanism referred to in Article 13 only, where transmission networks of two or more Member States form part, in whole or in part, of a single control block, the control block as a whole shall be considered as forming part of the transmission network of one of the Member States concerned, in order to avoid flows within control blocks being considered as cross-border flows under point (b) of the first subparagraph of this paragraph and giving rise to compensation payments under Article 13. The regulatory authorities of the Member States concerned may decide which of the Member States concerned shall be that of which the control block as a whole is to be considered to form part.	01. 109.1.7, 109.1.8 01. 53.1.1, 53.1.2 01. 404.1.1	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; Agencija daje saglasnost na: 11) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; 12) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1). Definicije transponovane u postojeća Pravila o radu sistema; POGLAVLJE 2: REČNIK 2.1. POJMOVI:	
3.1.1 3.1.3	The Commission shall examine any notification of a decision on the certification of a transmission system operator as laid down in Article 10(6) of Directive 2009/72/EC as soon as it is received. Within two months of the day of receipt of such notification, the Commission shall deliver its opinion to the relevant national regulatory authority as to its compatibility with Article 10(2) or Article 11, and Article 9 of Directive 2009/72/EC.	01. 100	Pre nego što neko pravno lice dobije licencu i time bude određeno za operatora prenosnog sistema, mora biti sertifikovano u skladu sa ovim zakonom. U postupku sertifikacije utvrđuje se ispunjenost uslova iz čl. 98. i 99. ovog zakona. Postupak sertifikacije pokreće se na: 1) zahtev pravnog lica koje je vlasnik prenosnog sistema, odnosno mreže, 2) zahtev Agencije ako pravno lice ne podnese zahtev za sertifikaciju ili	PU		Članom 102. stavovima 3, 4, 5, 6 preuzete obaveze Agencije za energetiku Republike Srbije koje se odnose na sertifikaciju operatora prenosnog sistema,

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>In the absence of an opinion by the Commission within the periods referred to in the first and second subparagraphs, the Commission shall be deemed not to raise objections to the regulatory authority's decision.</p>		<p>3) obrazložen zahtev nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora.</p>			<p>a koje su propisane članom 3. stav 1. i 3. Uredbe 714/2009</p>
		<p>01. 101</p>	<p>Postupak sertifikacije sprovodi Agencija i donosi odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona. Aktom iz člana 27. stav 7. ovog zakona bliže se uređuje: postupak sertifikacije, sadržaj zahteva za sertifikaciju, sadržaj odluke o sertifikaciji i dokumenta koja se prilažu uz zahtev, a naročito: 1) podaci o podnosiocu zahteva, uključujući podatke o osnovnom kapitalu, spisku suvlasnika, godišnji finansijski izveštaji sa izveštajima revizora, akt o osnivanju, odnosno statut; 2) dokaze o vlasničkim i drugim pravima na mreži; 3) podatke o kontroli nad operatorom prenosnog sistema, organima i licima koja direktno ili indirektno vrše kontrolu nad operatorom sistema i 4) druga dokumenta i podatke neophodne za sprovođenje postupka sertifikacije.</p>			
		<p>01. 102</p>	<p>Agencija je dužna da donese odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema u roku od četiri meseca od dana podnošenja zahteva iz člana 100. stav 3. tač. 1) i 3) ovog zakona. U slučaju da Agencija ne donese odluku iz stava 1. ovog člana smatra se da je odluka o sertifikaciji doneta. Odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema sa pratećom dokumentacijom Agencija je dužna da bez odlaganja dostavi nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, radi davanja mišljenja. Ako u roku od dva meseca od dana dostavljanja odluke o sertifikaciji nadležno telo saglasno</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora ne dostavi mišljenje smatra se da je saglasno sa odlukom Agencije.</p> <p>U roku od dva meseca od prijema mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija će doneti konačnu odluku o sertifikaciji operatera prenosnog sistema, uzimajući u obzir to mišljenje.</p> <p>Odluka Agencije i mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora će biti objavljeni zajedno u „Službenom glasniku Republike Srbije” i na internet stranicama operatora prenosnog sistema i Agencije.</p> <p>U slučaju kada konačna odluka Agencije odstupa od mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija će zajedno sa odlukom i mišljenjem iz stava 6. ovog člana objaviti i obrazloženje za takvu odluku.</p>			
		<p>01. 103</p>	<p>Sertifikovani operator prenosnog sistema dužan je da obavesti Agenciju o svim planiranim promenama koje mogu zahtevati ponovnu procenu ispunjenosti uslova iz čl. 98. i 99. ovog zakona.</p> <p>Agencija je dužna da neprekidno prati da li sertifikovani operator prenosnog sistema ispunjava uslove iz čl. 98. i 99. ovog zakona i pokreće novi postupak sertifikacije u sledećim slučajevima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kada je operator prenosnog sistema obavesti o promenama iz stava 1. ovog člana; 2) kada ima saznanja o planiranim promenama koje predstavljaju razlog za novi postupak sertifikacije ili koje mogu dovesti ili su dovele do povrede propisa o razdvajanju; 3) kada nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora podnese opravdan zahtev. 			
		<p>01. 104</p>	<p>Postupak sertifikacije iz čl. 103. sprovodi se u skladu sa čl. 101. i 102. ovog zakona.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01. 105	Operator prenosnog sistema i energetske subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom, dužni su da Agenciji dostave sve podatke i sva dokumenta neophodna za postupak sertifikacije operatora prenosnog sistema. Agencija je dužna da čuva poverljivost komercijalno osetljivih podataka iz stava 2. ovog člana.			
3.1.2	When preparing the opinion referred to in the first subparagraph, the Commission may request the Agency to provide its opinion on the national regulatory authority's decision. In such a case, the two-month period referred to in the first subparagraph shall be extended by two further months.			NP	Medusobne obaveze Komisije i Agencije ne propisuju se Zakonom o energetici	
3.2	Within two months of receiving an opinion of the Commission, the national regulatory authority shall adopt its final decision regarding the certification of the transmission system operator, taking the utmost account of that opinion. The regulatory authority's decision and the Commission's opinion shall be published together.	01. 102.5	U roku od dva meseca od prijema mišljenja nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, Agencija će doneti konačnu odluku o sertifikaciji operatora prenosnog sistema, uzimajući u obzir to mišljenje.	PU		
3.3	At any time during the procedure, regulatory authorities and/or the Commission may request from a transmission system operator and/or an undertaking performing any of the functions of generation or supply any information relevant to the fulfilment of their tasks under this Article.	01. 105.1	Operator prenosnog sistema i energetske subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje ili snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom, dužni su da Agenciji dostave sve podatke i sva dokumenta neophodna za postupak sertifikacije operatora prenosnog sistema.	PU		
3.4	Regulatory authorities and the Commission shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information.	01. 105.2	Agencija je dužna da čuva poverljivost komercijalno osetljivih podataka iz stava 2. ovog člana.	PU		
3.5	The Commission may adopt Guidelines setting out the details of the procedure to be followed for the application of paragraphs 1 and 2 of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory			NP	Obaveza Komisije, koja se ne propisuje Zakonom o energetici	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).					
3.6	Where the Commission has received notification of the certification of a transmission system operator under Article 9(10) of Directive 2009/72/EC, the Commission shall take a decision relating to certification. The regulatory authority shall comply with the Commission decision.			NP	Obaveza Komisije o konačnom donošenju odluke o sertifikaciji po osnovu obaveštavanja Komisije o sertifikaciji na osnovu člana 9. stav 10. Direktive 2009/72 ne propisuje se Zakonom o energetici, a ceo postupak sertifikacije se obavlja prema članu 10. stav 4, 5 i 6. Direktive 2009/72 i članu 3. Uredbe 714/2009 koji je propisan članom 102. Zakona o energetici.	
4.	All transmission system operators shall cooperate at Community level through the ENTSO for Electricity, in order to promote the completion and functioning of the internal market in electricity and cross-border trade and to ensure the optimal management, coordinated operation and sound technical evolution of the European electricity transmission network	01. 109.1.1, 109.1.2	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 1) primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema; 2) saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije;	PU		
5.1	By 3 March 2011, the transmission system operators for electricity shall submit to the Commission and to the Agency the draft statutes, a list of members and draft rules of procedure, including the rules of procedures on the consultation of other stakeholders, of the ENTSO for Electricity to be established.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
5.2	<p>Within two months of the day of the receipt, the Agency, after formally consulting the organisations representing all stakeholders, in particular the system users, including customers, shall provide an opinion to the Commission on the draft statutes, list of members and draft rules of procedure</p>			NP	<p>saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p> <p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p>	
5.3	<p>The Commission shall deliver an opinion on the draft statutes, list of members and draft rules of procedures taking into account the opinion of the Agency provided for in paragraph 2 and within three months of the day of the receipt of the opinion of the Agency.</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
5.4	Within three months of the day of receipt of the Commission's opinion, the transmission system operators shall establish the ENTSO for Electricity and adopt and publish its statutes and rules of procedure			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.1	The Commission shall, after consulting the Agency, the ENTSO for Electricity and the other relevant stakeholders, establish an annual priority list identifying the areas set out in Article 8(6) to be included in the development of network codes.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.2	The Commission shall request the Agency to submit to it within a reasonable period of time not exceeding six months a non-binding framework guideline (framework guideline) setting out clear and objective principles, in accordance with Article 8(7), for the development of network codes relating to the areas identified in the priority list. Each framework guideline shall contribute to non-discrimination, effective competition and the efficient functioning of the market. Upon a reasoned request from the Agency, the Commission may extend that period.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.3	The Agency shall formally consult the ENTSO for Electricity and the other relevant stakeholders in regard to the framework guideline, during a period of no less than two months, in an open and transparent manner			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.4	If the Commission considers that the framework guideline does not contribute to non-discrimination, effective competition and the efficient functioning of the market, it may request the Agency to review the framework guideline within a reasonable period of time and re-submit it to the Commission			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.5	If the Agency fails to submit or re-submit a framework guideline within the period set by the Commission under paragraphs 2 or 4, the Commission shall elaborate the framework guideline in question.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.6	The Commission shall request the ENTSO for Electricity to submit a network code which is in line with the relevant framework guideline, to the Agency within a reasonable period of time not exceeding 12 months			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.7	Within a period of three months of the day of the receipt of a network code, during which the Agency may formally consult the relevant stakeholders, the Agency shall provide a reasoned opinion to the ENTSO for Electricity on the network code.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.8	The ENTSO for Electricity may amend the network code in the light of the opinion of the Agency and re-submit it to the Agency.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.9	When the Agency is satisfied that the network code is in line with the relevant framework guideline, the Agency shall submit the network code to the Commission and may recommend that it be adopted within a reasonable time period. The Commission shall provide reasons in the event that it does not adopt that network code.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.10	Where the ENTSO for Electricity has failed to develop a network code within the period of time set by the Commission under paragraph 6, the Commission may request the Agency to prepare a draft network code on the basis of the relevant framework guideline. The Agency may launch a further consultation in the course of preparing a draft network code under this paragraph. The Agency shall submit a draft network code prepared under this paragraph to the Commission and may recommend that it be adopted.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.11	The Commission may adopt, on its own initiative, where the ENTSO for Electricity has failed to develop a network code, or the Agency has failed to develop a draft network code as referred to in paragraph 10 of this Article, or upon recommendation of the Agency under paragraph 9 of this Article, one or more network codes in the areas listed in Article 8(6). Where the Commission proposes to adopt a network code on its own initiative, the Commission shall consult the Agency, the ENTSO for Electricity and all relevant stakeholders in regard to the draft network			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	code during a period of no less than two months. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2)				prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
6.12	This Article shall be without prejudice to the Commission's right to adopt and amend the Guidelines as laid down in Article 18.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
7.1	Draft amendments to any network code adopted under Article 6 may be proposed to the Agency by persons who are likely to have an interest in that network code, including the ENTSO for Electricity, transmission system operators, system users and consumers. The Agency may also propose amendments on its own initiative.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
7.2	The Agency shall consult all stakeholders in accordance with Article 10 of Regulation (EC) No 713/2009. Following that process, the Agency may make reasoned proposals for amendments to the Commission, explaining how such proposals are consistent with the objectives of the network codes set out in Article 6(2).			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
7.3	The Commission may adopt, taking account of the Agency's proposals, amendments to any network code adopted under Article 6. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
7.4	Consideration of proposed amendments under the procedure set out in Article 23(2) shall be limited to consideration of the aspects related to the proposed amendment. Those proposed amendments are without prejudice to other amendments which the Commission may propose.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.1	The ENTSO for Electricity shall elaborate network codes in the areas referred to in paragraph 6 of this Article upon a request addressed to it by the Commission in accordance with Article 6(6).			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.2	The ENTSO for Electricity may elaborate network codes in the areas set out in paragraph 6 with a view to achieving the objectives set out in Article 4 where those network codes do not relate to areas covered by a request addressed to it by the Commission. Those network codes shall be submitted to the Agency for an opinion. That opinion shall be duly taken into account by the ENTSO for Electricity.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.3	The ENTSO for Electricity shall adopt: (a) common network operation tools to ensure coordination of network operation in normal and emergency conditions, including a common incidents classification scale, and research plans; (b) a non-binding Community-wide ten-year network development plan, (Community-wide network development plan), including a European generation adequacy outlook, every two years; (c) recommendations relating to the coordination of technical cooperation between Community and third-country transmission system operators; (d) an annual work programme;			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	(e) an annual report; (f) annual summer and winter generation adequacy outlooks				navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.4	The European generation adequacy outlook referred to in point (b) of paragraph 3 shall cover the overall adequacy of the electricity system to supply current and projected demands for electricity for the next five-year period as well as for the period between five and 15 years from the date of that outlook. The European generation adequacy outlook shall build on national generation adequacy outlooks prepared by each individual transmission system operator.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.5	The annual work programme referred to in point (d) of paragraph 3 shall contain a list and description of the network codes to be prepared, a plan on coordination of operation of the network, and research and development activities, to be realised in that year, and an indicative calendar.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.6	<p>The network codes referred to in paragraphs 1 and 2 shall cover the following areas, taking into account, if appropriate, regional specificities:</p> <p>(a) network security and reliability rules including rules for technical transmission reserve capacity for operational network security;</p> <p>(b) network connection rules;</p> <p>(c) third-party access rules;</p> <p>(d) data exchange and settlement rules;</p> <p>(e) interoperability rules;</p> <p>(f) operational procedures in an emergency;</p> <p>(g) capacity-allocation and congestion-management rules;</p> <p>(h) rules for trading related to technical and operational provision of network access services and system balancing;</p> <p>(i) transparency rules;</p> <p>(j) balancing rules including network-related reserve power rules;</p> <p>(k) rules regarding harmonised transmission tariff structures including locational signals and inter-transmission system operator compensation rules; and</p> <p>(l) energy efficiency regarding electricity networks.</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p>	
8.7	<p>The network codes shall be developed for cross-border network issues and market integration issues and shall be without prejudice to the Member States' right to establish national network codes which do not affect cross-border trade.</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.8	The ENTSO for Electricity shall monitor and analyse the implementation of the network codes and the Guidelines adopted by the Commission in accordance with Article 6(11), and their effect on the harmonisation of applicable rules aimed at facilitating market integration. The ENTSO for Electricity shall report its findings to the Agency and shall include the results of the analysis in the annual report referred to in point (e) of paragraph 3 of this Article.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.9	The ENTSO for Electricity shall make available all information required by the Agency to fulfil its tasks under Article 9(1).			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
8.10	<p>The ENTSO for Electricity shall adopt and publish a Community-wide network development plan every two years. The Community-wide network development plan shall include the modelling of the integrated network, scenario development, a European generation adequacy outlook and an assessment of the resilience of the system.</p> <p>The Community-wide network development plan shall, in particular:</p> <p>(a) build on national investment plans, taking into account regional investment plans as referred to in Article 12(1), and, if appropriate, Community aspects of network planning including the guidelines for trans-European energy networks in accordance with Decision No 1364/2006/EC of the European Parliament and of the Council;</p> <p>(b) regarding cross-border interconnections, also build on the reasonable needs of different system users and integrate long-term commitments from investors referred to in Article 8 and Articles 13 and 22 of Directive 2009/72/EC; and</p> <p>(c) identify investment gaps, notably with respect to cross-border capacities</p> <p>In regard to point (c) of the second subparagraph, a review of barriers to the increase of cross-border capacity of the network arising from different approval procedures or practices may be annexed to the Community-wide network development plan.</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
8.11	<p>The Agency shall provide an opinion on the national ten-year network development plans to assess their consistency with the Community-wide network development plan. If the Agency identifies inconsistencies between a national ten-year network development plan and the Community-wide network development plan, it shall recommend amending the national ten-year network development plan or the Community-wide network development plan as appropriate. If such national ten-year network development plan is elaborated in accordance with Article 22 of Directive 2009/72/EC, the Agency shall recommend that the competent national regulatory authority amend the national ten-year network development plan in accordance with Article 22(7) of that Directive and inform the Commission thereof.</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p>	
8.12	<p>Upon request of the Commission, the ENTSO for Electricity shall give its views to the Commission on the adoption of the Guidelines as laid down in Article 18.</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
9.1	<p>The Agency shall monitor the execution of the tasks referred to in Article 8(1), (2) and (3) of the ENTSO for Electricity and report to the Commission.</p> <p>The Agency shall monitor the implementation by the ENTSO for Electricity of network codes elaborated under Article 8(2) and network codes which have been developed in accordance with Article 6(1) to (10) but which have not been adopted by the Commission under Article 6(11). Where the ENTSO for Electricity has failed to implement such network codes, the Agency shall request the ENTSO for Electricity to provide a duly reasoned explanation as to why it has failed to do so. The Agency shall inform the Commission of that explanation and provide its opinion thereon.</p> <p>The Agency shall monitor and analyse the implementation of the network codes and the Guidelines adopted by the Commission as laid down in Article 6(11), and their effect on the harmonisation of applicable rules aimed at facilitating market integration as well as on non-discrimination, effective competition and the efficient functioning of the market, and report to the Commission</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p>	
9.2	<p>The ENTSO for Electricity shall submit the draft Community-wide network development plan, the draft annual work programme, including the information regarding the consultation process, and the other documents referred to in Article 8(3) to the Agency for its opinion.</p> <p>Within two months from the day of receipt, the Agency shall provide a duly reasoned opinion as well as recommendations to the ENTSO for Electricity and to the Commission where it considers that the draft annual work programme or the draft Community-wide network development plan submitted by the ENTSO for Electricity do not contribute to non-discrimination, effective competition, the efficient functioning of the market or a sufficient level of cross-border</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	interconnection open to third-party access.				tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
10.1	While preparing the network codes, the draft Community-wide network development plan and the annual work programme referred to in Article 8(1), (2) and (3), the ENTSO for Electricity shall conduct an extensive consultation process, at an early stage and in an open and transparent manner, involving all relevant market participants, and, in particular, the organisations representing all stakeholders, in accordance with the rules of procedure referred to in Article 5(1). That consultation shall also involve national regulatory authorities and other national authorities, supply and generation undertakings, system users including customers, distribution system operators, including relevant industry associations, technical bodies and stakeholder platforms. It shall aim at identifying the views and proposals of all relevant parties during the decision-making process.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
10.2	All documents and minutes of meetings related to the consultations referred to in paragraph 1 shall be made public.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
10.3	Before adopting the annual work programme and the network codes referred to in Article 8(1), (2) and (3), the ENTSO for Electricity shall indicate how the observations received during the consultation have been taken into consideration. It shall provide reasons where observations have not been taken into account.			NP	Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.	
11.	The costs related to the activities of the ENTSO for Electricity referred to in Articles 4 to 12 shall be borne by the transmission system operators and shall be taken into account in the calculation of tariffs. Regulatory authorities shall approve those costs only	01. 50.1.1	Agencija donosi metodologije za: 1) određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije; 01. Metodologijama iz stava 1. ovog člana naročito se određuju:	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	if they are reasonable and proportionate.	90.2.	<p>1) metod regulacije cena koji može biti zasnovan na opravdanim troškovima poslovanja i odgovarajućem prinosu na sredstva uložena u efikasno obavljanje energetske delatnosti, na primeni podsticajnih mehanizama za određivanje prihoda ili cena kao i na poređenju regulisanih cena, pojedinačnih troškova poslovanja ili prinosa na uložena sredstva energetskog subjekta sa uporedivim energetskim subjektima u energetskim delatnostima u kojima je to primereno;</p> <p>2) elementi za koje se utvrđuju tarife, način izračunavanja regulisanih cena, odnosno tarifa i način obračuna isporučene električne energije, odnosno prirodnog gasa i izvršenih usluga;</p> <p>3) kategorije i grupe kupaca, odnosno korisnika sistema u energetskim delatnostima gde je to primereno;</p> <p>4) dužina regulatornog perioda, kao vremenskog perioda za koji se izračunavaju regulisane cene i</p> <p>5) kriterijumi i način utvrđivanja opravdanosti troškova i normativi, kada je to primereno.</p>			
		01. 91.1	<p>Regulisanim cenama obezbeđuje se:</p> <p>6) pokrivanje opravdanih troškova poslovanja i odgovarajućeg prinosa na efikasno uložena sredstva u obavljanje regulisane delatnosti, kojima se obezbeđuje kratkoročna i dugoročna sigurnost snabdevanja, odnosno održivi razvoj sistema uzimajući u obzir prihode i rashode vezane za dodelu prekograničnih kapaciteta i primenu mehanizma kompenzacije tranzita energije i ostale prihode;</p> <p>7) bezbednost rada sistema;</p> <p>8) podsticanje ekonomske i energetske efikasnosti;</p> <p>9) nediskriminacija, odnosno jednaki položaj iste kategorije i grupe kupaca i korisnika sistema;</p> <p>10) sprečavanje međusobnog subvencionisanja između pojedinih delatnosti koje obavljaju energetski subjekti i između pojedinih kupaca, kategorija i grupa kupaca, odnosno korisnika sistema.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
12.1	Transmission system operators shall establish regional cooperation within the ENTSO for Electricity to contribute to the activities referred to in Article 8(1), (2) and (3). In particular, they shall publish a regional investment plan every two years, and may take investment decisions based on that regional investment plan.	<p>01. 108.1.7, 108.1.8, 108.1.12, 108.1.13</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije: odgovoran je za:</p> <p>7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji;</p> <p>8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistemima u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;</p> <p>12) uređivanje i administriranje tržišta električne energije u okviru svoje nadležnosti;</p> <p>13) efikasno i funkcionalno povezivanje tržišta električne energije u Republici Srbiji sa susednim tržištima električne energije, u saradnji sa operatorom tržišta električne energije u Republici Srbiji, kao i operatorima prenosnog sistema i operatorima tržišta susednih zemalja, a u skladu sa međunarodno ustanovljenim principima i preuzetim obavezama.</p>	PU		Potpuno usklađeno sa članom 25. Odluke Ministarskog saveta MS/10/2011 od 5.10.2011. godine, Aneks 11, a na osnovu člana 7. tačka 3. navedene odluke.
		<p>01. 109.1.1, 109.1.2</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>1) primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema;</p> <p>2) saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije;</p>			
		<p>01. 176.</p>	<p>Pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka se odnose na pravovremeno objavljivanje svih relevantnih podataka i njihovu dostupnost svim učesnicima na tržištu električne energije i predstavljaju preduslov nediskriminatornog</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>funkcionisanja tržišta.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana sadrže sve relevantne podatke koji se odnose na potrošnju, prenos električne energije, proizvodnju i balansno tržište.</p> <p>Pravilima iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju odgovornosti operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, proizvođača električne energije i krajnjeg kupca u vezi sa objavljivanjem tržišnih podataka, kao i druga pitanja neophodna za objavljivanje podataka.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije, a odluka o davanju saglasnosti Agencije na ta pravila se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.</p>			
12.2	Transmission system operators shall promote operational arrangements in order to ensure the optimum management of the network and shall promote the development of energy exchanges, the coordinated allocation of cross-border capacity through non-discriminatory market-based solutions, paying due attention to the specific merits of implicit auctions for short-term allocations, and the integration of balancing and reserve power mechanisms.	<p>01. 163</p>	<p>Pristup prenosnom sistemu u prekograničnoj razmeni električne energije se ostvaruje na osnovu prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta.</p> <p>Pravo na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, dodeljuje se na nediskriminatoran i transparentan način, u skladu sa usaglašenim tehničkim kriterijumima rada povezanih prenosnih sistema i pravilima za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta.</p>	<p>PU</p>		
		<p>01. 164</p>	<p>Pravo na učešće u raspodeli prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta i na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta se ostvaruje na osnovu ugovora koji sa učesnicima na tržištu zaključuje operator prenosnog sistema.</p> <p>Pravilima za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta uređuju se postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, vrsta i obim podataka i način njihovog objavljivanja, kao i druga pitanja vezana za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta.</p> <p>Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici.</p> <p>Operator prenosnog sistema, uz saglasnost Agencije, postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih kapaciteta i pristup prekograničnim prenosnim kapacitetima, može urediti i ugovorom sa susednim operatorom prenosnog sistema, ugovorom sa operatorima prenosnih sistema drugih zemalja, odnosno operatorima tržišta električne energije.</p> <p>Pravila iz stava 2. i ugovor iz stava 4. ovog člana moraju biti u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i sa drugim međunarodnim ugovorima koje je ratifikovala Republika Srbija.</p>			
12.3	<p>For the purposes of achieving the goals set in paragraphs 1 and 2 of this Article, the geographical area covered by each regional cooperation structure may be defined by the Commission, taking into account existing regional cooperation structures. Each Member State shall be allowed to promote cooperation in more than one geographical area. The measure referred to in the first sentence, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).</p> <p>For that purpose, the Commission shall consult the Agency and the ENTSO for Electricity.</p>			NP	<p>Obaveze Komisije, Agencije, ENTSO ne propisuju se Zakonom o energetici. Obaveze operatora prenosnog sistema u Republici Srbiji da primenjuje pravila relevantnih evropskih asocijacija operatora prenosnog sistema čiji je član i učestvuje u radu Evropske asocijacije operatora prenosnog sistema i da saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije navedene su u članu 109. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona o energetici.</p>	
13.	<p>1. Transmission system operators shall receive compensation for costs incurred as a result of hosting cross-border flows of electricity on their networks.</p> <p>2. The compensation referred to in paragraph 1 shall be paid by the operators of national transmission systems from which cross-border flows originate and the systems where those flows end.</p>	<p>01.</p> <p>109.1.11,</p> <p>109.1.15</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p>	DU	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement je multilateralni sporazum između 34 operatora prenosnih sistema, uključujući i JP Elektromreža Srbije, i ENTSO-E. Ovaj sporazum je potpisan 9.februara 2011. i zaključen je na</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>3. Compensation payments shall be made on a regular basis with regard to a given period of time in the past. Ex-post adjustments of compensation paid shall be made where necessary, to reflect costs actually incurred.</p> <p>The first period of time for which compensation payments shall be made shall be determined in the Guidelines referred to in Article 18.</p> <p>4. The Commission shall decide on the amounts of compensation payments payable. That measure, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).</p> <p>5. The magnitude of cross-border flows hosted and the magnitude of cross-border flows designated as originating and/or ending in national transmission systems shall be determined on the basis of the physical flows of electricity actually measured during a given period of time.</p> <p>6. The costs incurred as a result of hosting cross-border flows shall be established on the basis of the forward-looking long-run average incremental costs, taking into account losses, investment in new infrastructure, and an appropriate proportion of the cost of existing infrastructure, in so far as such infrastructure is used for the transmission of cross-border flows, in particular taking into account the need to guarantee security of supply. When establishing the costs incurred, recognised standard-costing methodologies shall be used. Benefits that a network incurs as a result of hosting cross-border flows shall be taken into account to reduce the compensation received.</p>	<p>01.164.</p>	<p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p> <p>Pravo na učešće u raspodeli prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta i na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta se ostvaruje na osnovu ugovora koji sa učesnicima na tržištu zaključuje operator prenosnog sistema.</p> <p>Pravilima za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta uređuju se postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, vrsta i obim podataka i način njihovog objavljivanja, kao i druga pitanja vezana za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta.</p> <p>Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici.</p> <p>Operator prenosnog sistema, uz saglasnost Agencije, postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih kapaciteta i pristup prekograničnim prenosnim kapacitetima, može urediti i ugovorom sa susednim operatorom prenosnog sistema, ugovorom sa operatorima prenosnih sistema drugih zemalja, odnosno operatorima tržišta električne energije.</p> <p>Pravila iz stava 2. i ugovor iz stava 4. ovog člana moraju biti u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i sa drugim međunarodnim ugovorima koje je ratifikovala Republika Srbija.</p> <p>Problemi zagušenja mreže se rešavaju nediskriminatornim tržišnim metodama koje daju efikasne ekonomske signale učesnicima na tržištu i operatorima prenosnog sistema. Problemi zagušenja mreže se ne mogu rešavati metodama u kojima se primenjuje selektivni izbor pojedinih ugovora o prodaji električne energije zaključenih između učesnika na tržištu.</p>		<p>neodređeno vreme. Ovaj sporazum kojim je definisan način kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnih sistema u EU i Energetskoj zajednici je izrađen u skladu sa Uredbom 838/2010.</p> <p>Zakonom o energetici dat je pravni osnov, odnosno propisana dužnost operatora prenosnog sistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za izradu podzakonskog akta Pravila za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; - za zaključivanje sporazuma sa drugim operatorima prenosnih sistema na osnovu kojih operator prenosnog sistema učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži; <p>U skladu sa navedenim i data je ocena usklađenosti DU.</p>	
		<p>01.165.</p>				

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Procedure ograničenja prekograničnih razmena električne energije koriste se samo u vanrednim situacijama kada operator prenosnog sistema mora hitno da deluje, a redispečing i kontratrgovina nisu mogući. Svaka takava procedura primenjuje se na nediskriminatoran način.</p> <p>Osim u slučajevima više sile, učesnici na tržištu kojima je dodeljen prekogranični kapacitet imaju pravo na povraćaj naknade za dodeljeni kapacitet ako im se pravo na korišćenje kapaciteta ograniči.</p> <p>Učesnicima na tržištu biće dostupan maksimalni prekogranični kapacitet i maksimalni kapacitet prenosne mreže u skladu sa standardima za bezbedan i siguran rad prenosnog sistema.</p> <p>Učesnici na tržištu su dužni da blagovremeno obaveste operatore prenosnog sistema o nameri da koriste dodeljeni prekogranični kapacitet. Dodeljeni prekogranični kapacitet koji se ne koristi biće ponovo ponuđen učesnicima na tržištu na transparentan i nediskriminatoran način.</p> <p>Operator prenosnog sistema, ukoliko je to tehnički moguće, primenjuje međusobno prebijanje prekograničnih razmena električne energije suprotnog smera na istoj granici u cilju maksimalnog korišćenja prekograničnog kapaciteta. Uzimajući u obzir sigurnost prenosnog sistema, prekogranične razmene koje smanjuju zagušenje ne mogu se odbiti.</p> <p>Svi prihodi stečeni dodelom prekograničnih kapaciteta mogu se koristiti za sledeće svrhe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) garantovanje raspoloživosti dodeljenog kapaciteta; 2) održavanje ili povećanje prekograničnih kapaciteta kroz investicije u mrežu, a naročito u izgradnju novih interkonektivnih dalekovoda. <p>Ako se prihodi ne mogu efikasno koristiti u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana, mogu se koristiti, uz saglasnost Agencije, kao prihod koji Agencija uzima u obzir prilikom donošenja metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije do maksimalnog iznosa koji odredi Agencija. Ostatak prihoda stavlja se na</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			poseban interni račun operatora prenosnog sistema dok se ne stvore uslovi da se koristi u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2 ovog člana.			
		01. 166.	Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.			
14.	<p>1. Charges applied by network operators for access to networks shall be transparent, take into account the need for network security and reflect actual costs incurred insofar as they correspond to those of an efficient and structurally comparable network operator and are applied in a non-discriminatory manner. Those charges shall not be distance-related.</p> <p>2. Where appropriate, the level of the tariffs applied to producers and/or consumers shall provide locational signals at Community level, and take into account the amount of network losses and congestion caused, and investment costs for infrastructure.</p>	01. 109.1.11, 109.1.15	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p>	DU	ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement je multilateralni sporazum između 34 operatora prenosnih sistema, uključujući i JP Elektromreža Srbije, i ENTSO-E. Ovaj sporazum je potpisan 9.februara 2011. i zaključen je na neodređeno vreme. Ovaj sporazum kojim je definisan način kompenzacije troškova za električnu energiju koja se	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>3. When setting the charges for network access, the following shall be taken into account:</p> <p>(a) payments and receipts resulting from the inter-transmission system operator compensation mechanism;</p> <p>(b) actual payments made and received as well as payments expected for future periods of time, estimated on the basis of past periods.</p> <p>4. Setting the charges for network access under this Article shall be without prejudice to charges on declared exports and declared imports resulting from congestion management referred to in Article 16.</p> <p>5. There shall be no specific network charge on individual transactions for declared transits of electricity.</p>	<p>01. 166.</p>	<p>Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.</p>		<p>tranzitira preko prenosnih sistema u EU i Energetskoj zajednici je izrađen u skladu sa Uredbom 838/2010.</p> <p>Zakonom o energetici dat je pravni osnov, odnosno propisana dužnost operatora prenosnog sistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za izradu podzakonskog akta Pravila za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; - za zaključivanje sporazuma sa drugim operatorima prenosnih sistema na osnovu kojih operator prenosnog sistema učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži; <p>U skladu sa navedenim i data ocena usklađenosti DU.</p>	
15.1	<p>Transmission system operators shall put in place coordination and information exchange mechanisms to ensure the security of the networks in the context of congestion management</p>	<p>01. 109.1.2, 109.1.7, 109.1.8, 109.1. 9,</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>2) saraduje sa operatorima prenosnih sistema, operatorima tržišta i drugim relevantnim zainteresovanim stranama, u cilju uspostavljanja integrisanog regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije;</p>	DU	<p>Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).</p> <p>Kao dodatno objašnjenje navodimo da je navedeno transponovano u postojeća</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		109.1.10, 109.1.11, 109.1.15, 109.1.38,	<p>7) donese pravila o radu prenosnog sistema;</p> <p>8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>9) objavi standarde u pogledu bezbednosti, upravljanja i planiranja rada prenosnog sistema, uključujući opšte principe za proračun ukupnog prenosnog kapaciteta i margine pouzdanosti na osnovu električnih i fizičkih karakteristika mreže;</p> <p>10) objavi procenu raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani. Objavljivanje se vrši u određenim intervalima pre dana korišćenja raspoloživog prenosnog kapaciteta i uključuje sedmične i mesečne procenjene vrednosti, kao i indicaciju o očekivanoj pouzdanosti raspoloživih kapaciteta;</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p> <p>38) razmenjuje informacije neophodne za bezbedno i sigurno funkcionisanje sistema sa drugim operatorima sistema;</p>		<p>Pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta na granicama regulacione oblasti JP EMS za period 1.1.2014. god. do 31.12.2014. godine u poglavlje:</p> <p>6.4. OBJAVLJIVANJE I POTVRDA REZULTATA AUKCIJA</p>	
		01. 53.1.1, 53.1.2	<p>Agencija daje saglasnost na:</p> <p>13) pravila o radu prenosnog sistema električne energije;</p> <p>14) pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01. 404.1	Operatori sistema usaglasice pravila iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.			
15.2	The safety, operational and planning standards used by transmission system operators shall be made public. The information published shall include a general scheme for the calculation of the total transfer capacity and the transmission reliability margin based upon the electrical and physical features of the network. Such schemes shall be subject to the approval of the regulatory authorities	01. 109.1. 7, 109.1.9, 01. 53.1.1, 53.1.2 01. 404.1.1	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 9) objavi standarde u pogledu bezbednosti, upravljanja i planiranja rada prenosnog sistema, uključujući opšte principe za proračun ukupnog prenosnog kapaciteta i margine pouzdanosti na osnovu električnih i fizičkih karakteristika mreže; Agencija daje saglasnost na: 15) pravila o radu prenosnog sistema električne energije; Operatori sistema usaglasice pravila o radu iz čl. 109. i 136. sa odredbama ovog zakona i dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.	PU		
15.3	Transmission system operators shall publish estimates of available transfer capacity for each day, indicating any available transfer capacity already reserved. Those publications shall be made at specified intervals before the day of transport and shall include, in any event, week-ahead and month-ahead estimates, as well as a quantitative indication of the expected reliability of the available capacity	01. 109.1. 10	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 10) objavi procenu raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani. Objavljivanje se vrši u određenim intervalima pre dana korišćenja raspoloživog prenosnog kapaciteta i uključuje sedmične i mesečne procenjene vrednosti, kao i indicaciju o očekivanoj pouzdanosti raspoloživih kapaciteta;	PU		
15.4	Transmission system operators shall publish relevant data on aggregated forecast and actual demand, on availability and actual use of generation and load assets, on availability and use of the networks and interconnections, and on balancing power and reserve	01. 109.1. 16	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 16) objavi relevantne podatke o ukupnoj prognoziranoj potrošnji i ostvarenoj potrošnji, o raspoloživosti i upotrebi objekata korisnika sistema,	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	capacity. For availability and actual use of small generation and load units, aggregated estimate data may be used.		raspoloživosti i korišćenju mreže i interkonekcije, balansnoj energiji i rezervisanom kapacitetu;			
15.5	The market participants concerned shall provide the transmission system operators with the relevant data.	01. 169.3	Učesnici na tržištu električne energije dužni su da operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema, dostave sve potrebne podatke u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, pravilima o radu distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije.	PU		
15.6	Generation undertakings which own or operate generation assets, where at least one generation asset has an installed capacity of at least 250 MW, shall keep at the disposal of the national regulatory authority, the national competition authority and the Commission, for five years all hourly data per plant that is necessary to verify all operational dispatching decisions and the bidding behaviour at power exchanges, interconnection auctions, reserve markets and over-the-counter-markets. The per-plant and per hour information to be stored shall include, but shall not be limited to, data on available generation capacity and committed reserves, including allocation of those committed reserves on a per-plant level, at the times the bidding is carried out and when production takes place	01. 94.3.13	Proizvođač električne energije je dužan da: 13) čuva na period od 5 godina sve satne podatke o proizvodnji električne energije po elektrani, koja ima najmanje jedan proizvodni pogon čiji je instalisani kapacitet najmanje 250 MW i podatke stavi na raspolaganje Agenciji i drugim nadležnim organima u skladu sa zakonom.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
16.	<p>Network congestion problems shall be addressed with non-discriminatory market-based solutions which give efficient economic signals to the market participants and transmission system operators involved. Network congestion problems shall preferentially be solved with non-transaction based methods, i.e. methods that do not involve a selection between the contracts of individual market participants.</p> <p>Transaction curtailment procedures shall only be used in emergency situations where the transmission system operator must act in an expeditious manner and re-dispatching or countertrading is not possible. Any such procedure shall be applied in a non-discriminatory manner.</p> <p>Except in cases of force majeure, market participants who have been allocated capacity shall be compensated for any curtailment.</p> <p>The maximum capacity of the interconnections and/or the transmission networks affecting cross-border flows shall be made available to market participants, complying with safety standards of secure network operation.</p> <p>Market participants shall inform the transmission system operators concerned a reasonable time in advance of the relevant operational period whether they intend to use allocated capacity. Any allocated capacity that will not be used shall be reattributed to the market, in an open, transparent and non-discriminatory manner.</p> <p>Transmission system operators shall, as far as technically possible, net the capacity requirements of any power flows in opposite direction over the congested interconnection line in order to use that line to its maximum capacity. Having full regard to network security, transactions that relieve the congestion shall never be denied.</p> <p>Any revenues resulting from the allocation of interconnection shall be used for the following</p>	01. 165	<p>Problemi zagušenja mreže se rešavaju nediskriminatornim tržišnim metodama koje daju efikasne ekonomske signale učesnicima na tržištu i operatorima prenosnog sistema. Problemi zagušenja mreže se ne mogu rešavati metodama u kojima se primenjuje selektivni izbor pojedinih ugovora o prodaji električne energije zaključenih između učesnika na tržištu.</p> <p>Procedure ograničenja prekograničnih razmena električne energije koriste se samo u vanrednim situacijama kada operator prenosnog sistema mora hitno da deluje, a redispečing i kontratrgovina nisu mogući. Svaka takava procedura primenjuje se na nediskriminatoran način.</p> <p>Osim u slučajevima više sile, učesnici na tržištu kojima je dodeljen prekogranični kapacitet imaju pravo na povraćaj naknade za dodeljeni kapacitet ako im se pravo na korišćenje kapaciteta ograniči.</p> <p>Učesnicima na tržištu biće dostupan maksimalni prekogranični kapacitet i maksimalni kapacitet prenosne mreže u skladu sa standardima za bezbedan i siguran rad prenosnog sistema.</p> <p>Učesnici na tržištu su dužni da blagovremeno obaveste operatore prenosnog sistema o nameri da koriste dodeljeni prekogranični kapacitet. Dodeljeni prekogranični kapacitet koji se ne koristi biće ponovo ponuđen učesnicima na tržištu na transparentan i nediskriminatoran način. Operator prenosnog sistema, ukoliko je to tehnički moguće, primenjuje međusobno prebijanje prekograničnih razmena električne energije suprotnog smera na istoj granici u cilju maksimalnog korišćenja prekograničnog kapaciteta. Uzimajući u obzir sigurnost prenosnog sistema, prekogranične razmene koje smanjuju zagušenje ne mogu se odbiti.</p> <p>Svi prihodi stečeni dodelom prekograničnih kapaciteta mogu se koristiti za sledeće svrhe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) garantovanje raspoloživosti dodeljenog kapaciteta; 2) održavanje ili povećanje prekograničnih kapaciteta kroz investicije u mrežu, a naročito u izgradnju novih interkonektivnih dalekovoda. 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>purposes:</p> <p>(a) guaranteeing the actual availability of the allocated capacity; and/or</p> <p>(b) maintaining or increasing interconnection capacities through network investments, in particular in new interconnectors</p> <p>If the revenues cannot be efficiently used for the purposes set out in points (a) and/or (b) of the first subparagraph, they may be used, subject to approval by the regulatory authorities of the Member States concerned, up to a maximum amount to be decided by those regulatory authorities, as income to be taken into account by the regulatory authorities when approving the methodology for calculating network tariffs and/or fixing network tariffs.</p> <p>The rest of revenues shall be placed on a separate internal account line until such time as it can be spent on the purposes set out in points (a) and/or (b) of the first subparagraph. The regulatory authority shall inform the Agency of the approval referred to in the second subparagraph.</p>		<p>Ako se prihodi ne mogu efikasno koristiti u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana, mogu se koristiti, uz saglasnost Agencije, kao prihod koji Agencija uzima u obzir prilikom donošenja metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije do maksimalnog iznosa koji odredi Agencija. Ostatak prihoda stavlja se na poseban interni račun operatora prenosnog sistema dok se ne stvore uslovi da se koristi u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
17.1	<p>New direct current interconnectors may, upon request, be exempted, for a limited period of time, from the provisions of Article 16(6) of this Regulation and Articles 9, 32 and Article 37(6) and (10) of Directive 2009/72/EC under the following conditions:</p> <p>(a) the investment must enhance competition in electricity supply;</p> <p>(b) the level of risk attached to the investment is such that the investment would not take place unless an exemption is granted;</p> <p>(c) the interconnector must be owned by a natural or legal person which is separate at least in terms of its legal form from the system operators in whose systems that interconnector will be built;</p> <p>(d) charges are levied on users of that interconnector;</p> <p>(e) since the partial market opening referred to in Article 19 of Directive 96/92/EC of the European Parliament and of the Council of 19 December 1996 concerning common rules for the internal market in electricity, no part of the capital or operating costs of the interconnector has been recovered from any component of charges made for the use of transmission or distribution systems linked by the interconnector; and</p> <p>(f) the exemption must not be to the detriment of competition or the effective functioning of the internal market in electricity, or the efficient functioning of the regulated system to which the interconnector is linked.</p>	01. 167.1	<p>Novi interkonektivni dalekovodi jednosmerne struje, mogu se na zahtev izuzeti od primene pravila za pristup sistemu iz člana 159. ovog zakona, pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta iz člana 163. ovog zakona i pravila korišćenja prihoda od dodele kapaciteta u postupku obrazovanja cena pristupa prenosnom sistemu, pod sledećim uslovima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) da ulaganje u novi infrastrukturni objekat povećava konkurenciju u snabdevanju električnom energijom; 2) da je rizik ulaganja u izgradnju interkonektivnog dalekovoda takav da ulaganja neće biti ako se ne odobri izuzeće; 3) da interkonektivni dalekovod mora biti u vlasništvu fizičkog ili pravnog lica koje posluje u drugom pravnom subjektu odvojenom od operatora sistema u okviru koga će novi interkonektivni dalekovod biti izgrađen; 4) da korisnici interkonektivnog dalekovoda plaćaju naknadu za korišćenje tog objekta; 5) da u sredstvima ili operativnim troškovima interkonektivnog dalekovoda nisu, ni u jednom delu, korišćena sredstva iz cene za pristup prenosnom ili distributivnom sistemu; 6) da izuzeće ne sprečava konkurenciju, efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i efikasno funkcionisanje sistema na koji je novi interkonektivni dalekovod povezan. 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
17.2	Paragraph 1 shall also apply, in exceptional cases, to alternating current interconnectors provided that the costs and risks of the investment in question are particularly high when compared with the costs and risks normally incurred when connecting two neighbouring national transmission systems by an alternating current interconnector.	01.167.2	Odredba stava 1. ovog člana izuzetno se primenjuje i u slučaju interkonektivnog dalekovoda naizmjenične struje pod uslovom da su troškovi i rizik takve investicije znatno veći u poređenju sa troškovima i rizikom koji obično nastaju prilikom povezivanja dva susedna prenosna sistema preko interkonektivnog dalekovoda naizmjenične struje.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
17.3	Paragraph 1 shall also apply to significant increases of capacity in existing interconnectors.	01.167.3	Odredba stava 1. ovog člana će se primenjivati i u slučaju znatnih povećanja kapaciteta postojećih interkonektivnih dalekovoda.	PU		
17.4	<p>The decision on the exemption under paragraphs 1, 2 and 3 shall be taken on a case-by-case basis by the regulatory authorities of the Member States concerned. An exemption may cover all or part of the capacity of the new interconnector, or of the existing interconnector with significantly increased capacity.</p> <p>Within two months from the date on which the request for exemption was received by the last of the regulatory authorities concerned, the Agency may submit an advisory opinion to those regulatory authorities which could provide a basis for their decision.</p> <p>In deciding to grant an exemption, consideration shall be given, on a case-by-case basis, to the need to impose conditions regarding the duration of the exemption and non-discriminatory access to the interconnector. When deciding those conditions, account shall, in particular, be taken of additional capacity to be built or the modification of existing capacity, the time-frame of the project and national</p>	<p>01.167.4</p> <p>01.167.5</p> <p>01.167.6</p> <p>01.167.7</p> <p>01.167.8</p> <p>01.167.9</p> <p>01.167.10</p>	<p>Akt o izuzeću iz st. 1. do 3. ovog člana donosi Agencija, po pribavljenom mišljenju Ministarstva i sa mišljenjem Ministarstva i detaljnim obrazloženjem objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".</p> <p>Akt o izuzeću iz st. 1. do 3. ovog člana može obuhvatiti kapacitet interkonektivnog dalekovoda u celini ili deo kapaciteta.</p> <p>U roku od dva meseca od dana kada je zahtev za izuzeće primio poslednji nadležni regulator, nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora može da dostavi savetodavno mišljenje onim regulatorima kojim to mišljenje može biti osnov za donošenje njihovih odluka.</p> <p>Prilikom odlučivanja o izuzeću iz st. 1. do 3. ovog člana Agencija je dužna da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) razmotri potrebu za utvrđivanjem uslova u pogledu trajanja izuzeća i nediskriminatorskog pristupa interkonektivnom dalekovodu; 2) uzme u obzir dodatne kapacitete koji će biti izgrađeni, očekivani period trajanja projekta i 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>circumstances.</p> <p>Before granting an exemption, the regulatory authorities of the Member States concerned shall decide upon the rules and mechanisms for management and allocation of capacity. Congestion-management rules shall include the obligation to offer unused capacity on the market and users of the facility shall be entitled to trade their contracted capacities on the secondary market. In the assessment of the criteria referred to in points (a), (b) and (f) of paragraph 1, the results of the capacity-allocation procedure shall be taken into account.</p> <p>Where all the regulatory authorities concerned have reached agreement on the exemption decision within six months, they shall inform the Agency of that decision.</p> <p>The exemption decision, including any conditions referred to in the second subparagraph of this paragraph, shall be duly reasoned and published.</p>		<p>nacionalne specifičnosti i prilike u Republici Srbiji.</p> <p>Pre donošenja akta o izuzeću Agencija može odlučuje o pravilima i mehanizmima za upravljanje i raspodelu kapaciteta.</p> <p>Pravila iz stava 8. ovog člana sadrže obavezu da se neiskorišćeni kapacitet ponudi na tržištu, a korisnici interkonektivnog dalekovoda imaju pravo da trguju svojim ugovorenim kapacitetima na tržištu. Pri proceni kriterijuma iz stava 1. tač. 1), 2) i 6) uzimaju se u obzir rezultati raspodele kapaciteta.</p> <p>Akt o izuzeću se može doneti nakon razmene mišljenja sa drugim državama na koje izgradnja interkonektivnog dalekovoda ima uticaja ili sa nadležnim regulatornim telima.</p>			
17.5	<p>The decision referred to in paragraph 4 shall be taken by the Agency:</p> <p>(a) where all the regulatory authorities concerned have not been able to reach an agreement within six months from the date the exemption was requested before the last of those regulatory authorities; or</p> <p>(b) upon a joint request from the regulatory authorities concerned.</p> <p>Before taking such a decision, the Agency shall consult the regulatory authorities concerned and the applicants.</p>			NP	<p>Ovim članom je propisano postupanje Agencije u postupku sertifikacije, u slučaju da regulatorna tela nisu postigla dogovor ili da su regulatorna tela zajednički podnela zahtev Agenciji da donese odluku.</p> <p>Postupanje Agencije u ovom slučaju ne propisuje se Zakonom o energetici</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
17.6	Notwithstanding paragraphs 4 and 5, Member States may provide for the regulatory authority or the Agency, as the case may be, to submit, for formal decision, to the relevant body in the Member State, its opinion on the request for an exemption. That opinion shall be published together with the decision.			NP	Postupak sertifikacije koji je propisan članom 17. stavovima 1, 2, 3, 4, 7 i 8 je transponovan u Zakon o energetici, pa iz tog razloga nije transponovana mogućnost data u članu 17. stav 6. pa je stavljena ocena NP	
17.7	<p>A copy of every request for exemption shall be transmitted for information without delay by the regulatory authorities to the Agency and to the Commission on receipt. The decision shall be notified, without delay, by the regulatory authorities concerned or by the Agency (notifying bodies), to the Commission, together with all the relevant information with respect to the decision. That information may be submitted to the Commission in aggregate form, enabling the Commission to reach a well-founded decision. In particular, the information shall contain:</p> <p>(a) the detailed reasons on the basis of which the exemption was granted or refused, including the financial information justifying the need for the exemption;</p> <p>(b) the analysis undertaken of the effect on competition and the effective functioning of the internal market in electricity resulting from the grant of the exemption;</p> <p>(c) the reasons for the time period and the share of the total capacity of the interconnector in question for which the exemption is granted; and</p> <p>(d) the result of the consultation of the regulatory authorities concerned.</p>	<p>01.167.11</p> <p>01.167.12</p>	<p>Agencija će, bez odlaganja, dostaviti nadležnom telu saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora, kopiju zahteva za izuzeće, kao i odluku i sve relevantne informacije u vezi sa odlukom.</p> <p>Informacija iz stava 11. ovog člana, koja omogućava nadležnom telu da izda obrazloženo mišljenje, može se podneti u zbirnom obliku i naročito sadrži:</p> <p>1) detaljne razloge na osnovu kojih je izuzeće odobreno ili odbijeno, uključujući finansijske informacije koje opravdavaju potrebu za izuzećem;</p> <p>2) sprovedenu analizu o uticaju davanja izuzeća na konkurenciju i efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta električne energije;</p> <p>3) razloge za vremenski period i udeo u ukupnom kapacitetu interkonekcije za koje se odobrava izuzeće i</p> <p>4) rezultat konsultacija regulatornih organa.</p>			
17.8	Within a period of two months from the day following receipt of notification under paragraph 7, the Commission may take a decision requesting the	01.167.13	U roku od dva meseca od dana prijema informacije iz st. 11. i 12. ovog člana nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>notifying bodies to amend or withdraw the decision to grant an exemption. That two-month period may be extended by an additional period of two months where further information is sought by the Commission. That additional period shall begin on the day following receipt of the complete information. The initial two-month period may also be extended by consent of both the Commission and the notifying bodies.</p> <p>When the requested information is not provided within the period set out in the request, the notification shall be deemed to be withdrawn unless, before the expiry of that period, either the period is extended by consent of both the Commission and the notifying bodies, or the notifying bodies, in a duly reasoned statement, inform the Commission that they consider the notification to be complete.</p> <p>The notifying bodies shall comply with a Commission decision to amend or withdraw the exemption decision within one month and shall inform the Commission accordingly.</p> <p>The Commission shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information.</p> <p>The Commission's approval of an exemption decision shall expire two years after the date of its adoption in the event that construction of the interconnector has not yet started by that date, and five years after the date of its adoption if the interconnector has not become operational by that date, unless the Commission decides that any delay is due to major obstacles beyond the control of the person to whom the exemption has been granted.</p>	<p>01.167.14 01.167.16 01.167.17 01.167.18 01.167.19</p>	<p>međunarodnih ugovora može doneti odluku kojom zahteva da Agencija izmeni ili povuče akt o izuzeću. U slučaju da nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora donese odluku iz stava 13. ovog člana Agencija će u najvećoj mogućoj meri uzeti u obzir tu odluku. Rok iz stava 13. ovog člana može se produžiti za još dva meseca, ako nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora zahteva dodatne informacije i to produženje počinje nakon dana prijema potpunih informacija. Rok iz stava 16. ovog člana može se produžiti uz obostranu saglasnost nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora i Agencije. U slučaju da tražene informacije iz stava 16. ovog člana nisu dostavljene u traženim rokovima, smatra se da je informacija povučena. Mišljenje nadležnog tela saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora o aktu o izuzeću ističe dve godine od dana njegovog donošenja, ako izgradnja interkonektivnog dalekovoda nije počela, odnosno pet godina od dana njegovog donošenja, ako interkonektivni dalekovod nije pušten u pogon, osim u slučaju kada nadležno telo saglasno obavezama koje proizilaze iz ratifikovanih međunarodnih ugovora odluči da je do kašnjenja došlo zbog okolnosti koje su van kontrole lica kome je izuzeće odobreno.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
17.9	The Commission may adopt Guidelines for the application of the conditions laid down in paragraph 1 of this Article and set out the procedure to be followed for the application of paragraphs 4, 7 and 8 of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).			NP	Ovim članom je propisano postupanje Komisije u smislu davanja smernica za postupanje u procesu sertifikacije. Obaveze Komisije ne propisuje se Zakonom o energetici	
18.1	<p>Where appropriate, Guidelines relating to the inter-transmission system operator compensation mechanism shall specify, in accordance with the principles set out in Articles 13 and 14:</p> <p>(a) details of the procedure for determining which transmission system operators are liable to pay compensation for cross-border flows including as regards the split between the operators of national transmission systems from which cross-border flows originate and the systems where those flows end, in accordance with Article 13(2);</p> <p>(b) details of the payment procedure to be followed, including the determination of the first period for which compensation is to be paid, in accordance with the second subparagraph of Article 13(3);</p>	01. 109.1.11, 109.1.15	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p>	DU	ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement je multilateralni sporazum između 34 operatora prenosnih sistema, uključujući i JP Elektromreža Srbije, i ENTSO-E. Ovaj sporazum je potpisan 9.februara 2011. i zaključen je na neodređeno vreme. Ovaj sporazum kojim je definisan način kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnih sistema u EU i Energetskoj zajednici je izrađen u skladu sa Uredbom 838/2010.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(c) details of methodologies for determining the cross-border flows hosted for which compensation is to be paid under Article 13, in terms of both quantity and type of flows, and the designation of the magnitudes of such flows as originating and/or ending in transmission systems of individual Member States, in accordance with Article 13(5);</p> <p>(d) details of the methodology for determining the costs and benefits incurred as a result of hosting cross-border flows, in accordance with Article 13(6);</p> <p>(e) details of the treatment in the context of the inter-transmission system operator compensation mechanism of electricity flows originating or ending in countries outside the European Economic Area; and</p> <p>(f) the participation of national systems which are interconnected through direct current lines, in accordance with Article 13.</p>	<p>01. 166.</p>	<p>Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.</p>		<p>Zakonom o energetici dat je pravni osnov, odnosno propisana dužnost operatora prenosnog sistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za izradu podzakonskog akta Pravila za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; - za zaključivanje sporazuma sa drugim operatorima prenosnih sistema na osnovu kojih operator prenosnog sistema učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži; <p>U skladu sa navedenim i data ocena usklađenosti DU.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
18.2	<p>Guidelines may also determine appropriate rules leading to a progressive harmonisation of the underlying principles for the setting of charges applied to producers and consumers (load) under national tariff systems, including the reflection of the inter-transmission system operator compensation mechanism in national network charges and the provision of appropriate and efficient locational signals, in accordance with the principles set out in Article 14.</p> <p>The Guidelines shall make provision for appropriate and efficient harmonised locational signals at Community level.</p> <p>Any such harmonisation shall not prevent Member States from applying mechanisms to ensure that network access charges borne by consumers (load) are comparable throughout their territory.</p>	<p>01. 109.1.11, 109.1.15</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p>	DU	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement je multilateralni sporazum između 34 operatora prenosnih sistema, uključujući i JP Elektromreža Srbije, i ENTSO-E. Ovaj sporazum je potpisan 9.februara 2011. i zaključen je na neodređeno vreme. Ovaj sporazum kojim je definisan način kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnih sistema u EU i Energetskoj zajednici je izrađen u skladu sa Uredbom 838/2010. Zakonom o energetici dat je pravni osnov, odnosno propisana dužnost operatora</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01. 166.	Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.		<p>prenosnog sistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za izradu podzakonskog akta Pravila za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; - za zaključivanje sporazuma sa drugim operatorima prenosnih sistema na osnovu kojih operator prenosnog sistema učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži; <p>U skladu sa navedenim i data ocena usklađenosti DU.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
18.3	<p>Where appropriate, Guidelines providing the minimum degree of harmonisation required to achieve the aim of this Regulation shall also specify:</p> <p>(a) details relating to provision of information, in accordance with the principles set out in Article 15;</p> <p>(b) details of rules for the trading of electricity;</p> <p>(c) details of investment incentive rules for interconnector capacity including locational signals;</p> <p>(d) details of the areas listed in Article 8(6).</p> <p>For that purpose, the Commission shall consult the Agency and the ENTSO for Electricity.</p>	<p>01.</p> <p>109.1.11,</p> <p>109.1.15</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p>	DU	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement je multilateralni sporazum između 34 operatora prenosnih sistema, uključujući i JP Elektromreža Srbije, i ENTSO-E. Ovaj sporazum je potpisan 9.februara 2011. i zaključen je na neodređeno vreme. Ovaj sporazum kojim je definisan način kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnih sistema u EU i Energetskoj zajednici je izrađen u skladu sa Uredbom 838/2010.</p> <p>Zakonom o energetici dat je pravni osnov, odnosno propisana dužnost operatora prenosnog sistema:</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01. 166.	Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.		<p>- za izradu podzakonskog akta Pravila za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>- za zaključivanje sporazuma sa drugim operatorima prenosnih sistema na osnovu kojih operator prenosnog sistema učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>U skladu sa navedenim i data ocena usklađenosti DU.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
18.4	Guidelines on the management and allocation of available transmission capacity of interconnections between national systems are laid down in Annex I.	01. 109.1.11, 109.1.15	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p>	DU	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement je multilateralni sporazum između 34 operatora prenosnih sistema, uključujući i JP Elektromreža Srbije, i ENTSO-E. Ovaj sporazum je potpisan 9.februara 2011. i zaključen je na neodređeno vreme. Ovaj sporazum kojim je definisan način kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnih sistema u EU i Energetskoj zajednici je izrađen u skladu sa Uredbom 838/2010.</p> <p>Zakonom o energetici dat je pravni osnov, odnosno propisana dužnost operatora prenosnog sistema:</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		01. 166.	Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.		<p>- za izradu podzakonskog akta Pravila za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>- za zaključivanje sporazuma sa drugim operatorima prenosnih sistema na osnovu kojih operator prenosnog sistema učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>U skladu sa navedenim i data ocena usklađenosti DU.</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
18.5	<p>The Commission may adopt Guidelines on the issues listed in paragraphs 1, 2 and 3 of this Article. It may amend the Guidelines referred to in paragraph 4 of this Article, in accordance with the principles set out in Articles 15 and 16, in particular so as to include detailed Guidelines on all capacity-allocation methodologies applied in practice and to ensure that congestion-management mechanisms evolve in a manner compatible with the objectives of the internal market. Where appropriate, in the course of such amendments common rules on minimum safety and operational standards for the use and operation of the network, as referred to in Article 15(2) shall be established. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).</p> <p>When adopting or amending Guidelines, the Commission shall:</p>	<p>01. 109.1.11, 109.1.15</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>11) učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije u skladu sa sporazumom sa drugim operatorima prenosnih sistema i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži;</p> <p>15) uspostavi mehanizme za koordinaciju i razmenu informacija kojim se obezbeđuje sigurnost rada mreže u kontekstu upravljanja zagušenjem;</p>	DU	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement je multilateralni sporazum između 34 operatora prenosnih sistema, uključujući i JP Elektromreža Srbije, i ENTSO-E. Ovaj sporazum je potpisan 9.februara 2011. i zaključen je na neodređeno vreme. Ovaj sporazum kojim je definisan način kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnih sistema u EU i Energetskoj zajednici je izrađen u skladu sa Uredbom 838/2010.</p> <p>Zakonom o energetici dat je pravni osnov, odnosno propisana dužnost operatora prenosnog</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(a) ensure that the Guidelines provide the minimum degree of harmonisation required to achieve the aims of this Regulation and do not go beyond what is necessary for that purpose; and</p> <p>(b) indicate what actions it has taken with respect to the conformity of rules in third countries, which form part of the Community electricity system, with the Guidelines in question.</p> <p>When adopting Guidelines under this Article for the first time, the Commission shall ensure that they cover in a single draft measure at least the issues referred to in points (a) and (d) of paragraph 1 and in paragraph 2.</p>	01. 166.	Troškovi tranzita električne energije usled prekogranične razmene električne energije se pokrivaju kroz mehanizam kompenzacije između operatora prenosnih sistema, u skladu sa međunarodno preuzetim obavezama Republike Srbije.		<p>sistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za izradu podzakonskog akta Pravila za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; - za zaključivanje sporazuma sa drugim operatorima prenosnih sistema na osnovu kojih operator prenosnog sistema učestvuje u mehanizmu kompenzacije troškova za električnu energiju koja se tranzitira preko prenosnog sistema Republike Srbije i prikuplja naknade za upravljanje zagušenjima u prenosnoj mreži; <p>U skladu sa navedenim i data ocena usklađenosti DU.</p>	
19.	The regulatory authorities, when carrying out their responsibilities, shall ensure compliance with this Regulation and the Guidelines adopted pursuant to Article 18. Where appropriate to fulfil the aims of this Regulation the regulatory authorities shall cooperate with each other, with the Commission and the Agency in compliance with Chapter IX of Directive 2009/72/EC.	01. 64.4	<p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <ul style="list-style-type: none"> 10) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa ; 11) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 12) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 13) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 14) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 15) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			16) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 17) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 18) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima.			
20.1.1	Member States and the regulatory authorities shall, on request, provide to the Commission all information necessary for the purposes of Article 13(4) and Article 18. In particular, for the purposes of Article 13(4) and (6), regulatory authorities shall, on a regular basis, provide information on the actual costs incurred by national transmission system operators, as well as data and all relevant information relating to the physical flows in transmission system operators' networks and the cost of the networks.	01. 56.1.13, 56.1.14	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 13) podnosi godišnji izveštaj o radu i preduzetim merama u pogledu ispunjenja obaveza nadležnom telu iz člana 2. tačka 83); 14) usklađuje i primenjuje sve pravno obavezujuće odluke nadležnih tela iz člana 2. tačka 83);	PU		
20.1.2	The Commission shall fix a reasonable time limit within which the information is to be provided, taking into account the complexity of the information required and the urgency with which the information is needed.			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	
20.2	If the Member State or the regulatory authority concerned does not provide the information referred to in paragraph 1 within the given time-limit pursuant to paragraph 1 of this Article, the Commission may request all information necessary for the purpose of Article 13(4) and Article 18 directly from the undertakings concerned. When sending a request for information to an undertaking, the Commission shall at the same time forward a copy of the request to the regulatory authorities of the Member State in whose territory the seat of the undertaking is situated.			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	
20.3	In its request for information under paragraph 1, the Commission shall state the legal basis of the request, the time-limit within which the information is to be			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	provided, the purpose of the request, and the penalties provided for in Article 22(2) for supplying incorrect, incomplete or misleading information. The Commission shall fix a reasonable time-limit taking into account the complexity of the information required and the urgency with which the information is needed					
20.4	The owners of the undertakings or their representatives and, in the case of legal persons, the persons authorised to represent them by law or by their instrument of incorporation, shall supply the information requested. Where lawyers duly authorised so to act supply the information on behalf of their clients, the client shall remain fully responsible in the event that the information supplied is incomplete, incorrect or misleading.			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	
20.5	<p>Where an undertaking does not provide the information requested within the time-limit fixed by the Commission or supplies incomplete information, the Commission may by decision require the information to be provided. That decision shall specify what information is required and fix an appropriate time-limit within which it is to be supplied. It shall indicate the penalties provided for in Article 22(2). It shall also indicate the right to have the decision reviewed by the Court of Justice of the European Communities.</p> <p>The Commission shall, at the same time, send a copy of its decision to the regulatory authorities of the Member State within the territory of which the person is resident or the seat of the undertaking is situated.</p>			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	
20.6	<p>The information referred to in paragraphs 1 and 2 shall be used only for the purposes of Article 13(4) and Article 18.</p> <p>The Commission shall not disclose information acquired pursuant to this Regulation of the kind covered by the obligation of professional secrecy.</p>			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
21.	<p>Right of Member States to provide for more detailed measures</p> <p>This Regulation shall be without prejudice to the rights of Member States to maintain or introduce measures that contain more detailed provisions than those set out herein or in the Guidelines referred to in Article 18.</p>			NP	Diskreciono pravo države članice	
22.1	<p>Without prejudice to paragraph 2, the Member States shall lay down rules on penalties applicable to infringements of the provisions of this Regulation and shall take all measures necessary to ensure that those provisions are implemented. The penalties provided for must be effective, proportionate and dissuasive. The Member States shall notify the Commission by 1 July 2004 of those rules corresponding to the provisions laid down in Regulation (EC) No 1228/2003 and shall notify the Commission without delay of any subsequent amendment affecting them. They shall notify the Commission of those rules not corresponding to the provisions laid down in Regulation (EC) No 1228/2003 by 3 March 2011 and shall notify the Commission without delay of any subsequent amendment affecting them.</p>			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	
22.2	<p>The Commission may, by decision, impose on undertakings fines not exceeding 1 % of the total turnover in the preceding business year where, intentionally or negligently, they supply incorrect, incomplete or misleading information in response to a request made pursuant to Article 20(3) or fail to supply information within the time-limit fixed by a decision adopted pursuant to the first subparagraph of Article 20(5).</p> <p>In setting the amount of a fine, the Commission shall have regard to the gravity of the failure to comply with the requirements of the first subparagraph.</p>			NP	Obaveze Komisije ne propisuju se Zakonom o energetici	
22.3	<p>Penalties provided for pursuant to paragraph 1 and decisions taken pursuant to paragraph 2 shall not be of</p>			NP	Obaveze Komisije ne propisuju	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	a criminal law nature.				se Zakonom o energetici	
23.	The Commission shall be assisted by the committee set up by Article 46 of Directive 2009/72/EC. Where reference is made to this paragraph, Article 5a(1) to (4), and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.			NP	Prelazne i završne odredbe	
24.	The Commission shall monitor the implementation of this Regulation. In its report under Article 47(6) of Directive 2009/72/EC, the Commission shall also report on the experience gained in the application of this Regulation. In particular the report shall examine to what extent this Regulation has been successful in ensuring non-discriminatory and cost-reflective network access conditions for cross border exchanges of electricity in order to contribute to customer choice in a well- functioning internal market in electricity and to long-term security of supply, as well as to what extent effective locational signals are in place. If necessary, the report shall be accompanied by appropriate proposals and/or recommendations.			NP	Prelazne i završne odredbe	
25.	Regulation (EC) No 1228/2003 shall be repealed from 3 March 2011. References made to the repealed Regulation shall be construed as references to this Regulation and shall be read in accordance with the correlation table in Annex II.			NP	Prelazne i završne odredbe	
26.	This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the Official Journal of the European Union. It shall apply from 3 March 2011.			NP	Prelazne i završne odredbe	
aI.1.1	Transmission system operators (TSOs) shall endeavour to accept all commercial transactions, including those involving cross-border-trade.	01. 116.9	Pravilima o radu prenosnog sistema električne energije uređuju se: 9) planiranje rada prenosnog sistema;	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
aI.1.2 aI.1.3 aI.1.4 aI.1.5 aI.1.6 aI.1.7	When there is no congestion, there shall be no restriction of access to the interconnection. Where this is usually the case, there need be no permanent general allocation procedure for access to a cross-border transmission service.	01. 109.8	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih akata navedenih u koloni b1).	
	Where scheduled commercial transactions are not compatible with secure network operation, the TSOs shall alleviate congestion in compliance with the requirements of network operational security while endeavouring to ensure that any associated costs remain at an economically efficient level. Curative re-dispatching or countertrading shall be envisaged in case lower cost measures cannot be applied. If structural congestion appears, appropriate congestion-management methods and arrangements defined and agreed upon in advance shall be implemented immediately by the TSOs. The congestion-management methods shall ensure that the physical power flows associated with all allocated transmission capacity comply with network security standards.	01. 164	Pravo na učešće u raspodeli prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta i na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta se ostvaruje na osnovu ugovora koji sa učesnicima na tržištu zaključuje operator prenosnog sistema. Pravilima za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta uređuju se postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, vrsta i obim podataka i način njihovog objavljivanja, kao i druga pitanja vezana za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta. Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici. Operator prenosnog sistema, uz saglasnost Agencije, postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih kapaciteta i pristup prekograničnim prenosnim kapacitetima, može urediti i ugovorom sa susednim operatorom prenosnog sistema, ugovorom sa operatorima prenosnih sistema drugih zemalja, odnosno operatorima tržišta električne energije. Pravila iz stava 2. i ugovor iz stava 4. ovog člana moraju biti u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i sa drugim međunarodnim ugovorima koje je ratifikovala Republika Srbija.			
	The methods adopted for congestion management shall give efficient economic signals to market participants and TSOs, promote competition and be suitable for regional and Community-wide application. No transaction-based distinction shall be applied in congestion management. A particular request for transmission service shall be denied only when the following cumulative conditions are fulfilled: (a) the incremental physical power flows resulting from the acceptance of that request imply that secure	01. 165	Problemi zagušenja mreže se rešavaju nediskriminatornim tržišnim metodama koje daju efikasne ekonomske signale učesnicima na tržištu i operatorima prenosnog sistema. Problemi zagušenja mreže se ne mogu rešavati metodama u kojima se primenjuje selektivni izbor pojedinih ugovora o prodaji električne energije zaključenih između učesnika na tržištu. Procedure ograničenja prekograničnih razmena električne energije koriste se samo u vanrednim			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>operation of the power system may no longer be guaranteed, and</p> <p>(b) the monetary value of the request in the congestion-management procedure is lower than all other requests intended to be accepted for the same service and conditions.</p> <p>When defining appropriate network areas in and between which congestion management is to apply, TSOs shall be guided by the principles of cost-effectiveness and minimisation of negative impacts on the internal market in electricity. Specifically, TSOs shall not limit interconnection capacity in order to solve congestion inside their own control area, save for the abovementioned reasons and reasons of operational security. If such a situation occurs, this shall be described and transparently presented by the TSOs to all the system users. Such a situation shall be tolerated only until a long-term solution is found. The methodology and projects for achieving the long-term solution shall be described and transparently presented by the TSOs to all the system users.</p>		<p>situacijama kada operator prenosnog sistema mora hitno da deluje, a redispesing i kontratrgovina nisu mogući. Svaka takava procedura primenjuje se na nediskriminatoran način.</p> <p>Osim u slučajevima više sile, učesnici na tržištu kojima je dodeljen prekogranični kapacitet imaju pravo na povraćaj naknade za dodeljeni kapacitet ako im se pravo na korišćenje kapaciteta ograniči.</p> <p>Učesnicima na tržištu biće dostupan maksimalni prekogranični kapacitet i maksimalni kapacitet prenosne mreže u skladu sa standardima za bezbedan i siguran rad prenosnog sistema.</p> <p>Učesnici na tržištu su dužni da blagovremeno obaveste operatore prenosnog sistema o nameri da koriste dodeljeni prekogranični kapacitet. Dodeljeni prekogranični kapacitet koji se ne koristi biće ponovo ponuđen učesnicima na tržištu na transparentan i nediskriminatoran način.</p> <p>Operator prenosnog sistema, ukoliko je to tehnički moguće, primenjuje međusobno prebijanje prekograničnih razmena električne energije suprotnog smera na istoj granici u cilju maksimalnog korišćenja prekograničnog kapaciteta. Uzimajući u obzir sigurnost prenosnog sistema, prekogranične razmene koje smanjuju zagušenje ne mogu se odbiti.</p> <p>Svi prihodi stečeni dodelom prekograničnih kapaciteta mogu se koristiti za sledeće svrhe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) garantovanje raspoloživosti dodeljenog kapaciteta; 4) održavanje ili povećanje prekograničnih kapaciteta kroz investicije u mrežu, a naročito u izgradnju novih interkonektivnih dalekovoda. <p>Ako se prihodi ne mogu efikasno koristiti u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana, mogu se koristiti, uz saglasnost Agencije, kao prihod koji Agencija uzima u obzir prilikom donošenja metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije do maksimalnog iznosa koji odredi Agencija. Ostatak prihoda stavlja se na poseban interni račun operatora prenosnog sistema dok se ne stvore uslovi da se koristi u svrhe navedene</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			u stavu 7. tač. 1) i 2 ovog člana.			
aI.1.8	When balancing the network inside the control area through operational measures in the network and through re-dispatching, the TSO shall take into account the effect of those measures on neighbouring control areas.	<p>01. 108.1.7, 108.1.8</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji;</p> <p>8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistema u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;</p>	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	
		<p>01. 109.1.7, 109.1.8</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema;</p> <p>8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p>			
aI.1.9	By 1 January 2008, mechanisms for the intra-day congestion management of interconnector capacity shall be established in a coordinated way and under secure operational conditions, in order to maximise opportunities for trade and to provide for cross-border balancing.	<p>01. 109.8</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p>	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih akata navedenih u koloni b1).	
		<p>01. 164</p>	Pravo na učešće u raspodeli prava na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta i na korišćenje prekograničnog prenosnog kapaciteta se ostvaruje na osnovu ugovora koji sa učesnicima na tržištu zaključuje operator prenosnog sistema.			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>Pravilima za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta uređuju se postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta, vrsta i obim podataka i način njihovog objavljivanja, kao i druga pitanja vezana za raspodelu prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta.</p> <p>Pravila iz stava 2. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije i dužan je da ih objavi na svojoj internet stranici.</p> <p>Operator prenosnog sistema, uz saglasnost Agencije, postupak i način raspodele prava na korišćenje prekograničnih kapaciteta i pristup prekograničnim prenosnim kapacitetima, može urediti i ugovorom sa susednim operatorom prenosnog sistema, ugovorom sa operatorima prenosnih sistema drugih zemalja, odnosno operatorima tržišta električne energije.</p> <p>Pravila iz stava 2. i ugovor iz stava 4. ovog člana moraju biti u skladu sa Ugovorom o Energetskoj zajednici i sa drugim međunarodnim ugovorima koje je ratifikovala Republika Srbija.</p>			
		01. 165	<p>Problemi zagušenja mreže se rešavaju nediskriminatornim tržišnim metodama koje daju efikasne ekonomske signale učesnicima na tržištu i operatorima prenosnog sistema. Problemi zagušenja mreže se ne mogu rešavati metodama u kojima se primenjuje selektivni izbor pojedinih ugovora o prodaji električne energije zaključenih između učesnika na tržištu.</p> <p>Procedure ograničenja prekograničnih razmena električne energije koriste se samo u vanrednim situacijama kada operator prenosnog sistema mora hitno da deluje, a redišpečing i kontratrgovina nisu mogući. Svaka takava procedura primenjuje se na nediskriminatoran način.</p> <p>Osim u slučajevima više sile, učesnici na tržištu kojima je dodeljen prekogranični kapacitet imaju pravo na povraćaj naknade za dodeljeni kapacitet ako im se pravo na korišćenje kapaciteta ograniči.</p> <p>Učesnicima na tržištu biće dostupan maksimalni</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>prekogраниčni kapacitet i maksimalni kapacitet prenosne mreže u skladu sa standardima za bezbedan i siguran rad prenosnog sistema.</p> <p>Učesnici na tržištu su dužni da blagovremeno obaveste operatore prenosnog sistema o nameri da koriste dodeljeni prekogranični kapacitet. Dodeljeni prekogranični kapacitet koji se ne koristi biće ponovo ponuđen učesnicima na tržištu na transparentan i nediskriminatoran način.</p> <p>Operator prenosnog sistema, ukoliko je to tehnički moguće, primenjuje međusobno prebijanje prekograničnih razmena električne energije suprotnog smera na istoj granici u cilju maksimalnog korišćenja prekograničnog kapaciteta. Uzimajući u obzir sigurnost prenosnog sistema, prekogranične razmene koje smanjuju zagušenje ne mogu se odbiti.</p> <p>Svi prihodi stečeni dodelom prekograničnih kapaciteta mogu se koristiti za sledeće svrhe:</p> <p>5) garantovanje raspoloživosti dodeljenog kapaciteta;</p> <p>6) održavanje ili povećanje prekograničnih kapaciteta kroz investicije u mrežu, a naročito u izgradnju novih interkonektivnih dalekovoda.</p> <p>Ako se prihodi ne mogu efikasno koristiti u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana, mogu se koristiti, uz saglasnost Agencije, kao prihod koji Agencija uzima u obzir prilikom donošenja metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije do maksimalnog iznosa koji odredi Agencija. Ostatak prihoda stavlja se na poseban interni račun operatora prenosnog sistema dok se ne stvore uslovi da se koristi u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana.</p>			
aI.1.10	The national regulatory authorities shall regularly evaluate the congestion-management methods, paying particular attention to compliance with the principles and rules established in this Regulation and those Guidelines and with the terms and conditions set by the regulatory authorities themselves under those principles and rules. Such evaluation shall include	01. 57.1.4, 57.1.7	<p>Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje:</p> <p>4) primene pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta u saradnji sa regulatornim telima drugih država;</p>	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	consultation of all market participants and dedicated studies.		7) objavljivanja podataka od strane operatora prenosnog i transportnog sistema u vezi sa prekograničnim kapacitetima i korišćenjem sistema;			
aI.2	<p>Congestion-management methods shall be market-based in order to facilitate efficient cross-border trade. For that purpose, capacity shall be allocated only by means of explicit (capacity) or implicit (capacity and energy) auctions. Both methods may coexist on the same interconnection. For intra-day trade continuous trading may be used.</p> <p>Depending on competition conditions, the congestion-management mechanisms may need to allow for both long and short-term transmission capacity allocation</p> <p>Each capacity-allocation procedure shall allocate a prescribed fraction of the available interconnection capacity plus any remaining capacity not previously allocated and any capacity released by capacity holders.</p> <p>TSOs shall optimise the degree to which capacity is firm, taking into account the obligations and rights of the TSOs involved and the obligations and rights of market participants, in order to facilitate effective and efficient competition. A reasonable fraction of capacity may be offered to the market at a reduced degree of firmness, but the exact conditions for transport over cross-border lines shall, at all times, be made known to market participants.</p> <p>The access rights for long and medium-term allocations shall be firm transmission capacity rights.</p>	01. 109.1.8	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p>	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih akata navedenih u koloni b1).	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>They shall be subject to the use-it-or-lose-it or use-it-or-sell-it principles at the time of nomination.</p> <p>TSOs shall define an appropriate structure for the allocation of capacity between different timeframes. This may include an option for reserving a minimum percentage of interconnection capacity for daily or intra-daily allocation. Such an allocation structure shall be subject to review by the respective regulatory authorities. In drawing up their proposals, the TSOs shall take into account:</p> <p>(a) the characteristics of the markets;</p> <p>(b) the operational conditions, such as the implications of netting firmly declared schedules;</p> <p>(c) the level of harmonisation of the percentages and timeframes adopted for the different capacity-allocation mechanisms in place.</p> <p>Capacity allocation shall not discriminate between market participants that wish to use their rights to make use of bilateral supply contracts or to bid into power exchanges. The highest value bids, whether implicit or explicit in a given timeframe, shall be successful.</p> <p>In regions where forward financial electricity markets are well developed and have shown their efficiency, all interconnection capacity may be allocated through implicit auctioning.</p> <p>Other than in the case of new interconnectors which benefit from an exemption under Article 7 of Regulation (EC) No 1228/2003 or Article 17 of this Regulation, establishing reserve prices in capacity-allocation methods shall not be allowed.</p> <p>In principle, all potential market participants shall be permitted to participate in the allocation process without restriction. To avoid creating or aggravating problems related to the potential use of dominant position of any market player, the relevant regulatory and/or competition authorities, where appropriate,</p>	01. 64.4	<p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa; 2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima. 			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>may impose restrictions in general or on an individual company on account of market dominance.</p> <p>Market participants shall firmly nominate their use of the capacity to the TSOs by a defined deadline for each timeframe. That deadline shall be such that TSOs are able to reassign unused capacity for reallocation in the next relevant timeframe — including intra-day sessions.</p> <p>Capacity shall be freely tradable on a secondary basis, provided that the TSO is informed sufficiently in advance. Where a TSO refuses any secondary trade (transaction), this must be clearly and transparently communicated and explained to all the market participants by that TSO and notified to the regulatory authority.</p> <p>The financial consequences of failure to honour obligations associated with the allocation of capacity shall be attributed to those who are responsible for such a failure. Where market participants fail to use the capacity that they have committed to use, or, in the case of explicitly auctioned capacity, fail to trade on a secondary basis or give the capacity back in due time, they shall lose the rights to such capacity and pay a cost-reflective charge. Any cost-reflective charges for the non-use of capacity shall be justified and proportionate. Likewise, if a TSO does not fulfil its obligation, it shall be liable to compensate the market participant for the loss of capacity rights. No consequential losses shall be taken into account for that purpose. The key concepts and methods for the determination of liabilities that accrue upon failure to honour obligations shall be set out in advance in respect of the financial consequences, and shall be subject to review by the relevant national regulatory authority or authorities.</p>					

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
aI.3.1	Capacity allocation at an interconnection shall be coordinated and implemented using common allocation procedures by the TSOs involved. In cases where commercial exchanges between two countries (TSOs) are expected to affect physical flow conditions in any third-country (TSO) significantly, congestion-management methods shall be coordinated between all the TSOs so affected through a common congestion-management procedure. National regulatory authorities and TSOs shall ensure that no congestion-management procedure with significant effects on physical electric power flows in other networks is devised unilaterally.	01. 108.1.7, 108.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji; 8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistema u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	
aI.3.2	A common coordinated congestion-management method and procedure for the allocation of capacity to the market at least annually, monthly and day-ahead shall be applied by 1 January 2007 between countries in the following regions: (a) Northern Europe (i.e. Denmark, Sweden, Finland, Germany and Poland), (b) North-West Europe (i.e. Benelux, Germany and France), (c) Italy (i.e. Italy, France, Germany, Austria, Slovenia and Greece), (d) Central Eastern Europe (i.e. Germany, Poland, Czech Republic, Slovakia, Hungary, Austria and Slovenia), (e) South-West Europe (i.e. Spain, Portugal and France), (f) UK, Ireland and France,	01. 109.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;	NP	Odredba je po prirodi takva da je mogu implemntirati države članice	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	(g) Baltic states (i.e. Estonia, Latvia and Lithuania). At an interconnection involving countries belonging to more than one region, the congestion-management method applied may differ in order to ensure the compatibility with the methods applied in the other regions to which those countries belong. In that case, the relevant TSOs shall propose the method which shall be subject to review by the relevant regulatory authorities.					
aI.3.3	The regions referred to in point 2.8. may allocate all interconnection capacity through day-ahead allocation.	01. 108.1.7, 108.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji; 8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistemima u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	
aI.3.4	Compatible congestion-management procedures shall be defined in all those seven regions with a view to forming a truly integrated internal market in electricity. Market participants shall not be confronted with incompatible regional systems.	01. 108.1.7, 108.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji; 8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistemima u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;			
aI.3.5	<p>With a view to promoting fair and efficient competition and cross-border trade, coordination between TSOs within the regions set out in point 3.2. shall include all the steps from capacity calculation and optimisation of allocation to secure operation of the network, with clear assignments of responsibility. Such coordination shall include, in particular:</p> <p>(a) the use of a common transmission model dealing efficiently with interdependent physical loop-flows and having regard to discrepancies between physical and commercial flows,</p> <p>(b) allocation and nomination of capacity to deal efficiently with interdependent physical loop-flows,</p> <p>(c) identical obligations on capacity holders to provide information on their intended use of the capacity, i.e. nomination of capacity (for explicit auctions),</p> <p>(d) identical timeframes and closing times,</p> <p>(e) identical structure for the allocation of capacity among different timeframes (for example, 1 day, 3 hours, 1 week, etc.) and in terms of blocks of capacity sold (amount of power in MW, MWh, etc.),</p> <p>(f) consistent contractual framework with market participants,</p> <p>(g) verification of flows to comply with the network security requirements for operational planning and for</p>	<p>01. 109.1.8</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p>	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1)	
		<p>01. 108.1.7, 108.1.8</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za:</p> <p>7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji;</p> <p>8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistema u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;</p>			
		<p>01. 109.1.8</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	real-time operation, (h) accounting and settlement of congestion-management actions.					
aI.3.6	Coordination shall also include the exchange of information between TSOs. The nature, time and frequency of information exchange shall be compatible with the activities set out in point 3.5 and the functioning of the electricity markets. That information exchange shall, in particular, enable the TSOs to make the best possible forecast of the global network situation in order to assess the flows in their network and the available interconnection capacities. Any TSO collecting information on behalf of other TSOs shall give back to the participating TSO the results of the collection of data.	01. 108.1.7, 108.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 7) koordiniran rad prenosnog sistema Republike Srbije sa prenosnim sistemima u interkonekciji, odnosno sa distributivnim sistemima u Republici Srbiji; 8) upravljanje tokovima snaga, uzimajući u obzir razmene sa ostalim sistema u interkonekciji, obezbeđivanje potrebnih pomoćnih usluga, uključujući i usluge upravljanja potrošnjom, u meri u kojoj je takva raspoloživost nezavisna od bilo kog drugog sistema prenosa sa kojim je njegov sistem u interkonekciji;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1)	
aI.4.1	The allocation of the available transmission capacity shall take place sufficiently in advance. Prior to each allocation, the involved TSOs shall, jointly, publish the capacity to be allocated, taking into account where	01. 109.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	appropriate the capacity released from any firm transmission rights and, where relevant, associated netted nominations, along with any time periods during which the capacity will be reduced or not available (for the purpose of maintenance, for example).	01. 64.4	<p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa; 2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima. 		b1).	
aI.4.2	Having full regard to network security, the nomination of transmission rights shall take place sufficiently in advance, before the day-ahead sessions of all the relevant organised markets and before the publication of the capacity to be allocated under the day-ahead or intra-day allocation mechanism. Nominations of transmission rights in the opposite direction shall be netted in order to make efficient use of the interconnection.	01. 109.1.8	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; 	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	
aI.4.3	Successive intra-day allocations of available transmission capacity for day D shall take place on days D-1 and D, after the issuing of the indicated or actual day-ahead production schedules	01. 109.1.8	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; 	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
aI.4.4	When preparing day-ahead network operation, the TSOs shall exchange information with neighbouring TSOs, including their forecast network topology, the availability and forecasted production of generation units, and load flows in order to optimise the use of the overall network through operational measures in compliance with the rules for secure network operation.	01. 109.1.8	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	
aI.5.1	TSOs shall publish all relevant data related to network availability, network access and network use, including a report on where and why congestion exists, the methods applied for managing the congestion and the plans for its future management.	01. 108.1.4	Operator prenosnog sistema električne energije odgovoran je za: 4) nediskriminatoran i transparentan pristup prenosnom sistemu i davanje razumnog obrazloženja u slučaju odbijanja pristupa;	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	
		01. 109.1.4, 109.1.7, 109.1.8, 109.1.10	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 4) korisnicima prenosnog sistema pruža informacije za efikasan pristup sistemu na principima transparentnosti i nediskriminacije; 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta; 10) objavi procenu raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani. Objavljivanje se vrši u određenim intervalima pre dana korišćenja raspoloživog prenosnog kapaciteta i uključuje sedmične i mesečne procenjene vrednosti, kao i indikaciju o očekivanoj pouzdanosti raspoloživih kapaciteta;			
		01. 161.2.	Podaci o nivou opterećenja prenosnog, odnosno distributivnog sistema su javni, a vrsta, obim i način objavljivanja podataka moraju biti u skladu sa pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen.			
		01.	Pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka se odnose na pravovremeno objavljivanje svih			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
		176	<p>relevantnih podataka i njihovu dostupnost svim učesnicima na tržištu električne energije i predstavljaju preduslov nediskriminatornog funkcionisanja tržišta.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana sadrže sve relevantne podatke koji se odnose na potrošnju, prenos električne energije, proizvodnju i balansno tržište.</p> <p>Pravilima iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju odgovornosti operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, proizvođača električne energije i krajnjeg kupca u vezi sa objavljivanjem tržišnih podataka, kao i druga pitanja neophodna za objavljivanje podataka.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije, a odluka o davanju saglasnosti Agencije na ta pravila se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.</p>			
aI.5.2	TSOs shall publish a general description of the congestion-management method applied under different circumstances for maximising the capacity available to the market, and a general scheme for the calculation of the interconnection capacity for the different timeframes, based upon the electrical and physical realities of the network. Such a scheme shall be subject to review by the regulatory authorities of the Member States concerned.	01. 109.1.7, 109.1.8	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>7) donese pravila o radu prenosnog sistema;</p> <p>8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <p>1) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa;</p> <p>2) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama;</p> <p>3) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu</p> <p>4) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije;</p>	DU	Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>5) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 6) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 7) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 8) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i 9) unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima.</p>			
aI.5.3	<p>The congestion management and capacity-allocation procedures in use, together with the times and procedures for applying for capacity, a description of the products offered and the obligations and rights of both the TSOs and the party obtaining the capacity, including the liabilities that accrue upon failure to honour obligations, shall be described in detail and made available in a transparent manner to all potential network users by TSOs.</p>	<p>01. 109.1.7, 109.1.8</p> <p>01. 64.4</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 7) donese pravila o radu prenosnog sistema; 8) donese pravila za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta;</p> <p>U skladu sa zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima Agencija će, saradivati sa regulatornim telima drugih država, kao i sa drugim međunarodnim organima i organizacijama u cilju:</p> <p>10) razvoja regionalnog i pan-evropskog tržišta električne energije i prirodnog gasa; 11) podsticanja operativnih sporazuma koji omogućavaju optimalno upravljanje mrežama; 12) postizanja jednakih uslova za sve učesnike na tržištu 13) promovisanja spajanja organizovanih tržišta električne energije; 14) zajedničkih raspodela prava na korišćenje prekograničnih prenosnih kapaciteta; 15) stvaranje uslova za adekvatan nivo prekograničnih kapaciteta u regionu i između regiona, kako bi se omogućio razvoj efektivne konkurencije i poboljšanje sigurnosti snabdevanja; 16) koordinisane primene mrežnih pravila i pravila za upravljanje zagušenjima, 17) doprinosa kompatibilnosti procesa razmene podataka, kao i</p>	DU	<p>Delimično usklađeno, stvoren osnov za donošenje podzakonskih aktata navedenih u b1).</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			unapređenje svog rada u skladu sa pozitivnim međunarodnim iskustvima i standardima.			
aI.5.4	The operational and planning security standards shall form an integral part of the information that TSOs publish in an open and public document. That document shall also be subject to review of the national regulatory authorities.	01. 57.1.5	Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 5) primene mehanizama za otklanjanje zagušenja u prenosnom sistemu, odnosno u transportnom sistemu i prati upotrebu naknada zbog zagušenja koje prikuplja operator prenosnog, odnosno transportnog sistema;	PU		
		01. 109.1.9	Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da: 9) objavi standarde u pogledu bezbednosti, upravljanja i planiranja rada prenosnog sistema, uključujući opšte principe za proračun ukupnog prenosnog kapaciteta i margine pouzdanosti na osnovu električnih i fizičkih karakteristika mreže;			
		01. 161.2.	Podaci o nivou opterećenja prenosnog, odnosno distributivnog sistema su javni, a vrsta, obim i način objavljivanja podataka moraju biti u skladu sa pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen.			
aI.5.5, aI.5.6 aI.5.7 aI.5.8 aI.5.9 aI.5.10	TSOs shall publish all relevant data concerning cross-border trade on the basis of the best possible forecast. In order to fulfil that obligation the market participants concerned shall provide the TSOs with the relevant data. The manner in which such information is published shall be subject to review by the regulatory authorities. TSOs shall publish at least: (a) annually: information on the long-term evolution of the transmission infrastructure and its impact on	01. 94.1.10, 94.1.12	Proizvođač električne energije je dužan da: 10) operatoru prenosnog ili distributivnog sistema stavlja na raspolaganje podatke potrebne za rad sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog i distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije; 12) dostavlja operatoru prenosnog i distributivnog sistema i Agenciji podatke neophodne u cilju ispunjenja propisanih obaveza o transparentnosti i praćenju tržišta električne energije.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>cross-border transmission capacity;</p> <p>(b) monthly: month- and year-ahead forecasts of the transmission capacity available to the market, taking into account all relevant information available to the TSO at the time of the forecast calculation (for example, impact of summer and winter seasons on the capacity of lines, maintenance of the network, availability of production units, etc.);</p> <p>(c) weekly: week-ahead forecasts of the transmission capacity available to the market, taking into account all relevant information available to the TSOs at the time of calculation of the forecast, such as the weather forecast, planned network maintenance work, availability of production units, etc.;</p> <p>(d) daily: day-ahead and intra-day transmission capacity available to the market for each market time unit, taking into account all netted day-ahead nominations, day-ahead production schedules, demand forecasts and planned network maintenance work;</p> <p>(e) total capacity already allocated, by market time unit, and all relevant conditions under which that capacity may be used (for example, auction clearing price, obligations on how to use the capacity, etc.), so as to identify any remaining capacity;</p> <p>(f) allocated capacity as soon as possible after each allocation, as well as an indication of prices paid;</p> <p>(g) total capacity used, by market time unit, immediately after nomination;</p> <p>(h) as closely as possible to real time: aggregated realised commercial and physical flows, by market time unit, including a description of the effects of any corrective actions taken by the TSOs (such as curtailment) for solving network or system problems;</p>	<p>01. 109.1.10, 109.1.14, 109.1.16</p> <p>01. 136.1.6</p> <p>01. 161.2.</p> <p>01. 169.3</p>	<p>Operator prenosnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>10) objavi procenu raspoloživog prenosnog kapaciteta za svaki dan, navodeći sve raspoložive kapacitete prenosa koji su već rezervisani. Objavljivanje se vrši u određenim intervalima pre dana korišćenja raspoloživog prenosnog kapaciteta i uključuje sedmične i mesečne procenjene vrednosti, kao i indikaciju o očekivanoj pouzdanosti raspoloživih kapaciteta;</p> <p>14) prikuplja i objavljuje podatke i informacije u skladu sa Pravilima o objavljivanju ključnih tržišnih podataka iz člana 176.;</p> <p>16) objavi relevantne podatke o ukupnoj prognoziranoj potrošnji i ostvarenoj potrošnji, o raspoloživosti i upotrebi objekata korisnika sistema, raspoloživosti i korišćenju mreže i interkonekcije, balansnoj energiji i rezervisanom kapacitetu;</p> <p>Operator distributivnog sistema električne energije dužan je da:</p> <p>6) verifikuje i dostavlja podatke operatoru prenosnog sistema neophodne za administriranje tržišta električne energije u skladu sa pravilima o radu tržišta električne energije na osnovu izmerenih vrednosti ili izračunatih na osnovu profila potrošnje;</p> <p>Podaci o nivou opterećenja prenosnog, odnosno distributivnog sistema su javni, a vrsta, obim i način objavljivanja podataka moraju biti u skladu sa pravilima o radu sistema na koji je objekat priključen.</p> <p>Učesnici na tržištu električne energije dužni su da operatoru prenosnog, odnosno distributivnog sistema, dostave sve potrebne podatke u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, pravilima o radu distributivnog sistema i pravilima o radu tržišta električne energije.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	<p>(i) ex-ante information on planned outages and ex-post information for the previous day on planned and unplanned outages of generation units larger than 100 MW.</p> <p>All relevant information shall be available for the market in due time for the negotiation of all transactions (such as the time of negotiation of annual supply contracts for industrial customers or the time when bids have to be sent into organised markets).</p> <p>The TSO shall publish the relevant information on forecast demand and on generation according to the timeframes referred to in points 5.5 and 5.6. The TSO shall also publish the relevant information necessary for the cross-border balancing market.</p> <p>When forecasts are published, the ex post realised values for the forecast information shall also be published in the time period following that to which the forecast applies or at the latest on the following day (D + 1).</p> <p>All information published by the TSOs shall be made freely available in an easily accessible form. All data shall also be accessible through adequate and standardised means of information exchange, to be defined in close cooperation with market participants. The data shall include information on past time periods with a minimum of two years, so that new market entrants may also have access to such data.</p> <p>TSOs shall exchange regularly a set of sufficiently accurate network and load flow data in order to enable load flow calculations for each TSO in their relevant area. The same set of data shall be made available to the regulatory authorities and to the Commission upon request. The regulatory authorities and the Commission shall ensure the confidential treatment of that set of data, by themselves and by any consultant carrying out analytical work for them on the basis of those data.</p>	01. 176	<p>Pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka se odnose na pravovremeno objavljivanje svih relevantnih podataka i njihovu dostupnost svim učesnicima na tržištu električne energije i predstavljaju preduslov nediskriminatornog funkcionisanja tržišta.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana sadrže sve relevantne podatke koji se odnose na potrošnju, prenos električne energije, proizvodnju i balansno tržište.</p> <p>Pravilima iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju odgovornosti operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije, proizvođača električne energije i krajnjeg kupca u vezi sa objavljivanjem tržišnih podataka, kao i druga pitanja neophodna za objavljivanje podataka.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana donosi operator prenosnog sistema uz saglasnost Agencije.</p> <p>Pravila iz stava 1. ovog člana se objavljuju na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije, a odluka o davanju saglasnosti Agencije na ta pravila se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
aI.6.	<p>Congestion-management procedures associated with a pre-specified timeframe may generate revenue only in the event of congestion which arises for that timeframe, except in the case of new interconnectors which benefit from an exemption under Article 7 of Regulation (EC) No 1228/2003 or Article 17 of this Regulation. The procedure for the distribution of those revenues shall be subject to review by the regulatory authorities and shall neither distort the allocation process in favour of any party requesting capacity or energy nor provide a disincentive to reduce congestion.</p>	<p>01. 57.1.5</p>	<p>Agencija obezbeđuje nediskriminatorni pristup sistemima, kao i efektivnu konkurenciju i efikasno funkcionisanje tržišta električne energije i prirodnog gasa, kroz praćenje: 5) primene mehanizama za otklanjanje zagušenja u prenosnom sistemu, odnosno u transportnom sistemu i prati upotrebu naknada zbog zagušenja koje prikuplja operator prenosnog, odnosno transportnog sistema;</p>	PU		
	<p>National regulatory authorities shall be transparent regarding the use of revenues resulting from the allocation of interconnection capacity.</p> <p>The congestion income shall be shared among the TSOs involved in accordance with criteria agreed between the TSOs involved and reviewed by the respective regulatory authorities.</p> <p>TSOs shall clearly establish beforehand the use they will make of any congestion income they may obtain and report on the actual use of that income. Regulatory authorities shall verify that such use complies with this Regulation and those Guidelines and that the total amount of congestion income resulting from the allocation of interconnection capacity is devoted to one or more of the three purposes set out in Article 16(6) of this Regulation.</p> <p>On an annual basis, and by 31 July each year, the regulatory authorities shall publish a report setting out the amount of revenue collected for the 12-month period up to 30 June of the same year and the use made of the revenues in question, together with verification that that use complies with this Regulation and those Guidelines and that the total amount of congestion income is devoted to one or more of the three prescribed purposes.</p> <p>The use of congestion income for investment to</p>	<p>01. 165.7</p>	<p>Svi prihodi stečeni dodelom prekograničnih kapaciteta mogu se koristiti za sledeće svrhe: 7) garantovanje raspoloživosti dodeljenog kapaciteta; 8) održavanje ili povećanje prekograničnih kapaciteta kroz investicije u mrežu, a naročito u izgradnju novih interkonektivnih dalekovoda.</p> <p>Ako se prihodi ne mogu efikasno koristiti u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana, mogu se koristiti, uz saglasnost Agencije, kao prihod koji Agencija uzima u obzir prilikom donošenja metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za prenos električne energije do maksimalnog iznosa koji odredi Agencija. Ostatak prihoda stavlja se na poseban interni račun operatora prenosnog sistema dok se ne stvore uslovi da se koristi u svrhe navedene u stavu 7. tač. 1) i 2) ovog člana.</p>			

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	maintain or increase interconnection capacity shall preferably be assigned to specific predefined projects which contribute to relieving the existing associated congestion and which may also be implemented within a reasonable time, particularly as regards the authorisation process.					

P R E D L O G

1. Naziv propisa EU Direktiva Evropskog parlamenta i Saveta 2009/73/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište prirodnog gasa , kojom se ukida Direktiva 2003/55/EZ (odnosi se na Evropski ekonomski prostor) (Sl. list br. L 211, 14.8.2009, p. 94–136) Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0094 – 0136)				2. „CELEX” oznaka EU propisa 32009L0073 32009L0073R(01)		
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa Ovlašćeni predlagač propisa - Vlada Obradivač: Ministarstvo rudarstva i energetike				4. datum izrade tabele 3. decembar 2014. godine		
5. Naziv (važećeg, nacрта, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom EU Predlog zakona o energetici Draft of Energy Law				6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2013-5		
7. Usklađenost odredaba propisa sa odredbama propisa EU						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa	Sadržina odredbe	Usklađenost odredbe propisa sa odredbom propisa EU	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1.	Predmet i područje primene	1.	Predmet zakona	potpuno usklađeno		

2.1.1.	<p>1. Definicije</p> <p>2. Za svrhe ove Direktive podrazumeva se da je:</p> <p>3. 1., „preduzeće za prirodni gas” - svako fizičko i pravno lice koje obavlja najmanje jednu od sledećih delatnosti: proizvodnju, transport, distribuciju, snabdevanje, nabavku ili skladištenje prirodnog gasa, uključujući i utečnjeni prirodni gas, odgovorno za komercijalne i tehničke poslove, i/ili poslove održavanja vezane za te delatnosti, ne uključujući krajnje potrošače;</p>	2.1.21.	<p>Značenje pojedinih izraza</p> <p>Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:</p> <p>21) energetski subjekt je pravno lice, odnosno preduzetnik, koje obavlja jednu ili više energetskih delatnosti iz člana 16. ovog zakona;</p>	potpuno usklađeno		
2.1.2.	<p>4. 2. „dovodna cevovodna mreža” - svaki cevovod ili mreža cevovoda koji se koriste i/ili su izgrađeni kao deo postrojenja za proizvodnju nafte ili gasa, ili koji se koriste za transport prirodnog gasa od jednog ili više takvih postrojenja do pogona za obradu, terminala ili krajnjeg pristanišnog terminala;</p>	2.1.18.	<p>18) dovodni gasovod je cevovod koji povezuje postrojenja za proizvodnju nafte ili prirodnog gasa sa objektima za preradu prirodnog gasa;</p>	potpuno usklađeno		
2.1.3.	<p>5. 3. „transport” - transport prirodnog gasa cevovodnom mrežom uglavnom visokog pritiska, koja nije dovodna cevovodna mreža niti deo cevovoda visokog pritiska koji se primarno koriste u sklopu lokalne distribucije prirodnog gasa, za potrebe isporuke potrošačima, ne uključujući snabdevanje;</p>	2.1.72.	<p>72) transport prirodnog gasa je prenošenje prirodnog gasa transportnim sistemom do krajnjih kupaca ili drugog transportnog sistema, distributivnih sistema ili skladišta prirodnog gasa, a ne obuhvata snabdevanje;</p>	potpuno usklađeno		

2.1.4.	6. 4. „operator transportnog sistema” - fizičko ili pravno lice koje obavlja delatnost transporta i odgovorno je za rad (upravljanje), održavanje i - ako je potrebno - razvoj transportnog sistema na datom području, a u odgovarajućem slučaju i za njegove interkonekcije sa drugim sistemima, kao i da trajno obezbedi da sistem može da zadovolji prihvatljive potrebe za transportom gasa;	2.1.49.	49) operator transportnog sistema prirodnog gasa je energetska subjekt koji obavlja delatnost transporta prirodnog gasa i upravljanja transportnim sistemom za prirodni gas i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj transportnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispunji potrebe za transportom prirodnog gasa na ekonomski opravdan način;	potpuno usklađeno		
2.1.5.	7. 5. „distribucija” - transport prirodnog gasa kroz lokalne ili regionalne gasovodne mreže radi isporuke potrošačima, ne uključujući snabdevanje;	2.1.16.	16) distribucija prirodnog gasa je prenošenje prirodnog gasa preko distributivnog sistema radi isporuke prirodnog gasa krajnjim kupcima, odnosno drugom distributivnom sistemu, a ne obuhvata snabdevanje prirodnim gasom;	potpuno usklađeno		
2.1.6.	8. 6. „operator distributivnog sistema” - fizičko ili pravno lice koje obavlja delatnost distribucije i odgovorno je za rad (upravljanje), održavanje i - ako je potrebno - razvoj distributivnog sistema na datom području, a u odgovarajućem slučaju i za njegove interkonekcije sa drugim sistemima, kao i da trajno obezbedi da sistem može da zadovolji prihvatljive potrebe za distribucijom gasa;	2.1.45.	45) operator distributivnog sistema prirodnog gasa je energetska subjekt koji obavlja delatnost distribucije prirodnog gasa i upravljanja distributivnim sistemom za prirodni gas i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području, njegovo povezivanje sa drugim sistemima i za obezbeđenje dugoročne sposobnosti sistema da ispunji potrebe za distribucijom prirodnog gasa na ekonomski opravdan način;	potpuno usklađeno		
2.1.7.	9. 7. „snabdevanje” - prodaja (uključujući preprodaju)	2.1.65.	65) snabdevanje prirodnim gasom je prodaja prirodnog gasa kupcima za njihove	potpuno usklađeno		

	prirodnog gasa potrošačima, uključujući i utečnjeni prirodni gas;		potrebe ili radi preprodaje;			
2.1.8.	0. 8. „preduzeće za snabdevanje” - svako fizičko ili pravno lice koje obavlja delatnost snabdevanja;	2.1.21.	21) energetski subjekt je pravno lice, odnosno preduzetnik, koje obavlja jednu ili više energetskih delatnosti iz člana 16. ovog zakona;	potpuno usklađeno		
2.1.9.	1. 9. „skladište” - objekat korišćen za skladištenje prirodnog gasa, koji je u vlasništvu i/ili kojim upravlja preduzeće za prirodni gas, uključujući i deo pogona za utečnjeni prirodni gas korišćen za skladištenje, ali ne uključujući deo koji se koristi za proizvodnju niti objekte rezervisane isključivo za obavljanje delatnosti operatora transportnog sistema;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.10.	2. 10. „operator skladišnog sistema” - fizičko ili pravno lice koje obavlja delatnost skladištenja i odgovorno je za upravljanje skladištem;	2.1.48.	48) operator skladišta prirodnog gasa je energetski subjekt koji obavlja delatnost skladištenja i upravljanja skladištem prirodnog gasa i odgovoran je za rad, održavanje i razvoj skladišta prirodnog gasa;	potpuno usklađeno		
2.1.11.	3. 11. „postrojenje za utečnjeni prirodni gas” - terminal koji se koristi za prevođenje prirodnog gasa u tečno stanje ili utakanje, istakanje i vraćanje utečnenog prirodnog gasa u gasovito stanje, i obuhvata i pomoćne usluge kao i privremeno skladištenje potrebno za proces regasifikacije i kasnije utiskivanje u transportni sistem, ali ne uključuje bilo koji			neusklađeno	Republika Srbija nema postrojenja za utečnjeni prirodni gas	

	deo terminala za utečnjeni prirodni gas koji se koristi za skladištenje;					
2.1.12.	4. 12. „operator sistema za utečnjeni prirodni gas” - fizičko ili pravno lice koje obavlja delatnost prevođenja prirodnog gasa u tečno stanje ili utakanje, istakanje i vraćanje utečnjenog prirodnog gasa u gasovito stanje, i odgovorno je za upravljanje postrojenjem za utečnjeni prirodni gas;			neusklađeno	Republika Srbija nema postrojenja za utečnjeni prirodni gas	
2.1.13.	5. 13. „sistem” - transportne mreže, distributivne mreže, postrojenja za utečnjeni prirodni gas i/ili skladišta koje poseduje ili kojima upravlja preduzeće za prirodni gas, uključujući rezervu u sistemu (linepack), i njihove objekte za pružanje pratećih usluga kao i objekte povezanih preduzeća, neophodne za omogućavanje pristupa transportu, distribuciji i utečnjenom prirodnom gasu;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.14.	6. 14. „prateće usluge” - sve usluge neophodne za pristup i rad mreža za transport i/ili distribuciju i/ili postrojenja za utečnjeni prirodni gas i/ili skladišta, uključujući podešavanje punjenja, namešavanje i utiskivanje inertnog gasa, ne uključujući objekte rezervisane isključivo za obavljanje delatnosti operatora transportnih sistema;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	

2.1.15.	7. 15. „rezerva u sistemu” (linepack) - skladištenje gasa pod pritiskom u transportnim i distributivnim sistemima, ne uključujući objekte rezervisane isključivo za obavljanje delatnosti operatora transportnih sistema;	2.1.33.	33) lajnpak (line-pack) je aktuelna količina prirodnog gasa koja se pod pritiskom skladišti u gasovodu (transportnom, odnosno distributivnom sistemu), koja se kratkoročno može koristiti za održavanje sigurnosti rada i balansiranje sistema u okviru dozvoljenog opsega promene pritiska;	potpuno usklađeno		
2.1.16.	16. „interkonektovani sistem” - više međusobno povezanih sistema;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.17.	8. 17. „interkonektor” - transportni cevovod koji se proteže preko granice između država članica isključivo u cilju povezivanja njihovih nacionalnih transportnih sistema;	2.1.24.	24) interkonektor je gasovod, naftovod, odnosno produktovod koji prelazi granicu između država radi povezivanja njihovih transportnih sistema, kao i oprema koja se koristi za povezivanje elektroenergetskih sistema;	potpuno usklađeno		
2.1.18.	9. 18. „direktni vod” - gasovod za prirodni gas koji je komplementaran interkonektovanom sistemu;	2.1.14.	14) direktni gasovod je cevovod koji povezuje proizvođača sa objektom izolovanog kupca prirodnog gasa;	potpuno usklađeno		
2.1.19.	20. 19. „integrisano preduzeće za prirodni gas” - vertikalno ili horizontalno integrisano preduzeće;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.20.	21. 20. „vertikalno integrisano preduzeće” - preduzeće za prirodni gas ili grupa preduzeća za prirodni gas kod kojih je isto lice/lica direktno ili indirektno ovlašćeno da vrši kontrolu, pri čemu preduzeće/grupa	2.1.9.	9) vertikalno integrisano preduzeće je energetska subjekt ili grupa energetskih subjekata gde isto lice ima pravo, direktno ili indirektno da sprovodi upravljanje i gde energetska subjekt ili grupa pored jedne od sledećih	potpuno usklađeno		

	preduzeća obavlja najmanje jednu od delatnosti koje se odnose na transport, distribuciju, utečnjeni prirodni gas ili skladištenje, i najmanje jednu od delatnosti koje se odnose na proizvodnju ili snabdevanje prirodnim gasom;		delatnosti: prenos električne energije i upravljanje prenosnim sistemom ili transport prirodnog gasa i upravljanje transportnim sistemom, distribucija električne energije i upravljanje distributivnim sistemom, distribucija i upravljanje distributivnim sistemom za prirodni gas, skladištenje i upravljanje skladištem prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od sledećih delatnosti: proizvodnju električne energije ili prirodnog gasa, snabdevanje električnom energijom ili prirodnim gasom ili javno snabdevanje prirodnim gasom;			
2.1.21.	22. 21. „horizontalno integrisano preduzeće” - preduzeće koje obavlja najmanje jednu od delatnosti koje se odnose na proizvodnju, transport, distribuciju, snabdevanje ili skladištenje prirodnog gasa, i neku delatnost koja nije vezana za gas;	2.1.80.	80) horizontalno integrisano preduzeće je energetska subjekt koji pored jedne od energetskih delatnosti u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa obavlja i najmanje jednu od delatnosti koja nije u oblasti električne energije, odnosno prirodnog gasa;	potpuno usklađeno		
2.1.22.	23. 22. „povezano preduzeće” - zavisno preduzeće u smislu člana 41. Sedmog uputstva Saveta 83/349/EEZ od 13. juna 1983, zasnovanog na članu 44. 2) g)( ) Ugovora o konsolidovanim računima , i/ili preduzeće koje poseduje udeo u drugim preduzećima, u smislu člana 33. 1) tog Ugovora, i/ili preduzeće koje pripada istim akcionarima;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	

2.1.23.	24. 23. „korisnik sistema” - fizička i pravna lica koja vrše snabdevanje, ili se snabdevaju, preko sistema;	2.1.28.	28) korisnik sistema je proizvođač električne energije i prirodnog gasa, krajnji kupac čiji je objekat priključen na sistem, snabdevač i drugi operator sistema;	potpuno usklađeno		
2.1.24.	25. 24. „potrošač” - kupac na veliko ili krajnji potrošač prirodnog gasa, ili preduzeće za prirodni gas koje kupuje prirodni gas;	2.1.32.	32) kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje energiju ili energent za svoje potrebe ili radi preprodaje;	potpuno usklađeno		
2.1.25.	26. 25. „domaćinstva” - potrošači koji kupuju prirodni gas za sopstvenu potrošnju u domaćinstvu;	2.1.31.	31) kupac iz kategorije domaćinstvo je krajnji kupac koji kupuje električnu energiju ili prirodni gas za potrošnju svog domaćinstva i za zajedničku potrošnju domaćinstava isključujući obavljanje komercijalnih ili profesionalnih delatnosti;	potpuno usklađeno		
2.1.26.	27. 26. „potrošači koji nisu domaćinstva” - potrošači koji kupuju prirodni gas koji neće koristiti za sopstvenu potrošnju u domaćinstvu;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.27.	28. 27. „krajnji potrošači” - potrošači koji kupuju prirodni gas za sopstvene potrebe;	2.1.29.	29) krajnji kupac je pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koji kupuje električnu energiju ili prirodni gas za svoje potrebe;	potpuno usklađeno		
2.1.28.	29. 28. „kvalifikovani kupci” - potrošači koji mogu da kupuju gas od snabdevača po sopstvenom izboru, u smislu člana 37;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.29.	30. 29. „kupci na veliko” - fizička i pravna lica, izuzev operatora transportnog i operatora distributivnog sistema, koja			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	

	kupuju prirodni gas radi preprodaje u okviru ili izvan sistema, ako postoji;					
2.1.30.	31. 30. „dugoročno planiranje” - planiranje kapaciteta za snabdevanje i transport preduzeća za prirodni gas na dugoročnoj osnovi, sa ciljem zadovoljenja potreba prirodnog gasa u sistemu, obezbeđenja različitih izvora snabdevanja i sigurnog snabdevanja potrošača;			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.31.	32. 31. „tržište u razvoju” - država članica u kojoj je prva komercijalna isporuka prema njenom prvom dugoročnom ugovoru o snabdevanju gasom izvršena pre ne više od deset godina;			neprenosivo	Tržište prirodnog gasa Republike Srbije ne može se smatrati tržištem u razvoju	
2.1.32.	33. 32. „sigurnost” - sigurnost snabdevanja prirodnog gasa, ali i tehnička bezbednost;	2.1.62.	62) sigurnost snabdevanja električnom energijom i prirodnim gasom je obezbeđivanje potrebnih količina električne energije i prirodnog gasa krajnjim kupcima, kao i tehnička sposobnost prenosnih, transportnih i distributivnih sistema da omoguće isporuku do krajnjih kupaca,	potpuno usklađeno		
2.1.33.	34. 33. „nova infrastruktura” - infrastruktura koja nije završena do 4. avgusta 2003;	2.1.42.	42) novi infrastrukturni objekti su objekti koji nisu izgrađeni do dana stupanja na snagu ovog zakona i koji se mogu izuzeti od primene prava na regulisani pristup sistemu;	potpuno usklađeno		
2.1.34.	35. 34. „ugovor o snabdevanju gasom” - ugovor o snabdevanju prirodnim gasom, ne uključujući			delimično usklađeno	nije implementirano posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	

	gasne finansijske derivate (fjučerse i opcije);					
2.1.35.	36. 35. „gasni finansijski derivati” - finansijski instrumenti navedeni u tačkama 5,6 ili 7 dela C Aneksa I Direktive 2004/39/EZ Evropskog parlamenta i Saveta od 21. aprila 2004 o tržištima finansijskih instrumenata, ako se ti instrumenti odnose na prirodni gas;			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU	
2.1.36.	37. 36. „kontrola” - prava, ugovori ili druga sredstva kojima se, posebno ili zajednički, i uvažavajući odnosne činjenice ili legilativu, daje mogućnost vršenja presudnog uticaja na preduzeće, a posebno: 38. a) vlasništvo ili pravo korišćenja celokupne imovine ili dela imovine preduzeća; 39. b) prava ili ugovori koji omogućavaju presudni uticaj na sastav, glasanje ili odluke organa nekog preduzeća.	2.1.10.	10) kontrola energetske subjekta podrazumeva pravo ili mogućnost jednog lica samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički deluju, da vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem a) učešća u osnovnom kapitalu ili prava korišćenja celokupne ili dela imovine, b) ugovora ili prava na imenovanje većine direktora, odnosno članova nadzornog odbora ili glasanje i odluke tih organa;	potpuno usklađeno		
3.1.	40. Postizanje konkurentnog, sigurnog i ekološki održivog tržišta prirodnog gasa, jednak tretman	3.	Ciljevi energetske politike	potpuno usklađeno		
3.2.	Obaveza javnog servisa vezane za pružanje javnih usluga, pristup sistemu i dugoročno planiranje	4. 15. 247. 260. 275.	4.Strategija 15.Planovi razvoja 247.Odgovornosti i dužnosti operatora transportnog sistema 260.Odgovornosti i dužnosti operatora distributivnog sistema 275.Odgovornosti i dužnosti operatora skladišta prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
3.3	Zaštita krajnjeg potrošača		Energetski ugroženi	potpuno		

		10. 300.301.305.	kupac Zaštita krajnjih kupaca	usklađeno		
3.4.	Mere kojima se obezbeđuje sigurnost snabdevanja, podsticanje unapređenja energetske efikasnosti kao i efikasno otvaranje tržišta.	3.	Ciljevi energetske politike stvaranja uslova za pouzdan i bezbedan rad i održivi razvoj energetskih sistema obezbeđivanja uslova za unapređenje energetske efikasnosti u obavljanju energetskih delatnosti i potrošnji energije; stvaranja uslova za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije; unapređenja zaštite životne sredine u svim oblastima energetskih delatnosti; stvaranje uslova za investiranje u energetiku.	potpuno usklađeno		
3.5.	Prava potrošača	300. 301.	Zaštita krajnjih kupaca	potpuno usklađeno		
3.6.	Promena snabdevača	305.	Pravila o promeni snabdevača	potpuno usklađeno		
3.7.	Mere za ostvarivanje ciljeva socijalne i ekonomske ravnoteže, zaštite životne sredine i sigurnost snabdevanja	3.	Ciljevi energetske politike Stvaranja ekonomskih, privrednih i finansijskih uslova za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije stvaranje uslova za korišćenje novih izvora energije Povezivanja energetskog sistema Republike Srbije sa energetskim sistemima drugih država	potpuno usklađeno		
3.8.	Podsticanje energetske efikasnosti	3. 253.	Ciljevi energetske politike Napredni meri sistemi	potpuno usklađeno		

		263.				
3.9.	Informisanje i zaštita prava potrošača	298. 57. 300.	Prava i obaveze u snabdevanju krajnjih kupaca Poslovi Agencije Zaštita krajnjih kupaca	potpuno usklađeno		
3.10.	Ne primenjivanje odredbi čl. 4			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU	
3.11.	Obaveštavanje Komisije o izvršenju ove Direktive			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU	
3.12.	Lista informacija po pitanju prava energetske potrošača			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU	
4.	Procedure izdavanja dozvola/odobrenja, saglasnosti, licenci. za izgradnju ili rad objekta	17. 19.-23. 25. 30.-35.	Uslovi za obavljanje energetske delatnosti Licenca Energetska dozvola	potpuno usklađeno		
5.	Praćenje sigurnosti snabdevanja	11.	Izveštaj o sigurnosti snabdevanja	potpuno usklađeno		
6.	Regionalna solidarnost	3.	Ciljevi energetske politike	potpuno usklađeno		
7.1.	Podsticanje regionalne saradnje 1. Države članice i regulatorna tela moraju međusobno da saraduju u cilju integracije svojih nacionalnih tržišta na jednom i više regionalnih nivoa, što je prvi korak u pravcu stvaranja potpuno liberalizovanog unutrašnjeg tržišta. Pre svega, regulatorna tela (ako države članice tako odrede) ili države članice podstiču i omogućavaju saradnju operatora transportnog	9. 64. 68.	Promocija regionalne saradnje Odnosi Agencije sa drugim organima i međunarodnim organizacijama Mehanizmi saradnje	potpuno usklađeno		

	<p>sistema na regionalnom nivou, uključujući prekogranična pitanja s ciljem stvaranja konkurentnog unutrašnjeg tržišta prirodnog gasa, unapređuju usaglašenost njihovog pravnog, regulatornog i tehničkog okvira, i omogućavaju integraciju izolovanih sistema koji predstavljaju ostrva unutar Zajednice. Geografska područja pokrivena takvom regionalnom saradnjom moraju obuhvatiti saradnju na geografskim područjima definisanim u skladu sa članom 12 (3) Uredbe(EZ) 715/2009. takva saradnja može da pokrije i druge geografske oblasti.</p>					
7.2.	<p>2. Agencija saraduje sa nacionalnim regulatornim telima i operatorima transportnog sistema kako bi obezbedila kompatibilnost regulatornih okvira između regiona, a u cilju stvaranja konkurentnog unutrašnjeg tržišta prirodnog gasa. Ako Agencija smatra da je potrebno doneti obavezujuća pravila takve saradnje, daće odgovarajuće preporuke</p>	64.	<p>Odnosi Agencije sa drugim organima i međunarodnim organizacijama</p>	delimično usklađeno	<p>Potpuna usklađenost će se postići po pristupanju u EU</p>	
7.3.	<p>3. Države članice primenom ove Direktive obezbeđuju da operatori transportnog sistema imaju jedan ili više integrisanih sistema na regionalnom nivou koji pokrivaju dve ili više država članica kada je reč o raspodeli kapaciteta i kontroli sigurnosti snabdevanja.</p>			neusklađeno	<p>Potpuna usklađenost će se postići po pristupanju u EU</p>	
7.4.	<p>4. Ako vertikalno integrisani operatori transportnog sistema učestvuju u zajedničnom</p>			neusklađeno	<p>Potpuna usklađenost će se postići po pristupanju u EU</p>	

	preduzeću formiranom radi sprovođenja takve saradnje, to zajedničko preduzeće donosi i sprovodi program koji utvrđuje mere za sprečavanje diskriminatornog i nekonkurentnog ponašanja. Taj program sadrži posebne obaveze zaposlenih u cilju sprečavanja diskriminatornog i nekonkurentnog ponašanja. Njega odobrava Agencija. Rad u skladu sa programom kontrolisaće nezavisna stručna lica vertikalno integrisanih operatora transportnog sistema.					
8.	Tehnički propisi	220.	Obavljanje delatnosti	potpuno usklađeno		
9.	Razdvajanje transportnih sistema i operatora transportnih sistema	224. 225. 227. 232.-236.	Operator transportnog sistema Nezavisni operator sistema, Nezavisni operator transporta	potpuno usklađeno		
10.1.	Određivanje i sertifikacija operatora transportnog sistema 1. Pre nego što neko preduzeće dobije licence i bude određeno za operatora transportnog sistema ono mora proći sertifikaciju u skladu sa postupkom utvrđenim u stavovima 4, 5 i 6 ovog člana i u članu 3 Uredbe (EZ) 715/2009.	239.	Sertifikacija i određivanje operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		
10.2.	2. Preduzećima koja poseduju transportni sistem i imaju sertifikat nacionalnog regulatornog tela da su usklađeni sa zahtevima iz člana 9, izdat prema postupku sertifikacije,	239.1.	Sertifikacija i određivanje operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		

	države članice dodeljuju licencu i određuju ih za operatora transportnog sistema. O tom određivanju za operatora transportnog sistema se obaveštava Komisija i ono se objavljuje u Službenom listu Evropske unije					
10.3.	3. Operatori transportnog sistema obaveštavaju nadležna regulatorna tela o svim planiranim aktivnostima koje mogu da zahtevaju ponovnu procenu njihove usklađenosti sa zahtevima iz člana 9.	242.	Sertifikacija i određivanje operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		
10.4.	4. Nadležna regulatorna tela kontrolišu održavanje usklađenosti operatora transportnog sistema sa odredbama iz člana 9. Ona pokreću postupak sertifikacije u cilju potvrde takve usklađenosti u sledećim slučajevima: a) po dobijanju obaveštenja od operatora transportnog sistema prema odredbama iz stava 3, b) na sopstvenu inicijativu, ukoliko imaju saznanje da planirana promena prava ili uticaja na vlasnike transportnog sistema ili operatora transportnog sistema može da vodi do kršenja člana 9. ili ako imaju razlogda veruju da je do tog kršenja već došlo, ili c) na osnovu opravdanog zahteva Komisije.	242.2.	Sertifikacija i određivanje operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		
10.5.	5. Nadležna regulatorna tela usvajaju odluku o sertifikaciji operatora transportnog sistema u roku od četiri meseca od datuma prijave koju je izvršio operator transportnog sistema ili od	241.	Sertifikacija operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		

	datuma dostavljanja zahteva Komisije. Po isticanju tog roka smatraće se da je sertifikat dodeljen. Eksplicitna ili prećutna odluka nadležnih regulatornih tela stupa na snagu tek po okončanju postupka utvrđenog u stavu 6.					
10.6.	6. Eksplicitnu ili prećutnu odluku o sertifikaciji operatora transportnog sistema nadležna regulatorna tela prijavljuju, bez odlaganja, Komisiji, zajedno sa svim relevantnim informacijama po pitanju te odluke. Komisija postupa u skladu sa postupkom utvrđenim članom 3 Uredbe (EZ) 715/2009.	241.4.	Sertifikacija operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		
10.7.	7. Nadležna regulatorna tela i Komisija mogu da zatraže od operatora transportnog sistema i preduzeća za proizvodnju ili snabdevanje bilo kakvu informaciju koja je od značaja za uspunjavanje njihovih dužnosti iz ovog člana.	244.1	Sertifikacija operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		
10.8.	8. Nadležna regulatorna tela i Komisija imaju obavezu čuvanja poverljivosti komercijalno osetljivih informacija.	244.2	Sertifikacija operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		
11.	Sertifikacija u odnosu na treće zemlje	245.	Sertifikacija operatora transportnog sistema u vezi sa trećim zemljama	potpuno usklađeno		
12.	Određivanje operatora skladišta i sistema za utečnjeni prirodni gas	273.	Operator skladišta prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
13.	Dužnosti operatora transportnog sistema, skladišta i/ili sistema za utečnjeni prirodni gas	247.-248. 275.-276.	Odgovornosti i dužnosti operatora transportnog sistema, Odgovornosti i dužnosti operatora skladišta prirodnog	potpuno usklađeno		

			gasa,			
14.	Nezavisni operatori sistema	227.-231.	Nezavisni operator sistema	potpuno usklađeno		
15.	Razdvajanje vlasnika transportnog sistema i operatora skladišnog sistema	229.-230.	Dužnosti vlasnika transportnog sistema	potpuno usklađeno		
16.	Obaveza poverljivosti za operatera transportnog sistema i vlasnika transportnog sistema	231.	Čuvanje poverljivih informacija operatora transportnog sistema i vlasnika transportnog sistema	potpuno usklađeno		
17.	Sredstva, oprema, zaposleni i identitet operatora transportnog sistema	232.-233.	Nezavisni operator transporta.	potpuno usklađeno		
18.	Nezavisnost operatora transportnog sistema	234.	Nezavisni operator transporta	potpuno usklađeno		
19.	Nezavisnost zaposlenih i rukovodstva operatora transportnog sistema	235.	Nezavisni operator transport	potpuno usklađeno		
20.	Nadzorno telo	236.	Nezavisni operator transport	potpuno usklađeno		
21.	Program za sprečavanje diskriminacije i lice zaduženo za njegovo praćenje	237.-238.	Program usklađenosti i lice za praćenje usklađenosti	potpuno usklađeno		
22.	Razvoj mreže i ovlašćenja za donošenje investicionih odluka	250.	Razvoj transportnog sistema i ovlašćenje za donošenje investicionih odluka	potpuno usklađeno		
23.	Odlučivanje o priključenju skladišta, postrojenja za regasifikaciju utečnjelog prirodnog gasa i industrijskih potrošača na transportni sistem	265.-272.	Priključenje na transportni i distributivni sistem prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
24.	Određivanje operatora sistema za distribuciju	260.-262., 264.	Operator distributivnog sistema (odgovornost i dužnosti, pravila o radu)	potpuno usklađeno		
25.	Dužnosti operatora distributivnog sistema	260.-262.	Odgovornosti i dužnosti operatora distributivnog sistema	potpuno usklađeno		
26.	Izdvajanje operatora distributivnog sistema	257.	Razdvajanje operatora distributivnog sistema	potpuno usklađeno		
27.	Obaveza poverljivosti za	261.1.17.	Operatori sistema dužni su da	potpuno		

	operatora distributivnog sistema		obezbude tajnost komercijalno osetljivih i poslovnih podataka	usklađeno		
28.	Zatvoreni distributivni sistemi	-		neprenosivo	Diskreciona odredba	
29.	Kombinovani operator	-		neusklađeno	Diskreciona odredba	
30.	Pravo pristupa računima	57.2. 57.7.	Poslovi Agencije	potpuno usklađeno		
31.	Razdvajanje računa	18.	Razdvajanje računa	potpuno usklađeno		
32.	Pristup treće strane	228. 232.	Dužnosti nezavisnog operatora sistema Nezavisni operator transporta	potpuno usklađeno		
33.	Pristup skladištu	287.	Pristup skladištu prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
34.	Pristup dovodnim gasovodima	265-272. 283-285.	Priključenje na transportni i distributivni sistem prirodnog gasa Pristup transportnom i distributivnom sistemu prirodnog gasa i sistemu za skladištenje prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
35.	Odbijanje pristupa	285.	Odbijanje pristupa	potpuno usklađeno		
36.	Nova infrastruktura	288.	Izuzeća za novu infrastrukturu u oblasti prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
37.	Otvaranje tržišta i reciprocitet			neprenosivo	Odredba je po prirodi takva da je ne može implementirati Republika Srbija	
38.	Direktni gasovodi	36.	Direktni gasovodi Energetska dozvola za izgradnju direktnih dalekovoda i direktnih gasovoda može se izdati u slučaju odbijanja pristupa sistemu ili otpočinjanja rešavanja spora	potpuno usklađeno		

			povodom pristupa sistemu			
39.	Određivanje i nezavisnost regulatornih tela	38.	Položaj Agencije za energetiku	potpuno usklađeno		
40.	Opšti ciljevi regulatornog tela	38.	Položaj Agencije za energetiku	potpuno usklađeno		
41.	Nadležnosti i ovlašćenja regulatornog tela	48.-57.	Poslovi Agencije	potpuno usklađeno		
42.	Regulatorni režim za prekogranična pitanja	53.1.2. 57.1.4. 57.1.7. 64.	Poslovi Agencije Odnosi Agencije sa drugim organima i međunarodnim organizacijama	potpuno usklađeno		
43.	Usklađenost sa Smernicama			neprenosivo	Nije predmet usklađivanja u užem smislu	
44.1.	Evidentiranje 1.Države članice moraju zahtevati od preduzeća za snabdevanje da nadležnim nacionalnim telima, uključujući regulatorno telo, nacionalnim telima za zaštitu konkurencije i Komisiji, za potrebe ispunjavanja njihovih zadataka, u periodu od najmanje pet godina drže na raspolaganju relevantne podatke u vezi sa svim transakcijama na osnovu ugovora o snabdevanju gasom i gasnim (finansijskim) derivatima sa potrošačima na veliko i operatorima transportnog sistema, kao i sa operatorima za skladišta i utečnjeni prirodni gas.			neusklađeno	Biće usklađeno donošenjem podzakonskih akata ovog zakona	
44.2.	2.Podaci moraju obuhvatati detalje o karakteristikama relevantnih transakcija, kao što su trajanje, pravila isporuke i	250.2.- 250.4.	Razvoj transportnog sistema i ovlašćenje za donošenje investicionih odluka	potpuno usklađeno		

	obračuna, količina, datumi i vremena izvršenja i cene transakcija, sredstva identifikacije odnosno potrošača na veliko, kao i posebne detalje o svim neizmirenim ugovorima o snabdevanju gasom i gasnim derivatima.					
44.3.	3. Regulatorno telo može da odluči da učesnicima na tržištu učini dostupnim elemente ovih informacija, pod uslovom da se ne otkrivaju komercijalno osetljive informacije o pojedinačnim akterima na tržištu ili pojedinačnim transakcijama. Ovaj stav ne primenjuje se na informacije o finansijskim instrumentima obuhvaćenim Direktivom 2004/39/EZ	251.	Agencije je dužna da organizuje konsultacije o planu iz člana 250. stav 1. sa postojećim i potencijalnim korisnicima sistema, na nepristrasan i transparentan način	potpuno usklađeno		
44.4.	4. Da bi se obezbedila ujednačena primena ovog člana, Komisija može da usvoji Smernice koje definišu metode i načine vođenja evidencije, kao i formu i sadržaj evidentiranih podataka. Te mere, namenjene dopuni pratećih elemenata ove Direktive, usvajaju se u skladu sa regulatornim postupkom, imajući u vidu odredbe iz člana 51(3).			neprenosivo	Odredba je po prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU.	
44.5.	5. S obzirom na transakcije u gasnim derivatima preduzeća za snabdevanje sa potrošačima na veliko i operatorima transportnog sistema, kao i sa operatorima skladišta i utečjenog prirodnog gasa, ovaj član primenjuje se kada Komisija usvoji Smernice iz stava 4			neprenosivo	Odredba je po prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU.	

44.6.	6.Odredbe ovog člana ne stvaraju dodatne obaveze nadležnim telima iz stava 1 za subjekte obuhvaćene oblašću primene Direktive 2004/39/EZ.			neprenosivo	Odredba je po prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU.	
44.7.	7.U slučaju da nadležnim telima iz stava 1 treba pristup podacima evidentiranim kod subjekata obuhvaćenih oblašću primene Direktive 2004/39/EZ, te podatke obezbeđuju im nadležna tela odgovorna na osnovu te Direktive.			neprenosivo	Odredba je po prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU.	
45.	Tržišta prodaje na malo	291. 297. 298.	Tržište prirodnog gasa Snabdevanje krajnjih kupaca prirodnim gasom Prava i obaveze u snabdevanju krajnjih kupaca Krajnji kupci prirodnog gasa imaju pravo da slobodno biraju snabdevača na tržištu, s tim što domaćinstva to pravo počinju da ostvaruju 1. januara 2015. godine.	potpuno usklađeno		
46.	Zaštitne mere	314.-319.	Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu	potpuno usklađeno		
47.	Ravnioravni uslovi			neprenosivo	Odredba je po prirodi takva da je mogu implementirati zemlje članice EU.	
48.	Odstupanja u vezi sa obavezama po principu „uzmi ili plati”	289. 290.	Obaveze „uzmi ili plati”	potpuno usklađeno		
49.	Nova i izolovana tržišta	-		neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da se ne može primeniti na	

					tržište Republike Srbije	
50.-56.	Postupak revizije Odbor Izveštavanje Prestanak važenja Sprovođenje Stupanje na snagu Adresati	-		neprenosivo	Prelazne i završne odredbe	
A.1	Mere zaštite potrošača	300. 301.	Zaštita krajnjih kupaca	potpuno usklađeno		
A.2	Uporedni sadržaj	-		neprenosivo	Sadrži izmene kojima se ukida prethodna direktiva	

P R E D L O G

<p>1. Naziv propisa EU</p> <p>Uredba Evropskog parlamenta i Saveta 715/2009 o uslovima za pristup mrežama za transport prirodnog gasa, na osnovu koje prestaje da važi Uredba (EZ) br. 1775/2005 (Sl. list br. L 289, 13.7.2009, p. 1–13)</p> <p>Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005 (<i>Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0036 – 0054</i>)</p>				<p>2. „CELEX” oznaka EU propisa</p> <p>32009R0715 32009R0715R(01) 32009R0715R(02) 32009R0715R(03) 32010D0685 32012D0490 32013R0347</p>		
<p>3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa</p> <p>Ovlašćeni predlagač propisa – Vlada Obrađivač: Ministarstvo rudarstva i energetike</p>				<p>4. datum izrade tabele</p> <p>3. decembar 2014. godine</p>		
<p>5. Naziv (važećeg, nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom EU</p> <p>Predlog zakona o energetici Draft of Energy Law</p>				<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA</p> <p>2013-5</p>		
<p>7. Usklađenost odredaba propisa sa odredbama propisa EU</p>						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R.Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost odredbe propisa sa odredbom propisa EU	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti propisa sa propisima EU
1.	Predmet i obim	1.	Predmet zakona	delimično usklađeno	Republika Srbija ne poseduje sisteme za LNG	
2.1.1.	1. Definicije	2.1.72.	72) transport prirodnog gasa je prenošenje prirodnog gasa	potpuno usklađeno		

	<p>12. U svrhe ove Uredbe, primenjuju se sledeće definicije:</p> <p>13. 1), „transport“ označava transport prirodnog gasa kroz mrežu, koja uglavnom sadrži gasovode visokog pritiska, osim uzvodne gasovodne mreže i osim dela gasovoda visokog pritiska koji se uglavnom koristi u kontekstu lokalne distribucije prirodnog gasa, sa ciljem njegove isporuke kupcima, ali ne uključujući snabdevanje;</p>		transportnim sistemom do krajnjih kupaca ili drugog transportnog sistema, distributivnih sistema ili skladišta prirodnog gasa, a ne obuhvata snabdevanje;			
2.1.2.	14. 2), „ugovor o transportu“ označava ugovor koji je operator transportnog sistema zaključio sa korisnikom mreže radi vršenja transporta;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.3.	15. 3), „kapacitet“ označava maksimalni protok, iskazan u normalnim kubnim metrima po vremenskoj jedinici ili u jedinici energije po vremenskoj jedinici, na koju korisnik mreže ima pravo u skladu sa odredbama ugovora o transportu;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.4.	16. 4), „neiskorišćen kapacitet“ označava stalni kapacitet koji je korisnik mreže stekao po ugovoru o transportu, ali koji taj korisnik nije nominovao u roku navedenom u ugovoru;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.5.	17. 5), „upravljanje preopterećenjem“ označava			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama	

	upravljanje portfeljem kapaciteta operatora transportnog sistema sa ciljem optimalnog i maksimalnog iskorišćenja tehničkog kapaciteta i blagovremenog otkrivanja budućih tačaka preopterećenja i prezasićenja;				zakona	
2.1.6.	48. 6), „sekundarno tržište“ označava tržište kapaciteta sa kojim se trguje osim na primarnom tržištu;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.7.	49. 7), „nominacija“ označava prethodno izveštavanje od strane korisnika mreže operatoru transportnog sistema o stvarnom protoku koji korisnik mreže želi da utisne ili istisne iz sistema;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali će biti sadržano u Pravilima o radu operatora transportnog sistema koja donose operatori transportnih sistema, a na koje saglasnost daje Agencija za energetiku Republike Srbije	
2.1.8.	50. 8), „renominacija“ označava naknadno izveštavanje o korigovanoj nominaciji;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali će biti sadržano u Pravilima o radu operatora transportnog sistema koja donose operatori transportnih sistema, a na koje saglasnost daje Agencija za energetiku Republike Srbije	
2.1.9.	51. 9), „integritet sistema“ označava bilo koju situaciju u vezi sa transportnom mrežom, uključujući potrebne transportne objekte u kojima pritisak i kvalitet prirodnog gasa ostaju u okviru minimalnih i maksimalnih			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali će biti sadržano u Pravilima o radu operatora transportnog sistema koja donose operatori transportnih sistema, a na koje saglasnost daje Agencija za energetiku	

	granica propisanih od strane operatora transportnog sistema, tako da je transport prirodnog gasa zagaranтовan sa tehničkog aspekta;				Republike Srbije	
2.1.10.	52. 10) „period balansiranja“ označava period u kome se uzimanje neke količine prirodnog gasa, izražene u jedinicama energije, mora kompenzovati od strane svakog korisnika mreže putem utiskivanja iste količine prirodnog gasa u transportnu mrežu u skladu sa ugovorom o transportu ili mrežnim pravilima (pravilima o radu);	2.1.3.	3) balansna odgovornost na tržištu prirodnog gasa je obaveza učesnika na tržištu da uravnoteže količinu prirodnog gasa na ulazu u sistem i izlazu iz sistema u periodu za koji se utvrđuje balansno odstupanje i preuzmu finansijsku odgovornost za odstupanja;	potpuno usklađeno		
2.1.11.	53. 11) „korisnik mreže“ označava kupca ili potencijalnog kupca operatora transportnog sistema, i same operatore transportnih sistema ukoliko je to njima potrebno za vršenje svojih funkcija u vezi sa transportom;	2.1.28.	28) korisnik sistema je proizvođač električne energije i prirodnog gasa, krajnji kupac čiji je objekat priključen na sistem, snabdevač i drugi operator sistema;	potpuno usklađeno		
2.1.12.	54. 12) „usluge na prekidnim osnovama“ označava usluge koje je ponudio operator transportnog sistema u vezi sa prekidnim kapacitetom;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.13.	55. 13) „prekidni kapacitet“ označava kapacitet transporta gasa koji operator transportnog sistema može prekinuti u skladu sa uslovima predviđenim u ugovoru o transportu;	2.1.56.	56) prekidni kapacitet je kapacitet koji operator transportnog sistema može prekinuti u skladu sa uslovima predviđenim u ugovoru o transportu;	potpuno usklađeno		

2.1.14.	56. 14),„dugoročne usluge“ označava usluge koje je ponudio operator transportnog sistema u toku jedne ili više godina;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.15.	57. 15),„kratkoročne usluge“ označava usluge koje je ponudio operator transportnog sistema u roku kraćem od godinu dana;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.16.	58. 16),„neprekidni kapacitet“ označava kapacitet transporta gasa, koji operator transportnog sistema ugovorom garantuje kao neprekidan;	2.1.41.	41) neprekidni kapacitet je kapacitet prirodnog gasa koji operator transportnog sistema garantuje korisniku sistema u ugovorenom obimu;	potpuno usklađeno		
2.1.17.	59. 17),„stalne usluge“ označava usluge koje je ponudio operator transportnog sistema u vezi sa stalnim kapacitetom;	2.1.81.	81) standardne usluge operatora sistema su usluge koje operator pruža kupcima i korisnicima sistema, a koje se naplaćuju kroz cenu pristupa sistemu ili kroz troškove priključenja;	potpuno usklađeno		
2.1.18.	50. 18),„tehnički kapacitet“ označava maksimalni stalni kapacitet koji operator transportnog sistema može ponuditi korisnicima mreže, uzimajući u obzir integritet sistema i operativne uslove transportne mreže;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.19.	51. 19),„ugovoreni kapacitet“ označava kapacitet koji je operator transportnog sistema alocirao korisniku mreže	2.1.14.	41) neprekidni kapacitet je kapacitet prirodnog gasa koji operator transportnog sistema garantuje korisniku sistema u ugovorenom obimu;	potpuno usklađeno		

	putem ugovora o transportu;					
2.1.20.	52. 20), „raspoloživi kapacitet“ označava deo tehničkog kapaciteta koji nije alociran i koji još uvek stoji na raspolaganju sistemu u tom trenutku;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.21.	53. 21), „ugovorno preopterećenje“ označava situaciju gde nivo potražnje čvrstog kapaciteta premašuje tehnički kapacitet;		77) ugovorno zagušenje je stanje u transportnom sistemu kada obim zahteva za neprekidnim kapacitetima prevazilazi kapacitet transportnog sistema prirodnog gasa;	potpuno usklađeno		
2.1.22.	54. 22), „primarno tržište“ označava tržište kapaciteta kojim je neposredno trgovao operator transportnog sistema;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.23.	55. 23), „fizičko preopterećenje“ označava situaciju gde nivo potražnje za stvarne isporuke premašuje tehnički kapacitet u jednom trenutku u vremenu;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.24.	56. 24) „kapacitet LNG objekta“ označava kapacitet na LNG terminalu za utečnjavanje prirodnog gasa ili uvoz, istovar, pomoćne usluge, privremeno skladištenje i regasifikaciju LNG;			neusklađeno	Republika Srbija nema objekte za utečnjani prirodni gas.	
2.1.25.	57. 25), „radna zapremina“ označava količinu gasa koju korisnik skladišnog objekta ima pravo da koristi za skladištenje gasa;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali će biti sadržano u Pravilima o radu operatora transportnog sistema koja donose operatori transportnih sistema, a	

					na koje saglasnost daje Agencija za energetiku Republike Srbije	
2.1.26.	58. 26), „mogućnost proizvodnje“ označava dinamiku po kojoj korisnik skladišnog objekta ima pravo da istiskuje gas iz skladišnog objekta;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.27.	59. 27), „mogućnost utiskivanja“ označava dinamiku po kojoj korisnik skladišnog objekta ima pravo da utisne gas u skladišni objekat;			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.1.28.	70. 28), „skladišni kapacitet“ označava kombinaciju prostora, utiskivanja i proizvodnje			delimično usklađeno	nije navedeno posebno kao termin, ali je sadržano u odredbama zakona	
2.2.	71. 2. Ne dovodeći u pitanje definicije u stavu 1 ovog Člana, takođe se primenjuju definicije sadržane u Članu 2 Direktive 2009/73/EZ, koje su relevantne za primenu ove Uredbe, uz izuzetak definicije transporta u tački 3 tog Člana. 72. Definicije u tačkama 3 do 23 stava 1 ovog Člana u vezi sa transportom se primenjuju po analogiji u vezi sa skladišnim i LNG objektima.			delimično usklađeno	Nije navedeno kao posebna odredba. Nacrt zakona usklašen je sa direktivom 2009/73	
3.	73. Licenciranje operatora transportnih sistema			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
4.	74. Evropska mreža operatora transportnih sistema za gas	2.1.38 66.2.11 68.	Mehanizmi saradnje	potpuno usklađeno		

5.	75. Formiranje/osnivanje ENTSO za gas	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
6.	Uspostavljanje mrežnih pravila (pravila o radu)	53.1.4. 53.1.6. 53.1.11.	Agencija daje saglasnost na: 4) pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa; 6) pravila o radu distributivnog sistema prirodnog gasa; 11) pravila o radu sistema za skladištenje prirodnog gasa;	delimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići po pristupanju Srbije u EU	
7.	Izmene i dopune mrežnih pravila (pravila o radu)	56.1.6.	Pored poslova propisanih ovim zakonom, Agencija je ovlašćena da: 6) zahteva izmenu pravila iz člana 53. i drugih akata u skladu sa odredbama ovog zakona;	delimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići po pristupanju Srbije u EU	
8.	Zadaci ENTSO za gas	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU ili institucije EU	
9.	Praćenje od strane Agencije	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU ili institucije EU	
10.	Konsultacije	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU ili institucije EU	
11.	Troškovi u vezi sa aktivnostima ENTSO za gas	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo	

					zemlje članice EU ili institucije EU	
12.	Regionalna saradnja operatora transportnih sistema	-	-		neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU ili institucije EU
13.	76. Tarife za pristup mrežama	50.1.6.- 50.1.8.	Agencija donosi metodologije za određivanje cene pristupa sistemu za transport i distribuciju prirodnog gasa i pristupa skladištu prirodnog gasa		potpuno usklađeno	
14.	77. Usluge pristupa treće strane za operatore transportnih sistema	228. 247.- 249. 283.- 285.	Dužnosti nezavisnog operatora sistema Odgovornosti i dužnosti operatora transportnog sistema Pristup transportnom i distributivnom sistemu prirodnog gasa i sistemu za skladištenje prirodnog gasa		potpuno usklađeno	
15.	78. Usluge pristupa trećih strana za skladišta i sistema za utečnjeni prirodni gas	228. 275. 277. 283. 285.	Dužnosti nezavisnog operatora sistema Odgovornosti i dužnosti operatora skladišta prirodnog gasa Pristup transportnom i distributivnom sistemu prirodnog gasa i sistemu za skladištenje prirodnog gasa		delimično usklađeno	Republika Srbija ne poseduje sisteme za LNG te su odredbe koje se odnose na utečnjeni prirodni gas neprenosive.
16.	79. Principi mehanizama alokacije kapaciteta i procedure upravljanja preopterećenjem za operatore	254. 286.	Pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa Pristup sistemu za		potpuno usklađeno	

	transportnih sistema		transport prirodnog gasa			
17.	30. Principi mehanizama alokacije kapaciteta i procedure upravljanja preopterećenjem za skladišne i LNG objekte	278. 287.	Pravila o radu skladišta prirodnog gasa Pristup skladištu prirodnog gasa	delimično usklađeno	Republika Srbija ne poseduje sisteme za LNG te su odredbe koje se odnose na utečnjeni prirodni gas neprenosive.	
18.	31. Uslovi transparentnosti za operatore transportnih sistema	247-249.	Odgovornosti i dužnosti operatora transportnog sistema	potpuno usklađeno		
19.	32. Uslovi transparentnosti za skladišne objekte i LNG objekte	275.- 277.	Odgovornosti i dužnosti operatora skladišta prirodnog gasa	delimično usklađeno	Republika Srbija ne poseduje sisteme za LNG te su odredbe koje se odnose na utečnjeni prirodni gas neprenosive.	
20.	33. Vodenje evidencije operatora sistema	248.1.17. 261.1.13. 291.4.	Dužnosti operatora transportnog sistema prirodnog gasa Dužnosti operatora distributivnog sistema prirodnog gasa Tržište prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
21.	34. Pravila balansiranja i naknade za disbalans	248. 254. 293.- 296.	Dužnosti operatora transportnog sistema prirodnog gasa Pravila o radu transportnog sistema Balansna odgovornost	potpuno usklađeno		
22.	35. Trgovina pravima na kapacitet	254.1.7. 276.	Pravila o radu transportnog sistema Dužnosti operatora skladišta prirodnog gasa.	delimično usklađeno	Potpuna usklađenost biće postignuta donošenjem Pravilima o radu operatora transportnog sistema koja donose operatori transportnih sistema, a za skladišne donošenjem Pravila o radu skladišta prirodnog gasa koja su dužni da donesu operatori sistema, a na koja saglasnost daje Agencija.	
23.	36. Smernice	254. 286.	Pravila o radu transportnog sistema	potpuno usklađeno		

			prirodnog gasa Pristup sistemu za transport prirodnog gasa			
24.	37. Regulatorna tela	57.3.- 57.5.	<p>Agencija može ispitati okolnosti, podatke i razmenjene informacije, uključujući one u pogledu funkcionisanja tržišta električne energije i prirodnog gasa, odlučivati o primeni potrebnih i primerenih mera za unapređenje efektivne konkurencije i radi obezbeđivanja normalnog funkcionisanja tržišta.</p> <p>U sprovođenju poslova iz stava 3. ovog člana, Agencija će saradivati sa organom nadležnim za poslove konkurencije i organima nadležnim za nadzor nad finansijskim tržištem.</p> <p>Agencija može, radi obavljanja poslova iz čl. 49. – 57. ovog zakona, donositi odluke koje su obavezujuće za energetske subjekte.</p>	potpuno usklađeno		
25.	38. Pružanje informacija	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice E	
26.	39. Pravo država članica da predviđaju detaljnije mere	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice E	
27.	40. Kazne	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice E	

28.-32.	91. Postupanje Odbor Izveštaj Komisije Odstupanja i izuteci Ukidanja Stupanje na snagu	-	-	neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice E	
A I .	Smernice o uslugama pristupa treće strane koje se odnose na operatore transportnih sistema, principima na koji se zasnivaju mehanizmi dodeljivanja kapaciteta, postupci upravljanja zagušenjem i njihova primena u slučajji ugovorenog zagušenja i tehničkim informacijama potrebnim da bi korisnici mreže ostvarili efektivan pristup sistemu, zahtevima transparentnosti sistema, informacijama koje treba objaviti na svim relevantnim tačkama i u vremenskoj dinamici u skladu sa kojom će ta informacija biti objavljena	254. 286.	Pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa Pristup sistemu za transport prirodnog gasa	potpuno usklađeno		
A II	Uporedna tabela			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU.	

<p>1. Naziv propisa Evropske unije :</p> <p>Uredba Evropskog parlamenta i Saveta 994/2010 o merama zaštite sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom na osnovu koje prestaje da važi Direktiva Saveta 2004/67/EZ (Sl. list br. L 295, 12.11.2010, p. 1–22)</p> <p>Regulation (EU) No 994/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 concerning measures to safeguard security of gas supply and repealing Council Directive 2004/67/EC (OJ L 295, 12.11.2010, p. 1–22)</p>	<p>2. „CELEX” oznaka EU propisa</p> <p>32010R0994</p>
<p>3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa:</p> <p>Ovlašćeni predlagač propisa – Vlada Obradivač: Ministarstvo rudarstva i energetike</p>	<p>4. Datum izrade tabele:</p> <p>3. decembar 2014.</p>
<p>5. Naziv (nacarta, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:</p> <p>Predlog zakona o energetici Drafft of Energy Law</p>	<p>6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA:</p> <p>2013-5</p>
<p>7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:</p>	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ⁵	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti

⁵ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
1.	Predmet	1.	Predmet uređivanja	potpuno usklađeno		
2.	<p>Definicije</p> <p>Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz Direktive 2009/73/EZ, Uredbe (EZ) 713/2009 i Uredbe (EZ) 715/2009.</p> <p>Osim toga, primjenjuju se sledeće definicije:</p> <p>1. „zaštićeni kupci” znači sva domaćinstva priključena na distributivni sistem prirodnog gasa, kao i ako država članica odluči i:</p> <p>(a) mala i srednja preduzeća, ako su priključena na distributivni sistem prirodnog gasa, i ustanove socijalne zaštite, ako su priključene na transportni ili distributivni sistem prirodnog gasa, a pod uslovom da ti kupci zajedno ne čine više od 20 % ukupne potrošnje prirodnog gasa; i/ili</p> <p>(b) objekti daljinskih sistema grejanja, u meri u kojoj isporučuju toplotnu energiju domaćinstvima i kupcima iz tačke (a), pod uslovom da ti objekti nemaju mogućnost prelaska na druge energente i priključeni su na transportni ili distributivni sistem prirodnog gasa.</p> <p>Države članice čim to bude moguće, a najkasnije do 3. decembra 2011., obaveštavaju Komisiju da li nameravaju da uključe tačke (a) i/ili (b) u svoju definiciju zaštićenih kupaca;</p> <p>2. „nadležno telo” znači nacionalno Vladino telo ili nacionalno regulatorno telo koje je država članica imenovala za osiguravanje sprovođenja mera iz ove Uredbe. Ovo ne dovodi u pitanje mogućnost države članice da nadležnom</p>	2.	Značenje pojedinih izraza	delimično usklađeno	termini „zaštićeni kupac “ i „nadležno telo“ nisu posebno implementirani, ali su sadržani u odredbama Zakona	Za ocenu usklađenosti Nacrta zakona o energetici sa definicijama iz Uredbe 73/2009 i Uredbe 715/2009. izrađene su Tabele usklađenosti i dostavljene uz Nacrt ZoE

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	telu omogućiti da određene zadatke iz ove Uredbe prenese na druga tela. Tako preneseni zadaci obavljaju se pod nadzorom nadležnog tela i utvrđuju se u planovima iz člana 4.					
3.	Odgovornost za sigurnost snabdevanja prirodnim gasom	11. 247. 254. 260. 275. 315.	Izveštaj o sigurnosti snabdevanja Odgovornosti i dužnosti operatora transportnog sistema Pravila o radu transportnog sistema prirodnog gasa Odgovornosti i dužnosti operatora distributivnog sistema Odgovornosti i dužnosti operatora skladišta prirodnog gasa Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu	potpuno usklađeno		
4.	Preventivni i krizni plan	314.-319.	Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu	potpuno usklađeno		
5.	Sadržaj nacionalnih i zajedničkih Preventivnih planova	11. 314.-319. 430.	Izveštaj o sigurnosti snabdevanja Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu Rezerve energenata	potpuno usklađeno		
6.	Infrastrukturni standard	315.	Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu	delimično usklađeno	Potpuna usklađenost postići će se donošenjem Preventivnog plana	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
7.	Postupak u vezi s uspostavljanjem dvosmernog kapaciteta ili zahtevom za izuzeće			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
8.	Standard sigurnosti snabdevanja	315. 430.	Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu Rezerve energenata	delimično usklađeno	Potpuna usklađenost postići će se donošenjem Preventivnog i Kriznog plana i Uredbe o isporuci prirodnog gasa	
9.	Procena rizika	315.2. 319.	Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu	potpuno usklađeno		
10.	Krizni plan i nivoi krize	314. 315.	Uslovi isporuke i snabdevanja prirodnim gasom, sigurnost snabdevanja i mere u slučaju poremećaja u radu energetskeg sistema ili poremećaja na tržištu	delimično usklađeno	Potpuna usklađenost postići će se donošenjem Preventivnog i Kriznog plana i Uredbe o isporuci prirodnog gasa	
11.	Odgovori na vanredno stanje na nivou Unije i na regionalnom nivou			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
12.	Koordinaciona grupa za prirodni gas			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
13.	Razmena informacija			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
					samo zemlje članice EU	
14.	Praćenje od strane Komisije			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
15.	Stavljanje van snage			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
16.	Odstupanje			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
17.	Stupanje na snagu			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	
Prilog I	PRILOG I Izračunavanje formule N-1			neusklađeno	Potpuna usklađenost postiće se donošenjem Preventivnog i Kriznog plana i Uredbe o isporuci prirodnog gasa	
Prilog II	PRILOG II Tržišne mere sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom			neusklađeno	Potpuna usklađenost postiće se donošenjem Preventivnog i Kriznog plana i Uredbe o isporuci prirodnog gasa	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Prilog III	<p>PRILOG III</p> <p>Netržišne mere sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom</p>			neusklađeno	Potpuna usklađenost postiće se donošenjem Preventivnog i Kriznog plana i Uredbe o isporuci prirodnog gasa	
Prilog IV	<p>PRILOG IV</p> <p>Regionalna saradnja</p>			neprenosivo	Odredba je po svojoj prirodi takva da je mogu implementirati samo zemlje članice EU	